

A Study In Scarlet

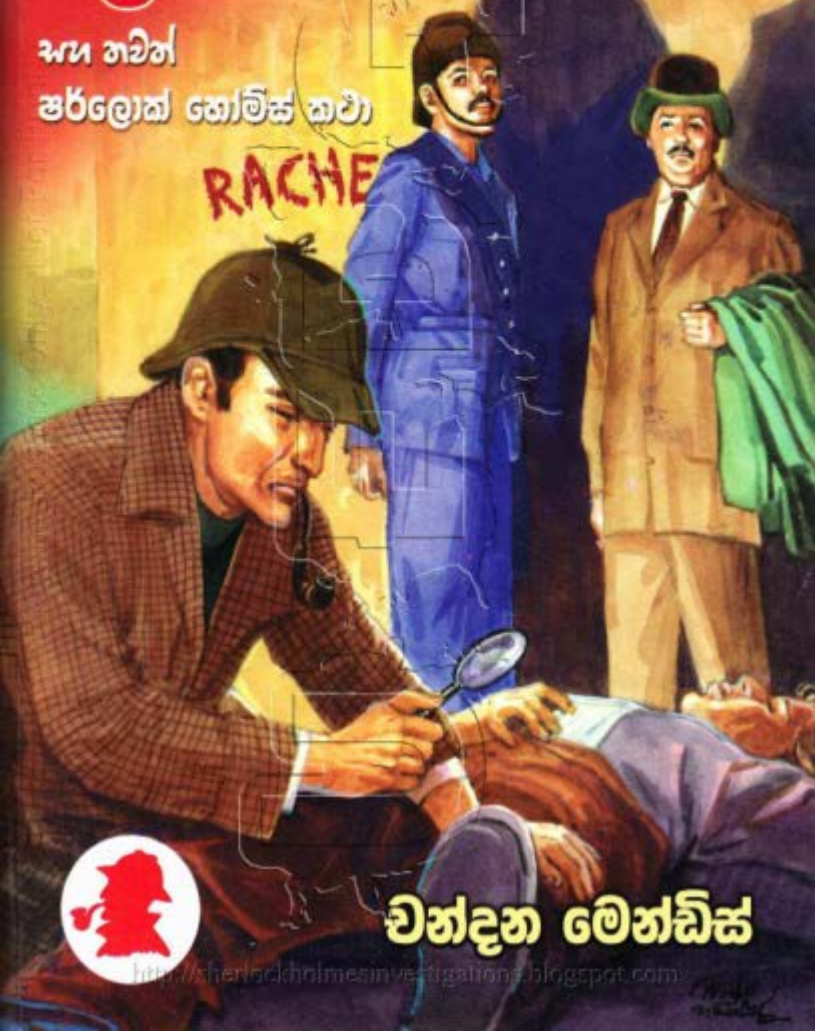
ප්‍රථම ආතර් කොනන් ඩොයිල්

ලෝහිත පරීක්ෂණය

ආර් තවන්

පරිලෝකන කොමිෂනර්

RACHE

චන්දන මෙනඩිස්

<http://sherlockholmesinvestigation.blogspot.com>

Reading Purpose Only.. Not For Print.

ලෝහිත පරීක්ෂණය

සහ නවත්
ජර්ලොක් හෝම්ස් කථා

ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ඩොයිල්ගේ
A STUDY IN SCARLET හි

අසංකීර්ණ පරිවර්තනය
චන්දන මෙන්ඩිස්

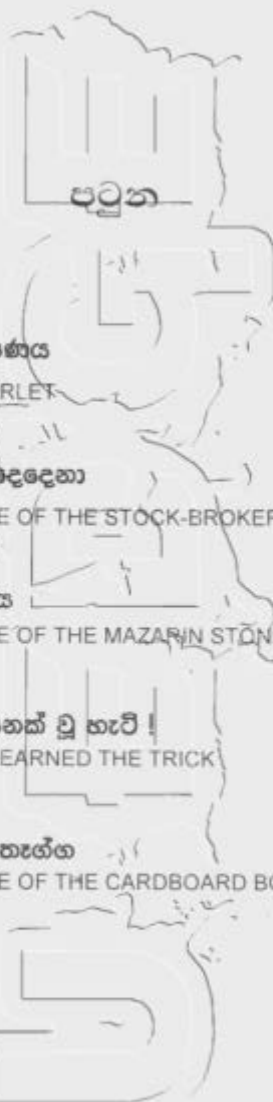
චන්දන මෙන්ඩිස් ප්‍රකාශන

141/2, දුටු පාර, බැඳ්දගාන, කෝට්ටේ

1887 දී ලෝහිත පරීක්ෂණය මුල්වරට ප්‍රකාශයට පත්වෙද්දී එහි
මුල් පිටු සඳහා මෙම චිත්‍රය නිර්මාණය කරන ලද්දේ
ඩී. එච්. ෆ්‍රිස්ටන් විසිනි.
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

1. ලෝහිත පරීක්ෂණය	පිටුව
A STUDY IN SCARLET	14
2. සොහොයුරන් දෙදෙනා	179
THE ADVENTURE OF THE STOCK-BROKER'S CLERK	
3. කහ පුෂ්පරාගය	212
THE ADVENTURE OF THE MAZARIN STONE	
4. වොට්සන් හපනෙක් වූ හැටී !	244
HOW WATSON LEARNED THE TRICK	
5. තැපෑලෙන් ආ තැගිහ	249
THE ADVENTURE OF THE CARDBOARD BOX	
6. උප ග්‍රන්ථය	286

Reading Purpose Only. Not For Print.

"මම සොයා ගත්තා! මම සොයා ගත්තා!!"

ඔහු කැනගිය.

"..... මේ ප්‍රොක්තර වොට්කන්, මේ කර්ලොක් හෝමිස්
මහත්මයා ....."

(මුල්ම කර්ලොක් හෝමිස් චිත්‍රය (1897), ජෝජ් හවුසන් විසිනි.
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>)

ලෝහිත පරීක්ෂණය

පළමුවන කොටස

යුද්ධ හමුදා වෛද්‍ය විකනයේ සේවය කළ
වෛද්‍ය ජෝන්. ඩී. ඩොව්සන් මහතාගේ
මහඟු සටහන් වලින්

1)

ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහතා

වර්ෂ 1878 දී ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයෙන් මම වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස සාමර්පය ලැබුවෙමි. ඉන්පසු යුද්ධ හමුදා ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස පුහුණුව ලැබීමට නොට්ලි වෙත යෑමට මට සිදුවිය. පුහුණුවෙන් පසු සහකාර ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකු ලෙස පස්වැනි නොදම්බලන්ඩ් පාබළ හමුදා රෙජිමේන්තුවේ මට පත්වීමක් ලැබිණ.

එවකට බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාවේ ඉන්දියාවේ පැවැති නිදහස් අරගලයට එරෙහිව සටනේ යෙදී සිටියහ. මා හමුදාවට බැඳෙද්දී දෙවැනි ඇෆ්ගනිස්තාන් යුද්ධය (ආරම්භ වූවා පමණි. බොම්බාය වෙත ගිය මම, ආරක්ෂා සහිතව කන්දහාර් ප්‍රදේශයට ළඟාවුණෙමි.

මෙම යුද්ධයෙන් බොහෝදෙනෙකුට හමුදා ගෞරව හා උසස්වීම් ලැබුණත් මට හිමිවූයේ අවාසනාව හා විභාගය පමණකි. මයිවාන්ඩ් හි පැවැති මාරාන්තික සංග්‍රාමයේදී සතුරන්ගේ ජසායිල් වර්ගයේ පතරොම් තුවක්කු වෙඩි-පහරකින් මගේ උරහිසට තුවාල සිදුවිය. තුවාලවලින් මා අසරණ වෙද්දී මිනීමරු සායින්ට මා හසුවීමට ඉඩ තිබිණ. මගේ උපස්ථායකයා වූ මරේ මහත් ධෛර්යයකින්, තම දිවි නොතකා, මගේ ජීවිතය ගළවා ගත්තේය. අශ්වයකු පිට තබා මා බ්‍රිතාන්‍ය කඳවුර වෙත ගෙන ඒමට ඔහු සමත් විය.

තුටාලකාරයන් රාශියක් සමග මා, පෙෂාවර්ගී මූලික රෝහල වෙත ගෙන යන ලදී. එහිදී මට සැහෙන සුවයක් ලැබිණ. වාට්ටුවේ ඔබ මොබ ඇවිදීමට හැකි තරම් සුවවෙද්දී මට උණසන්නිපාතය වැළඳිණි.

එයින් මා කොතරම් අසාධ්‍ය නත්තුවියට පත් වූයේ ද යත් මාස ගණනක් යනතුරු, මගේ ජීවිතය—යුක්තිය යයි වෛද්‍යවරු විශ්වාස නොකළහ. මගේ ශරීරය බොහෝ දුර්වල විය. අවසානයේදී මා යන්නම් සුවය ලත් විගස, දිනක් හෝ පමා නොකොට මා එංගලන්තයට ආපසු යැවීමට ඔවුහු තීරණය කළහ. 'මරොන්ටේස්' නොකාවෙන් ආපසු පැමිණි මම, මසකින් එංගලන්තයට ගොඩ බැස්සෙමි.

මට දොහිත් කිසිවක් එංගලන්තයේ සිටියේ නැත. හමුදාවෙන් මා වෙත ලැබුණු දීමනාව දිනකට සිලි—එකොළහයි පැත්ත හයකි. ඒ මුදලෙන් කැමැති ආකාරයකට ජීවත්වීමට මට නිදහස තිබිණ. ලන්ඩනයට පැමිණි මම හෝටලයක නවාතැන් ගත්තෙමි. ආදායමට වඩා වියදම අධික බව, වැඩ දිනක් යාමට පෙර මට අවබෝධ විය. කළ යුත්තේ මා ජීවත්වෙන පිළිවෙළ වෙනස් කිරීම බව මම තේරුම් ගතිමි.

මේ තීරණය ගත් දිනයේ මා කුයිට්ටියන් අවන්හලේ සිටියදී කිසිවෙක් මගේ පිටට තට්ටු කළේය. ආපසු හැරී බැලූ මට දකින්නට ලැබුණේ ස්ට්‍රීම්බිය. මා ශාන්ත බාර්නොලම්යු රෝහලේ වෛද්‍යවරයකුව සිටියදී, ඔහු මා යටතේ සේවය කළේය. ලන්ඩනයේ මහත් පාරවෙන් කල් ගෙවූ මට, ස්ට්‍රීම්බිය දකින්නට ලැබීම සතුටට කරුණක් විය. මා සමග දිවා ආහාරය ගැනීමට මම ඔහුට ආරාධනා කළෙමි.

"වොට්සන් මහත්තයා කිව්ව්වා, 'බට්පතුරක් වගේ හොඳටම කෙට්ටුවෙලා. පත්‍රහිය කාලේ කොහේදී වෙලාද තිටියේ?"

මට මුහුණ පාන්නට සිදුවූ කරුණ කම්කටොළු ගැන මම ඔහුට කෙටියෙන් විස්තර කළෙමි.

"අතේ දෙයියනේ ! දන් ඉතින් මේ දවස්වල මොකද කරන්නේ?"

"නවතින්න නැතක් හොයනවා. සාධාරණ ගණනකට සැප පහසු කාමරයක් හොයාගන්න පුළුවන් වේවිද කියලයි මං කල්පනා කරන්නෙ."

"ඒක හරි පුද්ගලයි හේ. අද සිය කතාව සිය විදියටම මම මේ අහන්න ලැබුණේ දෙවැනි සැරේට."

"කවුද පළමුවෙනියා ?"

"රෝහලේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණශාලාරයේ වැඩකරමින් සිටි කෙනෙක්. එයාට ඉතාම සැපපහසුවට ඉන්න පුළුවන්, හොඳ කාමර වගයක් ලැබුණු. කුලිය ටිකක් වැඩියිලි. එයාත් ඒකක් හවුලේ තැවතිලා වියදම දෙකට බෙදාගන්න කෙනෙක් නැහැ කියල හෙවෙමින් හිටියේ."

"හොඳ ආරංචියක්. ඔහුට ඕන කරන්න කාමර වල හවුලේ ජීවත්වෙමින්, වියදම බෙදාගන්න කෙනෙක් නම්, ඒකට හොඳම මිනිහ මම. මාත් කැමැතිම තැනියම ඉන්නවට වැඩිය, යාරවෙක් එක්ක ජීවත්වෙන්න."

ස්වමිභවි මා දෙස බැලුවේ මඳක් පුද්ගලයෙනි.

"ඔබ තවම ජේලාන් හෝමස් හොඳ නැට් දන්නේ නැති නිසා ඔහොම කියාපි. ඒත් ඔහුට හෙම මිතුරෙක් කරගන්න නම් ඔබ කැමැති වේවිද මම දන්නේ නැ."

"ඇයි, මොකක්ද ඔහුගේ ඇති වැරද්ද?"

"නැ. ඔහුට විරුද්ධව චෝදනා තම් මොකක් නැ. තමුත් යාගෙ අදහස් ටිකක් අමුතුයි. විශේෂයෙන්ම නවීන විද්‍යාවේ සමහර ක්ෂේත්‍ර ගැන. මං දන්න කරමින් ඔහු බොහොම ශිලාවාර කෙනෙක්."

"වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයෙක් වෙන්නැති ?" මම ඇසුවෙමි.

"නැහැ. මං දන්නේ නැහැ ඔහුගේ අරමුණ මොකක්ද කියල. මං හිතන්නේ කායව්‍යවච්ඡේද විද්‍යාව ගැන ඔහුට හොඳ දනුමක් තිබෙනවා. ඉතාම හොඳ රසායන විද්‍යාඥයෙක්. ඒ උණක් වෛද්‍ය විද්‍යාව ක්‍රමානුකූලව හදාරනු කෙනෙක් හෙමෙයි. ඔහු කිසිදෙයක් ක්‍රමානුකූලව ඉගෙන ගන්නේ නැ. ඒ උණක් ඔහු හොයාගෙන තිබෙන, පොත්පත් වල පවා නැති දේවල් අනන්තයි. ඒවා ඇහුවොත් ඔහුගේ මිත්‍ර මනාවාණ්ඩු පවා පුද්ගලයෙක් වෙලා."

"ඔබ කවදාවත් අහල නැද්ද ඔහුගේ අනාගත බලාපොරොත්තු මොනවද කියලා?"

"නැ. ඔහු තේරුම් ගන්න අමාරු පුද්ගලයෙක්. වැඩි කතාබහක් නැ. ඔහුට හිතක් හිතුණොත් ඔන්න නොනවත්වාම කතා කරනවා."

"මං කැමැතියි ඔහු එහි හමුවෙමු බලන්න. කවුරු හරි එක්ක හවුලේ නවාතැන් ගන්නව නම්, ඉගෙනීමකට හිත යොමු කරපු නිශ්ශබ්ද කෙනෙක් එක්ක ඉන්න එක වැඩිය හොඳයි. කලබලකාරී පරිසරයකට, මහ ශබ්ද වලට මාව තවමත් මරොත්තු දෙන්නෙ නෑ. ඇල්ගනිස්ටානෙදී ජීවිතකාලයකට ඇතිවෙන්න මං ඒවට මුහුණ දුන්න නේ. ඔබේ යාච්චා හම්බ වෙන්න පුළුවන් කොහෙදී ද?"

"නොවැරදීම ඇති පරීක්ෂණයාගේ. ඔහු එක්කො උදේ ඉඳන් රැ වෙනකම් එන්න වැඩ. එහෙම නැත්නම් සති ගණනාවක් ඒ පැත්තෙවත් එන්නෙ නෑ. වොට්සන් මහත්මයා කැමැති නම් අපි කැමෙන් පස්සෙ ඒ පැත්තෙ ගිහිං බලමු." ස්ටැම්පඩ් කීය.

මිතුරා සොයා ගත් අතරතුර ඔහු ඇත තවත් විස්තර ස්ටැම්පඩ් මට පැවසුවේය.

"මිනිහව හිතට ඇල්ලුවේ තැත්තං. ඔන්න මට පස්සෙ දොස් කියන්න එපා. ඔමත් ඊයා ගැන දන්නෙ ඔය ඉඳල හිටල පරීක්ෂණයාගාලෙදී හමුවුණු වෙලාවල දනගතිපුව විතරයි."

"හිතට අල්ලන්නෙ තැත්තං අයින් වෙත එකයි කියෙන්නෙ. ඔබ දන්ම හිටම මේ ප්‍රශ්නෙන් ගැළවෙන්න හදන්නෙ මොකද? ඔහු බොහොම කේන්ති යන කෙනෙක්ද? තැත්තං වෙත මොකක් වත්ද? කෙළින්ම කියන්න."

"ඒක ටිකක් විස්තර කරන්න අමාරුයි." ස්ටැම්පඩ් කීවේ සිනාසෙමිනි.

"මට හිතෙන්නෙ ඔහුගේ වැඩ ටිකක් විදහානුකූල වැඩියි කියලා; සමහර වෙලාවට මහ විකාර වීරියට. සමහර විට ඔහු මිත්‍රයෙකුට විෂ වර්ගයකින් ඉතා ධූල්ලයක් දෙන්න පුළුවන්. තරහකට නෙමෙයි. අර විෂවලින් සිදු වෙත ප්‍රතිඵල හරිහැටි දනගන්න. ඒ වගේම මිත්‍රයාට සාධාරණයක් කරන්න, ඔහු ඒ විෂෙන් ඒ ප්‍රමාණයම බිල පෙන්වාපි. එහෙම නැත්නම් මිනිකාමරේ කියෙන මළසිරුරකට වේවැලෙන් පහර දුන්නොත්? මේම කේරුම් ගන්න අමාරුයි."

"මළසිරුරකට පහර දෙනවා?"

"ඔව්. මරණයෙන් පස්සෙ ශරීරයේ තැලීමක් සිදුවුණොත්, ඒවා කුමන ආකාරයට සිදුවෙයිද, පෙනෙයිද කියල බලන්න. ඔහු එහෙම කරනව මගේ ඇස් දෙකෙන්ම දක්කා."

"එත් ඔබ කියන්නේ ඔහු වෙබ්බ් ශිෂ්‍යයෙක් නෙමයි කියලද?"

"නැහැ. ඔහු මොන අරමුණකින් මේව කරනවද කියල දෙයියො නමයි දන්නෙ. ආ .... දන් ඔන්න අපි අනුමම ආවා. ඔබම තේරුම් ගන්නකො ඔහු මොන වගේ පුද්ගලයෙක් ද කියලා."

අපි රෝහල හරහා ගොස්, වෙබ්බ් පරීක්ෂණාගාරයට ඇතුළු වුණෙමු. පරීක්ෂණාගාරය පුරාම, බිත්ති අසල, රාක්කවල රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල් අසුරා තිබිණ. මේයය පිරි තිබුණේ බිකර, පරීක්ෂණ නළ, පිපෙට්ටු හා දිල්වෙන බත්සන් දාහකවලිනි. පරීක්ෂණාගාරය තුළ සිටියේ එක් ශිෂ්‍යයෙකු පමණි. ඉමහත් අවධානයෙන් ඔහු පරීක්ෂණ කටයුතු වල නියැලී සිටියේය. අපේ අඩි ගබ්දය ඇසි හැරී බැලූ ඔහු, මහත් සතුටට පත් වී, පරීක්ෂණ නළයක් අතින් ගෙන අප වෙත දිව ආවේය.

"මම සොයාගත්තා! මම සොයාගත්තා! " ඔහු කැහැසිය.

"මම සොයාගත්තා ප්‍රතික්ෂාරකයක්. ඒකට හිමොග්ලොබින් ස්වල්පයක් එකතු කළ විහාමි අවස්ථෙයක් සෑදෙනවා. වෙන කිසිම ද්‍රව්‍යයකින් එම ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවෙන්නේ නැ."

රත්රන් ඉල්ලමක් සොයාගත්තා වුවත් ඔහු ඊට වඩා සතුටට පත් නොවන්නට ඉඩ තිබිණ.

"මේ දොස්තර වොට්සන්. මේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා." ස්වැමිංඩ් අප හඳුන්වා දුන්නේය.

"ආයුබෝවන් මහත්මයා. ඔබ ඇඟහිස්ථානයට ගිහි ආව කෙනෙක් බව මට කියන්න පුළුවනි."

"දෙවියනේ! ඔබ කොහොමද ඒක දන්නෙ?"

"ඒක අමතක කරල දාමු දන් ක්‍රිබෙන ප්‍රශ්නය මොකක්ද? හිමොග්ලොබින්. ඔබට තේරෙනවා ඇති මගේ මේ සොයාගැනීමේ වැදගත්කම?"

"ඒව රසායන විද්‍යාත්මක වශයෙන් ඒක වැදගත්. ඒකෙ සැකයක් නැ. නමුත් ප්‍රායෝගික වශයෙන් ....."

"ඇයි මනුස්සයෝ, අවුරුදු ගණනාවකින් අධිකරණ වෙබ්බ් විද්‍යා කෂේත්‍රයේ වැදගත්ම සොයාගැනීම මේක නේ. ඔබට තේරෙන්නේ නැද්ද? ලේ පැල්ලමක් විශ්ලේෂණය කරන්න කියෙන ඉතාම නිරවද්‍ය පරීක්ෂණය මේකයි. මෙහෙත් එන්නකො."

ඔහු මගේ කබොයේ අනෙක් අල්ලාගෙන, ඔහු පරීක්ෂණ පවත්වමින් සිටි මේසය වෙත කැඳවාගෙන ගියේය.

"අපි අලුත් ලේ විකක් ගවු." කී ඔහු සිරිත්ප ඉදිකටුවක් ගෙන, ඇඟිල්ලක් සිදුරු කර ලේ විකක් පිටතට ගත්තේය.

"දැන් මම මේ ලේ විකක් පිහෙට්ටුවට අරගෙන එයින් ඉතාම ස්වල්පයක් වතුර ලිටරයක දියකරනවා. දැන් ඔබට පෙනෙනවා ඇති වතුර වල පාටේ වෙනස්කම් නෑ! පිරිසිදු වතුර වගේමයි. මෙතන තිබෙන ද්‍රාවණය, ලේ එක කොටසකට ජලය කොටස් දසලක්ෂයක් පමණ. එයටම විශේෂ වූ ප්‍රතික්‍රියාව ඇති වෙන හැටි දැන් බලවු."

ඔහු බඳුනට සුදු පැහැති ලවණයක් දමා, ඊට අවර්ණ ද්‍රවයක් එකතු කළේය. සියල්ල එක්වරම තද රතට හුරු දුඹුරු පැහැයට හැරිණි. බඳුනේ අඩියට දුඹුරු පැහැති කුඩක් අවක්ෂේප විය.

"හ: හ: හ: හා, දැන් මොකද කියන්නේ?" ඔහු සතුටින් අත්පොළසන් දුන්නේය.

"ඔව්. එක බොහොම සංවේදී පරීක්ෂණයක්."

"අලංකාරයි! අලංකාරයි!!" මේ පරීක්ෂණය මීට ඉස්සර යොයාගෙන තිබුණ නම්, අද ජීවතුන් අතර ඉන්න, තක්කඩි බොහොම දෙනෙක් එල්ලුම් ගස් ගිහින් හුගත් කල."

"හැබැමයි!" මම කීවෙමි.

"අපරාධ පරීක්ෂණ වල අවසානයේ, එක කරුණක් මත පැහැදිලි කිත්දුවක් ලැබීමට බාධාවක් නැත. මිනීමැරුමක සැකකරුවෙක් අල්ලාගන්නේ බොහෝ විට මාස ගණනක් ගත වෙලා. ඔහුගේ ඇඳුම්වල තිබෙන දුඹුරු පාට පැල්ලම් මොනවාද? ලේ පැල්ලම් ද මඩ පැල්ලම්ද, මලකඩ පැල්ලම්ද පලතුරු යුෂ පැල්ලම්ද, මොනවාද? මෙව්වර කලක් ඒවට සුක්ෂම පරීක්ෂාවක් තිබුණේ නැහැ. මන්න දැන් අපට කියෙනවා කරලොත් හෝමස් පරීක්ෂණය. දැන් කිසි ප්‍රශ්නයක් ඇතිවෙන්නේ නෑ, ලේ පැල්ලම් හඳුනාගන්න."

හිය අවුරුද්දේ ප්‍රාන්ත්පර්ව වල සිදුවූ තොන් බිෂොප් මිනීමැරුම: ඒ වගේ තව තවු ගණනාවකම සැකකාරය තිදහස් වුණා, ඇඳුමේ තිබුණු පැල්ලම්, ලේ පැල්ලමක්ද කියල හරිහැටි දනගන්න බැරිවීම නිසා."

පැලැස්තර කැබැල්ලක් කපා ඇතිල්ල සිදුරු කළ තැන ඇලවූ ඔහු,

"මට පරෙස්සම් වෙන්න සිදුවෙනවා. විෂ වර්ගත් එක්ක මම සැහෙන්න පරීක්ෂණ පවත්වනවා නේ" පැවසීය.

ඔහුගේ දෑතේ පැවැති පැලැස්තර රාශියක් ද, ප්‍රබල අම්ල වර්ග නිසා සම දුර්වර්ණ වී ඇති සැට් ද මම දුටුවෙමි.

"අපි මෙහෙ ආවෙ ලොකු වැඩකට. මගේ මේ යාච්චට නවාතැන් ගන්න තැනක් හොයනවා. ඔබ කියා කියා හිටියෙ නවාතැනට හවුල් කාරයෙක් හොයා ගන්න බැරිවුණා කියලා. ඔන්න මම කෙනෙක් අරං ආවා." ස්වමූලිකව පැවසීය.

ශර්ලොක් හෝම්ස් බොහෝ සතුටට පත් වූ බව ඔහුගේ මුහුණෙන්ම පෙනිණි.

"බේකර් විදියේ, කාමර දෙකක් එක්ක උඩුමහලක් ගැන මම බලලයි තියෙන්නේ. ඒක අපි දෙන්නට ඕන තරම් ඇති. සැර දුම්කොළ වල ගඳට ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නැහැ නේද?"

"මමත් දුම්බොත්තෙක්."

"ඒක හොඳයි. මං නොයෙක් ජය්‍යාන දව්‍ය ළඟ කියාගෙන සමහර වෙලාවට පරීක්ෂණ පවත්වනවා. ඒකෙන් ඔබට හිරිහැරයක් වේවිද?"

"කොහොමටවත් නෑ."

"කෝ බලන්න.....මොනවාද මගේ අතික් අඩුපාඩු. සමහර වෙලාවට මම කල්පනාවට වැටිලා දවස් ගණනකා නොකර ඉන්නවා. වරදවා හිතන්න එපා, ඔබත් එක්ක තරහින් කියලා. එහෙම වෙලාවට මගේ පාඩුවේ ඉන්න හරින්න.. එකකොට මොනවද ඔබට කියන්න තිබෙන අඩුපාඩු."

මේ හරස් ප්‍රශ්න ඇසීමෙන් මට සිතා පහළවිණි.

"මම ස්නායු දුර්වලත්වයට පත්වෙලයි ඉන්නේ. ඒ නිසා ශබ්ද වලට මම වැඩිය කැමැති නැහැ. හිටිගමන්ම රැට නින්දෙන් නැගිටිනවා. මම හරිම කම්මැලියි."

"මගේ වයලින වාදනය ඔබ අකමැති ශබ්දයක්ද?"

"ඒක තීරණය වෙන්නේ වාදනය කරන පුද්ගලයාගේ හැටියටයි. මිහිරි වයලින වාදනයක් දෙවියන් වෙත කෙරෙන පූජාවක් වගේ."

"ආ හරි හරි. ඒ හෙතෙම ඔක්කොම තීන්දුයි. හෙට දවාලට මෙතැනට ආවොත් ඔබට කාමර බලන්න යා හැකියි මා සමග"

"හොඳයි. හෙට දවාලට හමුවෙමු." ඔහුට ආචාර කරමින් මම කීවෙමි.

"මිනිසා කොහොමද මම ඇත්තෙන්ම ඉඳල ආපු බව දනගන්නේ?" ආපහු එත අතර මම ස්ටැම්ප්වලින් ඇසීමි.

"ඒක තමයි ඔහුගේ විශේෂ හැකියාව. බොහොම දෙනෙකුට අවශ්‍ය වෙලා තියෙනව, ඔහු මේ විදියට දෙවල් හොයාගන්නේ කොහොමද කියලා දනගන්න."

"ඒක අබිරහසක්ද? කොහොම උනත් අපි දෙන්නා මුණ ගස්සවපු එකට මා ඔබයි භයගැනියි ස්ටැම්ප්වි."

අපරාධ පරීක්ෂණ විද්‍යාව

අපි පසුවදා හමුවී, බේකර් විදියේ ඇත් 221 බි දරන ස්ථානයේ තවානැත පරීක්ෂා කොට බැලුවෙමු. එය සුවපහසු තිදන කාමර දෙකකින් ද, අලංකාර ලෙස ගසාහාණ්ඩ වලින් සැරසූ, විශාල විසිත්ත කාමරයකින් ද සමන්විත විය. එය කොයිතරම් සිත්ගන්නාසුලු වී ද යත්, අපි එවෙලේම මුදල් ගෙවා, එහි පදිංචිය තහවුරු කළෙමු.

ෂර්ලොක් හෝම්ස් හවුලේ වාසය කිරීමට අපහසු පුද්ගලයෙකු නොවීය. රාත්‍රි දහයෙන් පසු ඔහු අවදිවී සිටියේ කලාතුරකිනි. සමහර දිනවල උදෑසනින් අවදි වූ ඔහු, නිව්සින් පිටත ගියේ මා අවදි වීමටත් පෙරයි. විටෙක ඔහු රාජ්‍යයා-විද්‍යා පරීක්ෂණාගාරයේ ද, විටෙක කාය ව්‍යවච්ඡේද අංශයේ මෘතශරීර කපා බලමින් ද කාලය ගතකළේය. අවශ්‍යතාවයක් පැන නැගුණු විටෙක, ඔහු නොතවත්වාම වැඩෙහි යෙදුණේ පුද්ගලිකව ශක්තියකිනි. තවත් විටෙක ඔහු විසිත්ත කාමරයේ කවිච්චිය මත වැහිරී, අතක් පයක් නොසොල්වා දින ගණනක් ගතකරයි. එවැනි වෙලාවන්හි ඔහුගේ දෑයේ ඇති බැල්මෙන් ඔහු මත් බෙහෙත් ගෙන ඇත්දැයි මගේ සිතේ සැකයක් ඇතිවේ.

ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ උස අඩු හයකට මදක් වැඩි විය යුතුය. ශරීරය සිහින් නිසා පෙනුමෙන් වඩාත් උස බවක් දිස්විය. කිසුණු දෑසත්, රාජාලියෙකුගේ හොටයක් වැනි නාසයක් නිසා, ඔහුට ලැබුණේ විශේෂ පෙනුමකි. එයින් කියැවුණේ අවධානය හා දඩ් අවිෂ්ඨානය යයි මට සිතේ. ඔහුගේ දෑත් නිරන්තරයෙන්ම තිත්ත හා රසායනික ද්‍රව්‍යවල පැල්ලම්වලින් වැසී තිබේණි. එහෙත් ඔහුගේ අත්ල බොහෝ සංවේදී විය.

ෂර්ලොක් හෝම්ස් වෙද ශිෂ්‍යයෙකු නොවීය. වෙනත් කිසිදු

ශාස්ත්‍රයක පාඨමාලාවක්, ඔහු ක්‍රමානුකූලව හදාරා තිබුණේ ද නැත. එහෙත් සමහර විද්‍යාවන් පිළිබඳව ඔහුට තිබුණේ පරතෙරටම ගිය දැනුමකි.

ඔහු දත් දේ මෙන්ම නොදත් දේ ද බොහෝය. සාහිත්‍යය, දර්ශනවාදය හා දේශපාලනය ගැන ඔහු කිසිම දෙයක් දන සිටියේ නැත. සෞරග්‍රහ මණ්ඩලය පිළිබඳව ඔහුගේ නොදත්කම මා පුදුමයෙන් පුදුමයට පත්කළේය.

"මට හරිම පුදුමයි හෝමස්, ඔබ පොළොව ඉර වටා ගමන් කරන බව නොදන සිටීම."

"ඔබට පුදුමයි? එය දනගන්න වුණත් ම දත් කොහොම හරි ඒක අමතක කරල දාත්තු උත්සාහ කරනවා."

"අමතක කරන්න?"

"මම සලකන්නේ මිනිසෙකුගේ මොළය පොඩි ගබඩා කාමරයක් වගේ තැනක් හැටියට. ඒකේ ගබඩා කරලා තබාගත යුත්තේ තමන්ට අවශ්‍ය බඩු පමණයි. තමන්ට දකින්නට ලැබෙන, අහන්නට ලැබෙන හැම දේම, මොළේ ගබඩා කරගන්න මිනිසා මෝඩයෙක්. එකකොට වෙන්තේ අනවශ්‍ය දේ ඔලිවේ පිඳුරද්දී, මීනෑ කරන දේවල් එළියට විසිවෙනවා. එහෙම නැත්තා ඔක්කොම අවුල් ගොඩක් වෙනවා. තමන්ට මීනෑ කරන දේ ඕන වෙලාවට සොයාගන්න බැරි විදියට, අනවශ්‍ය දේ මොළයට ඇතුළු කර නොගැනීම ඉතාම වැදගත්."

"ඒ වුණත් සෞරග්‍රහ මණ්ඩලය?"

"ඒකෙන් මට ඇති වැඩේ මොකක්ද ? ඔබ කියනවා අපි ඉර වටේ යනවලු. අපි හද වටේ ගියත් ඒක නිසා මගේ වැඩ කටයුතු වලටවත් මටවත්, පැත්තියක වෙනසක් සිදුවන්නේ නෑ."

මම කඩදාසියක් ගෙන පර්ලොක් හෝමස් සතු දැනුම ගැන එහි සටහන් කළෙමි.

පර්ලොක් හෝමස්ගේ හැකියාවන්

1.	සාහිත්‍යය	-	කිසිත් නොදනී
2.	දර්ශනය		කිසිත් නොදනී
3.	කාරක විද්‍යාව	-	කිසිත් නොදනී

4. දේශපාලනය - ඉතාම සුළු දනුමක් ඇත

5. උද්භිද විද්‍යාව - අවිධිමත්

බෙලධෝනා, අබිං හා විෂ වර්ග ගැන හොඳ දනුමක් ඇත. ගෙවතු වගාව ගැන කිසිත් නොදනී.

6. භූගර්භ විද්‍යාව - ප්‍රායෝගික දනුමක් ඇත. එහෙත් සීමිතයි.

පස් වර්ග හොඳින් හඳුනාගත හැක. සත්ත්තු වල හෝ කළිසම් කතුලේ තැවරී ඇති මඩවල ස්වභාවයෙන් හා වර්ණයෙන්, ඒවා ලත්ඛනයේ කිනම් පෙදෙසකදී තැවරුණු ඒවා දැයි ඔහුට කිව හැකිය.

7. රසායන-විද්‍යාව - ඉතා විශිෂ්ට දනුමක් ඇත.

8. කාය ව්‍යවච්ඡේද විද්‍යාව - නිවැරදි එහෙත් අක්‍රමවත් දනුමක් ඇත.

9. සුවිශේෂ සිද්ධීන්-පිළිබඳ දනුම - ඉතා සුළු දනුමක් ඇත.

මේ ශතවර්ෂයේ සිදු වූ සිද්ධි මිනිසාගේ පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර ඔහු දනී.

10. වයලිනය වාදනයට දක්ෂයි.

11. කටු හරඹ හා බොක්සි-වල අතිදක්ෂයෙකි.

12. ත්‍රිකාන්ත නීතිය ගැන හොඳ ප්‍රායෝගික දනුමක් ඇත.

ඔහු මෙවැනි කෙළවරින් ඉහළටම ඉහෙතීමේ අරමුණ කුමක්දැයි මට සිතාගත නොහැක. එහෙයින් ඒ ගැන වැඩිදුර කල්පනා කිරීම නිෂ්චල දෙයකැයි මම තීරණය කළෙමි.

ඔහුගේ වයලින වාදනයේ දී කිවුණේ අනෙක් විෂය කෙළවර වලදී මෙන් අක්‍රමවත් විකාර ගතියකි. මගේ ඉල්ලීම නිසා, දක්ෂතම සංගීතඥයින්ගේ වාදන ආකාරය වුවක ඉතා අපූරුවට වාදනය කරයි. තවත් විටෙක දැස් පියාගෙන, නොසැලකිල්ලෙන් වයලිනයේ හඬ නංවන්නේ, කිසිදු සංගීතාත්මක බවකින් තොරවය.

සතියක් පමණ යන තුරු අප සොයාගෙන අමුත්තන් කිසිවෙකු පැමිණියේ නැත. ෂර්ලොක් හෝම්ස් මා මෙන්ම මිතුරන් රහිත පුද්ගලයෙකු යයි මම සිතුවෙමි, කෙසේ වුවද ඔහු හමුවීමට සමාජයේ

විවිධ කරාතිරම්වල පුද්ගලයෝ තම පැමිණියහ. මියෙකුගේ වැනි මුහුණක් ඇති සුදුමැලි කැනැත්තෙක්, සතියකට තුන්හතර වතාවක් ආවේය. ඔහු ලෙස්ට්‍රේඩ් යයි මට හඳුන්වා දෙන ලදී. අලංකාර ලෙස හැඳ පැළඳගත් තරුණ කාන්තාවක්, හිසකෙස් සුදු වියස්ගත යුදෙව් වෙළෙන්දෙක්, දුම්රිය පෝටර් වරයෙක්, පර්ලොක් හෝම්ස් හමුවීමට පැමිණි අය අතර වූහ.

"මේ අය මගේ අනුග්‍රාහකයෝ. මෙතැන මට ව්‍යාපාරික ස්ථානයක් හැටියටත් පාවිච්චි කරන්නයි සිදුවෙලා තියෙන්නේ. සමාවෙන්න වොට්සන් කරදර කරන්නවා. ඔබ් මේ විසින්න කාමරය විකකට පාවිච්චි කරන්න ඉඩ දෙන්න පුළුවන්ද?"

සමහර වෙලාවක ඔහු මගෙන් ඉල්ලා සිටී. එවැනි වෙලාවන්හිදී මම ඔහුගේ ව්‍යාපාරය කර ගැනීමට ඉඩ දී තිදන කාමරයට ගියෙමි.

මා මදක් උදාසනීන් අවදිවූ එක් දිනයක, උදේ ආහාරය පිළියෙල වන තුරු කියවීම සඳහා මේසය මත තිබූ සඟරාවක් අතට ගත්තෙමි.

එහි වූ එක් ලිපියක මාතෘකාව පුයේ 'ජීවිත ග්‍රන්ථය' යන්නයි. එහි තැන් තැන්වල පැත්තලෙන් කළු-අලකුණු කිහිපයක් ද විය. එහි විස්තර කොට තිබුණේ, කෙනෙකුට දකින්නට ලැබෙන දේ හොඳින් තීර්ක්ෂණය කිරීමෙන්, කොපමණ නිගමනවලට එළඹිය හැකි ද යන්නයි. එහි ලේඛකයා හැම දෙයක්ම අනිශයෝජනීයෙන් විස්තර කොට ඇතැයි මට සිහිණ.

"දිය බිඳක් පරීක්ෂා කොට එහි අවසන් ප්‍රතිඵලය තයහරා මහා දිය ඇල්ල හෝ අත්ලන්තික් සාගරය වේද යි තර්ක ශාස්ත්‍රයේ කෙළවරට පැමිණි අයෙකුට කිසි භූකූ-නිගමන හා විශ්ලේෂණ විද්‍යාව ද අනෙක් විද්‍යාවන් මෙන් බොහෝ කාලයක් කැපකොට ඉවසීමෙන් උගත යුතු ශාස්ත්‍රයකි. යම් මිනිසෙකුගේ නියපොතු, කබායේ අත, සපත්තු, ඇඟිලිවල කරගැට, මුහුණෙන් ප්‍රකාශ වන හැඟීම් ආදියෙන් ඔහු පිළිබඳ විස්තර මහා රාශියක් අනාවරණය වෙයි." යනුවෙන් ලිපියේ සඳහන් විය.

"මොන පිස්සු කතාද? මං ජීවිතේට කියවල තෑ ඒ වාගේ විකාර." සඟරාව මේසය උඩට විසිකරමින් මං උච්චිත.

"ඇයි මොකක්ද?" හෙරම්ස් ඇසීය.

"මේ සඟරාවේ තිබෙන ලිපිය: මං හිතන්නේ ඔබත් ඒක කියවන්න ඇති. මං දක්ක ඔබ සමහර තැන්වල පැත්සලෙන් ලකුණු කරල තියෙනවා. බොහොම දක්ෂ විදියට ලිපිය ලියලා නම් තියෙනවා. නමුත් මේ සැපයුවකට වෙලා හිත දකින කෙනෙකුගේ මතස්ගාත. ඒවා ප්‍රායෝගිකව ව්‍යවහාරයට ගන්න පුළුවන් කමක් නෑ. මට ආසයි දවසක ඔය ලිපිය ලියපු තැනැත්තා, උමං දුම්රියක නග්ගවලා බලන්න. ඒකෙ ගමන් කරන අය, මොන වගේ රක්ෂාවල් කරන අයද කියල, තීර්ක්ෂණවලින් නිගමනය කරන්න කියන්න. ඔහු දෙන එක පවුමට මං දාහක් ඔව්වු අල්ලන්න ලැස්සියි." මම කීවෙමි.

"ඔබ ඔව්වුගෙන් පැරදිලා මුදල් විකන් නැතිකර ගනිව්. ලිපිය ගැන කියනවා නම් ඒක ලියුවේ මමයි.

"ඔබ?"

"මට සහජ හැකියාවක් තිබෙනවා තීර්ක්ෂණය කිරීමටත්, ඒකෙන් නිගමනයන්ට එළැඹීමටත්. මං මේ ලිපියෙ සිද්ධාන්ත වගයක් ඉදිරිපත් කරල තියෙනවා නේද? ඒවා සියල්ලක්ම ප්‍රායෝගිකව යොදා ගන්න පුළුවන් ඒවා. කොයිතරම් ප්‍රායෝගිකද කිව්වොත් ඒකෙන් තමයි මං ජීවත්වෙන්නේ."

"ඒ කොහොමද?"

"මමම විශේෂ වුණු වෘත්තියක් තිබෙනවා. මං හිතන්නේ මුළු ලෝකයටම ඒ රැකියාව කරන එකම එකකෙනා මම. මේ ලන්ඩනයේ කොයිතරම් රජයේ සහ පෞද්ගලික රහස් පරීක්ෂකයෝ ඉන්නවද ? ඒයාලා ප්‍රශ්නයක් විසඳන්න ගිහි-අමාරුවේ වැටුණම, එන්නේ මා හෙට. මට පුළුවනි ඔවුන් නිවැරදි මාර්ගයට යොමු කරන්න. ඔවුන් දන්න සාක්ෂි සියල්ලම මට ඉදිරිපත් කරනවා. අපරාධ ඉතිහාසය ගැන මගේ දනුමත් උපයෝගි කරගෙන, මට සාමාන්‍යයෙන් පුළුවන් ඔවුනට උදව් කරන්න. අපරාධවල බොහෝ විට තිබෙනවා මූලික සමානතාවයක්. ඒ කියන්නේ අපරාධ දහසක සියලුම විස්තර ඔබ හොඳින් දන්නවා නම්, එක්දහස් එක්වෙනි අපරාධය විසඳන එක බොහොම සුළු දෙයක්. ලෙස්ට්‍රෙඩ් කියන්නේ බොහොම ප්‍රසිද්ධ

රහස් පරීක්ෂකයෙක්. ඔහු මැනකදී බැටාටුක් සම්බන්ධව පරීක්ෂණයක යෙදුණා. ඒකෙදී ඔහු ලොකු ගැටලුවකට මැදිවුණා. ඒකයි මා හොයාගෙන ආවේ."

"එතකොට අනෙක් මිනිස්සු?"

"ඒ පොද්ගලික රහස් පරීක්ෂක ආයතනවලින් එවන අය. ඒ ඔක්කොම මොකක් හරි ප්‍රශ්නයක් විසඳගන්න බැරුව අමාරුවේ වැටුණු අය. ඒක විසඳාගන්න ඔවුනට අවශ්‍යයි. මං එයාලගේ කතාව අහගෙන ඉන්නවා. මං ඒකට දෙන විසඳුම ඔවුන් අහගන්නවා. ඊට පස්සේ මගේ ගාස්තුව මම සාක්ෂුවට දාගන්නවා."

"ඔබ කියන්නේ මේ අනිත් රහස් පරීක්ෂකයෝ, සියලුම දේවල් එතැනටම ගිහිං පරීක්ෂා කරලත් විසඳගන්න බැරිවුණු ගැටලු , ඔබ මේ කාමරේ ඇතුළේ ඉඳගෙනම විසඳනව කියලද?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව් මට ඒකට සහජ හැකියාවක් තියෙනවා කියලා මම ඔබට කිව්වේ. මාතවුට එන පරීක්ෂණවලින්, ඉඳහිට එකක් දෙකක්, තරමක් සංකීර්ණ යයි කියන්න පිළිවන්. එහෙම වුණාම, එතැනට ගිහිං මගේ දැකීමම එතැනු පරීක්ෂා කර බලන්න සිදුවෙනවා."

මගේ මොළයේ එක්රැස්වෙලා තිබෙනවා හොයෙකුත් අංශ පිළිබඳ විශේෂඥ දනුමක්. ගැටලු විසඳීමට ඒක මට ලොකු පහසුවක් වෙනවා. නිරීක්ෂණය කියන එක මට උපතින්ම පිහිටලා තිබෙන දෙයක්. අපි ඉස්සර වෙලාම හමුවුණු දවසේ ඔබ ඇල්සනිස්එතානයේ ඉඳල ආව එක කියුවම ඔබ පුදුම වුණා නේද?

"කවුරු හරි ඔබට කියල තියෙන්න ඇති."

"නෑ, කවුරුවත් කිව්වේ නෑ. මම දන්නෙත්තා. ඒ කොහොමද? මෙන්න ඉන්නවා මහත්මයෙක්, වෛද්‍යවරයෙකු ගේ පෙනුමක් ඇති. ඒත් ඔහු හැසිරෙන්නේ යුද්ධ හමුදාවේ නිලධාරියෙක් වගේ. ඒ කියන්නේ පැහැදිලිවම හමුදා වෛද්‍යවරයෙක්. අනේ මැනික් කටුව හරියේ ඔහුගේ හමේ සාමාන්‍ය පාට සුදුවට තිබෙනවා. නමුත් මුහුණ හොඳටම කළු වෙලා. ඒ කියන්නේ බොහොම උෂ්ණ කලාපික රටක ඉඳල ළඟදී ඇවිත් තියෙන්නේ. ඔහුගේ කෙටිවු වුණු මුහුණෙන් සහ දුර්වල ගර්භයෙන් පෙනෙන්නවා බොහොම කරදර කම්කටොලු සහ අසනීපවලට මුහුණ දී ඇති බව. වම් අත කියාගෙන ඉන්නේ

බොහොම අපහසුවෙන්. ඒ කියන්නේ ලොකු කුටාරයක් සිදුවෙලා. ඉංග්‍රීසි ජාතික හමුදා වෛද්‍යවරයෙක්, ලොකු බොහොම දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීපු උණක් කලාපික රට මොකක්ද? නිසැකවම ඇඟහිස්ථානය. ඒ වික මගේ මොළයට එන්න තත්පරයක් ගතවුණේ නෑ."

"ඔබ ඒක පැහැදිලි කර දන්නට පස්සේ නම්, බොහොම සරලයි කියලා තේරෙනවා. මව් මතක් වෙන්නේ එඩ්ගා ඇලන් පෝගේ කතාවල ඉන්න ඩුපින්. මා හිතුවේ නෑ, ප්‍රබන්ධ කතාවල මිසක්, සත්‍ය ලෝකයේ මේ වගේ අය ඉන්න බව." මම කීවෙමි.

ඡර්ලොස් හෝම්ස් නැගිට පයින්පය දල්වා ගත්තේය.

"ඔබ මාව ඩුපින්ගේ සමාන කරන්නේ මගේ දක්ෂකම අගය කිරීමක් හැටියට බවට සැකයක් නෑ. නමුත් මගේ අදහසේ හැටියට ඩුපින් බොහොම අදක්ෂයෙක්. පෝ බලාපොරොත්තු වූ තරම් දක්ෂයෙක් ඩුපින්ගෙන් නිර්මාණය වෙලා නැහැ."

"ඔබ ගැබේරියෝගේ කෘති කියවල තියෙනවද? ඒකෙ ඉන්න ලෙකොක් ඔබ කියන ආකාරයේ දක්ෂ රහස් පරීක්ෂකයෙක්ද?"

හෝම්ස් උපහාසාත්මකව සිහිපුරවීය.

"ලෙකොක් කියන්නේ වැඩි මත්කොම අවුල් කරගන්න මිනිහෙක්. මට පොත කියවන්න ගිහින් එපාවුණා. අපරාධකාරයා අඳුනගන්න එකයි එතැන තිබුණු ප්‍රශ්නය. මට ඒක පැය විසිහතරෙන් කරන්න තිබුණා. ලොකොක් ඒකට ගත්තා මාස හයක්. ඒ පොත හොඳයි, අපරාධ පරීක්ෂණ විද්‍යාව ඉගෙන ගන්න අයට නියම කරන්න; රහස් පරීක්ෂකයෙක් විසින් නොකළ යුත්තේ මොනවාද කියලා දනගන්න."

මේ කාලේ අපරාධ හෝ අපරාධකාරයින් ඇත්තෙම නැති කරමි. අපරාධකාරයින් හොයාගන්න හැටි මා කරමි ඉගෙන ගත්, නොයෙක් දේවල් යොයාගත්තු, සහස් හැකියාවන් යෙදවූ, වෙන කිසිකෙනෙක් ජීවත් වෙලා නැතිව ඇති. ඒත් මොකක්ද ඒකෙන් ඇති ප්‍රයෝජනය ? පරීක්ෂණ පවත්වලා හොයන්න කරමි අපරාධ නැහැ. එහෙමත් නැත්නම් කවුරු හරි මෝඩයෙක් අපරාධයක් කරාවි; ඒක කොයිතරම් පැහැදිලි, ගැටලු රහිත එකක්ද කිව්වොත්, ස්වකාර්මිකව රහස් පරීක්ෂකයෙකුට වුණත් විසඳගන්න හැකි වේවි."

ඔහුගේ කතාබහේ තිබුණේ ඔහා පුරසාරම් කාරයෙකුගේ විලාසයකි. එය මට රිද්දුවේ නැත. මෙම මාතෘකාව වෙනස් කිරීම වඩාත් යෝග්‍යය යි මට පිහිණි.

"අර මනුස්සයා මොනවා හොයනවද මම දන්නේ නෑ....."

මා කීවේ ජනේලයෙන් ඉවත බලද්දී, මට දකින්නට ලැබුණු තැනැත්තෙකු නිසයි.

බේකර් විච්ඡේ පාරෙන් අනෙක් පැත්තේ, සාමාන්‍ය ඇඳුමෙන් සැරසී, හෙමින් හෙමින් ඇවිද ඈ පුද්ගලයෙකි. නිල් පැහැති ලොකු ලියුම් කවරයක් රැගෙන ආ ඔහු, තරමක් කැලැහීමට පත් මුහුණෙන් ගෙවල්වල අංක පරීක්ෂා කරමින් ඉදිරියට ආවේය. ඔහු කාගේ හෝ පණිවුඩකරුවෙකු බවට සැකයක් නොවීය.

"ඔබ කියන්නේ නාවික හමුදා සේවයෙන් විශ්‍රාම ලත් සාජන්ට් වරයා ගැනද?" ෂර්ලොක් හෝම්ස් මගෙන් ඇසීය.

"බොරු පුරසාරම්, කයිටාරු!" මගේ සිතේ එකවරම ඇති වුණු හැඟීම එයයි. ඔහු පවසන දෙය ඇත්තක්ද බොරුවක්ද යන්න හොයා ගැනීමට මට ඉඩක් නැති බව ඔහු දැනී. ඒ නිසා මෙසේ නොබියව පුරසාරම් දොඩනවා විශ්වාසය. මේ හැඟීම් මගේ සිතේ ඇති වුවත්, මම කිසිවක් නොකීවෙමි.

අපේ නිවසේ අංකය දුටු වහාම, විච්ඡේ ගමන් කළ පුද්ගලයා, පාර හරහා දිව ආවේය. ඉන්පසු ඔහු වේගයෙන් දොරටු තට්ටු කරන හඩත්, අනතුරුව බරම අසී තබා, තරප්පුව නැග එන හඩත් අසන්නට ලැබිණි.

"මේ ලියුම ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයාට." කාමරයට ඇතුළු වූ ඔහු කීවේ ලිපිය මගේ මිත්‍රයා අතට දෙමිනි.

නිරීක්ෂණයන් හා නිගමනයන් ඔහින් බොහෝ දේවල් තමාට සොයා ගත හැකි යයි ෂර්ලොක් හෝම්ස් ලොකු ආඩම්බරයකින් පවසයි. මේ පණිවුඩකරුවා විච්ඡේ ඉදිරියට ඇවිද එද්දී, ඔහු අප සොයා එන්නෙකු යයි මගේ මිත්‍රයාට නොසිතෙන්නට ඇත. ඔහුගේ හපන්කම් පරීක්ෂා කිරීමට මෙය හොඳ අවස්ථාවකි. ඒ නිසා පණිවුඩකරුවාගෙන් ප්‍රශ්න කළ යුතුය.

"මොකක්ද මහත්තයා ඔබේ රැකියාව?"

එතරම් උනන්දුවක් නොදක්වන ආකාරයෙන් මම ඇසිමි.

"පණිවිඩකරුවෙක්. මහේ නිලඇඳුම අලුත්වැඩියා සඳහා භාරදීම මහත්තයා." ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ රළු හඬින්.

"ඔබ කලින් කළ රැකියාව මොකක්ද?"

"රාජකීය නාවික හමුදාවේ, පානිල අංශයේ සාපන්ට් වරයෙක්. ලියුමට යැවිය යුතු පිළිතුරක් නෑද්ද මහත්තයා?"

"හොඳයි."

විචම් දෙක එකට ළං කොට පිරුවෙන් සිටගත් ඔහු හමුදා හටයෙකු මෙන් ආචාර කොට කාමරයෙන් පිටවී ගියේය.

ලෝරිස්ටන් උයනේ අභිරහස

මගේ මිතුරාගේ නැකියාව ප්‍රායෝගිකව ඔප්පු කොට පෙන්වූ මෙම සිද්ධියෙන් මම විශ්මයට පත්විමි. නිරීක්ෂණ විශ්ලේෂණය කොට, නිගමනයන්ට එළඹීමට ඔහු දක්වූ දක්ෂතාවය ගැන, මගේ සිතේ පැහැදිමක් ඇති විය. කෙසේ වෙතත් මෙය කල් තියා සැලසුම් කරගත් කුට උපක්‍රමයක්ද යන සැකයක් ද මගේ සිතේ ඇතිවිය. අත තිබූ ලියුම කියවා හමාර කළ හෝමස්, කල්පනා සයුරේ ගිලි සිටියේය.

"ඔබ අර නිගමනයන්ට එළඹීමේ කොහොමද?"

"මොන නිගමනයන්ටද?"

"අර මනුෂ්‍යයා නාවික බලකායේ විශ්‍රාමලත් සාප්තට්ටරයෙක් බව?"

"ඔය සුළු සුළු දෙවල් පැහැදිලි කරලා දෙන්න මට වෙලාවක් නැහැ." ඔහු එක්වරම කීවේය.

මද වේලාවකින් ඔහුගේ මුළු සිතාර්ද්‍රව්‍යම නැගිණි.

"මං එහෙම කිව්වට මර සුමංවේන්න දොස්තර මහත්තයා. මං සියුම් කල්පනාවක යෙදිලයි හිටියේ. ඒක, එකිනෙකට සම්බන්ධවෙන සිද්ධීම් රාශියක් ඇති, සිතුවිලි දාමයක්. ඔබ ඒක බිඳ දමුවා. කමක් නෑ ඒකත් හොඳයි කියමුකෝ. හොඳයි ඉතින් ඔබට පෙනුණේ නැද්ද ඔහු නාවික බලකායේ සාප්තට්ටරයෙක් බව?"

"ඇත්තෙන්ම මට පෙනුණේ නැහැ."

"ඒක මගේ හිතට කල්පනා වුණේ බොහොම පහසුවෙන්. නමුත් කොහොමද කල්පනා වුණේ කියලා තේරුම් කරල දෙන එක

මට ටිකක් අමාරුයි. දෙවරක් බැස කියද කියල ඇහුවොත් ඔබ කියාටි හතරයි කියලා. එත් ඒක වෙන්තේ කොහොමද කියල ඔප්පු කරලා පෙන්වන්න කිවුවොත් ටිකක් අමාරුයි නේද?

අර මනුස්සයා ඇවිද ආවේ පාරේත් එහා පැත්තෙ වුණත්, ඔහුගේ අතේ පිටපැත්තේ, තිල්පාටට, ලොකු නැංගුරුමක ලකුණ පව්ව කොටා තිබුණු හැටි මම දුටුවා. ඒකෙන් කියන්නේ ඔහු මුහුදට සම්බන්ධ රැකියාවක යෙදෙන්නෙක් කියලා. ඔහුගේ ස්වභාවයේ හමුදා පෙනුමක් තිබුණා. නිලයෙන් අනුමතව වචන තාලේ 'සයිඩ් බර්න්ස්' දලි රැවුර මුහුණ දෙපැත්තේ වටා තිබුණා. එතකොට අපට හිතාගන්න පුළුවන්, ඔහු රාජකීය නාවික හමුදාවේ කෙනෙක් බව. ඔබ දකින්න ඇති, මිනිහ හිස කෙළින් කරගෙන, වේවැල එහාට මෙහාට පද්දමින් ගමන් කළ ගාමිණීර තාලේ. මෙවැනි වැදගත් පෙනුමැති, මැදි වියේ පුද්ගලයෙක්, සාපන්ටි වරයෙක් වියයුතුයි කියල මට හිතුණා."

"විසිෂ්ටයි."

"ආ.....සුඵ දෙයක්. මං මේ දැන් 'ඔබට කිය කියා හිටියේ මේ දවස්වල ලන්ඩනයේ අපරාධකර්මයෝ නැහැ කියලනේ. මේ ලියුමෙන් පෙනෙන්නේ මගේ ඒ කියමන වැරදි වගෙයි. මේ බලන්න." සාපන්ටි වරයා ගෙන ආ ලියුම හෝම්ස් මා වෙත විසිකළේය.

"දෙයියනේ! මහා අපරාධයක් සිදු වෙලා නේද?"

"සාමාන්‍යයෙන් දකින්න ලැබෙන ඒවට වඩා ටිකක් වෙනස් ආකාරයේ එකක් බව නම් ඇත්තයි. කරුණාකරලා ඔය ලියුම මට ඇහෙන්න කියවන්න."

"මා හිතවත් ශර්ලොක් හෝම්ස් මහතාණනි,

ඊයේ රාත්‍රි බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ ලෝවිස්ටන් උයනේ අංක තුන දරන තැන, කණගාටුදායක සිද්ධිමත් වී ඇති බැව්, ඔබට දනුම් දීමට කැමැත්තෙමි. රාත්‍රියේ මුරසංචාරයේ යෙදී සිටි අපේ පොලිස්හටයාට, රැ දෙකට පමණ මෙම ස්ථානයේ එළියක් දකින්නට ලැබී ඇත. මෙම නිවස කිසිවෙකු වාසය නොකළ පාර එකක් නිසා, ඔහුගේ හිතට සැකයක් ඇතිවිය. එහි ගිය ඔහුට දකින්නට ලැබුණේ, ගෙයි ඉදිරි දොර විවෘතව ඇති බවයි. ලී බඩු කිසිවක් නොතිබුණු ඉදිරිපස

කාමරයේ බිම වැටී තිබේ, හොඳින් ඇඳ පැළඳගත් මහත්මයෙකුගේ මළසිරුරක් ඔහුට හමු විය. එහි සාක්ෂුවක තිබුණු කාඩ් පතක මෙසේ සඳහන් විය.

එනොක් . ජේ. බ්‍රේබර්,
ක්ලිව්ලන්ඩ්,
ඕහායෝ.
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය.

මේ මිනීමැරුම වටිනා දේ පැහැර හැනීමේ අරමුණෙන් කරන ලද්දක් බව සිතිය නොහැක. එමෙන්ම ඔහු මරණයට පත්වූයේ කෙසේද යන්න පවා තීරණය කරගැනීමට පැහැදිලි සාක්ෂියක් නොමැත. කාමරයේ තැන් කැන්වල ලේ පැල්ලම් තිබූ නමුත්, මළ සිරුරේ තුවාල කිසිවක් නොමැත. ඔහු මේම පාළු නිවසට පැමිණියේ කෙසේද යන්න, අපට සිතාගැනීමටත් අපහසුයි. දොළහට පෙර ඔබට මෙම නිවසට පැමිණිය හැකිද? මං ඔබ එනතුරු බිලු සිටිනවා, ඔබගෙන් පිළිතුරක් එන තුරු, මා භෑම දෙයක්ම ඒ නැටියට තිබෙන්නක් නරිනවා. ඔබට පැමිණීමට අපහසු නම්, මම සියලුම විස්තර දන්වන්නම්. මේ සිද්ධිය පිළිබඳව ඔබට යම් අදහසක් දිය හැකි නම්, එය ඉතා අගය කොට සලකමි.

මේ හිතවත්,
ටෝබියස් ග්‍රෙග්සන්//

"ස්කොට්ලන්ඩ්හැඩි එකේ රහස් පරීක්ෂකයන්ගෙන් දක්ෂම මිනිසා තමා ග්‍රෙග්සන්." හොමස් කියා. "අදක්ෂයන් ගොඩකින් වැඩකට ඇති මිනිසුන් ඉක්කේ ග්‍රෙග්සන්) හා ලෙස්ට්‍රේඩ් විතරයි. ඔවුන් දෙදෙනාම ක්‍රියාශීලීයි. හරිම උනන්දුවකින් වැඩ කරනවා. නමුත් පරීක්ෂණ කරගෙන යන්නේ අර හැරුණි, සම්ප්‍රදායික පිළිවෙලටමයි. ඒ විතරක් නෙවෙයි. පුළුවන් වේලාවට එකෙක් උත්සාහ කරනවා අනෙකාට යටින් කපා දමන්න. ඒවත් තියෙනවා. රු ධර්ම කරණයකට ඉදිරිපත් වුණු රූප සුන්දරියෝ දෙදෙනෙක් වගේ, මේයාලත් දෙන්නට

දෙන්නා ඊර්ෂ්‍යාවයි. මේ පරීක්ෂණය දෙන්නාටම එක සැරේ භාරදුන්නොත්, හොඳ විනෝදාත්මක සිදුවීම් අපට බලාගන්න පුළුවන් වේවි."

කිසි කලබලයකින් තොරව ඔහු නිව් සැනසිල්ලේ කතා කරගෙන යන ආකාරය ගැන මම පුද්ගලයාට පත්විමි.

"අපතේ අරින්න කාලයක් නැතැ නේද? මම ගිහින් කුලීරියකට කරා කරන්නද?" මම උස්හසින් ඇසිමි.

"මට හරියටම විශ්වාස නැ, මය වැඩේට මං යන්න ඕනෑමද කියල. වෙලාවකට මං හරි කම්මැලි මිනිසුන්, ඒත් උවමනා වෙලාවට මට බොහොම කඩිසර වෙන්නත් පුළුවන්."

"ඇයි ඉතින් ඔබ දුනාඉවසිල්ලෙන් බලාගෙන ගිවියේ මේ වගේ අවස්ථාවක් ලැබෙන තුරු නේද?" මම ඇසිමි.

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. ඔබ ඕන විසඳීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජනය මොකක්ද? මං මේ අහිරහස විසඳුවා කියමුකෝ. නමුත් කිසිම සැකයක් නැ, ඒකේ ග්‍රේෂ්මවිය ලැබෙන්නේ ග්‍රෙග්සන්, ලෙස්ට්‍රේඩ් සහ සමාගමටයි. පොලිස් රහස් පරීක්ෂකයෙක් නොවුණොත් ඇති අවාසිය ඒකයි."

"ඒත් ඔහු ආයාචනා කරනවා ඔබට ඇවිත් උදවු කරන්න කියලා."

"ඔව් ඒක හරි. මොකද ඔවුන් දන්නවා, මං ඔවුනට වඩා දක්ෂයි කියලා. මා එක්ක කරා කරන කොට ඔවුන් අවංකවම ඒ ගැන සඳහන් කරනවා. නමුත් තවත් කෙනෙකුට ඒක කියන්න කලින්, තමන්ගේ දිව කපලා විසිකරාවි. කොයි එකටත් අපි ගිහින් බලමු. මගේ විශේෂ ක්‍රමයට මාර්ග භේෂිකා කර බලනවා. වෙන මොකුත් නැත්නම්, ඔවුනට සිතාසෙන්නාවුන් අපට අවස්ථාවක් ලැබේවි. එහෙනම් අපි යමු."

කබාය හැඳගත් සුදු ඔහුගෙන් දිස්වුයේ වඩාත් උද්යෝගිමත් ස්වභාවයකි.

"ඔබේ හිස් වැස්මත් අරගන්න දොස්තර මහත්තයා." ඔහු කීවේය.

"ඇයි ඔබ කියන්නේ මේ ගමනට මටත් එන්න කියලද?"

"ඔව්. වෙන කරන්න වැදගත් වැඩක් නැත්නම්."

මද වේලාවකට පසු අපි කුලීරියකට නැගී බ්‍රික්ස්ටන් දෙසට වේගයෙන් ගමන් ගත්තෙමු.

එය මිදුමෙන් වැසුණු අඳුරු උදෑසන්ක් විය. ගෙවල්වල පියැසි මධ්‍ය පැහැති මිදුමකින් ආවරණය වී තිබිණි. එහෙත් මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් නම් සිටියේ මහත් උද්යෝගයෙනි. ඔහු වයලීන ගැන කථා කරන්නට පටන්ගත්තේය. ක්‍රමෝපාය වයලීනය ගැන දීර්ඝ විස්තරයක් කළ ඔහු, ස්ට්‍රැඩ්වේරියස් හා අමාටි වයලීන අතර වෙනස්කම මට පැහැදිලි කළේය. අසහපත් කාලගුණය නිසාත්, භාරවූ කටයුත්තේ අප්‍රසන්න බව සිහිවීමෙන්, මම නිහඩවම සිටියෙමි.

"දන් අපි මේ කරන්න යන මේ වැඩේ ගැන, ඔබ ඒ හැටි කල්පනා කරන්නේ නැහැ නේද?" මා ඔහුගෙන් ඇසුවේ, ඔහු දිගින් දිගටම සංගීත භාණ්ඩ ගැන කළ විස්තරයට බාධා කරමිනි.

"අපට තවමත් සතුටුදායක දත්ත කිසිවක් ලැබිල නැහැ. ප්‍රමාණවත් තරම් දත්ත නොලැබී, යමක් උපකල්පනය කරන්නට යෑම බරපතල වැරද්දක්. එහෙම කළොම නිවැරදි අවසන් නිගමනයකට ඒම බොහොම අපහසුයි."

"දත්ත නම් ඔබට ඉක්මනටම ලැබේවි. ඔන්න අපි බ්‍රික්ස්ටන් පාරටත් ආවා. අන්න අරක වෙන්න ඕනෑ ගේ, මට ලොකු වැරදීමක් වුණේ නැත්නම්." මම කීවෙමි.

"ඔව් හැබැමයි. අක්ෂිකර්මය නවත්වන්න." ඔහු අණ දුන්නේය.

"එතැනට තවත් යාර සියයක් තමණ දුරයි හෝම්ස්. තව විකක් දුර කරන්නයෙන් යමු." මම කීවෙමි.

"නෑ. මෙතැන ඉඳගෙන පසිත් යමු. එතකොට අපට පුළුවන් වඩාත් හොඳින් සියල්ල තීර්ණය කරන්න."

ලෝරීස්ටන් උයනේ අංක 3 දරන නිවෙස් තිබුණේ අවාසනාවන්ත, යෝක්ෂ-දනවන පෙනුමකි. පාරේ සිට මඳක් වත්ත ඇතුළට වන්නට පිහිටා තිබුණු එය, එකම මෝස්තරයේ නිවාස හතරකින් එකක් විය. මෙයින් නිවාස දෙකක පදිංචි කරුවන් සිටි අතර, අනෙක් දෙක හිස්වී තිබිණි. තිර රෙදිවලින් අලංකාර නොවුණු ජනෙල් සහිත මේ නිවෙස්, තැනක හෝ දෙකක "බදු දීමට" යනුවෙන් නාම පුවරු විය. පෙර දින රාත්‍රියේ ඇදහැළුණු වර්ෂාවෙන් වත්තේ

සෑම තැනක්ම මඩ වී තිබිණි. හෙවත් වට කොට තිබුණේ අඩි තුනක් පමණ උස, ගඩොල් බැඳි තාප්පයකිනි. මෙම තාප්පය මත කෙටි ලී කණු සවි කොට තැනුණු වැටක් ද විය. හැඩදඩි පොලිස් භටයෙක් මේ තාප්පයට හේත්තු වී සිටියේය. නිවස ඇතුළත සිදුවන දේ දනගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන්, රස්කිආදුකරුවෝ කීපදෙනෙක් පොලිස්භටයා සමීපයේ එකතුවී සිටියහ.

“අපි ඉස්සර වෙලාවේ හේට ඇතුළුවෙන්නේ නෑ.” හෝමස් කීය.

“ඇයි මං හිතුවේ ඔබ කෙළින්ම එහි ඇතුළු වෙලා අභිරහස විසඳීමට පටන්ගනිව් කියලා.”

“නෑ. මම මුලින්ම මේ හරියේ පදික වේදිකාව පරීක්ෂා කරලා බලන්න ඕනෑ. ඉහළ පහළ යමින් අදික වේදිකාව පරීක්ෂා බැලූ ඔහු, ඊළඟට ඒ පෙදෙසේ පොළොව දෙස හිස් බැල්මෙන් බලා සිටියේය. අනතුරුව අහස දෙසට නෙත් හෙරු ඔහු, පාරේ අනෙක් පැත්තේ තිබූ නිවාස සහ ලැලි වැට ද සොදිසි කර බැලීය.

ඒ සියල්ල අවසන් කොට, මහේ මිත්‍රයා මේ නිවස වෙතට වැටුණු පාර දිගේ, ඉදිරියට ගමන් කිරීමට පටන්ගත්තේය. ඔහු ගමන් කළේ පාරේ තොව, ඒ අයිත දිගේ වූ තණබිම් කඩ මතින් බව කීවොත් වඩාත් නිවැරදිය. පාරේ පොළව දෙස සුපරීක්ෂාකාරීව බලමින් ඉදිරියට ගිය ඔහු, දෙවරක්ම තැවී, කිසියම් ලකුණක් දෙස මහත් ඕනෑකමින් බලා සිටියේය. එක්වරක් ඔහුගේ මුහුණේ සිනහ රළලක් ඇතිවීය. විටෙක ඔහු තමාට මොනවාදෝ-කියාගත්තේ තාප්පයක් බවකිනි.

පාරේ වූ මැටි සහිත පුහු මඩවලුරක් බවට පත්වූ තරමය. පොලිස් නිලධාරයන් කිහිපවරක් ඒ මතින් ගමන්කිරීම නිසා, එහි පා සටහන් රාශියක් විය. එවැනි තැනකින් මහේ මිත්‍රයාට යම් හෝඩුවාවක් තීර්ක්ෂණය කළ හැක්කේ කෙසේද යන්න, මට සිතාගත නොහැකි විය. කෙසේ වෙතත් ඉතා සියුම් දෙයක් පවා විනිවිද දකිමින්, එයින් ආරුණු රැසක් වටහාගැනීමටත්, මහේ මිත්‍රයා සතුව තීර්ක්ෂණ බුද්ධියක් ඇතැයි මට හැකිණි. මා නොදුටු හෝඩුවාවේ රැසක්, ඔහුට දකුණතට ලැබුණු බවට සැකයක් නැත. නිවසේ දොර අසල සිටි උස, රත්වත් හිසකෙස් හා සුදුමැලි

මුහුණක් පිබු පුද්ගලයෙක් අප පිළිගත්තේය. මුහුණේ මුහුණේ හෝමස්ගේ සුරත සොලවා ආවාර කළේ මහත් සොම්නසිනි.

"මබ් පැමිණීම ඇත්තෙන්ම අපට ලොකු පිහිටක් මහත්මයා. අප කිසිම දෙයක් අල්ලන්නේ නැතිව එහෙමම නැබුවා."

"එකක් හැර!" මහේ මුහුණ කිවේ නිවස වෙතට එන පාර දෙසට අත දිගු කරමිනි.

"මිහරක් රංචුවක් මය පාරේ ගමන් කළත්, එක මය තරම් අවුල් ගොඩක් වෙන්නේ නැ. එකට ඉඩ දෙන්න කලින් මබ මේ ගැන අවසන් නිගමනයකට එන්න ඇති හේද ග්‍රෙග්සන්?"

"මටත් හේ ඇතුළේ කරන්න වැඩ රාජකාරි හුඟක් පිබුණා හෝමස් මහත්මයා." ග්‍රෙග්සන් කීවේ ප්‍රශ්නය මහහරිමිනි.

"මහේ මුහුණ ලෙස්ට්‍රේඩ් මා දමන මේ පරීක්ෂණයට සම්බන්ධ වෙනවා. ම- හිතුවා මුහුණ ඒ පැත්ත බලාගන්න ඇති කියලා."

හෝමස් මද දෙය බලා, දෙබැම මසවමින් හෙරවේ උපහාසාත්මක බැල්මකි.

"මබ සහ ලෙස්ට්‍රේඩ් වැනි දක්ෂ අපරාධ පරීක්ෂකයන් දෙදෙනෙක් මෙතැන පරීක්ෂා කළා නම්, ම- හිතන්නේ නැතුවාගෙන්ම මෙතැන හොයාගන්න දෙයක් ඉතිරි වෙලා ඇති කියලා." හෝමස් කීය.

ග්‍රෙග්සන් දැන් පිරිමැද්දේ අතිශයින් තෘප්තියට පත් අයුරෙනි.

"මට හිතෙන හැටියට, කරන්න කියෙන හැම දෙයක්ම අපි කළා. ඒ වුණත් මේක මහා පැවිළිලි සහගත එකක්. ම- දන්නවා මබ මේ වගේ ඒවට හරි කැමැති බව." ග්‍රෙග්සන් කීය.

"මබ මෙහාට ආවේ කුලී අතිරේකයකින් නොවෙයි හේද?" හෝමස් ඇසුවේය.

"නැහැ මහත්මයා."

"ලෙස්ට්‍රේඩ් ආවේත් කුලීරයක නෙමෙයි?"

"නැහැ මහත්මයා."

"එහෙම නම් අපි ගිහින්නාමරය පරීක්ෂා කරලා බලමු." කී හෝමස් කාමරයට ඇතුළුවිය.

ග්‍රේන්සන්ගේ මුහුණේ පළවුණේ අතිශයින් මවිතයට පත් ලකුණුයි. දුටුපි පිරුණු බරාදයකින්, අඳුරු කුස්සිය, කෑමකන කාමරය හා කන්තෝරු කාමරය එකට සම්බන්ධ විය. මෙම බරාදයේ වමට හා දකුණට දොරවල් දෙකක් විය. මෙයින් එකක් සති ගණනාවක් තිස්සේම වසා තැබූ බව පැහැදිලිවම පෙනිණ. අනෙක් දොරටුව කෑමකන කාමරයටයි. අභිරහස් මිනීමැරුම සිදුවී තිබුණේ එහිය. හෝමිස් ඒ තුළට ගමන් කරද්දී, මම ඔහු පසුපස ගියෙමි.

එය හරි හතරැස් හැඩගත් විශාල කාමරයක් විය. ගෘහ භාණ්ඩ කිසිවක් නොතිබුණු නිසා, එහි විශාල බව වඩාත් කැපී පෙනිණ. බිත්ති සැරසීමට යොදා තිබුණේ අවලක්ෂණ මෝස්තර සහිත කඩදාසියි. පූජාවලින් වැසී ගොස් තිබුණු මේ සැරසිලි කඩදාසි, බොහෝ තැන්වලින් ඉරිගොස්, පසළොස්වක දිනවලින් තිබිණි. කඩදාසි ඉරිගිය තැන්වල, බිත්තියේ තිබූ කහපාට බිඳාමය දිස්විය. දොරටු විරුද්ධ පැත්තේ, අලංකාර ලෙස තැනූ ගිනි උදුනකි. ඒ මත ගිනිඋදුනේ පඩිය කෘතම කිරිගරුඩවලින් නිමකොට තිබිණි. මෙහි එක් කෙළවරක සවිකොට තිබුණේ, රතු පැහැති ඉටිපන්දමකි. එය දල්වා තිබී නිවා දමීම නිසා, ඉටිපන්දමෙන් ඉතිරිව තිබුණේ අඩක් පමණි. කාමරයට තිබුණේ එකම ජනේලයකි. එහි වීදුරු හතරකින් තට්ටුවකින් වැසී තිබිණි. ඒ නිසා කාමරය ඇතුළට වැටුණේ මඳ ආලෝකයකි. එහෙයින් කාමරය ඇතුළත දර්ශනය පවා නොපැහැදිලි විය.

මේ විස්තර සියල්ලක්ම මට දකින්නට ලැබුණේ පසුවය. මගේ අවධානය එකවරම යොමුවූයේ, කාමරයේ පොළොව මත වැටී තිබූ මළසිරුර වෙතයි. එහි දෑස් විවෘතව, හිස් බැල්මකින් කාමරයේ සිටිලීම වෙත යොමු වී තිබිණි. එය අවුරුදු හතළිස් තුනක් හෝ හතළිස් හතරක්, වයසැති පිරිමියෙකුගේ මළසිරුරකි. මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ අර්ථයක් තිබූ ඔහුගේ, උරහිස් පළල්වූ අතර, කර් පැහැති හිපකෝස් අක්බමරු විය. දින කිහිපයකින් ධූලි බැමට කොහැකිවූණු නිසා වැටුණු කෙටි ධූලික් ද මුහුණේ විය. ලා පැහැයක කළුසමන්, ඇතුළු කබාය, පිට කබාය, කොලරය ආදියෙන් සැරසී සිටි ඔහුගේ, ටොප් හැටි වර්ගයේ හිස්වැස්ම බිම තිබිණි. ඔහු අක්දෙක දෙපසට විහිදාගෙන සිටියේය. එනමුත් ඔහුගේ දෑත් මීට මේදැවී තිබුණු අතර, දෙකකුල් එකට පටලැවී තිබිණ.

මට හැඟි ගියේ, ඔහු අවසන් වෙමින් සිටින බවයි. දරුණු වී තිබූ ඔහුගේ මුහුණෙන් ප්‍රකාශ වූ හැඟීම භීතිය හා වේරයයි. මේ ආකාරයට දරුණු ලෙස මේ හැඟීම්, පළවූ මුහුණක්, මම මළසිරුරක් කිසිදිනක දකින්නෙමි. මුහුණේ පළවූ මේ හයානක විකෘති ස්වභාවයට අමතරව, ඉදිරියට නොගොස් ආ ඡායාමයක්, කෙටි නාසයක්, සිරුර තිබුණු ඉරියව්වත් නිසා, ඔහුට ලැබුණේ වාතර පෙනුමකි. මේ මළසිරුර මගේ සිතට ගෙන ආවේ භීතියකි.

හැම දේ හැනම හාරා අවුස්සා බලන, රහස් පරීක්ෂකයෙකුට උරුම පෙනුමක් ලෙස්මේදී සතුටිය. ඔහු නිවසේ දොරටුව අසල බලාසිටියේය. ඔහු කතාව ඇරඹුවේ මටත්, මගේ මිත්‍රයාටත් ආචාර කරමිනි.

"මේ මිනීමැරුමෙන් මහා කලබලයක් ඇතිවේවි හෝමස් මහත්මයා. මං කොයි තරමක් මිනීමැරුම් දකලා තියෙනවද. ඒ හැම එකක්ම පරාදයි මේකට."

"මොකුත් හෝටුවාවක් නැද්ද?" ග්‍රෙග්සන් ඇසීය

"කිසි දෙයක් නෑ."

ඔර්ලොක් හෝමස් මළසිරුර වෙත ගොස්, ඒ අසලින් දණගසා ගත්තේය. අනතුරුව ඔහු ඉතා සැලකිල්ලෙන් එය පරීක්ෂාකර බැලීමට පටන් ගත්තේය.

"මිනියේ මොකුත් කුට්‍රාලයක් නෑහැ කියලා, ඔබට හොඳටම විශ්වාසද?"

හෝමස් ඇසුවේ අවට විසිරී තිබුණු ලේ පැල්ලම් දෙසට අත දිගු කරමිනි.

"හොඳටම විශ්වාසයි." රහස් පරීක්ෂකයෝ දෙදෙනා එකවරම කීහ.

"එහෙම නම් මේ ලේ දෙවැන්නෙකුගේ, බොහෝවිට මිනීමැරුවාගේ. ඒ ඉතින් මේක මිනීමැරුමක් නම්. මට මතක් වන්නේ 1834 දී ප්‍රෙව්ට් හි දී සිදුවූ චූන් ජොන්සන්ගේ මරණය සිදුවූ කලා දකින්නට ලැබී තිබුණු දේවල්. ග්‍රෙග්සන් ඔබට මතකද ඒ සිද්ධිය?"

"හැහැ මහත්මයා."

"ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම කියවා බලන්න. ඔබ එවැනි දෙවල් කියවිය යුතුමයි. මේ ලෝකේ කිසිදෙයක් අලුතෙන් සිදුවෙන්නේ නැ. මේ හැම දෙයක්ම මීට කලින් සිදුවෙලා තියෙනවා."

මෙම කතාබහ සිදුවෙද්දීත් හෝමස් සිරියේ මළසිරුර පරීක්ෂා කරමිනි. ඉතා වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ ඔහුගේ ඇතිලි, මළසිරුර පුරා දිව ගියේය. විටෙක ඔහු එහි තැන් තැන් ඔබා බැලුවේය. තවත් විටෙක ඇඳුම් වල බොත්තම් විවෘත කර පරීක්ෂා කළේය. අනතුරුව තම නාසය මළසිරුරේ දෙතොල් වෙතට 6. කළ හෝමස්, එයින් යම් ගන්ධයක් නිකුත්වෙද්දී ආශ්‍රාණය කර බැලීය. අවසන් වශයෙන් ඔහු මියගිය තැනැත්තා හැඳ සිටි සපත්තු වල අඩිය ද පරීක්ෂා කළේය.

"මිනිය එහා මෙහා කළේ නැද්ද?"

"පරීක්ෂා කරල බලන්න උවමනා පමණට, ටිකක් එහා මෙහා කළා. එපමණයි."

"එහෙනම් මෙය දැන් මාකෘතීර්ෂාකාරයට ගෙනියන්න පුළුවනි. මේකෙන් තවත් හොයාගන්න යමක් නැහැ."

මිනිය ඉවතට ගෙනයාම සඳහා, ස්ට්‍රෙවරයක් රැගත් පුද්ගලයින් සිව්දෙනෙකු ග්‍රෙග්සන් විසින් කැඳවන ලදී. මළසිරුර ස්ට්‍රෙවරයට දමා ඉහළට ඔසවද්දී, රත්මුද්දක් බිම වැටී ඉවතට පෙරළී ගියේය. ලෙස්ට්‍රෙඩ් එය අහුලා ගත්තේ විස්මයට පත් දැයිනි.

"මේකට ගැහැනියක් සම්බන්ධයි. මේ ගැහැනියකගේ මතුල් මුද්දක්."

සිය අත්ල මත මුද්ද තිබූ ඔහු, කරාකරන ගමන් එය ඉහළට ඔසවා අපට පෙන්වීය. රත්කරනින් තනා තිබූ මේ වාම් පට්ටම් මුද්ද, මනාලියකගේ ඇතිල්ලේ පැළඳී එකක් බවට යැකයක් නැත.

"මේකෙන් වැඩේ කවත් අවුල් සහගත වෙනවා." ඒ කීවේ ග්‍රෙග්සන්ය. "දෙසිපො තමා දන්නෙ. ඉස්සර වෙලාත් ඉතින් අවුල් සහගත බවේ අඩුවක් තිබුණේ නැ."

"ඔබට හොඳමයි විශ්වාසද මේ මුද්දෙන් ගැටලුව ටිකක් ලිහෙන එකක් නැහැ කියලා?" හෝමස් ඇසීය. "මය මුද්ද දිහා

නිකං බලාගෙන ඉඳිමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැහැ. මියගිය තැනැත්තාගේ සාක්කුවල මොනවද තිබුණෝ?"

"ඒ ඔක්කොම මෙතැන තියෙනවා, මහත්මයා." ග්‍රෙග්සන් කීවේ තරප්පු පෙළේ පහතම තරප්පුවට අත දිගුකරමිනි.

ලන්ඩනයේ බැරෝ සහ සමාගමේ නිෂ්පාදිත අංක 971163 දරන රත්රන් මරලෝසුවක්, පිරිසිදු රත්තරනින් තැනූ, බර, ඇල්බට් මෝස්තරයේ රත්රන් දම්වැලක්, 'මේසොනික්' ලාංඡනය සහිත රන් මුද්දක්, රත්රන් වයි කටුවක්. එහි සුනඛ හිසක රූපයක් තිබෙනවා. එහි ඇස් වලට යොදා තිබෙන්නේ රතුකැට, ක්ලිව්ලන්ඩ්හි එතොක් ජේ ඩ්‍රෙබර් නමින්, ආගන්තුක පත්‍ර ඇසිරූ සම් කොපුවක්, ඇඳුම් වල E.J.D යන අකුරු මසා තිබෙනවා. මුදල් පසුම්බියක් නැහැ. තමුත් පවුම් හතයි සිලිං 13 ක මාරු සල්ලි, සාක්කුවේ තිබුණා. කෙටිකතා රාශියක එකතුවක් වූ ඡායාරූපයානෝගේ ඩෙකුමෙරන් නම් ග්‍රන්ථයේ කුඩා ප්‍රමාණයේ මුද්‍රිත පිටපතක්. ඒ පොතේ මුල පිටුවේ ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් යනු නම් ලියා තිබෙනවා. ඊ.ජේ.ඩ්‍රෙබර් හා ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් දෙදෙනාට ලැබුණු ලියුම් දෙකක්."

"මොන ලිපිනයටද?"

"ස්ටැන්ඩ් හි ඇමෙරිකන් එක්ස්ප්‍රෙස් ආයතනය භාරයේ ලියුම් එවලා තියෙන්නේ. අයිතිකරුවා එහි පැමිණ ලියුම් ලබාගනිව් යයි සඳහන්. ඒ ලියුම් දෙකම 'හියොන්' දුම්තැටි සමාගමෙන්. ඔවුන්ගේ නැව් ලිවර්පූල් වරායෙන් නිව්යෝක් බලා යාත්‍රා කරන බව, ඒ ලියුම් දෙකෙන්ම දැනුම් දී තිබෙනවා. මේ අවාසනාවන්ත පුද්ගලයා, ආපත්‍ර නිව්යෝක් බලායන්නා සුදානමින් සිටි බව එයින් පැහැදිලියි."

"ස්ටැන්ගසන් කිසිකුණක් නැතැත්තා ගැන ඔබ විමසා බැලුවාද?"

"ඒ කටයුත්ත මං වහාම සිදුකළා. ග්‍රෙග්සන් පිළිතුරු දුන්නේය. 'යැම පුවත්පතකටම ඔහු ගැන විමසලා දන්විම් යැව්වා. ඊට අමතරව ඔහු ගැන සොයා බලන්න, ඇමෙරිකන් එක්ස්ප්‍රෙස් ආයතනයටත් පොලිස් හටයෙක් යැව්වා. ඔහු තවමත් ආපසු ඇවිත් නැහැ."

"ක්ලිව්ලන්ඩ් වලට විදුලිපුවක් යැව්වද?"

"අද උදේ විදුලිපුවක් යැව්වා."

"මොනවද ඔබ අහල ඇරියෝ?"

"මං මේ සිද්ධිය ගැන කෙටියෙන් සඳහන් කළා. අපට ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි තොරතුරු කියෙනවා නම් දන්වන්න කියලා යැව්වා."

"මෙහිදී ඉතාම වැදගත් විය හැකි කරුණය ගැන විස්තර දන්වන්න කියලා ඔබ සඳහන් කළේ නැද්ද?"

"මං ස්වැත්මයෙන් ගැන අහල යැව්වා."

"අහල බලන්න වෙන මොසක් නෑ කියලද ග්‍රෙග්සන් ඔබ හිතන්නේ? මේ මුළු සිද්ධියම රඳා පවතින්නේ, එක් වැදගත් කරුණක් මත. ඒ මොකක්ද කියලා-ඔබට හිතාගන්න බැරිද? අයෙමක් විදුලි දුරකථනක් යවන්න ඔබේ බුලාපොයොන්නාවක් නැද්ද?"

"මට කියන්න කියෙන ඔක්කොම මා කියලයි කියෙන්නෙ." ග්‍රෙග්සන් කීවේ කෝපයට පත් හටිනි.

ශබ්දයක් නොහොඳා සිනාසුණු හෝමස්, යමක් පැවසීමට සූදානම් වුවා පමණි. අප කතාබහේ යෙදෙද්දී ලෙස්ට්‍රේඩ් සිටියේ නිවයේ ඉදිරිපස කාමරය පරීක්ෂා කරමිනි, ඔහු අප වෙත දිව ආවේය, දෑත් පිරිමදිමින් සිටි ඔහුගෙන් දිස්වූයේ අතිශයින්, ප්‍රීතියට පත් බවකි.

"ග්‍රෙග්සන් මහත්මයා," ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

"මම මේ දත් බොහොම වැදගත් සොයා ගැනීමක් කළා. මං ඉතා සුක්ෂම අයුරින් බිත්ති පරීක්ෂා නොකළා නම්, මේක අපට මහතැර යන්න තිබුණා." පැඩ්සු ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ දෑස් දීප්තියෙන් බැබළුණි. තම සගයාට වඩා අමතර ලකුණු දමා ගැනීමට හැකිවීම නිසා, ඔහු සිටියේ දඩ සතුටකිනි.

"මේ පැත්තට එන්න." ඔහු කීවේ යළිත් නිවයේ ඉදිරිපස කාමරයට ඇතුළුවමිනි. ඔළුසිල්ල වූත් කිරීමෙන් පසුව එහි පරිසරය වඩාත් සතුටුදායක විය.

"ඔහොම ඉඳහෙන මෙතැන බලන්න." කී ලෙස්ට්‍රේඩ් ගිනිකුරක් දල්වා, එහි දල්ල බිත්තිය වෙත ළං කළේය.

"අන්න අරක බඳුන්න!" ඔහු කෑ ගැසුවේය.

බිත්තිය අලංකාර කිරීමට යෙදූ කඩදාසි ඉරි, පහතට එල්ලෙමින් තිබූ බව, මම කලින් ද සඳහන් කළෙමි. කාමරයේ මෙම කෙළවරේ, ඉතා විශාල කඩදාසි කැබැල්ලක් ඉරාදුම්ම නිසා, ලොකු කහපැහැති හතරැස් කොටුවක් නිරාවරණය වී තිබිණි. මෙම ඉඩ ප්‍රමාණය පුරා, ලේ රතු පැහැති අකුරෙන් ලියා තිබුණේ එක් වචනයකි.

RACHE

යනුවෙන් එහි සඳහන් විය.

"මේක ගැන මොකක්ද ඔබට හිතෙන්නේ?" ලෙස්ට්‍රේඩ් උස්හඩින් ඇසුවේ, මැරීන් දර්ශනයකින් අන් අය විස්මයට පත්කරවන ඉන්ද්‍රජාලිකයකුගේ හටෙහි.

"කාමරයේ මේ හරිය අන්ධකාරයි. ඒ නිසා කාටවත් නොපෙනී ඒක මගහැරිල ගියා. කාටවත් මෙහෙ බලන්න උවමනාවක් තිබුණේත් නැහැ. මිනීමරුවා මේක ලියලා කියෙන්නේ ඔහුගේම ලෙයිත්. මේ බලන්න බිත්තිය දිගේ ලේ, පහළට ගලා ගිහිත් කියෙන හැටි!

මියගිය පුද්ගලයා සියදිවිනසා ගත්තා කියන සැකය මේ කාරණය නිසා ඉවත්වෙනවා. ඔය චරිතය ලියන්න, කාමරයේ මේ කෙළවරම තෝරගත්තේ මොකද? මං කියන්නම් ඒකට කාරණය. ජෙනරාල් තේද උදුන් පඩිය මත ඇති ඉටිපත්දම් කැබැල්ල? ඒ වෙලාවේ ඉටිපත්දම් දල්වල කියෙන්න ඇති. එතකොට හොඳින්ම එළිය වැටෙන්නෙ මේ මුල්ලට."

"ඔබ මේක හොයා ගත්ත බව ඇත්තයි ලෙස්ට්‍රේඩ්. නමුත් මේකෙන් අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මොකක්ද?" ග්‍රෙග්සන් ඇසුවේ මේ සොයාගැනීමේ ඇති වැදගත්කමක් කමා නොදකින අයුරෙනි.

"තේරුම් ගන්න පුළුවන් මොකක්ද? මේකෙන් අපට පැහැදිලිවම තේරුම් ගතහැකි කරුණක් කියෙනවා. මෙය ලියූ පුද්ගලයා, ගැහැනියකගේ නම වන - RACHEL රේචල් කියන වචනය ලියන්නයි උත්සාහ කළේ. නමුත් ඒ කටයුත්ත ඉවර කරන්න කලින් කාගෙන් හෝ ඔහුට හරි ඇයට බාධා පැමිණුණා. ඔන්න මං කිව්ව කියල මතක තියාගන්න. මේ ගැටලුව විසඳුණාට පස්සේ ඔබට දකින්න ලැබේවි. රේචල් කියන නම කියෙන, ගැහැනියක් මේකට සම්බන්ධ බව..... ඔබ මට හිතාවෙනව තේද, ෂර්ලොක් හෝම්ස්

මහත්මයා? ඔබ බොහෝම දක්ෂයෙක් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මේක විසඳලා ඉවර වෙද්දී, මේ මහලු සුනඛයා අනෙක් ඔක්කොටම වඩා දක්ෂයෙක් බව ඔප්පු වෙන්නේ නැද්ද කියල බලන්න."

"මම ඇත්තෙන්ම ඔබෙන් සමාව ඉල්ලනවා ලෙස්ට්‍රෙඩ්." හෝමිස් කීවේය. ලෙස්ට්‍රෙඩ් කතාකරගෙන යද්දී හෝමිස් මහඟුත් සිනා සුණේය. එයින් පොලිස් නිලධරයා දැඩි කෝපයට පත්ව සිටියේය.

"මේ වචනය බිත්තියේ" කිබි සොයාගැනීමේ ගෞරවය ඇත්තෙන්ම හිමිවන්නේ ඔබටයි. ඔබ කියන්න වගේ මේක ලියන්න ඇත්තේ, ඊයේ රෑ, මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ අනෙක් පුද්ගලයා විසින්. තවමත් මට මේ කාමරය පරීක්ෂාකර බලන්න බැරවුණා. ඔබෙන් අවසර ලැබෙනවා නම්, දන් මට ඒක කරන්න පුළුවනි."

කරාකරන අතරතුරම හෝමිස්, තම සාක්කුවෙන් කුඩා දේ ලොකු කර බලන විශාල උත්තල කාටයක් සහ ටේප් පටියක් එළියට ගත්තේය. මේ උපකරණ දෙක අතැතිව, හෝමිස් කාමරයේ තැන් තැන්වලට ගියේ, කිසිදු ශබ්දයක් නොනගමිනි. විටෙක ඔහු නැවතී බලා සිටියේය. විටෙක බිම දණ ගසාගෙන කල්පනා කළේය. තවත් විටෙක මුනින් අතට සිමෙන්ති පොළොවේ වැහිරී, බිම තිබූ දෙයක් වෙත සුපරීක්ෂාකාරීව දෙනෙත් යොමු කළේය. තමා කළ කාර්ය වෙත ඔහුගේ අවධානය, සම්පූර්ණයෙන්ම ඇදී ගොස් තිබිණ. එය කොතරම් වි ද යත්, අනෙක් අය එහි සිටින බවක් මගේ මිතුරාට සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක වූ අයුරක් පෙනිණ. විටෙක ඔහු පහත් හඬින් යම් දෙයක් තමාටම කියාගත්තේය. විටෙක ඔහුට කෙදිර ගැටිණි. තවත් විටෙක වීස්මයට පත්වූ බව හඟවමින් ඔහු සිවුරුහන් කළේය.

මේ දේවල් නරඹමින් සිටි මට එක්වරම සිහිවූයේ, සොරුන් ඇල්ලීම සඳහා විශේෂයෙන් පුහුණු කළ, නුමුහුන් බිලඩිහවුන්ඩ් සුනඛයන්ය. ඉදිරියට පනිමින්, යළි පිටුපසට පනිමින්, ඉව සොයා ඇදෙන, සුනඛයෙකුගෙන් මගේ මිත්‍රයාගෙන් ඉරියව්වල වෙනසක් නොතිබිණි.

මිනිත්තු විස්සකට වැඩි කාලයක් ඔහු පොළොවේ තිබූ, ඔහුට පෙනුණු යම් සලකුණු ටේප් පටියෙන් මැන බැලුවේය. එහෙත් පොළොවේ කිසිම සලකුණක් තිබූ බවක් මට නම් පෙනෙන්නට

නොතිබිණි. වරක් දෙකක් ඔහු ටේප්පුවිය බිත්තියේ තබමින් සෝදිසි කර බැලුවේ දැඩි උවමනාවකිනි.

බිම එක්තැනක් හොඳින් පරීක්ෂාවට ලක්කළ හෝමිස්, එතැන තිබූ අළු පැහැති දුවිලි ස්වල්පයක් එකතු කළේය. අනතුරුව එම දුවිලි පරෙස්සමෙන් ලියුම් කවරයකට දමා, පිටත අලවා, එය තම සාක්කුවට දමාගත්තේය. අවසන් වශයෙන් ඔහු පරීක්ෂා කළේ බිත්තියේ ලියා තිබූ වචනයයි. 'පළිත් කාවය අතට ගත් හෝමිස්, සෑම අතුරක්ම ඉතා උනන්දුවෙන් සියුම් ලෙස පරීක්ෂා කර බැලුවේය. එම කටයුත්ත අවසන් කළ පසු, ඔහු සැහිල්ලට පත්වූ බව පෙනිණ. ඒ බව මා දන ගත්තේ ටේප් පුවිය හා කාවය හෝමිස් සාක්කුවට දමාගත් ආකාරයෙනි.'

"කතාවක් තියෙනවා, අතිදක්ෂයා කියන්නේ අප්‍රමාණ මහත්සියකින්, කැපවීමකින් වැඩ කරන්න පුළුවන් තැනැත්තාට කියලා." හෝමිස් කීවේ සිනාවූයේ ඔහුගෙනි.

"ඒක හැම විටම නිවැරදියි කියලා මං කියන්නේ නෑ. නමුත් අපරාධ පරීක්ෂණ කාර්යය ගත්තොත් නම් ඒක නිවැරදියි."

රජයෙන් නිලයක් නොලැබූ රහස්‍යපරීක්ෂකයා සිටි විවිධ ඉරියව්‍ව හා කළ කටයුතු දෙස, ග්‍රෙග්සන් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනා බලා සිටියේ අතිශය උනන්දුවෙනි. එහෙත් ඔවුන්ගේ මුහුණුවල මතු වූයේ "මෙහෙමත් මෝඩයෙක් කියන තාලේ හැඟීමයි. මේ වන විට මා පර්ලොක් හෝමිස් ගැන ඇති කරගෙන තිබූ එක් අදහසකි. එය කුමක්ද යත්, ඔහු කළ ඉතා පුළුල් කටයුත්තක් පවා කෙරුණේ, කිසිවක් සොයාගැනීමට හැකි වන ප්‍රායෝගික ආකාරයකටයි.

"ඔබට මොනවාද මහත්මයා මේ ගැන හිතෙන්නේ?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ග්‍රෙග්සන් දෙදෙනාම ඇසූහ.

"ඔබට උදවු කරන්න කියලා මං මේ කාරණාවට මැදිහත් වුණොත් වෙන්නේ මොකක්ද දන්නවද? මේක සාර්ථකව විසඳීමෙන් ඔබට හිමිවන ගෞරවය මං උදුරා ගන්න වෙනවා. හෝමිස් කිය.

"ඔබ දෙදෙනා දනටමත් පරීක්ෂණ කටයුතු සාර්ථකව කරගෙන යනවා නොවැ. එහෙම එකේ තවත් කෙනෙක් මේකට අත දාන එක වස වැරද්දක්."

හෝමිස්ගේ කටහඬේ යම්කිසි උපහාසයක් ගැබ් වී ඇද්දයි මට සිතිණ.

"පරීක්ෂණය ඉදිරියට කරගෙන යැදී ලැබෙන සාර්ථක ප්‍රතිඵල මටත් කියන්න. එතකොට මටත් පුළුවන් බොහොම සන්නේරයෙන් ඔබට උදව්වක් කරන්න.....ඒක හෙවෙයි ලෙස්ට්‍රෙඩ්. මළසිරුර සොයාගනිපු පොලිස් භටයා ඉන්නවාද? මං කැමතියි ඔහුට විකක් කතාකරන්න. ඔහු රාජකාරී අවසන් කරලා ගෙදර ගිහින්නද? එහෙනම් ඔහුගේ නමයි ලිපිනයයි මට දෙන්න."

ලෙස්ට්‍රෙඩ් තම සටහන් පොත පරීක්ෂා කොට, එම ලිපිනය කියවුණේය.

"ජෝන් රාන්ස්, 46 මිඩ්ලි හෝට්, ඩොනිංගන් පාක් ගේට්."

හෝමිස් එය සටහන් කර ගත්තේය.

"එහෙනම් අපි-ඔබ දොස්තර මහත්තයා." මගේ මිත්‍රයා කීය.

"අපි ගිහිත් ඔහුට හවුලේය. බලමු. ඔබට පරීක්ෂණයේදී සමහර විට ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි කරුණක් දෙකක් මං කියන්නම්. හෝමිස් කීවේ රහස්‍යපරීක්ෂකයන් දෙදෙනා වෙත හැරෙමිනි.

"මේක මිනීමැරුමක්. මිනීමැරුවා පිරිමියෙක්. ඔහු අඩි හයකට වඩා උස මිනිහෙක්. තරුණ විය, පහුකරලා, මැදි වියට එළඹෙමින් සිටින කෙනෙක්. ඒ වුණත්, ශක්තිසම්පන්න හැඩදි පුද්ගලයෙක්. උස ඒ වගේ වුණත්, ඔහුගේ දෙපතුල් කුඩා ඒවා. පැළඳ සිටි පාවහන් බොහෝම රළු ආකාරයක බුට්ස් සපත්තු. ඒවායේ ඉස්සරහ කොටස රවුම් නොවෙයි, හතරැස්. ඔහු දුම්පානය කරන්නෙක්. ඊයේ රැ. උරල කියෙන්නේ ට්‍රිවිනොපොලි සුරුවුවුවත්. ඔහු මේ මියගිය තැනැත්තා සමග මෙතැනට ඇවිත් කියෙන්නේ, රෝද හතරේ කුලීරියක. මේ කරත්තය ඇදගෙන ආ අශ්වයාගේ ලාඩම්වලින් තුනක් පරණයි. එකක් අලුත්. ඒ ඉදිරි කකුලක ලාඩමක්. බොහෝ වෙලාවට ඔහුට ඇත්තේ තද රතු පැහැති, හැඳිම් ප්‍රකාශ වෙත මුහුණක්. ඔහුගේ දකුණු අතේ නියපොතු නම් සැහෙන්න දිගයි. මං මේ කිව් හෝඩුවාවත් නම් බොහොම විකයි. නමුත් ඒවා ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වෙන්න ඉඩ තියෙනවා.

ලෙස්ට්‍රෙඩ් හා ශ්‍රේණිසත් එකිනෙකා දෙස බලා සිනාසුණහ. ඒ සිනාවල ගැබ්ව තිබුණේ, හෝමිස් කියූ කිසිවක් ගැන කිසිදු විශ්වාසයක් නොමැති බව හඟවන සාවඳු බවකි.

"මේ මිනිහට මරාදමල කියල තේද ඔබ කියන්නේ ? ඔහුට මරල කියෙන්නේ කොහොමද? ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඇසීය.

"උග්‍ර විෂ වර්ගයකින්" කී හෝම්ස් නිවසින් පිටව යාමට පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට තැබුවේය. ඔහු යළිත් ආපසු හැරුණේ ලෙස්ට්‍රේඩ්ට තවත් යමක් කීමටයි.

"ලෙස්ට්‍රේඩ් තවත් එක කාරණයක් කියෙනවා. RACHE කියන්නේ ජර්මන් වචනයක්. එහි තේරුම පළිගැනීම කියන එක. ඒ හින්දා රේවල් කියන තම කියෙන තරුණ ගැහැනු ළමයෙක් හොය හොයා ඔබේ කාලය නාස්ති කරගන්නා එපා."

හෝම්ස් එසේ කියද්දී, පුද්ගලයා පත් පොලිස් නිලධාරයන් දෙදෙනාගේ කට්ටල් බාහොට ඇරිණි.

ජෝන් රාන්ස්ගේ ප්‍රකාශය

ලෝරිස්ටන් උසනේ අංක 3 දරණ නිවසෙන් අප පිටත්ව එදි දහවල් එක පමණ වී තිබිණි. හෝම්ස් මා සමඟ ගියේ හෙම තිබූ විදුලිපණ්ඩුව කාර්යාලය වෙතයි. එහිදී ඔහු ඉතා දිගු විදුලිපුවතක් යැව්වේය. අනතුරුව කුලීරියක් නවතාගත් ඔහු, ලෙස්ට්‍රේඩ් දුන් ලිපිනය වෙත අප කැඳවාගෙන යන මෙන් රියදුරාට දන්වනු දුන්නේය.

"සිද්ධිය තමන්ගේම දැඩිලින් දුටු කෙනෙකුගේ සාක්ෂිය ඉතාමත් වටිනාවා." මගේ මිත්‍රයා කීය. "ඒ වුණත් මං ඔබට කරුණක් කියන්නම් මිත්‍රයා. මේ සිද්ධිය වූ ආකාරය ගැන මට පැහැදිලි වැටහීමක් ලැබුණා. මා දනටමත් තීරණයකට පැමිණ ඇවසන්. ඒ කෙසේ වෙතත් මං කැමතියි තවත් දනගත හැකි අමතර කාරණය තියෙනවා නම් දන ගන්න."

"ඔබේ කතාවෙන් මං හරිම පුදුමයට පත් වුණා." මම කීවෙමි. "ඔබ අර දෙන්නට කිව් කාරණය, හරියටම නිවැරදි ඒවා කියලා ඔබට හොඳටම විශ්වාසද?"

"ඒ කරුණු වල කිසිම වැරදීමක් වෙන්න ඉඩක් නෑ." ඔහු කීය. අපි එතැනට හොටෙද්දී මට දක්නට ලැබුණු පළමුවෙනිම රෝ නමා, පදික වේදිකාවට නුදුරින්ම තිබූ රෝද සලකුණු දෙක. ඒක රෝද හතරේ කුලීරියකින් ඇතිවූ සලකුණු. පහුගිය සතියක කාලයක් ලත්ඩන් නගරයට චැප්සක් තිබුණේ නැහැ. ඊයේ රැ නමා වැස්සේ . ඒ කියන්නේ පොළොවේ ඒ තරම් ගැඹුරට ඇති වූ සලකුණු, ඊයේ රැ සිදුවූ ඒවා විය යුතුයි. ඊළඟට අශ්වයාගේ කුර සලකුණු මට දකින්නට ලැබුණා. එක් අශ්ව ලාභිමක ලකුණු හොඳට පැහැදිලියි. අනෙක් කුන එතරම් පැහැදිලි නෑ. මේ කුලී රිය ඇවිත් තියෙන්නේ

රියේ රැ වැස්සෙන් පස්සේ. ඒක උතුරු පාන්දරම ඇවිල්ලත් නෑ. ඇයි ග්‍රෙග්සන් ඒ ගැන අපට සහතික වුණා නේ. එහෙම නම් කුලීරිය ඇවිත් කියෙන්නේ රියේ රැ. ඒ පුද්ගලයින් දෙදෙනා නිවසට ගෙනැවිත් කියෙන්නේ ඒ කුලීරියෙන්.

"හොඳයි. ඒක සරලයි කියමුකෝ. නමුත් මිනීමරුවාගේ උස ගැන ඔබ කිව්වෙ කොහොමද?"

අවස්ථා දහයක් ගත්තොත්, එයින් නවයකදීම කෙනෙකුගේ උස නිවැරදිව ලබාගත හැකි ක්‍රමයක් තිබෙනවා. ඒ තමයි ඔහුගේ අඩි සටහන් දෙකක් අතර පරතරය මැනීම. ඒ කියන්නේ ඔහුගේ පියවරක දිග මැන ගැනීම. ඒක ලබාගත්තාම ඔහුගේ උස බොහෝ පහසුවෙන් ගණනය කරන්න පුළුවනි. මේ මිනීමරුවාගේ පා සටහන් නිවස ඇතුළත දුටු මතක්, එළියේ මඩ සහිත පොළොවෙන් මට දකින්න ලැබුණා. ඒ අනුව මා කළ ගණනය කිරීම වඩාත් තහවුරු කරගන්න මට ඉඩක් ලැබුණා. මිනිසෙක් බිත්තියක් වගේ තැනක යමක් ලියද්දී, ඔහු එය ලියන්නේ තමන්ගේ ඇස් මට්ටමට විකස් ඉහළින්. ඒ නිසා ඔහුගේ උස නිගමනය කිරීම, පොඩි ළමයෙකුට වුණත් කරන්න පුළුවන් තරම් පහසුයි."

"හොඳයි ඔබ කොහොමද ඔහුගේ වයස කිව්වේ?"

"ඒ මිදුලේ වැස්සට චතුර එකතු වුණු මඩ වළක් තිබුණා. ඒකේ පළල අඩි හතරහමාරයි. ඇහට දනෙන්නේ නැතිව අඩි හතරක් පනින්න පුළුවන් කෙනෙක්, බොහොම වයස්ගත වූ කෙනෙක්වත් පාණ්ඩු රෝගයෙන් දුර්වල වූ කෙනෙක්වත් නොවෙයි. සම අඩිය සහිත වටිනා සපත්තු කුට්ටමක් පැළඳ සිටි පුද්ගලයා, ඇවිද ගිහිත් තිබුණේ චතුර වළට පිටින්. නමුත් ඉදිරිය හතරැස් බුට්ස් සපත්තු, වළ උඩින් පැන ගිහිත් තිබුණා. මං මේ කරන්නේ එදා මං ලියූ ලිපියේ අඩංගු උපදෙස් ක්‍රියාවට නැංවීම. නිරීක්ෂණය හා එමගින් නිගමනයට පැමිණීම ගැන මං ලියා තිබුණා ඔබට මතක ඇති. වෙන මොනවද තේරුම් ගන්න අමාරු?"

"දිග නියපොතු ගැන ඔබ කිව්ව දේ. ඊළඟට ට්‍රිවිනෝපොලි සුරුවුවක් ඉරු බව. ඔබ කොහොමද ඒ දේවල් දනගත්තේ?"

"බිත්තියේ අර වටිනා ලියා තිබුණේ, මිනිසෙක් ඔහුගේ ඇතිල්ලේ ලේ තවරා ගැනීමෙන්. මගේ උත්තල කාවයෙන් මට පෙනුණා, අර

විධියට ඇඟිල්ලෙන් ලියැවී, බිත්තිය කපුරාරු කිරීමට යොදා ගත් හුණු තට්ටුව යන්තමින් සිරි ඇති බව. ඔහුගේ ඇඟිල්ලේ නියපොතු හොඳින් කපා තිබුණා නම් මෙහෙම දෙයක් සිදුවෙන්නේ නැහැ. ඊළඟට මට හැසිවුණා බිම එකතු වී තිබුණු අර් ස්වල්පයක් එකතුකර ගැනීමට. එහි වර්ණය හුඟක්ම අඳුරුයි. ඒ වගේම එය තිබුණේ පතුරු වශයෙන්. ඒ විධියට අළු සෑදෙන සුරුවිටු වර්ගය, ට්‍රිවිනෝපොලි සුරුවිටු පමණයි.

මං සිතුවි සුරුවිටු අර් ගැන විශේෂ අධ්‍යයනයක් කරල තියෙනවා වොට්සන්. ඇත්තම කියනවා නම්, මං ඒ පිළිබඳව පොත්පිටක් ලියා තිබෙනවා. මට බොහොම සන්නේෂයෙන් ඔබට කියන්න පුළුවනි, ඕනෑම සුරුවිටු හෝ දුම්කොළ වර්ගයක අර් පරීක්ෂා කරලා, එය අයත් දුම්වැඩි වර්ගය මට හඳුනාගැනීමට හැකි බව. ඔන්න ඔය වගේ විද්‍යාත්‍යමය කාරණා ගැන අවබෝධයක් ලබාගැනීමෙන් තමා, ග්‍රේස්සන්ල ලෙස්ට්‍රේඩ්ලට වඩා වෙනස් විධියේ අපරාධ පරීක්ෂකයන් බිහිවන්නේ."

"ඊළඟට ඔහුගේ රතු පැහැති මුහුණ?"

"ඒක නම් නිරීක්ෂණවලින් කැප නිගමනයක් නෙමෙයි. ඒ වුණත් ඒක නිවැරදි බවට මගේ හිතේ සැකයක් නෑ. මේ වෙලාවේ ඒ ගැන වැඩිදුරට අහන්න එපා."

"මේ අපරාධය ගැන හිතන්න, හිතන්න ඒකෙ අහිරහස් බව වැඩිවෙනවා. මගේ හිස කරකැවෙන්න පටන් ගන්නවා." මා කීවේ මගේ නළල් තලය අතගාමිනි.

"මේ වගේ මිනිස්සු දෙදෙනෙක් මෙවැනි පාර් ගේකට ඇතුළු වුණේ කාහොමද? එතැන දෙදෙනෙක් හිටියා නම්." මම කීවෙමි. ඊළඟට ඔවුන් දෙදෙනා මෙතැනට කැඳවාගෙන ආව කුලීරට රියදුරාට මොකද වුණේ? එක මිනිහෙක් කොහොමද විෂක් හිල දමන්න කියලා තවත් මිනිහෙකුට බලකරන්නේ? මෙහෙම බිත්තියේ ලියන්න, ඔහුට ලේ ලැබුණේ කොහොමද? මියගිය තැනැත්තාගේ ධනය මංකොල්ල කා තොමැති බව පැහැදිලියි. එහෙම නම් මිනීමරුවා මෙවැනි දෙයක් කළේ මොන අරමුණකින්ද? ගැහැනියකගේ මුද්දක් මෙතැනට ආවේ කොහොමද? ඒ ඔක්කොටම වඩා, අතික් මිනිහා මෙතැනින් යන්න කලින් RACHE කියලා පර්මන් භාෂාවෙන් ලියුවේ ඇයි ? මේ කාරණා කිසි දෙයක් එකට සම්බන්ධ කරන්න

හෝ ගලපන්න පුළුවන් ආකාරයක් මට නම් පෙනෙන්න නැහැ. ඇත්තමයි."

මගේ මිතුරා සිනාසුනේ මා කී දේ අනුමත කරන අයුරිනි.

"මෙතැන කියෙන ගැටලු සහගත නැත් හැම එකක්ම, ඔබ හොඳින් එකතු කරලා, සැකෙවින් දක්වුවා." ඔහු කීය.

"මෙහි ඇති ප්‍රධාන අභිරහස ගැන මගේ හිතෙන් විසඳුමකට ආවත්, තවමත් නොපැහැදිලි නැත් රාශියක් තිබෙනවා. අසරණ ලෙස්ට්‍රේඩ් කළ යොයාගැනීම ගැන නම් කියන්න කියෙන්නේ මේ විකයි. මේක සමාජවාදය හා රහස් සංවිධාන සම්බන්ධව කළ මිනීමැරුමක් බව හඟවලා, පොලීසිය නොමග යවන්න කළ උත්සාහයක්. මේක ලියලා කියෙන්නේ ජර්මන් ජාතිකයෙක් නෙමෙයි. A අකුරේ නම් යම් පමණකට ජර්මන් ලක්ෂණ තිබෙනවා. නමුත් අනෙක් අකුරුවල ජර්මන් ජාතිකයන් යොදා ගන්නා ගොතික් අක්ෂර සම්ප්‍රදාය නැහැ. තිබෙන්නේ ලතින් අක්ෂර පිළිවෙළ. නියම ජර්මන් ජාතිකයෙක් නම්, ගොතික් ක්‍රමයට තිබිය යුතුමයි. ඒ හින්දා අපට හය නැතුව කියන්න පුළුවනි, මේක කරල තිබෙන්නේ ජර්මන් ජාතිකයෙකු විසින් නොවන බව. එවැන්නක් අනුකරණය කරන්න තැත් කළ, නමුත් ඒ කටයුත්තේ අදක්ම පුද්ගලයෙකු විසින් බව. ඔහුගේ අරමුණ වුණේ පරීක්ෂණය වැරදි මඟකට යොමු කිරීමයි.

ඉතින් දොස්තර මහත්මයා මං මේ පරීක්ෂණය ගැන ඔබට දිගින් දිගටම කරුණු පැහැදිලි කර දෙන්න යන්නේ නැහැ. ඒ මොකද ඉන්ද්‍රජාලියෙක් තමන් කළ ඒ අදහන දේවල්, කළේ කොහොමද කියල තේරුම් කරල දුන්නම, ඔහුට ලැබෙන ගෞරවයක් නැහැ. මගේ වැඩකටයුතුත් ඒ වගෙයි. එතකොට ඔබ අත්තිමට කියාපි, මමත් බොහොම සාමාන්‍ය රහස් පරීක්ෂකයෙක් පමණයි කියලා.

"මං කවදාවත් එහෙම කියන්නේ නැහැ." මම කීවෙමි.

"ඔබ අපරාධ පරීක්ෂණය, විද්‍යානුකූල ශාස්ත්‍රයක් බවට පත් කරලයි කියෙන්නේ, මේ ලෝකේ එය කවදා හරි විද්‍යාවක් බවට පත් වේවි. ඒක එම තත්ත්වයට පත්කිරීමේ ගෞරවය හිමිවන්නේ ඔබට බවට සැකයක් නැහැ."

මා පැවසූ විදන්වලින් මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණ රතු විය. මා එය කියූ අවංක අයුරින් ඔහු අපමණ සන්තෝෂයට පත් වුවා නිසැකය. තරුණ ළදක් ඇගේ රූපශෝභාව ගැන කරන විර්ණනාවකට දක්වන්නේ දඩ සංවේදී බවකි. මගේ මිත්‍රයා ද, රහස් පරීක්ෂණ වෘත්තියේ ඔහු දක්වන දක්ෂතා ගැන කරන විර්ණනාවලට දක්වන්නේ ද මෙවැනිම සංවේදී බවකි.

"මං ඔබට තවත් කාරණයක් කියන්නමි" හෝමස් කීය. "වටිනා සමත් කළ සපත්තු හා රළු බුට් සපත්තු ඒ ගෙදරට ආවේ එකම කුලීරියක, බොහොම මිත්‍රශීලීව, බොහොම වෙලාවට දෙන්න එකිනෙකාගේ අත්වලින් අල්ලාගෙන. නමුත් ගෙට ඇතුළු වුණාට පස්සේ ඔවුන් ඉහළ පහළ ඇවිද්දා. හරියටම කියනවා නම් වටිනා සපත්තුකාරයා එක කැන හිටගෙන ඉඳිද්දී, රළු බුට් සපත්තු කාරයා ඉහළ පහළ ඇවිද්දා. එහි පොළොවේ එකතු වී තිබුණු දූවිලි තට්ටුව මත සලකුණුවලින්, ඒ ඡේ මට නිවැරදිව හඳුනාගැනීමට හැකිවුණා. ඔහු ඇවිදින්න, ඇවිදින්න, බොහොම ආවේගශීලී වුණා. ඒක මං තේරුම් ගත්තේ කොහොමද? ඔහු මුලින් තැබූ පියවර වලට වඩා, පසුව තැබූ පියවර දිගින් වැඩියි. ඔහොම කපාකරමින් දිගටම ඉහළ පහළ යද්දී, ඔහු අත්තිමි හරියෙදී කේන්තියට පත්වුණා. ඊට පස්සේ තමයි මේ බේදවාචකය සිදුවුණේ. මට දනගැනීමට ලැබුණු හැම දෙයක්ම මං ඔබට කියලා අවසන්. ඉතිරි හැම දෙයක්ම, ලැබී ඇති කරුණු අනුව කළ නිගමනයන් පමණයි. කොහොම වුණත්, පරීක්ෂණය පටන්ගන්න අපට අත්තිවාරමක් තිබෙනවා. අපි ඉක්මන් කළ යුතුයි. ඒ මොකද මං අද යන්න ඕනෙ හැල්ලේ සංගීත ප්‍රසංගයට. අද හවස වීල්මා තෝමන් තෙරුඩාගේ සංගීත වාදනයක් තිබෙනවා. මං හම්ම කැමැතියි. ඇගේ සංගීතයට සවන් දෙන්න.

මෙම සංවාදය පැවැතියේ අප දෙදෙනා කුලීරියෙන් ගමන් කරමින් සිටියදීය. ලන්ඩනයේ ඉතාම පටු මාවත් හා අතුරු පාරවල් දිගේ ඇඳී ගිය කුලීරිය, එක්වරම නැවතීණි.

"මහත්මයා. ඕඩිලි කෝට් කියන්නේ අන්න අර හරිය. රියදුරා පැවසුවේ රථය ගෙනයාමට අපහසු, ඉතාම පටු පාරකට අත දිගු කරමිනි. ඔබ ආපසු එන්නුරු ඔං රැඳී ඉන්නමි."

මිහිලි කෝටි යනු එතරම් චිත්තාකර්ශනීය පෙදෙසක් නොවේ. දුර්වර්ණ වූ රෙදි සහිත රෙදිවැල් යටින් රිංගා, පාරේ ගැටුණු අපිරිසිදු කුඩා ළමයින් අතරින් අපි ඉදිරියට ගියෙමු. මද දුරක් යද්දී අංක 46 දරන නිවස අපට දකුණින් ලැබිණි. එහි දොරේ, රාත්ස් යන නම සටහන් කර තිබූ පින්තල තහඩු කැබැල්ලක් විය. පොලිස්තොටයා තවමත් නිදි බව අපට අසන්නට ලැබිණ. ඔහු එතතුරු කුඩා ඉස්තෝප්පුවේ අපි රැඳී සිටියෙමු. ඔහුගේ නින්දට බාධාකිරීම ගැන ඔහු මඳක් කෝපයට පත්විය.

"කියන්න තිබුණු හැම දෙයක්ම, මං අපේ කාර්යාලයට ලියා දුන්නු වාර්තාවේ සඳහන් කළා."

හෝමස් සාක්ෂිවෙත් පවුම් භාගයේ කාසියක් අතට ගත්තේය.

"ඒ කථාව ඔබේ කට්ත්ම අභගන්තොක් වඩා හොඳයි කියලා අපට හිතූණ."

හෝමස් කීවේ රත්කාසිය අතින් අතට මාරු කරමිනි.

"හොඳයි මහත්මයා. මට සුළුවන් හැම දෙයක්ම මං බොහොම සතුටින් කියන්නම්". පොලිස් තොටයා කීවේ රත්කාසිය දෙස බැලුම් හෙළමිනි.

"හැම දෙයක්ම ඔබට දකින්න ලැබුණු පිළිවෙළටම අපට කියන්න."

රච් සෝපාවේ හිඳගත් රාත්ස්, නළල රැළි ගන්වමින් කල්පනා කළේය. කථාන්තරයේ කිසිම දෙයක් මහතැරි නොයන ලෙස මතකකරගත යුතු යයි ඔහුට සිතෙන්නට ඇත.

"මං එහෙන්නම් මුල ඉඳලම කියන්නම්. මගේ රාජකාරී වෙලාව රැ දහයේ ඉඳල, උදේ හය වන තුරු රැ එකොළහට විතර වයිවිහාවි තැබුරුම ගාව සමීපවක් වුණා. ඒ තුරුණම රාජකාරී වෙලාවේ වෙත කිසිම අමුතු දෙයක් සිදුවුණේ නැහැ."

රැ එකට විතර චැස්ස පටන්ගත්තා. හොලන්ඩ් ග්‍රෝව් පෙදෙසේ මුර සංචාරයේ යෙදෙන්නේ හැරී මර්ටර් නම් පොලිස්තොටයා. හෙත්රියටා විටියේ කෙළවරේ, අපි දෙන්නා විකක් වෙලා කතාබහ කරමින් හිටියා. ඊට පස්සේ රැ දෙකට විතර, නැත්නම් ඊට විකකට පස්සේ මට හිතූණ, තවත් සැරයක් ඇවිදලා බලන්න. මං යන්න හිතුවේ බ්‍රික්ස්ටන් පාර පැත්තට. චැස්සෙන් මඩ වෙලා ඒ පැත්ත

හරිම අපිරිසිදුයි. ඒ විශේෂ පාඨයි. මං ඒ පැත්තට ඇවිදගෙන ගියා. එක මනුෂ්‍යයෙක්වත් මට ඉස්සරහට හම්බවුණේ නැහැ. හැබැයි කුලීරියක් නැත්නම් දෙකක් මාව පහුකරලා ගියා. මං නිකං කල්පනා කර කර ගියේ, මේ වෙලාවේ අපි දෙනනට ඇඟ රත්කරගන්න, පින් අඩියක් දෙකක් තිබුණ නම් කොච්චර අසුරුද කියලා.

මහොම යඳ්දි එක සැරියේ අර ගෙදරක ජනේලයකින් මට එළියක් පෙනුණා. ඒකෙන් මම හරිම පුදුමයකට පත්වුණා. ඒ මොකද මං දනගෙන හිටියා, ලෝරියටත් උයනේ මේ ගෙවල් දෙකක්ම හිස් වෙලා විහල කියෙන බව. ඒ මොකද, ඒ ගෙවල් අයිතිකාරයා උනන්දු වුණේ නැතිලු, ඒවායේ අවහිර වෙලා තිබුණු කසළ කාණු පද්ධතිය ඉද්ධ කරවා ගන්න. ඒ හින්දා වෙන්න ඇති, මයින් එක ගේන ඉඳහු මනුෂ්‍යයෙක් උණෙන්නිපාතය හැදිලා මළාලු. ඒ හින්දා මේ පාරේ ගෙයි මහ රැ එළියක් දුටුව ගමන්, මාව උඩ විසිවුණා. මොකක් හරි වැරදි වැඩක් සිද්ද වෙන බවට මගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවුණා. මං ඉදිරි දොර ලඟට ගියා විතරයි....."

"..... මබ ඒ ගේ දෙසට ඇවිදගෙන ගිය ගමන නවත්වලා, ආපහු හේට්ටුව ලඟට ඇවිද ගෙන ආවා. එහෙම නේද?" මගේ මිත්‍රයා කථාවට අවහිර කළේය. "මබ එහෙම කළේ ඇයි?"

රාන්ස් එකවරම නිගැස්සුණේය. ඔහු දැස් විශාල කරගෙන හෝමස් දෙස බලාසිටියේ මව්කයට පත් වූ අයුරිනි.

"හැබැ නේත්නම් මහත්මයා. ඒක හරියටම හරි. ඒක මබ දනගත්තේ කොහොමද කියලා දෙයියො තමයි දන්නේ. මං ගේ ලඟටම ගිහින්, ගේ ඇතුළු දිහා බැලුවහම ගේ ඇතුළු පාරයි. කිසිම ශබ්දයක් නැහැ. මට නිකමට හිතුණා මගේ තනියට තව කවුරු හරි හිටිය නම් හොඳයි කියලා. මං යකාටවත් බය ඇති මිනිහෙක් නෙමෙයි මහත්තයා.....ඒ වුණත් .....ඒ වුණත් මට හිතුණා අර උණෙන්නිපාතය හැදිල මැරීවිට මිනිහගේ අවතාරේ ඇවිත් කියලා. එයා මැරුණේ කොහොමද කියලා කරුණු සොදිසි කරලා, බලන්න ඒ මිනිහගේ අවතාරය ඇවිත් වෙන්න ඇති කියලා මට හිතුණා. එහෙම හිතුණොම මගේ හිතේ පොඩි නිගැස්මක් ඇතිවුණා. ඉතින් මං ආපහු හේට්ටුව ලඟට ගිහින් බැලුවේ, මර්වර්ගේ ලත්තෑරුමේ එළිය පෙනෙන්න තිබෙනවද, ඔහු පෙනෙන තෙක්

මානෙකද කියලා. ඒ වුණට ඔහු වැළකුණේ නෑ. පෙනෙන මානෙක වෙත කවුරුත් හිටියේත් නෑ."

"පාරෙ වත් කවුරුත් හිටියේ නැද්ද?"

"කිසිම පරාණයක් හිටියේ නෑහැ මහත්තයෝ. බල්ලෙක්වත් හිටියේ නෑ. ඉතින් මං භික්ෂු ටිකක් ධේරුයා අරගෙන, ආයෙමත් ඒ ගෙයි දොර ලඟට ගියා. ගිහිත් දොර තල්ලු කළා. දොර ඇරුණා. ගේ ඇතුළු බොහොම නිශ්ශබ්දයි. කිසිම හැල හොල්මනක් නෑ. ඊළඟට මම ගියා අර එළියක් දල්වනවා පෙනුණු කාමරයට. ගිනි උදුන් පඩිය මත රතුපාට ඉටිපත්දමක් දල්වලා තිබුණා. ඒකෙ එළියෙන් මට දකින්න ලැබුණා....."

".....ඔව්. මෑ දත්තවා ඔබට දකින්න ලැබුණු හැමදෙයක් ගැනම. ඔබ කීප දුර්ගන්ත කාමරයේ ඇතුළේ වට්ට ඇවිද්දා. ඊළඟට ඔබ මළසිරුර ලඟ දණ ගහලා එය පරීක්ෂා කරල බැලුවා. ඊළඟට ඔබ ගේ ඇතුළෙන් ඇවිදගෙන, කුස්සිය ලඟට ගියා. ඒකෙ දොර අරින්න උත්සාහ කරල බැලුව. ඊට පස්සෙ....."

"දෙයියන්ටම ඔප්පු වෙච්චාවෝ! මේ හැම එකක්ම බලාගෙන මහත්තයා හැංගිලා හිටියේ කොහෙද? දන් පෙනෙන හැටියට ඔබ දන්නවානෙ මේකැන මට වඩා දෙවල්." පුටුවෙන් නැගී සිටි රාන්ස්ට් කෑ ගැසුණේ පුදුමයෙනි.

හඬනගා සිනාසුණු හෝමස් තම ආගන්තුක පත්‍රය පොලිස් හටයා වෙත දිගු කළේය. "දන් ඉතින් මේ මිනීමැරුම ගැන මාව හිරහාරයට ගන්න හදන්න එපා." හෝමස් කීය. "මමත් අපරාධකාරයා සොයාගෙන යන දඩබල්ලෙක්. ඒ මිසක් ඔබ ලුහුබඳින අපරාධකාරයා නෙමෙයි. ග්‍රෙග්සන් සහ ලෙස්ට්‍රේඩ් ඒ ගැන ඔබට කියාපි. හොඳයි ඒකට කමක් නෑහැ. ඉතින් ඊළඟට ඔබ මොකද කළේ?"

රාන්ස් යළිත් වරක් අසුනේ වාඩිවිය. එහෙත් විස්මයට පත් ලකුණු තවමත් ඔහුගේ මුහුණේ රැඳී තිබිණි.

"මම ගේට්ටුව ලඟට ගිි මගේ පොලිස් නළාව පිම්බා. ඒ හඬ ඇහිලා මර්ටර් සහ තවත් දෙදෙනෙක් එතැනට ආවා."

"ඒ වෙලාවේ ටීරියේ දින කවුරුවත් හිටියේ නැද්ද?"

"ඔව්. එහෙමයි කියන්න උචිත්. මං කිව්වේ වැඩකට ඇති මිනිස්සු ගැන."

"මොකක්ද ඔබ එයින් අදහස් කළේ?"

පොලිස් භටයාගේ මුහුණට සිතාවක් නැතිණ. බිල වෙරවුණු මිනිස්සු මගේ පීචිත කාලය පුරාම මං දකල තියෙනවා. ඒත් ඊයේ රැ දකපු බේබ්දද වගේ එකෙක් මං කවදාවත් දකල නෑ. මං ගෙට්ටුව ගෙට යද්දී ඒ යකා එනකුන හිටියා. බොහොම අමාරුවෙන් ගෙට්ටුවේ එල්ලලා හිටියෙ.

"තරු ලෙල දෙන අපේ ධජයේ" කිය කියා ගිරිය පුප්පාගෙන, සිංදුවකුත් කියනවා වෙරමරඟානේ. අපට දැව් කරන්න කියා, ඒ යකාට කෙළින් හිටගෙන ඉන්න පණක් තිබුණේ නෑ."

"ඔහු මොන වගේ කෙනෙක්ද?"

හෝමිස් ඇසිණ. ඔහු අතුරු ප්‍රශ්නය නැගීම පේත් රාත්තේ තොරිස්සු බව පෙනිණ.

"ඒ මිනිහ ඔය නිතරම දකින්න ලැබෙන බේබ්දෙක් නම් නොවෙයි. අපට වෙන වැඩ තිබුණු නිසා උං බේරුණා. නැත්නම් මං උංව අල්ලාගෙන ඇවිත් පොලිස් කුටුවේ දානවා."

"ඔහුගෙ මුහුණෙ හැටි, ඇඳගෙන සිටි ඇඳුම. ඒවා මොන වාගේද කියල ඔබ දුටුවේ නැද්ද?" හෝමිස් ඇසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මං යන්නමට වගේ දක්ක මට හිතෙන්නේ .....ඒ මොකද ඒ යකා තව පොඩ්ඩෙන් බිම ඇඳගෙන වැටෙනවා. මායි මර්වරුයි එකතුවෙලා, මිනිහව ගෙට්ටු කණුවට හේත්තු කළා. රතුපාට මුහුණක් තිබුණු උස මිනිහෙක්. මුහුණේ පහළ කොටස නම් ආවරණය වෙලා තිබුණේ....."

"ඒ ඇති." හෝමිස්ට කැගුසිණ. "ඒ මිනිහ ඊළඟට මොකක්ද කළේ කියල ඔබ දුටුවද?"

"ඒ හාදයා ගැන බල බල ඉන්නවට වැඩිය අපට කරන්න වෙන වැඩ තිබුණා. මං ඕන ඔට්ටුවක් අල්ලන්නම් උං කොහොම හරි ගෙදර යන්න ඇති."

"මොකක්ද ඔහු හැඳගෙන සිටි ඇඳුම?"

"දුඹුරු පාට පිට කබායක්."

"අතේ කයයක් වැනිම තිබුණද?"

"කයයක් ?.....නෑ?"

"එක ඔහු මග දමලා එන්න ඇති." හෝමස් කීය. "රිට පස්සේ කුලීරියක් පිටත්වෙලා යනවා ඔබට දකින්න හෝ එකේ සද්දේ ඔබට අහන්න ලැබුණේ නැද්ද?"

"නැහැ."

"මේ පවුම් බාගේ කෘෂිය ඔබටයි." මගේ මිතුරා කීවේ අසුනෙන් නැගිට තම හිස් වැස්ම අතට ගනිමිනි.

"මට කණගාටුයි රාත්ස් 'මේ' දේ කියන්න. ඔබේ රැකියාවේ ඉහළට යන්න ඔබට අවස්ථාවක් ලැබේවි කියලා මම නම් හිතන්න නැහැ. ඔය ඔලුව කියන එක තියෙන්නේ ආහරණයක් හැටියට විතරක් නෙමෙයි. උවමනා වෙලාවලදී පාවිච්චි කරන්න, කල්පනා කරන්න. ඔබට සාප්පට තනතුරට උසස් වෙන්න අවස්ථාවක් රියේ රැ ලැබුණා. ඔබේ ඔය අත් දෙකෙන් අල්ලා ගෙට්ටු කණුවට හේක්කු කළ මිනිහ තමා අපි හොයන්නේ. ඔහු කමා මේ අභිරහසට විසඳුම දන්නේ. දන් ඉතින් ඒ ගැන වාද විවාද කරන්න වැඩක් නැහැ. මං ඔබට ආයෙමක් කියන්නම්. ඇත්ත, එකයි. අපි යමු දොස්තර මහත්මයා යන්න."

රාත්ස් විමතියෙන් අප දෙස බලා සිටියදී, අපි කුලීරිය වෙත ගියෙමු.

"මහා මෝඩයෙක්." හෝමස් කීවේ අප ආපසු නිවසට එමින් සිටියදීය.

"හිතල බලන්න වොට්සන්. ඒ මිනිහට වාසනාව අතටම ලැබුණා. ඒත් එකෙන් නියම ප්‍රයෝජන ගත්තේ නැ."

"මට නම් තවමත් කිසිදෙයක් හරිහැටි තේරුම් ගන්න අමාරුයි හෝමස්. මේ අභිරහසට සම්බන්ධ අනෙක් පුද්ගලයා ගැන තොරතුරු වගයක් කලින් කිව්වා. ඒ නම් මේ කියන පුද්ගලයාට ගැළපෙන බව පෙනෙනවා. නමුත් ඔහු ඒ ගෙදරින් පිටවෙලා ගියා නම්, ආපසු ආවේ ඇයි? අපරාධකාරයෝ ඒ විධියට හැසිරෙන්නේ නැ?"

"අර මුද්ද! මනුස්සයෝ මුද්ද! ඔහු ආපසු ආවේ අර මුද්ද අරගෙන යන්න. මිනිහ අල්ල ගන්න වෙනත් විධියක් නොතිබුණොත්, අපටත් පුළුවනි මුද්ද ඇමක් හැටියට පාවිච්චි කරන්න. මං කොහොම හරි මිනිහට අල්ලගන්නවා දොස්තර මහත්මයා. ඔබ දාන එක පවුමට මං පවුම් දෙකක් ඔට්ටු අල්ලන්නම්. මං කොහොම හරි ඔහුට

අල්ල ගන්නවා. මේ පරීක්ෂණය ගැන මං ඔබට ස්තූති කළ යුතුයි. ඔබ නිසා නොවන්න, මං මේ සිද්ධිය ගැන බලන්න නොයන්නත් ඉඩ තිබුණි. මේ දක්වා මට කරන්න ඉඩ ලැබුණු හොඳම පරීක්ෂණය, මෙය විය හැකියි. මේක ලෝහිත පරීක්ෂණයක්? එහෙම කියන්න පුළුවන් නේද? අපිත් ආදා ගමු අන්න ඒ වගේ කලාත්මක නමක්. ජීවිතය කියන පැටළුණු අවර්ණ තුල්බෝලය තුළින් ගමන් කරන, ලෝහිත තුලක් නමැති මිනීමැරුම ඒ පැටළුණු ගැටලුව විසඳීම අපට භාර රාජකාරියක්. ඒකේ සැහවි තිබෙන සැම අභලක්ෂ හෙළිකිරීම අපට භාරයි.

හොඳයි. දන් ඉස්සර වෙලා දවල් කෑම. ඊළඟට යන්න මිනේ නෝමන් තෙරුඩාගේ සංගීත ප්‍රසංගයට සවන් දෙන්න. ඇයගේ සංගීත වාදන ඉතාම විශිෂ්ටයි. මොකක්ද අර ඇය ඉතාම රමණීය ලෙස වාදනය කරන, ෂොපන්ගේ වාද බණ්ඩය?"

ට්‍රිලල්ල ලාල ලා ලා ලලා

ලීරා ලීරා ලේ.....

කුලීරියේ අසුන පිටුපසට හෙක්කුටුණු අපරාධ පරීක්ෂකයා, කුරුල්ලෙකු මෙන් හි ගායනයේ යෙදෙන්නට පටන් ගත්තේය. අතිශය දක්ෂ මිනිස් සිතකට ලබාගත හැකි විවිධ මුහුණුවර කොතෙක් ද? මම ඒ ගැන කල්පනා කරන්නට පටන් ගත්තෙමි.

අපේ දැන්වීමට අමුත්තෙක් එයි

එදා උදේ වරුවට පුරා අප යෙදුණේ දීර්ඝ පරීක්ෂණ කටයුත්තකයි. එය මගේ දුර්වල ඩිරෙක්ට් අතිතකර ලෙස බලපෑ නිසාදෝ, සවස් වේදී මගේ ඇහට මහත්සි ගතියක් දැනිණ. හෝමිස් සංගීත ප්‍රසංගය සඳහා පිටත් වී ගිය පසු, මම සෝපාවේ වැතිරී ටිකක් නිදාගැනීමට උත්සාහ කළෙමි. එහෙත් එය නිෂ්චල උත්සාහයක් විය. දකින්නට හා අසන්නට ලැබී තිබුණු දෙයින් මගේ සිත කැලැඹීමට පත් වී තිබිණ. නොයෙක් බහුලිත අදහස් මගේ සිත තුළට රිංගා ඒමට පටන් ගත්තේය. නිදාගැනීමේ අරමුණෙන් මම දෑස වසා ගනිමි. එහෙත් සෑම මොහොතකම, මගේ සිතට මැවී පෙනුණේ, මියගොස් සිටී මිනිසාගේ වාතරාශියක වැනි විරූපි මුහුණයි. ඔහු පිළිබඳව මගේ සිතේ ඇතිව තිබූ පිළිතුල කොතරම් ද යත්, ඔහු මෙලොවින් තුරන් කළ මිනීමරුවා කෙරෙහි මගේ සිතේ ඇතිවූයේ කෘතඥතාවයකි. මා මෙතෙක් දක් තිබූ ඉතාම දුෂ්ට, කෘෂ්ට, ලක්ෂණ මිනිස් මුහුණක දක තිබුණා නම්, ඒ ක්ලීව්ලන්ඩ්හි එතොත් ජේ. ඩ්‍රෙබර්ගේය. ඒ කෙසේ වෙතත් අපරාධකරුවෙකුට නියමිත, සුදුසු දඩුවම් ලබාදිය යුතුයි. මරණයට පත්වූ කැනුත්තාගේ මුහුණේ තිබූ බිහිසුණුකම නිසා, මිනීමරුවාට නීතියෙන් ගැළවීමක් නැත.

මගේ මිත්‍රයාගේ මතය වූයේ විෂක් ගර්භගත වීම නිසා මරණය සිදුවී ඇති බවයි. මම මේ කරුණ ගැන දිගින් දිගටම කල්පනා කළෙමි. ඔහුගේ ඒ උපකල්පනය ඉතා ගැටලු සහගත එකක් බව එවිට මට පෙනී ගියේය. හෝමිස් මළඩිරුරේ තොල් අවට ප්‍රදේශයට නාසය ළං කොට, ආස්‍රාණය කර බැලූ හැටි මට

සිහි විය. එසේ නම් විෂක් ගැන අදහසක් ඔහුගේ සිතට ඇතුළුවන්නට ඇත්තේ මේ වෙලාවේ බවට සැකයක් නැතැ. අනෙක් අතට විෂකින් නොවේ නම් මේ පුද්ගලයා මියගියේ කෙසේද? ඔහුගේ සිරුරේ තුවාල කිසිවක් නොතිබිණි. අනෙක ඔහුගේ හුස්ම හිරකළ බවට සලකුණුකුණු නොවීය. එසේ නම් බීම එකතු වී තිබුණු ලේ කාගේද? සෑහෙන ගතකම් තට්ටුවක් ලෙසින් එතැනට ලේ එකතු වී තිබිණ. මෙහි පොර බැදීමක් ඇතිවූ බවට එක් සලකුණක්වත් නොවීය. ඔහුගේ සතුරාට තුවාල සිදුකිරීමට යොදාගත්තායයි සිතිය හැකි ආයුධයක්, මියගිය තැනැත්තා අසල නොතිබිණි.

මේ ප්‍රශ්නවලට සතුටුදායක විසඳුමක් ලැබෙන තුරු, නිදාගැනීම මට දුෂ්කර ක්‍රියාවක් වන බව පෙනිණි. මට පමණක් නොවේ. හෝම්ස්ට ද එය ඵලසම් වනු නොඅනුමානය. එහෙත් ඔහුගේ සිතේ ඇත්තේ තැත්පත් බවකි. ආත්ම විශ්වාසයෙන් කරාකළ ආකාරයෙනුත් මට පෙනුණේ, මේ හැම ප්‍රශ්නයකටම ගැළපෙන සිද්ධාන්තයක්, ඔහු විසින් ගොඩනගා ඇති බවයි. එහෙත් එය කුමන ආකාරයේ එකක්දැයි, මට කිසිසේත් සිතා ගැනීමට නොහැකි විය.

හෝම්ස් ආපසු එනවිට මැදියම් රැයවත් 6. වී තිබිණි. එහෙත් සංගීත ප්‍රසංගය අවසන් වන්නට ඇත්තේ, මෙයට පැය කිහිපයකට කලින් විය යුතුය. ඔහු නිවසට ළඟාවෙද්දී 4 කැම පවා සුදානම්ව තිබිණි.

"ඒක හරිම විශිෂ්ට සංගීත ප්‍රසංගයක් වොට්සත්," ඔහු කීය. "ඔබට මතකද සංගීතය ගැන ඩෑවින් කියූල තිබුණු දේ? මතුෂ්‍යයාට කතාබස් කිරීමේ හැකියාව ලැබෙන්නත් කලින්ද, සංගීත රසාස්වාදයට ඇති හැකියාව දියුණු වුණේ. බාගඩෙල්ට්ට ඒ නිසා වෙන්න ඇති අපි සංගීතයෙන් මේ තරම් මෝහනයට පත් වන්නේ. මේ මිනිතලය දෙරු අවදියේ පටන්, සංගීතය අපේ ආත්මය සමග මුසු වෙලා තියෙන්න ඇති."

"ඔබේ අදහස් බොහොම ගැඹුරුයි." මම කීවෙමි.

"සොබාදහමේ ගැඹුරු බව විග්‍රහ කරන්න නම් අපේ අදහසුත් ඒ වගේම ගැඹුරු විය යුතුයි. ඇයි මොකක්ද ඔබට ඇති වෙලා තියෙන ප්‍රශ්නේ? ඔබ බොහොම කැලැඹීමට පත්වෙලා වගෙයි මට

පෙනෙන්නේ. ඇයි මේ බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ සිද්ධියෙන් ඔබේ හිතත් අවුල් වුණාද?”

“ඔබට ඇත්තම කියනවා නම් ඒක තමයි මට ඇති වෙලා තිබෙන ප්‍රශ්නේ” මම කීවෙමි. ඇත්තක්ම සාක්ෂි සාක්ෂි වෙලා, මරණය ගැන මේ තරම් අත්දැකීම් ලබලත්, මං බොහොම සංවේදී වැඩියි. මගේ හිත මීට වඩා තද ඊතක් විය යුතුව තිබුණා. මයිවාන්ඩ් වලදී මගේ හමුදා (මිත්‍රයින්ව) පෙනී පෙනී වලට කපන හැටි මගේ දෑස් වලින්ම දුටුවා. ඒත් මට ඒවා ඉවසා දරාගන්න පුළුවන් වුණා.”

“මට තේරෙනවා මිත්‍රයා, මෙතැන කියෙනවා අහිරහසක්. ඒකෙන් ඔබේ හිතේ කැලැකීමක් ඇතිවෙලා. ඔබ නොයෙක් නොයෙක් දේ හිතන්න පටන් අරගෙන, සිත අවිනිශ්චිත භාවයට පත්වුණාමයි, සිතේ හය ඇතිවෙන්නේ, ඔබ දුටුවද අද හවස පුවත්පත?”

“නැ?”

“අප මැදිහත් වුණු සිද්ධිය ගැන සැහැන්න හොඳ විස්තරයක්, පත්තරේ කියෙනවා. අප මෙසිරුරු උඩට ඔසවද්දී, ඊතැන තිබී කාන්තාවකගේ මහල් මුද්ද බිමට බැටුණු බවක් පත්තරේ සඳහන් වෙන්නේ නැහැ. ඊතෙමි සඳහන් නොවුණු ඊත හොඳට ගියා.”

“ඒ ඇයි?”

“මේ දත්වීමත් කියවල බලන්න” ඔහු කීය.

“මම මේ දත්වීම අද උදේ නැමි පුවත්පතකටම යැව්වා.”

ඔහු පුවත්පත මා වෙතට විසි කළේය. “නැතිවීම් හා සම්භවීම්” තීරය යටතේ පළ වුණු පළමුවන යුතු දත්වීම හෝමිස් සඳහන් කළ ඊකයි. එහි මෙසේ සඳහන් විය.

“අද උදේ බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ වයිට්හාට් කැබැරැම හා හොලන්ඩ් ග්රොව් පෙදෙස අතර පාරේ තිබී, රත්රන් මංගල මුද්දක් හමු වී ඇත. බේකර් විටියේ, අංක 221 බී අරන් ස්ථානයේ දොස්තර වොට්සන් වෙතින් අද රාත්‍රී 8න් 9න් අතර පැමිණියහොත්, අයිතිකරුවාට එය ලබාගත හැක.”

“ඔබේ නම පාවිච්චි කළාට මට සමාවන්න.” ඔහු කීය.

“මගේ නම යෙදුවා නම්, ඔය සම්භර පිස්සෝ ඒක හඳුනා ගන්නවා. ඒකේ අතරමැදියා වෙන්න ඔවුන්ට ඕනෑ වෙයි.”

"ආ ඒකට කමක් නෑ." මම කීවෙමි. තමුත් කවුරුවත් ඇවිත් ඉල්ලුවොත් දෙන්න මා ළඟ මුද්දක් තමයි තැන්නේ."

"නෑ නෑ.. මෙන්න එකක් තියෙනවා." ඔහු කීවේ මුද්දක් මගේ අතට දෙමිනි. "ඒක අර මුල් මුද්ද විධියටම තැනු වෙනත් එකක්."

"මේ දැන්වීමට කවුරු ඒව් කියලද ඔබ හිතන්නේ?" මම ඇසිමි.

"ඇයි අර දුම්රු පාව පිටකබයක් අදින, රතු මුහුණක් තිබෙන අපේ මිත්‍රයා. ඔහු එන්නේ නැත්නම්, කවුරු හරි උදව්කාරයෙක්වත් එවාවි."

"ඒක අවදානම් වැඩක් කියලා ඔහුට හිතෙන එකක් නැද්ද?"

"කොහොමටවත් නෑ. මේ පරීක්ෂණය ගැන මං තේරුම් අරගෙන තියෙන හැටි නිවැරදියි කියලා මං විශ්වාස කරනවා. එහෙම නම්, මොන අවදානමක් තිබුණත් ඒ මිනිසා මුද්ද අහිමිකරගන්න තැමයි චෙන්නේ නෑ. ඔහු අතින් මුද්ද ගිළිහෙන්න ඇත්තෙ, ඔහු ඩ්‍රෙබර්ගේ මළසිරුර උඩින් ඉදිරියට තැමෙද්දී ඒ වෙලාවේ ඒක වැටුණු බව ඔහුට තේරුණේ නෑහැ."

ගෙයින් පිටවෙලා ඊක දුරක් යද්දී තමයි ඔහුට තේරුණේ මුද්ද තමන් ළඟ නොමැති බව. ඔහු ඉක්මනටම ආපහු ආවා. තමුත් මොකක්ද ඔහුට දකින්න ලැබුණේ? පොලීසිය ඒ වෙතකොටත් ගෙට ඇතුළුවෙලා. ඒකත් ඔහුගේ වැරද්ද නිසා. ඉට්පත්දම නිවල දාල යන්නෙ නැතිව, ඒක දල්ව් තිබියදීම පිටවෙලා ගිය නිසා. ඒ නිසා ඔහු ගේට්ටුව ළඟට ආවා. ඔහු ගැන සැකයක් ඇති නොවන්න හොඳටම බිල වෙරිවුණු මිනිසෙක් වුණියට රහපෑවා. ඔහු සිටින තත්ත්වයට ඔබ පත්වුණා කියලා හිතන්න වොට්සන්.

තවදුරටත් කල්පනා කරද්දී ඔහුට හිතේවි, බාගවෙලාවට මුද්ද ඔහුගෙන් ගිළිහුණේ මහපාරේදී වෙන්න පුළුවන් කියලා. එහෙම වුණා නම් ඔහු මොකද කරන්නේ? එහෙනම් ඔහු ඉක්මනටම පත්තරවල නැතිවීම් සම්භවීම් තීරය පරීක්ෂා කරනවා. ඒ මොකටද? කාටහරි අහම්බෙන් ටන් මුද්ද හම්බවෙලාවත්ද බලන්න. මේ දැන්වීම දක්ක ගමන් ඔහුගේ යිහිනේ ලොකු සතුටක් ඇතිවේවි. මෙතැන උගුලක් ඇති කියලා ඔහු මොකටද සැක හිතන්නේ? පාරේ තිබිල

කවුරු හරි ඇහිද ගනිමු මුද්ද, මිනීමැරුමකට සම්බන්ධ එකක් කියලා කාටහරි හිතෙන්නේ ඇයි ? ඔහු මුද්ද හොයා ගෙන එනවා, එනවාමයි. තව පැයක් ගතවෙන්න කලින් ඔබට ඔහු දකින්න ලැබේවි."

"රිට පස්සෙ?" මම ඇසිමි.

"ආ.....ඔහු එක්ක කරන ගනුදෙනුව මං භාරගන්නමි. ඔබ හෙ මොකක් හරි ආයුධයක් තියෙනවද?" ඔහු ඇසීය.

"මා හෙ කියෙනවා හමුදාවෙන් ලැබුණු පරණ රිවෝල්වරය සහ පතොරොම් කිහිපයක්."

"රිවෝල්වරය පිරිසිදු කරලා, උණ්ඩ පුරවලා, සුදානම්ව තියාගන්න. ඒක වඩා භොදයි මිත්‍රයා. සැකයක් නෑ ඔහු හරිම නොඉවසිලිමක් බවක් දක්වාටි. මං බලාපොරොත්තු වෙන්නේ ඔහුට නොකේරෙන්න ඔහුව අල්ලාගන්න. ඒ වුණත් මිනීම දෙකට සුදානම්ත් ඉන්න එක වඩා හොදයි."

මම නිදන කාමරයට ගොස්, මගේ රිවෝල්වරය ලාවිවුවෙන් එළියට ගෙන පිරිසිදු කළෙමි. එය රැගෙන මා විසින් කාමරයට එද්දී හෝම්ස් රැ කෑම ගෙන අවසන්ය. මේසය මත වූ භාජන පිහන් ආදිය ඉවත්කොට තිබිණි.

හෝම්ස් වයලිනය අතට ගෙන, ඔහුට සුපුරුදු අයුරින් එහි තත් හඬ නංවමින් සිටියේය.

"ගැටලුව බොහොම දුරදිග යන හැඩයි." ඔහු කීය. මං ඇමරිකාවට යැවූ විදුලිපුවතට මේ දත් පිළිතුරක් ලැබුණා. මේ සිද්ධිය ගැන මං හිතු දේ හරි."

"මොකක්ද ඔබ හිතු-දේ?"

"මගේ වයලිනයට යොදල තියෙන්නේ අලුත් තත්. මේක ටිකක් වාදනය කරල තියෙන එක කොයි අතටත් හොදයි." ඔහු කීය. "ඔබ රිවෝල්වරය සාක්කුවේ දමාගන්න. ඒ මිනිහ ආවම බොහොම සාමාන්‍ය පිළිවෙලට කතාබහ කරන්න. ඉතුරු හරිය මං බලා ගන්නමි. ඕනෙවට වඩා කියුණු විදිහට ඔහු දිහා බලන්න එපා."

"වෙලාව හරියටම අටයි."

මා කීවේ මගේ ඔරලෝසුව දෙස බලමිනි.

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"ඔව්, මිනිත්තු කිහිපයක් යඳ්දී ඔහු මෙහෙ ඒවි. දොර බාගෙට ඇරල තියන්න..... අන්න හරි.....ඔය ඇති. දොරේ යතුර ඇතුළු පැත්තේ යතුරු කට්ටි රඳවා තියන්න. හොඳයි. මට අමුතුව තාලේ පොතක් හමුවුණා වෙළඳහැලක තිබ්ලා. 1642 දී ලතින් භාෂාවෙන් ප්‍රකාශයට පත් කළ එකක්. ඒ කියන්නේ පළමුවෙනි වාල්ස් රජතුමා, සාතනය කරන්නන් කළින්."

"කවුද ඒක මුද්‍රණය කරලා තියෙන්නේ?"

"පිලිප් ඩී ක්‍රෝයි. පොතේ මුල පිටුවේම අයිතිකාරයාගේ නම තින්නෙන් ලියල තියෙනවා. දන් තමි දුර්වර්ණ වෙලා. නම පිලියම් වයිව්. කවුද දන්නේ නෑ මේ වයිව් ..... කවුරු හරි 17 වැනි සියවසේ ඉහළ නීතිඥයෙක් වෙන්න ඇති. අත්අතුරුවල තියෙනවා නීතිඥයින් ලියන රටාව. ඔන්න අපේ මිනිහ එනවා වගෙයි!"

ඔහු එසේ කියඳ්දීම අපේ සිත්තුව හැඩවිණ. ශබ්දයක් නොනගා පුවුවෙන් නැගී සිටී. හොඳින් දොර දෙසට ගියේය. සේවිකාව නිවසේ ඉදිරි දොර වෙත ගමන් කළ හඬ ද, අනතුරුව ඇය දොර විවෘත කරඳ්දී නැගුණු හඬ ද අපට අසන්නට ලැබිණ.

"දොස්තර වොට්සන් ඉන්නේ මේ ගෙදරද?" තරමක් රළු, එහෙත් පැහැදිලි කටහඬකින් අසන්නට ලැබිණි. සේවිකාවගේ පිළිතුරු අපට ඇසුණේ නැත.

ඊළඟට අපට ඇසුණේ දොර වසන ශබ්දය හා කිසිවෙකු තරප්පුව නැග උඩට එන ශබ්දයයි. එය එතරම් විශ්වාසයකින් උඩට පැමිණී කෙනෙකුගේ අඩි ශබ්දයක් නොවන බව මට හැඟිණ. මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණේ පළවුයේ විස්මයකි. අනතුරුව සෙමින් දොරට තට්ටු කළ හඬකි.

"ඇතුළට එන්න. මම උස් හඬින් කීවෙමි."

අප බලාපොරොත්තුව සිටි බිහිසුණු මිනිසා වෙනුවට, කොරගසමින් කාමරය ඇතුළට ආවේ දුර්වල, මහලු කාන්තාවකි.

කාමරයේ දීප්තිමත් ආලෝකය ඇගේ දෙතෙත් වලට අපහසු වූ අයුරක් දිස් විය. දෙතෙත් හකුළමින් ඉතා අපහසුවෙන් අප දෙස බලා සිටී ඇය, සාක්කුවට අත දමා යමක් සෙවීමට පටන්ගත්තාය. මම මගේ මිත්‍රයා දෙස බැලීමි. සවස පුවත්පත එළියට ගත් ඇය, දන්වීම පෙන්වමින් අපට කරා කළාය.

"මෙන්න මේ දන්වීම නිසයි. ඔං. මෙහෙ අං වී. කරුණාවන්ත මහත්වරුනි. බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ තිබුණු රත්රන් මුද්ද අයිති මගේ කෙල්ල සැලීට. දොළොස් මාසෙකට කලින් ඒකි කසාද බැන්දා. නැවත වැඩ කරන මිනිහෙක්. ඔය මිනිහා ගෙදර ඇවිත් බලන කොට කෙල්ල අතේ මුද්ද තැනිටුණොත් .....? ඒ මිනිහ ඒකිට මොනවා කරාවිද කියලා මට හිතාගන්නවත් බෑ. අතික් වෙලාවට නම් මිනිහ හොඳයි. ඒ වුණට බිහිවීම අන්තිම දරුණුයි. ඒකි රියේ රැ පිකුඩලියට ආවා..."

"මේකද ඇගේ මුද්ද?" මම ඇසිමි.

"දෙවියන්ට ස්තූති වේවා. මහලු ගැහැනිය උස් හඩින් කීවාය. අද රැට කෙල්ලට සැතපිල්ලේ හිදාගන්න පුළුවන්. මේක තමයි මහත්තයෝ මුද්ද."

"ඔහේගේ ලිපිනය මොකක්ද?"

මම පැත්තල අතට ගනිමින් ඇසිමි.

නොම්මර 13, ඩන්කන් වීථිය, හවුන්ඩ්ස්ඩිව්. හරි ඇතක මහත්මයා.

"හවුන්ඩ්ස්ඩිව් ඉඳගෙන පිකුඩලියට එද්දී, බ්‍රික්ස්ටන් පාර අහුවෙන්තේ නැහැනේ." මර්ලොක් හෝමස් එක්වරම කීය.

මැහැල්ල හෝමස් දෙස හැරී බැලුවාය.

"මේ මහත්තයා ඇහුවේ මගේ ලිපිනය නේ. මගේ දුටු සැලී ඉන්නේ කුලී ගේක. නොම්මර 3, මේලිල්ඩ් පෙදෙස, පෙක්හැම්."

"ඔබේ නම මොකක්ද?"

"මගේ නම සෝයර්. ඇගේ නම ඩෙනිස්. ඇගේ මිනිහගේ නම වොම් ඩෙනිස්. මුහුදේ ඉන්න කුරු හොඳ ගුණයහපත් දක්ෂ ඉලන්දාරියා. ඔය සමාගමේ නෑ ඒ තරම් හොඳ නාවිකයෙක්. ඒත් ගොඩබිමකට ආවම, තැබැරුමකට ළං වුණම, උං තරම් එපා කරපු එකෙක් මේ රටේ නෑ."

"සෝයර් නෝනා. මෙන්න ඔබේ මුද්ද." මා කීවේ මිත්‍රයාගේ සංඥාවට අවනත වෙමිනි. "ඒක අයිති ඔහේගේ දුටුට බව අපට විශ්වාසයි. ඒකේ නියම අයිතිකාරයාට මුද්ද භාරදෙන්න හැකි වීම ගැන සත්තෝෂයි."

තම ස්තුතිය අප වෙත පළකරමින්, අපට ආශීර්වාද කරමින්, මැහැල්ල, මුද්ද තම සාක්කුවේ දමා ගත්තාය. ඊළඟට තරප්පු පෙළේ හෙමින් හෙමින් පහළට බසින්නට පටන්ගත්තාය.

විදුලි වේගයෙන් පුටුවෙන් නැගී සිටී හෝමිස් තම කාමරය තුළට වැදුණේය. තත්තර කිහිපයකින් ඔහු එළියට පැමිණියේ දිගු ලිහිල් පිට කබායකින් සැරසිගෙනයි. මුහුණේ කොටසක් හා බෙල්ල ආවරණය වන සේ, ඔහු කරලේන්සුවක් ඔතාගෙන සිටියේය.

"මං යනවා ඇයගේ පිටුපසින්." ඔහු කලබලයෙන් කීය.

"ඇය ඔහුගේ උදවුකාරියක් විය යුතුයි, ඇය පිටුපසින් ගියොත් මට ඔහුව හොයාගන්න පුළුවනි. මං එතතුරු අවදියෙන් ඉන්න වොටසන්."

අපේ අමුත්තා පිට වී දොර වැසුණු වහාම, හෝමිස් තරප්පු පෙළේ පහළට බසින්නට පටන්ගත්තේය. මම ඉක්මනින් ජනේලය වෙත ගොස් මහමුහ දෙස බැලිමි.

පාරේ අනෙක් පැත්තේ, ඇය අපහසුවෙන් මෙන් සෙමින් ගමන් කරමින් සිටියාය. මගේ මිත්‍රයා ඇයට තරමක් පිටුපසින් ඉදිරියට ගියේය.

"එක්කෝ ඔහුගේ උපකල්පනය සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි." මම මටම කියා ගනිමි. "එහෙමත් නැතිනම් දන් ඔහු යන්නේ මේ අහිරහස මුලටම."

ඔහු එතතුරු අවදියෙන් සිටින්නැයි මගේ මිත්‍රයා මට කීවේය. එහෙත් එසේ කිරීමට උවමනාවක් නොවීය. කුමක් තිසාද යත්, ඔහුගේ ඒ වික්‍රමාන්විත ගමනේ ප්‍රතිඵල දනගන්නා තුරු, තිත්දට යාම මට කිසියෙක් කළ නොහැකි වීමයි.

හෝමිස් නිවසින් පිට වී ගියේ රාත්‍රී තවයට පමණය. ඔහු මේ කටයුත්තට කොපමණ වේලා ගතීදැයි දනගනනැකි ක්‍රමයක් නැත. මම පයිප්පය ද දල්වාගෙන, පොතක් කියවීමට පටන් ගත්තෙමි. මා පොතේ පිටු පෙරළාගෙන ගියා මිස කියවූ දෙයක් නොවීය.

සේවිකාව තිත්දට යන වෙලේ ඇගේ පියවර හඬ මට පහළ තට්ටුව දෙසින් අසන්නට ලැබිණි. එකොළහ වේදී ගෙහිමි කාන්තාව පහන් නිවා දමා තිත්දට ගිය බව මම තේරුම් ගනිමි. ඇය පියවර

තැබුවේ වඩාත් උදාර ලීලාවෙනි. අමතර යතුරෙන් දොර විවෘත කරන හඬ මට අසන්නට ලැබෙන විට, රාත්‍රී දොළහට ෭. වී තිබෙන්නට ඇත. ඔහුගේ රාජකාරිය සාර්ථක වී නොමැති බැවින්, හෝමිස්ගේ මුහුණ දුටු විගසම මම තේරුම් ගනිමි. කිවයුත්තේ කුමක්ද යි තීරණය කිරීමට අපහසුවෙන් මෙන්, මොහොතක් දෙකක් බලා සිටි හෝමිස්, එක්වරම මහඟුත් සිතාසීමට පටන්ගත්තේය.

"මුළු ලෝකයම දෙනවා කිව්වත් මේක ස්කොට්ලන්ඩියාවේ එසේ අය දනගන්නවාට මම නම් කැමති නැහැ." කී ඔහු පුටුවේ හිඳගත්තේය.

"මං උන්ගේ අදහසකම් ගැන උන්ට කොයිතරම් කොළොප්පම් කරල තියෙනවද? මේක දනගත්තොත් නම් උන් කිසිදවයක මට කොළොප්පම් කිරීම අත්හැර දමන එකක් නැහැ. මේක මට හිතාවෙලා අමතක කර දමන්න පුළුවන් වොට්සත්. ඒ මොකද මමත් උන් වගේම වරද්දගත්තා. තමුත් අත්තිමේදී මං ජයග්‍රහණය කරන බව මට විශ්වාසයි."

"මොකක්ද දන් සිද්ධ වුණේ?" මම ඇසිමි.

"ආ.....මාව රැවටුණු බව ඔබට හෙළිකරන්න මං මැලි වෙන්නෙ නෑ වොට්සත්. අර නානි ගැනි ටික දුරක් ඇවිදගෙන යද්දී හොඳටම නොන්ඩිගහන්න පටන්ගත්තා, කකුල් රුදාව හැදිල වගේ. අත්තිමට ඒ ගැනි මග නැවතුණා. ඊළඟට ඇය රෝද හතරේ කුලීරියක් නවත්වා ගත්තා. යන්නේ කොහාටද කියලා ඇය කියන එක අහගන්න මං ඉක්මණටම එතැනට කිව්වු වුණා. තමුත් ඇය පාරේ අනෙක් පැත්තට ඇහෙන්න තරම් ශබ්දයට කැගහල කිව්වා

"මාව එක්කගෙන යන්න හවුන්ඩ්ස්ඩිව්වල, ඩන්කන් විචියේ අංක 13 නිවසට."

මෙතැන නම් මොකුත් හොර වංචාවක් නැහැ වගෙයි කියලා මට හිතුණා. ඇය කරත්තය ඇතුළට නගින හැටි බලාගෙන ඉඳලා, මමත් ඉක්මනින් වෙන කුලීරියකට නැගුණා. ඒක සෑම රහස් පරීක්ෂකයෙකු විසින්ම මනාව ඉගෙනගත යුතු උපක්‍රමයක්. ඉතින් අපි පිටත්වෙලා ගියා. අර කිව්ව පාරේ කිව්ව තැනට එන තුරු, කරත්තෙ නැවැත්තුවේ නැහැ. නියම තැනට එන්න ටිකකට කලින් කරත්තයෙන් බැහැල, මම ඉක්මනට ඉදිරියට ඇවිදගෙන ගියා.

නාසි ගැනි ආව කුලී රිය නවත්වන හැටි මම බලාගෙන හිටියා. රියදුරා ඔහුගේ අසුනෙන් බිමට පැනලා ඇවිත්, කරත්තයේ දොර ඇරගෙන බලාගෙන හිටියා. එළියට ආව කෙනෙක් නෑ. මං එතැනට ෧෦ වුණා. ඔහු මොනවාදෝ කියමින් කුලීරිය පුරා අර ගැනිව නොයනවා. ඊළඟට මං ජීවිතේටම අහල නැති විටියට දිවුරලා, අර උත්සාහය අත්හැර දමමා. ඔහුගේ මගියා ගැන කිසිම සලකුණක් තිබුණේ නැහැ. අපි ගිහිත් ධූන්කන් වීරියේ අංක 13න් විමසා බැලුවා. ඒ නිවසේ හිමිකරුවා කඩදාසි අලවා බිත්ති සැරසීමේ රැකියාව කරන, කෙස්විත් නම් වැදගත් මනුස්සයෙක්. සෝයර් කෙනෙක් ගැනවත්, ඩේරිස් කෙනෙක් ගැනවත් ඔවුන් අහලවත් නෑ.

"එහෙනම් ඔබ කියන්නේ අර ඇවිදගන්නත් බැරිව, කොර ගහ ගහ ආව නාසි ගැනි, ඔබ්බවත් රියදුරාටවත් නොපෙනී අස්වකරන්නයෙන් පැනගන්න කියලද?"

මම ඇසීමි.

"මොන නාසි ගැනියෙක්ද?" මගේ මිත්‍රයා කීවේ තරමක් කෝපයෙනි.

"අපි දෙන්න තමයි ඒ ප්‍රයෝගී වලම රැවටුණු නාසි ගැනු. ඒකා බොහොම ක්‍රියාශීලී තරුණයෙක් වෙන්න ඕනේ. ඔක්කොටම වඩා ෭෨ බොහොම දක්ෂ නළුවෙක්. ඔහු දැනගන්නා මං ඔහු පසුපස ලුහුබදින බව. මිනිසා ඉටාගන්නා මාව මගහැරලා යන්න. දත් බලන කොට අල්ලගන්න නොයන මිනිසා අප හිතුව තරම්, තනිව ක්‍රියාකරන කෙනෙක් නෙවෙයි. අවදානමකට ලක්වෙලා හරි, ඔහුට උදවු කරන්න සූදානම් යහප්වත් ඉන්නවා. දොස්තර මහත්තයා, ඔබට හරිම වෙනස මහත්සි පාටයි. මගේ කීම අහල ගිහිනිදාගන්න."

ඇත්තෙන්ම මා සිටියේ අධික විඩාවට පත්වය. එහෙයින් ඔහුගේ අවවාදය පිළිගනිමි. හෝමස් ගිනිඋදුන ඉදිරිපිට වාඩිවී, වයලිනය වාදනය කරන්නට පටන්ගත්තේය. හෝකාකුල අඳෝනාවක් වැනි නාදයක් ඔහු වයලිනයෙන් නංවද්දී, තවමත් නොවිසඳුණු ගැටලුව ඔහුගේ පිත්තේ වද දෙමින් තිබු බව මම තේරුම් ගනිමි.

ටෝඩියස් ග්‍රෙග්සන් ඔහුගේ හපන්කම් පෙන්වයි.

පසුවදා පළ-පු-පුවත්පත් සියල්ලම, බ්‍රික්ස්ටන්හි මිනීමැරුම පිළිබඳ තොරතුරුවලින් පිරී තිබිණ. ඔවුන් එය හැඳින්වූයේ බ්‍රික්ස්ටන්හි අතිරේකය යනුවෙනි. භෞතර පුවත්පත්වල පළ වී තිබූ තොරතුරු, මට දැනගැනීමට ලැබුණේ ද මුල්වරටයි. පුවත්පත්වල වැදගත් ලිපි කපා පොතක අලවා, මා තැනු ස්කෑන් පොතේ තවමත් දක්නට ලැබෙන ලිපි සමහරක් මෙසේයි.

ඩෙලි ටෙලිග්‍රෑෆ් -

මේ තරම් අද්භූත ලක්ෂණ ඇති මිනීමැරුමක් අපරාධ ඉතිහාසයේ සඳහන් වී ඇත්තම්, ඒ ඉතා කලාතුරකිනි. මියගිය තැනැත්තාට පරිමන් නමක් තිබීම, ඔහු මරාදැමීමට වෙනත් අරමුණක් නොතිබීම, ඩික්සියේ ලේ වලින් කළ ලේඛනය ආදී මේ තැම විකෘතිමය පෙන්නුම් කරන්නේ කුමක්ද? ඒ අන් කිසිවක් නොව, දේශපාලන සංඝාගතයින් සහ විල්ලවකාරීන් මෙයට සම්බන්ධ බවයි. සමාජවාදීන් ගේ ශාඛා ඇමරිකාවේ ද ඇත. මෙම මියගිය තැනැත්තා කිසියම් හේතුවක් නිසා සමාජවාදීන්ගේ කටයුතුවලට විරෝධී වන්නට ඇත. විශේෂයෙන් ඔහු පසුපස පැමිණි සතුරන් ඔහු මරා දමන්නට ඇති බවට නිගමනය කිරීම අපහසු නොවේ. රැට්ක්ලිෆ් මහා මාර්ගයේ සිදුවූ මිනීමැරුම් ගැන ද මේ අවස්ථාවේ අපේ සිතියට තැබෙන්නේ නිතැතිනි. එංගලන්තයේ, වාසය කරන විදේශිකයන් වෙත, රජයේ අවධානය මීට වඩා යොමු කළ යුතු බව මුද්ධිමතුන්ගේ අදහසයි.

ස්ටැන්ඩර්ඩ් -

ලිබරල් පක්ෂය රට පාලනය කරන සමයක, මේ ආකාරයේ අපරාධ සිදුවීමේ පුද්ගලයන් තැන. මෙවැනි දේ සිදුවීමට ප්‍රධාන හේතුව,

මහජනයාගේ සිත්වල ඇති අසහනයයි. ඒ නිසාම, වංශිවයුත්තන් නීතිය නිසිලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට දක්වන දුර්වලතම තවත් හේතුවකි.

මියගිය පුද්ගලයා, කාලයක් තිස්සේ ලන්ඩනයේ පිවිත් වූ ඇමරිකානු ජාතික මහත්මයෙකි. කැම්බරිවෙල්හි වෝසේ වෙරළයේ ආපෙන්ටියර් මහත්මියගේ නිවසේ, ඔහු නේවාසිකව සිටි ඇත. ඔහු සැමවිටම ගමන් නිමන්වල යෙදී ඇත්තේ, ඔහුගේ පොද්ගලික ලේකම් වරයා වන, ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් මහතා සමගයි. පසුගිය අතහැරවූ වනම් 4වැනිදා, ඔවුන් දෙදෙනා ගෙයිමී කාන්තාවගෙන් සමූහයක යුස්ටිස් දුම්රිය පොළ වෙත පැමිණ ඇත. ඔවුන්ගේ අරමුණ වී ඇත්තේ, ලිවර්පූල් බලා යන ශිෂ්‍යයාමී දුම්රිය අල්ලා ගැනීමයි. පසුව ඔවුන් දෙදෙනා යුස්ටිස් දුම්රියපොළේ වේදිකාවේ සිටිනු දක්නට ලැබී ඇත. ඉන්පසු ඔවුනට සිදුවූයේ කුමක් ද යන්න කිසිවෙකු නොදනී. මුලින් ඔවුන් ගැන අසන්නට ලැබෙන ආරංචිය, යුස්ටිස් සිට සැකපුම් ගණනක් ඇතින් පිහිටි, බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ පාළු නිවසක තිබී, ඩ්‍රෙමර්ගේ මළසිරුර හමුවීමයි.

ඔහු වන පැමිණියේ කෙසේද, ඔහුට වම් ඉරණම අත්වූයේ කෙසේද යන ප්‍රශ්න මෙතෙක් නොවිසඳුණු අහිරහස්ය. ස්ටැන්ගසන්ට සිදුවූයේ කුමක්ද හෝ ඔහු ආ ගිය තැන් පිළිබඳව කිසිදු ආරංචියක් නොමැත. ස්කොට්ලන්ඩ් යාඩ්හි රහස් පරීක්ෂකවරුන් වන ලෙස්ට්‍රේඩ් හා ග්‍රෙග්සන් යන මහත්වරුන් දෙදෙනාම, මෙම පරීක්ෂණය මෙහෙයවන බව දැනගන්නට ලැබීම අපට සතුටකි. මෙම සුළු පොලිස් නිලධාරීන් දෙදෙනා, අහිරහස ඉතා විශිෂ්ට අන්දමින් හෙළිකරනු ඇතැයි අපි දැඩි විශ්වාසයකින් බලාපොරොත්තුව සිටිමු.

ඩේලි නිවුස්

මෙය තවත් දේශපාලන මිනීමැරුමක් බවට කිසිදු සැකයක් නැත. යුරෝපා මහාද්වීපයේ සම්හර, රටවල, රාජ්‍ය තන්ත්‍රය අනුගමනය කරන ලිබරල් විරෝධී ආකල්ප හා ප්‍රාති සංග්‍රහය මෙවැනි අපරාධ වලට මුල බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ. තමන්ගේ රටවල හොඳ රටවැසියන් වී සිටි බොහෝ දෙනෙකු, තමනට විදින්නට සිදුවූ කටුක අත්දැකීම් නිසා මව් රටවල් හැර දමා මෙරටට පැමිණීමට පටන්ගෙන ඇත. මියගිය තැනැත්තා පිළිබඳ වැඩි විස්තර කා ඔහු ගත කළ ජීවිතය පිළිබඳ නියම තත්ත්වය දැනගැනීම සඳහා ඔහුගේ පොද්ගලික ලේකම්වරයා වූ ස්ටැන්ගසන් සොයාගැනීමට සැම ළක්ෂානුකූල දැරිය යුතුය. මියගිය තැනැත්තා නේවාසිකව වාසය කළ ස්ථානයේ ලිපිනය සොයා ගැනීම, මෙම අහිරහස විසඳීම සඳහා සෝදා සියලුරකි. වඩා කිරිනිය නිමිවන්නේ ස්කොට්ලන්ඩ් යාඩ්හි ග්‍රෙග්සන් මහතායි.

උදාසන හේ මේසයේදී හේලෝක් හෝමස් සහ මම, එම පුවත්පත් කියවා බැලුවෙමු. මගේ මිත්‍රයා එම පුවත්වලින් ඉමහත් විස්මයට පත්වූ බව මම දුටුවෙමි.

"මං ඔබට කිව්වේ වොට්සන්, මොනවා වුණත් අත්තිමට ලකුණු වැටෙන්නේ ග්‍රේන්සන්ටයි. ලෙස්ට්‍රේඩ්ටයි."

"නමුත් ඉතින් ඒක සිදුවන්නේ, පරීක්ෂණය පෙරළෙන්නේ මොන පැත්තකටද කියන එක උඩයි."

"ඔබ මේ මොනවා කියනවද. අපරාධකාරයා අල්ලගත්තොත් ඒ ඔවුන්ගේ නොපසුබව වීර්යය නිසා..... අපරාධකාරයා පැන ගියොත්, ඒ ඔවුන් දරා අප්‍රතිභත ධෛර්යය මධ්‍යයෙන් ..... මං ඕන ඔට්ටුවක් අල්ලන්නලී. ඔවුන් මොනවා කළත් ඔවුන්ගේ ගුණ වර්ණනා කරන අය නම් අප්‍රමාණව ඉඳිවි."

"දෙයියෝ සාක්කි! මොකක්ද හෝමස් ඒ ශබ්දය?" මා ඇසුවේ තරප්පු පෙළ දිගේ ඉහළට දුටු එක කිහිප දෙනෙකුගේ අඩි ශබ්ද ඇසුණු විටයි. ඒ සමගම අපේ ගෙහිමි කාන්තාව තම අප්‍රසාදය පළකරන හඬ ද මට අසන්නට ලැබිණි.

"ඒ තමයි අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ බේකර් වීරියේ ශාඛාව!" මගේ මිත්‍රයා පැවසුවේ දඩ් උනන්දුවකිනි. ඔහු එසේ කියද්දීත් වැරහැලි ඇඳුමෙන් සැරසුණු, අපිරිසිදු හිඟන කොළුවෝ හයදෙනෙක්, අපේ විසිත්ත කාමරයට ඇතුළුවූහ.

"සිරුවෙන් සිටින්න!" හෝමස් අණ දුන්නේය. හිඟන කොළුවෝ හයදෙනා එකපෙළට නැගී සිටිමින්, ප්‍රතිමා මෙන් නිශ්චල වූහ.

"මීට පස්සේ මොනවා හරි තොරතුරු දනගන්න ලැබුණොත්, උඹලා ඔක්කොම මෙහෙට දුමහෙන එන්න එපා. තේරුණාද? විහිත්ස් ඇවිත් මට දනුම් දෙන තුරු, උඹලා සාරට වෙලා ඉන්න ඕනෑ. තේරුණාද? හොඳයි විහිත්ස් උඹලට ලැබුණාද ඒක?"

"නැහැ මහත්කයා. ලැබුණේ නැහැ." එක කොළුවෙක් කීය.

"උඹලට ඒක මේ තරම් ඉක්මණට ලැබේවි කියලා, මගේ එව්වර විශ්වාසයක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් එය ලැබෙන තුරු හොඳ විමසිල්ලෙන් ඉන්න ඕනෙ. දන් මෙන්න උඹලගේ පඩි." එකාට සිලිමේ කාසිය බැගිත්, හෝමස් ඔවුන්ගේ අත්වල තැබුවේය.

"දන් යන්න පුළුවන්. ඊළඟ ආරේ එතකොට ආරංචිය මීට වඩා හොඳ වෙන්න ඕනේ."

ඔවුනට විසිර යන මෙන් හෝමිස් සංඥා කළේය. විගසින් පැන දුවන මියන් රංචුවක් මෙන්, ඔවුහු කරප්පු පෙළ බැස ගියහ. ඊළඟ මොහොතේ ඔවුන්ගේ තියුණු කටහඬවල් අපට වීථිය දෙසින් අසන්නට ලැබිණි.

"පොලිස් හටයින් දුසිමක් යොදවලා හොයාගන්න පුළුවන් කරුණුවලට වඩා කරුණු, ඔබ ඊක කොල්ලෙකුට පුළුවන් හොයාගන්න." හෝමිස් කීය. පොලිස් නිලඥාමි දුටු ගමන් මිනිසුන්ගේ කටවල් වැහෙනවා. මේ අභිභූතයා කොළඹට වූ හැමතැනම රංගනවා. උන්ගේ බුද්ධිය භෞතම තියුණුයි. හැමෝගෙම කථාවලට කන් දෙනවා. උවමනා කරන්නේ උන්ට විකක් පුහුණු කරලා මෙහෙයවීම පමණයි."

"ඔබ ඔවුන් යොදවන්නේ, මේ බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ සිද්ධියටද?"

"ඔව්. මට තියෙනවා එක කාරණයක් පැහැදිලි කරගන්න. ඒ සඳහා මට උවමනා කරන්නේ කාලය පමණයි. ඔහෝ! ඔන්න අපි හිතුවාට වඩා ඉක්මනින් අපට ආරංචියක් අහන්න ලැබෙනවා වගෙයි. ග්‍රෙගරිග් හේද මේ පාර දිගේ එන්නේ? ඔහු එන්නේ මේ පැත්තටයි. ඔහුගේ මුහුණෙන් සුකාශ වන්නේ නම් අප්‍රමාණ සන්නෝෂයට පත් වී ඇති වගක්. ඔහු මේ එන්නේ නම් අප හමුවන්න තමයි.....ඔන්න නැවතුණා."

අපේ සිතුව 'නොක්සිවාම්' නාදකරන හඬක් ඇසිණ. රහස්‍යචරිකකයා වරකට කරප්පු කුන බැගින් තහිමින් උඩට පැමිණ තත්පර කීපයකින් අපේ කාමරයට කඩාවැදුණේය.

"මගේ මිත්‍රයා!" ඔහු කීවේ. හෝමිස්ගේ දකුණත ගෙන සොලවමිනි. "මගේ ජයග්‍රහණය ගැන මට සුභ පතන්න. මට හැම දෙයක්ම පැහැදිලි කරගැනීමට හැකි වුණා."

මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුණේ පළ වූයේ, බලාපොරොත්තු කඩ වූ අසුරකි.

"ග්‍රෙගරිග්. ඔබ අදහස් කළේ ඔබ දන් හරි පාරට වැටුණ කියලද?"

"හරි පාරට? මොනව කියනවද මහත්මයා. අපි අපරාධකාරයා අල්ලාගෙන ඔහු පොලිස් හිරකුඩුවේ දමලක් අවසන්."

"මොකක් ඔහුගේ නම?"

"ආතර් ආපොටියර් - නාවික හමුදාවේ උපද්‍රවිතත් කෙනෙක්." ග්‍රෙග් සන් ආධිමිබරයෙන් කීවේ, හුස්මක් ඉහළට ඇද යෙ ප්‍රමිලාගනිමිනි.

හෝමස් සැතපුම් සුසුමක් හෙළිවිය, ඔහුගේ මුහුණට නැගුණේ සිනහවකි.

"වාඩ්වෙන්ෆ. බොමු සුරුවුවත්" හෝමස් කීය. "ඔබ මේ හපන්කම කළේ කොහොමද කියලා දනගන්න අපි හරි කැමතියි. එහෙම නම් අපි බොමු විස්කි ටිකක්?"

"විස්කි ටිකක් තිබුණත් තරක නෑ." ග්‍රෙග් සන් කීය.

"මේ පසුගිය දවසේ දෙකේ ම හරියට මහත්සි වුණා. ඒකෙන් ඇතට හරිම අමාරුයි. ඔබට තේරෙනවා නේද මහත්මයා. ඇත වෙහෙසුවා තෙමෙයි, මොළය වෙහෙසුවා. ඡර්ලොක් හෝමස් මහත්මයා. අපි දෙන්නම් වැඩ කරන්නේ මොළය වෙහෙසවීමෙන් නිසා ඔබට හොඳහැටි තේරෙනවා ඇති මගේ අමාරුව."

"මාත් ඔබ වගේම හපනෙක් කියන එක මටත් ලොකු ගෞරවයක්." හෝමස් කීය. "ඒක තොවෙයි. මේ වගේ විශිෂ්ට ප්‍රතිඵලයක් ලබාගන්න ඔබ කොහොමද සමර්ප වුණේ?"

හාන්සිසුටුවේ සුවපහසු ලෙස හිඳගත් ග්‍රෙග් සන්, සුරුවුවෙන් දුම්ගුළියක් පිටකළේය. ඊළඟට ඔහු මහඟු සිනාසීමට පටන් ගත්තේ ලොකු විහිච්චකට සමන්දීමට ලැබුණු අයුරෙනි.

"අර මෝඩයා ලෙස්ට්‍රෙඩ් ...." ග්‍රෙග් සන් කීය. "මිනිහ හොඳටම වැරදි පාරකයි යන්නේ. දන් ඔහු ඒකේ සැහෙන දුරක් ගිහිත්. මිනිහ අර මැරුණු මනුෂ්‍යයෙකුට පුද්ගලික ලේකම් - ස්ටැන්ගසන් හොයමින් යනවා. ඒ මනුෂ්‍යයා - ස්ටැන්ගසන් තුළත් දරුවෙක් වගේ අභි-සකයෙක්. කිසි සැකයක් නෑ මේ වෙනකොට, ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඒ අභි-සකයාව අත්අඩංගුවට අරගෙන ඇති."

මෙයින් ග්‍රෙග් සන්ගේ සිතේ ඇතිවූ භාසාය කොපමණද යත්, ඔහු මිනිත්තු කීපයක් යන තුරු නොනවත්වාම සිනාසුණේය.

"මේ අපරාධකාරයාට අල්ලගන්න, ඔබට කොහොමද හෝඩුවාව ලැබුණේ?" හෝමස් ඇසීය.

"ආ.....මං ඒ ඔක්කෝම කියන්නම්..... ටෝබියන් දොස්තර මහත්තයා, මේක රහස්‍යය. මුලින්ම අපට තිබුණු ප්‍රශ්නේ මේ මැරුණු මිනිහගේ මුල් තොරතුරු සොයා ගැනීම. ඔහු කාගේ කවුද? පදිංචි කොහෙද? එංගලන්තයට ආවේ මොකටද? නැදෑයෝ කවුද? ඔය ආදී වශයෙන් විස්තර. සමහර රහස් පරීක්ෂකයෝ මොකද කරන්නේ? පත්තරේට දන්වීම් දාල, ඒවට පිළිතුරු එනතුරු බලා ඉන්නවා. එහෙමත් නැත්නම් නැදෑ හිතමිත්‍රයෝ ජොලීඩියට ඇවිත්, තමන්ගේ කැමැත්තෙන් විස්තර කියන තුරු බලාගෙන ඉන්නවා. මේ ටෝබියස් ග්‍රෙගරිගේ යොදාගන්නේ ඒ ක්‍රමය නොවෙයි. ඔබට මතකද මෙයිරුර අසල තිබුණු තොප්පිය?"

"ඔව්." හෝමස් කීය. "අර කැමිබ්වෙල් පාරේ, අංක 129 දරන තැන ජෝන් අන්ඩ්‍රූඩ් සහෝදරයන් නිෂ්පාදනය කළ එක?"

එම පිළිතුරෙන් ග්‍රෙගරිගේ මඳක් පසුබෑමට පත් වූ බව මම දිටිමි.

"ඔබටත් ඒක දකින්න ලැබුණු බවත් මං දනහිටියේ නැහොදයි. කොහොම නමුත් ඔබ එතැනට ගියාද සොයාගෙන?"

"නැහැ."

"හං" ග්‍රෙගරිගේ මුවෙන් සැන්ඩ්විච් හත් හඩක් නිකුත් විය.

"මේ වගේ පොටක් පැදෙනව් හේද?" ග්‍රෙගරිගේ කීය. "ඒක කොයිතරම් සුළු එකක් වුණත්, සුළුයි කියා අත්හැර දමන්න හොඳ නැ."

"ඔව්. ඔව්. ශ්‍රේෂ්ඨ මනසකට කිසිම දෙයක් සුළු නැ." හෝමස් කීයදී සාඩම්බර ග්‍රෙගරිගේ තවත් දිරිමත් විය.

"ඉතින් මං අන්ඩ්‍රූඩ් සමාගමට ගිහින් විමසලා බැලුවා. මං ඇහුවා මේ විස්තරයට ගැළපෙන, මේ ප්‍රමාණයේ තොප්පියක් මෙහෙත් විකුණුවාද කියලා. ඔවුන් පෝන් පරීක්ෂා කර බැලුවා. ඔවුනට හමුවුණා හරියටම මේක. ඔවුන් කිව්වා මේ තොප්පිය ටෝනේ ටෙරසයේ, ංෂෙෂ්ටියර් හෝවායිකාගාරයේ, ට්‍රිබර් මහතාට විකුණූ බව. අන්න එහෙමයි මට ඒ ලිපිනය ලැබුණේ."

"ඔබ හරි දක්ෂයි.....හරිම දක්ෂයි." හෝමස් කීය.

"ඉතින් මං ගියා, ංෂෙෂ්ටියර් මහත්මිය හමුවන්න. ඇය හිටියා සුදුමැලිවෙලා, බොහොම කැලඹීමට පත්වෙලා. ඒ වෙලාවේ

ඇගේ දියණියත් කාමරයේ හිටියා, ඇය හරි ලක්ෂණ තරුණ ගැහැනු ළමයෙක්. මං ඇයට කරා කරද්දී ඇගේ දෙනොල් වෙවුලන හැටිත්, දස් රතු වෙලා තිබුණු හැටිත් මං දුටුවා. මෙතැන මොකක් හරි වැරදි දෙයක් සිදුවෙලා තියෙන බව මට එක්වරම තේරුම් ගියා. ඔබ දන්නවා නේ හෝමස් මහත්තයා අපරාධකාරයා පිළිබඳ ඉවක් දනුනම..... අපි නිවැරදි මාර්ගයට වැටුණම අපේ සිතට ඇතිවෙන හැඟීම. ඉතින් මං ආපොන්ට්ස් මහත්මියගෙන් මෙහෙම ඇහුවා."

"ඔබේ බෝඩ්මේ තේවායිකව හිටී එක්සත් ජනපදයේ ක්ලිව්ලන්ඩ්හි එනොක් ජේ. ඩ්‍රෙබර් ගේ අභිරහස් මරණය ගැන ඔබට අහන්න ලැබුණද?"

මගේ ප්‍රශ්නයට මහ අම්මයා ඔලුව හෙළෙව්වා විතරයි. ඇයට වචනයක්වත් කතාකරගන්න බැරිවුණා. දියණිය ඉකිගසමින් හඩන්න පටන් ගත්තා. මට හොඳහැටි තේරුණා, මේ ගොල්ලේ මේ සිද්ධිය ගැන යමක් දන්න බව. ඉතින් මං දිගටම ප්‍රශ්න කළා."

"දුම්රියට නගින අදහසින් ඩ්‍රෙබර් මහත්මයා, ඔබේ නිවසින් පිටත්වුණේ කීයටද?"

"ඒ අටට." ඇය බොහොම අමාරුවෙන් කීවේ හිතේ තිබුණු කැලැහීම යටපත් කරන්න උත්සාහ දරමින්.

"ඔහුගේ ලේකම් ස්ටැන්ගසන් මහත්මයා කීවා, දුම්රිය දෙකක් තියෙනවා කියලා. එකක් 9.15 ට පිටත්වෙන එකක්. අනෙක ඒ එකොළහට පිටත්වෙන එකක්. ඔහුට ඕනෑවුණා කලින් දුම්රිය අල්ලාගන්න."

"ඔබ ඔහුව අත්තිම වරට දුටුවේ ඒ වෙලාවේදීද?"

මං මේ ප්‍රශ්නය අහද්දී වයසක් හැතීගේ මුහුණ මහ භයානක විධියට වෙනස් වුණා. ඇගේ මුහුණ සම්පූර්ණයෙන් කළු වුණා. තත්පර කිහිපයක් යන තුරු ඇයට කරාකරගැනීමටවත් බැරිවුණා. ඊට පස්සේ බොහොම අමාරුවෙන් 'ඔව්' කියාගත්තා.

"මොහොතක් දෙකක නිශ්ශබ්දතාවයකට පස්සේ, දියණිය බොහොම සන්සුන් විධියට කරා කළා."

"අපි මේ මහත්තයාට බොරු කියන එකෙන් වැඩක් නෑ අම්මේ. අපි ඇත්තම කියමු. ඇත්ත කියනවා නම් ඩ්‍රෙබර් මහත්තයාට ආයෙමත් සැරයක් අපට දකින්න ලැබුණා."

"දෙවියන් වහන්සේ මේ කෙල්ලට සමාව දෙන සේකවා."
ඇගේ අම්මා කිව්වේ දැන් අහසට දිගු කරමින්."

"උඹ, උඹේ අයියට එල්ලුම් ගස් යවන්නයි හදන්නේ."

"අයියට එහෙම දෙයක් වුණත්, අපි මේ කිව්වේ ඇත්තමයි."
තරුණිය අවංකව කිව්වා.

"තරුණ තෝනා, ඔබට කරන්න තියෙන්නේ මේ ගැන දන්න හැම දෙයක්ම, වහාම මට කියන එකයි. කරුණු බාගෙට කීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නෑ. ඒ මොකද අප කොයි කරමක් දේවල් දන්නවද කියල ඔබ දන්නේ නැහැනේ."

"ඇලිස්, උඹ නිසයි මේ, ඔක්කොම කරදර!" එහෙම කිව්ව ආපෙන්ටියර් මහත්මිය ඔහු දෙයට හැරුණා.

"මහත්මයා, මං ඔබට හැම දෙයක්ම කියන්නම්. මං ලොකු කැලැහීමකට පත් වෙලා ඉන්න බව සම්පූර්ණ ඇත්ත. නමුත් හිතන්න එපා ඒක මේ මිනීමැරුමට වැරදිකාරයා මගේ පුතා කියලා හිතාගෙන ඇතිවු එකක් කියලා. ඔහු සම්පූර්ණයෙන්ම නිර්දෝෂයි. නමුත් මගේ හිතේ කියෙන හය, ඔබත් අනිත් අයත් ඔහුව සැකකරාවි කියල. නමුත් ඔහු කොහොමටවත් මෙහෙම දෙයක් කරන කෙනෙක් තෙවෙයි මහත්මයා. ඔහු හොඳ චරිතයක් තියෙන, නීතිගරුක මහත්මයෙක්. වැදගත් තනතුරක් හොබවන කෙනෙක්. කවදාවත් මගේ පුතා මේ වගේ දේකට පැවළිලා නැහැ."

"තෝනා, ඔබට කරන්න තියෙන හොඳම දේ, හැම දෙයක්ම, අවංකව මට හෙළිකරන එකයි. ඒකෙ හැටියට ඔබේ පුතා අහිංසක නම්, ඔහුට කරදරයක් සිද්ධවෙන්නෙ නෑ."

"ඇලිස්, මට මේ කරාවි කියන්න දීල, උඹ මෙතනින් පලයා යන්න." අම්මා එහෙම කිව්වාම දියණිය ඉවත් වී ගියා.

"මහත්මයා, මුලින් තම මේ හැම දෙයක්ම හෙළිකරන්න මගේ හිතේ අදහසක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් මගේ අසරණ කෙල්ල ඒක එළියට දම්මා. දන් මට ඒක තවත් හංගාගෙන ඉන්න බැහැ. මං ඔක්කොම විස්තර ඔබට කියන්නම්."

"හැම දෙයක්ම හෙළිකරන ඒක තමා නුවණට හුරුම වැඩේ."

"ට්‍රේබර් මහත්මයා අපේ බෝඩිමට ඇවිත් සති තුනක් විතර වෙනවා. ඔහුත් ඔහුගේ ලේකම් ස්ටැන්ගසනුත්, යුරෝපා රටවල

සංචාරයක යෙදිල තමා, එංගලන්තයට ඇවිත් තියෙන්නේ. ඒ මොකද ඔවුන්ගේ ප්‍රත්ක පෙට්ටිවල මං දුටුවා, කොපන්හේගන් කියන ලේඛය. ඒ කියන්නේ ඔවුන් අත්හිමට තැවති සිටි තරය. ස්ටෑගසන් බොහොම තැත්පත්, නිශ්ශබ්ද, පාඩුවේ ඉන්න කෙනෙක්. නමුත් මට කණගාටුයි කියන්න. ඔහුගේ ස්වාමියා නම් එහෙම කෙනෙක් නෙමෙයි. ඔහුගේ හැසිරීම බොහොම රළු තරක එකක්. ඒ වගේම තපුරුයි.

ඔහු මෙහෙට ආව දවසේම රූත්‍රිස්, හොඳටම බිල වෙරිවුණා. ඇත්තම කියනවා නම් තැමදාම වගේ දවල් වෙනකොට ඔහු හිටියේ බිමත්ව වෙරිවෙලා. තරුණ සේවිකාවන්ට ඔහු සැලකුවේ බොහොම අයෝගන විධියට. චැඩ් දවසක් යන්න කලින් ඔහු මගේ දුටු ඇලිස්ටත් ඒ වගේ සලකන්න පටන්ගත්තා. ඔහු ඇයට කථාකළේ මහා තරක විධියට. තවම ලාබාල නිසා චායනාවකට වගේ ඔහු කීව දේවල් ඇයට තේරුණේ නැහැ. එක්වරක් ඔහු දැකීම මගේ කෙල්ලට බදාගන්න හැදුවා. ඔහුගේ පුද්ගලික ලේකම්වරයා මැදිහත්වෙලා තමා ඒක නැවැත්වුවේ.

"ඇයි ඉතින් ඔබ මේ වගේ මිනිසෙක් ඔබේ බෝඩිමේ තියාගන්නේ. ඔබට හිතුණු වෙලාවක මේ වගේ භේවාසිකයන් නිවසින් පන්නා දමන්න ඔබට පුළුවන් නෙද?" මං ඇසුවා.

මගේ ප්‍රශ්නයට ආපෙත්ටියර් නෝනාගේ මුහුණ රතු වුණා.

"ඔවුන් මේ ගෙදරට පා තැබූ දවසේම මෙතැනින් පිටමත් කරන්න, මගේ හිතට ආව බව දෙයියෝ පමණයි දන්නේ. මුදලට තිබූ ආශාව නිසයි මහත්මයා, මං ඔවුන්ට තියාගත්තේ. ඔවුන් එක්කෙනෙක් දවසකට රන්පවුම ගණනේ ගෙවුවා. දෙන්නගෙන්ම සතියකට පවුම් 14 ක් ලැබුණා. මේ කාලෙ සංචාරකයින් එන්නෙ තැනි අහේනි කාලෙ, මගේ මහත්මයා. මියගිහිත්. මගේ පුතාව නාවික හමුදා නිලධරයෙක් කරන්න මං සල්ලි හුඟක් වියදම් කළා. මේ වගේ මුදලක් ලැබෙන එක ප්‍රතික්ෂේප කරන්න මට හැකියාවක් තිබුණේ නැ. නමුත් අත්හිමට ඇතිවුණු සිද්ධිය මට තවත් ඉවසගෙන ඉන්න පුළුවන් එකක් නෙවෙයි. මං ඔහුට පහුවදාම නිවසෙන් පිට වී යන්න කියල දනුම් දුන්නා. අපේ ගෙදරින් ඔවුන් ගිය කාරණාව ඒකයි."

"ඉතින්?"

"ඔවුන් අශ්වකර්ත්‍යයක බඩුත් පටවාගෙන පිටත්ව යන හැටි දුටුවාම, මගේ හිතට ලොකු සැහැල්ලුවක් දනුණා. මේ දවස් වල මගේ පුතා තිවාඩු පිට ගෙදර ඇවිත් ඉන්නේ. මේ තෝවාසිකයා ගැන කිසිම දෙයක් මං මගේ පුතාට කිව්වේ නැහැ. ඒ මොකද, ඔහු බොහොම සැරට කේන්ත්‍රී යන කෙනෙක්. ඒවගේම ඔහු තමන්ගේ නංගිට හරි ආදරෙයි. ට්‍රිබර්ල් ගෙන් කර්ත්තය පිටත්වුණු වෙලාවේ ගෙදර දොර වැහුවාම, මගේ හිතෙන් විශාල බරක් ඉවත්වුණා. පැයක් යන්න කලින් අපේ ගෙදර සිතුව තොරතුරු. මට දකින්න ලැබුණේ ට්‍රිබර් මහත්තයා ආපසු ඇවිත් ඉන්නා බව.

ඔහු හොඳටම මත්පැන් බී සිහි විකල් වෙලා වගේ හිටියේ. මං මගේ දියණියත් සමග මගේ කෑමරයේ ඇතුළෙයි හිටියේ. ඔහු බලෙන්ම මගේ කෑමරයට ඇතුළුවුණා. ඊට පස්සේ දුම්රිය අල්ලාගන්න බැරිවුණු කතාවක් කිව්වා. ඊළඟට ඔහු ඇලිස්ට මෙහෙම කිව්වා."

"උඹ එතවද කෙල්ලේ මාත් එක්ක යන්න?" මගේ මුහුණටමයි ඔහු එවැනි යෝජනාවක් කළේ. නවත් කුරා කළා.

"උඹ දත් වයස සම්පූර්ණ වුණු ගැහැනු ළමයෙක්. උඹ කසාද බඳින්න හිතුවොත් නීතියෙන් ඒකට අවහිරයක් නෑ. මං ලග ඕනතරම් සල්ලි තියෙනවා. මේ නාසි ගැනි ගැන හිතන්න එපා. වරෙන් මා එක්ක යන්න. උඹට කුමාරිකාවක් වගේ ජීවත්වෙන්න පුළුවනි."

මගේ අසරණ ඇලිස් හොඳටම හයවුණා. ඇය ඔහුගෙන් ඇතට ගියා. නමුත් ඔහු ඇගේ අතින් අල්ලාගෙන ඇයව දොර දෙසට අදින්න පටන්ගත්තා. මගේ කට්ටි විලාප නැගුණා. මගේ පුතා ආතර් ඒ මොහොතේම කෑමරයට දුවගෙන ආවා. ඊට පස්සේ මොකක්ද වුණේ කියන්න, මං දන්නේ නැහැ මහත්මයා. දිවුරණ හඩක් ඇහුණා. සණ්ඩුවක්, පොරබැදීමක් ඇතිවෙන ශබ්දයක් ඇහුණා. මං හරි හයකට පත්වෙලා-හිටියේ. මං ඔලුව උස්සලා බැලුවේ නෑ.

මං හිස ඔසවල බලද්දී, මං දක්කා ආතර් දොරකඩ හිනාවෙමින් ඉන්න හැටි. ඔහුගේ අතේ පොල්ලක් තිබුණා.

"මං හිතන්නේ නෑ ඒ උත්තෑගේ මීට පස්සේ අපට කරදර කරන්න ඒව් කියලා. අකායි එකටත් මං ඔහු පස්සෙන් ගිහිත් බලන්නම් ඔහු මොකද කරන්නේ කියලා." ජොහම් කිව් ආතර්

ඔහුගේ හිස්වැසුම අරගෙන පාරට බැස්සා. ඊට පස්සෙන්දා උදේ තමයි ඩ්‍රෙබර් මහත්තයාගේ අසිරිතය මරණය ගැන අහන්න ලැබුණේ."

භාපෙන්ටියර් මහත්මියගෙන් මේ කවචත්තරය ලැබුණේ, තැනින් තැන තවත්වමින්, හඩමින්. වෙලාවකට ඇ කථා කළේ බොහොම හෙමින්. ඒ වෙලාවට කියු දේ අහගැනීම පවා මට අමාරු වුණා. කොහොම වුණත් ඇය කියු හැම දෙයක්ම මං ලසුලේබනයෙන් සටහන් කර ගත්තා. එකකොට වැරදීමක් සිදුවෙන්න විධියක් නෑ."

"හරිම සිත්ගන්නාසුලුයි." හර්ලොක් හෝම්ස් කීවේ ඇනුමක් හරිමිනි. "ඉතින් ඊට පස්සේ මොකද වුණේ?"

"භාපෙන්ටියර් මහත්මිය කථාව මදකට නැවැත්වුවාම, මං එක් දෙයක් හිතට ගත්තා. මේ හැම දෙයක්ම තියෙන්නේ එක් වැදගත් කාරණයක් මත බව මට පැහැණුණා. මෙහෙම වෙලාවලට ගැහැනුන්ගේ කට්ත් ඇත්ත එළිකරගන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් මං දන්නවා. ඔවුන්ගේ දෑස් දිනා කෙළින් බලාගෙන කථා කළොත්, සත්‍යය ඉබේම එළියට එන බව මං හොඳින් අත්දැක දෙයක්. මගේ ඇස් ඇගේ දෑස්වලට සමුද්‍රව නිසාගෙන මං ඇහුවා."

"එදා රෑ, නැත්තම් පාන්දර ක්‍රියාවද ඔබේ පුතා ගෙදර ආවේ?"

"මං දන්නෙ නෑ."

"දන්නෙ නෑ?"

"නෑ මහත්තයා. ඒ මොකද ඔහු ළඟ තියෙනවා ඉස්සරහ දොරට අමතර යතුරක්. අපි රූට දොර වහල නිදාගත්තට පස්සේ ඔහුට තනියම දොර ඇරගෙන එන්න පුළුවන්."

"ඒ කියන්නේ ඔහු එන්න ඇත්තේ ඔබ නිදාගන්න ගියාට පස්සේ?"

"ඔව්."

"ඔබ නින්දට ගියේ කීයටද?"

"එකොළහට විතර."

"ඒ කියන්නේ ඔබේ පුතා ගිහින් අඩු ගණනේ පැය දෙකක්වත් වුණා?"

"ඔව්."

"ඔහු ආපසු ගෙදර එන්න තවත් පැය හතරක්, පහක් ගත වුණා වෙන්න පුළුවනි?"

"ඔව්."

"මේ වෙලාවේ මොනවද ඔහු කරල තිබුණේ?"

"මං දන්නේ නෑ." එහෙම කියද්දී ඇගේ දෙතොල් සුදුමැලි වුණා.

"ඉතින් එතුනින් එකාට මට වෙන කරන්න දෙයක් තිබුණේ නෑහැ. ලුකිනත් ඡාපෙන්ටියර් ඉන්නේ කොහෙද කියල දනගෙන මම තවත් තිලධරයන් කීපදෙනෙකු සමග ගිහිං, ඔහුව අත් අඩංගුවට ගත්තා. මං ඔහුගේ උරහිසට තට්ටු කරලා කීව්වා, කලබල නොකර අප සමග එන ලෙස. ඔහු මං නොහිතා විධියට එක්වරම පිළිතුරු දුන්නා."

"මං හිතන්නේ ඔබ මාව හිරහාරයට ගන්නේ, අර තක්කඩියා ඩ්‍රෙබර් මරාදමීමට මා සම්බන්ධයි කියල වෙන්ත ඇති?"

මුලින් අපි ඔහුට මෙහෙම කරාවක් කීව්වේ නෑහැ. ඉතින් එහෙම දෙයක් ඔහුගේ කට්තම-පිටවුණාම, මගේ හිතේ තිබූ සැකය තවත් තහවුරු වුණා."

"ඒක හරි." හෝමිස් කීය.

"ඔහුගේ මට කලින් සඳහන් කළ, ඔහු ඩ්‍රෙබර් පිටුපස යද්දී ගෙනගිය විශාල මුහුර, මේ වෙලාවෙන් ඔහුගේ අතේ තිබුණා. ඒක ඔක් අරවුවෙන් සෑදූ ශක්තිමත් දණ්ඩක්."

"ඔබ හිතන හැටියට මොකක්ද සිදු වුණේ?" හෝමිස් ඇසීය.

මගේ උපකල්පනය මේකයි. ඔහු බ්‍රික්ස්ටන් පාර දක්වා ඩ්‍රෙබර් පසුපස ගියා. එහිදී ඔවුන් දෙදෙනා අතරවූ සණ්ඩුව තවත් සැරයක් ඇවිච්ඡා. මේකෙදි ඡාපෙන්ටියර් තරුණයා ඩ්‍රෙබර්ට පොළුපාරක් එල්ල කළා. බාගවෙලාවට ඒක වැදුණේ ඩ්‍රෙබර්ගේ බඩට වෙන්ත ඇති. ඒකෙන් ඔහු මරණයට පත්වුණා, හරිරයේ කුමන හෝ ලකුණක් ඉතිරි නොකර. එදා මහවැස්ස සහිත රාත්‍රියක්. පාරේ කිසිවෙක් නෑහැ. ඡාපෙන්ටියර් මළසිරුර-ඇඳගෙන ගිහින් දම්මා අර පාර ගෙදර. දල්වා තිබූ ඉටිපන්දම, බිම තිබුණු ලේ, බිත්තියේ කළ ලිවීම සහ මුද්ද, මේ සියලු දේවල් පොලිසිය වැරදි මාර්ගයේ යැවීමේ අරමුණෙන් යෙදූ උපක්‍රම වෙකුත් පුළුවනි."

"ඉතාම විශිෂ්ටයි." හෝමිස් කීවේ දිරිගන්වනසුලු කටහඩකිනි.

"ඇත්තෙන්ම ඔබ ඉතා සාර්ථක අත්දැමින් ඉදිරියටම යනවා නොවැ

ග්‍රෙග්සන්. මෙතෙක් අපට ඔබේ කියම දක්ෂකම දකින්න ලැබී තිබුණේ නැහැනේ."

"ඉතා සියුම් අයුරින් ම. මේ පරීක්ෂණය, නිවැරදිව කරගෙන ගිය හැටි මතක් වෙනකොටත්, හිතට ලොකු සතුටක් දැනෙනවා. රහස් පරීක්ෂකයා පැවසුවේ සාධම්බරයෙනි.

"ඉලන්දාරියා ඔහුගේ කැමැත්තෙන්ම කඩ උත්තරයක් දුන්නා."

"ඔහු මට මෙහෙම කිව්වා, 'මං සෑහෙන දුරක් ඩ්‍රෙබර් පිටුපසින් ගියා. ඔහු දුටුවා මං ඔහුව ලුහුබඳින බව. ඔහු තේරුම් ගන්නා මං එන්නේ හොඳකට තොවෙයි කියලා. මගෙන් බේරීලා යන්න ඔහු කුලීරියකට නැගුණා. ඉතින් මං ගෙදර එන්න ආපහු හැරුණා. ඒ එද්දි මාත් එක්ක නැවත එකට වැඩ කළ මගේ පරණ මිත්‍රයෙක් හමුවුණා. අපි දෙන්නා කතා බහ කර කර හුඟක් දුර ඇවිද ආවා ....."

සාපෙන්ටියර් තරුණයා එහෙම කිව්වාම මං ඔහුගෙන් ඇහුවා ඒ මිත්‍රයා ඉන්නේ කොහෙද කියල. ඒකට සතුටුදායක පිළිතුරක් දෙන්න තරුණයාට බැරිවුණා. මට හිතෙන්නේ දන් නම් කරුණු හැම එකක්ම එකිනෙකට ගැළපෙනවා. අපේ ලෙස්ට්‍රේඩ් ගැන මතක් වෙනකොට මට හිතාපොලා පණයනවා. මිනින මුල ඉඳලම හිසේ වැරදි පාරක. මං හිතන්නේ නෑ ඔහු ඒකේ වැඩිදුරක් යාටි කියලා..... දෙයියෝ සාක්කි! මතක් කරනකොටම මේ එන්නේ ලෙස්ට්‍රේඩ්!"

ඇත්තෙන්ම ඒ ලෙස්ට්‍රේඩ්. කතාබහ කරමින් සිටි නිසා ඔහු විසින්ම කාමරයට පැමිණෙන්න ගබ්දාවත් අපට ඇසුණේ නැත. ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ වෙනදා දක්නට ලැබෙන ආත්ම විශ්වාසය හා හැසිරීම අද නැත. ඔහුගේ මුහුණෙන් පෙනුණේ, කැලැහීමට පත් ලකුණුය. එමෙන්ම ඇඳුම් පොඩ්ඩි කිළිට්ටි කිබු බවක් ද අපි දුටුවෙමු. ඔහු එහි පැමිණ තිබුණේ සර්ලොක් හෝම්ස් හමුවී, යම් අදහසක්, උපදෙසක් ලබාගැනීමට විය යුතුය. එහෙත් හදිසියේම ග්‍රෙග්සන් දකින්නට ලැබීමෙන් දෝ ලෙස්ට්‍රේඩ් ලැජ්ජාවට පත්ව සිටියි. තම හිස්වැස්ම ද අතේ ආබා ගෙන, ඔහු කාමරය මැද සිටගෙන සිටියේ, කළයුත්තේ කුමක්දැයි තීරණය කරගැනීමට අපහසු අයුරෙනි.

"මේක මහා පුද්ගලිකාර පරීක්ෂණයක් මහත්මිය. හෝඩුවාවත් එකකට එකක් නොගැළපෙන, තේරුම් ගන්න බැරි, මහා සංකීර්ණ එකක්."

"ආ.....ඔබටත් ඒ බව තේරුණාද ලෙස්ට්‍රේඩ්?" ග්‍රෙග්සන් කීවේ ජයග්‍රාහී ලීලාවෙනි. ඔබ අනතිමට මේ නිගමනයට එන බව මං දනගෙන හිටියා. ප්‍රෙබර්ගේ ලේකම් ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් ඔබට හමුවුණාද?"

"ජෝසප් ස්ටැන්ගසන්....."ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ බැරෑරුම් මුහුණකිනි.

ඔහු අද උදේ හයට විතර හැලීමේ පොද්ගලික හෝටලයේදී මරාදමලා!"

අන්ධකාරයේ ආලෝකයක්.

ලෙස්ට්‍රේඩ් දුන් ආරංචිය අප කොතරම් විස්මයට පත්කළේද යත්, මඳ වේලාවක් යනතුරු අප කිදෙනාටම කථාකරගත නොහැකි විය. මෙය අප කිසිසේත් බලාපොරොත්තු නොවූ පුවතකි. දුන්නකින් ඉහළට විදිනු ලැබුවාක් මෙන්, ග්‍රෙග්සන් වාඩිවී සිටි පුටුවෙන් ඉහළට එසැවුණේය. ඔහු අනේ කිසි විදුරුවේ වූ විස්කි සියල්ලම ඉවතට හැළීණි. ඔරලෝස් හෝම්ස්ගේ දෙතොල් එකට තද වී තලල රළු වැටෙද්දී, මම සියල්ල නිහඬව බලා සිටියෙමි.

"එහෙනම් ස්ටැන්ගසනුත් මරලා? ගැටලුව තව තවත් සංකීර්ණ වෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"මේකට කලිනුත් ගැටලුවේ තිබුණු සංකීර්ණ බවේ අඩුවක් තිබුණේ නැහැ." කෙදිරි ගෑ ලෙස්ට්‍රේඩ් අසුනක් තමා වෙතට ඇද ගත්තේය. මගේ මොළේ මහ අවුල්පාලයක පැටළිලා වගෙයි මට දනෙන්නේ."

ඔබට.....ඔබට හොඳටම විශ්වාසය මේ ආරංචිය ඇත්තක් කියලා?" ග්‍රෙග්සන් ඇසුවේ ගොතගසමිනි.

"මං දුන් මේ එන්නේ, ඔහු මරාදමා තිබූ කාමරයේ ඉඳලා. ඔහුට අත්වූණු ඉරණම ගැන මුලින්ම දනගත්තේ මම."

"අපි මෙව්වර වෙලා මේ සිද්ධිය ගැන, ග්‍රෙග්සන්ගේ අදහස් වලට සවන් දිගෙනයි හිටියේ." හෝම්ස් කීය. "ඔබ මොනවද කළේ, දකින්න ලැබුණේ මොනවද කියලා අපට කියන්න."

"ප්‍රශ්නයක් නෑ. මං කියන්නමි."

ලෙස්ට්‍රේඩ් තමා දුෂ්කරතා පුටුවේ හිඳගත්තේය. "මං මුලින්ම ඔබට කියන්නමි, මං හිතාගෙන හිටියේ ට්‍රේබර්ගේ මරණය ගැන

වගකිවයුත්තා මේ ස්වූත්ගසන් කියලයි. නමුත් මේ සිදුවීමෙන් පෙනෙනවා,, යුස්ටන් දුම්රිය පොළේ ඉඳපු බවට, ඇසින් දුටු සාක්ෂි තියෙනවා. මට විසඳගන්න පුළුන් දෙකක් තිබුණි. එකක්, ඒ අටහමාරේ ඉඳලා මිනීමැරුම් සිදුවුණු වෙලාව වෙනතුරු ස්වූත්ගසන් සිටියේ කොහෙද? දෙවැන්න ඊට පස්සේ ඔහුට මොකක්ද වුණේ ?

ස්වූත්ගසන්ගේ හැඩහුරුකම සහ විස්තර ගැන කියලා, මං හිතාම ලිවර්පූල් වරායට විදුලිපුවතක් යැව්වා. මං ඔවුනට දනුම් දුන්නා, ඇමරිකාව බලා පිටත්වෙන්නැවිලිට මේ වගේ කෙනෙක් නතිනවද යන්න ගැන, සොදිසියෙන් ඉන්න කියලා. ඊළඟට ඔහු ගැන සොයා බලමින්, මං යුස්ටන් අවට හැම හෝටලයක්, හැම තෝවාසිකාගාරයක් ගණනේම ගියා. මගේ හිතට තැබුණේ මෙහෙම අදහසක්. ඔහු ඩ්‍රෙබර් සමග එකට හිටියා නමුත් ඩ්‍රෙබර් සෙනග අතර මගහැරුණි. එතකොට මොකක්ද ස්වූත්ගසන් ගන්න පියවර? එහෙනම් ඔහු යුස්ටන් දුම්රියපොළ අවට කොහේ හරි තැනක රාත්‍රියට ලැබුම් ගනිවි. ඊළඟට පහුවදා උදේට යළිත් දුම්රිය පොළට ඇවිත් හොයලා බලාපි."

"සෙනග අතරේ එහෙම මගහැරී ගියොත්, හමුවෙන්න තැනක් ගැන, බාගවෙලාවට ඔවුන් කලින් තිත්ද කරගෙන තියෙන්නක් ඇති." හෝමිස් කීය.

"හරියටම හරි හෝමිස් මහත්මයා. එහෙම තමා වෙලා තිබුණේ. ඊයේ මුළු හවස් වරුවේම මං ගත කළේ, හෝටලයක් ගණනේ යමින්, ඔවුන් ගැන විමසමින්. ඒත් කිසි වැඩක් වුණේ නෑ. ඊට පස්සේ අද උදේ පාන්දරින්ම ඒ වැඩේ මං අයෙමක් පටන්ගත්තා. අද උදේ අට වෙද්දී මං ගියා, ලිට්ල් හෝස් විලියම් හැලිඩේ පොද්ගලික හෝටලයට.

"ස්වූත්ගසන් කියලා ඇමරිකන්ජාතික මහත්මයෙක් මේ හෝටලයේ ඉන්නවද?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. එහෙනම් ඔබ වෙන්න ඇති, ඔහු හමුවෙන්න බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්න මහත්මයා? ඔහු දන් මෙහේ ලැබුම් ගෙන දින දෙකක් වෙතවා. මේ දවස් දෙකේම ඔහු ඔබ එතතුරු බලාගෙන හිටියේ."

"කෝ ඔහු දන්?" මං ඇහුවා.

"ඔහු ඉන්නේ ඉහළ තට්ටුවේ කාමරයක. මේ වෙලාවේ තිදි. උදේ නවයට ඔහුව අවදිකරන්න කියලා අපට කිව්වා."

"කමක් නෑ. මං යන්නම් උඩ තට්ටුවට. ගිහිත් ඔහුව හමුවෙන්නම්." මං කීවා.

"මට හිතුවේ, ඔහු බලාපොරොත්තු නැති විටියට මං එක්වරම ඔහුගේ කාමරයට යා යුතුයි. ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම හිටිහැටියේම කළොත්, මට වාසියක් සැලසෙන්න ඉඩ තියෙනවා. එතකොට ඔහුට කරුණු සැඟවීමට අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නෑ. නොදනුවත්වම මොනවා හරි කියවෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ආගන්තුකයන්ගේ සපත්තු මිදින, බඩු ගෙණියන ළමයා කැමතිවුණා, මට ඒ කාමරය පෙන්වන්න.

ඒ කාමරය තිබුණේ දෙවැනි තට්ටුවේ. කාමරයේ දොර දෙසට යාමට තිබුණේ පටු කොර්ඩෝරක්. ඒ කොළවා මට කාමරයේ දොර පෙන්වලා, ආපසු පහළ තට්ටුවට බහින්නයි සූදානම් වුණේ. එතකොටම මම අහම්බෙන් වගේ උඩුවා, මගේ සිතේ මහා අප්‍රසන්න හැඟීමක් ඇති කළ දෙයක්. අවුරුදු විසිපහක් පොලිස් නිලධරයෙක් ලෙස රාජකාරි කළත්, මගේ සිතට ඒ හැඟීම ඇතිවුණා.

කාමරයේ දොරටු යටින් රතු පිත්ත පටියක් එළුවා වගේ, රතුපාටට යමක් කොර්ඩෝර වෙත ගලා ඇවිත් තිබුණා. ඒකෙන් කොර්ඩෝරේ කුඩා විලක් සෑදී තිබුණා. ඒ ලේ විලක් බව හඳුනාගන්න, මට මොහොතක් ගතවුණේ නැහැ. මට එක්වරම කැනූණා. කොළවා වහාම ආපසු දුවගෙන ආවා. ලේ විල දුටු ගමන් ඔහු තව ටිකෙන් එතැනම ක්ලාන්ත වෙනවා. දොර ඇතුළතින් අගුළු දමා තිබුණේ. අපි දෙන්න දොර තල්ලු කරලා, අගුළු කඩලා එය විවෘත කරගත්තා.

කාමරයේ ජනේලය ඇර දමා තිබුණා. ජනේලය අසලම තිබුණේ රාත්‍රි ඇඳුමෙන් සැරසුණු කෙනෙකුගේ මළසිරුර. ඒක තිබුණේ එකට ගුලිගැහිලා වගේ. ඔහු මියගියින් සැහෙන වෙලාවක් වෙන්න ඇති. ඒ මොකද, අත් පා සිතලව දරදඩු වෙලා තිබුණා. මං ඔහුගේ මුහුණ උඩ අතට හැරෙව්වා. ඒ දින දෙකකට කලින් මේ කාමරයේ ලැගුම් ගත් මහත්මයා බව හඳුනාගන්න සේවකයාට හැකිවුණා. මරණයට හේතුව ශරීරයේ වම් පැත්තේ ඇති වූ කුඩාලයක්. ඒක ගැඹුරට, හදවත පසාරු කරගෙන ගිහිත් තියෙන්න ඇති. මිළඟට

මට කියන්න කියෙන්නේ මා දුටු-සුදුමාකාරම දෙය. මළසිරුරට උඩින් මට දකින්න ලැබුණේ මොකක් කියලද මබ හිතන්නේ?"

මගේ ඇඟ කිළිපොළා ගියේය. ඡර්ලොක් හෝමස් කටාකිරීමට පෙරම මගේ සිතේ ඇතිවූයේ හිතියකි.

"බිත්තියේ ලේ මලින් RACHE කියලා ලියලා තිබුණද?" හෝමස් ඇසීය.

"හරියටම හරි හෝමස් මහත්තයා." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ කම්පාවට පත් හඬිනි. අපි සියලුදෙනාම තුනනිමගුනට මදවේලාවක් බලා සිටියෙමු.

කවුද මේ ඖතකයෝ-ඔහු මිනීමැරුම් සිදුකරන්නේ යම් කුමානුකූල පිළිවෙලකටයි. එහෙත් මෙයේ මිනිසුන් මරාදමීමට හේතුව වන්නේ, එය මෙවැනි සංකීර්ණ ආකාරයකට සිදුකරන්නේ ඇයිද කියා වත් අපට සිතාගැනීමට නොහැක. එහෙයින්ම මේ අපරාධ වල බිහිසුණු බව තවත් වැඩිවේ. යුදපිරිසේ පවා නොයැරුණු මගේ සිතේ තරමක කම්පනයක් දැනිණි.

ලෙස්ට්‍රේඩ් යළිත් කටාව පටන්ගත්තේය.

"අපරාධකාරයා දකුණු කෙතෙක් ඉන්නවා.. හෝටලය පිටුපසින් වැටී තිබූ පාරකින්, කීර්පට්ටියකට ගිය එහි සේවකයෙක් තමා, ඔහුව දකල කියෙන්නේ. මේ ලමයා දුටුවාලු ඔහුට කවදාවත් දකින්න නොලැබුණු දෙයක්. දෙවැනි තට්ටුවේ කාමරයක ජනේලයක් වෙතට, බිම් සිට ඉණිමගක් ගත්තුකර ඇති සැටින්, ඒ ජනේලය විවෘතව තිබුණු හැටින් ඔහු දුටුවාලු. මෙතැන පහු කරලා ගිය කීර්කාරයා තවත් සැරයක් ආපහු හැරිල බලල කියෙනවා. එතකොට ඔහු දුටුවාලු අර ඉණිමග දිගේ කෙතෙක්, පහළට බහින හැටි. කිසිගණනකට නැතිව ඒ මිනිහ පහළට බැස්ස පිළිවෙලට ඒ ලමයාට හිතුණෙය, මේ හෝටලයේ අලුත්වැඩියා කටයුත්තකට ගිය වඩුබාස් කෙනෙකු වෙන්න ඇති කියලා. ඒ ලමයාට මතක හැටියට ඒ මිනිහා රතුපාට මුහුණක් තිබෙන උස කෙනෙක්. දුඹුරු පැහැති පිට කබායක් හැඳ සිටියාලු.

මිනීමැරුමෙන් පස්සේ ඔහු ටික වේලාවක් කාමරයේ රැඳී ඉන්න ඇති කියල මට හිතෙනවා. ඒ බවට අපට සාක්ෂි ලැබුණො. කාමරයේ වතුර බේසමේ වතුරවල ලේ තිබුණො. මිනීමැරුවා අත්

සෝදාගන්න ඇති. ඊළඟට ඔහු ඕනෑකමින්ම පිහියේ තිබුණු ලේ, ඇඳරෙදි වලින් පිහිදා ගෙන තිබුණා."

ඡර්ලොක් හෝම්ස් මිනීමරුවා ගැන කල්තබා කළ විස්තරයට හරියටම සැසඳෙන දේහ ලක්ෂණ, කිරිකරුවා විසින් ද දැක ඇත. ඔම හෝම්ස් දෙස බැලීම්. එහෙත් සතුවට හෝ තෘප්තියට පත් ලකුණක් ඔහුගේ මුහුණේ පිළිබිඹු නොවීය.

"මිනීමරුවා ගැන තොරතුරක් ලබා ගතහැකි යම් හෝඩුවාවක් ඔබට කාමරයෙන් හමුවුණේ නැද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"මොකත් නෑ. ඩ්‍රෙබර්ගේ මුදල් පසුම්බිය, ස්ටෑන්ගසන්ගේ සාක්කුවේ තිබුණා. ඒකේ මොකත් අමුත්තක් නැහැ. ඒ මොකද මුදල් ගෙවීමේ කටයුතු හැම දිවම වාගේ කරල තියෙන්නේ ස්ටෑන්ගසන් තිසා. ඒකේ පවුම් අසුවකට වැඩිය මුදලක් තිබුණා. තමුත් කිසිවක් අරගෙන නැහැ. මේ බිහිසුණු අපරාධවල අරමුණ මොකක්ද කියන්න මං දන්නේ නැහැ. තමුත් පැහැදිලිවම මුදල් මංකොල්ලකෑම නම් නොදෙයි. විදුලි පුවතක් හැරෙන්න ස්ටෑන්ගසන්ගේ සාක්කුවල ලියුම් හෝ සටහන් කිසිවක් තිබුණේ නැහැ."

"මොකක්ද ඒ විදුලි පුවත?"

"ඒක මාසෙකට විතර කලින් ඇමෙරිකාවේ ක්ලිව්ලන්ඩ් සිට එවූ එකක්. මෙන්න එය."

J.H. දැන් ශ්‍රරෝපයේ

එය එවූ කෙනෙක් ගැන සඳහන් වී නොතිබිණි.

වෙන මොකත්ම තිබුණේ නැද්ද කෘමරයේ? හෝම්ස් ඇසීය.

"ඒ තරම් වැදගත් දෙයක් තිබුණේ නැහැ. ඇඳ උඩ තිබුණා ඔහු කියවමින් සිටි තැනකරුවා. ඔහුගේ පරිප්පය තිබුණා, ඒ අසලම පුටුවක් උඩ. මේයය උඩ තිබුණා වතුර විදුරුවක්. ජනෙල් පඩිය උඩ තිබුණා සුංචි පෙට්ටියක්. ඒකෙ ඇතුළත තිබුණා බෙහෙත් පෙති කීපයක්."

ඡර්ලොක් හෝම්ස් පුටුවෙන් ඉහළට පැත්තේ ඉවසාගත නොහැකි සත්තෝෂයකිනි. "අන්න අත්තිම පුරුක." හෝම්ස් කීය.

"මගේ දම්වැල සම්පූර්ණ කිරීමට තිබුණු අඩුව මව්වරයි. දන් මගේ විසඳුම සම්පූර්ණයි."

පොලිස් රහස්‍යවේක්ෂකයන් දෙදෙනා හෝමිස් දෙස බලා පිටියේ අතිශයින්ම පුදුමයට පත්විය.

"දන් මං ලග තිබෙනවා....." හෝමිස් කථාව පටන්ගත්තේය. "මේ පැටවුණු අඩුලේ ඔක්කොම තුල් පොට්ටල කෙළවරවල්. මේ අඩුල ලිහාගැනීම දන් බොහෝම පහසුයි. තේරුම් ගන්න අමාරු, පුරවා ගත යුතු, හිස් තැන් කිහිපයක් තිබෙන බව ඇත්තයි. නමුත් මූලික කරුණු හැම එකක්ම පැහැදිලියි. ට්‍රේබර් දුම්රිය පොළේදී ස්ටැන්ගසන් ගෙන් වෙනුවුණු තැන ඉඳලා, ඔහුගේ මිනිය හමුවූ තැනට එනතුරු, හැම එකක්ම පැහැදිලියි. මගේ දෑස්වලින් බලාහිටිය වගේ ඒ හැම දෙයක්ම මට දන් පැහැදිලිව පෙනෙනවා. මං ලබාගත් ඒ දතම නිවැරදි බව, මං ඔබට ඔප්පුකර පෙන්වන්නම්. කෝ ලෙස්ට්‍රේඩ්, ඒ බෙහෙත් පෙනී අඩංගු පෙට්ටිය ඔබ ගෙනාවද?"

"ඔව්. මා ලග තියෙනවා." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ සුදු පැහැති කුඩා පෙට්ටියක් සාක්කුවෙන් එළියට ගනිමිනි.

"මං මේ පෙට්ටියත්, මුදල් පසුම්බියත්, චුද්‍රි පුවතත් අරගත්තේ පොලිස් ස්ථානයට ආරක්ෂාව සඳහා භාර දෙන්නයි. මේ පෙට්ටිය ගත්තේ අහම්බෙන් වගේ. ඇත්තම කියන්නම්. මේකෙ ඇති මැදගත්කමක් මට නම් පෙනුණේ නැහැ."

"මික මෙහාට දෙන්න." හෝමිස් එය ඉල්ලා ගත්තේය. "දොස්තර මහත්තයා මේක පරීක්ෂා කරල බලන්න. මේව සාමාන්‍ය බෙහෙත් පෙනිද?"

මම ඒවා පරීක්ෂා කර බැලිමි. ඒවා සාමාන්‍ය බෙහෙත් පෙනි බවට සලකුණක් නොවීය. ආලෝකයෙන් යන්නමට විනිවිද පෙනුණු, එම කුඩා වටකුරු ගුළිවල තිබුණේ අඵ පැහැයකි.

"සැහැල්ලු බව නිසාත්, විනිවිද පෙනෙන ගතිය නිසාත්, මං හිතනවා මේවා වතුරේ දියවෙව් කියලා." මම කීවෙමි.

"ඉතාම නිවැරදියි." හෝමිස් කීය. "ඉතින් දොස්තර මහත්තයා දන් ඔබට පුළුවන්ද මට උදව්වක් කරන්න?"

අපේ ගෙහිමි කාන්තාවගේ අයත්, බල්ලෙකු ගැන ඇය කීවා ඔබට මතකද? ඇය ඔබට කීව්වේ සැහෙන කාලයක ඉඳන් අසනිප

වි, මෙහෙම දුක් විඳින එකෙන් ඉවරයක් කරන්න කියලා? අන්න උං මෙහාට අරගෙන එන්න පුළුවන්ද?”

මම පහළ තට්ටුවට බැස ගියෙමි. සැහෙන කාලයක සිට රෝගී බවට පත්ව වේදනා විඳිමින් සිටි බල්ලා, මම දැකින් ඔසවා ගනිමි. ඉතා අපහසුවෙන් උග්‍ර හුස්ම ගන්නා අයුරෙනුත්, මැලැවුණු දෑසෙනුත්, උගේ අවසානය අද හෙටම සිදුවිය හැකි බැව් මට පෙනීගියේය. උගේ ගෙල පෙදෙසින් මට දකින්නට ලැබුණේ, සාමාන්‍යයෙන් බල්ලෙකුට උරුම ආයුෂව වඩා වැඩි කාලයක්, උං ජීවත් වී ඇති බවයි. මම උං ඔසවාගෙන ගොස්, බුමුතුරුණ මත වූ කොට්ටය උඩින් හැමිමි.

“මං මේ බෙහෙත් පෙත්තක් දෙකට කපනවා.” පැන පිහිය අතට ගත් හෝමිස් කීය. ඊළඟට ඔහු එම කටයුත්තේ යෙදුණේ ඉතා පරෙස්සමිනි.

“මෙයින් එක භාගයක් අපි ආපහු පෙට්ටියට දමමු. අනෙක් භාගය මේ වීදුරුවට දමමු. වීදුරුවේ තිබෙනවා චතුර කේතූන්දක ප්‍රමාණය. මගේ මිත්‍ර දොස්තර මහත්තයා කීව් දේ ඇත්ත බව දන් ඔබට පෙනෙනවා ඇති. ඒක වතුරේ ඉක්මනින් දියවී ගෙන යනවා.”

“මේක බොහොම සිත්ගන්නාසුදු පරීක්ෂණයක් වෙන්න පුළුවනි.”

ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ මෙය තමාට සිනාසීමට යොදාගත් උපක්‍රමයක් දෝයි සැක සිතමිනි. “තවුත් මට නම් පෙනෙන්නේ නෑ, මේක පෝසර් ස්ටූන්ගසන්ගේ මරණයට සම්බන්ධ වෙන්නේ කොහොමද කියලා?”

“ඉවසන්න මගේ මිත්‍රයා, ඉවසන්න. විකවේලාවක් ගත වෙද්දී ඔබට පෙනේවි, එය සම්බන්ධ වෙන්නේ කොහොමද කියලා. දන් මං මේ බෙහෙත් පෙති භාගය දිය කළ වතුරට, කිරි ස්වල්පයක් දමනවා. එතකොට අපට පෙනේවි, අප්‍රියක් නැතුව මේ බල්ලා ඒක ඉක්මනින් බොන හැටි.”

මෙසේ කියමින් හෝමිස් වීදුරුවේ වූ කිරි මිශ්‍ර බෙහෙත, පිරිසියට වත්කළේය. ඊළඟට ඔහු එය බල්ලා ඉදිරියෙන් හැබිය. පිරිසියේ වූ සියල්ල ඉතා ඉක්මනින් ගිල දමූ බල්ලා, එය ලෙව් කා පිරිසිය පිරිසිදු කළේය.

ඡර්ලොක් හෝමස් මෙතෙක් පැවසූ දෙයින් හා ක්‍රියාකළ අයුරෙන්, අපට ඔහු සතු දක්ෂතාවය පිළිබඳව විශ්වාසයක් ගොඩ නැංවී තිබිණි. එහෙයින් සත්‍ය කෙරෙහි අවධානය යොමු කොට, අපි නිහඬව බලා සිටියෙමු. අප සිතා සිටියේ උගේ පිළිවෙළේ ලොකු වෙනසක්, ඉතා ඉක්මනින් අපට දකින්නට ලැබේවි කියාය. සෑහෙන වේලාවක් බලා සිටියත් කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවීය. බල්ලා උච්ඡ්‍වසන ආකාරයටම අචාර්යවෙන් හුස්ම ගනිමින් නිදන්නට පටන්ගත්තේය. උච්ඡ්‍වසන බෙහෙත් නිසා උගේ තත්ත්වය යහපත් අතට හෝ අයහපත් අතට හැරුණු බවට ලකුණක් හෝ නොවීය.

තම මරලෝසුව අතට ගත් හෝමස් ඒ දෙසට තෙත් හෙළමින් බලාසිටියේ නොඉවසිල්ලෙනි. මිනිස්සුවෙන් මිනිස්සුව ගත වී ගියත් බල්ලාගේ සිදුවූ වෙනසක් නොවීය. හෝමස්ගේ මුහුණේ බලාපොරොත්තු කඩ වී යන ලකුණු අපට දකින්නට ලැබිණි. යටිතොල සපාගත් ඔහු ඇතිලිවලින් මේසයට තට්ටුකළේ නොඉවසිල්ල පළකරමිනි. මගේ මිත්‍රයා කොපමණ ළතැවිල්ලකට පත් වී සිටියේද යත්, මට ඔහු ගැන කණගාටු සිතීම. එහෙත් පොලිස් නිලධාරයන් දෙදෙනාගේ ආකල්ප තම ඊට හාත්පසින්ම වෙනස් විය. හෝමස් මුහුණපා තිබූ පරාජය ඉදිරියේ, ඔවුන්ගේ මුහුණුවල නැගී තිබුණේ උපහාසාත්මක සිතාය.

“මේක කොහොමටවත් අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක් වෙන්න බෑ.” හෝමස් කීවේ අසුනෙන් නැගී සිටිමිනි. ඔහු කාමරයේ ඉහළ පහළ සත්මන් කිරීමට පටන්ගත්තේය.

“ඩ්‍රොබර්ගේ මරණය සිදුකිරීමට සමත්වූවාය කියා මා සිතූ විෂ පෙනි, ස්ටැන්ගසන් මියගිය තැන තිබී හමුවුණා. මේක කොහොමද අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක් වෙන්නේ? නමුත් දන් අපට ඔප්පු වුණා ඒ පෙනිවල කිසිම විෂක් නැති බව. මොකක්ද මේක තේරුම? නිරීක්ෂණ අනුව ම. නිගමනවලට ආවා. මේ නිගමන එකකට එකක් ඇමිණිලා කියෙන්නේ, දම්වැලක් පුරුක් වගේ. මේ හැම එකක්ම සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදි වෙන්න බෑ? ඒ වුණත් මේ මරණයන්න බල්ලාට බෙහෙත් පෙනි වලින් වුණු විපතක් නෑ.”

“අහා! මට තේරුණා! මට තේරුණා!!”

අපමණ සතුටෙන් ඔහු යළිත් දිව ගියේ, බෙහෙත් පෙනි පෙට්ටිය තිබූ තැනටයි. එය අතට ගත් ඔහු, ඒ තුළ වූ අනෙක්

පෙන්න දෙකට කැපුවේය. එය තෙර පරිදිම වතුරේ දියකොට, කිරි ස්වල්පයක් දමා බෙල්ලා දෙසට ළං කළේය. එම අවාසනාවන්ත සතාගේ දිව, එම දියරයෙන් හෙමුණා තමණකි. වලිප්පුව සැදුණු රෝගියෙකුගේ මෙන් උගේ මුළු සිරුරේම පේශි සංකෝචනය වීමට පටන් ගත්තේය.

ඊළඟට උං එක්වරම දරදඩුවී, එක් ක්ෂණයකින් මැරී වැටුණේ අකුණු පහරක් වැදුණු අයුරෙනි.

දිග සුසුම්කින් ළය සැහැල්ලු කරගත් හෝමිස්, නළල් තලයේ වූ ධහදිය පිසදමිමේය.

"මගේ ක්‍රමයේ නිවැරදිකම ගැන, මං මීට වඩා විශ්වාසයක් ඇතිකරගන්න මිනේ." හෝමිස් කීය.

"එකින් එක බැඳුණු පූර්ව නිගමන) රැසක් මගින් අවසන් නිගමනයකට ආවාම, ඒක එක්වරම බිඳවැටෙන්න විධියක් නෑ. අවසන් නිගමනයේ වැරදි බවක් පෙනෙනවා නම්, ඒකට හේතුව වෙන්න විකල්ප තිබීම විය හැකියි. පෙට්ටියේ තිබුණු අර පෙති දෙකෙන් එකක් උග්‍ර විෂ. අනෙක කිසිම විෂක් නැති ද්‍රව්‍යයක්. මය පෙට්ටිය දකින්න කලින් සිටම මං එය දන්නසිටිය යුතුව තිබුණා."

ඔහු අත්තිමට පැවසූ ඒ වැකිය ගැන මම පුදුමයට පත්විමි. මෙය ඔහු සිහිකල්පනාවෙන් කියන ලද්දක්ද? එහෙත් බෙල්ලාගේ මළසිරුර අප ඉදිරිපිට ඇත.

ෂර්ලොක් හෝමිස් විසින් කරන ලද විනිශ්චය නිවැරදි බව එයින්ම සනාථ වේ. මගේ මනස වසා පැවති මිදුම් වලාවන් දත් ක්‍රමයෙන් ඉවත්වී යාමට පටන්ගෙන ඇත. දන් මට සූත්‍රය කෙමෙන් කෙමෙන් අවබෝධ වෙමින් ඇත.

"මේ හැම දෙයක්ම ඔබට පෙනෙන්නවා ඇත්තේ මහ පුදුමාකාර විධියටයි. " හෝමිස් කරාට පවත්ගත්තේය. "ඒකට හේතු වුණේ මොකක්ද දන්නවද? පරීක්ෂණය මුලදීම එක් වැදගත් හෝඩුවාවක් පමණක් මතු වුණා. නමුත් ඒක නිසිපරිදි ග්‍රහණය කරගන්න ඔබට හැකි වුණේ නෑ. නමුත් ඒක හොඳින් හඳුනාගෙන, මගේ ප්‍රයෝජනයට යොදාගන්න තරම් මං වාසභාවන්ත වුණා. එතැන් සිට ඉදිරියට වුණු සිදුවීම් මොනවද? ඒ හැම දෙයකින්ම මගේ සිතේ ඇතිවූ

සැකය, තවදුරටත් තහවුරු වුණා. ඔයින් මෙයින් මොකක්ද අත්හිමට සිදුවුණේ? ඔබට පුදුමයට පත්කළ ඔබට ප්‍රහේළිකාවක් වුණු කාරණාවලින්, මගේ සිතට ලැබුණේ ලොකු පහසුවක්. ඒවායින් මගේ සිතේ තිබුණු ගැටලුව, විසෙන් විසා ලිහි යන්න පටන් ගත්තා. මගේ නිගමනය වඩාත් ශක්තිමත් වෙන්න පටන්ගත්තා. හොඳට මතක තියාගත යුතු දෙයක් මං කියන්නම්. අදහස ගතිය කියන එක, අහිරහස කියන දේ කියලා පටළවා ගැනීම ලොකු වැරද්දක්. බොහොම සාමාන්‍ය විධියට පෙනෙන අපරාධ තමා, බොහෝවිට සංකීර්ණ අහිරහස් වෙන්නේ. ඒ මොකද අපට නිගමනවලට එළඹිය හැකි අලුත් හෝඩුවාවල් හෝ විශේෂ නිරීක්ෂණ ඒවායේ නැහැ.”

අපි නිකමට හිතමු ට්‍රේබර්ගේ මළසිරුර. පාර අයින් වැටී තිබුණා කියලා: පාර ගේකට ඔහු කැඳවාගෙන යන්නේ නැතිව, ලේ වලින් යමක් බිත්තියේ නොලියා තිබුණා කියලා: එහෙම නම් මේ ගැටලුව විසඳාගන්න එක මිට වඩා අමාරු වෙනවා. අපරාධය හා බැඳී තිබුණු සංකීර්ණ දෙවල් නිසා, එය විසඳීමට අමාරු වුණා නෙමෙයි ලෙහෙසි වුණා.”

මෙතෙක් වේලා හෝමිස්ගේ දේශනාව නිහඩව, ඉතා අපහසුවෙන් අසා සිටි ශ්‍රෝග්‍යන්ට, තවත් ඉවසා සිටීමට හැකි වුයේ නැත.

“මේක අහන්න පර්ලොක් හෝමිස් මහත්තයා.” ඔහු කීය.

“ඔබ බොහොම දක්ෂයෙක් කියලා පිළිගන්න අපි සූදානම්. ඔබ මේවා විසඳන්න යොදාගන්නේ පුදුමාකාර, අද්විතීය ක්‍රම කියන එක පිළිගන්නත්, අප භූමි දෙහෙක්ම සූදානම්. ඒ වුණත් දන් අපි කැමතියි ඔය දේශනාවලටයි, උපකල්පන වලටයි වඩා යමක් දකින්න. කෝ මේ මිනීමැරුමට වගකිවයුතු අපරාධකාරයා? අප ඔහු අල්ලා ගත යුතුයි. මං අර්ෂාපෙන්ට්ස් තරුණයාට අල්ලගත්තා. දන් පෙනෙන-හැටියට අර දෙවැනි මිනීමැරුමට ඔහු සම්බන්ධ වෙන්න ක්‍රමයක් නැහැ. ඒ අනුව පෙනෙන්නේ මගේ ගමන් මග වැරදි බවයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් ගියා ස්ටෑන්ගසන් පිටුපසින්. නමුත් ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ මැරීම් බව දන් අපට පෙනෙනවා. ඔබ එහෙත් මෙහෙත් කාරණා විකල්ප ඊළිකරනවා. පෙනෙන හැටියට නම් ඔබ අපට වඩා මොනවා හරි දන්නවා. දන් ඉතින් අපට කාලය ඇවිත් තියෙන්නේ. අපටත් අයිතියක් තියෙනවා ඔබෙන් අහන්න: මේ

අපරාධය ගැන ඔබ දන්නේ මොනවාද? මේ අපරාධකාරයාගේ නම ඔබට හෙළිකරන්න පුළුවන්ද?

"මහත්මයා, මමත් සම්පූර්ණයෙන්ම එකඟවෙනවා ග්‍රෙග් සන් කියූ දෙයට." ලෙස්ට්‍රේඩ් කියා. "අපි දෙන්නා අපේ සම්පූර්ණ උත්සාහය යෙදුවා. ඒත් අසාර්ථක වුණා. ඔබ මේ කාරණයේදී කිහිප සැරයක්ම කිව්වා, ඔබට උචිතතා කරන සාක්ෂි හැම දෙයක්ම ඔබ ළඟ තියෙනවා කියලා. ඇයි ඉතින් ඔබ ඒවා තවදුරටත් හංගාගෙන ඉන්නේ?"

"අපරාධකාරයා අත්අඩංගුවට ගැනීම ප්‍රමාද වුණොත් තවත් අපරාධ සිදුවන්න පුළුවනි." මම කීවෙමි.

අප හැමදෙනාගෙන්ම හෝමිස් වෙත එල්ල වූයේ පීඩනයකි. එහෙත් ඔහුට තීරණයක් ගැනීමට අපහසු බව පෙනවමින්, හෝමිස් කාමරයේ ඉහළ පහළ සක්මන් කිරීමට පටන්ගත්තේය.

"තවත් මිනීමැරුම් සිදුවන්නේ නෑ." සක්මන තවත්වා ඔහු කීවේ අපේ මුහුණු දෙස එක එල්ලේ බලමිනි.

"ඒ ගැන ඔබේ හිත්වල සැක ක්‍රියෙනවා නම් ඒවා ඉවත්කරගන්න පුළුවනි. ඔබ ඇහුවා අපරාධකාරයාගේ නම මං දන්නවද කියලා. ඔව් මං දන්නවා, නමුත් නම දතගැනීමෙන්ම මේ ප්‍රශ්නය විසඳෙන්නේ නෑහැ. නම දතගැනීම සුළු දෙයක්. නමුත් ඔහු අල්ලා ගැනීම ඊට වඩා බොහොම බැරැරුම් දෙයක්.

ඒක බැරැරුම් දෙයක් වුණත් බොහොම ඉක්මනට කරන්න මං බලාපොරොත්තු වෙනවා. මං සැල්සම් කර තිබෙන පිළිවෙළ අනුව, ඒක සාර්ථක අයුරින් ඉටුකරන්න ලැබේවි කියලා මට විශ්වාසයි. නමුත් අප ඒක ක්‍රියාවට නැංවිය යුත්තේ ඉතාම සියුම් ආකාරයට. ඒ මොකද, මේ මිනිසා බොහොම කෙරාටික පුද්ගලයෙක්. ඒ වගේම ඔහු ඉවසනසුදු ශාන්ත දාන්ත මිනිසෙක් නොවෙයි. අනෙක මට සාක්ෂි ලැබීම කියෙනවා, ඔහු වගේම දක්ෂ උදව්කාරයෙකුගේ සහයෝගයත්, අපරාධකාරයාට ලැබෙන බව. මේ මිනිසා තවමත් හිතාගෙන ඉන්නේ, ඔහු ගැන කිසිම හෝඩුවාවක්, වෙනත් කිසිකෙහෙක් දන්නේ නෑහැ කියලයි. මන්න මය තත්ත්වය දිගටම පැවතුණොත්, ඔහුට අල්ලා ගන්න යම් යම් අවස්ථා එළඹේවි. ඒ වුණත් ඔහුගේ හිතේ යන්නමින් හෝ සැකයක් ඇතිවුණොත් ?

එහෙම වුණොත් ඔහු විභාම අතුරුදන් වෙව්. තමන්ගේ නමත් වෙනස් කරගෙන, මේ නගරයේ ඉන්න මිලියන හතරක ජනතාව අතරේ අතුරුදන් වෙව්."

මේ වෙලාවේ මට මෙහෙම දෙයකුත් ඔබට කියන්න සිදුවෙනවා. ඒ ඔබ දෙදෙනාගේ සිත් රිදවීමේ අරමුණෙන් කියන දෙයක් නොවෙයි. නමුත් මම ඇත්තම කියන්නම්, අපරාධකරණයා සහ ඔහුගේ මිත්‍රයා, ස්කොට්ලන්ඩ්‍යාඩ් පොලීසියේ-බ්‍රිද්ට් අංශයට වඩා ඉහළ මට්ටමක ඉන්නා අය. පොලීසියට ඔවුන් අල්ලාගන්න කියා හිතන්නවත් බෑ. අන්න ඒ නිසයි මං. ඔබේ ආධාරය ඉල්ලා තොහිටියේ. යම් විධියකින් මං අසාර්ථක වුණොත්, එහි වගකීම මං භාරගන්නවා. දන් මං මේ ටික ඔබට කියන්නම්. මගේ ඡායේ ආරංචි මාර්ග අවදානමකට ලක්කරන්න මට හැටියක් නෑ. නමුත් ඔවුන් අවදානමකට ලක් නොකර, ඔබට ආරංචියක් දෙන්න හැකිවුණු විභාම මං එය කරන්නම්. ඒක ගැන මං ඔබට පොරොන්දු වෙන්නම්."

හෝමස් දඩ් විශ්වාසයකින් හා අවංකව මේ පොරොන්දුව දුන්නත් ග්‍රෙග්සන් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් එයින් සැඟිමකට පත් නොවූ බව අපි දුටුවෙමු. බාග්වෙලාවට එයට හේතුවන්නට ඇත්තේ, පොලීස් අපරාධ පරීක්ෂණ අංශය හෝමස් විසින් අවුකස්සේරුවට ලක්කිරීම විය හැකිය. ග්‍රෙග්සන්ගේ මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම රතු වී තිබිණ. ලෙස්ට්‍රේඩ් ගේ දෑස්වලින් පළවුයේ සිත්වේදනාව හා අසහනයයයි. කිසිවෙකු දොරට තට්ටු කළ නිසා ඔවුන් දෙදෙනාට කථාකිරීමට ඉඩක් නොලැබිණ. දොර-විවෘත කරගෙන ඇතුළට ආවේ, අපිරිසිදු හිඟන කොළු රැළේ තායකයා වූ විහිත්ස්ය.

"සමාවෙන්න මහත්මයා, ඔහු කිය. "අර කුලී රිය පහළ දොරටුව ගෙ සුදානමින් තිබෙනවා."

"හොඳ කොල්ලා," හෝමස් කිය "ස්කොට්ලන්ඩ්‍යාඩ් පොලීසියේ ඔබත් මේ ක්‍රමය යොදාගන්නේ නැත්තේ ඇයි?" හෝමස් ඇසුවේ ලාවිටුවකින් වානේ මාංවු යුගලක් අතට ගනිමිනි.

"බලන්න මේ දුන්න වැඩ කරන ලස්සන? එක් ක්ෂණයකින් ස්‍රියාත්මක වෙනවා."

"පරණ මෝස්තරේ මාංවු ඕන කරමි හොඳයි," ලෙස්ට්‍රේඩ් කිය. "එක දාන්න අපට ඕනෑකරන් මිනිස් කොයාගන්න පුළුවන් නම්"

"බොහොම හොඳයි. බොහොම හොඳයි." හෝමස් කීවේ සිනාසෙමිනි. "විහිනස්, මගේ හම් පෙට්ටි ටික පටවා ගන්න කුලීරට රියදුරාගෙන් මට උදව් ලැබුණෙත් හොඳයි. විහිනස් ගිහිං ඒ මනුස්සයට උඩ තට්ටුවට එන්න කියන්න."

මගේ මිත්‍රයා කරා කළේ, ඔහු දීර්ඝ ගමනක යෙදීමට සූදානම් අයුරිනි. මේ පිළිබඳව ඔහු මට කලින් දනුම්දීමක් කර තිබුණේවත් නැත. එහෙයින් මම අතිශයින්ම සුදුසුයට පත්විමි. ඇදුම් දමා තිබුණු තරමක් විශාල හම්බෑගයක් අපේ කාමරයේ විය. එය එළියට ඇදගත් හෝමස්, එහි පට්ටල විශාල ගාංවු දම්මට උත්සාහ කළේය. කුලීරට රියදුරා කාමරයට ඇතුළු වෙද්දීත්, හෝමස් සිටියේ බෑගයේ පටි තදකිරීමට උත්සාහ දරමිනි.

"මෙන්න මේ ගාංවු දාගන්න, මට උදව් කරන්න රියදුරු උත්තූහේ." බිම දණගසාගෙන සිටි මගේ මිත්‍රයා කීවේ, රියදුරා දෙස හිස මසවා බලමින් වත් නොවේ.

ඉදිරියට ආ රියදුරා, දැනිත්ම එම ගාංවුව තදකිරීමට උත්සාහ කළේය. ඒ සමගම ක්ලික් යන හඬක් ද, ලෝහ ගැටෙන හඬක් ද ඇසිණි. හෝමස් එක් කණයකින් එතැනින් නැගිටිවේ දිගහැරෙන දුන්නක් පරිද්දෙනි.

"මහත්වරුනි." ඔහු කීවේ බැබළෙන දෑස අප වෙත යොමුකරමිනි. "මෙන්න මං කැමැතියි ඔබට හඳුන්වා දෙන්න, ජෙෆර්සන් හෝප් මහත්තයා- එනොක් ජේ.ඩ්‍රෙබර් හා ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් මරාදමු මිනීමරුවා!"

මේ සියල්ලම සිදුවීමට ගනුදුරේ එක් නිමේෂයකි. ඒ කොපමණ ඉක්මනින්ද යත්, කුමකින් කුමක් සිදුවුවාද යන්න වටහා ගැනීමට වත් මට වේලාවක් නොතිබිණි. එම සිදුවීමේ අවස්ථා ක්ෂණිකව පෙනී, නොපෙනී ගිය අයුරු මට සිහිකළ නැත.

හෝමස්ගේ ජයග්‍රාහී ප්‍රකාශය: කුලීරට රියදුරාගේ හ්‍රාත්තව ගල්ගැහුණු මුහුණ, ඉන්ද්‍රජාලයකින් මෙන් තම දෑතට වැටුණු දිලියෙන විලංගු වෙත ඔහු හෙරු බැල්ම; එක් තත්පරයකට හෝ දෙකකට අපි සියලුදෙනාම ගල්වලින් හෙරු පිළිම ලෙස නිශ්චලව සිටියෙමු. ඊළඟ මොහොතේ කෝපයෙන් සර්ජනා කළ සිරකරුවා, හෝමස් ගේ ග්‍රහණයෙන් මිදී, ජනේලය කඩාගෙන එළියට පැත්තේය. ඔහු

පිනු වේගයට, ජනේලයේ ලී රවුම් හා විදුරු සියල්ල කැඩී ගියේය. එහෙත් සිරකරුවාගේ ශරීරය සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවතට යාමට පෙර, ලෙස්ට්‍රෙඩ්, ග්‍රෙග්සන් හා හෝමස් ඒ දෙසට පැත්තේ දඩබ්ලන්ත් තිදෙනෙකු විලසිනි. සිරකරුවාගේ කකුල්වලින් අල්ලාගත් ඔවුහු, ඔහු කාමරය තුළට ආපසු ඇදගෙන බිමින් තැබූහ.

බිහිසුණු අරගලයක් පවත්ගැනුණේ ඒ මොහොතේදීයි. සිරකරුවා ඉතාමත් ශක්තිමත්, හයාකර පුද්ගලයෙකු විය. ඔහු අල්ලා මර්දනය කරගැනීමට, අප දුරු උත්සාහය අසාර්ථක වෙමින් තිබිණි. මේ නැඩ්දඩ් මිනිසාගේ මල්ලව පොර නිසා අප එහි මෙහි විසි වී ගියා මිස, ඔහු භාලනය කරගැනීමට අපට නැතිවූයේ නැත. වියරු වූ තිරිසන් සහෙකු මෙන් ඔහු දහරු විලාසයේ තිබුණේ, මනුෂ්‍යයෙකු සතු ශක්තියට වඩා වැඩි එකකි. ජනේලයේ විදුරු වලට කැපී යාම නිසා, ඔහුගේ මුහුණෙන් ද දැක්වලින් ද ලේ ගලමින් තිබිණි. කොපමණ ලේ ගලා ගියත් ඔහුගේ ශක්තිය දුර්වල වන බවක් නම් තොපෙනිණ. අනතිමේදී ඔහුගේ ගෙල පෙදෙසට අත දමූ ලෙස්ට්‍රෙඩ්, අර්ධ වශයෙන් සිරකරුගේ ගෙල තදකළේය. එයින් ලැබුණු අවසරයෙන් සිරකරුගේ දෙපා වටා තුවායක් දමා, තදින් ගැට ගසන ලදී. එය අවසන් වූ පසු, අපි හතිදමමින් නැගී සිටියෙමු.

"ඔහුගේ කුලීරිය තිබෙනවා." හෝමස් කීය. "ඒක හොඳයි. ඔහුව සකොට්ලන්ඩ්‍යාඩ් වෙත ගෙනයන්න. ඉතින් මහත්වරුනි. අපි දන් ඇවිත් ඉන්නේ මේ පුංචි අහිරහසේ අවසන් කෙළවරටම වගේ. ඔබට අහන්න පුළුන් එහෙම තියෙනවා නම් ඉදිරිපත් කරන්න. මං බොහොම සන්තෝෂයෙන් ඒවා භාරගන්නවා. ඒවාට පිළිතුරු දීම මගෙන් ප්‍රතික්ෂේප වේවි කියා අවදානමක් නැහැ."

11 9

2 වන කොටස

ශාන්තුවරයන්ගේ රට

මහා ලවණ තලාවේදී.

උතුරු ඇමෙරිකා මහාද්වීපයේ මැද හරියට වන්නට, ඉතා කටුක පරිසරයක් ඇති විශාල කාන්තාරයක් පිහිටා ඇත. ආදි මිනිසා ශිෂ්ටාචාරයේ දියුණු වෙමින් මහාද්වීපය පුරා විසිර යද්දී, මේ කාන්තාරය ඔවුන්ගේ ඉදිරි ගමන වැළැක්වූ බාධකයක් විය.

එක් පැත්තකින් සියරා තෙවාඩා කඳුකරයේ සිට නෙබ්‍රස්කා දක්වාත්, උතුරෙන් යෙලෝස්ටෝන් ගංගාවේ සිට දකුණේ කොලරාඩෝ දක්වාත් විහිදුණු මෙය, විශාල ප්‍රදේශයකි. නිහඩ බවෙන් වෙරළු, හුදකලා බවෙන් පිරුණු, මේ වියළි කතර මිනිස් වාසයක් නොතිබුණු ශෝකාකූල අඩවියක් විය. මෙම දොමිනියන් පිරුණු බිම් පෙදෙසේ, සොබාදහම පවා එක් සොබාවක රැඳී තිබුණේ නැත. එක් තැනක, මුදුන හිමෙන් වැසුණු ඉතා උස් කඳු ශිඛරය, තවත් තැනක අඳුරු බවෙන් පිරුණු මිටියාවක්ය. ඒ අසල, පි, ගල්පර්වත ගහණ පහත් බිම් හරහා ගංගාවේ වේගයෙන් ගලා ගියහ. යෝධ තැනිතලා බිම්, ශීත සෘතුවේදී, හිමෙන් වැසී සුදු පැහැයට හැරුණි. ගිම්හානයේදී මේවා ක්ෂාරමය ලවණ දූවිල්ලෙන් වැසී අළු පැහැයක් ගත්තේය. එහෙත් මේ හැම එකක්ම වසාගෙන, පොදුවේ පැවැතියේ දුක්ඛදායක, කාෂයක, දොමිනස් ස්වභාවයයි.

මේ අඩවියේ මිනිස් වාසයක් නොවීය. තම දඩබ්බි කරා ගමන්ගත්, රතුඉන්දියානු ශෝත්‍රයක් හෝ දෙකක්, මේ අඩවිය හරහා ඉඳහිට ගමන්කළ බව පැබැසීය. එහෙත් අතිශයින් නිර්හය

සුද්ගලයින් පවා මේ ශුභක කලාපයෙන් ඉවත්ව ගියේ අපමණ සතුටකිනි. වෘක්කයන් ගොදුරු සොයා කටු අකුලේ සැරිසරදී, ගිජුලිහිනියෝ එම අරමුණෙන්ම අහසේ නටු සැලූහ. අඳුරු මිටියාවනේ පඳුරු අතර, ගොදුරු සොයා ඇදුණේ, රුදුරු වගවලසුන්ය. මේ වනවිටදී දිවිගෙව්වේ ඔවුන් පමණි.

සියරා බිලැන්කෝ කන්දේ උතුරු කඳු බෑවුමේ සිට බලදී, දිස්වන මේ දසුන තරම් ගෝභාකුල දසුනක්, මේ මුළු ලෝකයේම නැතුවා නොඅනුමානය. පෙනෙන තෙක් මාතයේ ඇත්තේ එකම තැනිතලා බිමකි. අළු පැහැති ලවණ දුටුල්ලෙන් වැසි ඇති එහි, තැන් තැන් වල වපරාල් පඳුරු දක්නට ලැබේ. ඇත එපිට කිහිපයේ කෙළවර, හිමෙන් වැසිහිය කඳු ගිබර වළල්ලකි. තෙරක් නොපෙනෙන කාන්තාරයක් වැනි අම් චාලකාවේ, පණ ඇති සතෙකුගේ සේයාවක් පවා නොවීය. නිල් අහසේ පියාඹන කුරුල්ලෙකුවක්, බිම සැරිසරන සිවුපාවෙකුවක් දක්නට නොවීය. ඔහෙයින් එහි තිබුණේ හඳ කම්පා කරවන ආකාරයේ නිහඬ බවකි.

මේ පාර තැනිතලාවේ බිම හරහා පණ ඇති සතෙකු කිසිදාක ගමන් කළ බවට සලකුණක් වත් නැතැයි කීවොත් එය වැරදිය. සියරා බිලැන්කෝ කන්දේ සිට බලදී, කාන්තාරය හරහා වැටුණු ගමන් මාර්ගයක් පැහැදිලිව දකිය හැක. මෙහි ගමන්කළ බොහොමයක් ගවේෂකයන්ගේ, දෙපා වලින් නැගුණු සලකුණු සහ කරත්ත රෝද වල සලකුණු, තවමත් හඳුනාගත හැකිය. පොළොවේ ඇති අළු පැහැති ක්ෂාර දුටුල්ලෙන් වෙන්ව, පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි, අවිට දිලිසෙන සුදුපැහැති වස්තූන් ද, තැනින් තැන විසිරී ඇති බැව් බැලූ බැල්මට පෙනේ. 60 වී ඒවා පරීක්ෂා කර බලන්න! කුමක්ද ඒ ? අත් කුමක්ද, ඇටිකටු අස්ථිත් මිස. සමහරක් ඉතා විශාලව හා රළුව; සමහරක් කුඩාව හා සියුම්ව. රළු ඒවා ගවයින්ගේය. සියුම් ඒවා මිනිසුන්ගේය. මහ ඇද වැටී මියැදුණු දසදහස් ගණනක් පිවිත්ගේ සුන්බුන්, සැකසුම් එක්දහස් පන්සියක් දුරට මෙම කරත්ත පාර දෙපස දකිය හැකිවේ.

1847 මැයි 4 වැනිදා මෙම දර්ශන තරඹමින්, මේ මහේ ගමන් කළ එක් සංචාරයෙකි. ඔහුගේ වයස වඩා කිට්ටු හතළිහට ද හැටට ද යන්න, බැල්බැල්මට කීමට අපහසුය. කෙසේ වෙතත් පෙනුමෙන් නම් ඔහු; මේ අඩවිය ජයගන්නට උත්සාහ දරන දක්ෂයෙකු

හෝ යක්ෂයෙකු විය හැකි. මුහුණ ඇදී ගොස්ය. කෙටිවූ සිරුරේ අස්ථිත් වසාගෙන ඇදී තිබුණේ තනි දුඹුරු පැහැති සමකි. දික්වූ කොණ්ඩය හා රැවුණ දුඹුරු පැහැතිය. එහෙත් එය තැනින් තැන සුදු වී ගොසිනි. දැස් ගිලී තිබුණත්, ඒවායේ දල්වුණේ අසාමාන්‍ය දිස්තියකි. තුවක්කුවක් ග්‍රහණය කරගෙන සිටියත්, ඒ දත් ඉතා දුර්වල කෙටිවූ ඒවා විය. ඔහු සිටගෙන සිටියේ ආයුධය පොළොවේ රඳවා, එයට බරදෙමිනි. ඉතා උසු, විශාල සැතිල්ලකින් සැදී තිබුණත් කෙසෙසු සිරුරේ යම් ශක්තිමත් බවක් ද දිස්විය. නමුත් ඇත්තෙන්ම ඔහු සිටියේ මරණාසන්නවයි. කුසගින්න නා පිපාසය නිසා මරණාසන්නවයි.

කඳු අතරින්-ඔබේ තිබුණු විවෘත උමගක් දිගේ ඇවිද ගොස්, ඔහු ගල්කුළක් මතට නැඟුණේ ඉතා අපහසුවෙනි. ඒ වතුර ඇති තැනක් දක ගැනීමේ අරමුණෙනි, තතර වටිනම ඔහුගේ දැසට දිස්වූයේ මහා ලවණ තලාවයි. එය කෙළවර රුදුරු කඳු ශිඛර වළල්ලය. පිපාසයට දිය පොඳක් බිමට හැකි තැනක්, ගසක් හෝ පඳුරක් පෙනෙන තෙක් මානසික නොවිය. ඉබාගානේ ආ මේ ගමන දත් කෙළවරකට පැමිණ ඇත. මුරණය ඔහු කරා ළං වෙමින් ඇත.

"මෙතන මැරුණාම ඇති වැරද්ද මොකක්ද? පණයද්දී වැතිරෙන්න, පිහාටු වලින් හැදු මෙව්වක්ම උවමනාය? අවුරුදු විස්සක් තිස්සේ....."

ඔහු තමාටම කොඳුරා ගත්තේ ගල් පර්වතයට පිට දී හිඳගනිමිනි.

බිම හිඳගැනීමට පෙර, ඔහු, දත් වැඩකට නැති තුවක්කුව පසෙකට දමමිණ. දකුණු කෙරේ ඵල්ලාගෙන ආ, රෙද්දක ගැටගැසූ විශාල පොදිය ද ඉවතින් තැබුවේය. ඔහුගේ දුර්වල සිරුරට පොදියේ බර වැඩිවූ අසුරකි. කුමක් නිසාද යත්, එය බිම තබද්දී අනපේක්ෂිත ලෙස එය ඉක්මනින් බිම වැදිණි. අර පැහැති පොදියෙන් එක්වරම හඩක් නිකුත් විය. මැත් කළ රෙද්දෙන් එළියට දිස්වූයේ, බියපත්, කුඩා සිසුමැලි මුහුණකි. අභියෝගී දිස්තිමත් දුඹුරු පැහැති දෙනෙතකි.

"මට රිදුණා!" වේදනාවට පත් කුඩා දරිය කීවාය.

"හැබැට? මං මිත්තමින්ම නම් ඒක කළේ නෑ." එසේ කියූ ඔහු පොදිය ලිහා; අවුරුදු පහක් පමණ වයසැති, කුඩා සුන්දර

දරියක එළියට ගත්තේය. ඇය හැඳ සිටි කුඩා රෝස පැහැති ගවොමේන් හා කුඩා පාවහන් යුවලෙන් කියැවුණේ මවකගේ ආදර කරුණාවයි. දරිය සුදුමැලි, පාණ්ඩු පාට එකියක වුවාය. එහෙත් දෑත් හා දෙපා නිරෝගිය. එයින් හැඟවුණේ, වැඩිහිටියා තරම් දුෂ්කරතා වලට, ඇයට මුහුණපාන්නට සිදුවී නොතිබුණු බවයි.

“දන් කොහොමද? තවමත් රිදෙනමද?”

මහු ඇසුවේ, රත්වත් පැහැති අක්බමරු හිසකෙස් සහිත හිසේ පිටිපස, ඇය තවමත් අනගාමිත් සිටී නිසයි.

මෙතන ඉඹින්න. එතකොට රිදෙන එක හොඳ වේවි” රිදෙන තැන පෙන්වමින් ඇය කීවේ විහිළුවට නොවේ. “අම්ම කළේ එහෙමයි. කෝ අම්මා?”

“අම්ම දුර ගමනක් ගියා. මං හිතන්නේ වැඩිකල් යන්න කලින් දුටු අම්මව දකින්න ලැබේවි.”

“ගියා? ඇත්තට?” දරිය කීවාය. හරිම සුදුමයි. මං ගිහිත් එන්න දුවේ කියන්නෙ කැතිවී ගියා? අම්ම හේ බොන්න නැන්දලා ගේ ගෙදරට ගියත්, ගිහි එන්නම් දුවේ කියලයි ගියේ. අම්මා ගිහිත් දන් දවස් තුනක් වුණානේ. හරිම රුස්සෙයි. හරිම තිබෙයි. තැද්ද බොන්න වතුර ටිකක්? කන්න දෙයක්?”

“කිසිදෙයක් නෑ. ටිකක් ඉවසන්නකෝ. ඔන්න ඔය විටියට ඔයාගේ ඔලුව මගේ ඇඟට හේත්තු කරගන්නකෝ. එතකොට සනීපයි. තොල් දෙක, පිම්මණු හම් කැලි වගේ වුණාම කතාකරන්නත් අමාරුයි. ඒ වුණත් මට හිතෙනවා, අපි දන් ඉන්න තත්ත්වය ගැන ඔයාට කියලා දුන්නොත් හෝදයි කියලා. මොනවද ඔය අහේ තියෙන්නේ.”

“හරිම ලස්සන බඩුවක්” කුඩා දරිය කීවේ, බිම තිබී අනුලාගත් දිලිසෙන තලාතු මිනිරන් කැබැලි දෙකක් පෙන්වමිනි.

“මම ගෙදර ගියාම මේවා දෙනවා බොබි මල්ලිට.”

“ඔයාට මේවාට වඩා ලස්සන දෙවල් ලෙඳීම දකින්න ලැබේවි.” මිනිසා කීවේ විශ්වාසයෙනි. “ඔහොම ඉන්නකෝ ටිකක්, මං ඔයාට කියන්න හිතාගෙන හිටියේ.....ඔයාට මතකද අපි ගංගාව ලිහිත් පිටත්වෙලා ආව දවස?”

“ඔව්.”

"අපි හිතුවේ අපට ඉක්මනටම තවත් ගහක් දකින්න ලැබේවි කියලා නේ. නමුත් මොකක් හරි වැරදීමක් වුණා. සිතියමේ වැරද්දක් ද, මාලිමා යන්ත්‍රයේ වැරද්දක්ද මං දන්නේ නෑ. නමුත් අපට ගංගාව හම්බවුණේ නෑ. චතුර ටීක ඔක්කොම ඉවරවුණා. ඔයාට උවමනා නිසා තව චතුර බිත්දුවක් තියෙනවා....."

"ඔයාට මුහුණ හෝදගන්නවත් චතුර තිබුණේ නැද්ද?"

"නෑ. බොන්නවත් චතුර තිබුණේ නෑ. ඉස්සර වෙලාම ගියේ බෙන්ඩර් මහත්මයා. ඊළඟට පීට් රතු ඉක්කුයන්කාරයා. ඊළඟට මැක්ග්‍රෙගෝර්, ඊළඟට ජොනී, ඊළඟට ඔයාගෙ අම්මා."

"එහෙනම් අම්මත් මැරලේ?"

කුඩා දරිය තිය. එහත්කරමෙන ඉකිගසමින් හැඩිමට පටන් ගත්තාය.

"ඔව්. ඒ ගෝල්ලෝ ඔක්කොම ගියා. ඉතුරුවුණේ අපි දෙන්න විතරයි. ඊට පස්සේ මං හිතුවා, මේ පැත්තට ආවොත් චතුර ටීකක් තියෙවි කියලා. ඉතින් ඔබව මගේ කරේ කියාගෙන මෙව්වර දුර ආවා. ඒ වුණත් ඒකෙන් පල ප්‍රයෝජනයක් වුණු පාටක් පෙනෙන්න නෑ. අපට දන් තියෙන්නේ දෙවියන්ගේ පිහිටි විතරයි."

"ඔයා කියන්නේ අපි දෙන්නත් ඉක්මනට මැරේවි කියලද?"

ඉකිගැසීම නවත්වා තිය එසවූ දරිය ඇසුවාය.

"මට හිතෙන හැටියට අපට ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ එව්වරයි."

"ඇයි ඉතින් ඔයා ඒක කලින් කිව්වේ නැත්තේ?" දරිය කීවේ සතුටෙන් සිතාසෙමිනි.

"ඔයා මාව කොව්වර හය කළාද? මැරුණට නම් කමක් නෑ. එතකොට අයෙමක් මට අම්ම ලඟට යන්න පුළුවන් නේ."

"ඔව් වූටි දරුවෝ"

"ඇයි ඔයන් එනව නේද මාත් එක්ක? මං අම්මට කියන්නම් ඔයා මට හරි ආදරයෙන් සැලකුව කියලා. මං දන්නවා අම්ම ලොකු චතුර ජෝගුවක් අරගෙන, දිව්‍යලෝකෙ දොරටුව ලඟ අපි එතතුරු බලාගෙහි ඇති, ඇයි අර දෙපැත්තම කර කළ පුංචි කේක්? ඒවාත් ගොඩක් ලඟ තියාගෙන ඉඳිව්. මායි බොබි

මල්ලියි කැමති ඒ කේක් වලට හෝ. අපි මැරෙන්න හුඟක් වෙලා යාවද?"

"මං දන්නේ නෑ. එව්වර වෙලාවක් යන එකක් නෑ මගේ හිතේ ඔහුගේ දෑස් ඇති කෂිතිජය වෙතට යොමු විය.

තිල් පැහැති අහස් කුසේ කෂිතිජයට ළංව, කුඩා තිත් තුනක් මතු විය. ඒවා ක්‍රමයෙන් විශාල වූ සැටින්, ඔවුන් සිටින දිශාවට ගමන් කළ අයුරුත්, ඔහු බ්‍රොසිටියේ විස්මයෙනි. ඒ තිත් දුම්රු පැහැති ලොකු කුරුල්ලන් බවට පත්විය. පක්ෂීහු මේ දෙදෙනා වටා රවුමට පියැඹීමට පටන්ගත්හ. ඒ ඇමෙරිකන් මහාද්වීපයේ බටහිර දී දකින්නට ලැබෙන ශිෂ්ටාචාරයක් නිදෙනෙකි. උන්ගේ පැමිණීම මරණයේ සංඥාවයි.

"කුකුළොයි කිකිළියොයි." කුඩා දරිය කිවේ පක්ෂීන් දෙස බලා අත්පොළසන් දෙමිනි.

"මට කියන්න මේ රටත් මැවුණේ දෙවියන් වහන්සේමද?"

"ඔව්. උන්වහන්සේ තමයි." මේ බලාපොරොත්තු නොවූ පැනයට වැඩිහිටියා පිළිතුරු දුන්නේය.

"දෙවියන් වහන්සේ ඉළිනොන් මැව්වා, මිසුරි මැව්වා." දරිය කීවාය. "මං හිතන්නේ මේ හරිය මවන්න ඇත්තේ වෙනත් කෙනෙක්. වතුර මවන්න, ගහකොළ මවන්න එයාට අමතක වෙන්න ඇති."

"මොකද කියන්නේ, අපි දෙන්නා දන් ටිකක් යාවඥා කරමුද?" මිනිසා ඇසීය.

"කෝ ඒකට තවම රෑ වුණේ නැහැනේ." දරිය පිළිතුරු දුන්නාය.

"ඒකට කමක් නෑ. අවේලාවේ යාවඥා කරන එක එව්වර පිළිවෙළක් නම් නෑ තමයි. ඒ වුණට දෙවියෝ ඒක ගණන් ගන්න එකක් නෑ. අපි අශ්ව කරත්තයෙන් තලාවේ එද්දී හැමදාම රැට මයා යාවඥා කළේ. අන්න ඒව ආයෙක් කියන්න."

"මයාට මිනෙ නම්, ඇයි ඉතින් මයාම කියන්නෙ නැත්තේ? දරිය ඇසුවාය.

"මට දන් යාවඥා මක්කොම අමතකයි. අර තුවක්කුවෙන් භාගයක් තරම් උස කාලේ මං යාවඥා කළා. ඊටත් පස්සේ ඒක අත්ඇරිල ගියා. දන් කිසිදෙයක් මතක නෑ. කියන්න. කියන්න. මං අන්තිම හරියෙදි හවුල් වෙන්නම්."

"එහෙනම් අපි දෙන්නම් දණගහ ගමු." දරිය කීවේ සඵච බිම එළඹිනි.

"රිළහට ඔයාගෙ අත්දෙක මෙන්න මෙහෙම ඉහළට ඔසවා ගන්න. හොඳ ළමයි යාවිඤා කරන්නේ එහෙමයි."

එය පුදුමාකාර දර්ශනයක් විය. ගිජුලිහිණියන් හැර එය දකිමට කිසිවෙකු සිටියේ නම්, ඔවුන් පුදුමයම පත්වෙනු නිසැකයි. සඵච මත දණගසා ගෙන, කුඩා පුෂ්ටිමත් දරිය සහ කේඩූර් වුණු මිනිසා, වලාකුළෙන් තොර අහස දෙසට මුහුණු හා දෑත් යොමු කරගෙන යාවිඤාවේ යෙදුණහ. අනතුරුව, ඔවුහු යළිත් හිඳගත්හ. පර්වත සෙවණේ දරිය තිත්දට වැටුණය. ඇය නිඳන ආකාරය ඔහු බලා සිටියේය. රෑ තුනක්, දහවල් තුනක් නොනිඳා, කිසිදු විවේකයක් නොගෙන ඔහු ගමන් කළේ, දිය බිඳක් සොයාගන්නා අරමුණෙනි. එහෙත් එය අසාර්ථක විය. තම දෑස් පියවී ගෙන යනු ඔහුට දුනිණ. ඔහුගේ හිස පහතට නැමිණි. ඔහුගේ දුඹුරු පැහැති දිගු හිසකෙස්, ඇයගේ ඊතුවත් හිසකෙස් මත වැටිණි. දෙදෙනාටම නිදිදෙව්දුවගේ තුරුල්ලේ සුවය ලැබිණි.

මෙම වැඩිහිටි සංචාරකයා තවත් ප්‍රිය භාගයක් නොනිඳා සිටියේ නම්, ඔහුගේ දෑස් වලට අපූර්ව දර්ශනයක් දකින්නට ලැබෙනු නොඅනුමානය. ලවණ තලාවේ ඇත කෙළවරේ මතු වුණු කුඩා දූවිලි රැල්ලක් ක්‍රමයෙන් විශාල වී, සහ දූවිලි වලාකුළක් බවට පත් විය. ක්‍රමක්‍රමයෙන් එහි ප්‍රමාණය වඩාත් විශාල වීණි. එවැන්නක් ඇති විය හැක්කේ කාන්තාරය හරහා ගමන්කරන විශාල සෙනගක් නිසා පමණි. ප්‍රෙයර් තණබිම වැනි තැනක නම් මේ තණබිමේ ගැවසෙන වල්හරක් රංචුවක් නිසා ඇති වන්නෙකැයි කෙනෙකු අනුමාන කිරීමට ඉඩ ඇත. මඳ වේලාවක් ගතවෙද්දී මේ, අනාථයන් දෙදෙනා නිදාසිටී ගල්කුළට පහළින් වූ වාලුකා කාන්තාරයේ, යෝධ දූවිලි වලාව ඉදිරියට ඇදිණ.

කැන්ටස් රෙදිවලින් ආවරණය කළ, එකක් පිටුපස එකක් ගමන් කළ අශ්වකර්තක රැසකි. අවිආශ්‍රිත රැගෙන, අශ්වයන් පිට නැගී ඉදිරියට ආ මිනිසුන් සමූහයකි. ඔවුන් අශ්වකර්තක සමග ගමන් කරනු දූවිලි අතරින් දකගන්නට ලැබිණි. මෙය ඇත්ත වශයෙන්ම කාන්තාරය හරහා බටහිර දෙසට, සමූහයක් වශයෙන් ගමන් කළ ජන කණ්ඩායමකි. එය කොපමණ යෝධ කණ්ඩායමක්ද?

එහි ඉදිරි කෙළවර ගලිකුළු පාමුලට පැමිණ සිටියත්, පිටුපස කෙළවර, දුර ඇත කිසිවක් වත් දක්නට නොවීය. විශාල අඟව කරන්න, කුඩා කරන්න, අසුන් පිට නැගී ගමන් කළ මිනිසුන්, බඩු මසවාගෙන ගමන් කළ කාන්තාවන්, කර්මක ඇතුළේ සිට එබිකම් කළ කුඩා දරුවන් ආදී වශයෙන් මෙය විශාල ජන ගංගාවක් විය. මෙය කිසියෙක් යම් ප්‍රදේශයකට සංචාරය සඳහා ගිය සංචාරකයින් පිරිසක් නොවේ. යම්කිසි බලපෑමක් නිසා, තමන්ගේ පදිංචිය සඳහා රටක් සොයා සංක්‍රමණයේ යෙදුණු ජනකොට්ඨාශයකි. මෙහි ගමන්ගත් කර්මකවල රෝදවලින්, අඟවයන්ගෙන් හා මනුෂ්‍යයින්ගෙන් නැගුණු හඬ එක් වූ කල, එය මහා සෝෂාවක් විය. එහෙත් නිදා සිටි දෙදෙනා අවදි කිරීමට එය ද ප්‍රමාණවත් නොවීය.

තවලම ඉදිරිපොත්ම ගමන් කළේ අවිආශ්‍රිත අතින් ගත් කිහිප දෙනෙකි. කඳු පාමුලට හෝ වූ පසු, ඔවුහු නැවතී යාකම් විය යුතුය.

"සහෝදරයා, වතුර ලී කියෙන්නේ දකුණු පැත්තේ." නිසකෙස් තැනින් තැන සුදු වූ එකෙක් කීය.

"සියරා බිලැන්කෝ කන්දෙන් දකුණු පැත්තට. එහෙම ගියානම් අපට රියෝ ග්රාන්ඩේ වෙත ලොවෙන් පුළුවන්." තවෙකෙක් කීය.

"වතුර ගැන බයවෙන්න එපා." තුන්වැන්නා කීය. "ගල් පුපුරවා වතුර ගන්න පුළුවන් උත්කමයා, තමන්ට තෝරාගත් තමන්ගේම ජනයා, පිපාසයෙන් මැරෙන්න-අරින්නේ නෑ."

"එසේම වේවා! එසේම වේවා!!"

ඔවුන් ගමන යමින් ඇරඹීමට සූදානම් වූවා පමණි. එම කණ්ඩායමේ සිටි ලාබාලම, එහෙත් කිසිවක් ඇස් පෙනීමක් තිබූ තැනැත්තා, තම විස්මය පළකරමින් කල මුදුන වෙත අත දිගු කළේය. අව පැහැති පසුබිම ඉදිරියේ රෝස පැහැති යමක් ඔවුන්ට පැහැදිලිව දක ගන්නට ලැබිණි. උරහිසේ එල්ලාගෙන සිටි ගිනිඅවි එළියට ගෙන, ඉදිරි පෙළ ආරක්ෂක හටයෝ සූදානම් වූහ. පිටිපසින් එහි ලොව වූ අමතර ආරක්ෂකයෝ අවි අමෝරා ගත්හ. කාගේත් මුවග රැව් දුන්නේ "රතු ඉන්ද්‍රියානු මිලේට්ස්යෝ!" යන වචනයයි.

"මෙහේ රතු ඉන්ද්‍රියානුවන් ඉන්න විධියක් නෑ." කණ්ඩායම මෙහෙයවමින් ඉදිරියෙන්ම ගමන් කළ වයස්ගත මිනිසා කීය.

"අපි උන්ගේ අවිච්ඡිද්ධ පත්‍රකලය දත් ඉතින් මහා කඳු ප්‍රදේශය පත්‍රකරන තුරු රතු ඉන්ද්‍රියානුවන් නැහැ."

"එහෙනම් මං ගිහින්න, මේ කවුද කියලා හොයල බලල එන්නද ස්ටැන්ගසන් සහෝදරයා?" එකෙක් ඇසීය.

"මමත් යන්නම්, මමත් යන්නම්." අහඳොළොස් දෙනෙකු කියනු ඇසිණ.

"අස්වයෝ ඔහොම හිටිද්දී පලයල්ලා, අපි උඹල එනතුරු මෙහෙමම බලාගෙන ඉන්නවා." වැඩිහිටියෝ පිළිතුරු දුන්හ.

මොහොතක් ගතවෙද්දී තුරුණයෝ අසුපිටින් බැස, තමන්ගේ සිත්වල කුතුහලය ඇති කළ, ගල මුදුනට බඩ ගැමට පටන්ගත්හ. ශබ්දයක් නොනඟා එහෙත් ඉක්මනින් ඔවුන් පර්වතය මුදුනට නැගුණේ, පුහුණු කළ ඔත්තකරුවන් වීලසිනි. මොවුන් ගලින් ගලට පනිමින් පර්වතය මුදුනට නැගී ආකාරය, වැඩිහිටියෝ පහළ සිට බලාසිටියහ. එහි ඉදිරියෙන්ම ගමන්ගත්තේ මෙය මුලින්ම දුටු තරුණයාය. ඔහු එක්වරම මව්කයට පත්ව දැන් එයවු සැටින්, සෙස්සෝ ද දැන් ඔස්වමින් ඔහුට අකකු වූ හැටින්, කන්ද පහළ බලාසිටියවුන් පුදුමයට පත්කළේය.

තරුණයන් මව්කයට පත් වී බලාසිටි ඒ දර්ශනය කුමක්ද? උස් සිරුරක් සහ දිගු රැවුලක් තිබූ කෘශ මිනිසෙකි. ඔහු හුස්ම ඉහළ පහළ හෙරු ආකාරයෙන් ගැඹුරු නින්දකට වැටී සිටී බැව් ඔවුනට අවබෝධ විය. ඔහු අසලම වුයේ කුඩා දරියකි. රෝස පැහැති දෙනොල් අතරින් සුදු දත් පෙන්වා සිනාවක් නගාගෙන, දැනින්ම වැඩිහිටියාගේ ගෙල බඳාගෙන, ඇය ද නින්දකට වැටී සිටියාය. මේ අසලම පර්වතය මතට වී මේ දෙදෙනා දෙස බලාසිටී ගිජුලිහිණියන් තිදෙනෙකි. එතැනට භෝ වූ පිරිස දුටු වහාම තම අසතුව පළකරමින්, ගිජුලිහිණියෝ උස් හඬින් කැහැසුහ. අනතුරුව ඉවතට ඉහිල ගියහ.

තුරුල්ලන්ගේ කැහැසීම නිදාසිටී දෙදෙනා අවදිකිරීමට සමත්විය. මිනිසා හුන් තැනින් තැනිට වටපිට බැලුවේ පුදුමයෙනි. තමාට නින්ද යාමට පෙර පෘථිකාන්තාරයක්ව පැවති මේ බිම මිනිසුන්ගෙන් ගැහැනුන්ගෙන් පිරී තිබෙනු ඔහු නැරඹුවේ අතිශය

විස්මයට පත්විය. ඔහුගේ මුහුණෙන් පළවූයේ මේ කිසිවක් විශ්වාස නොකරන හැඟීමය.

"මේකට තමයි කියන්නේ, සිහි විකල්වීමෙන් දකින මායා දර්ශන කියලා." ඔහු තමාටම කොඳුරා ගත්තේය.

කුඩා දරිය ඔහු අසලටම ඒ ඇගේ ගවොමෙන් අල්ලාගෙන වටපිට බැලුවත් කිසිවක් නොකීවාය. පුදුමයට පත් කුඩා දරුවන් දැස් කරකවමින් වටපිට බලන ආකාරයට, ඇය සියල්ල තැරලුවාය.

මෙය සිහිවිකල් වීමෙන් දකින මායාවක් නොව, තමන් ඇත්ත මනුෂ්‍යයින් බව වැඩිහිටියාට අවබෝධ කරවීමට තරුණයෝ සමත්වූහ. කුඩා දරිය ඔසවා ගත් ඵලෙක් ඇය තම කර මත හිඳවා ගත්තේය. තවත් දෙදෙනෙක් දුර්වලකමින් කුඳු ගැසුණු මහල්ලා වත්තම් කර ගත්හ. අනතුරුව ඔවුහු අශ්වකරත්තු නවතා තිබූ දෙසට ගමන්ගත්හ.

"මගේ නම ජෝන් ටෙරියර්" මහල්ලා කීය. "කාන්තාරය හරහා ගමන් කළා අපි විසිඑක් දෙනෙක්. එයින් ඉතුරු වුණේ මාත් මේ දරියත් විතරයි. අනෙක් හැමදෙනාම, කුසගින්නෙන් හා පිපාසයෙන් මියගියා."

"ඇය ඔබේ දියණියද?" එකෙක් ඇසීය.

"මං හිතන්නේ දන් ඇය අයිති මටයි. මං ඇගේ ජීවිතය බේරාගත් නිසා ඇය මගේ දරුවා. අද ඉඳන් ඇය ලුසි ටෙරියර්. ඒ වුණත් කවුද ඔබ?" ඔහු ඇසුවේ, තමන් ගෙවා ගත් පිරිස දෙස පුදුමයෙන් බලමිනි. "ඔබේ කිණ්ඩායමේ විශාල සංඛ්‍යාවක් ඉන්නවා නේද?"

"දහදාහක් විතර ඉන්නවා." එක් තරුණයෙක් පැවසීය. "අපි දෙවියන්ගේ දරුවෝ. මොරෝනි ශුද්ධවූන්යා විසින් තෝරාගනු ලැබූ ශ්‍රාවකයෝ. දෙවියන් වහන්සේගේ දරුවෝ. අසාධාරණයට ලක්වූ, පළිගැනීමට ලක්වූ, පීඩාවට පත්වූ, දෙවියන් වහන්සේගේ දරුවෝ."

"මං ඔවුන් ගැන කවදාවත් අහල නැහැ. දෙවියන් වහන්සේ ඔබ වැනි අය විශාල ගණනක් තෝරාගෙන ඇති බවයි පෙනෙන්නේ."

"ශුද්ධ වූ දෙවල් විහිථවකට ගන්න එපා." අනෙකා කීයේ හරමක් කෝපයට පත් හඬකි. "පැල්මයිරා නගරයේදී ඊජිප්තු රූපාක්ෂරවලින් ලියූ, දෙවියන් වහන්සේගේ ශුද්ධ ලියවිලි හමුවුණා.

ඒවා අති උක්තම පෝෂ්ප් සමින් වෙත භාරදෙනු ලැබුවා. අපි ඒ ශුද්ධ වූ ධර්මය අදහන අය. අපේ දේවස්ථානය තිබුණේ ඉලිනෝඒ ජනපදයේ නව්වුහි. දෙවියන් වහන්සේ විශ්වාස නොකරන බිහිසුණු මනුෂ්‍යයන්, අපට හිරිහැර කළා. උන්ගෙන් ගැලවී අපි මේ භෝයන්නේ අපට වාසයට සුදුසු භූමියක්. කාන්තාරය මැද වුණේ කමක් නැහැ. අපට වෙන්ව විසීමට බීමක්.”

‘නව්වු’ යන නාමය පෝත් ලෝරියර්ගේ මතකය අවදි කළේය.

“මට කේරෙනවා.....ඔබ මෝමොන්වරු තේද?”

“ඔව්. අපි මෝමොන්වරු” ඔවුහු එක්හිඬින් කීහ.

“ඉතින් කොහෙද ඔබ මේ යන්නේ?”

“අපි දන්නේ නැ. හේවියන් ඩහන්සේගේ අදිසි හස්තයෙන් අප කැඳවාගෙන යනවා. අපේ ආගම් නායක උතුමාණන් මගින් දෙවියන් අප ගෙනයනවා. ඔබත් ඔහු වෙතට යා යුතුයි. ඔබ ගැන කළයුත්තේ කුමක්ද කියා ඔහු පවසාපි.”—

මේ වන විට ඔවුහු කඳු පාමුල වෙත පැමිණ සිටියහ. සංචාරක බැතිමතුන් පිරිස විසින් මේ දෙදෙනා වට කරගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත් කුඩා දරිය හා වැඩිහිටියා කැඳවාගෙන යන ලද්දේ විශාලම අශ්වකර්තය වෙතයි. අනෙක් රථ ඇදගෙනයාම සඳහා යොදා තිබුණේ අශ්වයින් දෙදෙනෙකි. නැත්නම් සතරදෙනෙකි. නමුත් මෙම රථය අශ්වයින් සයදෙනෙකු විසින් ඇදගෙන යනු ලැබූ අලංකාර රථයක් විය. රියැදුරා අසල වාසි ටී-සිටියේ වයස අවුරුදු තිහක පෙනුමක් තිබූ පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ ප්‍රමාණයෙන් විශාල හිස මෙන්ම මුහුණේ ප්‍රකාපවත් පෙනුම ද කියා පෑවේ මොහු නායකයා බවයි.

“අප ඔබට භාරගන්නේ, අපේ ආගම ගැන විශ්වාසය තබා, අපගේම අය වෙතවා නම් පමණයි.” නායක උතුමාණන් පැවසුවේ අතරම වූ දෙදෙනා පිළිබඳ තොරතුරු අසන්නට ලැබුණු විටයි.

“අප අතරේ වෘක්කයන් නැහැ. මේ මහා කාන්තාරයේ ඔබ වෘක්කයන්ට ගොදුරු වී ඔබේ ඇටකටු සුදු පැහැයට හැරී විනාශ වී යාපි. අපේ ආගම ඇදහීමේ පොරොන්දුව පිට අප සමග එන්න

* මෝමොන්වරුන් හඳුන්වා ගැනීම සඳහා මෙම පොත අවසානයේ (286 පිටුවේ) උපග්‍රහණයා බලන්න.

කැමතිද?" "මං ඔන පොරොන්දුවක් පිට එන්නම්." ෆෙරියර් පැවසුවේය.

"ඔහු විභවයෙන් ස්වල්පයක් සහෝදරයා. ඔහුටත් දරුවාටත් කන්න බොන්න දෙන්න. ඔවුන්ට අපේ හුදකලා වූ ධර්මය ඉගැන්වීම ඔබට භාරයි. අපි හුඟක් ප්‍රමාදවූණා. ඉතින් තවත් පමා නොවී ඉදිරියටම යමු. දෙවියන් අප වෙත ලබාදෙන භූමිය කරා යමු."

"යමු යමු! දෙවභූමියට! යමු යමු!"

මෝමොන් හක්තිකයෝ රැඳී සිටි රැඳී නැගෙන. ඒ සමගම අසුන් මෙහෙයවන රියදුරන්ගේ කසවලින් නිකුත් වූ හඬ ද කරත්ත රෝද වලින් නිකුත් වූ හඬ ද යුළින් අසන්නට ලැබිණි. අනාඨයින් දෙදෙනා භාර දෙනු ලැබූ පූජකයන්ගේ කරත්ත තුළම, අනාඨයින්ට රැඳී සිටීමට ඉඩ හරින ලදී. ඔවුන්ට වහා ආහාරපාන ලැබිණ.

"ඔබ මෙහිම ඉන්න." පූජකයා කීය. "දින කිහිපයක් යඳි මය මහත්සි ගනිය. මහාහරිලයාවී. ඒ අතරේ මතක තියාගන්න. ඔබ මුළු ජීවිතේම අපේ ආගමේ. ඩ්‍රිග්හැම් ය. එය පැවසුවා. ඔහු එය පැවසුවේ පෝසප් සමීක් ගේ කමහඩින්. ඒ කියන්නේ දෙවියන් විහන්සේගේ කමහඩින්."

යුටා කාන්තාරයේ පිපුණු මලක්

මෝමොන් බැතිමතුන් ඔවුන්ගේ ගමනාන්තය වෙත පැමිණෙද්දී මුහුණ දුන් දුෂ්කරතා ගැන විස්තර කිරීමට, මෙය අවස්ථාව නොවේ. මිසිසිපි ගං ඉවුරේ සිට, රොක් කඳුවැටියේ බටහිර බෑවුම වෙත ඔවුන් සංක්‍රමණය වූයේ, ඉතිහාසයේ නොවූ විරූ දුෂ්කරතා මැදයි. බිහිසුණු මනුෂ්‍යයන්, බිහිසුණු චිතසිවුපාවුන්, ලෙඩරෝග, විඩාව, කුසගින්න, පිපාසය, මේ ආදී සොබාදහමෙන් එල්ල වූ බාධක හැම එකක්ම මැඩගෙන, ඉදිරියට යාමට ඔවුහු සමත්වූහ. කෙසේ වෙතත් මෙම දීර්ඝ ගමනේදී නොකඩවා ඔවුන් වෙත ළඟාවූ දුක් ගැහැට අපමණය. මේවා ඉදිරියේ ඔවුන්ගේ ශක්තිමත් නිර්භයම පුද්ගලයන් පවා හිතියෙන් සැළකිය නොහැකි. දීර්ඝ ගමන අවසානයේ ඔවුහු යුටා ශුෂ්ක කාන්තාර ප්‍රදේශය වෙත ළඟාවූහ.

"මෙන්ත මෙනෑන තමයි අපේ භූමිද. සදාකල්හිම අපට වාසය කිරීමට දෙවියන් වහන්සේ ලබා දුන් තැන." නායක උතුමාණන් වූ බ්‍රිග්හැම් යංගේ මුඛෙන් එසේ අසන්නට ලැබුණු විට, සියල්ලෝම දණින් වැටී දෙවියන්ට යාච්ඤා කළහ.

නායකත්වය දරීමට මෙන්ම පරිපාලනයට ද තමා සුදුස්සෙකු බව, බ්‍රිග්හැම් යං ඉක්මනටම ඔප්පු කර පෙන්වුවේය. හිස් කාන්තාර බිමේ අනාගත තහරය සැලසුම් කරන ලදී. පිඹුරුපත් ඇඳ, ඉඩම් කැබලිවලට වෙන්කරන ලදී. එක් එක් පුද්ගලයින්ගේ අවශ්‍යතා අනුව ඉඩම් බෙදා දෙන ලදී. වෙළෙඳුන්ට වෙළඳාම් ඇරඹීම සඳහා ඉඩම් ද අනෙක් වෘත්තිකයන්ට ඒ ඒ වෘත්තීන් සඳහා ඉඩම් ද හිමිවිය. මංමාවත් හා වතුරග්‍ර ඉදිකෙරිණි. වැසි ජලය ගලා බැසීමට

කාණ්ඩ පද්ධති, පැළ රෝපණය කිරීම හා මල්වතු ද සැකසීම. ඊළඟ ගිම්හානය උදාවෙද්දී කෙත්වතු තිරිඟු කරලින් බරවිය. ධාන්‍ය වැපිරූ කෙත්, පැහෙන කරලින් බරවෙද්දී, යුධාව රත් පැහැයෙන් බැබළෙන්නට පටන්ගත්තේය. මෙම සංක්‍රමණිකයන් අත ගැසූ සෑම කටයුත්තක්ම පුද්ගලිකව ලෙස සාර්ථක විය. මේ හැම එකකටම වඩා අලංකාර වූයේ, තඟරය මධ්‍යයේ ඔවුන් ඉදිකළ දෙව් මැදුරයි. එය උසින් ඉතා වැඩිවූ අතර, ප්‍රමාණයෙන් ද බොහෝ විශාල විය. උදේ හිරු පායන මොහොතේ සිට, හිරු-බැස යන තෙක් සංගීත වාදන රටේ සතර අතින් අසන්නට ලැබිණි. ඒ, දහසක් අත්තරායන් මැදින් තමන් මෙහි කැඳවා ගෙන ආ, ආගමික නායකයා වෙනුවෙන්, බැතිමතුන් පැවැත්වූ සංගීත වාදනය.

අනාථයින් දෙදෙනා-ඡෝන් ලෙරියර් හා කුඩා දරිය, මෝමොන් බැතිමුමන් සමඟ ගමනාන්තය දක්වා කැඳවාගෙන එන ලදී. දරිය ඡෝන් ලෙරියර්ගේ දියණිය ලෙස ඔහුගේ භාරයට පත්විය. නිවාස ඉදිවෙන තුරු ඇය රැඳී සිටියේ, ස්වූත්භූතයන් නම් ආගමික සහෝදරයාට අයත් කර්මකරයෝ. ස්වූත්භූතයන්, ඔහුගේ බිරියන් තිදෙනා, සහ දොළොස් හැවිරිදි පුත්‍රයා ද එහි වාසය කළෝය. කුඩා කාලයේදීම තම මව අහිමි වීමෙන් කම්පනයට පත්ව සිටි දරිය, මේ කාන්තාවන්ගේ යුරුතලිය බවට පත්වූවාය.

මේ අතර ඡෝන් ලෙරියර් විඩාපත් නොවන දඩයක්කාරයෙකු ලෙසත්, දක්ෂ මහපෙත්වන්තෙකු ලෙසත්, සහෝදර ජනයා අතර ප්‍රසිද්ධියට පත්විය. අන් අයට සමාන තත්ත්වයේ සශ්‍රීක ඉඩම් කැබැල්ලක් ප්‍රධානීන්ගේ තීරණයෙන් ඔහුට හිමිවිය. මේ ඉඩම ප්‍රමාණයෙන් කුඩාවූයේ නායක උතුමාණන් වූ බ්‍රිග්නැම් යංගේන්, ශුද්ධවත්තයින් සිවුදෙනා වූ ස්වූත්භූතයන්, ට්‍රෙබර්, කිම්බෝල් හා ජොන්සන් යන අයගේ ඉඩම් කැබැල්ලට පමණි.

ඔහුට ලැබුණු මේ බිම් කැබැල්ලේ ඡෝන් ලෙරියර්, ලී කොට වලින් නිවසක් තනාගත්තේය. කලක් ගතවෙද්දී මෙයට අමතර කාමර එකතු වී මෙය අගනා වාසස්ථානයක් බවට පත් විය. බුද්ධිමත්, ක්‍රියාශීලී මනසක් තිබූ ඔහු, දුගේ වැඩකටයුතුවලට දක්ෂයෙක් විය. උදේ සිට හැන්දෑ වන තුරු කමාට අයත් ඉඩම සි සෑමට හා අස්වැද්දීමට, ඔහු සම්පූර්ණ කාලය ගත කළේය. එහෙයින් කල් ගෙවෙද්දී ඡෝන් ලෙරියර්ගේ ගොවිපොළ හොඳින් සරුසාර විය.

හෝග වගාව හා සතුන් ඇතිකිරීම සාර්ථක වෙද්දී, ඔහු ධනය අතින් යහපත් අතට හැරිණි. අවුරුදු තුනක් ගත වෙද්දී ඔහු තම අසල්වාසීතාව වඩා ධනවත්වනු විය. අවුරුදු හයක් ගතවෙද්දී ඉඩම්හිම ඉවිලිකරුවෙකු විය. අවුරුදු නවයක් ගතවෙද්දී ඔහු හැඳින්වූහෝ, ඉඩම්හිම ධනවත් ව්‍යාපාරිකයෙකු ලෙසිනි. අවුරුදු දොළහක් ගතවෙද්දී, ෆෙරියර් ධනාත්මකව බවට පත්විය. සෝල්ට්ලේක් නගරයේ ඔහුගේ මට්ටමට ෧෦ විය හැකි ධනාත්මකත්වය, දුප්පත් භාග්‍යකරුවන් අඩුගණනකි. රට අභ්‍යන්තරයේ මුහුදක් වූ මහා ලුණු විලේ - සෝල්ට් ලේක් සිට, චාසාඩ් කඳු වැටිය දක්වා ජෝන් ෆෙරියර් තරම් සුප්‍රසිද්ධියට පත් අනෙකකු නොවීය.

ඔහු සමග ආගම ඇදහූ මෝමොන් සමාජයේ, ෆෙරියර් අප්‍රසාදයට පත්වූයේ එකම කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පමණි. කවුරු නොතරම් තර්ක විතර්ක ඉදිරිපත් කළත්, ආයාචනා කළත්, විවාහයක් කරගැනීම ජෝන් ෆෙරියර් ප්‍රතික්ෂේප කළේය. මෙසේ කිරීමට හේතුවක් ඔහු කිසිවිටෙකත් ඉදිරිපත් කළේ නැත. ඔහු තම මතයට දඩ්ව ඇලී සිටියේය. ඔහු මෙසේ අවිවාහකව සිටීමෙන් පෙන්වන්නේ, මෝමොන් ආගම ගැන ඔහු දක්වන නොසැලකිල්ලත් බව යයි සමහරු චෝදනා කළහ. තවත් සමහරුන්ගේ මතය වූයේ, විවිභ්‍යයක් කර ගැනීමෙන් මුදල් වියදම් වෙන නිසා, ධනයට තණ්හාවෙන් ෆෙරියර් විවාහ නොවෙන බවයි. ෆෙරියර් තරුණ කාලයේ ඔහුගේ ආදරය දිනූ, රත්වත් කෙස් තිබූ ආදරවන්තියක් ඔහුට සිටි බවත්, ඇය ඔහු හැර දමා අත්ලාන්තික් වෙරළ-දෙසට පැන ගිය නිසා, විවාහ නොවීමට තීරණය කර ඇති බවත්, තවත් සමහරුන්ගේ මතය විය. කාරණය කුමක් වුවත් ෆෙරියර් ජීවත්වූයේ අවිවාහකවය. අනෙක් සියලුම ආකාර වලින් ඔහු නිසිපරිදි ආගම ඇඳුනුවේය. ඔහු සෝල්ට් ලේක් නගරයේ ප්‍රකට වූයේ, ගක්කිමත්ව ආගම ඇදහූ, අවංක පුද්ගලයෙකු ලෙසයි.

දව තිවසේ හැදුණු වැඩුණු දුප් ෆෙරියර්, සෑම කටයුත්තකදීම සිය පියාණන්ට සහාය වූවාය. කඳුකරයෙන් හමා ආ වේගවත් සුළඟත්, පයින් ගස් වලින් හැමු කපුරු සුගන්ධයත්, ඇයට මවක හෝ සෙවිකාවක නැති අඩුව පිරවීමට සමත්විය. කාලය වසරින් වසර ගෙවී යද්දී, දුප් උසින් මහතින් මෙන්ම, ගක්කියෙන් ද වැඩුණාය. ඇගේ කම්මුල් වඩාත් රත් පැහැ වෙද්දී, පියවර තැබීමේ

ලාභිකයා වෙතත් විය. ගෙරියර්ගේ ගොවිපොළ අසලින් වැටී තිබූ අඩි පාරේ ගමන් ගත් පැරැණි ගම්වාසීන්ට ලුසියෝ සුන්දර වෙනස පැහැදිලිවම දකිය හැකි විය. සිය පියාගේ නිරිත ගොවිපොළෙන් නිරිත පාරේ මිටියක් නෙළාගෙන, අශ්වයා පිට නැගී ආ ලුසියෝ, ඔවුන්ට නිතර දකින්නට ලැබිණි. අශ්වයා ද පහසුවෙන් කිකරු කරගෙන, ගොවිපොළේ ධාන්‍ය ද රැගෙන ආ ඇය, ඔවුන්ට සිහිකළේ බටහිර දිග පතපදවල තරුණ තරුණියන්ට උරුම, සැබෑ සොළුරු බව හා කාර්යශූර බවයි. මේ අයුරින් මල් පොහොට්ටුව මලක් බවට විකසන වෙදදී, ඇගේ පියා පැයකින් බැඩුමේ ධනවත්ව ගොවියා බවට පත්විය.

මෝමොන් ආගමිකයෝ තමන්ට හඳුන්වාගත්තේ, ජේසුක්රිස්තුගේ "මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයන්" ලෙසිනි. ඔවුන් තම ආගමේ සංකේතය ලෙස යොදා ගත්තේ මිවදයයි. ඒ ජූනි මාසයේ උණුසුම් දිනයකි. මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයෝ මිමුස්සන් මෙන් කඩිසරව වැඩකටයුතු වල යෙදී සිටියහ. ගොවිපොළෙන්, මහමගත්, එකසේ අතලස්ව ඔවුහු ක්‍රියාශීලී වූහ.

කැලිෆෝනියා පතපදයේ රත්රන් ඉල්ලුම් හමුවීමේ ආරංචිය උතුරු ඇමෙරිකානු මහාද්වීපය පුරා පැතිර ගියේ ලැවිහින්තක් මෙනි. එක්සත් පතපදය පුරා වැසියෝ රත්රන් හැරීමේ අරමුණෙන්, කැලිෆෝනියාව වෙත සංක්‍රමණය වීමට පටන්ගත්තෝය. ඔවුන්ගේ ගමන් මග වැටී තිබුණේ, මෝමොන් දෙශයේ අගනුවර වූ සෝල්ට්ලේක් නගරය හරහායි. මේ තවලම, බඩු පැටවූ කොට්ඨවත්තෙන් සහ සංක්‍රමණිකයන් රැගත් අශ්වයින්ගෙන් පැදිහිබිණ. ඒවා වැල නොකැඩී ගමන් ගත්තේ බටහිර දෙසටයි. මේ මිනිස් හා සත්ත්ව ගංගාව නිසා සෝල්ට්ලේක් නගරයේ වීථිවල, නිකිපතා තදබදයක් පැවැතිණි. මීට අමතරව, නුදුරු තැනකිවල බැබළුවත්ට හා ගවයින්ට තණ කවමින් සිටි ගොපල්ලෝ, තම සතුන් දක්කාගෙන නගරය හරහා ගමන්කළහ. මෙසේ මහජනයාගෙන් සහ සතුන්ගෙන් වීථි පිරී ගිය අවස්ථාවක, ඒ අතරින් අශ්වයෙකු පිට නැගී ගමන්කිරීමට ලුසියෝ සිදුවිය. ඒ, වෙනදා මෙන්ම එදින ද ඇගේ පියා ඇයට පැවරූ රාජකාරියක් ඉටු කිරීම පිණිසයි.

ඇගේ දුමුරු පැහැති දිගු කේශකලාපය සුළඟේ ලෙලදෙද්දී, ලුසියෝ අසු පිට නැගී වේගයෙන් ඉදිරියට ගමන්කළාය. ගමන් වේගය

නිසා ඇගේ මුහුණ රත්වැනි වී තිබිණි. නිර්භයව අසු ඉදිරියට මෙහෙයවූ මේ සුන්දර තරුණිය දෙස, සංචාරකයෝ විස්මිතව බලා සිටියහ.

නගරයේ පිටත සීමාවට ළංවෙද්දී, පාර සම්පූර්ණයෙන්ම අවහිර වී ඇති බැව් ලුසී දුටුවාය. තණබිම්වල සිට නගරය මධ්‍යයට, ගවයන් දක්කාගෙන ආ ගොපල්ලන්ට තිබුණේ රළු ගති පැවතුමය. තමන් නිසා මාර්ගයේ ඇතිවන බාධාව ගැන, ඔවුහු තැකීමක් නොකළහ. මාර්ගය වසා සිටි මිනිස්සුන් රාත්‍රිවෙන් මිදී සිය කටයුත්ත සඳහා යාමට, ලුසී නොඉවසිල්ලෙන් බලාසිටියාය. ගව පේළියේ හිස් වූ තැනක් දුටු විගස, ඇය තම අසු එතැනට මෙහෙය වූවාය. එහෙත් පසුපසින් ආ ගවයෝ එ නිඩැස් වැසි යන සේ එතැනට එකතු වූහ. දන් ලුසී, දිගු අං සහිතව බිහිසුණු බැලුම් හෙළා මිහිරන රංචුව මධ්‍යයේය. ගොවිපොළේ වැඩ කටයුතු නිසා ගවයන් ගැන දන සිටි ඇය, බියට පත් වූයේ නැත.

ඇය උත්සාහ දරුවේ, සතුන් අතරින් ලැබෙන සුළු ඉඩකින්, කෙසේ හෝ තම අශ්වයා ඉදිරියට ගෙන යාමටයි. එහෙත් අවාසනාවක මඟක! එක් මිහිරෙනෙකුගේ දිග අඟක් අහම්බෙන් ඇය නැගී සිටි අශ්වයාගේ උදරයේ ඇතිණි. දඩ් මේදනාවට පත් අශ්වයා කෝපයෙන් වියරු විය. ඉදිරි කකුල් දෙක ඉහළට ඔසවාගත් උෘ, මරහඩ දෙමින් දහලන්නට පටන්ගත්තේය. අශ්වයින් කැලැහීමට පත්ව, කුලප්පු වී, ඉදිරි දෙපා ඔසවමින් කලබල කරන විටෙක, උෘ පිට රැඳී සිටිය හැක්කේ දක්ෂ අශ්වාරෝහකයෙකුට පමණි. මෙය ඉතා භයානක අවස්ථාවකි. උෘ ඉදිරි දෙපා පහළ හෙළා සතරපයින් සිටීමට උත්සහ කළ සෑම විටකම, මිහිරකුන්ගේ අං අශ්වයාගේ සිරුරේ ඇතිණ. එයින් සිදුවූයේ, උෘ නව තවත් කෝපයට පත් වීමයි. ලුසී කෙසේ හෝ අශ්ව සැදලයේ රැඳී සිටිය යුතු විය. යන්නමින් හෝ පය ලිස්සා ගියහොත් සිදු වන්නේ, ඇය අසුපිටින් බිම ඇඳ වැටීමයි. එසේ වුවහොත් සිදු වන්නේ, සිය ගණනක් සතුන්ගේ කුරවලට පැහී, අනිවාර්යයෙන්ම ජීවිතක්ෂයට පත්වීමයි.

මෙවැනි අවස්ථාවකට මුහුණදී පුරුද්දක් නොතිබුණු ලුසීට ක්ලාන්ත ගතියක් දැනිණ. ඉහළට මතු වූ දුර්වලෙන්ද, දහලන සතුන්ගේ ප්‍රාශ්වාසයෙන් ද ඇය තවත් අපහසුවට පත් වූවාය. අශ්වයාගේ රේන්ස් පටි අල්ලාගෙන සිටි ඇගේ, දැනටමත් ග්‍රහණය ලිහිල් විය.

තව මොහොතකින් දිවි ගලවා ගැනීමේ සියලු බලාපොරොත්තු සුනුවිසුනු වී යාමට ඉඩ තිබිණි. එහෙත් එක්වරම ඇගේ වැලමිට අසලින් කරුණාවන්ත වදනක හඬක් ඇයට අසන්නට ලැබිණි. ඒ කිසිවෙකු ඇගේ සහායට එමට සූදානම් බවයි. ඒ මොහොතේම දුඹුරු පැහැති හැඩි දඩි අතක් අශ්වයාගේ කටකලියාවෙන් අල්ලාගෙන, උං ගව රංචුවෙන් ඉවතට ඇද ගත්තේය.

"මබට තුවාලයක් සිදුවුණේ නැහැ නේද මෙනෙවිය?" ඇගේ ගැළවුම්කාරයා විමසුවේය.

ඇය හිස ඔසවා නිර්භය, දුඹුරු පැහැති මුහුණ දෙස බලා සිනාසුණාය.

"මං හරියට භය වූණා. මේ එළඳෙන්නු ගොඩකට, පොත්වේර මෙව්වර භය වේවි කියල මං හිතුවෙ නැ."

"මබට අශ්ව සැදලයේ රැඳී ඉන්න පුළුවන් වුණු එක ගැන අපි දෙවියන්ට ස්තූතිකරන්න මිනෙ." ඔහු කීය.

ඔහු බිහිසුණු පෙනුමක් තිබූ උස තරුණයෙකි. වේගයෙන් ගමන් කළ හැකි ශක්තිමත් අසෙකු පිට නැගී සිටී ඔහු, දඩයක්කරුවෙකු මෙන් හැඳ, කරේ රහිතලයක් එල්ලා ගෙන සිටියේය.

"මබ නේද ජෝන් ෆෙරියර්ගේ දියණිය? මං දුටුවා මබ ගෙදර ඉඳල මේ පැත්තට ආ හැටි. ඔබේ තාත්තා හමුවුණාම අහන්න, ශාන්ත ලුචි නගරයේ ජෙටර්සන් හෝප්ල මතකද කියලා. ඔබේ තාත්තා මං හිතන ජෝන් ෆෙරියර් නම්, ඔහු මගේ තාත්තාගේ හොඳ මිත්‍රයෙක්."

"එහෙනම් අයි ඉතින් ඔබම අපේ තාත්ත හමුවෙන්න ඇවිත් ඒක අහන්නෙ නැත්තේ?" ඇය ඇසුවේ නැතපත් ස්වරයෙනි.

මෙම යෝජනාව ගැන තරුණයා හැබෑම සතුටට පත්වූ බව පෙනිණ. ඔහුගේ කථා පැහැති දෙනෙත් ප්‍රීතියෙන් දිලිසෙන්නට විය.

"හොඳයි මම එන්නම්. අපි පසුගිය මාස දෙකම කළකරයට වෙලා රථ පීඩිතයක් ගතකළේ. ගෙදරකට ගොඩවදින්න තරම් පිරිසිදු පෙනුමක් මා ලෙ නැහැ. ඔහුට අපව පිළිගන්න වෙනවා මේ හැටියටම!!"

"මබට ස්තූතිකරන්න ඔහුට හේතු ගොඩක් තියෙව්. ඒ වගේමයි මටත්." ඇය පිළිතුරු දුන්නාය. "තාත්ත මට හරි ආදරෙයි. අර

එදෙනෙත්තට පැහිලා මාව මළා නම්, ඔහුට ඒක දරාගන්න බැර වේදනාවක් වෙනවා."

"ඇයි මටත් ඒක දරා ගන්න බැර වේදනාවක් වෙනවා." ඔහු කීය.

"ඔබට? ඒකෙන් ඔබේ හිතට අමාරුවක් ඇතිවෙන්නේ කොහොමද කියලා මට හිතාගන්නවත් බෑ. ඔබ අපේ ඥාතීන්ටත් නෙමෙයි නේ."

ලුසි ෆෙරියර්ගේ මේ ප්‍රකාශයෙන් තරුණයාගේ මුහුණ අඳුරු විය. ලුසි ඊට හඬ නගා සිනාසුණාය.

"මන්න බලන්න. මං එහෙම දෙයක් අදහස් කළේ නෑ." ඇය කීවාය. "ඔබ දුන් අපේ ඥාතීන්ටත් නෙමෙයි. මන්න කොහොම හරි අපට බලල යන්න අපේ ගෙදර එන්න ඕනෙ. එහෙනම් මං යන්නම්. මට ප්‍රමාද වෙනවා. තවත් ප්‍රමාද වුණොත් ඔහුගේ රාජකාරි ගැන තාත්තා තවදුරටත් මං ගැන විශ්වාසයක් තියන එකක් නෑ. ආයුබෝවන්!"

"ආයුබෝවන්!" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ සුළු වාටියක් සහිත ඔහුගේ හිස්වැස්ම මසවමිනි.

තම අශ්වයාට කස පහරක් දුන් ඇය, දුට්ටි වලාකුළක් මැදදේ අසු ඉදිරියට මෙහෙයවුවාය.

ජෙෆර්සන් හෝප් තරුණයා තම සගයින් සමඟ අසුන් පිට නිහඩව ඉදිරියට ගමන්කළේය. ඔහු තම හිතමිතුරන් සමඟ ගොස් සිටියේ නෙවාඩා කඳුකරයටයි. රිදී ඉල්ලම් ගැරීම සඳහා එහි ගිය ඔවුනට ඉල්ලම් කිහිපයක්ම හමු විය. එහෙත් මේ කටයුත්ත සඳහා යෙදවීමට තරම් මුදලක් ඔවුන් අත් නොතිබිණි. ඔවුන් යෝල්ට් ලේක් නගරයට ආවේ එම අරමුදල දායා ගැනීම සඳහායි.

අනෙක් අය මෙන්ම ඔහුගේ ද උතත්දුව යොමු වී තිබුණේ, තමන් යෙදීමට බලාපොරොත්තු වන කටයුත්ත කෙරෙහිය. එහෙත් හදිසියේ මෙම තරුණිය දකින්නට ලැබීම නිසා, දුන් ඔහුගේ අවධානය වෙනස් වී ඇත. තම සිතේ යටපත් නොවෙන කැලැකීමක් හටගෙන ඇති බැව් ඔහුට වැටහිණි. රිදී ඉල්ලම් ගැරීමටත්, වෙනත් කිසිම කටයුත්තක්වත් මේ අලුත් ප්‍රශ්නය තරම් වැදගත් ඒවා නොවන බව ජෙෆර්සන් හෝප් මෙනෙහි කළේය. ඔහුගේ සිතේ ඇතිවූයේ අවංක

ආදරයකි. තමන් අතගැසූ සැම කටයුත්තක්ම සාර්ථක ලෙස ඉටුකරගැනීමට මේ දක්වා ඔහු සමත්විය. අප්‍රතිහත ධෛර්යයෙන්, මිනිසෙකුට යෙදිය හැකි උපරිම උත්සාහය යොදා, ඇය දිනාගන්නෙමැයි ඔහු සිතාගත්තේය. ඒ අයුරින් මේ කටයුත්ත සාර්ථක කරගන්නෙමැයි, ඔහු කමාටම ශපථ කරගත්තේය.

එදා රාත්‍රි ජෝන් ලෙරියර් හමුවීමට ඒ නිවසට ගියේ කවරෙක්ද, මේ තරුණයා මිස? එදා පමණක් නොවේ. ඔහුගේ මුහුණ ලෙරියර් නිවසේ හුරුපුරුදු දසුනක් බවට පත්වෙන තරමට, ජෙෆර්සන් හෝප් යළි යළිත් එහි ගියේය.

මෙම මිටියාවතටම වී, පසුගිය අවුරුදු දොළහක කාලයක් ගොවිතැන් කටයුතුවල ඇලී ගැලී සිටි ජෝන් ලෙරියර්ට, බාහිර ලෝකයේ සිදුවන්නේ කුමක්ද යන්න දනගැනීමට අවස්ථාවක් නොවීය. ඒ හැම දෙයක්ම ඔහුට ජෙෆර්සන් හෝප්ගෙන් දනගන්නට ලැබීණි. ඔහු ඒවා විස්තර කළේ මහල්ලාගේ පමණක් නොව ලුසිගේ ද සිත්ගන්නා අයුරෙනි.

කැලිෆෝනියාවට සංක්‍රමණය වූ පුරෝගාමීන් අතර, හෝප් ද එක් අයෙක් විය. සාමය පැවැති ඒ දිනවල, සමහරු විශාල වශයෙන් ධනය ඉපැයූ හැටින්, සමහරු ඒ ධනය විනාශ කරගත් හැටින් ගැන පුදුමාකාර කථා රැසක්, තරුණයා දැන සිටියේය. ඔත්තූකරුවෙකු, දඩයක්කාරයෙකු, රිදී ඉල්ලම් ගරන්නෙකු සත්ත්ව ගොවිපොළක් පවත්වාගෙන යන්නකු ආදී, නොයෙක් රැකියාවල යෙදී ඇති ඔහුට අත්දැකීම් සම්භාරයක් විය. වික්‍රමාන්විත ක්‍රියාවක් සිදුවෙමින් තිබුණේ කොහිද, ජෙෆර්සන් හෝප් ඒ තැන් සොයා ගොස්, ඒවාට සහභාගි විය. වැඩි දවසක් යාමට පෙර ඔහු මහලු ලෙරියර්ගේ බෑදෑ මිත්‍රයෙක් බවට පත්විය. තරුණයාගේ නොපැලෙන අධිෂ්ඨානය ගැන මහලු ගොවියා පැහැදිලිවේය. තරුණයාගේ යහපත් ගතිගුණ ගැන ප්‍රශංසා කිරීමට ද ජෝන් ලෙරියර් පසුබට නොවීය.

මෙවැනි අවස්ථාවලදී ලුසි-නිහඬ වූවාය. එහෙත් ඇගේ සතුටෙන් බැබළෙන දීප්තිමත් දෑස් හා රත් පැහැ දෙකොපුල්වලින් පැවසුණේ, ඇගේ හදවත තවදුරටත් ඇය සතුව තැනි බවයි. ඇගේ තාත්තාට නම්, මෙම ලකුණු තේරුම් ගන්නට අමාරු වන්නට ඇත. එහෙත් ඇගේ සිත දිනාගත් තරුණයාට නම් එම ලකුණු තේරුම් ගැනීමට අපහසුවක් නොවීය.

ගිම්හාන සෘතු වේ එක් උදෑසනකි. ජෝන් ගේරියර් ගේ නිවස වෙත වේගයෙන් පැමිණී අශ්වාචාරාභක්ෂකයෙකි. ඒ ජෙෆර්සන් හෝප්ස්. ඔහු ගේට්ටුව අසල අසුපිටින් බසිඳී, දොර අසල සිටී ඇය, ඔහු හමුවීමට ඉදිරියට ගියාය.

"මං මේ නගරයෙන් පිටවෙලා යන්නයි හදන්නේ ලුයි." ඔහු කීවේ ඇගේ දෑත්වලින් අල්ලාගෙන, ඇගේ දෑස් වෙතට එබී බලමිනි. "අද මා එක්ක යන්න සුදානම් වෙන්න කියලා, මං ඔයාගෙන් ඉල්ලා හිටින්නේ නෑ. ඒ වුණත් ලුයි මං ආයේ මෙහෙ එන දවසට ඔයා සුදානම් නේද?"

"කවදද ඒ දවස?" ඇය ඇසුවේ සිනාසෙමින් එහෙත් ශ්‍රීර්ජාවෙන් රතුවෙමිනි.

"වැඩිම උණෙන් තව මාස කිහිපයකින්. මං ආයෙමත් ආව දවසට, ඔබව මට විවාහ කරදෙන්න කියලා මං ඔබේ තාත්තාගෙන් ඉල්ලා සිටිනවා. අපට බාධාකරන්න කිසිකෙනෙක් නෑ."

"එතකොට තාත්තා මොනව කියාවිද මම දන්නෙ නෑ?"

"ඔහු කැමැතියි. හැබැයි අපේ රිදී පතල්වල ඉල්ලම් හැරීමේ වැඩේ සාර්ථකව කෙරෙනවා නම්. ඒක හරියන බවට මගේ හිතේ සැකයක් නෑ."

"එහෙනම් කොච්චර හොඳද? තාත්තයි ඔබයි හැම දෙයක් ගැනම කථාකරල තීරණයකට ඇවිත්. මං ඉතින් මොනව කියන්න ද?" ඇය කොඳුළාය.

"දෙවියන්ට සතුතිවේවා." ඔහු කීය.

"එහෙනම් ඒක තීන්දුයි. මං මෙතැන රැඳී සිටින වෙලාව වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න, මෙතැනින් පිට්ටි යාමත් අපහසු වෙනවා. මගේ මිත්‍රයන් මං එතතුරු මග බලාගෙන. එහෙනම් ආයුබෝවන් ලුයි. තව මාස දෙකකින් ඔබට මාව දකින්න ලැබේවි. ආයුබෝවන්!"

ඔහු ඇයගෙන් සමුගෙන අසුපිටට නැගී මිතුරන්ට එක්වුණේය. අනතුරුව ඔවුහු වේගයෙන් මේ පෙදෙසින් ඉවත්වී ගියහ. ඔහු තම දර්ශන පථයෙන් ඉවත්වී යන තුරු, ඇය ගේට්ටුව අසලට වී බලා සිටියාය. ඇය ආපසු නිවස වෙත ආවේ මුළු යුගාවේම ප්‍රීතිමත්ම යුවතිය ලෙසිනි.

ජෝන් ෆෙරියර් නායක උතුමාණන් සමග සාකච්ඡාවක

ජෙෆර්සන් හෝප් ඔහුගේ සගයන් සමග සෝල්ට් ලේක් නගරයෙන් පිටවී ගොස් සති තුනක් ගතවිය. මාස දෙක සම්පූර්ණ වෙද්දී තරුණයා ආපසු පැමිණෙන බව ජෝන් ෆෙරියර්ට සිහිවිය. එවිට තමා ආදරයෙන් හදා වඩා හත් දිනකින් තමාට අහිමිවන බව සිතද්දී, ඔහුගේ සිතේ ඇති වූයේ ශෝකයකි. එහෙත් දන් ඇය අතිශය සතුටෙන් කාලය ගතකරන සැටිත්, ඇයගේ මුහුණ සිනහවෙන් ඔප වැටී ඇති සැටිත් දකිද්දී, ඔහුගේ සිතට ඇතිවූයේ සැනසීමකි.

මෝමොන් හක්තිකයෙකුට තම දියණිය කිසිදිනෙක විවාහ කර නොදෙන්නෙමැයි යන අදහසක්, ඔහුගේ යටි සිතේ තැන්පත් වී තිබිණි. මෝමොන් විවාහයක් කිසියෙක් විවාහයක් ලෙස තමාට සැලකිය නොහැකි බව ෆෙරියර් මෙනෙහි කළේය. එවැනිනක්, අවනම්බුවක්, ලැජ්ජාවට කරුණක්, මිස විවාහයක් නොවේ. මෝමොන් හක්තිකයන්ගේ අනෙකුත් නීතිරීති හා ක්‍රියා පිළිවෙත් ගැන එතරම් බැරැරැම්ම නොසිතුවත්, එක පිරිමියා එක්වර කාන්තාවන් ගණනාවක් විවාහකරගන්නා වාරික්‍රියා ගැන, ෆෙරියර්ගේ සිතේ තිබුණේ පිළිතුලකි. කෙසේ වෙතත් ඒ ගැන විවෘතව අදහස් දක්වීමට ඔහුට හැකියාවක් නොවීය. මෝමොන් වරුන්ගේ පිළිවෙතට විරුද්ධ අදහසක් ප්‍රකාශකිරීම, අතිශයින් භයානක කටයුත්තකි.

ඔව්. ඇත්තෙන්ම එය අති භයානක පියවරකි. ආගම පිළිබඳ තමන්ගේ අවංක හැඟීම් කෙතෙකුගේ මුවෙන් පිටවුණා නම්, ඒ කෙදිරිළි හඬිනි. තමාටම ඇසෙන සේ පමණි. ඒ කුමක් නිසාද යත්, කෙතෙකුගේ මුවෙන් පිටවන එවැනි අදහස්, ඉහළ තැන්වලට ආරංචි

වත්තේ නොයෙකුත් විකෘතිවීම් ද සහිතවය. එවිට එම පුද්ගලයාට ලැබෙන්නේ ක්ෂණික මෙන්ම දරුණු දඩුවමකි. තමන් එක්සත් ජනපදයේ මිසූරි, ඉලිනොය් හා අනෙක් තැන්වලදී අසාධාරණයට හා අවතීක්‍ෂයට යටත්වී හිංසාවට පත්වූයේ යයි මෝමොන්වරු වෝදනා කළහ. එහෙත් දුන් අවතීක්‍ෂයක් රජකරවමින්, අසරණයින්ට බිහිසුණු අයුරින් හිංසා පීඩා කරන්නේ ද මෝමොන්වරුන්මය. ජර්මන් සාතක සංවිධාන, ඉතාලියේ රහස් මිනීමැරුම් කල්ලි ආදී මේ කිසිවකින් නොකළ වර්ගයේ භීෂණයක්, නිතිපතා දෙවියන්ට යාවැදා කරන, මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයන් අතින් සිදුවීණි. එය යුධා ජනපදය වසාගෙන පැතිර ගියේ බෙදජනක අඳුරු වලාකුළක් වලසිනි.

මෙම සංවිධානයේ ක්‍රියාවලි වඩාත් බිහිසුණු ස්වභාවයක් ගැනීමට හේතු දෙකකි. එකක් එහි තිබූ අදෘශ්‍යමාන ස්වරූපයයි. අනෙක එය ගොඩනැගූ අභිරහස් ස්වභාවයයි. එයට දනගන්නට ලැබූ කාරණා සහ එකතුවූ දනුම පුද්ගලාකාර විය. එම සංවිධාන සතුවූ බලයේ ද සීමාවක් නොවීය. එහෙත් එවැන්නක් පැවතුණු බව පිටතට නොපෙනුණ අතර, ඔවුන්ගේ හඬක් කිසිවෙකුට අසන්නට ද නොලැබිණ. ආගමේ අන්තවාදී ස්වභාවයට එරෙහිව, කිසිවෙකුගෙන් වචනයක් හෝ කියැවුණොත්, ඒ පුද්ගලයා අතුරුදන් වෙයි. ඔහු රට හැර දමා ගියාද, ඔහුට අත්වූයේ කිනම් ඉරණමක්ද යන්න, කිසිවෙකුට දනගැනීමට නොලැබේ. ඔහුගේ බිරිඳ හා දරුවන් ඔහු එතතුරු බලා සිටිනු නොඅනුමානය. එහෙත් රහසිගත විනිසුරුවන් ඉදිරියේ තමාට ලැබුණේ කුමන දඩුවමක්දැයි කීමට පියා කිසි දිනෙක ගෙදර ආවේ නැත. අසරණයෙකුගේ මුවෙන් පිටවන එක් වචනයක් හෝ සිදුවන සුළු අත් වැරද්දක් නිසා, ඔහුගේ මුළු ආත්මයම, ජීවිතයම විනාශකර දමීම සිදු විය. තමන්ගේ හිස්වලට ඉහළින් පාවෙමින් පැවති, මේ බලසම්පන්න භීෂණය කුමක්දැයි තේරුම් ගැනීමට, අසරණ යුධා වැසියන් කිසිවෙකුට හැකියාවක් නොතිබිණි. කවුරුත් එදිනෙදා කටයුතු වල යෙදුණේ, ඔබමොබ් ගියේ, සිතේ හයෙන් හා තැනිගැන්මෙනි. එසේ වීම පුද්ගලයන් නොවේ. තමන්ට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක වූ බලවේගය පිළිබඳව, රහසිගතව, එක් වචනයක් හෝ කෙදිරීමටවත් කිසිවෙකු නිර්භය වූයේ නැත.

මුලදී මෙම ප්‍රහාර එල්ල වූයේ, ආගමි නීතිරීති අවදානාවට ලක් කළ හෝ නොසලකන අයටයි. මෙසේ දඩුවම් ලැබූ සමහර දෙනා, මෝමොන් ආගම වැළැඳගෙන සිට, පසුව ඒ ගැන කලකිරී වෙනත් ආගම්වල පිහිට පැතු අය වූහ. වැඩිකල් යාමට පෙර මෙම ප්‍රහාර වඩාත් පුළුල්ව ක්‍රියාත්මක වීමට පටන් ගත්තේය. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ මෝමොන් ආගමික පිරිමින්ට, භාර්යාවන් කිහිපදෙනෙකු විවාහ කරගැනීමට හැකිවීමේ නීතියයි. වැඩිහිටි කාන්තාවන් සංඛ්‍යාව අඩුවෙද්දී නොයෙකුත් ගැටලු පැනනැගිණි.

යුද්ධාධිපති සංක්‍රමණය වූ අසරණ ජනයා ලැගුම්ගත් ප්‍රදේශවලට කඩා වැටුණු මැර පිරිස්, පිරිමින් මරා දැමීමට පටන්ගත්හ. ගෝකයෙන් වැළපෙන කාන්තාවන්, විශාල වශයෙන්, ආගමික නායකයින්ට අයත් නිවාසවල සිටිනු දක්නා ලදී. ඔවුන්ගේ මුහුණුවලින් පළවූයේ භීෂණයේ සලකුණුය. අඳුරු වැටුණු පසු, වෙස්මුහුණුවලින් මුහුණු ආවරණය කරගෙන, ආයුධවලින් සත්තද්ධව, කඳුකරයේ සැහවි ක්‍රියාත්මක වූ මැර කල්ලි ගැන කඳුකරයේ විසූ ගැමියෝ කථාකිරීමට පටන්ගත්හ. මෙම කවකතා අමතම දූෂමාන ආරංචි, නිවැරදි බවට සාක්ෂි, සෑම දෙසකින්ම ලැබෙන්නට විය. ඒ ආරංචි සත්‍ය බව නැවත නැවතත් ඔප්පු වීණි. මඳ කලක් ගතවෙද්දී මෙම මිනීමරු කල්ලි, විශේෂිත නම් වලින් තමන් හඳුන්වා ගැනීමට පටන්ගත්හ. බටහිර දිග යුද්ධාධිපති 'වැනයිට් කල්ලිය' පළිගන්නා දේවදූතයෝ ආදී නම් ඇසෙන විටත් ප්‍රදේශ වාසීන් තුළ ඇති වූයේ, භීතිය සහ තමන්ගේ අවාසනාව පිළිබඳ හැගීමය.

මෙවැනි රහස් සංවිධාන පිළිබඳ සම්පූර්ණ තොරතුරු හෙළි වන්නේ කලාතුරකිනි. නමුත් ඒවා හෙළි වූ විට මිනිස් සිත්වල ඇති වන භීතිය, අඩුවනවා වෙනුවට එය දෙගුණ කෙරු වේ. මෙම රහස් සංවිධානවල සාමාජිකයන් වූයේ කවුරුන්ද යන්න කාටත් රහස්‍ය විය. ආගමේ නාමයෙන් මේ බිහිසුණු ලේ වැගිරීම් කළ පුද්ගලයින්ගේ නම් පවා, රහසිගතව තබා ගැනිණි. ආගමික නායකයා හා ඔහුගේ පාපිෂ්ඨ ධර්මය ගැන ඔබේ සිතේ ඇතිවන හැඟීම්, ඔබේ ළඟම මිතුරාට හෙළිකරන්නට ඔබට සිතෙනු නොඅනුමානයයි. එය හයානකයා සමහර විට එදා රාත්‍රියේම ඔබට සාකච්ඡා කිරීමට කඩු, කිණිසි තුවක්කු රැගෙන පැමිණිණි. සාකච්ඡා, ඔබේ ඒ මිතුරා විය හැකියි. එහෙයින්, සෑම කෙනෙකුම තම අසල්වැසියාට පවා

බියවිය. තම සිතේ ඇතිවුණු හැකිම් කිසිවෙකුටත් හෙළිකළේ ද නැත.

එක් සුන්දර උදෑසනක ජෝන් ෆෙරියර්, තිරිඟු වගාකර තිබූ තම කුඹුරු යාය ගැන සොයා බැලීම් සඳහා පිටත්ව යාමට සූදානම් විය. තම ගෙවුවුවේ අගුළු විවෘත වන හඬ ඔහුට ඇසිණ. ජනේලයෙන් එබී බැලූ ඔහු දුටුවේ මැදිවියේ-කෙනෙකු ඔහු සොයා තිබියට එන හැටියි.

මඳක් සුදුවුණු කොණ්ඩය සහිත මේ තරබාරු පුද්ගලයා තම දොර වෙත එද්දී, ජෝන් ෆෙරියර් වඩාත් විමසිල්ලෙන් බැලීය. මේ අන්කිසිවෙකු නොව, ආගමේ නායක උතුමාණන් වූ බ්‍රිග්හැම් යංබ්ව දුටු ෆෙරියර්, මවිකයට පත් විය. මෙවැනි පැමිණීමක් යහපතක පෙරනිමිත්තක් නොවේ. ඒ බව ෆෙරියර් දැන සිටියේය. ඔහු හිතියෙන් කැකිගත්තේය. වහා දොරටුව වෙත ගිය ෆෙරියර් මෝමොන් නායකයාට ආචාර කළේය. එහෙත් අමුත්තා ඒ ආචාරය ඒ තරම් ගණනකට ගත් බවක් නොපෙනීය. ඔහු විසිත්ත කාමරය තුළට පැමිණ අසුන් ගත්තේය. ආගමික නායකයාගේ මුහුණේ කිබුණේ අනුකම්පා විරහිත හැඟුමකි.

"ෆෙරියර් සහෝදරයා," ඔහු කීවේ ගෙහිමියා වෙත කියුණු බැල්මක් හෙළමිනි. "සැබෑ බැකිමිත්තු* හැමදාමත් ඔබේ සැබෑ මිතුරන් වුණා. ඔබ කාන්තාරයේ තිරහාරව මියයන්න සිටියදී අප ඔබව බේරාගත්තා. අපේ කෑම බීම ඔබ සමග බෙදාහදා ගත්තා. අවසානයේ අප ඔබව දෙවියන් වහන්සේ අප වෙනුවෙන් තෝරාගත් භූමියේ රැකවරණයට ගෙන ආවා. එහි හොඳම ඉඩම් කැබැල්ලක් අපි ඔබට ලබාදුන්නා. ඊළඟට අපේ ආරක්ෂාව යටතේ ඔබට විශාල ධනවතෙක් වෙන්න පහසුකම් සලස්වා දුන්නා, එහෙම නොවෙයිද?

"ඔබ කී හැම දෙයක්ම ඇත්තයි." ෆෙරියර් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මේ හැම දෙයක්ම වෙනුවෙන්, අපි ඔබෙන් ඉල්ලා හිටින්නේ එක දෙයයි. ඒ මොකක්ද? ඔබ අපේ ආගම නියමාකාරයෙන්

* ජේසුස් වහන්සේගේ ආගම සැබෑ ලෙස අදහන්නේ තමන් පමණක් බව කියමින් මෝමොන් හත්තිකයෝ තමන් "සැබෑ බැකිමිතුන්" යන පදයෙන් හඳුන්වාගත්හ.

වැදගෙන, එහි නීතිරිති වලට අනුකූලව කටයුතු කිරීමයි. නමුත් ඔබ ගැන මට ලැබීලා තියෙන වාර්තා ඇත්ත නම්, ඔබ අර හැමදෙයක්ම නොසලකා හැරලා."

"මං ආගමානුකූලව කටයුතු කිරීම නොසලකා හැරිය කියන්නේ කොහොමද?" ලෙරියර් ඇසුවේ තම දෑත් ඔසවා එයට විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කරමිනි.

"මං පොදු අරමුදලට මුදල් පරිත්‍යාග කළේ නැද්ද? මං නිතරම දේවස්ථානයට ගියේ නැද්ද? මං....."

"කෝ ඔබේ බිරිත්දැවරුන්?" යං ඇසීය. "එන්න කියන්න ඔවුන්ට මෙහාට. මං කැමැතියි ඔවුන්ට ආශීර්වාද කරන්න."

"මං විවාහ වුණේ නෑති බව නම් ඇත්තයි. නමුත් කාන්තාවන් සිටියේ බොහොම අඩුවෙන්. ඔවුන් විවාහ කරගන්න මට වඩා සුදුස්සන් හිටියා. කොහොම වුණත් මට පාර්චක් දෙනුණේ නෑ මගේ දුව මගේ දුක සැප හොයා බැලුවා."

"ඔබේ අන්න ඒ දුව ගැන කථාකරන්න තමයි මං මේ ආවේ." නායක උතුමා පැවසීය. "ඇය දන් හැදිල, වැඩිල යුවාවට පිපුණු මලක් වගෙයි. මේ දේශයේ ඉහළම තනතුර දරන කිහිප දෙනෙකුගේම සිත්වල, ඇය ගැන පැහැදීම් ඇතිවෙලා."

ජෝන් ලෙරියර්ට සිත ඇතුළෙන් කෙඳිරිගැවිණි.

"ඇය ගැන තොයෙක් කතන්දරත් මට අහන්න ලැබිල තියෙනවා. කවුද කිව්වා, ඇය කවුදෝ මිත්‍යාදර්ශිකයෙකුට කැමැත්ත දිල කියලා. මං ඒ කටකතා විශ්වාස කරන්න කැමැති නැහැ. ඕව මේ වැඩක් නෑති මිනිසුන්ගේ ඕපාදාය වෙන්න ඇති. ඔබ දන්නවා අපේ ශාස්තෘවරයාණන් - මන ජෝසප් ස්මිත් පැනවූ 13 වැනි නීතිය? අපේ ආගමේ සෑම තරුණියක්ම, අපේ ආගමේ කෙනෙක් සමග විවාහ විය යුතුමයි. ඇය වෙනත් ආගමක කෙනෙක් සමග විවාහ වුණොත් ඒක බරපතල පාපයක්. අන්න ඒ නිසා, ආගම හොඳින් අදහන කෙනෙක් හැටියට, එවැනි කටයුත්තක් ඔබට අනුමත කරන්න බැහැ. ඇයට ඒ නීතිය උල්ලංඝනය කරන්න දිල ඔබ කොහොම බලා ඉන්නද?"

ජෝන් ලෙරියර් ඊට පිළිතුරක් දුන්නේ නැත. එහෙත් ඔහුගේ අතැතිලි අශ්වයින්ට තලන කසයේ දවවුණේය.

"ලෙරියර්. ඔබ අපේ ආගම කෙරෙහි දක්වන සම්පූර්ණ හක්කිවත්තකම, අප පරීක්ෂා කර බලන්නේ මෙන්න මේ එකම කාරණාවෙන්. ඒ ගැන ශුද්ධවත්තයින් සිවුදෙනාගේ මණ්ඩලය තීරණයකට ඇවිල්ලයි කියෙන්නේ. ඔබේ දුටු තරුණයි. ඇයට විවාහ වෙන්න, කෙස් සුදුවෙන තුරු බලාගෙන ඉන්න අපි ඉඩ කියන්නේ නෑ. අතික එකම කෙනෙක් සම්මත විවාහ වියයුතුම යි කියලා අපි ඇයට බලකරන්නේ නෑ. තමන්ගේ මතමාලයා තෝරගන්න අපි ඇයට අවස්ථාවක් දෙනවා. අපේ ආගමික නායකයන්ට නම් ඕනෑ තරම් බිරිත්දැවුරු ඉන්නවා. නමුත් අපේ තරුණ ළමයින්ටත් විවාහ වෙන්න අවස්ථාවක් සලස්වන්න ඕනෑ. ස්වූත්ගසන්ට පුතෙක් ඉන්නවා. ට්‍රෙබර්ට පුතෙක් ඉන්නවා. ඒ දෙන්නාගෙන් කවුරු වුණත් කැමති වේවි, ඔබේ දුටු මනාලියක් හැටියට භාරගන්න. මේ තරුණයන් දෙදෙනාම පොහොසත්, තෝරගන්නේ මොන තරුණයාද කියන එක තීරණය කිරීම ඇයට භාරදෙන්න. ඔබ මොකද ඒ ගැන කියන්නේ?"

තම නළල රැළි ගන්වාගෙන ලෙරියර් මද වේලාවක් කල්පනාකරමින් සිටියේය.

"අපට ටිකක් කල් දෙන්න." ඔහු අත්තිමේදී කීවේය. "මගේ දුටු හරි ලාබාලයි. ඇයට තවම විවාහ වෙන්න තරම් වයසක් නෑ."

"තෝරාගැනීම කරන්න, අපි ඇයට මාසයක් කල් දෙන්නම්." යං කීවේ අසුනෙන් නැගීසිටිමිනි "ඒ කාලය අවසන් වෙනකොට ඇය පිළිතුරක් දිය යුතුයි."

නිවසින් පිටතට යාමට සූදානම් වූ ඔහු, යළිත් ආපසු හැරුණේ කෝපයෙන් රතු වූ මුහුණෙනි.

"ජෝන් ලෙරියර් ඔහේ මතක් කියාගන්නවා හොඳයි. ශුද්ධවත්තයින් සිව් දෙනාගේ මණ්ඩලයේ තීරණයට විරුද්ධ වෙන්න නම් හිතන්නවත් එපා. එහෙම විරුද්ධ යමක් කළොත් තමුසෙට හිතේවි, සියරා බිලාන්කෝ කඳු ආමුල ඇටසැකිලි වෙලා අවිච්ච පිළිස්සුණා නම් ඊට වැඩිය හොඳයි කියලා." දබරැහිල්ල මසවා අනතුරු ඇඟවූ බ්‍රිග්හැම් යං නිවසින් පිටවී ගියේය.

අසුනේ වාඩිවී සිටම, නිකට අල්ල මත තබාගෙන ජෝන් ලෙරියර් කල්පනා කළේය. උද්ගත වී ඇති මේ තත්ත්වය දුටු දනුම් දෙන්නේ කෙසේ දැයි ඔහු සිතුවේය. එසේ සිතමින් සිටියදී

සිසුමැලි අතක්, තමාගේ අත මත තබනු ලෙරියර්ට දනිණ. ඔහු හිස මසවා බැලුවේය. ලුසි සිය පියාණන් අසල සිටගෙන සිටියාය. ඇගේ මුහුණ හයෙන් ප්‍රස්තව සුදුමැලි වී තිබිණි. ඇය සියල්ල අසා සිට ඇති බව, ඇගේ මුහුණ දෙස හෙළි එක බැල්මෙන්ම ඔහු තේරුම් ගත්තේය.

"ඔහු කියූ දේවල් නොඅසා ඉන්න පුළුවන් කමක් මට තිබුණේ නෑ තාත්තේ. ඔහු කථාකළේ මුළු ගෙයම දෙදරන්න තරම් ශබ්දයට. අතේ තාත්තේ දත් අපි මොකද කරන්නේ?"

"මයා හය වෙන්න එපා දුවේ." ලෙරියර් කීවේ දියණිය තමා වෙත ලං කරගෙන ඇගේ හිස අතගාමිනි.

"අපි කොහොම හරි මේ ප්‍රශ්නය විසඳාගමු. අර තරුණයා ගැන ඔබේ තිබෙන අදහස වෙනස් කරගන්න බලාපොරොත්තුවක් නැහැ නේද?"

පියාගේ අත තදින් අල්ලාගත් ලුසිගෙන් පිටවුණේ ඉක්මයන හඩකි.

"නෑ නෑ ඒක කොහොමටවත් වෙනස් කරන්න උවමනා නෑ. මයා එහෙම කියාපි කියලා මං බලාපොරොත්තු වුණේත් නෑ. ඒ ඉලන්දාරියා හොඳ කොල්ලෙක්. ඔහු පිරිසිදු ක්‍රිස්තියානි ආගම අදහන කෙනෙක්. මේ මෝමොන් කාරයින්ගේ ඔක්කොම යාච්ඤා වලටයි දේශනාවලටයි වඩා, මට ඒක වටිනවා. හෙට නෙවාඩා වලට පිටත් වී යන කණ්ඩායමක් ඉන්නවා. මං ඔවුන් අතේ අර තරුණයාට පණිවුඩයක් යවන්නම්. අපි හිරවෙලා ඉන්න උතුල ගැන මං ඔහුට දන්වන්නම්. මං ඔහු ගැන තේරුම් ගත්ත හැටි හරි නම්, ඔහු ඒවි විදුලිපුවතක් එනවාට වඩා වේගයෙන්."

සිය පියා යෙදු උපමාව ගැන ලුසි කඳුළු අතරින් සිනාසුණාය.

"ඔහු මෙහෙ ආවාම කියාපි, කරන්න තියෙන හොඳම දේ මොකක්ද කියලා." ඇය කීවාය. "ඒ වුණට මට හය තියෙන්නේ තාත්තා ගැනයි. ආගමික නායකයන්ගේ ආඥාවලට, විරුද්ධ අදහස් පළ කරන අයට සිදුවෙන දේ ගැන, හයානක කථා අහන්න ලැබෙනවා. මොන විධියකින් හරි ඔවුනට මුහුණපාන්න වෙන්නේ හයානක ඉරණම්වලට."

"ඒ ඔවුනට අපි තවම ඔවුනට විරුද්ධව ගියේ නෑනෑ නේ." ඇගේ පියා පැවසීය. "අපි එහෙම කරනවා නම් කරන්න වෙන්නේ විලාප කියලා අඩන්න බලාගෙන. අපට තව මාසයක් කල් කියෙනවා. ඒක ඉවරවෙද්දී.....මං හිතන්නේ අපට යුරෝපීය දාල පැනල යන්න වේවි."

"යුරෝපීය දාලා යන්න?"

"එහෙම තමයි කරන්න වෙන්නේ."

"එතකොට තාත්තගෙ ගොවිපොළ?"

"අපට පුළුවන් කරමක් මුදල් වලට හරවාගමු. අනෙක් හරිය අපට අහිමි වෙනවා. ඒකට කරන්න දෙයක් නෑ. මොට ඇත්තම කියන්නම් දුව. මං මේ මෙහෙන් පැනල යන්න හිතුව මුල් වතාව නෙමෙයි. මේ මිනිස්සු උන්ගේ නායක උතුමාණන් කියන මෝඩයා ඉදිරියේ දණින් වැටුණට, මං කැමති නෑ ඒක කරන්න. මං නිදහස්ව උපන් ඇමරිකන් ජාතිකයෙක්. මේ හැමදෙයක්ම මට අලුත්. මං හිතන්නේ මේ දේවල් අලුතෙන් පුරුදුවෙන්න මට වයස ගියා වැඩියි. මගේ ඉඩමට බලෙන් ඇතුළු වෙන්න ආඩොත්, ඔවුනට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙවි විරුද්ධ දිශාවට ගමන් කරන වෙඩි උණ්ඩවලට."

"ඒ වුණත් උන් අපට මෙහෙන් පිටවෙන්න දෙන එකක් නෑ."

"කොයි එකටත් අපි පෙරේසන් එතතුරු ඉමු. මේ ප්‍රශ්නය විසඳාගන්න ඔහු මොනවා හරි කරාඩ්. ඒ අතරේ මො අඩා වැළපෙන්නෙ නැතිව ඉන්න දුව. නැත්නම් ඔහු ඇවිත් ඔබේ හැටි දවුවාම මා එක්කයි අමනාප වෙන්නේ. හයවෙන්න දෙයක් නෑ. කිසිම අතතුරක් නෑ."

යෝන් ෆෙරියර් මේ සැනසිලි වදන් පැවසුවේ දඩි විශ්වාසයකිනි. එහෙත් එදා රාත්‍රි නිවසේ දොරගුරු දමද්දී, ඔහු වෙනදාට වඩා සැලකිලිමත් වුණු බව ප්‍රසිද්ධවිය. නිදන කාමරයේ බිත්තියේ එල්ලා තිබූ, මල කෑ පරණ කුවක්කුව පිරිසිදු කොට, ඔහු එයට උණ්ඩ පුරවා තැබූ සැට් ද ඇයට දක්නට ලැබිණි.

පණ බේරාගෙන පලායාමට

මෝමෝන් ආගමික නායකයා සමඟ කතාබහේ යෙදුණු දා උදේම ජෝන් ලෝරිගර් මස්ට්ලිලේක් නගරයට ගියේය. නෙවාඩා කඳුකරය බලා යාමට සූදානම්ව සිටි තමාගේ මිතුරා හමුවූ ලෝරිගර්, ජෙෆර්සන් හෝස් වෙත දුනුම්-දිය සුකු පණවූයෙක් මිතුරාට දන්වීය. ඔහු එහි සඳහන් කළේ, ඔවුන් මුහුණපා සිටි අවදානම් තත්ත්වයයි. එබැවින් ජෙෆර්සන් හෝස් ඉක්මණින් ආපසු පැමිණීම අත්‍යවශ්‍ය බව, ලෝරිගර් අවධාරණය කළේය. මේ කටයුත්ත අවසන් කළ පසු, ජෝන් ලෝරිගර්ගේ සිතට දනුණේ සැහැල්ලුවකි, ඔහු ආපසු නිවස බලා පිටත්වීය.

තම නිවස වෙත ආපසු පැමිණි ඔහු, එහි ගේට්ටු කණු දෙකට ගැටගසා සිටි අශ්වයන් දෙදෙනෙකු දක පුදුමයට පත්වීය. ලෝරිගර් පුදුමයෙන් පුදුමයට පත්වූයේ, තම විසිත්ත කාමරයේ සිටි තරුණයන් දෙදෙනා දුටු විටයි. ලෝරිගර්ගේ පැද්දෙන පුටුවට වී සිටි එක් අයෙක්, සුදුමැලි මුහුණක් තිබූ එකෙකි. ඔහු තම දෙපා ඉහළට ඔසවාගෙන, හිනි උදුනු අසල තබාගෙන සිටියේය. ගවයකුගේ වැනි ගෙලක් තිබූ තරබාරු අනෙකා, ජනේලය අසල සිටගෙන සිටියේ දැන් සාක්කුවල ඔබ්බාගෙන සිටුවන්නන් කරමිනි. ලෝරිගර් ඇතුළුවෙද්දී දෙදෙනාම හිස් සෙලෙව්වත්, කථාව ඇරඹුවේ පැද්දෙන පුටුවට වී සිටි තරුණයාය.

"බාගවෙලාවට ඔහේ අසිව අඳුනන්නෙ නැතුවත් ඇති. මේ ඉන්නෙ ආගමික නායක ට්‍රේබර්ගෙ පුතා. මම ජෝසප් ස්ටැන්ගසන්. මං තමයි, දෙවියන් ඔහුගේ දැකීන්, ඔබ සත්‍ය වූ ධර්මයට කැඳවා ගනිද්දී, ඔබ සමග කාන්තාරයේ ආවේ."

"අන්න හරි." අනෙකා කීවේය.

ජෝන් ෆෙරියර් ආචාර කළේ හිත සතුටෙන් නොවේ. මේ අමුත්තන් කවුදයි ඔහු අනුමාන කර තිබේ.

"අපි මේ ආවේ ....." ස්ටැන්ගසන් කීය. "අපේ පියවරුන්ගේ උපදෙස් මත. අපි දෙන්නාගෙන් කොයි එක්කෙනාගේ අතගන්නද ඔබේ දුවගේ කැමැත්ත කියලා බලන්න. ඒ මොකද මට ඉන්නේ බිරිත්දැවරු හතර දෙනයි. ඩ්‍රෙබර් සහෝදරයාට නම් හත්දෙනෙක් ඉන්නවා. ඒ හින්දා මට පෙනෙන විධියට මෙතැන වැඩි අයිතියක් තියෙන්නේ මට."

"නෑ. නෑ. ස්ටැන්ගසන් සහෝදරයා." අනෙකා කෑ ගැසීය. "ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ අපට දනටමත් ඉන්නේ බිරිත්දැවරු කීදෙනාද කියන එක තෙමෙයි. අපට කී දෙනෙක් නඩත්තු කරන්න පුළුවන්ද කියන එකයි. මගේ තාත්තා සතුව තිබුණු මෝල් ඔක්කොම මට පවරල දීලයි තියෙන්නේ. මං තමයි වඩා ධනවත්."

"නමුත් අනාගතයේ දී මට හොඳ තැනක් ලැබෙනවා." අනෙකා කීය. "දෙවියන් මගේ කාන්තාව-භාරගන්නට පස්සෙ, ඔහුගේ සම්පදම් කරන ව්‍යාපාරයත්, සම් නිෂ්පාදන කර්මාන්තශාලාවත් අයිති වෙන්නේ මට. අනෙක මං ඔහේට වඩා වයසින් වැඩියි. දෙවස්ථානයේත් මං ඉන්නේ ඔහේට වඩා ඉහළින්."

"කවුරු එක්කද විවාහ වෙන්නේ කියන එක තීරණය කිරීම, අපි ගැහැනු ළමයාට භාර දෙමු." ඩ්‍රෙබර් තරුණයා කීවේය.

මේ සංවාදය සිදුවෙන වේලේ ජෝන් ෆෙරියර් දොරවුව අසල බලා සිටියේ කෝපයෙන් පිපිරෙමිනි. ඔහු තමා අතේ තිබූ කසය අමුත්තන්ගේ පිටට එල්ල නොකර කබාගත්තේ දඩ ආයාසයකිනි.

"මේ බලනවා." ඔහු කීවේ තරුණයන් අසලට යමිනි. "මගේ දුව ඔහේලට එන්න කිව්වට පස්සෙ මේහේ එන්න පුළුවන්. එතෙක් ඔහේලාගේ මුහුණු ආයෙමත් දකින්න මං කැමති නැහැ."

මෝමොන් තරුණයන් දෙදෙනා ෆෙරියර් දෙස බලා සිටියේ මහත් පුද්ගලයෙනි. ඔවුන් සිතා සිටියේ තරුණිය විවාහ කර ගැනීමට ඔවුන් අතර තිබූ තරඟය, පියාටත් දුවටත් මහත් ගෞරවයක් වෙතැයි කියාය.

"මේ විසිත්ත කාමරයෙන් එළියට යන්න පාරවල් දෙකක් තියෙනවා." ෆෙරියර් කීය. "එකක් දොරෙන්. නැත්නම් ජනේලයෙන්. කොයි එකෙන් එළියට යන්නද ඔහේල කැමැති?"

ජෝන් ෆෙරියර්ගේ මුහුණේ තිබුණේ තර්ජනාත්මක බවකි. තරුණයෝ වනා නිවසෙන් පිටවුන. ෆෙරියර් ඔවුන් පසුපස ගියේය.

"අපට මේ විධියට සැලකුවට ඔහේල පසුතැවිලි වෙන්න සිදුවෙනවා. " ස්ටැන්ගසන් කණුණයා කීවේ කෝපයෙනි. "ඔබ අපේ නායක උතුමාණන්ටත්, ශුද්ධවත්තයින් සිව්දෙනාගේ මණ්ඩලයටත් අපහාස කළා. ඔහේල මරණය දක්වාම පසුතැවෙන්න සිදුවේවි."

"දෙවියන්ගෙන් ඔහේල සම්භවක් ලැබෙන එකක් නෑ." ඩ්‍රෙබර් තරුණයා කැනැස්සුවේය. "ඔහුගේ ප්‍රහාර ඔබේ හිස මතට එල්ල වේවි."

"එහෙනම් මං පටන්ගන්නම් මගේ ප්‍රහාර." ෆෙරියර් උඩුමහලට දිව යාමට සූදානම් වූයේ තම තුවක්කුව ගෙන ඒමටයි. එහෙත් ඔහුගේ අතේ එල්ලුණු ලුප්, ෆෙරියර්ව රඳවා ගත්තාය. ඔහු ඇයගේ ග්‍රහණයෙන් ගැළවීමට උත්සාහ දරද්දී, පිටවී යන අශ්වයින්ගේ කුර හඬ අසන්නට ලැබීණි.

"හොර තක්කඩි!" ජෝන් ෆෙරියර් කීවේ තම නළලේ ඩහදිය පිසදමිනි. "ඔය දෙන්නගෙන් එකෙකුගේ හරි බිරිඳ වෙනවට වඩා, මං කැමතියි දුවේ උඹ මැරෙනවා දකින්න."

"මාත් කැමතියි තාත්තේ ඒකට." ඇය කීවාය. "ඒ වුණාට ජෙටර්සන් ඉක්මනට මෙහේ ඒවි."

"ඔව්. වැඩි දවස් යන්න කලින් ඔහු ඒවි. ඉක්මනට ආව තරමට හොඳයි. ඒ මොකද අපි දන්නේ නෑ, මුං රිලෙව් මොනවා කරාවිද කියලා."

මේ වයස්ගත ගොවියා හා ඔහු හදාගත් දියණිය දන් සිටින්නේ අත්තරායදායක තත්ත්වයකයි. ඔවුනට පිහිටවීමට, ඔවුනට අවවාද හා උපදෙස් දියහැකි කෙනෙකුගේ පැමිණීම අත්‍යවශ්‍ය වෙලාවකි මේ. ආගමික නායකයන්ගේ බලපෑමින්කාරකමට, කිසිවෙකු කීකරු නොවූ අවස්ථාවක්, යුධා පදිංචිකරුවන්ගේ ඉතිහාසයේම නොවීය. යුද්ධ වැරදි වලටත් දඩ දඩුවම් පමුණුවන මේ සමාජයේ, මෙවැනි කැරළි ගසන්නෙකුට අත්වන ඉරණම කුමක්ද?

ආගමික නායකයන්ගේ ආඥාවලට ගරු සරු නොකළ තමාට, තම දේපොළවලින් වත් තනතුරුවලින් වත් ප්‍රයෝජනයක් නොවන බව ලෙරියර් දනසිටියේය. ඔවුන්ගේ නියෝගවලට අවනත නොවූ ධනවතුන්, හිටිහැටියේ අතුරුදන් වූ සැටින්, දේපොළ දේවස්ථානයට හිමි වූ සැටින් ලෙරියර් මෙනෙහි කළේය. ඔහු නිර්භය පුද්ගලයෙක් විය. එහෙත් ඔහුගේ හිසට ඉහළින් පාවෙමින් තිබූ, බිහිසුණු අත්තරායේ සෙවණැල්ල ඉදිරියේ, ලෙරියර්ගේ දෙපා වෙවුලන්නට විය. අත්තරාය එල්ලවන්නේ මුහුණට මුහුණ නම්, එයට නිර්භයව මුහුණදීම ලෙරියර්ට අපහසු නැත. එහෙත් කිසිවක් නොදක, නොදන, සංත්‍රාසයෙන් බලාසිටීමට වීම, ඔහුට ඉවසුම් නොදෙන්නක් විය. එහෙත් තම සිතේ තිබූ සියලු සැක සංකෘතියකින් තොරවීමට, ලෙරියර් උත්සාහ දරුවේය. කෙසේ වෙතත් තම පියාට තිබූ ආදරය නිසා, ඔහු පත්ව සිටි තත්ත්වය ලැයිට් සැඟවීමට, ඔහුට නොහැකි විය.

තම හැසිරීම පිළිබඳ විරෝධය පළකරමින් බ්‍රිග්හැම් යං පණ්ඩුඩයක් එවතැයි, මහලු ලෙරියර් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියේය. ඔහු අනුමාන කළ අයුරින් එය සිදුවිණි. එහෙත් ඒ බලාපොරොත්තු නොවූ ආකාරයකටයි. ජෝන් ලෙරියර් පසුවදා උදේ තිත්දෙන් අවදිවෙද්දී, ඔහු පොරවාගෙන සිටි රෙද්දේ, කඩදාසි කැබැල්ලක් අල්පෙනෙන්නකින් අමුණා තිබිණි. එසේ කොට තිබුණේ හරියටම ඔහුගේ හඳවන ඉදිරියෙනි.

"ඔබේ අදහස වෙතත් කර හැකිමට තව ඇත්තේ දින විසිනවයි. රට පසු ....."

දෙන දඩුවමක් සඳහන් කොට, හිස් තැනක් තබා තිබීම සිතට වඩාත් බිය ගෙන දෙන කරුණක් විය. මෙම අනතුරු ඇඟවීම තම කාමරය තුළට ආවේ, කෙලෙසද යන්න ලෙරියර්ට සිතාගැනීමට පවා නොහැකි විය. ඔහුගේ සේවකයන් නිදාගත්තේ මෙම නිවසෙන් වෙන්ව පිහිටි වෙනත් නිවසකයි. ගෙදර, දොර ජනෙල් සියල්ල හොඳින් අගුළු දමා තිබිණි. කඩදාසි කැබැල්ල පොඩිකොට ඉවතට විසි කළ ඔහු, ඒ ගැන තම දියණියට කිසිවක් සඳහන් කළේ නැත. එහෙත් ලියුම් කැබැල්ලේ වූ පණිවුඩයෙන් තම හඳවන හිරිවැටී ගියාක් මෙන් ඔහුට දනිණ.

දින විසිනවය යනු, යං විසින් "කල්පනා කිරීමට" ඉඩ ලබා දුන් මාසයේ, ඉතිරිව ඇති කාලයයි. මෙවැනි අදහන බලයක් ඇති

සතුරෙකු හා සටන් කිරීමට කොහොමදා දෙමරියක් හා ගත්තියක් අවශ්‍ය වේද ? පොරොන්තාවට ලියුම් කැබැල්ල ඇමිණුවේ කවීද ? ඒ පුද්ගලයා කවුරු වුණත් ක්ෂණිකව මියයන සේ තමාට පහරක් එල්ල කිරීමට ඔහුට හැකියාව තිබුණු බව ලෙරියර්ට සිහිවිය. එසේ වුවා නම්, ඒ කාගේ ප්‍රහාරයක්ද ගන්න කිසිලෙසකින්වත් තේරුම්ගැනීමට, කාට හෝ නොහැකි වනු නියතය. පසුවදා උදෑසන පෝන් ලෙරියර් තවත් කැලැඹීමට පත්විය. පියා සහ දුව උදෑසන ආහාරය සඳහා තේ මේසයට වාඩිවූහ. එක්වරම පුදුමයෙන් කැගැසු ලුපී සිටිලිම දෙසට අත දිගු කළාය. සිටිලිමේ '28' යනුවෙන් අඟුරු කැබැල්ලකින් ලියා තිබිණි. ලුපීට එය කුමක්දැයි තේරුම් ගත නොහැකි විය. ඔහු එය තේරුම් කර දීමට උත්සාහ කළේ ද නැත. එදා රාත්‍රියේ තුවක්කුව ද පුද්ගලාණ්ඩු කරගෙන, දඩි අවධානයකින්, ලෙරියර් නොතිදා රාත්‍රිය ගතකළේය. ඔහුට කිසිවක් දකින්නට හෝ කිසිදු බෙදයක් අසන්නට නොලැබිණි. එහෙත් පසුවදා උදයේ බලදී, ඉදිරිදොර පිටපැත්තේ '27' කීත්තෙන් පිත්තාරු කර තිබිණි.

මෙසේ දවසින් දවස ගෙවී ගියේය. උදෑසන හිරු පායන අයුරින්, ඔවුනට ඉතිරි වී ඇති දින ගණන, නොවරදවාම ලකුණු කිරීමට නොපෙනෙන සතුරා අමතක නොකෙළේය. සමහර විට ඒවා බිත්තිවල හෝ පොළොවේ ලියා තිබුණු අතර, තවත් විටෙක ඒවා කඩදාසි කැබැලිවල ලියා, ගේට්ටුවේ හෝ වැටේ එල්ලා තිබිණි. කොපමණ සුපරික්ෂාකාරීව සිටියත් මේවා කළේ කවුරුන්ද, කොයි වෙලාවේද, යන්න සොයාගැනීමට, ලෙරියර් කිසිවිටෙකත් සමත් වූයේ නැත. මරණ විශ්වාස නිසා, සිතේ හටගන්නා හයකින්, තැනි ගන්නා අයුරෙන් මෙම අංකය දකිද්දීම ඔහු තැනිගත්තේය. සිතේ තිබූ හිතිය නිසාම කෑයෙන් දුර්වල වූ ඔහු, දිවි ගෙව්වේ රෝගියකු විලසිනි. දැස් ගිවිණු ඔහුගේ පෙනුම, උගුලකට හසුවූ සතෙකුට සමාන විය. ජීවිතය ගලවා ගැනීම සඳහා දත් මොහුගේ සිතේ තිබුණේ එකම බලාපොරොත්තුවක් පමණි. ඒ අත්කිසිවක් නොව, නෙවාඩාහි සිට තරුණ දඩයක්කාරයාගේ පැමිණීමයි.

දින විස්ස, පහළොවටත්, පහළොව දහයටත් හැරිණි. දඩයක්කාර තරුණයා ගැන කිසිදු ආරංචියක් නොවීය. දවස් එකින් එක ගෙවී යද්දී ඔහු පිළිබඳ සලකුණකුදු නොවීය. මහලු ගොවියා සිටියේ, තරුණයා කොයි මෙහොතේ හෝ තම නිවසට එතැයි

විශ්වාසයෙනි. අශ්වායෝගිකයෙක් භාරේ ගමන් කළ. ඔබ්බ ඇසෙද්දී, ලෙරියර් ඉදිරි දොර වෙත පැමිණ සිටින දුන්නේය. අශ්වකරත්ත රියදුරෙක් තම අශ්වයනට අණදෙද්දී මහල්ලා ගේවිටුව වෙත දිව ආවේය. ඔහු සිතා සිටියේ, කෙසේ හෝ අවසන් මොහොතේ තමා වෙත යම් පිහිටක් ලොව ඇති බවයි. එහෙත් එය එසේ නොවූ බව දුටු විට, ඔහුගේ හදවත ශෝකයෙන් හඩා වැළඳුණේය.

අන්තිමේදී නිවස අසල සල්කුණු වූ අංකය පහ, හතර, තුන ලෙස වෙනස් වන්නට පටන්ගත්තේය. මේ වන විට ජෝන් ලෙරියර් ගෙන් දිස්වූයේ සිහි විකල්වූවකු ගේ ලකුණුය. අතිශය කම්පාවට පත් ඔහු, පැනයාමේ සියලු බලාපොරොත්තු අත්හැර දමමිස. කඳුකරය ගැන ඔහුට තිබුණේ සීමිත දනුමකි. කිසිවෙකුගේ ආධාර උපකාර නොමැතිව, පැන යාම, කිසිසේත් කළ හැකි දෙයක් නොවීය. නිතර භාවිතයට ගත් ප්‍රධාන මාර්ග සැමවිටම සුපරික්ෂාකාරීව මුර කෙරිණි. සිව්දෙනාගේ මණ්ඩලයේ අවසරය නොමැතිව, ඒවායේ ගමන්කිරීම තහනම් විය. මොන අයුරින් කටයුතු කළත්, තමන් වෙත එල්ල වී ඇති බිහිසුණු අනතුරින් ගැළවීමට ක්‍රමයක් නොමැති බව, ජෝන් ලෙරියර්ට වැටහිණි. එහෙත් මේ මහලු මිනිසා, කිසිසේත් තම දිවි තොර කර ගැනීමට නොසිතුවේය. තම දියණියගේ ගෞරවය සුරැකීමට තමාට කළ හැකි යමක් ඇත්නම්, එයට ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතු බව ඔහු සිහිකළේය.

එක් සැන්දෑවක ජෝන් ලෙරියර් තම කරදර ගැන කල්පනා කරමින්, මෙතැනින් ගැළවී යා හැකි ක්‍රමයක් ගැන සිතමින් හුන්නේය. එදා උදයේ ඔහුගේ බිත්තියේ පින්තාරු කර තිබූ අංකය 2 ය. ඔහුට ලැබෙන්නේ තවත් එක් දවසක් පමණි. ඊළඟට සිදුවන්නේ කුමක් ද? නොයෙක් භයානක මෙන්ම, විකාර සිතුවිලි වලින් ඔහුගේ මනස පිරිණි. තමාගේ මරණයෙන් පසු, දියණියට අත්වන්නේ කවර ඉරණමක්ද? ඔවුන් සිරකරගෙන සිටින මේ අදිසි දලෙන් ඔවුනට ගැළවීමක් නොමැතිද? මේයය මත හිස තබාගත් ලෙරියර් තමා පත්ව සිටි අසරණ භාවය ගැන ඉති ගසමින් හඩා වැළඳුණේය.

කුමක්ද ඒ ඔබ්බය? අවට පැවැති නිශ්ශබ්දතාවය මැද, යත්තමින් ඔහුට ඇසුණේ දොරක් පහරු ගාත්තාක් වැනි ශබ්දයකි. එය ඇසුණේ ඉදිරි දොර වෙතිනි. බිම දණගාගෙන සාලයට ගිය

ෆෙරියර්, යළිත් වරක් සිටින දුන්නේය. එම පහුරුගාන ශබ්දයම යළිත් ඇසෙන්නට විය. කවුරුත් හෝ තම නිවසේ උච්චස්සට, ඉතා සෙමින් තට්ටුකරන බව මහල්ලා වචනා ගත්තේය. ඒ රහස් මිනීමරු කල්ලිය විසින් එවනු ලැබූ මහ රැ එන මාරයෙක් ද? එසේත් නැත්නම් අංක 1 ලකුණු කිරීමට පැමිණි කිසිවෙක් ද? තමා දැඩි කම්පනයකට පත් කරවමින්, මෙසේ දහස්වර මැරී මැරී උපදිනවාට වඩා, ක්ෂණික මරණය හොඳ යයි ෆෙරියර්ට සිතීණි. එක්වරම ඉදිරියට පිනු ඔහු, අගුළු හැර දොර විවෘත කළේය.

නිවසින් පිටත සියල්ල නිශ්චලය. සත්සුන්ය. රාත්‍රිය සුන්දරය. අහසේ දහසක් තාරකා අලංකාරව බැබළෙමින් තිබිණ. ගෙදර මල් උයන හා ගේට්ටුව එලෙසමය. එහි වත් ගෙදරට එන පාරේ වත් මනුෂ්‍යයෙකු සිටින බවට, සලකුණකුදු නැත. සැනසුම් සුසුමක් හෙරු ෆෙරියර් වම්පසටත් දකුණුපසටත් බැලීය. කිසිවෙකු නැත. ඔහු අවසානයේ තමාගේ දෙපා අසල බැලුවේ, දොර වසා දැමීමට සූදානමෙනි. බිම, දෑත් දෙපා විහිදාගෙන සිටි මිනිසෙකි! තමාගේ දෙපා මුල සිටි මිනිසා දුටු ෆෙරියර්, හිතියෙන් තිගැස්සුණේය.

මෙයින් ඔහු කොයිතරම් කැමුණයට ලක්වුවාද කිවහොත්, ඔහුට ක්ලාන්ත ගතියක් දැනිණි. වහාම බිත්තියකට හේත්තු වී, උදව් ඉල්ලා දියණිය කැඳවිය යුතු යයි ඔහුට සිතීණි. මේ බිම වැටී සිටි මිනිසා තුවාල වූ හෝ මරණාසන්න මිනිසෙකු විය යුතුයි. නමුත් ෆෙරියර් බලාසිටියදීම, මේ බිම සිටි මිනිසා, බිම බඩගාමින් ගේ තුළට ඇදීයන සැටි ෆෙරියර්ට දකින්නට ලැබිණ. ඔහු නිවස තුළට ඇදුණේ සර්පයෙකු බඩඟාන විලසිනි. නිවස තුළට ගිය වහාම දොර වසා දමූ අමුත්තා, විස්මයට පත් ගොවියාට තම මුහුණ පෙන්වීය. ඒ පේලර්සන් හෝස්ගේ මුහුණයි.

"දෙවියන්ට ඔප්පුවෙව්වාටෝ!" කී ෆෙරියර් හුස්මක් ඉහළට ගත්තේය. "ඔබ මාව බය කළ තරමක්! ඔබ මොකද මේ විධියට ආවේ?"

"මට කන්න දෙයක් දෙන්න." හෝස් කීවේ ගොරෝසු හඬෙනි. "මට දවස් දෙකකින් කිසිම කෑමක් නැ."

ඔවුන්ගේ රාත්‍රි ආහාරයෙන් මේසය උඩ ඉතිරිවී තිබූ මස් හා පාන් සියල්ල තරුණයා ඉක්මණින් ගිල දමීමේය.

"ලුයි හැම දෙයක්ම ඉවසාගෙන ඉන්නවාද?" ඔහු ඇසුවේ ආහාරය අවසන් කළ පසුයි.

"ඔව්. අප මුහුණ පා ඉන්න අනතුර ගැන ඇයට තේරුමක් නැහැ."

"ඒක වඩා හොඳයි." තරුණයා කීය. "හැම පැත්තෙන්ම මේ ගේ ගැන ඔවුන් සෝදිසියෙන් ඉන්නේ. ඒකයි මං බඩගාගෙන ආවේ. ඔවුන්ට බොහොම කියුණු ඇස් තියෙන බව ඇත්තයි. නමුත් හැංගිලා ඉදිරියට යන, වක්‍ර ප්‍රදේශයේ දඩයක්කාරයෙක් අල්ලාගන්න තරම් කියුණු පෙනුමක් උන්ට නැ."'

ජෙෆර්සන් හෝප්ගේ පැමිණීමත් සමගම ජෝන් ෆෙරියර් වෙනස් මිනිසෙකු බවට පත්විය. දැන් තමා වෙනුවෙන් කැපවුණු එක් මිනිසෙකුවත් තමා සම්පයේ සිටිනා බව ෆෙරියර්ට හැඟිණ. ඔහු දැකිත් තරුණයා බඳා ගත්තේ සාදරයෙනි.)

"උඹ අපට ආඩම්බර වෙන්න පුළුවන් මිනිසෙක් පුතා. අපි මුහුණදීලා තියෙන්නේ මහා භයානක අවදානම් තත්ත්වයකට. අපේ කරදර වලට හවුල් වෙන්න කිසිකෙනෙක් එන කාලයක් නෙමෙයි මේක."

"ඔබ ඒක තේරුම් අරගෙන තියෙන හැටි හරි පියාණෙකි." තරුණයා කීය. "මගේ හිතේ ඔබ ගැන විශාල ගෞරවයක් තියෙනවා. ඒ වුණත් ඔබ මේ කරදරයේ පැටළී හිටියේ තනියම නම්, උදව්වට එන්න කලින් මං දෙපාරක් කල්පනා කරනවා. දරුණු විධියට ඇවිස්සී තිබෙන මේ බහිරවිද්‍ය මැද්දට, මං ඔලුව දාන්න හිතුවේ ලුයි තියයි. ඇයට අනතුරක් භවික්ත කලින් හෝප් පරම්පරාවේ එකෙක් මේ ලෝකෙන් අඩුවේවි."

"දැන් අපි මොකද කරන්නෙ?"

"හෙටයි ඔබට තියෙන අවසාන දවස. අද රැට මොනව හරි කළේ නැත්නම් ඔබ විනාශයි. කඳුකරයට යන කැලෑ පාරේ, රාජාලි උමන-අසල, මගේ අශ්වයෝ දෙදෙනෙක් සහ කොට්ඨවෙක් බැඳලා තියෙනවා. ඔබ ළඟ කොයිතරම් මුදල් තියෙනවද?"

"රත්රත් වලින් ඩොලර් දෙදහස් තියෙනවා. තෝට්ටුවලින් ඩොලර් පන්දහස් තියෙනවා."

"ඒ ඇති. මා හෙත් එවිටත් විතර මුදලක් නියෙනවා. අපි කළකරය හරහා කාසත් තහරයට පැනලා යමු. දන් ළඹිව අවදිකරන්න. හොඳ වෙලාවට සේවකයින් මේ හේ ඇතුළෙම තිදා නොගන්නේ."

ෆෙරියර් ගමන සඳහා තම දියණිය සුදානම් කරගන්නා අතරේ ජෙෆර්සන් හෝප්, හැක්කරම් කෑම දූව්‍ය එක්කොට කුඩා පොදියක් ලෙස රෙද්දකින් ගැටහසා ගත්තේය. කළකරයේ ජලය හිඟ බවත්, එහි ජලය ලබා ගතහැකි ළිංහෝ දිය පාරවල් පිහිටියේ තැනින් තැන බවත් ඔහුට සිහිවිය. පිහත් මැටි ගුරුලේක්කුවකට, ඔහු සැහෙන තරම් ජලය පුරවා ගත්තේය. ඔහු මේ කටයුතු අවසන් කරද්දීම, දියණිය කලබලයේ ගමනට සුදානම් කරගත් පියා එතැනට පැමිණියේය. පෙම්වතුනට සුහද කතාබහක යෙදීමට කාලයක් නොතිබිණ. කළ යුතු වැඩ කටයුතු රාශියක් තිබූ බැවින්, සෑම මිනිත්තුවකම තිබුණේ මිල කළ නොහැකි වටිනාකමකි.

"අපි වහාම පිටත්විය යුතුයි." හෝප් කීවේ කෙදිරිලි හඬින් කතා කරමිනි. උද්ගත වී ඇති තත්ත්වයේ භයානක කම ඔහු හරි හැටි අවබෝධ කරගෙන සිටියේය. ඒ අනුව ඔහු ඕනෑම දේකට මුහුණදීමට සුදානමෙන්, අධිෂ්ඨානශීලීව සිටි බව පෙනිණ.

"ඉස්සරහයි පිටිපස්සෙයි දොරවල් දෙක දිහාම, ඔත්තුකාරයෝ හැංගිල හොඳ යෝදිසියෙන් බලාගෙනයි ඉන්නෙ. ඒත් අපට පුළුවනි ගෙයි පැත්තක තිබෙන ජනේලයකින්, බොහොම පරිස්සමෙන් එළියට පැනගන්න. ඊළඟට ඒ පැත්තෙන්ම තීරිඟුයායට රිංගලා ඒක මැද්දෙන් පලා යමු. පාරට වැටුණට පස්සෙ, මා අශ්වයෝ රඳවලා ඉන්න රාජාලි උමඟ ලඟට නියෙන්නේ හැතැක්ම දෙකයි. ඉර පායද්දි අපට හැකිවෙව් කළකරයේ බාගියක් දුරුව යන්න."

"උන් අපව මගදි නැවැත්තුවොත්?" ෆෙරියර් ඇසීය.

හෝප් ඔහුගේ කම්සයේ, ඉදිරියට නෙරා තිබූ සාක්කුවට තට්ටු කළේය. එහි තිබුණේ රිවෝල්වරයකි.

"මේ තනි එකකත් මෙල්ල කරගන්න බැරි තරම් සෙනගක් උන් අතරේ ඉන්නවා නම්, අපි මෙයින් තවත් දෙක තුනක් අරගෙන යමු." හෝප් පැවසුවේ දරුණු සිතාවක් පාමිනි.

නිවස තුළ වූ සියලුම පහත් නිවාදමන ලදී. හඬක් නොහඟෙන සේ ජනෙල් පියන විවෘත කෙරිණි. ජනෙල් කවුළුවෙන් ෆෙරියර් තම

තිරිඟු කුඹුරුයාය දෙස බලා සිටියේය. තමාට අයත්, තමා දුක් මහත්සියෙන් අස්වැද්දු මේ සියල්ල, සඳහටම අත්හැර දමා යාමට වන බව සිහිකරදී ඔහුට දිග සුසුමක් හෙළිණි.

තම සියලු දේපොළ අත්හැර දමා යාමට ඔහු බොහෝ කාලයක සිට හිත හදාගෙන සිටියේය. තම දියණියගේ සතුටත් ගෞරවයත්, මේ හැම ධනයකටම වඩා ඔහු අගය කරන බව ලෙරියර් සිහිකළේය. පරිසරයේ තිබුණේ ශාන්ත නිශ්චල බවකි. තිරිඟුයාය හරහා තමා ආ සුළඟෙන්, සෙලවුණු කොළ වලින් නිකුත් වූයේ මිහිරි හඬකි. මේ පරිසරය වටා සැඟවී තිබුණේ හිඹණය බව සිතාගැනීමටත් අපහසු විය. එවිටම ලෙරියර්ට සිහිවුණේ, තම නිවසට ළඟාවූ තරුණ දඩයක්කාරයාගේ මුහුණේ පළ වූ හැනීම් හා සුදුමැලිබවයි. ජයග්‍රහණය සිදු කරන කාලයක්, තමා වටා ක්‍රමයෙන් ගොඩනැංවෙමින් තිබූ හිඹණය ගැන, හොඳම සාක්ෂියක් නොවේද ඒ?

ලෙරියර් අත තිබූ මල්ලේ රත්රන් හා මුදල් තැන්පත් කර තිබිණි. ආහාර හා දියබඳුන ආහිත මල්ල තරුණයා කර තබා ගත්තේය. ඇය ඉතාම අගය කළ ඇඳුම් හා ආභරණ ස්වල්පයක් දුසි අත වූ පොදියේ විය.

ඉතා පරෙස්සමෙන් ජනේලය විවෘත කළ ඔවුහු, කළු වලාකුළකින් සඳ වැසී යනතුරු බලා සිටියහ. මිළහට ඔවුහු වරකට එකා බැගින් ජනේලය තුළින් නිවසෙන් එළියට පැන ගත්හ. අනතුරුව හඬක් නොනැඟෙන සේ හුස්ම ගනිමින්, දෙකට නැමී, මල්වැටේ ආවරණය ලබා ඉදිරියට ගමන් ගත්හ. එය කෙළවර වූ තැනින් තිරිඟුයායට පිවිසිය හැකි කඩුල්ලක් විය. එහෙත් එතැනින් එළියට ගමන් කිරීමට පෙර ඔවුහු, නිහඬව, මඳ වෙලාවක් විමසිල්ලෙන් බලාසිටියහ. ඔවුන් එතැනින් නැගිට පිටත්වීමට සූදානම් වූවා පමණි. අනෙක් දෙදෙනාගේ අත් වලින් දඩව අල්ලාගත් තරුණයා ඔවුන් අඳුරු සෙවණැලි තුළට ඇදගත්තේය. ඔවුහු නිහඬව, වෙවුළුමින් එහි රැඳී බලා සිටියහ.

ජෙෆර්සන් හෝප් ප්‍රෙයර් තණබිමේ දඩයක්කාරයකු ලෙස දීර්ඝ අත්දැකීම් ලබා තිබූ තැනැත්තෙකි. එය ඔවුන්ගේ වාසියක් විය. මුළුතැන්ගේ වැනි තියුණු දෙසවණක් හෝප් සතු විය. ඔවුන් තිදෙනා යන්නම් අඳුරේ සැඟවුණා පමණි. ඔවුන් සිටි තැනට යාර

කිහිපයක් හුදුරින්, ගසක් සිටි කඳුකර බකමුණෙන් ගෝකාකුල අයුරින් හැඩුවේය. තවත් බකමුණක් තරමක් දුර සිට ඊට පිළිතුරු ලෙස හැඩුවේය. ඒ මොහොතේම, ඔවුන් යාමට සූදානම් වූ මල්වැට කෙළවර කඩුල්ලට, කළු පැහැති අඳුරු සෙවණැල්ලක් ළඟාවිය. ඒ සෙවණැල්ලෙන් ද නැඟුණේ බකමුණාගේ හඩයි. ඒ හඩ නිකුත් වෙද්දී කොහෙදෝ සිට තවෙකෙක් එළියට මතු විය.

"හෙට මධ්‍යම රාත්‍රියට!" පළමුවැන්නා කීවේ ආඥාවක් නිකුත්කරන ස්වරයෙනි. "මුකලන් බස්සා තුන් පාරක් හඩලද්දී."

"බොහොම හොඳයි." අනෙකා පිළිතුරු දුන්නේය. "මං ඩ්‍රෙබර් සහෝදරයාටත් කියන්නද?"

"ඔහුටත් පණිවුඩය දෙන්න. අනෙක් අයටත් පණිවුඩය යවන්න කියන්න. නවයේ ඉඳන් හතට!"

"හතේ ඉඳන් පතට!" අනෙකා පිළිතුරු දුන්නේය.

මීළඟට අදහන පුද්ගලයෝ දෙපසට හැරී වෙන්ව ගියහ. ඔවුන්ගේ අවසන් දෙබස නිසැකවම යම්කිසි සංඥාවක් හා එයට පිළිතුරකි. ඔවුන්ගේ අධිශබ්දය නොඇසී ගිය වහාම, පේලර්සන් හෝප් සැහවී සිටි තැනින් නැගිටිවේය. අනතුරුව අනෙක් දෙදෙනාද කැඳවාගෙන, ඔහු කඩුල්ලෙන් පැන, තිරිඟුයායට පිවිසුණේය. මීළඟට අඳුරේ වුවත් ඔවුන් ඉදිරියට ඇදුණේ ඉතා වේගයෙනි. විටෙක ලුසිට ඇවිදගැනීමට නොහැකි වෙද්දී, ඇය බාගෙට ඔසවාගෙන යාමට හෝප්ට සිදුවිය.

"ඉක්මන් කරමු! ඉක්මන් කරමු!" ඔහු පැවසුවේ හති දමමිනි. "මුර හටයින් ඉන්න ඉසව්ව ධනුකරල අපට යන්න සිදුවෙනවා. හැමදෙයක්ම තීරණය වෙන්නෙ අපේ ගමන් වේගය උඩ. ඉක්මන් කරමු!"

ප්‍රධාන පාරට වැටුණු පසු ඔවුන්ට තවත් වේගයෙන් ඉදිරියට යාමට හැකි විය. කෙතෙකු තමන් ඉදිරියට එනු ඔවුන් දුටුවේ එක්වරක් පමණි. ඔහුට තමන්-කඳුනාගැනීම අපහසු වන ලෙස, මහ අසල වූ කුඹුරකට බැසීමට ඔවුනට සිදුවිය.

නගරයේ ප්‍රධාන-කොමසරි ළඟාවීමට පෙර, මහපාරට සම්බන්ධ වූ අධිපාරක් දෙසට තුරුණයා මහ පෙන්වීය. එය කඳුකරය වෙත වැටී තිබුණු අතුරු පාරකි. ඔවුන්ගේ හිස්වලට ඉහළින්

දක්නට ලැබුණේ පර්වත දෙකක අඳුරු ඡායාවන්ය. එම පර්වත දෙක අතරින් තිබූ මහ කෙළවර වූයේ රාජාලි ගුහාවෙනි. ඒ තරුණයා අශ්වයන් බැඳ දමා තිබුණු තැනයි. නොවරදින ඉවකින් ඉදිරියට ගිය ජෙෆර්සන් හෝප්, විශාල ගල් පර්වත අතරින් රිංගා ගොස්, වියළි දියපහරක් පසුකොට අශ්වයන් රඳවා සිටි තැනට ළඟාවිය. තරුණිය කොටඵවා පිටේ හිඳුවන ලදී. ඔහුගේ මුදල් සහිත මල්ල අතැතිව ජෝන් ෆෙරියර් එක් අශ්වයෙකු පිට ද, හෝප් අනෙක් අශ්වයා පිට ද නැගුණහ. අනතුරුව හෝප් පෙරමුණ ගෙන සෙස්සන් ද කැට්ටි ගමන් ඇරඹුවේය.

ඔවුනට යාමට තිබුණේ, බැවුම් හා භයානක ප්‍රපාත සහිත, අත්කුරායදායක මාර්ගයකයි.

සන වනාන්තරයක, සොබාදහමෙන් නිමැවුණු මාර්ගවල ගමන, කෙනෙකු වෙනෙසට පත්කරවන්නකි. මෙය ද එවැනි මාර්ගයකි. ගමන් මගේ එක් පැත්තක් යෝධ ගල් පර්වතයකි. අනෙක් පැත්තේ කුඩා ගල්, පඳුරු හා කැඩී ගිය පාෂාණවල සුන්බුන්වලින් තැනුණු පොළොවකි. මෙවැනි බිම්ක ඉදිරියට ගමන් කිරීම ඉතාම දුෂ්කරය. සලකුණු වී තිබූ අධිපාර ද පුළුල් එකක් නොවීය. විවෙක ඔවුනට යෑමට සිදුවූයේ එකා පිටුපස එකා බැගින් තනි පේළියකටයි. මෙවැනි මහක ගමන් කළ හැක්කේ, කඳුකරයේ රළු පාර හුරුපුරුදු අයට පමණි. කොපමණ දුෂ්කරතා තිබුණත්, පළායන්නන්ගේ සිත්වල තිබුණේ සැහැල්ලු බවකි. ඉදිරියට තබන සෑම පියවරකින්ම, තම බිහිසුණු සතුරාගෙන් අඩියෙන් අඩිය හෝ ඇත්වීමට ලැබීම මේ තිදෙනාට විශාල සැනසීමක් විය.

කෙසේ වෙතත් ඔවුන් තවමත් සිටින්නේ, මෑතකාලයේ ශාන්තුවරයන්ගේ අණසකට යටත් ප්‍රදේශයේ බව හඟවන ලකුණක්, ඉක්මනින්ම දකින්නට ලැබිණ. තිදෙනා පැමිණ සිටියේ දුර්ග මාර්ගයේ, ගමන් කිරීමට අපහසු භයානකම කොටසටයි. වටපිට බලමින් ගමන් කළ යුතුව එක් වරම කැනැස්ණ. ඇය තම අත ඉහළට දිගුකොට පෙන්නුවාය. මාර්ගය හොඳින් දකිය හැකි, ඇත වූ පර්වතයක් මුදුනේ තනි මුර හටයෙක් රැඳී සිටියේය. දෙපක්ෂයටම ඔවුනොවුන් දකින්නට ලැබුණේ එකවරමය. මුරහටයා වහාම සංචාරකයන්ට අභියෝග කළේ සටන්කාමී අයුරෙනි.

"කවුද ඔහේ යන්නේ?"

"නෙවාඩාවට යන සංචාරකයෝ." ජෙෆර්සන් හෝප් පිළිතුරු දුන්නේ අශ්ව සැදලය මත වූ රයිෆලය සුදානම් කර ගනිමිනි.

පිළිතුරෙන් සැහීමට පත්නොවූ හටයා, ඔහුගේ ගිනි අවිය අතට ගෙන ඔවුන් දෙස පරීක්ෂාවෙන් බලා සිටි අයුරු තිදෙනා දුටුවෝය.

"ඒකට අවසර ලැබුණේ කාගෙන්ද?" ඔහු විමසීය.

"ඉද්ධවත්තයින් සිව්දෙනාගෙන්." ෆෙරියර් පිළිතුරු දුන්නේය. මෝමොන් ආගම පිළිබඳව ඔහු ලබා තිබූ අත්දැකීම්වලින් පාලන අධිකාරියේ ඉහළම බලධරයා මෙය බව ෆෙරියර් දන සිටියේය.

"තමේ ඉඳන් හතරයි" මුරහටයා කැගැසීය.

"හතේ ඉඳන් පහට." ජෙෆර්සන් හෝප් ක්ෂණිකව පිළිතුරු දුන්නේ, ගෙලයෙන් දී ඔවුනට අසන්නට ලැබුණු සංඥා දෙබස සිහිකරමිනි.

"ඉදිරියට යන්න. ඔබට දෙවියන්ගේ ආරක්ෂාව ලැබෙනවා." හටයා ඉහළ සිටම කැගැසීය.

එතැනින් ඉදිරියට පාර වඩාත් සුළු වූ අතර, වඩාත් හොඳින් පියවර තැබීමට අශ්වයින්ට හැකියාව ලැබිණි. ආපසු හැරී බැස ඔවුනට දකින්නට ලැබුණේ, මුර හටයා තම ගිනිඅවියට බරවී ඔවුන් දෙස බලා සිටින ආකාරයයි. මෝමොන්වරුනට අයත් භූමියේ දේශසීමා කපොල්ල මෙය බවත්, නිදහස සඳහා තවත් බොහෝ දුර ඉදිරියට යාමට ඇති බවත්, ඔවුහු වටහා ගත්හ.

පළිගන්නා දේවදූතයෝ

රාත්‍රිය පුරා ඔවුනට ගමන් කිරීමට සිදුවී තිබූ පටු මාර්ගය, ගල්පර්වත අතරින් වැටී තිබූ සංකීර්ණ එකක් විය. කිහිප වාරයක්ම ඔවුනට මග වැරදිණි. එහෙත් කඳුකරයේ මාර්ග පිළිබඳව හෝස් සතු වූ දැනීම නිසා යළිත් නිවැරදි මගට පිවිසීමට හැකිවිණි.

උදෑසන හිරු පායා එද්දී, මේ සංචාරකයන්ට දකින්නට ලැබුණේ ඉතා අලංකාර දර්ශනයකි. සෑම දිශාවකින්ම දිස්වූයේ, මුදුන හිමෙන් වැසී ගිය කඳුගැට රූශියකි. ඔවුන් වටා වළල්ලක ආකාරයට පිහිටි මේ කඳුශිඛර, ඇත කම්නිජය දක්වාම දිස්විය. ගමන් කළ කඳු බෑවුම කොතරම් නියුණු ආනත තලයක පිහිටියා ද යත්, එහි වැටී තිබුණු ලාවි හා පයින් ගස්, පොළොවේ රැඳී තිබුණේ යත්තමින් යයි කෙනෙකුට සිතීණි. මේ නිසා කුඩා සුළං රැල්ලකින් වුවද, මේ ගස් තමන්ගේ හිස මතට කඩා වැටෙතැයි බියක් ඇතිවීම, පුදුමයක් නොවේ. මෙය අහේතුක බියක් නොවිය. කුමක් නිසාද යත්, කඩා වැටී පහළට පෙරළුණු වෘක්ෂ හා ගල්කුළු ගණනාවක් පහළ මිටියාවගේ දකින්නට ලැබුණු හෙයිනි. ඔවුන් ඒ අඩවිය පසුකර යද්දීම ඔහු හඬක් නංවමින් ගලක් පෙරළී ගියේ, මුළු පරිසරයම දෝංකාර නංවමිනි. විඩාව නිසා සෙමෙන් ගමන් කරමින් සිටි අශ්වයෝ, මේ හඬෙන් බියපත්ව ගමන ඉක්මන් කළහ.

පෙරදිග අතසේ හිරු පායා එද්දී, හිමෙන් වැසී තිබූ කඳුමුදුන් එකින් එක දිස්වීමත් වන්නට පටන්ගත්තේය. උත්සවයකදී පහන් එකින් එක දල්වෙන ආකාරයට, කඳුමුදුන් ආලෝකමත් වූයේ රත් පැහැයෙන් බැබළෙමිනි. මෙම අලංකාර දර්ශනය,

හිතියෙන් පැන දුටන තිදෙනාගේ සිත් පුබුදුවාලීමටත්, නව ජීවයක් ගෙනදීමටත් සමත් විය.

කඳු අතරින් ගලා ආ ජල ධාරාවක් සමීපයේ, ඔවුහු මඳකට නතරවූහ. අශ්වයින්ට වතුර බීමට සලස්වා, ඔවුහු උදේ ආහාරය ඉක්මනින් ගෙන අවසන් කළෝය. මඳ වේලාවක් එහි නැවතී විඩා හැරීමට ලුසිගේ හා ඇගේ පියාගේ කැමැත්තක් තිබිණ. එහෙත් ජෙෆර්සන් හෝස්ගෙන් ඊට අවසර නොලැබිණ.

"අපි පැන ආ බව මේ වෙනකොට දැන් දනගෙන ඇති. දන් අපේ පිටිපස්සෙන් එළවාගෙන එන්න පටන් අරගෙනත් ඇති. අපේ ජීවිත ගළවා ගන්න හැකිවෙන්නේ, අපි ඉක්මන් කළොත් පමණයි. කාසන් නගරයට ළඟාවෙලා, එහි ආරක්ෂාව ලබාගත්තොත් ජීවිතයේ හැමදාමත් අපට විඩාහරින්න පුළුවන්."

එදා දවස පුරාම ඔවුනට ගමන් කිරීමට සිදුවූයේ, දෙදෙනෙකුට එක පෙළට යා තොහැකි පවුමාර්ග මඳයේය. තමන් සතුරාගෙන් සැතපුම් තිහක් පමණ ඈතට පැමිණ ඇති බව, සවස් වේදී ඔවුහු ගණනය කළහ. රාත්‍රිය ළඟාවේදී මහා ගල්කුළක සෙවණේ ඔවුහු විවේකගත්හ. ඇතින් හමා ආ ගිනිදැසුළුගෙන් යම් පමණකට බේරී සිටීමට, ගල්කුළ නිසා හැකිවිය. එහෙත් කළුමුදුනේ වූයේ අධික ගිනිලක් නිසා, උණුසුම පතා එකිනෙකාට ළංවී සිටීමට ඔවුනට සිදුවිය. පැය කිහිපයක කෙටි තීන්දක් ලබාගැනීමට ද මෙහිදී ඔවුනට අවස්ථාව සැලසිණ.

කෙසේ වෙතත්, ඉර පායා ඒමට පෙර යළිත් වරක් ගමන් අරඹන ලදී. ඔවුන් ලුහුබැඳ එන්නන්ගේ කිසිදු ලකුණක් නොවීය. මිනීමරු සංවිධානයේ මාර්ග්‍රහණයෙන්, තමන් සැහෙන දුරට ගැළැවී ඇතැයි හෝස්ට සිතිණි. මේ ඝාතකයන්ගේ අයෝමය හස්තය, කොතරම් දුරට දිගු කළ හැකිද යන්න හෝස් හරිහැටි දන සිටියේ නැත. එය ඔවුනට ළංවී, ඔවුන් විනාශකිරීමේ අරමුණෙන් හමා එන බව, ඔහුට අවබෝධ නොවීය.

දෙවැනි දවසේ දහවල් කාලය වේදී, ඔවුන් සතුව තිබූ කැම සියල්ල අවසන් විය. එහෙත් තරුණයා ඒ පිළිබඳව එතරම් අසහනයකට පත්වූයේ නැත. කඳුකරයේ ආහාර සඳහා දඩයම් කරගත හැකි සතුන් ගැවසුණු බව ඔහු දනසිටියේය. මීට පෙර

බොහෝ අවස්ථාවලදී ඔහු තම ආහාරය සපයා ගත්තේ ගිනි අවියේ පිහිටෙනි.

එදා හිරු අවරට යද්දී එක් කඳු බෑවුමක ඉහළට කළ ගමන අවසන් වී තිබිණ. මිළහට ඔවුනට තිබුණේ තවත් කන්දක් තරණය කිරීම සඳහා ඒ දෙසට බැසයාමයි. කඳුබෑවුමේ තරමක් ආවරණය වූ මුල්ලකට ඔවුහු ළඟාවූහ. මේ වනවිට මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩු පන්දහසක් ඉහළ සිටි තිදෙනා එ දනුණේ, ඇටමිදුළු දක්වා කා වදින දඩ ගිතලකි. වියළි දර කැබලි කිහිපයක් එකතු කළ හෝප් ගල්තලාව මත ගිනිමැලයක් දල්වූයේය. ආහාරයට යමක් සොයාගන්නා තුරු, එතැනට වී විඩාහැරීමට ඔවුහු තීරණය කළහ. අශ්වයින් ගැටගසා, ලුසිගෙන් සමුහන් ඔහු, රයිලලය කරේ දමාගෙන පිටත්වූයේ, හමුවන කුමන සන්නිවේදන හෝ දඩයම් කරගැනීමේ අරමුණෙනි. වයසක ලෙරියර් හා ලුසි සිතල ඉවසිය නොහැකිව, ගිනිමැලයට ළංවී ගිනිකැපීමට පටන්ගත්හ. මද දුරක් ඉදිරියට ගිය තරුණයා ආපසු හැරී බැලුවේය. සතුන් තිදෙනා පසුබිමේ නිශ්චලව සිටින අයුරුත්, පියා හා දියණිය ගිනිමැලයට ළංවී සිතල දුරු කරගන්නා අයුරුත්, ඔහුට දකින්නට ලැබිණි. තවත් ඉදිරියට යද්දී ගල්කළකින් ආවරණය වීම නිසා මේ දසුන ඔහුට නොපෙනී ගියේය.

කෙසේ හෝ සතෙකු දඩයම් කරගැනීමේ අරමුණෙන් පෙරළසන් හෝප් සැතපුම් කිහිපයක් ඉදිරියට ගියේය. ගල් පර්වත අතරින් වැටුණු දෙබොක්කා අතරින් පිංගමින්, ප්‍රපාතයන්හි පහළට බසිමින්, සතෙකු සොයා ගිය ඔහුට, අන්තිමේදී බලාපොරොත්තු වූ ලකුණු දකින්නට ලැබිණි. ඒ විශාල ගස්වල කඳේ පොත්ත මත වූ සිරිම් හා තවත් සලකුණුය. මෙයින් පැහැදිලි වූයේ මේ අවට වලසුන් ගැවසෙන බවයි. එහෙත් පැය දෙකක් තුනක් තිස්සේ සොයා බැලූවත් දඩයම් කරගැනීම සඳහා කිසිම ආකාරයක සතෙකු ඔහුට හමුනොවීය. උත්සාහය නිෂ්චල වීම නිසා, පෙරළසන් හෝප් තවත් පමා නොවී ආපසු යෑමට තීරණය කළේය. අවසන් වරටත් හිස කරකවමින් ඔහු කෝදිසි බැල්මක් හෙළුවේය.

තරුණයාට මෙවර දකින්නට ලැබුණු දසුනෙන් ඔහුගේ හදවත ප්‍රීතියෙන් පිනා ගියේය. ඔහු ඔව් තැනට යාර තුන් හාර සියයක් දුරින්, කොතක් මෙන් ඉදිරියට දික්වූ පර්වත තුඩක් මත සිටිපාටෙක්

සිටියේය. හැඩයෙන් හා ප්‍රමාණයෙන් බැටළුවකුට සමාන, විශාල අං තට්ටුවක් තිබූ මේ සතා, දඩයක්කරුවන් හැඳින්වූයේ "මහ අභා" යනුවෙනි. තමාට නොපෙනී පහත් බිමක සිටි සතුන් රංචුවක මුරකරු ලෙස, මේ සතා ගල මුදුනේ බලාසිටිනවා විය යුතුයයි හෝප් අනුමාන කළේය. වාසනාවකට මෙන් උං බලාසිටියේ අනෙක් දිශාවයි. එහෙයින් දඩයක්කරුවා තමා වෙත කුරුමානම් අල්ලනු උං දුටුවේ නැත. මුනින් අතට බිම වැතුරුණු තරුණයා, රයිෆලය පර්වතයට හේත්තු කරගෙන, හොඳින් එල්ලය ගෙන එය ක්‍රියාත්මක කළේය. වෙඩි පහරින් උඩ විසිවූ සතා, පර්වත දාරයේ මොහොතක් දඟලමින් සිට, පහත වූ ප්‍රපාතයට ඇදවැටුණේය.

දඩයම් කරගත් සතා ඔස්වා කරට ගැනීම ඔහුට පහසු වූයේ නැත. එහෙයින් තමාට ඔස්වාගෙන යාහැකි තරම් කැබැල්ලක් කපා ගැනීමට ඔහු තීරණය කළේය. සැඟු කාලය ෧෦ වෙමින් තිබූ බැවින්, සතාගේ කපාගත් භාතය කර තබාගෙන හෝප් ආපසු එන්නට පිටත්විය. එහෙත් වැඩිදුර යාමට පෙර, ඔහුට මුහුණදීමට සිදුවූයේ බලවත් ප්‍රහේලිකාවකටයි.

සතෙකු දඩයම් කරගැනීමට තිබූ නොඉවසිල්ල නිසා, හෝප් අතින් සිදුවී තිබුණේ කුමක්ද? ඔහුට කඳුකරයේ හොඳින් හුරු පුරුදු පෙදෙස් පසුකොට, ඔහු ගමන් කර තිබුණේ නුපුරුදු, කිසිදාක නොආ පෙදෙසකටයි. තමා මංමුලා වීඇති බැව් ඔහුට වැටහිණ. දන් ඉතින් ආපසු යාම සඳහා මහ සොයාගැනීම, පහසු කටයුත්තක් වන්නේ නැත. නිවැරදි මාර්ගය යයි ඔහු සිතූ දෙයට හෝප් සැතපුමක පමණ දුරක් ගමන් කළේය. එහෙත් එහි තිබුණේ ඔහු කිසිදාක නුදුටු ඇළ පාරකි. මහ වැරදි ගිය බව වටහා ගත් තරුණයා ආපසු හැරී ගොස් වෙනත් මහක ගමන් කොට බැලීය. එය ද වැරදි මඟක් විය. මේ අයුරින් කීප වාරයක් වැරදි මාර්ගවල ගිය තරුණයාට, කරකියා ගත හැකි දෙයක් නොවීය. අඳුර ගලා එමින්, රාත්‍රිය භොවෙමින් තිබිණි.

කිහිපවාරයක් උත්සාහ කොට, අන්තිමේදී ඔහු හුරු පුරුදු මාර්ගය සොයාගන්නා විට ඇඳිරි වැටි තිබිණි. තවමත් හඳපායා නොතිබුණු නිසා, ඉදිරිමහ සොයාගැනීම ද එතරම් පහසු කටයුත්තක් වූයේ නැත. කරේ වූ දඩයමේ බරෙන් ද දඩි විඩාව නිසා ද ඔහු ඉදිරියට පා නැතුවේ අපහසුවෙනි.

ඔහු දිරිමත් වූයේ, ඉදිරියට තබන සෑම පියවරකින් ම තමා ලුප්ට ලං වන බව සිතීමත්, ගමනේ ඉතිරි කොටසට අවශ්‍ය තරම් ආහාර දන් ඔවුන් සතුව ඇත, යන සැකසුම් සහගත හැඟීමත්ය.

ලුප් හා ඇගේ පියා රඳවා තබා, ඔහු පිටත්වී ගිය ගල්කුළ සම්පයටම හෝප් ආපසු පැමිණියේය. අඳුරේ වුවද එතැන හඳුනාගැනීම ඔහුට අපහසු වූයේ නැත. දියණියන් පියාත් තමා එතැනුරු දන් නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටිනවා ඇත. එහි ලඟා වීමට හැකිවීම ගැන සතුවට පත් තරුණයා, එක් අතක් මුව වටා රවුම් කර සතෙකු මෙන් මහ හඬින් කැඟාසුවේය, ඒ තමා ලඟ එන බව ඇයට දන්වීමටයි. පිළිතුරු වශයෙන් ඇය තහන ගබ්දය කුමක්දැයි ඔහු මඳක් නැවතී සවිත් දුන්නේය. එහෙත් එවැනි පිළිතුරක් නොලැබිණ. තරුණයාට අසන්නට ලැබුණේ, ඔහු නැවු හඬ වටේවූ පර්වත වල වැදී හට ගැනුණු දෝකාරයා පමණි. පෙරටත් වඩා උස් හඬින් හෝප් තවත් වරක් කැඟාසුවේය. එහෙත් පිළිතුරු ලෙස, පැය කිහිපයකට පෙර හැර දමා ගිය මිතුරන්ගෙන් කෙදිරියක් වත් නොඇසිණ. වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි දඩ හිතියක්, ඔහුගේ මුළු සිරුරටම දැනිණි. කැලැහීමෙන් ඉදිරියට දිවගිය ඔහු අතින්, කෑමට ගෙන ගිය සත්ත්ව ගාතය බිම අතහැරිණි.

ඉදිරියටම ගිය පෙරළියෙන් හෝප්ට, ගිනිමැලය දල්වා තිබූ තැන ඇතට පෙනිණ. එහි තවමත් දිළිසෙන ගිනිඅහුරු කිහිපයක් දිස්විය. එහෙත් තමා එතැනින් පිටත් වී ගිය පසු, ගිනිමැලය හොඳින් දල්වා තැබීම සිදුවී නොමැති බැව් ඔහුට පෙනිණ. හතරවරින්ම දිස්වූයේ මරණයේ තිබූ බියකරු බව රැගත් නිහඬතාවයකි. ගිනිමැලය අසල පණ ඇති කිසිදු ජීවියෙකු නොවීය. සතුන්, මහලු මිනිසා, තරුණිය සියල්ල අතුරුදහන් වී ගොස්ය! තමා එතැන නොසිටී වෙලාවේ (එක්වරම, මහා බිහිසුණු බේදවාචකයක් සිදුවී ඇති බැව් පැහැදිලිය. ඔවුන් තිදෙනා හා බැඳුණු මහා විනාශයක්! එහෙත් ඒ කුමන ආකාරයක එකක්ද යන්න හැඟවීමට, කිසිදු සලකුණක් ඉතිරි වී නොතිබිණි.

මෙය හිසට එක්වරම එල්ල වූ, හෙණ පහරක් වැනි බිහිසුණු සිදුවීමකි. පෙරළියෙන් හෝප්ගේ හිස කැරකී, ක්ලාන්ත වන බවක් ඔහුට දැනිණ. බිම ඇද නොවැටී සිටීමට, ඔහු රයිෆලයට චාරු විය. අපහසුවෙන් හුස්ම ගනිමින් ඔහු මඳ වෙලාවක් ගත කළේය.

ජීවිතය පුරා දුක් කරදර කම්කටොලු වලට, මුහුණ දී තිබූ හෝප් ක්‍රියාශීලී මිනිසෙකි. මෙම බියකරු සිදුවීමෙන් කම්පනයට පත්වී, ඔහු ගතකළේ ස්වල්ප වේලාවකි. වහාම ක්‍රියාත්මක වී, සිදුවී ඇති දේ පිළිබඳව යොයා බැලීමට ඔහු තීරණය කළේය. ඔහු පන්දමක් සාදාගෙන, ගිනිගොඩේ අඩක් දුල්වී තිබුණු ගිනි අතුරු වලට පිඹ, එය ගිනි අවුල්වා ගත්තේය. මිළඟට ඔහු කඳවුරු බැඳගත් තැන යෝදිසි කර බැලීමට පටන්ගත්තේය. ඔවුන්ගේ ලැබුම් පොළේ අශ්වයින්ගේ කුර-සටහන්-ආශියක් විය. මේ අනුව සිතාගත හැකිවූයේ අශ්වාරෝහකයින් විශාල ගණනක්, පලා ගිය තිදෙනා හොයා පැමිණ ඇති බවයි. ඔහු තවදුරටත් ඒ අවට පොළොව පරීක්ෂාකර බැලීය. එම අශ්වයින්ගේ කුර සටහන් යෝල්ලි ලේක් තරයට යන මාවත දෙසට වැටී ඇති බැව් හෝප් දුටුවේය. එසේ නම් පියා සහ දියණිය දෙදෙනාම ආපසු ගෙන ගොස්ද? එසේ වන්නට ඇතැයි සිතුවිල්ලක් ඔහු තමාගේ සිතට ඇතුළු කර ගත්තේය.

මඳ වෙලාවක් යඳි දකින්නට ලැබුණු දෙයින් හෝප්ගේ මුළු ඇතම හිරිවැටී ගියේය. ඔවුන්ගේ කඳවුරට මඳ දුරක් ඔබ්බෙන්, රතු පැහැති අලුත් පස්ගොඩක් ඔහුට දකින්නට ලැබිණි. පැය කිහිපයකට පෙර එවැන්නක් මෙතැන නොතිබුණු බව ඔහුට හොඳමට විශ්වාසය. එය පැය කිහිපයකට පෙර හැරු මිනිවලක් බවට ගැනයක් නැත. ඔහු එතැනට ළං වෙද්දී, පස්ගොඩ මත සවි කර තිබූ කෝටුවක් හා එහි දෙබලේ රඳවා තිබූ කඩදාසි-කැබැල්ලක් හෝප්ගේ නෙත ගැටිණි. එහි ලියා තිබුණේ කෙටි වුවත් ඉතා පැහැදිලි පණිවුඩයකි.

කෝල්ට් ශ්‍රේෂ් තරයේ

පිවත් වූ

ජෝන් ගේරිගර්

1860 අගෝස්තු 4 වැනිදා

අභාවප්‍රාප්ත විය.

මීට පැය කිහිපයකට පෙර, සිය දියණිය සමඟ රඳවා ගිය, වයස්ගත එහෙත් සවිමත් මිනිසා. දන් ඔහු මළවුන් අතර! මේ ඔහුගේ සොහොන් ගැබ් මත වූ අවමඟුල් සුවරුවයි. තවත් මිනිවලක් ඇත්දැයි, ජෙෆර්සන් හෝප් සොයන්නට පටන්ගත්තේ යක්ෂාවේශ

වුවේකු මෙනි. එහෙත් එවැනිනක සලකුණක් හෝ නොවීය. එසේනම් නිසැකවම ඔවුන් ලුඪව පැහැරගෙන යන්නට ඇති. පූර්වකවරුන්ගේ පුනෙකුගේ බිරිත්දවරුන් සමූහයේ, තවත් එකියක කර ගැනීම සඳහා ගෙන යන්නට ඇති. ඇයට අත්වෙන ඉරණම කුමක්දැයි දන් කරුණයාට පැහැදිලිය. එය වළක්වාලීමට තමාට තනිව කළ හැකි දේ කුමක්ද? තමා අසරණ බව ඔහුට වැටහිණ. වයස්ගත ගොවියාට අත්වූ ඉරණම තමාට ද අත්වන්නේ නම් මැනවැයි විටෙක ඔහුට සිතුවේය.

බලාපොරොත්තු කඩවීමෙන් සිතේ ඇතිවූ කම්පනය හා කලකිරීම යටපත් කරගෙන, ඔහුගේ ක්‍රියාශීලී සිත යළිත් වරක් උඩට මතුවිය. තමාට අත් කළහැකි කිසිවක් නොමැති නම්, ඉතිරිව ඇත්තේ ඔවුන්ගෙන් පළිගැනීම බව හෝප් සිතාගත්තේය.

අත් කිසිම පුද්ගලයෙකුට නොතිබුණු තරම් ඉවසීමකුත්, තම අරමුණ ජයගන්නා තුරු එය හමායෑමේ ගතියකුත්, ජෙෆර්සන් හෝප් සතුවිය. ඊට අමතරව, කිසිදා යටපත් නොවෙන පළිගැනීමේ චේතනාවක් ද ඔහුගේ සිතේ ඇතිවිය. මේ ගතිගුණ ඔහුට ලැබෙන්නට ඇත්තේ, ඔහු දීර්ඝ කාලයක් සම්පවු ඇසුරු කළ, රතු ඉන්ද්‍රියානු ජාතිකයන්ගෙන් වීමට ඉඩ ඇත. නිව්ගිය ගිනිමැලය අසලට වී ඔහු කල්පනා කළේය. තම සිතට ඉවසා දරාගත නොහැකි තරමට යළි යළිත් ඇවිළී එන ශෝකය යටපත් කරගත හැකි ක්‍රමය කුමක් ද? ඒ සඳහා යොදාගත හැකි එකම ක්‍රමය නම්, මේ සතුරන්ගෙන් අංග සම්පූර්ණ අයුරෙන් පළිගැනීම බව ජෙෆර්සන් හෝප් අත්තිමේදී සිතාගත්තේය. තමා සතු දඩ් අධිෂ්ඨානයත්, වෙහෙසට පත් නොවන ශරීර ශක්තියත් මේ සඳහා කැප කිරීමට ඔහු තීරණය කළේය. හෝප්ගේ ශෝකයෙන් හරින වූ මුහුණ සුදුමැලි වී තිබිණි. ඔහු ආපසු ගියේ සත්ත්ව ශාකය අත්හැර දමා ආ තැනටයි. එය ගින්නෙන් පුළුස්සා, තමාට දින දෙකකට සෑහෙන තරම් ආහාර ඔහු පිළියෙල කර ගත්තේය. දඩ් වෙහෙසකට පත්ව සිටියත්, ආහාර ස්වල්පයක් ගිල දමා, ඉතිරි සියල්ල පොදියක් ලෙස බැඳගත් හෝප්, යළි ගමන් ඇරඹීය. "පළිගන්නා දේවදූතයන්"ගේ පා සලකුණු ඔස්සේ, සෝල්ට් ලේක් නගරයට ඔවුන් යොයා යාමට ඔහු පිටත් විය.

දින දෙකකට කළින් අඟවුයා පිට නැගී ගමන් කළ දුර්ගමාර්ගය ඔස්සේ, ඔහු දෙපයින් දින පහක් තිස්සේ ගමන් කළේය. රළු මහක නොකඩවාම ගමනේ යෙදීම නිසා, ඔහුගේ දෙපා තුවාල වී තිබිණ. ගතව අධික වේහෙයක් දැනිණ. එහෙත් ඔහු රාත්‍රියට නිදාගන්නේ, පැය කිහිපයක් පමණි. ඕරු උදාවට පෙර ඔහු යළිත් ගමන් ඇරඹුවේය. හයවැනි දිනයේ රාජාලි ගුහාව වෙත ළඟා වීමට හෝස්ට් හැකිවිණි. ඔවුන්ගේ අවාසනාවන්ත ගමන ඇරඹූ තැන මෙයයි.

මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයන්ගේ නිවාස නගරයේ පිහිටි ප්‍රදේශය, ඔහුට කළමුදුනේ සිට දකිය හැකිවිය. වීඩාපත්ව සිටි නිසා, තම ගිනිඅවියට වාරුවී, එදෙස බලා-සිටි ඔහුට නගරයේ යම් වෙනසක් දකින්නට ලැබිණි. සමහර වීථි ලෙල දෙන කොඩි වලින් අලංකාර කර තිබුණේ උත්සවයක් පැවැත්වෙන පරිද්දෙනි. මේකට හේතුව කුමක්දැයි සිතා ගැනීමට නොහැකිව, හෝස් කල්පනා කරමින් සිටියේය. අසෙකුගේ කුර ගැටෙන හැඩක් ඔහුට අසන්නට ලැබිණි. අශ්වාරෝහකයෙකු ඔහු සිටි තැනට ළඟාවෙතැ අයුරු හෝස් දුටුවේය. මේ, තමාගෙන් වරක් උදව් උපකාර ලබා ඇති කවිපර් නම් මෝමොන් හක්තිකයා බව හෝස් හඳුනා ගත්තේය. තරුණයා අමුත්තා වෙත ලං වුයේ ලුසි ෆෙරියර්ට අත්වූ ඉරණම ගැන දනගැනීමටයි.

“මම පේලර්සන් හෝස්. ඔබට මතක ඇති මාව?”

කවිපර් තරුණයා දෙස් බ්ලා සිටියේ, අතිශයෙන්ම පුදුමයටත් හිනියටත් පත්විය. කලකට පෙර, තමා හඳුනා කඩවසම් තරුණයාද මේ, යයි ඔහුට සිහිණි. මේ සිටින්නේ, වැහැරී ගිය සිරුරක් ඇති, අපිරිසිදු මුහුණක් ඇති කෙනෙකි. මඳ වේලාවක් අමුත්තා දෙස බලා සිටි කවිපර්, මේ පේලර්සන් හෝස් බව සැකහැර හඳුනාගත්තේය. හඳුනාගැනීම සම්පූර්ණ වූ විට ඔහුට වැටහුණේ තම මොළය අවුල් වීගෙන යන බවයි.

“උඹ මෙහාට ආවේ පිස්සුවෙන්ද?” ඔහු කෑ ගැසීය. “මං උඹත් එක්ක කථාකරනවා-කවුරු හරි දක්කොත් මගේ ජීවිතෙන් ඉවරයි. ෆෙරියර්ලා පැනලා ගියාට වැරදිකාරයා උඹයි කියලා ප්‍රසිද්ධ කරලයි නියෙන්නේ. උඹව දුටු තැන අල්ලන්න කියලා ඉද්ධවන්නයිත් සිව්දෙනා වරෙන්තු නිකුත් කළා.”

"උන්ගෙ වරෙන්කුට්ටම මොහොතක නැ." හෝප් කීය. "දැන් මෙහේ සිද්ධ වෙලා තියෙන්නේ මොනවද කියලා මහේ දන්නව නේද කවිපර්? මං ඔහේගෙන් බැහැරත්ව ඉල්ලා සිටිනවා, මහේ මේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දෙන්න කියලා. අපි ඉස්සර ඉදන්ම යහළුවෝ. මහේ ප්‍රශ්නවලට දෙවියන්ගේ නාමෙන් පිළිතුරු දෙන්න. මහහැරල යන්න හදන්න එපා."

"හරි. හරි. මොනවද උඹට දනහන්න උවමනා?" කවිපර් ඇසීය. "ඉක්මන් කරපන්. මේ ගල්වලට කන් තියෙනවා. ගස්වලට ඇස් තියෙනවා."

"ලුඬි ලෝරියර්ට දන් මොකක්ද වෙලා තියෙන්නේ?"

"තරුණ ඩ්‍රෙබර් ඊයේ ඇයව විවාහ කරගත්තා. ඔහොම ඉදපත් මනුස්සයෝ! !..... ඔහොම ඉදපත්! ..... ඔය! උඹ ක්ලාන්ත වෙලා ඇද වැටෙන්නයි හදන්නේ."

"..... මං ගැන .... බලන්න එපා." හෝප් කියද්දී ඔහුගේ මුහුණ ක්ලාන්ත ගතිගුණ මෙන් සුදුමැලි වී තිබිණි. ඔහු වහාම එතැන වූ ගලක් අතින් අල්ලාගෙන හිඳගත්තේය. "උඹ කිව්වේ කසාද බැන්දා කියලද?"

"ඔව්. ඊයේ කසාද බැන්දෙව්වා. පවුරාදීමේ මන්දිරයේ කොඩි දාලා තියෙන්නේ එකයි. ඇයව අයිති කරගන්නේ කොයි එක්කෙනාද කියන එක ගැන, ඩ්‍රෙබර් හා ස්ටැන්ගසන් අතරේ කතාබහක් ඇති වුණා. ලෝරියර්ලා ලුහුබැඳ ගිය කණ්ඩායමේ, ඔවුන් දෙදෙනාම ඉඳලා තියෙනවා. මහලු ලෝරියර්ට වෙඩිතියලා මරා දමල තියෙන්නේ ස්ටැන්ගසන්. ඒ නිසා ඇය අයිති ඔහුට කියලා මතයක් ඉදිරිපත් වෙලා තියෙනවා. අත්තිමට ශුද්ධවත්තුයින් සිව්දෙනාගේ මණ්ඩලයේ මේ ගැන විවාදයක් ඇතිවුණාලු. ඩ්‍රෙබර්ගේ පක්ෂය වඩා ශක්තිමත් නිසා, නායක උතුමාණන් ඇය තරුණ ඩ්‍රෙබර්ට භාර දුන්නා. ඒ වුණට ඇයව කාටවත් උවමනා වෙත එකක් නැහැ, වැඩි දවසක්. ඒ මොකද මට ඊයේ ඇගේ මුහුණේ දකින්න ලැබුණේ මරණය! ඇය දන් ගැහැනියක් තෙමෙයි: ඇවිදින මළකඳක්.... කෝ උඹ ඔය යන්නද හදන්නේ."

"ඔව්. මම යනවා." හෝප් කීවේ වාඩිවී සිටී තැනින් නැගිටිමිනි. ඔහුගේ මුහුණේ මාංශ පේශි දඩි වුයේ, කිරිගරුඬින් තෙඳූ පිළිමයක

විලසිති. ඒවායේ ප්‍රකාශිත හැඟීම ඉතාම දරුණු ඒවා විය. එහෙත් දෙනෙත්වල වූයේ දීප්තියකි.

“උඹ කොහෙද මිය යන්නේ?”

“කොහේ වුණත් කමක් නැ.” පිළිතුරු දුන් තරුණයා ආපසු හැරී ගමන්කළේ, වනගත වූ කඳුකරය දෙසටයි. ජෙෆර්සන් හෝප් මහා වනාන්තරයේ රුදුරු වන සිව්පාවුන් අතර, බිහිසුණු සතෙකු මෙන් ජීවත්වීමට තීරණය කළේය.

මෝමොන් ජාතික කවිතුරුගේ අනාවැකිය ඒ අයුරින්ම සැබෑ විය. අසරණ ලුසිට හොඳ සිහියෙන් හිඳු මසවා ජීවත්වීමට හැකි වූයේ නැත. ඊට හේතු වූයේ ඇගේ පියාට අත්වූ බිහිසුණු ඉරණම දක්මද, තමා පිළිකුල් කඳු විවාහයක පැවළීමද යන්න කිසිවෙකුට සිතාගත නොහැකි විය. රෝගී බවට පත් ඇය, මසක් ගතවීමට පෙර මියගියාය.

බේබ්‍රු ඩ්‍රෙබර් ප්‍රධාන-වශයෙන්ම ලුසි විවාහ කරගත්තේ ෆෙරියර්ගේ ධනය තමා සුදු කරනුදීමටයි. එහෙයින් ඇගේ මරණය ඔහුට කණගාටුවට කණගාටු නොවීය. එහෙත් ඔහුගේ අනෙක් බිරිත්දැවරු, ඇගේ මරණය ගැන ශෝචනීය වූහ. මෝමොන් වාරිත්‍රය අනුව, ඇය භූමදාන කරන දිනට පෙර දිනයේ රාත්‍රියේ, ඩ්‍රෙබර්ගේ අනෙක් බිරිත්දැවරු මිනියට තනි රකිමින් සිටියහ. පසුවදා හිරු පායා ඒමට පෙර, පාන්දර යාමයේ වූ සිදුවීමකින්, මේ කාන්තාවෝ අතිශය හයටත් විස්මයටත් පත්වූහ.

මාතෘරිය තමා තිබූ කාමරයේ දොර එක්වරම හැරගෙන කිසිවෙක් ඊහි ඇතුළුවිය. ඔහු ඉරි ගිය ඇඳුම් හැඳ සිටී, අව්වැසි වළින් පිඩාවට පත්, වනවාරියෙකුගේ පෙනුමක් තිබූ තරුණයෙකි. රැස්ව සිටී ගැහැනුන් වෙත එක් බැල්මක් හෝ නොහෙළු ඔහු, වචනයක් හෝ කථා නොකොට කෙළින්ම ගියේ මළසිරුර වෙතටයි. වරක් ලුසිගේ ආත්මය දරු මේ මාතෘදේහය වෙත පහත් වූ ඔහු, ඇගේ නලල සිපගත්තේය. මිළඟට ඇගේ අත ගෙන, එහිවූ මංගල මුද්ද ගළවා ගත්තේය.

“මේ මුද්ද එක්ක ඇයව භූමදාන කරන්න මගෙන් ඉඩ ලැබෙන්නෙ නැ.” ඔහු උස් හඬින් කැගැසුවේය. මිළඟට ඔහු පඩිපෙළෙන් බිමට පැන, කාමරයෙන් පිටවී අතුරුදන්වූයේ,

ආරක්ෂකයින් කැඳවීම සඳහා අනතුරු ඇඟවීමටත් පෙරයි. එය සිදුවීමට ගතවූයේ එක් නිමේෂයකි. මෙම අදහන සිදුවීම, අන් අයට විශ්වාස කිරීම පවා අපහසු විය. එය සත්‍ය සිදුවීමක් බව සනාථ කිරීමට තිබූ එකම සාක්ෂිය වූයේ, මළ සිරුරේ වූ රත්රන් මංගල මුද්ද අතුරුදන් වී තිබීමයි.

පෙරට්සන් හෝස් මාස ගණනක් චතුරත්තරයට වී කාලය ගතකළේය. සතුරන්ගෙන් පළිගත් යුතු ආකාරය සැලසුම් කිරීමේදී ඔහු ගෙවුවේ වනවාරි දිවියකි. කුඳුකරයේ පාර ගල්ගුහා අසල ගැටුණු, නගරයට ආසන්න අන්ධකාර ප්‍රදේශවල රාත්‍රියට සංචාරය කළ, අභිරහස් අවතාරයක් ගැන කටකතා පැතිර ගියේය.

වරක් ස්ටෑන්ගසන්ගේ නිවසට වෙඩි ප්‍රහාරයක් එල්ල විය. ඔහුගේ කන අසලින්ම ගමන් ගත් වෙඩි උණ්ඩ, බිත්තියේ වැදී නැවතුණු නිසා, ඔහුගේ ජීවිතය අනුනවයෙන් බේරීගියේ. තවත් වරක් ඩ්‍රෙබර් කන්දක් අසලින් ගමන් කරමින් සිටියදී විශාල ගලක් ඔහු වෙතට පෙරළිගෙන ආවේය. ඔහු දිවී ගල්වාගත්තේ, වහා අහකට පැන බිම පෙරළීමෙනි. ඔවුන්ගේ ජීවිතවලට මරණීය තර්ජන එල්ල වී ඇති බැවින්, තරුණ මෝමොන් හක්කිකයන් දෙදෙනාටම වැටහිණ. මෙසේ බිහිසුණු උපද්‍රව එල්ල වීමට හේතුව ද ඔවුහු වටහා ගත්හ. සතුරා අල්ලා ගැනීමේ හෝ මරා දමීමේ අරමුණෙන්, කිහිපවාරයක්ම සාතක කණ්ඩායම් කුඳුකරය වෙත යවන ලදී. එහෙත් සෑම වාරයකදීම ඔවුන්ගේ උත්සාහ අසාර්ථක විය. ඉන්පසු ස්ටෑන්ගසන් හා ඩ්‍රෙබර් දෙදෙනා, අඳුරු වැටුණු පසු නිවසින් පිටතොවී සිටීමට තීරණය කළහ. ඔවුන්ගේ නිවාසවල ආරක්ෂාව සඳහා, අමතර ආරක්ෂක භටයන් යොදවන ලදී.

ටික කලක් ගතවෙද්දී මේ අමතර ආරක්ෂක පියවර අවශ්‍ය නොවන බවක් පෙනිණ. ඔවුන්ගේ සතුරා කිසිවෙකුට දකින්නට හෝ ඔහු ගැන අහන්නට නොලැබිණ. කාලය ගතවෙද්දී ඔහු තුළ තිබූ දඩි පළිගැනීමේ වේගනාවා සංසිද්ධියෙන් ඇතුළු, මෝමොන් ආගමික නායකයෙක් විශ්වාස කළහ.

ඇත්තෙන්ම සිදුවූයේ, එය සංසිද්ධිය යාම නොව, වඩාත් නිව්‍ර වීමයි. දඩයක්කාරයාට තිබුණේ මාදු බවට නොහැරෙන, නොහැමෙන දඩි සිතකි. පළිගැනීමේ වේගතාවෙන් ඒ සිත කොතරම් වෙළී තිබුණද කිටහොත්, වෙනත් හැඟීමකට ඒ සිතේ ඉඩක් නොවීය.

එහෙත් ඔහු බුද්ධිමත් ප්‍රායෝගික මිනිසෙකු විය. තමා කොතරම් නිරෝගී වුවත්, දිගින් දිගටම එළිමහනේ දිවිගෙවීම, ශරීර සුවතාවට හිතකර නොවන බව ඔහු දන සිටියේය. කලට වේලාවට නිසි ලෙස ආහාර නොලැබීමත්, අවි, වැසි, කුණාටුවලට නිතර නිරාවරණය වීමත් නිසා, ශරීර ශක්තිය කෙමෙන් දුර්වල වන බව ඔහුට අවබෝධ විය. තමා බිලිලකු මෙන් කඳුකරයේ මියගියහොත්, පළිගැනීමේ සැලැස්මට සිදුවන්නේ කුමක්ද? එහෙත් දිගටම කඳුකරයේ රැඳී සිටියහොත්, පළිගැනීමට පෙර තමා මරණයට පත්වන බව නියතය. තම සතුරාට අවශ්‍යව ඇත්තේද එයයි. එහෙයින් අකමැත්තෙන් වුවද යළිත් නෙවාඩාහි ආතල් කර්මාන්තය සඳහා යාමට ඔහු තීරණය කළේය. ඒ මගින් ශරීරශක්තිය නැවත ලබාගැනීම, වඩාත් නැණවත් මනසක් වන බව ඔහුට වැටහිණ. සැහෙන මුදලක් උපයාගතහොත්, තම අරමුණ නිසි ලෙස ඉටුකර ගැනීම අපහසු නොවන බව ඔහු තේරුම් ගත්තේය.

ජෙෆර්සන් හෝප් බලාපොරොත්තු වූයේ, පතල් කර්මාන්තයේ යෙදෙමින් ගතකරන කාලය, එක් අවුරුද්දකට පමණක් සීමා කිරීමටයි. එහෙත් කලින් කලට ඔහුට මුහුණදීමට සිදුවූයේ, බලාපොරොත්තු නොවූ සිදුවීම් රැසකටයි. ඒ අනුව ඔහුට පතල් ප්‍රදේශයේ, අවුරුදු පහක කාලයක් ගතකිරීමට සිදුවිණි. කෙසේ වුවත් මේ කාලය අවසානයේදීත්, සතුරන්ගෙන් පළිගැනීමේ චේතනාව, එදා ජෝන් ෆෙරියර්ගේ සොහොන අසලදී තිබූ අයුරින්ම ජෙෆර්සන් හෝප් තුළ පැවැතිණ.

වෙස් මාරු කරගෙන වෙනත් තමක් ද ආරූඪ කරගත් ඔහු, සෝල්ට් ලේක් නගරය බලා පිටත් විය. තමා සාධාරණය, යුක්තිය යයි විශ්වාස කළ දේ ඉටු කරගත නොහැකිවුවොත්, තම ජීවිතයට කුමක් වන්නේද යන්න ඔහුට වැදගත් නොවීය. සෝල්ට් ලේක් නගරයේදී ඔහුට අසන්නට ලැබුණේ, බලාපොරොත්තු නොවූ පුවතකි.

මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයන් යයි හඳුන්වාගත් මෝමොන් ආගමිකයන් අතර, මාස කිහිපයකට පෙර මහා වියවුලක් හටගෙන තිබිණ. වැඩිහිටි ආගමික නායකයන්ගේ පාලනයට එරෙහිව, තරුණ සාමාජිකයන් ඇරඹූ කැරැල්ලක් නිසා, ආගම කැබලි කිහිපයකට කැඩී, බිඳී ගොස් තිබිණ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කිහිප දෙනෙක්, යුධාව අත්හැර ගොස් වෙනත් ආගම් වැළඳ ගත් බව ද අසන්නට

ලැබීම. ට්‍රේබර් හා ස්ටැන්ගසන් දෙදෙනා ද මේ අතර විය. ඔවුන් සංක්‍රමණය වූයේ කුමන රටකටද යන්න කිසිවෙක් දන සිටියේ නැත. පැතිර ගිය කටකතා අනුව නම්, ට්‍රේබර් ඔහුගේ දෙපොළෙන් විශාල කොටසක් විකුණා මුදල් ලබාගෙන ඇත. ඔහු යුරෝපයෙන් පිටවී ගොස් ඇත්තේ, ධනවතෙකු ලෙසිණි. එහෙත් ස්ටැන්ගසන්ට එතරම් මුදලක් ලබාගැනීමට හැකිවී නැති බැවින්, ඔහු පිටවී ගොස් ඇත්තේ දුප්පතෙකු ලෙසිණි. කෙසේ වෙතත් ඔවුන් ගියේ කුමන රටකටද ආදී කිසිම කොරතුරක් දත් කිසිවෙකු හෝප්ට හමු නොවීය.

මෙවැනි බරපතල දුෂ්කරතාවයන් හමුවේ, ඕනෑම කෙනෙක් තම පළිගැනීමේ චේතනාවෙන් අත්හැර දමනු නිසැකය. එහෙත් පසුබට වූයේවත්, අමිතක් කර දමුණේවත් ජෙෆර්සන් හෝප් නොවේ. ඔහු තම සහජ දක්ෂතාවයන් උපයෝගී කර ගනිමින්, ලැබෙන රක්ෂාවක යෙදෙමින්, අරමුණ කෙසේ හෝ ඉටුකර ගැනීමට තීරණය කළේය. ඔහු ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ, ජනපදයෙන් ජනපදයට, තහරයෙන් තහරයට, ගමන් ගමට, සංක්‍රමණය විය. ඔහුගේ අරමුණ වූයේ කෙසේ හෝ තම සතුරන් සොයාගැනීමයි. අවුරුද්දෙන් අවුරුද්ද ගතවිය. ඔහුගේ කළු හිස කෙස් තැනින් තැන පුළුඬීමට පටන්ගත්තේය. එහෙත් ඔහු තම උත්සාහය අත් නොහැරියේය. තම ජීවිතයම කැප කළ මේ අරමුණ මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට, ඔහු තැනින් තැන ගියේ, මිනිස් දඩබල්ලකු මෙන් ඉව් කරමිනි.

ජෙෆර්සන් හෝප්ගේ නොපසුබට උත්සාහය නිසා, අන්තිමේදී සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබීම. එක් දිනක් ඔහුට ජනෙල් විදුරුවක් හරහා එක් මුහුණක් දකින්නට ලැබිණි. මුහුණ හඳුනා ගැනීමට ඒ ක්ෂණික බැල්ම ප්‍රමාණවත් විය. ඔහු ලුහුබැඳී ගිය පුද්ගලයින්, දත් වාසය කරන්නේ ඔහායෝ ජනපදයේ ක්ලීව්ලන්ඩ් නගරයේ බව ජෙෆර්සන් හෝප් තේරුම් ගත්තේය.

ඔහු තම නවාතැන්පොළට ආපසු පැමිණියේ පළිගැනීම සඳහා සියලු කටයුතු සූදානම් කරගැනීමටයි. එහෙත් අවාසනාවක මඟක්! ජනෙල් විදුරුවෙන් ඔහු ඔහු බලා සිටි ට්‍රේබර්ට, ඔහුගේ හතුරාගේ මුහුණුවර හඳුනාගැනීමට අපහසු නොවීය. ඒ මුහුණේ රැඳී තිබුණේ 'මරණය' බව ට්‍රේබර් තේරුම් ගත්තේය.

ඔහු විනාම ස්වදේශිකයෙක් ද කැඳවාගෙන සාමදාන විනිශ්චයකාරයකු වෙත ගියේය. පැරණි සතුරෙකුගෙන් තමන්ගේ ජීවිතවලට අත්තරායක් ඇති බවට ඔවුහු පැමිණිළි කළහ. එදා හැන්දෑවේම ජෙෆර්සන් හෝප් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී. ඔහු වෙනුවෙන් ඇප දීමට කිසිවෙකු ඉදිරිපත් නොවීය. එබැවින් සති කිහිපයක් සිරභාරයේ සිටීමට හෝප්ට සිදුවිණි. අවසානයේ ඔහු එතැනින් නිදහස ලබා සොයා, බලද්දී, ඩ්‍රෙබර් පැනගොස් නිවස හිස්වී ඇති බව හෝප් ඉටුවේය. ඩ්‍රෙබර් සහ ස්වදේශිකයන් යුරෝපයට පැන ගොස් ඇති බව දනගන්නට ලැබිණි.

පළිගැනීමේ උත්සාහය යළිත් වරක් අසාර්ථක විය. එහෙත් ඔහුගේ සිතේ වූ භේරය ඔහු සොයා ගැනීමේ සතුරන් ලුහුබැඳ යාමටයි. මේ සඳහා ඔහුට වැඩිපුරා මුදල් අවශ්‍ය විය. ඒ සඳහා රැකියාවට ගිය ඔහු, සෑම ඩොලරයක්ම ඉතිරි කර ගත්තේ, ගමන සඳහා දරන්නට සිදුවන වියදම වෙනුවෙනි. ප්‍රමාණවත් තරම් මුදලක් එකතු කර ගත් පසු, හෝප් යුරෝපය බලා පිටත්වී ගියේය.

සතුරන් සොයමින් යුරෝපයේ නගරයෙන් නගරයට ගිය ඔහුට, ඔවුන් අල්ලා ගැනීමට නොහැකි විය. සුළු සුළු රැකියාවල යෙදෙමින් ඔහු නගර පිරමින් ඇවිදිද්දී, සතුරන් රුසියාවේ ශාන්ත පීටර්ස්බර්ග් නගරයේ සිටි බව අසන්නට ලැබිණි. හෝප් සතුරන් හඹා එහි ගියේය. ඔහු ශාන්ත පීටර්ස්බර්ග් නගරයට ළඟාවෙද්දී ඔවුහු පැරිස් නගරය බලා පිටත්ව ගොස් සිටියහ. ඔහු එතැනට යද්දී ඔවුන් ඊට පෙර කෝපත්තෝගන් නගරය බලා ගොස් තිබිණි. ජෙෆර්සන් හෝප් ඩෙන්මාර්කයේ අගනුවර වෙත ගිය ද, යළිත් ඔහු ප්‍රමාදය. දින කිහිපයකට පෙර ඔවුහු ලන්ඩන් නගරය බලා පිටත්ව ගොස් සිටියහ. එහිදී ඔවුන් අල්ලා ගැනීමට, අවසානයේදී හෝප් සමත් විය.

එහි සිදුවූයේ කුමක්ද යන්න විස්තර කිරීමට සුදුසුම ආකාරය, දඩයක්කාරයා කී කථාව, ඔහුගේ වචන වලින්ම ඔබ වෙත ගෙන ඒමයි. ඒ හැමදෙයක්ම දොස්තර වොට්සන් ලියූ වාර්තාවේ සඳහන් වන නිසා, අපි එය මෙසේ ඉදිරිපත් කරමු.

දොස්තර වොට්සන්ගේ මතක සටහන්වල ඉතිරි කොටස

සිරකරුවා අපේ විලංගුවෙන් මිදීමට බිහිසුණු සටනක යෙදුණත්, ඔහු අප කෙරෙහි දක්වූ ආකල්පය) දරුණු එකක් නොවීය. අත්තිමේදී තමාට ගැළවීමක් නොමැති බැව් වටහා ගත් පසු, ඔහු සිනාසුණේ සුභද අසුරෙහි.

“මා සමග පොර බදුන්හ ගිහිං, ඔබතුමන් ලා කාටවත් තුවාල වුණේ නැහැ තේද? මං හිතන්නේ ඔබ දන් මාව පොලිස් ස්ථානය වෙත ගෙන යාහි.” ඔහු කීවේ ඡිජ්ලොක් හෝම්ස්ටයි. “මගේ කුලීරිය පහළ දොර ළඟ කියෙනවා. මගේ දෙපා බැඳල කියෙන ගැට ලිහිල් කළොත්, මට තනියම බැහැල යන්න පුළුවනි. මාව උස්සාගෙන යන එක අමාරු වේවි. ඒ, මොකද ඉස්සර තරම් දන් මගේ සිරුර සැහැල්ලු නෑ.”

ග්‍රෙග්සන් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් මුහුණට මුහුණ බැලුවේ, මේ යෝජනාව අපට එතරම් වාසිදායක එකක් නොවූ නිසා විය යුතුය. එහෙත් සිරකරුවාගේ චරිතය හෝම්ස් එක්වරම විශ්වාසයට ගත්තේය. ඔහු සිරකරුවාගේ කකුල් බැඳීමට අප යෙදූ තුවාය ඉවත් කළේය. කෙළින් සිටගත් සිරකරු තම දෙපා දෙපසට දිගු කළේ, ඒවා නිදහස් බව තමාටම ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගැනීමට මෙහි. මෙතරම් සවිමත් ලෙස ගොඩනැගුණු සිරුරක් ඇති කෙනෙකු මා දක ඇත්තේ ඉතාමත් කලාතුරකිනි. අවිච්ච පිළිස්සී කළු පැහැගැන්වුණු මුහුණෙන් පැවසුණේ, දැඩි අධීෂ්ඨානය හා නොසැලෙන මානසික ශක්තියයි. එය ද ශාරීරික ශක්තිය මෙන් යෝධ එකක් බව බැලූ බැල්මට පෙනිණි.

"පොලිස්පති තනතුරුව ඇබැරිතුවක් ඇතිවුණොත්, මං හිතන්නේ ඒකට සුදුසුම පුද්ගලයා ඔබයි." ඔහු කීවේ හෝමස් දෙස බලමිනි.

"ඔබ මා පසුපස ලුහුබැඳ ආ ආකාරය විශිෂ්ටයි."

"ඔබත් එන්න මා සමග යන්න." හෝමස් කීවේ පොලිස් නිලධරයන් දෙදෙනාටයි.

"මට පුළුවනි කරත්තය පදවන්න." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

"බොහොම හොඳයි. ඒහෙනම් ග්‍රේස්සන් එන්න ඇතුළුව. දොස්තර මහත්මයා. ඔබත් එන්න අප සමග. ඔබ මේ පරීක්ෂණය ගැන ලොකු උනන්දුවක් දක්වුවානෙ. ඒ නිසා දිගටම අප සමග ඉඳලා, කථාවේ ඉතිරි ටිකක් අහගන්න."

මම ඉතා කැමැත්තෙන් ඊට එකඟ වීමි. අපි සියලුදෙනාම පහළ තට්ටුවට බැස්සෙමු. පැන, යාමට උත්සාහයක් නොදරු සිරකරුවා, ශාන්තදානකව කමාගේ කුලීරියට නැඟුණේය. ඔහුට පසුව අපි එහි නැඟුණෙමු. රියැදුරු අසුනට නැගගත් ලෙස්ට්‍රේඩ් කරත්තය දක්කාගෙන, අප ඉතා ඉක්මනින් පොලිස් මූලස්ථානය වෙත ගෙන ගියේය.

පොලිස් පරීක්ෂකයෙක් සිරකරුවාගේ තමන්, ඔහු අදාළ මිනීමැරුම්වල, මරණයට පත්වුවන්ගේ නම් ද සටහන් කරගත්තේය.

"මේ නිරකාරයා මේ සතියේ දවසක අපි මහේස්ත්‍රාත්තුමා ඉදිරියට පමුණුවනවා." ඔහු කීය. "ජෙෆර්සන් හෝස් මහත්මයා. ඔබට කියන්න කැමැති දෙයක් තියෙනවා නම් කියන්න පුළුවනි. තමුත් ඒ දේවල් ඔබට විරුද්ධව සාක්ෂි ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි බව, මා ඔබට සිහි කළ යුතුයි." පොලිස් පරීක්ෂකයා කීය.

"මට කියන්න තියෙනවා දිග කථාවක්." සිරකරු කීය. "මං කැමතියි මේ මහත්වරු ඔක්කොම ඒ කථාව අහගෙන ඉන්නවා නම්...."

"..... ඔය කථාව නඩු විභාගයේදීම කියන්න තියාගත්තොත් තරකද?" පොලිස් නිලධරයා ඇසීය.

"මං හිතන්නේ නෑ මට විරුද්ධව නඩු විභාගයක් පවත්වන්න ඔබට අවස්ථාවක් ලැබේවි කියල." ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය.

"ඔය විටියට බොහොම බයෙන් හ්‍රාන්තවෙලා මා දිනා

බලන්න එපා. මං සියදිව් හානිකරගන්න හදනවා නෙමෙයි.....
ඔබ වෙදවරයෙක් ද?" ඔහු ඇසුවේ මා දෙස නෙත් යොමු කරමිනි.

"ඔව්"

"එහෙනම්, මෙන්න මෙතැනින් පොඩ්ඩක් අත තියල බලන්න."
ඔහු සිතහමුසුව පැවසුවේ, පිලිගැනීම සහිත දෑත් තම හදවත දෙසට ලං
කරමිනි.

මම ඔහුගේ හදවත හා ඒ අවට ප්‍රදේශය මත අත තබමින්
පරීක්ෂා කර බැලිමි. හෘදය ස්පන්දනය සිදුවූයේ ඉතා අසාමාන්‍ය
පිළිවෙළකට බව එක්වරම මට දනිණි. ඔහුගේ හෘදය හා
රුධිර නාල පද්ධතියේ යම් කිසි අර්බුදකාරී තත්ත්වයක් හටගෙන
ඇති බව මම වටහාගනිමි. ඔහුගේ උර, කුහර බිත්තියේ තිබුණේ,
රෝගීන්ගේ පමණක් දක්නට ලැබෙන, අසාමාන්‍ය අයුරක දෙදර්මකි.
දුර්වල බිත්ති සහිත ගොඩනැගිල්ලක් තුළ, අධික බලශක්ති යන්ත්‍රයක්
ක්‍රියාකරද්දී මුළු ගොඩනැගිල්ලම දෙදරුම් කයි. සිරකරුගේ පපු
කුහරය ගැන ද මගේ සිතේ ඇතිවූයේ එවැනිම සිතුවිල්ලකි. කාමරය
නිහඩ වෙද්දී මම ඊට සවිණ සොමුකළෙමි. හෘදයෙන් ඉවතට ලේ
ගලායාමේදී සාමාන්‍යයෙන් ඇසෙන-බඩට මධ්‍ය, වෙනත් ආකාරයක
හඩක් මට පැහැදිලිව ඇසිණි.

"දෙයියෝ සාක්කි" මට කැගුණි. "ඔබට තියෙනවා අයෝරික්
ඇතිවූර්ස්මයක් - මහා ධමනියේ බිත්තිය ප්‍රසාරණය වීමෙන් ඇතිවූ
ගෙඩියක්."

"දොස්තර මහත්වරු හැමෝම කියන්නේ ඒක තමා. මං ගිය
සතියේ දොස්තර මහත්තයෙක් හමුවෙන්න ගියා. ඔහු කිව්වා වැඩි
දවසක් යන්න කලින් ඒක පුරුරාඩු නියලා." සිරකරු කීවේය.
"දන් අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ මේ අසනීපය එන්න එන්නම
වැඩිවුණා. නෙවාඩා කඳුකරයේ, සිතලෙන්, අවිවෙන්, වැස්සෙන්
හිමෙන් පිඩා විඳිමින්, හරි හැටි ආහාරයක් නොගෙන ජීවත්වුණු
නිසා තමයි මට මේක හැදුණේ."

මගේ රාජකාරිය මං කරල අවසානයයි. දන් ඉතින් කොයිතරම්
ඉක්මනට මං මළත්, ඒක මට ප්‍රශ්නයක් නොවෙයි. ඒ වුණත් මං
කැමැතියි මට මේ විට්ටේ දෙයක් කරන්න සිදුවුණේ ඇයි කියලා,
මේ ලෝකේ මිනිසුන්ට කියල යන්න. මහ පාරේ දකින්න ලැබෙන,

පිහියෙන් අනින, බෙල්ල කපන සැමරුණ මිනීමරුවෙක් හැටියට මා ගැන මිනිස්සු මහක කියාගන්නවාට මං කැමති නෑ."

පොලිස් නිලධාරියා තිදෙනා ඉක්මන් සංවාදයක යෙදුණහ. ඒ, පිරිසිදුවාට ඔහුගේ කථාව කීමට ඉඩ දිය යුතුද නැද්ද යන්න පිළිබඳවයි.

"දොස්තර මහත්තයා, ඔබ හිතන හැටියට ඔහුගේ ජීවිතය තියෙන්නේ අවදානම් තත්ත්වයකද?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්."

"එහෙම නම් යුක්තිය ඉෂ්ට කිරීමේ වේගතාවෙන්, ඔහුගෙන් කට උත්තරයක් ගැනීම අපේ වගකීමක්. හොඳයි හෝජ මහත්තයා. ඔබට කියන්න යමක් තියෙනවා නම්, දැන් ඒක කියන්න පුළුවනි. එය මා සටහන් කරගන්නා බව ඔබට දැනුම් දිය යුතුයි." පොලිස් නිලධාරියා කීය.

"ඔබගෙන් අවසර ලැබෙනවා නම් මම ටීකක් වාඩිවෙන්නම්." පිරිසිදුවා කීවේ අසුනක හිඳගත්තේමිනි. "මේ අසනීපය නිසා මට හරි ඉක්මනට, මහත්සි දනෙන්නවා. අපි ඉස්සර වෙලා කළ පොර බැඳීමෙන් මගේ මහත්සිය වැඩිවුණා. මං මේ ඉන්නේ කොයි මොහොතේ හෝ මිනිවලට පය කියන්න යුදානමෙන්. ඉතින් මොකටද මං ඔබට බොරු කියන්නේ? මං මේ කියන හැම වචනයක්ම සම්පූර්ණ ඇත්ත. ඒ බව මට දිවුරා කියන්න පුළුවනි. ඔබ ඒ කථාන්තරය මොන විධියට පාවිච්චි කළත් මම ඒකෙ ප්‍රශ්නයක් නෑ."

එසේ කිව් ජෙරර්සන් හෝජ, පුටුවේ පිටුපසට හේත්තු වී ඔහුගේ දීර්ඝ කථාන්තරය අපට කීමට පටන් ගත්තේය. ඔහු එය කියාගෙන ගියේ ක්‍රමානුකූලව හා ශ්‍රාන්ත ස්වරයකිනි. පිරිසිදුවා කථාව කියද්දී ලෙස්ට්‍රේඩ් එය ලඟු ලේඛනයෙන් සටහන් කරගත්තේය. විස්තරයේ ඇති නිවැරදි බව ගැන මම සහතික වෙමි. ඒ ලෙස්ට්‍රේඩ් සියල්ල සටහන් කර ගත් පොත පරිහරණය කිරීමට, මට අවස්ථාව ලැබුණු නිසයි.

"මං මේ මිනිස්සුන්ට මෙව්වර වෙර කළේ ඇයිද කියන එක ඔබට එව්වර වැදගත් නැතුව ඇති." ඔහු කීය. "අහිංසක මනුෂ්‍යයින් දෙදෙනෙකුගේ - පියෙකුගේ හා දුවකගේ මරණය ගැන, ඔවුන් සම්පූර්ණ වරදකරුවෝ. ඒ නිසා මේ කාලකණ්ණි මිනිසුන් දෙදෙනාට

ජීවත්වෙන්න අයිතියක් නෑ. ඒ අපරාධය සිදුවෙලා බොහොම කාලයක් ගතවුණා. ඒ ගතවී තිබෙන කාලයේ හැටියට, අධිකරණයක් ඉදිරියට ගිහිත් සාධාරණයක් ඉටු කරගන්න, කොහොමටවත් බෑ. ඔවුන් ඒ අපරාධයට වගකිව යුතුබව මං හොඳින්ම දන්නවා. ඒ නිසා මං තීරණය කළා, විනිශ්චයකාරයාත්, ජූරියත්, අලුගෝස්සුවාත් යන තනතුරු තුනම මං භාරගන්න. මං මේ මුහුණදුන්නු තත්ත්වයට ඔබ පත්වුණා නම්, ඔබේ ළඟදී මිනිස් හැඟීම් තිබුණා නම්, ඔබ කරන්නේත් මං කළ දේමයි.

මං ඒ ඔබට කිව්ව යුවතිය අවුරුදු විස්සකට කලින් විවාහ කරගෙනයි, මං බලාපොරොත්තුවෙන් හිටියේ. ඔය ඩ්‍රෙබර් ඇයව බලෙන් විවාහ කරගෙන, ඒ ශෝකයෙන් හදවත පැළී ඇය මියගියා. මං ඒ මතුල් මුද්ද ඇගේ මිනිසේ අතෙන් ගලවා ගත්තා. ඩ්‍රෙබර් මගේ අතින් මැරුම් කන වෙලාවට, ඔහුගේ දෑස්වලට මං ඒ මුද්ද පෙන්වනවා කියලා, මං මටම දිවුරා ගත්තා. මුද්ද සුරැකිව මා ළෙ කියාගෙන, මං යන යන තැන එය රැගෙන ගියා. මං මහාදව්ප දෙකක ඔවුන් ලුහුබැඳ ගියා. අවිසානගේ මට උන් අහුවුණා. උන් හිතුවේ, මං උන් පස්සේ ඇවිත්, මහත්සිවෙලා, බැරතැන මේක අත්හැර දාවි කියලයි. නමුත් උන් හිතූ විටියට මං ඒක අත්හැර දමීමේ නැහැ. මං හෙට මැරෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒත් මං මැරෙන්නෙ, මට කරන්න තිබුණු වැඩ කොටස මං ඉටු කළා - හොඳින් ඉටු කළා කියන සැකසීමෙන්. මගේ දැනෙන් උන් විනාශ වුණා. මගේ තවත් බලාපොරොත්තු කිසිවක් නෑ.

උන් බොහොම ධනවත්. ඒ නිසා උන් පසුපස එලවා යෑම, ඒ තරම් පහසුවුණේ නැහැ. මං ලන්ඩනයට එද්දී මගේ සාක්කු හිස්. ජීවත්වෙන්න මොකක් හරි රස්සාවක් කරන්න වෙන බව මට තේරුණා. අසුන් පිට යෑමත්, අග්ව කර්මක පැදවීමත්, මට බිම ඇවිදිනවා වගේ පහසු දේවල්. ඉතින් මං කුලීරට කාර්යාලයක රැකියාවක් සොයාගත්තා. මට නියමිතව තිබුණේ, ඒ කාර්යාලයට සතියකට යම් නියමිත මුදලක් ගෙවන්න. ඊට අමතරව උපයාගත හැකි මුදල මට. මේ විටියට, ඒ තරම් විශාල මුදලක් මට ඉතිරි වුණේ නැහැ. නමුත් කොහොම හරි ජීවිතේ ගැටගසා ගන්න එය ප්‍රමාණවත් වුණා. මට අමාරුම වැඩේ වුණේ, ලන්ඩන් නගරයේ පාරවල් හොයා ගැනීමයි. ලෝකයේ මං දුටු නගරවලින්, මේ තරම්

සංකීර්ණ මාවත්, අතුරු පාරවල් ඇති නගරයක් වෙත කොහෙවත් නැ. මා හෙ තිබුණා සිතියමක්. ප්‍රධාන හෝටල් හා දුම්රිය පොලවල් හඳුනාගත්තට පස්සේ මට වැඩේ පහසු වුණා.

මේ මහත්වරු දෙන්නා පිවත්වුණේ කොහෙද කියලා සොයාගැනීම මට ලේසි කටයුත්තක් වුණේ නැහැ. මං හොයාගෙන, හොයාගෙන ගියා. අත්හිමට එක සාර්ථක වුණා. ඔවුන් හිටියේ තේමස් ගහෙන් එහා පැත්තේ, කැම්බර්ලේල්හි නේවාසිකාගාරයක. උන් ඉන්න තැන හොයා ගත්තට පස්සේ, උන්ගේ පිවිත රැඳී තියෙන්නේ මගේ අතේ මට හිතෙන තාක් කල් විතරයි. ඒ බව මං දනගෙන හිටියා. මං මුහුණ වෑහෙන්න රැවුණේ වටල නිසා, මාව හඳුනාගන්න උන්ට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. මට සුදුසු අවස්ථාවක් ලැබෙන තුරු ඔවුන් පිටුපස යන්න මං තීරණය කළා. මේ සැරේ නම් උන්ට මගෙන් බේරිලා පැනල යන්න මං කොහෙත්ම ඉඩ තියන්නේ නැහැ. ඒ බවට මං දැඩි අධීක්ෂා කරගෙනයි හිටියේ.

මගේ හතුරෝ බොහොම නිදහසේ උන්ගේ නගරයේ හැසිරුණා. හැමතියෙම වගේ ම හිටියේ උන්ගේ පිටුපසින්. සමහර චෙලාවට මගේ කුලිරියෙන්, සමහර කුලාවට පසින් මං උන් පසුපසින් ගියා. කුලිරිය තමා ඒ වැඩේට වඩාත් හොඳ වුණේ. ඒ මොකද මට නොපෙනී පැනගන්න, එවිට උන්ට හැකියාවක් ලැබෙන්නේ නැ. මේ කටයුත්ත නිසා මට මුදලක් උපයාගන්න ඉඩක් ලැබුණේ, උදේ පාන්දරම සහ රාත්‍රියේ පමණයි. ඒකෙන් වුණේ, මගේ කුලිරිය අයිති තැනට ගෙවන මුදලේ, හිඟ එකතුවෙන්න පටන්ගත්තා. ඒක මගේ හිතට ප්‍රශ්නයක් වුණේ නැහැ. මගේ ඉලක්කය වුණේ මගේ හතුරන්ගෙන් පළිගැනීමයි.

උන් බොහොම කෙරුම්කරුයක්කු. උන් පසුපසින් මා එන්න පොඩි ඉඩක් හරි තියෙනවා කියලා උන්ට හිතෙන්න ඇති. කොයිචෙලාවක වත්, එකෙක් තනිවම එළියට ගියේ නැහැ. දෙන්නම එකටයි ගියේ. අනෙක රැබෝ වුණාට පස්සේ ගෙදරින් පිටවුණේ නැ. පසුගිය සති දෙකේම මං උන් පසුපසේ ගියා. නමුත් දෙන්නා වෙන්වුණේ නැහැ. ප්‍රේබර් නම් හැමතියෙම වගේ හිටියේ හොඳටම බිල, වේර්වෙලා. නමුත් ස්පර්ශනයන් හොඳ කල්පනාවෙන්, අවබෝධයෙන් හිටියා. මට පොඩි අවස්ථාවක් වත් ලැබුණේ නැහැ.

නමුත් මං ඒකෙන් අධෛර්යව පත්වුණේ නැහැ. මගේ අරමුණ ඉටුකර ගන්නා වෙලාව බොහොමම ලං වෙලා බව මගේ හිත කිව්වා. මගේ හිතට තිබුණු එකම හය, මේ කටයුත්ත ඉවරයක් කරන්න කලින්, මගේ පසුවේ ලේ තහරය පුපුරා වි කියලයි.

එක දවසක් හැන්දෑවේ මම කිහිපවාරයක්, වෝකේ ටෙරසයේ ඉහළ පහළ, මගේ කුලී රිය පදවාගත් ගියා. මේ පාරේ තමයි ඔවුන් නැවතලා හිටියේ. ඔවුන්ගේ බඩුමුට්ටු ආර අයිතට ගෙනැවිත් කරත්තයට පටවන හැටි මට දකින්න ලැබුණා. ඒ කරත්තය පිටත් කරලා, ඩ්‍රෙබර් හා ස්ටෑන්ගසන් තවත් කරත්තයකින් ඒ පිටුපස ගියා. මමත් රථය දක්කාගෙන, ඔවුන් පෙනෙන තෙක් මානයේ ගමන්කළා. මගේ හිතේ ලොකු හයක් තිබුණා, මොවුන් මේ සුදානම් වෙන්නේ, පදිංචිය වෙනස් කරන්නද කියලා.

යුස්ටන් දුම්රියපොළේදී ඔවුන් කරත්තයෙන් බැස්සා. මං මගේ කරත්තය කොළුවේකුට බලාගන්න දිලා, අර දෙන්නා පසුපස දුම්රියපොළ ඇතුළට ගියා. ඔවුන් ඇහුවේ ලිවර්පූල් බලා පිටත්වෙන දුම්රියක් ගැන. එහි සිටි සේවකයා කිව්වා, ලිවර්පූල් යන එක දුම්රියක් දන් පිටත්වෙලා ගිය බවත්, ඊළඟ එක තියෙන්නේ තවත් පැය කිහිපයකින් බවත්.

මේකෙන් ස්ටෑන්ගසන්ගෙන් පෙනුණේ බලාපොරොත්තු කඩවුණු තත්ත්වයක්. නමුත් ඩ්‍රෙබර් නම් සතුටට පත්වුණු බව පෙනුණා. සෙනග අතරේ මං ඔවුන් දෙදෙනා ලඟටම කිව්වු වුණා. ඔවුන් අතරේ ඇතිවුණු කතාබහ මට හොඳට ඇහුණා.

"මට උවමනා කරන වැඩක් ගැන බලන්න යන්න තියෙනවා. ඔහේට පුළුවනි හේ මං එනතුරු බලාගෙන ඉන්න. මං ඉක්මණට එන්නම්" ඩ්‍රෙබර් කිව්වා.

"එහෙම ගිහිං කොහොමද?" ස්ටෑන්ගසන් විරුද්ධවුණා. "අපි දෙන්නා එකඟතාවයකට ආවනේ. අපේ පරෙස්සම් ගැන හිතලා එකටම ඉන්නවා කියලා දෙන්නම් පොරොන්දු වුණානේ?"

"බෑ බෑ. මේ වැඩේට ඔහෙත් එක්ක යන්න බෑ" ඩ්‍රෙබර් කිව්වා. "මේක බොහෝම සියුම් පොදගලික කටයුත්තක්. මං යා යුත්තේ තනිවම."

එයට ස්වැත්ගසන් මොනවා හරි කිව්වා. ඒ පිළිතුර මට ඇහුණේ නෑ. ඒකට ට්‍රේබර්ට කේන්ති ගියා.

"නමුඬේ කොහොමද මිනිහෝ, මං වැඩකරන්න ඕන පිළිවෙළ මට කියල දෙන්නේ?" ට්‍රේබර් කේන්තියෙන් දිවුරුම් ලස්සනින් කිව්වා. "උඹ දන් මං දෙන පඩියෙන් ජීවත්වෙන මගේ සේවකයෙක්. මං වැඩකරන්නේ මට ඕන හැටියට. උඹ ඒවා මට කියල දෙන්න උත්සාහ කරන්න එපා."

"මව්. එහෙම නම් ඔබ කැමැති හැටියකට ඒවා කර ගන්න." ස්වැත්ගසන් පිළිතුරු දුන්නා. "ඔබේ වැඩකටයුතු වලට මං බාධා කරන්නේ නෑ. නමුත් ලිවර්පූල් බලා යන අන්තිම දුම්රියට නියමිත වෙලාවට මං වේදිකාවට එනවා. ඔබට ඒක අල්ල ගන්න බැරි වුණොත් මං හෝටලයකට ගිහි. ඔබ එනතුරු බලාගෙන ඉන්නම්. මං තවකින්තේ අර හැලිඩේ පොද්ගලික හෝටලයේ. එතැනට එන්න."

"නෑ නෑ. ඔං ඒ තරම් ප්‍රමාද වෙන්නේ නෑ. රෑ එකොළහ වෙන්ත කලින් මං මේ වේදිකාවට එන්නම්."

එහෙම කිව් ට්‍රේබර් දුම්රියයොළෙන් පිටවෙන්න සූදානම් වුණා.

මෙව්වර කාලයක් තිස්සේ මං කොඉවසිල්ලෙන් බලාසිටි මොහොත ළඟාවුණා. දන් ඉතින් මගේ හතුරන් පරාජය කරන්න මගේ අවස්ථාව. උන් දෙන්නා එකට හිටියොත්, උන් පරාජය කරන්න මට අමාරුයි. නමුත් උන් තනි තනියේ ආවොත් මට ජයගන්න පහසුයි. කොහොම වුණත් මං ඕනෙවට වඩා කලබල වුණේ නෑ. කළ යුතු පිළිවෙළ මං හිතෙන් සැලසුම් කරගෙනයි තිබුණේ. මගේ සතුරා තිකම්ම මියගියොත්, මේ පළිගැනීමෙන් ඇති වැඩක් නෑ. ඔහු මැරෙන්න කලින් දනගන්න ඕනෑ, කාගෙ අතින්ද මැරුම් කරන්නේ කියන-එක. ඊළඟට ඔහු දනගන්න ඕනේ, ඔහුට ඒ ඉරණම අත්වෙන්න හේතුව මොකක්ද කියලා. මගේ හතුරා මට කොටුවුණු දවසක, ඔහු කළ පාඨය ඔහු පසුපස එළවාගෙන ආ බව, තේරුම් කරන තැරී මං හිතෙන් සැලසුම් කරගෙනයි හිටියේ.

ඒක දවසකට කලින් ගෙවල් කුලියට ගැනීමට ගෙවල් පරීක්ෂා කරන මහත්වරු වගයක්, මගේ කුලී රථයෙන් ගෙනියන්න මට සිදුවුණා. එදා ඔවුන් පරීක්ෂා කළේ, බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ හිස්වුණු ගෙවල්. එක් නිවසක හතුරු, බැරිවීමකින් මගේ කරන්නයේ වැටී

සිබුණා. යතුරු හොයාගන්න ආව මනුස්සයාට, එදා නැන්දාවේම මං ඒක හාර දුන්නා. නමුත් ඊට කලින් මං ඒ යතුරේ අවිටුට ගත්තා. ඒ අවිටුවෙන් මම පිටපත් ගතූරක් හදවා ගත්තා. කාගේවත් බාධාවක් නැතුව, මගේ කටයුත්ත නිසාමේ කරන්න තැනක් මේ යතුරෙන් මට ලැබුණා. ට්‍රේබර්ට් කොහොමද මේ ගෙදරට ගෙන යන්නේ? ඊළඟට මට ඇතිවුණු ප්‍රශ්නය ඒකයි.

දුම්රියපොළෙන් එළියට ආ මහු, තැබැරුමකට ගිහින් මත්පැන් බිච්චා. ඒකෙන් ඉක්මණට එළියට ආවත්, දෙවැනි තැබැරුමටත් ගියා. ඒකේ පැය හාගයක්වත් ගත කරන්න ඇති. ඒකෙන් එළියට ආවේ, හොඳටම වැනි වැනි, බොහොම අමාරුවෙන්. මගේ රියට ඉස්සරහින් කුලීරියක් තිබුණා. ට්‍රේබර් ඒක කතාකරගත්තා. ඔවුන් ඉදිරියට යද්දී මං ඒක පිටුපස ගියා. මගේ කරත්තයේ අශ්වයා ගමන් කළේ, ඒ කුලීරියට බොහොම ළඟින්. අපි වෝට්ලු පාළමක් පහුකරගෙන ඉදිරියට ගියා. ඔහොම ගිහින් ඔහු ආයෙමත් ආවේ, එදා වෙනතුරු ලැගුම් ගෙන හිටී වෝකේ වෙරසයටමයි. මට පුදුමත් හිතුණා. ඔහු ආව කාරණය ඔමාකක්ද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා. නමුත් ඒ නිවසට යාර කිහිපයක් ඇතුළත මම මගේ කුලීරිය නවත්වාගෙන හිටියා. ඔහු එහි ගෙන ආ කුලීරිය යන්න ගියා.

".....මහත්වරුනි මට බොන්න වතුර ටිකක් දෙන්න..... දිගටම කටාකරද්දී තොල කට වේළෙනවා."

මම ඔහු අතට වතුර විදුරුවක් දුන්නෙමි. ඔහු විදුරුවේ වතුර සියල්ල බී අවසන් කළේය.

"දන් හරි." ඔහු කීය. "ඉතින් මං එතැන පැය කාලක් විතර බලාගෙන ඉන්න ඇති. එකකැරේම ඒ ගේ දෙසින් මට විශාල ශබ්දයක් අහන්න ලැබුණා. ගේ ඇතුළේ මහත්වරු සන්ධිවෙනවා වැනි ශබ්දයක්. ඊළඟ මොහොතේ ඉදිරි දොර ඇරුණා. මිනිසුන් දෙදෙනෙක් එළියට ආවා. එක්කෙනෙක් ට්‍රේබර්. අනෙකා මම පිටිතේට දකල නැති තරුණයෙක්. මේ තරුණයා ට්‍රේබර්ගේ කමිස කොළරයෙන් තදින් අල්ලාගෙන එළියට ඇදගෙනයි ආවේ. ඉදිරි තරප්පුව උඩට ආවම තරුණයා ට්‍රේබර්ට වේගවත් පා පහරක් දුන්නා. ට්‍රේබර් උඩින් විසිවෙලා වගේ ඇවිත් මහ පාරේ මැද හරියට වෙන්න වැටුණා."

“වනවර බල්ලා!” තරුණයා කෑ ගැසුවේ ඔහු අතේ තිබුණු මුගුරක් පෙන්වමින්.

“අභිසක ගැනුළමයෙකුට අපහාස කරන්න ආවට, මං උඹට හොඳ පාඩමක් උගන්වන්නම්.” ඔහු එහෙම කිව්වේ දඩි කෝපයෙන්. තව ටිකෙන් ඔහු අතේ තිබූ මුගුරෙන් ප්‍රේබර්ට හොඳටම පහර දෙනවා. තමුත් ප්‍රේබර් අමාරුවෙන් නැගිටලා, ඉක්මණින් ඉදිරියට දිව්වා. ටිකදුරක් ගිය ඔහු, මගේ රිය දකලා, මාව කැඳවලා රියට නැගුණා.

“මාව අරං යනවා හැලිදේ පෞද්ගලික හෝටලයට.” ඔහු කිව්වා.

ඔහු මගේ රියට නැගිලා ඉදිරියට යද්දී, මගේ හිතේ ඇතිවුණේ ඉවසගන්න බැරි සතුටක්. මේ සතුට නිසා දුන් කොයි මොහොතේ හරි මගේ ලේ තහරය පුපුරායාවිද කියලා මට හයත් හිතුණා.

මං රිය පදවාගෙන ගියේ කොහොම හෙමින්. මං කල්පනා කර කර ගියේ, මං මිළහට කළේයුතු හොඳම දේ මොකක්ද කියලා. මට හිතුවේ ඔහු ගම්බද පාඨ හරියකට අරගෙන ගිහිං, මගේ අවසන් සම්මුඛ පරීක්ෂණය පවත්වන්න, මං මේක කරන්න හිතුවා විතරයි. තවත් මත්පැන් ටිකක් බොන්න තිබුණු කැදරකම නිසා, තැබැරුමක් උභ කරත්තය නවත්තන්න ඔහු මට නියම කළා. ඔහු එතතුරු මා එකැන රැඳී සිටිය යුතු බව කියමින් ඔහු තැබැරුමට ගොඩවැදුණා. ඔහු ඒක ඇතුළේ සැහෙන වේලාවක් ගතකළා. එළියට ආවේ තැබැරුම වහන වේලාවටයි. මේ වේලාවේ ඔහු හොඳටම වේර්වේලා. දුන් සියල්ල සම්පූර්ණයෙන්ම කියෙන්නේ මගේ අතේ බව මට වැටහුණා.

මට ඕනෑ නම් ඔහුව අමුඅමුවේ එක් වරම මරා දමන්න තිබුණා. තමුත් ඔබ හිතනවිද මං එහෙම කරා වි කියලා? මං එහෙම කළා නම් ඒක යුක්තියක්, ආධාරණයක් ඉටුකිරීම නෙමෙයි. එවැනි දෙයක් කරන්න මට කොහොමටවත් හිත හදාගන්න බැහැ. මං හුඟක් කාලෙක ඉඳලා හිතාගෙන හිටී දෙයක් දුන් මං කියන්නම්. මගේ හතුරන් අල්ලගන්නම, උන්ට ආත්මාරක්ෂා සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගන්න කැමති නම් මං උන්ට අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතුයි යන්න, තමයි ඒ.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජනපදයෙන් ජනපදයට, නගරයෙන් නගරයට යමින්, මම රැකියාවන් රාශියක් කළා. ඒ අතරේ කළ එක් රැකියාවක් තමයි යෝක් විශ්වවිද්‍යාලයේ රසායනාගාරයේ සේවකයෙකු හැටියට සිටීම. එක දවසක් එතැන මහාචාර්යවරයා විෂ වර්ග ගැන ඔහුගේ සිසුනට දෙශනයක් පැවැත්තුවා. ඔහු එදා කීවේ ඇල්කලොයිඩ නම් විෂ වර්ගය ගැන. ඔහු කිව්වා දකුණු ඇමෙරිකාවේ වනචාරී මිනිසුන්, සතුන් මැරීම සඳහා ඊතලයේ, කුඩා ආලේප කරණ විෂ වර්ගයක් ගැන. ඒක කොයිතරම් උග්‍ර විෂක්ද කිව්වොත්, ඒකෙන් ශ්‍රේණි එකක ප්‍රමාණයක් සිරුරට ඇතුළු වුණොත්, මරණය ක්ෂණිකව සිදුවෙන බව මහාචාර්යතුමා කිව්වා. ඔහු ඒ විෂ වර්ගය ලබාගත් හැටි කියලා, එම බෙහෙත සිසුනට පෙන්වුවා. එය ගබඩා කර තිබූ බෝතලය තුළින්ද කියලා මං හොඳින් බලාගත්තා.)

ඔවුන් හැමදෙනාම පිටවෙලා ගියාට පස්සේ, මං එයින් ටිකක් අරගත්තා. එහි සේවය කිරීමෙන්ම, රසායනාගාරයේ ඖෂධ තැනීම හා මිශ්‍ර කිරීම පිළිබඳ මට හොඳ දැනුමක් තිබුණා. මං මේ කිව් විෂ වර්ගය, වතුරේ දියවෙන කුඩා පෙති හැටියට සකස් කළා. ඒ සමගම පෙති වර්ගයක් හැදුවා, කිසිම විෂක් නැති. මං මේ සියල්ල කුඩා පෙට්ටියකට දමලා ළඟ තබා ගත්තා. මං තීරණය කරල තිබුණේ මෙහෙම දෙයක් කරන්නයි. සුදුසු අවස්ථාව ආවම පෙට්ටියෙන් පෙත්තක් අරගෙන අර මහත්වරුන්ට කන්න කියනවා. තවත් පෙත්තක් අරගෙන මං කනවා. ඒ ක්‍රමය රිපෝලිටරයක කටට ලේන්සුවක් කියලා වෙඩිතියනවාට වඩා බොහොම නිශ්ශබ්දයි. නමුත් උවමනා දේ ඉටුවෙනවා. මා ළඟ තිබූ මේ බෙහෙත් පෙති පෙට්ටිය භාවිතයට ගත යුතු වෙලාව ආවා.

එතකොට වෙලාව රැ දොළහ සතුවෙලා, එකටත් කිට්ටයි. මහ අන්ධකාර රාත්‍රියක්. වේගයෙන් සුළං හැමුවා. මහ වැස්සක් ඇද හැරිණා. එළියේ තිබුණේ හරිම අයහපත් කාලගුණයක්. නමුත් මගේ හිතේ තිබුණේ ලොකු සතුටක්. සතුටෙන් හඬනගා කෑ ගහන්න පුළුවන් තරම් හිතේ පිරුණු සතුටක්. මහත්වරුනි. ඔබ අවුරුදු විස්සක් තිස්සේ යම් දෙයක් බලාපොරොත්තුවෙන් එය හොයා ගන්න උත්සාහ කළා නම්, අන්තිමේදී එය ඔබේ අතටම ලැබුණාම මොන වගේ සතුටක්ද ඇතිවන්නේ? ඔබටත් එහෙම වුණා නම්

මගේ හිතේ ඇතිවුණු සන්තෝෂය කොයිතරම්ද කියලා මබට තේරේවි. මගේ ස්නායු වල වංචල ගතියක් දැනුණා. මං ඒවා සන්සුන් කරගන්න සුරුවිටුවක් දල්වාගත්තා. එයින් දුම් පිටකරමින් සිටියත් මගේ අත්දෙක වෙළුලන්න ගත්තා. හිතේ ඇතිවු කලබලකාරී ගතිය නිසා, තලල දෙපැත්තේ ලේ නහර ස්පන්දනය වෙන හැටි මට දැනුණා. මං කරත්තය දක්කාගෙන යද්දී මට පෙනුණා, මහලු පේත් ලෙරියර් හා ලුසී. ඔවුන් අත්කොරේ ඉඳගෙන මං දිශා බලාගෙන මා එක්ක සිනාසුනා. ඔබ සියලුදෙනා මේ කාමරයේ වාඩිවෙලා ඉන්න හැටි මට පෙනෙනවා වගේම, මට ලෙරියර් හා ලුසීව පෙනුණා, ඔවුන් මා ඉදිරියෙන් දිගටම ඉදිරියට ගමන්කළා. මං බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ අර් ගෙදරු ළඟ කරත්තය නවත්වන තුරුම, ඔවුන් අස්වයාගේ දෙපැත්තෙන් ගමන්කළා.

බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ තිබුණේ මහා ඝන අත්කොරයක්. කිසිම මනුෂ්‍ය පරාණයක් පෙනෙන තෙක් මානයක නැහැ. ඇඳහැරුණු වැස්සේ හඬ ඇරෙන්න, කිසි ශබ්දයක් නැහැ. කරත්තයේ විදුරුවෙන් ඇතුළත බැලූ මට දකින්න ලැබුණේ, මත්පැනින් මත්වෙලා වකුටු වී නිදන ඩ්‍රෙබර්. මං ඔහුගේ උරහිසෙන් අල්ලා හෙලෙව්වා.

"බහින්න බහින්න. වෙලාව හරි."

"හා හොඳයි."

ඔහු හිතන්න ඇති ඔහු සඳහන් කළ හෝටලයේ ළඟට අපි ඇවිත් කියලා. වචනයක් වත් කථා නොකර, ඔහු කරත්තයෙන් බැස්සා. බැහැල මා පිටුපස්සෙන් උදානය දිගේ ගේ දිහාවට ආවා. මත්පැනින් වෙරීවී සිටි ඔහු, තවමත් ගමන්කළේ බොහොම අමාරුවෙන්, වැනි වැනි. ඒ නිසා ඔහු බිම ඇඳවැටෙතැයි කියන හයට, මට ඔහු ළඟින්ම යාමට සිදුවුණා. ගෙයි ඉදිරි දොර විවෘත කරලා, මං ඔහු ඉස්සරහ කාමරයට කැඳවාගෙන ගියා. මේ හැමවෙලාවෙම ලුසී හා ඇගේ සියා දිගටම මා ගාව හිටියා.

"හරි අත්කොරයිනේ." ඔහු කිව්වා.

"ඉක්මනට අපි එළියක් දල්වා ගමු." කී මම අරගෙන ආ ඉටිපන්දම දල්ව්වා.

"හොඳයි එනොක්/ඩ්‍රෙබර්." මා කීවේ ඔහු දෙසට හැරෙමින්, ඉටිපන්දමේ එළිය මගේ මුහුණට ළං කරමින්.

"කියනව බලන්න මං කවුද කියලා!"

මා දිනා ඇසිපිය නොහෙළා ඔහු බලාගෙන හිටියේ මන්වු දැසින්. ඒත් ඊළඟට ඔහුගේ මුහුණ ඕනියෙන් සුදුමැලි වුණේ. මුළු ශරීරයම ගැහැන්න පටන් ගත්තේ අපස්මාර රෝගියෙකු වගේ. ඔහු මාව හඳුනාගත් බව මට තේරුණා. ඔහුගේ මුහුණ මළමිනියක් වගේ වුණා. නළලේ ඩහදිය මතුටුණා. දත් ඇඳි දෙක එකට වැදෙන අයුරින් වෙච්චලන්න පටන්ගත්තා.

මේ දර්ශනයෙන් මට හිතා ගියා. මං මහ හඩින් හිතාටුණා. හුඟක් වෙලා හිතාටුණා. මොහුගෙන් පළිගැනීම බොහොම සතුට ගෙනදෙන්නක් බව මං දන සිටියා. ඒත් ඒක මගේ හිතේ මේ තරම් සතුටක් ඇති කරාවි කියලා මං හිතුවේ නැහැ.

"පර බලලා!" මං කිව්වා.

"මං සෝල්ට්ලේක් නගරයේ ඉඳලා යාන්න පිටර්ස්බර්ග් වලට උඹව ලුහුබැඳගෙන ගියා. උඹ-හැම විටම මගෙන් බේරුණා. උඹේ ඒ පැනීම අදින් ඉවරයි. ආක්ෂෝ උඹ නැත්නම් මම හෙට ඉරපායනවා දකින්නෙ නැ."

ඔහුගේ මුහුණේ හැටිත්, හිතේ ඇතිවුණු හැඟීම් මං තේරුම් ගත්තා. ඔහු හිතන්න ඇති මට පිස්සු කියලා. ඒ වෙලාවේ නම් මම හිටියේ ඊට බොහොම ළඟින්. මගේ නළල දෙපැත්තේ ලේ නහර ක්‍රියාත්මක වුණේ, හිස ඇතුළේ කුර්ගෙඩි පහරවල් ගහනවා වගේ. ඒ වෙලාවේ මගේ නාසයේ ලේ නහරයක් පුපුරලා, ලේ ගැලීමක් සිදුවුණා. එහෙම නොවෙන්න මට ඊට වඩා බරපතල දෙයක් වෙන්න ඉඩ තිබුණා.

"උඹට මොකද හිතෙන්නේ? ලුඕ, ශෙරියර් ගැන?" මං ඇසුවේ දොර යතුරු දාලා ඒහි යතුර ඔහුගේ මුහුණට ළං කරමින්. "උඹ කළ අපරාධ වලට දඩුවම් ලැබෙන්නෙ බොහොම ප්‍රමාද වෙලා. ඒත් ඒක අවසානයේ උඹ ළඟට ආවා."

මං දුටුවා මේ බයගුල්ලාගේ දෙතොල් වෙටුලන හැටි. ඔහු නොමරා බේරන්න කියලා ඉල්ලා හිටින්නක්, ඔහුට හිතෙන්න ඇති. ඒත් ඒකෙන් වැඩක් නොවෙන බව ඔහු දන හිටියා.

"මට අනුකම්පා කරපන්. උඹ මාව මරන්නද හදන්නේ?" ඔහු ඇසුවේ ගොතගසමින්.

"මෙතැන මිනීමැරුමක් කෙරෙන්නේ නෑ." මං කීවා.

"පිස්සු හැදුණු බල්ලෙක්ට මරා දමන එකෙන් ඇති වැඩේ මොකක්ද? කවුද එහෙම දෙයක් කරන්නේ? ඇගේ පියා අමු අමුවේ මරාදමලා, මගේ ආදරවන්තියට බලෙන් අරගෙන යද්දි මොකක්ද උඹලගේ තිබුණු අනුකම්පාව."

"ඇගේ කාන්තා මැරුවේ මම නෙමෙයි." ඔහු කීවා.

"ඒත් ඇගේ හදවත වේදනාවෙන් පුපුරවා හැරියේ උඹ." මං කීවේ අර පෙනි අඩංගු පෙට්ටිය ඔහු දෙසට දිගුකරමින්. "කවුද හරි, කවුද වැරදි කියන එක උඩ ඉන්න දෙයියෝ තීරණය කරාවි. අපි බලමු මේ ලෝකේ සාධාරණත්වය, යුක්තිය කියලා එකක් තියෙනවද කියලා? එහෙම නැත්නම් හැම දෙයක්ම ඔහේ අහම්බෙන් සිදුවෙන දේවල්ද?"

ඔහුගේ ජීවිතය භාති නොකරන ලෙසට ඔහු දුක් අදෝනා කියමින් හඩාවැටුණා. නමුත් මං පිහිය එළියට ඇදලා අරගෙන, ඔහුගේ බෙල්ලට තියලා තර්ජනය කළා. මගේ අණට කීකරු වෙලා ඔහු එක් පෙත්තක් කවේ දමා ගන්නා. මං අනෙක් පෙත්ත ගිල්ලා.

අපි මුහුණට මුහුණ බලාගෙන එක මිනිත්තුවක් නිශ්ශබ්දව හිටියා. කවුද ජීවත්වෙන්නේ, කවුද මැරෙන්නේ අපි බලාගෙන හිටියා. ඊළඟ මොහොතේ ඔහුගේ මුහුණෙන් පදවෙන්න පටන්ගත් හැඟීම් මට කවදාවත් අමතක කරන්න බෑ. එකකොටසි මට තේරුණේ ඔහුගේ ශරීරයට විෂ ඇතුළුවී ඇති බව. ඒක දකිද්දී මං මහ හඬින් හිනාවුණා. ලුපිගේ මංගල මුද්ද මගේ සාක්ෂුවෙන් අරගෙන ඔහුගේ දෑස් ඉදිරියට ගෙනත් මං හිනාවුණා.

ඒත් ගතවුණේ එක් මොහොතකයි. ඒ බෙහෙත ක්‍රියාත්මක වුණා. ඔහුගේ මුහුණේ මස් පිඩුවේදනාවෙන් ඇඹරෙන්න පටන්ගත්තා. අත් පා ඒ මේ අතට දිගු කරමින්, මුළු ශරීරයම වෙවිලන්න පටන්ගත්තා. ඊළඟට කෙළින් හිටගෙන ඉන්න බැරිව, මරළතෝනියක් තගමින් ඔහු බිම ආද වැටුණා. මං මගේ සපත්තුවෙන් ඔහු උඩුබැලි අතට හරවලා ඔහුගේ හදවතට අත තබා බැලුවා. ස්ථන්දනයක් නැහැ. ඔහු මියගිහිත්.

එක දිගටම මගේ නාස්සෙන් ලේ ගලා ගොහින් තිබුණා. නමුත් මට ඒක කලින් දනුණේ නැහැ. ඊළඟට මම ලේ ටිකක් මගේ

ඇතිල්ලට ගත්තා. එහෙම අරගෙන, බිත්තියේ යමක් ලියන්න හිතුවේ ඇයි කියලා මම ම දන්නේ නෑ. බාගවෙලාවට සතුටින් හිටි මගේ හිතේ, පොලීසිය නොමග යවන්න ඇතිවුණු දහකාර සිතුවිල්ලක් වෙන්න ඇති. මට මතක් වුණා, ඒ කාලේ නිව්යෝක් නගරයේ ඇතිවුණු සිද්ධියක්. ජර්මන් ජාතිකයෙක් මරා දමා තිබුණා. එතැන බිත්තියේ RACHE කියලා ලියලා තිබුණා. ඒක ජර්මන් මිනීමරු කල්ලියක් විසින් කරන ලද මිනීමරුමක් කියලා, ඒ කාලේ පුවත්පත් වල පළවුණා. ඉතින් මට හිතුවේ නිව්යෝක් නගරවාසීන්ට ඇතිවුණු ප්‍රහේළිකාව ලත්ඩන් නගරවාසීන්ටත් ඇතිවේවි කියලා. ඉතින් මං ඇතිල්ලෙන් මගේම ලේ ටිකක් අරගෙන බිත්තියේ මට පහසු හරියේ RACHE කියල ලිව්වා.

ඊට පස්සේ මං එතැනින් පිටවෙලා මගේ කුලීරියට ගියා. ඒ අවට කිසිකෙනෙක් හිටියේ නැහැ. කුණාටුවක් එක්ක වැස්ස, ඒ වෙනකොටත් තිබුණා. මං වහාම කර්මාන්තයට නැගලා එය පදවාගෙන ගියා. ටිකදුරක් යද්දී මං මගේ ආත්මාවට අතදමල බැලුවා. ලුසියේ මුද්ද මං ආරක්ෂා කරගෙන ගිවියේ ඒ සාක්කුවේ. මුද්ද තිබුණේ නැහැ. මට කිසිවක් හිතාගන්න බැරිවුණා. ලුසි මතක් වෙන්න මට තිබුණ එකම සිහිවටනය එයයි. මං ඩ්‍රෙබර් හේ මිනියේ පසුවට අත කියලා බලද්දී, ඒක, මගේ අතින් ගිළිහෙන්න ඇති කියලා මට හිතුවේ. මං වහාම වාහනය පදවාගෙන ආපසු ගියා. එය පාර අයිනේ නවත්වලා කෙළින්ම ගෙට ඇතුළුවෙන්නයි හැදුවේ. මුද්ද වෙනුවෙන් මිනෑම දෙයක් කරන්න මං ඒ වෙලාවේ සූදානම්. නමුත් මං ගිහින් තිබුණේ, ගෙයින් එළියට එමින් හිටි පොලිස් භටයෙකුගේ දෑත් අතරට. ඔහුගේ හිතේ ඇතිවෙන සැකය මහහරවා ගන්න හැකිවුණේ, හොඳටම බිල වෙහිවුණු මිනීමරුක් හැටියට රහපෑමෙන්.

එතොක් ඩ්‍රෙබර් ගේ අවසානය සඟාවුණේ එහෙමයි. මට තව ඉතිරිවෙලා තිබුණේ ස්ටැන්ගසන්ටත් ඒ දඩුවම දීමයි. එතකොට ලුසි හා ජෝන් ෆෙරියර් වෙනුවෙන් ගෙවන්න තිබෙන ණය ගෙවල අවසන් වෙනවා.

ඔහු ගියේ හැලිඩේ හෝටලයට බව මං දනහිටියා. ඒ අවට මං දවස පුරාම ගැටිසුණා. නමුත් ඔහු එළියට ආවේ නැහැ. ඩ්‍රෙබර් ආපසු ආවේ නැතිවුණාම ස්ටැන්ගසන්ගේ හිතට සැකයක් ඇතිවෙන්න ඇති කියලයි මං හිතන්නේ. ඔහු මහා කෙරාටිකයෙක්.

ඔහු කොයිවෙලෙන් සිටියේ බොහෝම පරෙස්සමෙන්. ඔහු හිතන්න ඇති හෝටලය ඇතුළතම වෙලා හිටියාම, මහෙන් බේරෙන්න හැකිවේවි කියලා. ඒක ලොකු වැරදීමක්. ඔහුගේ කාමරයේ ජනේලය කොයි එකද කියන එක මං ඉක්මනින්ම හොයා ගන්නා.

පහුවදා උදේ පාන්දරම මං හෝටලය වෙත ගියා. ඒ හෙම පටුමගත දමා තිබුණු ඉණිමගක් මට බොහෝම ප්‍රයෝජනවූත් වුණා. උදේ පාන්දර එළිය වැඩෙන්නත් කලින්, ඉණිමග බිත්තියට හේත්තුකරලා ඔහුගේ ජනේලය වෙත ගියා. ජනේලයෙන් ඔහුගේ කාමරයට ඇතුළු වුණු ගමන් මං ඔහුව අවදි කළා. මං ඔහුට කිව්වා ඔහු විසින් විනාශ කළ ජීවිතවලට වන්දි ගෙවන්න, දන් කාලය ඇවිත් බව. ට්‍රේබර් මරුවා සොයා ගිය හැටි මං ස්වැත්ගසන්ට විස්තර කරල කිව්වා, මං ඔහුටත් දුන්න අවස්ථාවක්. විෂ පෙති සහිත පෙට්ටිය මං ඔහු වෙත දිගු කළා. නමුත් අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නවා වෙනුවට, ඔහු මා වෙත කඩාගෙන පැන්නා. ඒ මගේ බෙල්ල හිරකිරීමේ අරමුණින්. මගේ ආරක්ෂාවට ඔහුට පිහියෙන් අතින්න මට සිදුවුණා. කොහොම වුණත් ලැබෙන්නේ එකම ප්‍රතිඵලය.

තවත් මට කියන්න කියෙන්නේ කාරණා බොහෝම විකයි. මට හරි මහත්සියක් දනෙනවා. ඒ නිසා ඒ කාරණාත් කියල අවසන් කළොත් වඩා හොඳයි. මං ආයෙමත් කුලීරට රියදුරු රැකියාව පටන්ගන්නා. මට උවමනා වුණේ ආපහු ඇමෙරිකාවට යන්න, මුදල් විකක් උපයාගන්න. මං කුලීරට ගාලේ ඉන්න කොට, වැරහැලි ඇඳගත්තු කොටුවෙන් ආවා. උප ඇහුවා ජෙෆර්සන් හෝප් කියලා රියදුරෙක් ඉන්නවද කියලා. බේකර් විච්ඡේ අංක 221 බී දරන තැන මහත්මයෙකුට, මගේ කුලීරිය උවමනා වී තිබෙන බව ඔහු කිව්වා. මගේ හිතේ කිසි ධූෂණයක් ඇතිවුණේ නැහැ. ඊළඟට මට දකින්න ලැබුණේ, මේ තරුණ මහත්මයා මගේ දෑතට විලංගු දමා ඇති බවයි. මගේ සම්පූර්ණ කථාන්තරය ඒකයි මහත්වරුනි. ඔබ හිතනවා ඇති මං මිනීමරුවෙක් කියලා. නමුත් මගේ හිත දන්නවා මං කළේ මොකක්ද කියන වග. මම කළෙත් ඔබ වගේම අපරාධකාරයින් සොයා මවුනට දඩුවම් දීමයි."

ජෙෆර්සන් හෝප්ගේ කථාන්තරය කොයිතරම් අපේ සිත් ඇද ගත්තේ ද යත්, අපි එයට වගි වී තිහඩව සවිත් දුන්නෙමු. මිනීමරුම් පිළිබඳ කථා අප්‍රමාණව අයා තිබූ පොලිස් නිලධාරයන් පවා,

මෙයට සවන් දුන්නේ දඬි උනන්දුවකිනි. කථාව අවසන් වූ පසු අපි මිනිත්තු කිහිපයක් නිහඬව, නිසොල්මනේ සිටියෙමු. එය යන්නමින් හෝ බිඳුණේ, ලඝුලේඛනයෙන් සියල්ල සටහන් කරගනිමින් සිටි, ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ පැන්සලෙන් තිකුන් වූ ශබ්දයෙන් පමණි.

"මං කැමතියි එක කාරණයක් ගැන පමණක් තව විකක් විස්තර දැනගන්න." හෝම්ස් කීය. "මුද්ද කැන මං දමු දන්වීමට, එක ගෙනියන්න ආව ඔබේ උදව්කාරයා කවුද?"

සිරකරුවා විහිථවත් කරන්නාක් මෙන් එක් ඇසක් වසා ඉඟි කළේය.

"මගේ රහස් මට එළි කරන්න පුළුවන්. එක් අතෙක් මිනිසුන්ගේ රහස් එළිකරලා ඔවුන් අමාරුවේ දාන්න මං කැමති නෑ. පත්තරේ තිබුණු දන්වීම මං දුටුවා. එක ඇත්තම දන්වීමක් වෙන්නත් පුළුවන්, ප්‍රයෝගයක් වෙන්නත් පුළුවන් කියලා මම හිතූණා. මගේ මිත්‍රයෙක් කැමැත්තෙන්ම, මට උදව්කරන්න ඉදිරිපත් වුණා. ඔබ පිළිගන්නවා ඇති ඔහු එක විශිෂ්ට අයුරින් කළා කියලා."

"එකෙ කිසි සැකයක් නෑ." හෝම්ස් කීය.

"ඉතින් මහත්වරුනි." පොලිස් නිලධාරයා කීවේ මහත් වගකීමෙනි. "නීතිපොතේ හැටියට සියලු කටයුතු සිදුවිය යුතුයි. අපි මේ සිරකරුවා, බ්‍රහස්පතින්දාට මහේස්ත්‍රාත්තුමා ඉදිරියට පමුණුවනවා. එදාට ඔබතුමන්ලාගේ පැමිණීමත් අවශ්‍යයි. එතෙක් ඔහු ගැන වගකීම මං භාරගන්නවා." පැවසූ ඔහු ජිත්‍රුවක් තාද කළේය.

පොලිස් භටයෙක් පැමිණ සේකර්සන් හෝප් පොලිස් සිරකුටිය වෙත කැඳවාගෙන ගියේය. මඟේ මිත්‍රයා සහ මම බේකර් විච්ඡේ අපේ නිවහනට ආපසු පැමිණියෙමු.

11 7

අවසානය

අපට දැනුම් දී තිබුණේ සාක්ෂිදීම සඳහා, බ්‍රහස්පතින්දාට උසාවියට එන ලෙසයි. බ්‍රහස්පතින්දා දිනය පැමිණියේය. අපේ සාක්ෂි විමසීමක් නොසෙරීණි. එයයි හේතුවියේ, මෙම නඩු විභාගය, ඉහළ උසාවියේ විනිශ්චයාධිකාරයෙන් විසින් භාරගෙන තිබීමයි. ජෙෆර්සන් හෝල්ට එරෙහි නඩුවේ, යුක්තිය නිසිලෙස පසිඳීම සඳහා, ඔහු විනිශ්චයාධිකාරයෙන් සැදුම් ලත් මණ්ඩලයක් ඉදිරියට පැමිණවීමට තීරණය කෙරිණි.

කෙසේ වෙතත් පසුදා උදයේ ජෙෆර්සන් හෝල් ඔහුගේ සිරමැදිරියේ බිම වැතිර සිටිනු දක්නට ලැබිණි. ඔහුගේ මුහුණේ වූයේ ශාන්ත සිතභවකි. මහා ධම්මියේ වූ ඇතිවූර්ජමය ප්‍රසූරායාමෙන් ඔහු මරණයට පත්වී සිටියේය.

"මේ මරණය ගැන ලේඛ්‍යවිටයි හෙළසන්ටයි හරියට කේන්ති යාවි."

හෝම්ස් කීවේ පසුදා සැඟවී අප කතාබහේ යෙදී සිටියදීය. "ඇයි ඉතින් සිරකරුවා අල්ලා ගැනීම, ඒ ගොල්ලන්ගේ හපන්කමක් කියලා පුවත්පත්වලින් මහා ප්‍රමාදයක් ලැබෙන්නේ, නඩුව විභාගයට ගැනුණා නම් නේ."

"ඒ වූණට ඔහු අල්ලා ගැනීමට ඒ දෙන්නාගෙන් මහ ලොකු ප්‍රයෝජනයක් වූණ කියල මං හිතන්නේ නෑ." මම කීවෙමි.

"ඒ අංශයෙන් මේ ලෝකයේ ඔබට කරන්න පුළුවන් වැඩ කොටස බොහොම සුළුයි මිත්‍රයා." හෝම්ස් කීවේ කලකිරීමෙනි. "වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ, ඔබට මොකක් කරගන්න බැරිවුණත්,

ඔබ මේ මේ දෙවල් කළා කියලා මිනිස්සුන්ට ඒත්තු ගන්වන්න කියෙන හැකියාවයි. ඒකට කමක් නෑ. මං මෙතෙක් කළ පරීක්ෂණ වල මේ තරම් සිත්ගන්නායුතු ඒකක් ලැබුණු බවට මතකයක් නෑ. බොහොම සරල පරීක්ෂණයක්. තවුත් හරිම වැදගත් කාරණා කිහිපයක් තිබුණා."

"සරල?" මට එක්වරම ඇසිණි.

"ඇත්තෙන්ම ඒක සරල ගැටලුවක් කියනවා මිස, සංකීර්ණ ඒකක් කියන්න අමාරුයි." ඡර්ලොක් හෝමස් කීවේ මා පුදුමයට පත්වීම ගැන සිතායෙමිනි. "ඒක කොයිතරම් සරල ගැටලුවක්ද කියන එක ඔප්පු වෙනවා මෙන්න මේ කාරණාවෙන්. මං ප්‍රයෝජනයට ගත්තේ බොහොම සාමාන්‍ය නිරීක්ෂණ කිහිපයක්. ඒවා උපයෝගී කරගෙන තිගමන කිහිපයකට පැමිණියා. ඊළඟට ඒ තිගමනවල උදව්වෙන්, බාහිර උදව්වක් නැතුව, ගැටලුව මං විසඳුවා. දින තුනක් ඇතුළත අපරාධකාරයාටත් අත්අඩංගුවට ගත්තා."

"ඒක ඇත්තයි." මම කීවෙමි.

"මං මෙන්න මේ දේ ගැන ඔබට කලිනුත් කිව්වා. අපට ලැබෙන යම් හෝඩුවාවක් අසාමාන්‍ය යයි කියමුකෝ. ඒක අපේ පරීක්ෂණයේ ඉදිරියට යෑමට බාධාවක් නෙමෙයි. ඒක අපට මහ පහසු කිරීමක්."

මෙවැනි ගැටලුවක් විසඳන්න යොදාගත යුතු ක්‍රමය මං ඔබට කියන්නම්. මෙන්න මෙහෙමයි. අප්පටත්ගන්න ඕන අවසන් සිදුවීමෙන්. ඊළඟට කරුණු ඉදිරිපත් කරමින් අපි ආපස්සට යා යුතුයි. ඒක බොහොම කාර්යක්ෂම ක්‍රමයක්. ඒ වගේම පහසුයි. ඒ වුණට හුඟ දෙනෙක් ඒ ක්‍රමය යොදාගන්නේ නෑ. හේතුව මේකයි. එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතු වලදී අපි තර්කානුකූලව ගමන් කරන්නේ ඉදිරියට. ඒ නිසා ආපසු ගමන් කිරීමේ ක්‍රමය අපට අමතක වෙලා යනවා. දොස්තර මහත්මයා, කරුණු සංශ්ලේෂණය මගින් ගැටලුවක් විසඳන්න පුළුවන් අය පනස්දෙනෙක් ඉන්නවා නම්, කරුණු විශ්ලේෂණය මගින් විසඳන අය ඉන්නේ එක්කෙනයි."

"ඔබ කියන කිසි දෙයක් මට තේරුම් ගන්න බෑ." මම කීවෙමි.

"මං දනගන්නා ඔබට මේක තේරුම් ගන්න අමාරුවෙන බව. කෝ බලන්න මේක ඔබට ලිහිල්ව තේරුම් කර දෙන්න පුළුවන්ද කියලා."

මෙහෙම හිතමු. එකිනෙකට සම්බන්ධ යම්කිසි සිදුවීම් ගණනාවක් සිදුවීගෙන යන ආකාරය හෙළිවෙනවා. එතකොට එයින් ඇතිවන අවසාන ප්‍රතිඵලය මොකක්ද කියන එක බොහොම දෙනෙකුට කියන්න පුළුවනි. ඔවුන් ඒ සිදුවීම් සියල්ල ඔවුන්ගේ මතයට ඇතුළත් කරනවා. ඒවා තර්ක විතර්කවලට ලක් කරනවා. එතකොට ඔවුන්ට පුළුවන් අවසන් නිගමනයකට එන්න. එහෙම නේද? නමුත් ඔබ දන්නවාද, අතළොස්සක් අය ඉන්නවා. ඔබ දෙන්න ඔවුන්ට අවසන් ප්‍රතිඵලයක්. ඔවුන් ඒකෙ ආපස්සට ගිහි, තර්කානුකූලව හිතලා ඔබට කියාවි, ඒ දේ පියවරෙන් පියවර සිදුවුණු ආකාරය. අන්න එකට තමා මං කිව්වේ විශ්ලේෂණාත්මකව විසඳීම කියලා."

"දන් මට තේරෙනවා."

"මේ පරීක්ෂණයත් ඒ වගේ එකක් කියන්න පුළුවනි. ඔබට දීලා තියෙනවා අවසන් ප්‍රතිඵලය. එතකොට ඔබේ මතයින් ඔබ හැමදෙයක්ම සොයාගන්න ඕන. මං කරුණු ගොනු කළ ආකාරයේ විවිධ පියවර මං ඔබට පෙන්වා දෙන්නම්."

අපි මුලින්ම පටන්ගමු. අපි බ්‍රික්ස්ටන් පාරේ අර ගෙදරට ගියේ පයින්. එක එක්කෙනාගේ අදහස්, යෝජනා, සිතූම් පැතුම් කිසිවක් මගේ ඔලුවේ තිබුණේ නැහැ. මං මුලින්ම පරීක්ෂා කරගෙන ගියේ නිවස වෙත වැටී තිබුණු පාර. අශ්වකරත්තයක් එහි පැමිණි ලකුණු මා දුටුවා. ඒක පෞද්ගලික එකක් තෙමයි. කුලීරියක්. ඒ මොකද රෝද වල පළල අඩියි. පෞද්ගලික රථවල රෝද පළලින් වැඩියි.

ඊළඟට මං ගෙවත්තේ ඉදිරියට ඇවිදගෙන ගියා. එහි පොළොව මැටි සහිත පොළොවක්. ආර්ථික දුක්ඛා තොදට සලකුණු වෙනවා. සැකයක් නැ. ඔබට නම් ඒ කැන පෙණෙන්න ඇත්තේ, මහ ගොඩක් අයට පැහිලා, මඩ ඇවිස්සුණු මඩ ගොහොරුවක් හැටියටයි. නමුත් හොඳින් පුහුණු කළ මගේ දෑස් වලට ඒ හැම ලකුණකින්ම යමක් දනගන්න ලැබුණා. අපරාධ පරීක්ෂණ විද්‍යාවේ එක් ප්‍රධාන, වැදගත් අංශයක් නොසලකා හැරලයි තියෙන්නේ. ඒ තමයි අඩි සටහන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

වාසනාවකට වගේ මං ශුමදාමත් අඩිසටහන් ගැන විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනවා. මං ඒ ගැන කොයිතරම් පළපුරුද්දක්

ලබල තියෙනවද කිව්වොත්, අඩි සටහන් දුටු විහාම කාරණා රාශියක් මගේ හිතේ පහළ වෙන්නේ ඉබේම, උත්සාහයක් නැතුව. පොලිස් හටයන්ගේ බුට්ස් සපත්තු අඩි මං දුටුවා. නමුත් ඒවාට කලින් මේ ගෙවත්තට ආ මහත්වරු දෙදෙනෙකුගේ අඩි සටහන් මම තිරිස්සණය කළා. ඔවුන් කලින් ආ බව කියන්න හරි පහසුයි. ඒ මොකද ඒවා, පොලිස් හටයන්ගේ අඩිසටහන් වලින් පොඩ්ඩි, මැකී ගොස් තිබුණා. ඔන්න, එතකොට තමයි මගේ දම්වැල් දෙවැනි පුරුක හැදුණේ.

රාත්‍රියේ පැමිණි අයුත්තන් ගණන දෙකයි. එක්කෙනෙක් බොහෝම උස කෙනෙක්-එක් පියවරක් දිග මැනීමෙන් මං ඒක බොයාගත්තා. අනෙක් තැනැත්තා බොහෝම අලංකාරව ජේත්තුවට අඳින පළඳින කෙනෙක්. ඒ පා සිලකුණු කුඩායි: වැදිල තිබුණේ හොඳ වර්ගයේ බුට් සපත්තු කුට්ටමකින්.)

ගෙදරට ඇතුළුවුණාම මම අත්තිමට කළ නිගමනය නිවැරදි බව ඔප්පුවුණා. හොඳ වර්ගයේ බුට්ස් පැළඳි මිනිසා මං ඉදිරියේ බිම. එහෙත් මේ මිනීමැරුම කරල තියෙන්නේ උසින් වැඩි පුද්ගලයා, ඒක මිනීමැරුමක් නම්. මළසිරුරේ කිසිම තුවාලයක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් එහි මුහුණෙන් ප්‍රකාශවුණු හැඟීමවලින් මා දනගත්තා එක් කරුණක්. ඒ තමයි තමන්ට අත්වන ඉරණම ගැන මියගිය තැනැත්තා දන සිටි බව.

හඳුයාබාධයකින් හෝ වෙනත් යම්කිසි ස්වාභාවික හේතුවක් නිසා ක්ෂණිකව මරණයට පත්වෙන අයෙකුගේ මුහුණේ, මේ වගේ හිතියට පත් ලක්ෂණ දකින්න ලැබෙන්නේ නෑ. මළසිරුරේ දෙතොල් ප්‍රදේශය මං ආශ්‍රාණය කර බැලුවා. මට දනුණේ යන්නම් "ඇඹුල් වුණු" ගදක්. ඒකෙන් මට-තේරුම් ග්‍රාහණික වුණා මේ පුද්ගලයාට බලෙන් වසදීමෙන් මරණය සිදුවී ඇති බව. ඊළඟට මගේ සිතට තැහුණු ප්‍රශ්නය, මේ පුද්ගලයාට බලෙන් වස දුන්නේ ඇයි? එහෙත් දෙන්න ඇත්තේ ඔහු සමග තිබූ-කිසියම් අවරයක් නිසා. මළසිරුරේ මුහුණේ ප්‍රකාශවුණු හිතියෙන් ඒ බව තහවුරු වුණා.

මං මේ නිගමනයට පැමිණියේ බැහැරකිරීමේ තර්කය මත, වෙන නොයෙක් නොයෙක් ආකාර වල උපකල්පන වලට ඇවිත් ඉදිරියට යන්න පුළුවනි. නමුත් මේ දකින්න තිබෙන සිදුවීම් හා සාධක සමග ගළපද්දි, ඒ හැම උපකල්පනයක්ම බිඳවැටෙනවා.

අපි විසោන් විසා ඉදිරියට යද්දී, අර නොගැලපෙන සෑම උපකල්පනයක්ම බැහැර වෙනවා. එතකොට ඉතිරි වෙන්නේ මේක විතරයි. ඒක තමයි බැහැර කිරීමේ න්‍යාය.

මේ බලෙන් විෂ පෙට්ටි, කිසිකලෙක අහල නැති පුද්ගලික කුමක් කියල හිතන්න එපා. මේක අපරාධ ඉතිහාසයට අලුත් දෙයක් නෙමෙයි. ඔබේ සාට්ටි ඩොල්ස්කි මිනීමැරුම, මොන්ටි පෙලියති ලෙඩුරියර් සිද්ධිය, විෂ විදාහ්‍යයකුගේ මතකයට තිබුණිත්ම එන හොඳ උදාහරණ දෙකක්.

ඊළඟට මතුවෙන ප්‍රධානතම ප්‍රශ්නය නමා, ඇයි මෙහෙම දෙයක් කළේ? මේක මුදල් හෝ වටිනා දෙයක් පැහැර ගැනීමට කළ දෙයක් නොවිත් බව පැහැදිලියි. ඒ මොකද අපරාධකාරයා කිසිවක් හොරකම් කරගෙන නොතිබුණු නිසා. එහෙත්ම මේක දේශපාලන කටයුත්තක්ද නැත්නම් කාන්තාවක්ද? ඒක තමයි මට මතුවුණු ප්‍රශ්නය. ප්‍රමුඛවත් එකට වඩා මගේ හිත ගියේ දෙවැනි එකටයි. දේශපාලන මිනීමැරුම් කරන අය බොහොම කැමතියි, ඒ කටයුත්ත වහාම නිම කරලා විහසින් පලා යන්න. මේක එහෙම එකක් නොවන බව ඔප්පු වුණා. මිනීමරුවා එය කර තිබෙන්නේ බොහොම හෙමින් හෙමින්. ඔහු කාමරය පුරා ඇවිද ගිය අඩිපටහන් තිබුණා. මේක කරන සම්පූර්ණ කාලයම, ඔහු එතැන රැඳී ඉඳල තියෙනවා. ඇයි ඔහු එතරම් වේලාවක් එතැන රැඳුණේ? ඇයි ඔහු පළිගැනීමට කළ මිනීමැරුමක්, කාලය ගත කරලා බොහොම හෙමින් ක්‍රමානුකූලව සිදුකළේ. ඒ මොකද, ඒක ඔහුට පෙදේගලිකව සිදුවුණු අසාධාරණයක්. දේශපාලන එකක් නෙවෙයි.

බිත්තියේ ලියැවුණු දේ දුටුවාම මං හිත දේ තවත් උනාට වුණා. නමුත් ඔහු මෙවැනි දෙයක් ඊට්ටේ පොලීසිය නොමග යවන්න බව තේරුම් ගත හැකිවුණා. මහල් මුද්ද හමුවුණාම. ගැටලුව ගැන හිතේ තිබුණු සැක ඉවත්වෙලා ගියා. මිනීමරුවා මේ මුද්ද පාවිච්චි කරන්න ඇත්තේ මොකකටද? ඒ මියගිය හෝ එහි නොසිටී ගැහැනියක ගැන ඩ්‍රෙබර්ට මතක් කර දෙන්න බව පැහැදිලියි. ඔන්න ඔය වෙලාවේ තමයි මං ග්‍රෙග් සන්ට් ප්‍රශ්නයක් ඉදිරිපත් කළේ. ඩ්‍රෙබර් ගැන අහල ක්ලීව්ලන්ඩ්වලට යැවූ විදුලිපුවතේ, ඔහු කලින් කළ රැකියාව ගැන විමසුවාද කියා, ග්‍රෙග් සන්ට් ගෙන් ඇහුවාම ඔහු එය නොකළ බව කීවා.

රිඳහට මං කාමරය තිබුණු සෝදිසියකට ලක් කළා. මිනීමරුවාගේ උස ගැන මං කර තිබු තිගමනය නිවැරදි බව එතැනදී ඔප්පු වුණා. ඊට අමතරව ඔහුගේ නියපොතු, ඔහු දුම්බීමේදී යොදා ගත් ට්‍රිට්තෝපොලි පුරුවටුව ගැන මං සඳහන් කළා ඔබට මතක ඇති. පොර බැදීමක ලකුණුවත්, මියගිය තැනැත්තාට තුවාල සිදුකළ ලකුණුවත් අපට දකින්න ලැබුණේ නැහැ. ඒ නිසා කාමරයේ බිම තිබු ලේ මිනීමරුවාගේ සිරුරෙන් ගැසූ ඒවා විය යුතුයයි, මං නිගමනය කළා. කොහෙන්ද මේ විධියට ලේ ගලන්න පුළුවන්? යමෙකුගේ පිත්තේ ඇතිවෙන දඩි ආවේගයක් නිසා, තාසය වැනි සියුම් කේෂණාලිකා තිබෙන තැනක, ඒවා පුපුරා ලේ ගලන්න පුළුවනි. ඒ නිසා ඒ මිනීමරුවාගේ ලේ යයි අනුමාන කළ හැකි වුණා. එය සභාප කරවන තවත් දෙයක් මා දුටුවා. ලේ බිත්දු බිම වැටී තිබුණේ රඳා අඩියක් සහිත සපත්තු පැළෑටි සිටි තැනැත්තා ඉහළ පහළ ගමන් කළ ආකාරයට අනුරූපවයි. සැහෙන තරම් තරබාරු, හැඩිදඩි කෙනෙක් තෙමෙයි නම්, ආවේගශීලී මොහොතක වේදනාව නතර පුපුරලා ලේ පිටවෙන්නේ නෑ. ඒ නිසයි මං කිව්වේ ඔහු රතු පැහැති මුහුණක් ඇති කෙනෙක් කියලා. මගේ ඒ නිගමනය හරි බවට පසුව ඔප්පු වුණා.

ඒ ගෙදරින් පිටවෙලා යද්දී මං ගියේ ග්‍රෙග්සන් නොසලකා හැරදමු වැඩේට. මමත් යැවුවා විදුලි පුවතක්, ක්ලිව්ලන්ඩ්හි පොලිස් ප්‍රධානියාට. මං ඔහුගෙන් අහල යැවූ දේ එක් කාරණයකට සීමා කළා. ඒ තමයි එතොක්දේ ඩ්‍රෙබර් ක්ලිව්ලන්ඩ්හි පොලිසියට පැමිණිලි කරලා තියෙනවා. ඔහුගේ ඡිවිතයට තර්ජන ඇති බව කියා. ඔහු පොලිස් ආරක්ෂාව ඉල්ලා තිබෙනවා. ආදරයක් සම්බන්ධ ප්‍රශ්නයක් නිසා, පෙටර්සන් හෝප් නම් තමන්ගේ පරණ සතුරෙකුගෙන් මරණ තර්ජන ඇති බව, ඔහු පොලිසියට දනුම් දුන්නාලු. මේ හෝප් දන් යුරෝපයට පැමිණ ඇති බව විදුලිපුවතේ සඳහන් වුණා. ඔන්න දන් මට තේරුණා, මේ මහා අහිරහසට විසඳීම මා ලඟ ඇති බව. තව ඉතිරි වෙලා තිබුණේ මිනීමරුවා අත්අඩංගුවට ගැනීම පමණයි.

මං දැන් මේ වෙනකොටත් තීරණය කර අවසන්, ඩ්‍රෙබර් සමඟ ගෙව ඇතුළුවුණේ කුලීරිය පදවාවගෙන ආ තැනැත්තායි කියලා. අශ්වරිය නවත්වා තිබුණු තැන පරීක්ෂා කළාම, මට ඒ කරුණු පැහැදිලි වුණා. රිය නවත්වාලා තිබුණු වෙලාවේ, අශ්වයා ඒ මේ අතට ඇදී ගිහිත් තිබුණා. අශ්වකරත්තය ඇතුළේ රියදුරා රැදී සිටියා නම් මේහෙම දෙයක් සිදුවෙන්න විධියක් නෑ. එහෙනම් මේක පදවාවගෙන ආ රියදුරා කො? ඔහු යන්න ඇත්තේ ගේ ඇතුළට මිසක් වෙන කොහේද?

හිතාමතා මිනීමැරුමක් කරන්න සැලසුම් කරන බුද්ධිමත් මිනීමෙක්, තුන්වැන්නෙකුට එය දකින්න ලැබෙන විධියට එහෙම කෙනෙක් කැඳවාගෙන ඒවිද? එහෙම හිතුවොත් ඒක මෝඩ සිහිවිල්ලක්. මේ තුන්වැන්නා කවදා ඔර් කමාට එරෙහිව සාක්ෂිදෙන්න ඉඩ තියෙනවා. තවත් කාරණයක්, තමන්ගේ සතුරෙකු යන එන තැන් හොයාගන්න, ඔහුට හොරා ඉඩකරමින් යන්න කෙනෙකුට උවමනා නම්, කුලීරට රියදුරෙක් වෙනවා හැරෙන්න ඊට වඩා හොඳ රැකියාවක් තියෙනවිද? මේ හැම කරුණකින්ම මං තේරුම් ගත්තේ, ජෙෆර්සන් හෝස් සිටිය යුත්තේ ලන්ඩනයේ කුලීරට රියදුරන් අතරයි කියලා.

ඔහු කළේ ඒ රක්ෂාව නම්, දැන් ඔහු ඒක අත්හැර දමල වෙන්න කිසිම හේතුවක් නෑ. ඊළඟට ඔහුගේ පැත්තෙන් බලන කොට එක්වරම රැකියාව අත්හැර දමල ගියොත් ඔහු ගැන සැකකරන්නන් ඉඩ තියෙනවා. අඩුම ගණනේ කෙටි කාලයකටත් ඔහු මේ රැකියාවේ යෙදෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඊළඟට ඔහු ලන්ඩනයට ආවට පස්සේ, තම වෙනස් කරගෙන රැකියාවක යෙදුණා කියල හිතන්න අමාරුයි. මේක ඔහුගේ ඊට හේතුවයි. ඔහුගේ මුල් නමෙන් පවා කිසිවෙකු ඔහු හඳුනා ගත්තේ නැති නිසා, ඒක වෙනස් කරන්න උවමනාවක් නෑ. ඉතින් මං බේකර් විච්ඡේ කොළු රැළ සංවිධානය කළා, මේ ගැන හොඳා බලන්න. මං ඔවුනට කිව්වේ ලන්ඩන් තුවර පදවන කුලීරට හිමියන්ගේ සංගමයට ගිහිත්, මා කියන නම ඇති පුද්ගලයෙකු ගැන හොයා බලන්න.

ස්වැත්ගසන් මරාදමීම මං කලින් බලාපොරොත්තු වුණු දෙයක් නෙමෙයි. කොහොම වුණත් ඒ මිනීමැරුමක් කාටවත් කිසි ලෙසකින් වළක්වන්න පුළුවන් එකක් නෙමෙයි. විෂ බෙහෙත් අඩංගු

පෙනිවර්ගය ගැන මං අනුමාන කරල තිබුණා. ස්ටැන්ගසන්ගේ මරණයෙන් අපට එක හමුටුණා. ඔබට පෙනෙනවා නේද, මේ හැම කුඩා සිදුවීමක්ම එකිනෙකට සම්බන්ධයි. එකින් එක කොහේවත් පරදු විමක්, බිඳියාමක් නෑ.

"ඉතාම විශිෂ්ටයි." මම කිවෙමි. "ඔබේ ඇති මේ සුවිශේෂ කුසලතාවය අප ප්‍රසිද්ධියට පත්කළ යුතුයි. ඔබ මේ අපරාධය පරීක්ෂා කර, එය විසඳා ආකාශය ගැන විස්තරයක් පුවත්පත්වල පළ කළ යුතුයි. ඔබ එක නොසලකා මැ කරන්නමි."

"දොස්තර මහත්මියයා. ඔබට කැමති දෙයක් කරන්න පුළුවනි. මගේ විරුද්ධත්වයක් නෑ." ඔහු කීවේ මා දෙසට පුවත්පතක් දිගුකරමිනි. "ඒ වුණත් මේකත් කියවලා බලන්න."

ඒ එදින උදේ පළවු 'එකෝ' පුවත්පතය. ඔහු මගේ අවධානය යොමුකළේ එහි පළවු ප්‍රවෘත්තියක් වෙතයි.

".....එනොත් චෙබර් හා-ජෝසප් ස්ටැන්ගසන් මරාදැමීම ගැන වෝදනා ලබා සිටි හෝල් නම් මිනිසාගේ හදිසි මරණය නිසා, සිත් ඇදගන්නාසුලු නඩු විභාගයකට සම්බන්ධව මහජනයාට තිබූ අවස්ථාව අහිමිවිය. මේ අහිරහස් සිද්ධිය පත්ලේ ඇති නොරතුරු අපට කිසිදාක දනගන්නට නොලැබෙනු නොඅනුමානයි. කෙසේ වෙතත් මේ සිද්ධියට පාදක වූයේ, ප්‍රේමය හා මෝමොන් ආශම මුල්කරගත් දීර්ඝකාලීන වෛරයක් බව අපට විශ්වාස කටයුතු මාර්ගයකින් දනගන්නට ලැබිණ. මැරුම් කෑ පුද්ගලයින් දෙදෙනාම තරුණ කාලයේ මෑත යුගයේ ශාන්තුවරයන්ගේ ආගම ඇදහූ බවත්, සැකකාර හෝල් ද සෝල්ට් ලේන් නගරයේ වැසියෙකු බවත් හෙළිවිය.

මෙම නඩුව විභාගයට නොගැනීම නිසා අනෙක් සියල්ල අහිමි වූ බව සැබෑය. එහෙත් අපේ පොලීසියේ අපරාධ පරීක්ෂණ අංශයේ නිලධාරීන්ගේ, බුද්ධි මහිමය හා දක්ෂතාවය ඔප්පු කිරීමට, මේ පරීක්ෂණය උදව් වෙයි. තම තමන්ගේ පෞද්ගලික ආරවුල්, තම රටවලදීම විසඳාගෙන මිස, බ්‍රිතාන්‍යයට පා නොතැබිය යුතු බවට, මෙය විදේශිකයනට කදිම පාඩමකි. අපරාධකරුවා ඉතා සුක්ෂම ලෙස කොටුකර ගැනීම පිළිබඳව, සියලුම ගෞරවය හිමිවන්නේ, ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසියේ සුප්‍රසිද්ධ අපරාධ පරීක්ෂක චෝබියස් ග්‍රෙග්සන්ට හා ඒ.ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනාට බව ප්‍රසිද්ධ රහසකි.

අපරාධකරුවා අල්ලා ගන්නා ලද්දේ ෂර්ලොක් හෝම්ස් නම් මහතෙකුගේ කාමරයේදීය. ආධුනික රහස් පරීක්ෂකයෙකු වන ඔහුද යම් කුසලතා ඇත්තෙක් බව සැලකී. පොලීසියේ ප්‍රවීණ අපරාධ පරීක්ෂකයින්ගේ උපදෙස් හා පුහුණුව ලබාගතහොත්, කල්යාණේ දී මේ ෂර්ලොක් හෝම්ස්ටද නම් දක්ෂතාවය දියුණුකර ගැනීමට හැකිවනු ඇත. පොලීස් නිලධාරීන් දෙදෙනා දක්වූ හපන්කමට, ඔවුන්ගේ සේවය අගය කරමින්, රජය ඔවුන් ඔවුන් වෙත දක්ෂතා සම්මාන සහතික ප්‍රදානය කරනු ඇතැයි, මහජනයා බලාපොරොත්තු වේ.

"මං ඔබට පටන් ගන්නකොටම කිව්ව නේද දොස්තර මහත්තය." ෂර්ලොක් හෝම්ස් කීවේ මහඟුඩත් සිතාසෙමිනි. "අපි මේ ලෝභිත පරීක්ෂණයක හේදිල ලැබුණු ප්‍රතිඵලය තමයි, ඒ දෙන්නට දක්ෂතා සම්මාන සහතික ප්‍රදානය."

"ඒව ගණන් ගන්න එපා." මම කීවේමි.

"ඔබ මේ අපරාධ පරීක්ෂණය මෙහෙයවලා හැම දෙයක්ම හෙළි කරගත්තු හැටි, මගේ චාරිතා පොතේ මං සඳහන් කරනවා. ඒක කියෙව්වාම මහජනයා දනගනිවි. ඇත්ත මොකක්ද කියලා. ඒ අතරේ ඔබට සැහීමට පත්වෙන්න පුද්දින්, ඒම පරීක්ෂණය සාර්ථකව විසඳීමෙන් ලැබෙන තෘප්තියෙන්."

ලෝභිත පරීක්ෂණය සමාප්තයි.

සොහොයුරන් දෙදෙනා

සොහොයුරන් දෙදෙනා

මගේ විවාහයෙන් වික කලකට පසු, පැඩ්-ටන් පෙදෙසේ පවත්වාගෙන ගිය වෛද්‍ය විකිත්සාගාරයක් මිලයට ගැනීමට මම තීරණය කළෙමි. එහි මුල් අයිතිකරු වූයේ දොස්තර පර්කාර් නම් වයස්ගත වෛද්‍යවරයෙකි. කලකට පෙර බොහෝ ජනප්‍රිය තැනැත්තෙකු වූ ඔහුගෙන් ප්‍රතිකාර ගැනීමට, එකල රෝගීන් වැළ නොකැඩී පැමිණි බව මට අසන්නට ලැබිණි. නමුත් ඔහු වයස්ගතවීම නිසාත් "සෙන්ටි විටසස් ඩාන්ස්" නම් සුළු ආබාධයෙන් පෙළෙන්නට වීම නිසාත්, විකිත්සාගාරයේ වැඩ කටයුතු පිරිහෙන්නට පටන්ගත්තේය. "තමන්ගේ අසනීපය සුව කරගන්නට බැරි වෙදා, අනෙක් අයට ප්‍රතිකාර කරන්නේ කොහොමද?" යන අදහස්, මහජනයාගේ හිතේ මුල්බැසගත් එකකි. මුලදී අවුරුද්දට පවුම් 1200 ක්ව තිබූ ආදායම, මා මිලට ගනිද්දී අවුරුද්දට පවුම් 300 දක්වා පහත බැස තිබිණි. කෙසේවෙතත්, තාරුණ්‍යයේ කේතියෙන්, මේ වෙදකම යළිත් මුල් තත්ත්වයට ගොඩ නගා ගත හැකිවේවි යයි, මගේ සිතේ විශ්වාසයක් විය.

යළි වෙදකම අරඹා තුන් මසක් යනතුරු, රෝගීන් ගැන දැඩි උනන්දුවකින්, ඔවුනගේ ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයන් මගේ මුළු කාලයම කැප කළෙමි. එහෙයින් මගේ හිතවත් මිත්‍ර - පර්ලොක් හෝම්ස් දකිමට බේකර් විජියට යාමටවත් මට විවේකයක් නොවීය. මා නිවසෙන් බැහැර ගියා නම්, හැමවිටම පාගේ ඒ රෝගියකු බැලීම සඳහායි.

ජුනි මාසයේ එක් උදෑසනක, මම ශල්‍යාගාරයට වි බ්‍රිතාන්‍ය වෛද්‍ය සභාව කියවමින් සිටියෙමි. අපේ නිවසේ සිනුව නාද කරනු මට අසන්නට ලැබිණි. මිළඟට එක්වරම ඇසුණු කටහඬෙන් මම ඉමහත් පුදුමයට පත්වීමි. කුමක් නිසාද යත්, ඒ මගේ හිතවත්ම මිත්‍රයාගේ කටහඬ නිසයි.

"මගේ හිතවත් වොට්සන්, කලකට පස්සේ ඔබ දකින්න ලැබීම ගැන මට හරිම සන්තෝෂයි." ඔහු කීවේ කාමරය තුළට පිවිසෙමිනි. හෝමස් මිනිත්තුවක් දෙකක් නිශ්ශබ්දවම මා දෙස බලා සිටියේය. "ඉතින් කොහොමද? සිව්වර්ෂයේ සලකුණ සිද්ධියේදී අපට මුහුණ දෙන්න වුණු ත්‍රාසජනක සිද්ධීම්වලින්, ඔබේ බිරිඳ හරියට හිත කලබල කරගෙන හිටියා නොවු. දන් ඇය ඒවා අමතක කරලා, හිත සන්සුන් කරගෙන ඇති කියල මං විශ්වාස කරනවා."

"අපි දෙන්නාම සනීපෙන් ඉන්නවා."

ඔහුගේ පුරුෂ ගෙන, උණුසුම් අයුරින් ඔහු පිළිගනිමින් පැවසිමි.

"මතකද වොට්සන්, ඒ දවස්වල අප නිරීක්ෂණ හා නිගමන මගින් කළ ගැටලු විසඳීම? ඒවා ගැනත් ඉස්සර වගේම ඔබ තවමත් උනන්දුයි ද? මං හිතනවා, රෝගීන්ට වෙදකම් කිරීමේ කටයුතු නිසා, ඒ ආශාව සම්පූර්ණයෙන්ම යටපත් වෙලා නැතුව ඇති කියලා?" ඔහු කීවේ ශල්‍යාගාරයේ වූ පැද්දෙන පුටුවේ හිඳ ගනිමිනි.

"සිද්ධවෙලා තියෙන්නේ ඒකො අනිත් පැත්ත" මම කීවෙමි.

"අපි ඒ කාලෙ යෙදුණු පරීක්ෂණවල සටහන්, මං රියෙ රැක් කියවමිනුයි හිටියෙ. එයින් ප්‍රතිඵල ලැබුණු පරීක්ෂණ සමහරක්, මං වර්ගීකරණය කළා."

"එහෙනම් ඔබ මේ පරීක්ෂණ සටහන් එකතු කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම අත්හැර දමලා නැහැ?" හෝමස් ඇසීය.

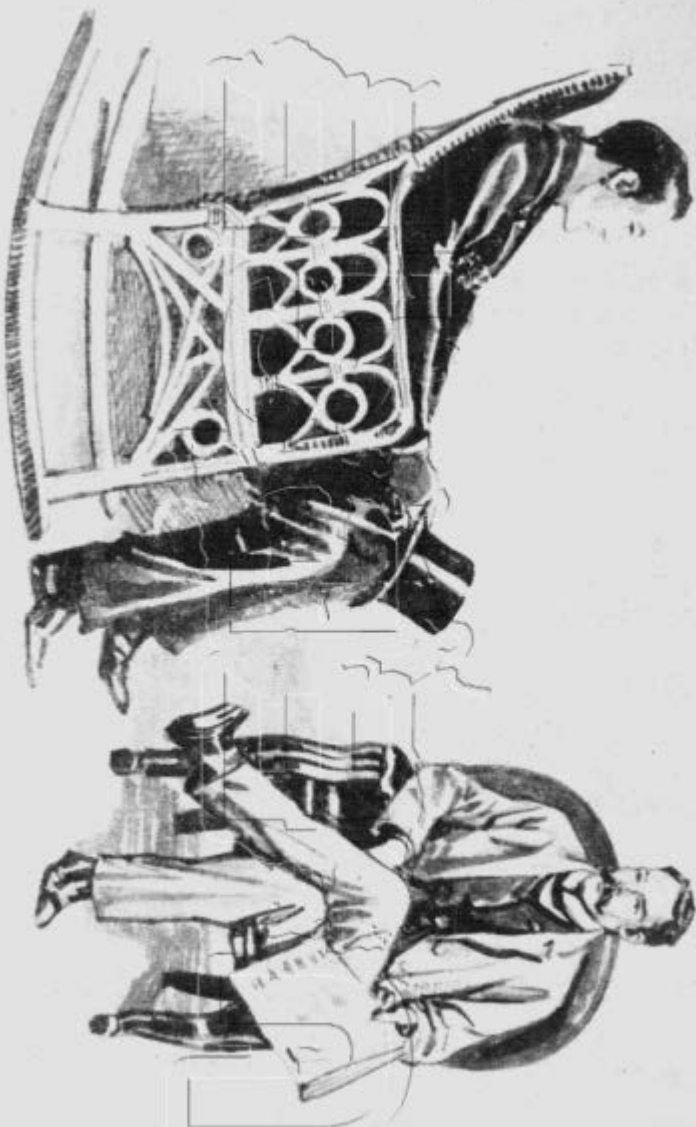
"කොහොමටවත් නැහැ. තවත් ඒ වගේ පරීක්ෂණවලට සහභාගිවෙලා, එවැනි අත්දැකීම් ලබාගන්න හැකිනම් මට ඊට වඩා සතුටක් නැහැ."

"හොඳයි. එහෙම වැඩකට යෙදෙන්න ඔබට අදම අවස්ථාවක් ලැබුණොත්?"

"මම ලැස්තිස් අද වුණෙක්."

"හැබැට? හමුත් හුඟක් දුර යන්න වෙනවා. බර්මිංහැම් දක්වා යන්න සිදුවුණොත් හෙම?"

"සත්තකින්ම මං එනවා."

119

"එතකොට ඔබෙන් බෙනෙන් ඉන්න එන ලෙඩුන් ගැන බලන්න කවුද?"

"මගේ අල්ලපු ගෙදර ඉන්නෙන් පොද්ගලික වෛද්‍යවරයෙක්. ඔහු නිවාඩුවක් ගන්නාම මං තමයි ඒ රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර කරන්නේ. ඉතින් ඒ වෙනුවෙන්, ඔට ඕනෙම වෛද්‍යවක උදව් කරන්න ඔහු සූදානම්."

"හ හා! ඒ ප්‍රශ්නයත් පහසුවෙන්ම විසඳෙනවා නම් වෙන මොකුත් ඕනෙ නැහැ" හෝම්ස් සතුටෙන් කීවේ පුටුවේ පිටුපසට හේන්තුවෙමිනි. මිළහට ඔහු අඩවත් දැසින් මද වේලාවක් මා දෙස බලා සිටියේය.

"වොට්සන්, දුකකදී ඔබ ඊකක් අසනීපයෙන් ඉඳලා තියෙන බව මට කියන්න සුළුවනි. මේ ග්‍රීෂ්ම සෘතුවේ උණ-හෙමිබිරිස්සාවක් හැදුණාම හරියට අමාරුවෙනවා. එහෙම හේද?"

"ඔව්. ගිය සතියේ උණ ගැනිලා දවස් තුනක්ම මට ගේ ඇතුළට වෙලාම ඉන්න සිදුවුණා. ඒත් මං හිතාගෙන හිටියේ රෝගීවීමේ ලක්ෂණ හැම එකක්ම මගේ සිරුරෙන් දුන් ඉවත්වෙලා ගිහි-කියලයි...."

".... ඇත්තෙන්ම ඔව්. ඔබේ තියෙන්නේ දැන්, සැහෙන්න නිරෝගී පෙනුමක්."

"එහෙනම් මගේ අසනීප ගැන ඔබ දනගන්නෙ කොහොමද?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා. ඔබ දන්නවානේ මං ඒ සඳහා යොදාගන්නා ක්‍රම?"

"යම්කිසි හෝඩුවාවක් මගින් ඔබ, තර්කානුකූලව නිගමනයකට එන්න ඇති?"

"සත්තකින්ම ඔව්."

"ඒ මොකකින්ද?"

"ඔබේ පයේ දමාගෙන ඉන්න සෙරෙප්පු කුට්ටමෙන්."

මගේ අලුත් සෙරෙප්පු කුට්ටම දෙස මගේ දෙනෙත් ඉබේම යොමුවිය.

"හරිම පුදුමයි. ඔබ කොහොමද.....?"

".... ඔබේ සෙරෙප්පු කුට්ටම අලුත්. ඒක මිලදී ගෙන සති කිහිපයකට වඩා ගතවුණා වෙන්න බැහැ. සෙරෙප්පු අඩියේ

යටිපැත්ත, මට මේ මොහොතෙන් පෙනෙනවා. ඒවා යත්තමින් ගිනි රස්තෙන් දැවී ගිහින්න. මගේ සිතේ එක්වරම පහළවුණු සිතුවිල්ල මේකයි. ඒවා වැස්සට තෙමිලා, ගින්නෙන් වියළන්න උත්සාහ දරද්දී, උවමනාවට වඩා ගිනි රස්තය වැදෙන්න ඇති කියල. නමුත් ඔබේ කකුලේ යටිපතුල වදින, සෙරෙපසුවේ ඇතුළු පැත්ත දිහා බලන්න. එහි අළුවා තිබූ කුඩා කඩදාසි කැබැල්ලක් තවමත් එහෙමම තියෙනවා. කඩකාරයින්ගේ රහස්‍ය සංකේත එක්ක මෙවැනි කඩදාසි කැබලි ඕනෑම සෙරෙපසු කුට්ටිමක දකින්න පුළුවන්. නමුත් වැස්සට තෙමුණා නම් මේක ඉවත්වෙනවා. ඒකෙන් මට පැහැදිලිව තේරුම් ගන්න පුළුවන් එක් දෙයක්. ඔබ ඔබේ දෙපා ගිනි උදුනට බොහොම ළං කරගෙන ඉඳලා තියෙන්නවා. ඒකෙනුයි සෙරෙපසු අඩිය යත්තමට දවුණේ. මේ පුති මාසයේ වැස්ස තිබුණා වුණත්, හරි ග්‍රීෂ්මයකුත් තිබුණා. ඉතිං අසනීප වෙලා හිටියේ තැත්නම්, කෙනෙක් කියටවත් දෙපතුල් ගිනි 'උදුනට ළං කරගෙන ගිනි තපින්නේ නෑ.'

මීට පෙර අවස්ථාවලදී මෙන්ම මේ මොහොතේදීද, හෝම්ස් සියල්ල පහදා දුන් පසු, නිගමනයකට ඒම කොයිතරම් සරල ද යන්න, මට පැහැදිලි විය. මේ බව මගේ මුහුණෙන් පැවසෙන්නට ඇත. මගේ සිතේ ඇතිවූ හැඟීම් කියවූ හෝම්ස්ගෙන්, තරමක අසතුටක් පළවිය.

"මේ විධියට හැම දෙයක්ම තේරුම් කරලා දෙන එකෙන් මගේ අගය අඩුවෙනවා. මං කොහොමද දනගත්තේ කියන එක නොකියා, ප්‍රතිඵලය පමණක් පෙන්වුවා නම් ඒක වඩාත් සිත්ගන්නාසුලුයි. එහෙනම් ඔබ මා එක්ක බර්මිංහම් යන්න එනවාද වොට්සන්?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. ඔබ යෙදෙන්නේ මේ පරීක්ෂණය මොකක්ද?"

"මං ඔබට ඒක දුම්රියේදී කියන්නම්. මගේ අනුග්‍රාහකයා ලොකු කුලීරියකට වෙලා එළියේ බලාගෙන ඉන්නවා. ඔබට පුළුවන්ද වහාම එන්න"

මං මිනිත්තුවෙන් එන්නම්" මම කීවෙමි.

මගේ අසල්වැසි වෛද්‍යවරයා වෙත ලියුම් කැබැල්ලක් ලියා, ගමන ගැන බිරිඳට පැවසීමට උඩතට්ටුවට දිව ගියෙමි. මා ආපසු එද්දී හෝම්ස් අපේ නිවසින් එළියට බසිමින් සිටියේය.

"වෛද්‍යවරයා ඉන්නේ අල්ලිපු නිවෙස්මයි?" හෝමස් කීවේ ඒ නිවෙස් පිත්තල නාමපුවරුව වෙත තෙත් හෙළමිනි.

"ඔව්. ඔහුත් මං වගේ, කරගෙන ගිය වෛද්‍යමක් මිලයට ගන්නා."

"පැරණි, ඒ වගේම සාර්ථකව තිබුණු වෛද්‍යමක්?"

"මගේ වගේමයි. මේ ගෙවල් දෙක හැදූ කාලෙ ඉඳලම, මේ විකිත්සාගාර තිබිල තියෙනවා."

"ආ! නමුත් දෙකෙන් වඩාත් සාර්ථක එක ඔබට අහුවුණා?"

"මාත් හිතන්නෙ එහෙමයි. නමුත් ඔබ කොහොමද හෝමස් ඒ කරුණ දනගත්තේ?"

"ඉලන්දාරියා, මං නිරීක්ෂණය කළා, මහපාරේ සිට මේ නිවසට එන තරපපු පේළිය. ඔහුගේ තරපපු වලට වඩා, ඔබේ තරපපු අඟල් තුනක් ගැඹුරට ගෙවී ගිහිත්. ඒකෙන් කමක් නෑ"

හෝමස් කීවේ මා සමග කුලීරියට ගොඩවදිමිනි.

"මේ ඉන්නේ මගේ අනුශ්‍රාහක මහත්මියයා. හෝල් පයික්‍රොටි මහත්මියයා. රියැදුරු උන්නැහේ ඉක්මන් කළොත් හොඳයි. අපට දුම්රිය අල්ලාගන්න තව ඉතිරි වෙලා තියෙන්නේ බොහොම සුළු වෙලාවයි."

අශ්වකරත්තයා තුළදී හමුවූ ඒ මහතා, හොඳින් වැඩුණු සිරුරක්, පැහැපත් ශරීර වර්ණයක් හා අවංක පෙනුමක් තිබූ පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ රතු පැහැති පිරුණු මුහුණේ ප්‍රසන්න ස්වභාවයක් දිස්විය. කර්පැහැති කලිසමකින් හා කබ්‍රායකින් සැරසී සිටී ඔහු, දිලිසෙන, ටොප්හැටි වර්ගයේ හිස්වැස්මක් පැළඳ සිටියේය. ඔහුගේ කවේ දෙකෙළවර දෙපසට ඇදී තිබුණු ශාක්‍යාරයෙන්, එක්වරම මගේ සිතේ යම් හැඟීමක් ඇතිවිය. ඒ ඔහු යම්කිසි ඇබැදිලියකට, මුහුණපා ඇති බවයි. අපි පළමුවෙනි පංතියේ දුම්රිය මැදිරියකට නැග අසුන් ගත්තෙමු. ඔහු ඡර්ලොක් හෝමස් සොයා ඒමට හේතු වූ ගැටළුව කුමක්ද කියා මට පැවසුවේ, දුම්රිය පැඩිටත් දුම්රියපොළෙන් පිටවී තරමක් වෙලා ගතවූ පසුයි.

"මෙහේ ඉඳල බර්මිංහැම් වලට යන්න, මේ දුම්රියට විනාඩි 70ක් ගතවෙනවා." හෝමස් කීය. "හෝල් පයික්‍රොටි මහත්මියයා මගේ මේ ඉල්ලීම ඉටුකරන්න. ඔබ මට කලින් කිව්, ඒ සිත්ගන්නා

සුලු අත්දැකීම ඒ ආකාරයටම, හැකිනම් තවත් විස්තර සහිතව මගේ මිත්‍රයාට කියන්න. මේ සිදුවීමේ හැම පියවරක්ම, ඒ අනුපිළිවලින් තවත් වාරයක් අහගැනීම, මටත් හරිම ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා. වොට්සන්, මේක යම්කිසි සැහවුණු අහිරහසක් ඇති සිද්ධියක් වෙන්නත් පිළිවත්. එහෙම නොවෙන්නත් පිළිවත්. නමුත් මේ මහත්මයා කියන සිදුවීම් වල තියෙනවා, හරිම අසාමාන්‍ය ගතියක්. ඔය වගේ දෙවලට කන්දෙන්න, මං වගේම ඔබත් කැමැති නොවු. ඔන්න පයික්‍රොට් මහත්මයා. මං තවදුරටත් ඔබේ කථාවට බාධා කරන්නෙ නෑ."

අපේ තරුණ අනුශ්‍රාහකයා මා දෙස හෙළවේ දහකාර බැල්මකි. අනතුරුව ඔහු කථාට ඇරඹීය.

"මහත්මයා. මේ කතන්දරයේ තිබෙන ලොකුම වැරද්ද මොකක්ද දන්නවද, ඒ, බැලූබැල්මට මං මහ මෝඩයෙක් වගේ කෙනෙකුට පෙනෙන එක. බාග්ටේලාවට ඉදිරියේ දී මේ ප්‍රශ්නය කිසි අවුලක් නැතිව විසඳෙන්නත් පුළුවන්. අනෙක මට වෙන කරන්න දෙයක් තිබුණෙත් නෑ. මගේ රස්සාවත් නැතිවෙලා. ඒ වෙනුවට මුදලකුත් මට නොලැබී යාවිද. අනේ මං දන්නෙ නෑ. එහෙම වුණෙත්, මං මොන මෝඩයෙක්ද කියලා මට පසුතැවිලි වෙන්න සිදුවෙන්නත් පුළුවන්. වොට්සන් මහත්මයා මං කථා කීමට නම් එව්වර දක්ෂයෙක් නෙමෙයි. නමුත් සිදුවුණේ මෙන්න මේකයි.

මම ඩ්‍රීපර් උදානයේ කොක්සන් සහ වුඩ්හවුස් සමාගමේ ලිපිකරුවෙක් ලෙස රැකියාව කළා. නමුත් පසුගිය කාලයේ ඇතිවුණු වෙනිසියුලානු ණය අර්බුදය නිසා, අපේ සමාගම බංකොලොත් වුණා. මං ඔවුන් හෙ අවුරුදු පහක් රැකියාව කරලයි තිබුණේ. සමාගම වහල දමද්දී, අපේ වසසක් කොක්සන් මහත්මයා, මට ඉතාම හොඳ සහතිකයක් දුන්නා. කොහොම වුණත් මං වගේ ලිපිකරුවන් විසිහත් දෙනෙකුමම රැකියා අහිමි වුණා.

අපි රැකියාවක් හොයා ගන්න, අරහේ, මෙහේ, හැමතැනම හොයා බැලුවා. නමුත් සාර්ථක වුණේ නැහැ. මගේ වයසේ, මං තරම් ඉගෙන ගත්තු, මං වගේ පළපුරුද්ද ඇති තරුණයන් ඕනෑතරම් හිටියා. මට පෙනුණේ සෑහෙන කාලයක් රැකියාවක් නැතිව ඉන්න වෙයි වගේකියලයි. කොක්සන් සමාගමේදී, මට සතියකට පවුම්

තුනක වැටුපක් ලැබුණා. ඒ නිසා ඒ කාලෙ මං පවුම් හැක්කැවක මුදලක් ඉතිරි කර ගත්තා. නමුත් රැකියාව අහිමි වුණාට පස්සේ, ඒ ඉතිරි කරගත් මුදලත් විකෙන් වික වියදම් වුණා. ඒ මුදලත් ඔක්කොම ඉවරවෙන තැනටයි ආවේ. රක්ෂාවලට ඉල්ලුම් පත්‍ර යවන්න, මුද්දර ගන්නත් අමාරු තත්ත්වයටයි මං පත්වුණේ. සම්මුඛ පරීක්ෂණ වලට කාර්යාලවලට ගිහි, කරපු බඩගාලා, මගේ සපත්තු දෙකත් අඩියටම ගෙවී ගිහින් තිබුණේ. ඒත් රක්ෂාවක් නම් පෙනෙන තෙක් මානෙක තිබුණේ නැහැ.

ඔහොම ඉන්න අතරේ මට සුවිත්පතක දකින්න ලැබුණා, මෝසන් සහ විලියම්ස් සමාගමේ ඇබැරිතුවක් ඇති බව. ඔවුන්ගේ කාර්යාලය නියෝගෙන් ලොම්බාඩ් වීජියේ. ඔවුන් කොටස් වෙළඳ පොළේ අලෙවි කටයුතුවලට මැදිහත් වෙන, තැරැව්කාර සමාගමක්. ඔබ බාගවෙලාවට ඒ ක්ෂේත්‍රය ගැන එතරම් දන්නෙ නැතුවත් ඇති. නමුත් මට භය නැතිව කියන්න පුළුවන්, මේ ක්ෂේත්‍රයේ අංක එකට ඉන්න, ඉහළම, ධනවත්ම සමාගම, මෝසන් සහ විලියම්ස්. ඔවුන්ගේ ඇබැරිතුවට ඉල්ලුම් පත්‍රයක් පුරවාගෙන අප එහි යනවාට වත්, ඔවුන් කැමැති නැහැ. අපේ ඉල්ලුම් පත්‍රය සහ සහතික, හැම එකක්ම තැපෑලෙන් එවිය යුතු බවයි දන්වීමේ කියල තිබුණේ. මමත් ඉල්ලුම්පත්‍රයක් දම්මා. නමුත් ඒ රැකියාව හරියාවි කියල මගේ ඒ හැටි විශ්වාසයක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් මට හැරෙන තැපෑලෙන් ඔවුන්ගෙන් පිළිතුරක් ලැබුණා. ඒකෙ කියල තිබුණා, ඊළඟ සඳුදාට නොච්ඡදවාම ඔවුන්ගේ කාර්යාලයට එන්න කියලා. මගේ පෙනුම සතුටුදායක නම්, වහාම රැකියාව දෙන බව ඔවුන් සඳහන් කර තිබුණා.

රැකියාවලට තෝරා ගැනීම් කරන්නේ මොන ආකාරයටද කියල, කවුරුවත් හරි හැටි දන්නේ නැ. සමහරු කියනවා, ලැබෙන ඉල්ලුම් පත්‍ර ගොඩකට එන්න කළමනාකාරයා අත දාලා, අතට අහුවෙන ඒ වල අය, රැකියාවට ගන්නවා කියලා. කොහොම හරි මටත් වාරයක් ලැබුණා. මං ඒ ගැන හරිම සතුටකට පත්වුණා. එතැන පඩිය සතියකට පවුම් හතරක්. වැඩ රාජකාරි, මං කොක්සන් සමාගමේ කළ ඒවාමයි.

ඔන්න මං දන් එළඹෙන්නේ, මගේ කථාවේ ඉතාම අසාමාන්‍ය කොටසටයි. මං තේවාසිකව ඉන්නේ හැම්ස්ටේඩ්වේ ප්‍රදේශයේ,
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

පොටර්ස් ටෙරසයේ, අංක 17 දරන නිවසේ එදා හවස බෝඩිම අයිති නෝනා, ආගන්තුක පත්‍රයක් මා වෙත අරගෙන ආවා.

ආතර් පිනර්

මූල්‍ය කටයුතු නියෝජිත

එහි සඳහන්ව තිබුණා. මං එහෙම කෙනෙක් ගැන කවදාවත් අහල තිබුණේ නැහැ. ඔහුට මගෙන් උවමනා වෙලා නියෙන්තෙ මොනවද කියල මට හිතාගන්නවත් බැරවුණා. කොයි එකටත් ඔහුට මගේ කාමරයට එවන්න කියලා, මං ගෙහිමී කාන්තාවට කිව්වා.

ඔහු මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සිරුරක් තිබුණු කෙනෙක්. හිසකෙස් අඳුරු පාටයි. මුහුණ පුරා කළුපාට රැවුලක් වවාගත් කෙනෙක්. ඔහුගේ වැඩ කටයුතු බොහොම කඩිසර බව පෙනුණා. කාලයේ වටිනාකම හොඳින් තේරුම් ගත් කෙනෙක් වගේ, බොහොම ඉක්මනින් කටාකරගෙන ගියා.

"මේ හෝල් පයික්‍රොෆට් මහත්මයා නේද?" ඔහු ඇසුවා.

"ඔව් මහත්මයා" මං කිව්වේ ඔහු වෙත පුටුවක් ලං කරමින්.

"කලින් ඔබ සේවය කළේ කොක්සන් සහ වුඩ්හවුස් සමාගමේ නේද?"

"ඔව් මහත්මයා."

"දන් මෝසන් සහ සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලයේ?"

"ඔව් හරි."

"බොහොම හොඳයි" ඔහු කිව්වා. "මූල්‍ය කටයුතු ගැන ඔබ දක්වන විශිෂ්ට දක්ෂතාවය ගැන, අපට අහන්න ලැබුණා. ඔබට මතක ඇති කොක්සන් සමාගමේ කළමනාකාරයා හැටියට හිටී පාකර්? ඔහු ඔබ ගැන කළ වර්ණනා වල ඉවරයක් නැ."

අමුත්තා ඒ කිව් දේ ඇසීම, මට ලොකු සතුටක් වුණා.

"ඔබට හොඳ මතයක් තියෙනවාද?" ඔහු ඇසුවා.

"සැහෙන තරම් හොඳයි." මං කිව්වා.

"ඔබ රැකියාවෙන් අස්වුණාට පස්සෙන්, කොටස් වෙළඳපොළේ කොටස් අලෙවිය ගැන, හොඳ අවධානයකින්ද හිටියේ?"

"ඔව්. හැමදාම උදේට මං පුවත්පතේ කොටස් හුවමාරු මිල දර්ශනය කියවනවා."

"ඒකෙන්ම පෙනෙනවා ඔබ රැකියාවට දක්වන උනන්දුව" ඔහු කිව්වේ සතුටට පත් හඬෙන්. "මහොම් කටයුතු කරන අය තමයි, රැකියාවේ බොහොම ඉහළට යන්නේ. මං ඔබේ දනුම ටිකක් පරීක්ෂා කරල බලනවට අමතාප හැහැ තේද?... කෝ බලන්න.... අයර්ෂයර්ලගේ කොටස් මිල කොහොමද?"

"එකසිය හයයි කෑලෙ ඉඳල, එකසිය පහයි අටෙන් හතයි"

"එතකොට නිව්සීලන්ඩ් කොන්සොලිඩේටඩ්?"

"එකසිය හතරයි"

"ට්‍රිට්ස් බ්‍රෝකර් හිල් සමාගම?"

"පවුම් හතේ සිට හතයි සිලි හය දක්වා"

"අතිවිශිෂ්ටයි" ඔහු කිව්වේ දෑත් ඔපවිඳින "මං ඔබ ගැන ඇහැව්ව හැම දෙයක්ම සම්පූර්ණ ඇත්ත බව මේකෙන් පෙනෙනවා. ඉලන්දාරියා! ඉලන්දාරියා!! මෝසන් සමාගමේ ලිපිකරු තනතුරකට ඔබ හොඳ වැඩියි!"

ඔහුගේ මේ කථාවෙන් මං හරිම පුදුමයකට පත්වුණා. ඉතින් මං මෙහෙම කිව්වා.

"පිතර් මහත්මයා. ඔබ මං ගැන ඔය හිතන දේවල්. අනෙක් අයට පෙනෙන බවක් මට නම් පෙනෙන්නෙ නෑ. මේ රක්සාව මං හොයාගත්තෙ බොහොම අමාරුවෙන්. ඒ නිසා ඒක ලැබුණු එක ගැන මං සන්තෝෂවෙනවා"

"පුං මනුස්සයෝ, ඔහේ ඊට ඉහළින් යන කෙනෙක්. ඔහේගෙ තියෙන දක්ෂකම්වලට පුදුසු තැනක් ලැබිල නෑ. ඔබේ හපන්කම් ගැන මට අවංකවම හිතෙන දේ කියන්නද? ඔබ සතු විශිෂ්ට හැකියාව ගැන හිතනකොට, ඊට සරිලන විධියේ වැටුපක් ගෙවන්න මට හැකියාවක් නෑ. ඒ වුණත් අපේ ළඟ රැකියාවට ආවොත්, මෝසන්ල ගෙවන වැටුපට වඩා බොහොම ඉහළ වැටුපක් මං ගෙවන්නම්. ඔබ කවදද මෝසන් සමාගමේ රැකියාවට යන්නේ?"

"සඳුදා"

"හ හා! මං ඕනෙ ඔව්වුන් අල්ලන්නම් ඔබ සඳුදාට එතුන රැකියාවට යන්නෙ නෑ."

"මං මෝසන්නි රැකියාවට යන්නෙ නෑ?"

"නැහැ මහත්මයා. සඳුදාට ඔබ, ඊට වඩා ඉතාම ඉහළ තනතුරක් භාරගන්නවා. ඒ තමයි ව්‍යාපාර කළමනාකාර තනතුර. කොහේද? ප්‍රංශයේ තහර හා ගම්පහව වල ශාඛා එකසිය තිස්හතරක් ඇති, බෙල්ජියම් බ්‍රසල්ස් හා ඉතාලියේ සෑන් රිමෝනික් ශාඛා තිබෙන, ෆ්‍රැන්කෝ-මිඩ්ලන්ඩ් පිහත් භාණ්ඩ සමාගමේ, ව්‍යාපාර කළමනාකාර තනතුර."

මේ කථාවට මං අකපාරට නුස්මක් ඉහළට ඇද්දා?

"එහෙම සමාගමක් ගැන මං කව්දාවත් අහල නෑ?" මං කිව්වා.

"ඔබ එහෙම අයා නැති එකේ පුද්ගලයක් නෑ. මේ ව්‍යාපාරය ගැන, අපි ඒ තරම් ප්‍රසිද්ධියකට පත්කළේ නෑ. ඒ මොකද මේකට ප්‍රාග්ධනය යොදවලා තියෙන්නේ, කීපදෙනෙක් පොද්ගලිකව. ඒක පොදුවේ මහජනතාවට විවෘත කරන්නාව ඔවුන් කැමැති නෑ. මගේ සහෝදරයා හැරී පිනර් තමයි මාව මේ වැඩට යෙදෙව්වේ. ඔහු අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයෙයි හිටියේ. ඔහුට අළුතෙන් උසස්වීමක් ලැබුණා, මුල් පුටුවට, කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂක ලෙස. මං ලන්ඩන් නගරයට එන බව කිව්වාම, ඔහු ඔට කිව්වා හොඳ දක්ෂ පුද්ගලයෙක් හොයාගන්න කියලා. හැබැයි ඊකක් අඩු වැටුපකට. ඔහු කිව්වේ වෙනස වෙලා වැඩ කරන්න පුළුවන්, දක්ෂ තරුණයෙක් හොයා ගන්න කියලා. ඉතින් පාකර් ඔබ ගැන වර්ණනා කළාම, මං තීරණය කළා මෙතේ එන්න. හැබැයි පටන්ගැනීමේදී, ඔබේ වැටුප ලෙස අපට දෙන්න පුළුවන් අවුරුද්දට පවුම් පන්සියයි."

"අවුරුද්දට පවුම් පන්සියක්?" මට කැගැසුණා

"නෑ. ඒ පටන්ගැනීමේදී විතරයි. මීට අමතරව, ඔබේ නියෝජිතයන් මගින් කෙරෙන විකුණුම්වලින්, ඔබට සියයට එකක කොමිස් මුදලක් ලැබෙනවා. මගේ වචනෙ විශ්වාස කරන්න මහත්මයා. ඒ කොමිස් ඒක එකතු වුණාම ඔබට ලැබෙන ආදායම පඩියට වඩා වැඩියි."

"ඒ වුණත් පිහිත් භාණ්ඩ අලෙවිය ගැන මං කිසිදෙයක් දන්නෙ නෑ" මං කිව්වා.

"ඔං ඔං ඉලන්දාරියා. ඒකෙ ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඔබ මුදල් ගනුදෙනු ගැන දන්නවා නේ" ඔහු කිව්වා.

වොට්සන් මහත්මියයා. මගේ හිස කැරකෙනවා වගේ දනුණා. මං වැනි සුළු ලිපිකරුවෙකුට, මේ තරම් විශාල සමාගමක කළමනාකාර තනතුරක් ? මට ප්‍රථමේ වාඩ්වෙලා ඉන්නත් අමාරු වගේ දනුණා. මේ වෙලාවේ මගේ හිතට ආවා පොඩ් සැකයක්.

"මේ කරුණ අවංකවම මං ඔබට හෙළිකළ යුතුයි." මං කිව්වා.

"මෝසන් සමාගමෙන් මට දෙන්න පොරොන්දු වුණේ අවුරුද්දකට පවුම් දෙසියයි. නමුත් එකැන රැකියාව විශ්වාසදායකයි. ඔවුන්, ව්‍යාපාර ලෝකයේ දවැන්ක, බොහොම ස්ථාවර සමාගමක්. නමුත් ඔබේ සමාගම ගැන මං කිසිදෙයක් නොදන්න ගණනයි."

"හරි හරි. ඔබේ පිළිතුරක් බොහොම බුද්ධිමත්" ඔහු කිව්වේ හරි සන්තෝෂයෙන්. "අපට ඔහු කරන නියම පුද්ගලයා ඔබයි. ඔබේ තියෙන දක්ෂකම් නිසාම කමාවෙන් අපට ඔබට නම්මා ගන්න බැහැ. මෙහෙම කරමු. මේදින තියෙනවා පවුම් සියයක නෝට්ටුවක්. ඔබට හිතෙනවා නම් අපේ සමාගමේ රැකියාවට බැඳිලා, සේවය කරන එක හොඳයි කියලා, මේක සාක්ෂුවට දමාගන්න. ඒ මුදල ඔබේ වැටුප වෙනුවෙන් ගෙවූ අත්තිකාරම් මුදලක් ලෙස සලකන්න."

"වැඩ කෙරෙන්නේ ඒ විධියට නම්, බොහොම හොඳයි." මං කිව්වා "ඉතින් ඔබේ රැකියාවේ වැඩ භාරගන්න, මං එන්න ඕනෙ කවදාද?"

"හෙට දවල් එකට බර්මිංහැම් නගරයට යන්න" ඔහු කීවා. "මගේ ළඟ ලියුමක් තියෙනවා. එක ඔබ ගෙනිතින් මගේ සොහොයුරාට දෙන්න. ඔබට ඔහුට හමුවෙන්න පුළුවන්, කෝපරේෂන් වීථියේ අංක 126 බි දරන නැනදී. අපේ කාර්යාලය නාවකාලිකව පිහිටුවා තිබෙන්නේ එතැනයි. ඔබ අපේ සමාගමේ රැකියාවට බඳවා ගන්නවාද කියන එක මගේ සහෝදරයා ස්ථිර කළ යුතුයි. නමුත් මට හොඳටම විශ්වාසයි ඔබට කිසි ප්‍රශ්නයක් වෙන්නෙ නෑ."

"පිනර් මහත්මයා. ඔබට කොහොම ස්තුති කරන්නද කියලා, මට නම් තේරෙන්නෙ නෑ." මං කිව්වා.

"ආ ඒක සුඵ දෙයක් ඉලන්දාරියා. මේ ඔබට ලැබුණේ ඔබට අනිවාර්යයෙන්ම හිමිවිය යුතු දෙයක්. ඔබ සම්පූර්ණ කළ යුතු තවත් කුඩා කටයුත්තක් තිබෙනවා. ඒකත් කළොත් හොඳයි. ඔබ ලඟ කඩදාසියක් තියෙනවා නේද. ඒකෙ මෙහෙම ලියන්න."

සීමාසහිත ෆ්‍රැන්කෝ- මිඩ්ලන්ඩ් පිහත් භාණ්ඩ සමාගමේ, ව්‍යාපාර කළමනාකරු ලෙස, අවුරුද්දකට පවුම් 500 ක අවම වැටුපකට සේවය කිරීමට මම එකඟවෙමි. එහෙම ලියලා යටින් අත්සන් කරන්න."

ඔහු කියූ විදියට ලියලා, මං අත්සන් කළා. ඔහු ඒ ලියවිල්ල සාක්කුවේ දමාගත්තා.

"තවත් කාරණයක් තිබෙනවා." ඔහු කිව්වා "ඔබ දත් මෝසන් සමාගමේ රැකියාව ගැන මොකද කරන්නේ?"

"හිතේ ඇතිවුණු සන්නේරුප්පට මට මෝසන්ලව අමතක වුණා. රැකියාවෙන් මා ඉල්ලා අස්වෙන බව මං ඔවුන්ට දන්වනවා." මං කිව්වා.

"අන්න ඒක තමයි ඔබ නොකළයුතු ම දෙය" ඔහු කිව්වා.

"ඇයි ඒ?" මං ඇහුවා.

"හේතුව මේකයි. මං ඔබ ගැන විස්තර දනගන්න මෝසන් සමාගමට ගියා. මං එතැන් කළමනාකාරවරයා හමුවුණා. ඔබ ගැන විස්තර ඇහුවාම, ඔහු, මට හොඳම දොස් කියන්න පටන්ගත්තා. ඔහු කියනවා මං ඔවුන්ගේ රැකියාවෙන් ඔබට බලෙන් ගන්නවාලු. අන්තිමට අපි දෙන්නා අතර සන්ධිවක් ඇතිවුණා. මටත් හොඳම කේන්ති ගියා. මං කිව්වා

"මහේලට හොඳ දක්ෂ මිනිස්සු ඕනෙ නම්, ඒ විධියට ඔවුන්ට වැටුප් ගෙවිය යුතුයි."

ඉතින් මිනිහා කියනවා, "මහේලගෙ ලොකු වැටුපට වඩා අපේ ආයතනයේ සුඵ වැටුපකට වුණත් වැඩකරන්න, පයික්‍රොෆ්ට් කැමැතිවේවි"

"මං පවුම් පහක් ඔට්ටු අල්ලන්නම්" මං කීවා. "පයික්‍රොෆට් මං දෙන රැකියාව භාරගනිව්. මෝසන්ස් සමාගමට ඔහුගෙන් ලියුමක් වත් ලැබෙන එකක් නෑහැ."

"හරි මින ඔට්ටුවක්" කළමනාකරු කීවා. "පයික්‍රොෆට් කියන්නේ කාණු පල්ලේ ඉඳල අපි ඇහිද් ගනිපු එකෙක්. ඒ යකා ඒ තරම් ලේසියට අපව දාලා යන්නෙ නෑ."

බලන්න පයික්‍රොෆට් මහත්මයා. කළමනාකාරයා පාවිච්චි කළේ ඔන්න ඔය වචනමයි."

"ලැජ්ජාවක් නැති හොර තක්කඩියෙක්." මං කීවේ තරහින්. "මං ඔහුව ජීවිතේට දකල නෑ. මං මොකවද එයාට ගණන් ගන්නෙ. පිතර් මහත්මයා කියනවු නම්, මං එයාට ලියල දන්වන්නෙ වත් නෑ."

"බොහොම හොඳයි. ඒ පොරොන්දුව ඔබ ඒ හැටියටම ඉෂ්ඨ කරාව් කියල මං බලාපොරොත්තු වෙනවා." ඔහු කීවේ පුටුවෙන් නැගිටිමින්. "මගේ සහෝදරයා වෙනුවෙන් අතිදක්ෂයෙක් හොයා ගන්න ලැබීම ගැන මට හරි සන්තෝෂයි. මේන්න ඔබට අත්තිකාරම් ලෙස පවුම් සියක්. මේන්න මං කිහිපදු ලියුම්. ඒ ලිපිනය 126 බී කෝපරේෂන් වීජිය. මතක තියාගන්න. ඔහුව හමුවෙන්න ඔබ යා යුත්තේ හෙට දවල් එකටයි. එහෙනම් පයික්‍රොෆට් මහත්මයා, ඔබට ශුභ රාත්‍රියක්."

ඉතින් වොට්සන් මහත්මයා අප දෙදෙනා අතර ඇතිවුණු කතාබහ ඔන්න මිකයි. මං මේ වගේ වාසනාවන්ත වීම ගැන මගේ හිතේ ඇතිවුණේ අප්‍රමාණ සතුටක්. ඒ ගැන සන්තෝෂයෙන් මං කල්පනා කර කර හිටියා. හුඟක් රැ වෙනතුරු මට තිත්ද ගියෙත් නෑහැ.

පහුවදා බර්මිංහැම් බලා යන්න. මම ලන්ඩන් නගරයෙන් පිටත්වුණා. මං ගියේ උවමනා වේලාවටත් වඩා කලින්, බර්මිංහැම් නගරයට පැමිණෙන දුම්රියක. මගේ බඩු බාහිරාදියත් අරගෙන මම කෙළින්ම ගියේ බර්මිංහැම්හි නව මාවතේ හෝටලයකට. එහි කාමරයක් අරගෙන, හොඳ ඇඳුම් පැළඳුම් වලින් සැරසිලා, මට දී තිබුණු ලිපිනය හොයාගෙන ගියා.

නියමිත වේලාවට පැය කුඩකටත් කලින්, මං යා යුතු තැනට ළඟාවුණා. කෝපරේමන් විටියේ 126 බි කියලා තිබුණේ තට්ටු ගොඩනැගිල්ලක, ඉහළම තට්ටුව. ඒ සඳහා යා යුතු තරප්පුව තිබුණේ, විශාල සාප්පු දෙකක් අතරින් තිබූ බරාදයක. ඒ ගොඩනැගිල්ල තට්ටු පහක එකක්. ඉහළ තට්ටුවල කාමර කුලියට ගත් අයගේ නම්, පහළ බිත්තියේ පින්තාරු කර තිබුණා. නොයෙකුත් වෘත්තීන්වල යෙදුණු අයගේ නම්, සහ සමාගම්වල කාර්යාල ඒ අතර තිබුණා. නමුත් ලැන්කෝ-මිඩ්ලන්ඩ් පිහත්බඩු සමාගමේ නම, නම් ඒ අතර තිබුණේ නැහැ. මං හරිම භයකට පත්වුණා. මේක ලොකු රැවිල්ලක්ද ප්‍රයෝගයක්ද කියන අදහස මගේ සිතට නැඟුණා. එතකොටම මා චෙකුට ආ කෙනෙක් මා සමග කථා කළා. ඔහු කලින් දාරාත්‍රියේ මා හමුවෙන්න ආ පුද්ගලයා වගේමයි. නමුත් මුහුණ පුරා වැඩුණු රැවුලක් නැහැ. ඝනාණ්ඩෙන් සුදු වේලා. නමුත් සිරුරේ හැටිත්, කටහඬත් එසේමයි.

"ඔබ හෝල් පයික්‍රොෆ්ට් මහත්මයාද?" ඔහු ඇසුවා.

"ඔව්."

"ඔහෝ! මං ඔබව බලාපොරොත්තුවෙන් හිටියේ. ඔබ නියමිත වේලාවටත් විකක් කලින්. මගේ සොහොයුරාගෙන් මට අද උදේ ලියමනක් ලැබුණා. ඒකෙ ඔබ ගැන හරියට වර්ණනා කරල තිබුණා."

"මං මේ වටපිට බලමින් හිටියේ, ඔබේ කාර්යාලය කියෙන්නේ කොහෙද කියලයි."

"තවමත් අපේ නාම පුවරුව දමාගන්න බැරිවුණා. අපි මේක තාවකාලිකව කුලියට ගත්තේ ගිය සතියෙයනේ. යම් උඩ තට්ටුවට. ගිහිං ඔක්කොම කථාකරගමු."

මං ඔහු පසුපස ගියා. තරප්පු පෙළේ ඉහළටම නගින්න මට සිදුවුණා. කොහොම හරි අපි ගිණේ ඉහළම - පස්වැනි තට්ටුවට. ඒකෙ තිබුණා, දුට්ලි පිරුණු හිස් කාමර කිහිපයක්ම. ඔහු මාව කැඳවාගෙන ගියේ, ඒ වගේ කාමරයකටයි. කළාල හෝ ජනෙල් තිර කිසිවක් නොතිබුණු එහි බිම දුට්ලි පිරි තිබුණා.

ලැන්කෝ-මිඩ්ලන්ඩ් සමාගම කිව්වාම, මගේ හිතේ මැවී තිබුණේ, මං කලින් රැකියාව කළ කාර්යාලය වගේ අලංකාර

එකක්. කාර්යාලය දෙපැත්තේම ඔප වැටුණු මේස පිරුණු, ලිපිකරුවන් රාශියක් වැඩේ යෙදී ඉන්න තැනක්. මං දකින්න බලාපොරොත්තු වුනේ එවැනි විශාල කාර්යාලයක් වුණොට, මේක බොහොම පුංචි තැනක්. මේහි තිබුණේ කුඩා මේසයක් හා බාල පුටු දෙකක් පමණයි. මේසය මත එක ලෙපර් පොතක් හා බිම කුණුකුඩයක් තිබුණා. එව්වරයි.

"අධෛර්යයට පත්වෙන්න එපා පයික්‍රොෆට් මහත්මයා" අර තැනැත්තා කිව්වේ, මගේ මුහුණ බේනස්ට්‍රිණු හැටි දකලා. "රෝමය කියන්නේ එක දවසකින් ගොඩනැගූව තැනක් නෙමෙයි. අපේ තැන්පතු වල, විශාල වශයෙන් මුදල් තියෙනවා. නමුත් අපි මේ කාර්යාල වගේ ඒවල ශෝභනත්වයට, ඒ තරම් මුදල් වියදම් කරන්නේ නෑ. ඉතින් වාඩිවෙන්න මහත්මයා, දෙන්න ඔබ ගෙනා ලියුම."

ලියුම අතට අරගෙන, ඔහු ඒක බොහොම පරෙස්සමෙන් කියවලා බැලුවා.

"මගේ සොහොයුරා ආතර්ට ඔබව හොඳට හිතට අල්ලලා" ඔහු කිව්වා. "මං දන්නවා ආතර් ලේසියෙන් කෙනෙකු ගැන පැහැදීමට පත්වෙන්නේ නෑ. ඔහු භූමිවිධම කියන්නේ හපන්තු ඉන්නේ ලන්ඩන් නගරයේ කියලයි. මං කියන්නේ බර්මිංහැම් වල අය වැඩිය දක්ෂ බවයි. නමුත් මේ සැරේ නම් මං ඔහුගේ අදහසට සම්පූර්ණයෙන්ම එකඟවෙනවා. මහත්මයා අපි ඔබව ස්ථිර වශයෙන්ම මේ රැකියාව සඳහා තෝරා ගත්තා."

"මොනවද මගෙන් කෙරෙන්න ඕන රාජකාරි?"

"අපි ඔබව පත්කරන්නේ කොහැනටද දන්නවද? ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවර තියෙනවා, අපේ ප්‍රධාන බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථානය. එහි කළමනාකරු වශයෙනුයි අපි ඔබව පත්කරන්නේ. එහිදී එංගලන්තයේ නිෂ්පාදනය කරන පිහත් කෝප්ප ආදිය, ප්‍රංශයේ සාප්පු පවත්වාගෙන යන අපේ නියෝජිතයන් එකසිය තිස් හතර දෙනෙකු වෙත බෙදාහරිනවා. මේහෙන් පිහත්බඩු මිලදීගෙන අවසන් කරන්න, මෙවර අපට සකියක් ගතවෙනවා. ඒ අතරේ ඔබ බර්මිංහැම් වල රැඳී ඉන්න. ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වැඩකොටසක් කළහැකි වේවි."

"ඒ මොන ආකාරයටද?"

"මගේ ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් හැටියට, ඔහු ලාවිවුවකින්

රතුපාට කවරයක් තිබෙන ලොකු පොතක් එළියට ගත්තා.

"ඔබ මේ පොත අරගෙන යන්න. මේ තියෙන්නේ පැරිස් නගරයේ ව්‍යාපාරික නාමාවලියක්. මේකෙ සඳහන් වෙනවා පුද්ගල නාම සහ ලිපින. ඒ ලිපිනම සඳහන් කර තිබෙනවා ඔවුන්ගේ වෘත්තිය. ඔබට තියෙන්නේ මෙහි සඳහන් පිහත් බඩු, හැඳි ගැරුප්පු වෙළෙඳුන්ගේ නම් හා ලිපින සටහන් කරගන්නයි. ඒ වික මට බොහොම ප්‍රයෝජනවත් වේවි."!

"එව්වර කාලය ගත කරන්නේ මොකටද? වෘත්තීන් හා වෙළඳ ව්‍යාපාරවල ස්වභාව අනුව, වර්ගීකරණය කළ නාමාවලි තියෙනවනේ" මං කිව්වා.

"ඒවා ගැන ඒ හැටි විශ්වාසයක් තියන්න බැහැ මහත්මයා. ප්‍රංශයේ ක්‍රමය අපේ රටේ ක්‍රමයට වඩා වෙනස්. වෙන මොකක් නොකර ඉස්සර වෙලා මේ වැඩේ සම්පූර්ණ කරල ඉන්න. මට ඒ ලේඛනය ඕනෑ සලසාට. අපි දහවල් දොළහට මෙතැනදී හමුවෙමු. ඔබට පුබ දවසක් පයික්‍රොන්ට් මහත්මයා, කැපටීමෙන් වැඩ කළ හැකිබව හා බුද්ධිමත් කෙනෙකු බව, පෙන්වීමට ඔබට හැකි වුණොත්, අපේ සමාගම හොඳ ස්වෘමියෙක් බව ඔබට පෙනේවි"

මං ආපහු හෝටලයට ගියේ අර ලොකු, රතු පොතක් අරගෙනයි. නමුත් මගේ මොළයේ වැඩකළේ පරස්පර විරෝධී අදහස්. එක් පැත්තකින් කල්පනා කර බැලුවාම, මගේ රැකියාව නම් ස්ථිරයි. ඒ බවට මට පවුම් සියයක අත්තිකාරමකුත් ලැබීල තියෙනවා. අනෙක් අතට මාව රක්ෂාවට බඳවාගත්ත සමාගම ගැන හිතේ ඇතිවුණේ ලොකු සැකයක්. ඔවුන්ගේ කාර්යාලයේ පෙනුම බොහොම බාලයි. නාමපුවරුවක් කොහේවත් තිබුණේ නැහැ. වෙන දෙයක් වුණාවේ. මගේ අතට දැනටමත් සැහෙන මුදලකුත් ලැබීලනේ තියෙන්නේ, කියල මං හිතාගත්තා. ඊළඟට මම මට භාරවුණු වැඩේ කරන්න පමණක් නැත. මුළු ඉරිදා දවසම මම ඒ වෙනුවෙන් ගතකළා. සලසා වෙනතුරු මට යා හැකිවුණේ 'H' අකුර දක්වා පමණයි. පසුදා දවල් නියමිත වෙලාවට, මං මගේ ප්‍රධානියා හමුවෙන්න ගියා.

ඒ දූවිලි පිරුණු අපිරිසිදු කාමරයේදීම මට ඔහු හමුවුණා. බඳාදා වෙනතුරු මේ භාරදුන් කටයුත්ත කරගෙන ගිහින්, බඳාදාට ඇවිත් ඔහුව හමුවෙන්න කියලා පින්ට් මහත්මයා කිව්වා. දිගටම

වැඩ කළේ, බදාදා වෙනකොටත් මට ඒ ඉවර කරගන්න බැරිවුණා. ඉතින් මම දිගටම සිතුරාදා, ඒ කියන්නේ ඊයෙ වෙනතුරු ඒ කටයුත්තේ යෙදුණා. ඊට පස්සේ මං හැරී පිනර් මහත්මයා හමුවෙන්න ගියා.

"මබට බොහොම ස්තූතියි" ඔහු කීවා

"මට හිතූණේ නෑ, ඕක මය තරම් බැරැරුම් වැඩක් වේවි කියල. මේ ලේඛනය මට හරිම ප්‍රයෝජනවත් වේවි."

"මට ඒකට සැහෙන කාලයක් ගතවුණා."

"දන් මබට කරන්න කියෙන්නේ මේකයි"

ඔහු කීවා. "මේ පොතක් තිබෙන ලී බඩු වෙළෙඳුන්ගේ ලේඛනයකුත් පිළියෙළ කරන්න. ඒ මොකද, ප්‍රංශයේ ලී බඩු සාප්පු වල පිහන්බඩුත් විකුණනවා."

"බොහොම හොඳයි" මං ඊට එකඟ වුණා.

"ඒක කරලා, හෙට හැන්දෑවේ හතට ඇවිත් මාව හමුවෙන්න." ඔහු කීවා. "මබේ වැඩකටයුතුවල සාර්ථක බව කොහොමද කියලා එතකොට බලමු. මේ කටයුත්ත වෙනුවෙන් දිගටම මහත්සි වෙන්නත් එපා. හැන්දෑ වෙලාවේ සංගීත ප්‍රසංග ශාලාවට ගිහිත් සංගීතෙට සවන්දීමා, ටිකක් විනෝද වෙන්න." ඔහු සිනාවෙමින් කීවා.

ඔහු හිනාවෙද්දී මට එක් දෙයක් පැහැදිලිවම දකින්න ලැබුණා. ඔහුගේ කවේ උඩු ඇන්දේ, වම් පැත්තේ, දෙවැනි දත රත්කරන්වලින් පුරවා තිබුණා, (නමුත් ඒ පිරවීම කර තිබුණේ ඉතාම අවලක්ෂණ අයුරෙන්.)

ෂර්ලොක් හෝම්ස් අතිශයින් සතුටට පත් වීලයින් තම දෑත් පිරිමැද්දේ ය. මම ඉමහත් පුදුමයෙන් අපේ අනුග්‍රාහකයා දෙස බලා සිටියෙමි.

"ඒ ගැන ඔබ පුදුමයට පත්වුණා වගෙයි වොට්සන් මහත්මයා. නමුත් ඒකෙ වැදගත්කම මේකයි." අපේ අනුග්‍රාහකයා කීය.

"එදා ලන්ඩනයේදී මාව හමුවෙන්න ආව ආතර් පිනර් හිතාඩුණු වෙලාව මට මතකයි. මං මෝසන් සමාගමට නොයන්න තීරණය කළ එකට ඔහු හිතාඩුණා. ඔහුගෙන් උඩු ඇන්දේ වම් පැත්තේ

දෙවැනි දත, මේ අයුරින්ම අවලක්ෂණ අයුරින් රත්තරනින් පුරවා තිබූ බව මට හොඳට මතකයි. මගේ අවධානය ඒ ගැන යොමුවූණේ අවස්ථා දෙකේදීම දත, රත්තරන් පාවිත් දිළිසුණු නිසයි. මේ දෙන්නාගේ කටහඬවල් එකමයි. සිරුරේ හැඩයත්, ප්‍රමාණයත් එකම විදියයි. එක්කෙනෙක් අනෙකා බවට හැරවීම බොහොම පහසු බව මට පෙනී ගියා. ඊට වුවමනා වෙන්නේ එක්කො දළි පිහියක්. නැත්නම් බොරු කොණ්ඩයක්, හා බොරු රූවුළක් පමණයි. මේ දෙදෙනා එක්කෙනෙක් බව මගේ හිතට තහවුරු වුණා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නැහැ. (සහෝදරයන් දෙදෙනෙක් පෙනුමෙන් බොහෝ දුරට එක සමාන වෙන්න පුළුවනි. නමුත් දෙදෙනාගේම එකම දත, එකම විදියට රත්තරනින් පුරවා තිබීම විය හැකිද?"

මං එතැනින් පිටවී පාරට බැස්සා. මං හෝටලයට ගියේ හරිම ගැටලු සහගත සිතකින්. මං කටයුතු කරන්නේ බුද්ධිමතෙක් වගේද මෝඩයෙක් වගේද? හෝටල් කාමරයේ දී, මං ඔලුව සිතල වතුර බේසමක ඔබාගෙන, මේ ගැටලුව විසඳා ගන්න උත්සාහ කළා. ඔහු මොකටද මාව ලත්ඩත් ඉඳලා බර්මිංහැම් වලට එව්වේ? ඔහු මොකද මට කලින් මෙහාට ආවේ? ඇයි තමන් විසින් තමන්ටම ලියුමක් ලියාගත්තේ? මේක මට කිසියෙක් විසඳාගන්න බැරි ගැටලුවක් බව මං වටහා ගත්තා. මං ඔය ගැන හිත හිතා ඉන්නකොට, මගේ හිතට හොඳ අදහසක් ආවා, මට මතක්වුණා, මේක මට පැහැදිලි නැති වුණාට, ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාට තමී තේරුම් ගන්න පුළුවන් වේවි කියලා. ඉතින් මං මහරුම දුම්රියෙන් ලන්ඩනයට ඇවිත්, උදෑසන ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා හමුවුණා. දත් ඔබ දෙදෙනාම එක්කගෙන ආපහු බර්මිංහැම් බලා යනවා."

තරුණ ලිපිකරුවා තම පුද්ගලිකාරී අත්දැකීම් විස්තරය අවසන් කළ පසු, මඳ නිහඬියාවක් පැවතිණි. එහෙත් මගේ මිත්‍රයාගේ දෙනෙත් සෘජුවම එල්ල වුයේ මා වෙතයි. ඔහුගේ මුහුණෙන් පළ වුයේ කිසිවක් අවබෝධ කරගත් සුවිශේෂ බැල්මකි. ඒ, පැරණි වයින් පිළිබඳ විශේෂඥයෙක්, තමා රස බැඳූ එක වයින් උතුරෙන්ම අතිවිශිෂ්ට වර්ගයක් හඳුනාගත් විට හෙළන බැල්මකි.

"බොහොම සිසුම් සිදුවීම් මාලාවක්. එහෙම තේද වොට්සන්" හෝම්ස් කීය. "මේකෙ කියෙනවා, මගේ සිත ආකර්ෂණය කරගන්නා තැන් කිහිපයක්ම. සීමාසහිත ෆරැන්කෝ - මිඩ්ලන්ඩ් සමාගමේ

කාර්යාලයේදී ආතර් හැරි පිනර් මහත්මයා හමුවෙන්න ලැබීම, අපට බොහොම විනෝදජනක අත්දැකීමක් වේවි."

"ඒත් කොහොමද අපි ඒක කරන්නෙ?" මම ඇසිමි.

"ආ... ඒක බොහොම පහසුයි." පයිත්‍රොෆ්ට් කීය. "ඔබ දෙදෙනා රැකියා සොයන-මගේ මිත්‍රයින් දෙදෙනෙක්. කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂතුමා හමුවෙන්න, මේ රැකියා නැති යාච්චන් දෙදෙනෙකු කැඳවාගෙන යාම වැරද්දක් නැහැ නේද?"

"අන්න හරි." හෝම්ස් කීය.

"මේ වැදගත් මහත්මයාගේ මුහුණ විකක් බලාගන්නොත් මට ඇති. එතකොට මම හිතාගන්න පුළුවන් වේවි, ඔහු මේ ගෙනියන සෙල්ලම මොකක්ද කියලා. පයිත්‍රොෆ්ට් මහත්මයා. ඔබේ සේවය ඔහුට මේ තරම් වටිනා එකක් වීමට, ඔබේ හිඟතා සුවිශේෂ ගුණාංග මොනවද?... එහෙමත් නැත්නම්... මේ වගේ දෙයක් ද?...." වාක්‍යය අතරමග නැවැත්වූ-හෝම්ස්, දුම්රිය කවුළුවෙන් ඉවත බලාගෙන, නියපොතු සුපන්නට පටන්ගත්තේය. අප බර්මිංහැම් හි තව මාවත වෙත පැමිණෙන තුරුම, හෝම්ස්ගේ මුවෙන් වචනයක් හෝ පිටවුණේ නැති තරම් ය.

එදා හැන්බ්‍රව් අපි කිදෙනා කෝපරේෂන් විච්ඡේ ඇවිද ගියෙමු. අප ඒ කාර්යාලය වෙත ළඟාවෙන විට, රාත්‍රි හත වී තිබිණ.

"වෙලාවට කලින් අපි එතැනට යන එකෙන් වැඩක් නෑ" අපේ අනුග්‍රාහකයා කීය. "ඔහු එතැනට එන්නේ මාව හමුවෙන්න. ඒ වෙනතුරු කාර්යාලය විභලයි කියෙන්නේ"

"ඒකෙන් කාරණය පිටාත් පැහැදිලි වෙනවා." හෝම්ස් කීය.

"දෙයියෝ සාක්කි! මං ඔබට කිව්වා නේද?" ලිපිකරුවාට කෑ ගැසිණ.

"අර යන්නේ ඒ මිනිසා. අර...අර... අපට ටිකක් ඉස්සරහින්"

ඔහු ඇඟිල්ල දිගුකොට පෙන්වීය. පාරේ අනෙක් පැත්තේ වේගයෙන් ඉදිරියට යමින් සිටියේ, ගරීර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා පුද්ගලයෙකි. අවිච්ච පිළියිසීම නිසා දුඹුරු පැහැ ගත් සමක් තිබූ ඔහු, හොඳ ඇඳුම් කට්ටලයක් හැඳ සිටියේ ය. අප බලාසිටියදීම,

ඔහු පුවත්පත් විකුණන කොටුවකට හඬගැසීය. මිනිසුන් වාහන අතරින් පාර හරහා දිවගිය ඔහු, සවස පුවත්පතේ අලුත්ම මුද්‍රණය මිලදී ගත්තේ ය. එය රැගෙන ඔහු දොරටු අතරින් අතුරුදන් විය.

"අන්න මිනිසා යනවා. ඔකට තමයි සමාගමේ කාර්යාලය කිව්වේ. යමු යමු. මං ඔහුට කථා කරන්නම්."

තරුණ ලිපිකරුවා පසුපස අපි තට්ටු පහක් ඉහළට නැගුණෙමු. ඔහු එක් කාමරයක් දොරටු තට්ටු කළේය. ඇතුළෙන් කැඳවීමක් ලැබිණි. කාමරය පරික්ෂාකර පිටවීය. ආකාරයේ, බුමුතුරුණු හෝ තිර රෙදි කිසිවක් නොමැති, දුර්වල පිරුණු කාමරයක් විය. අප විටියේදී දුටු තැනැත්තා, පුවත්පත මේසය මත එළාගෙන එය කියවමින් සිටියේ ය. ඔහු හිස මසවා අප දෙස බැලුවේය.

ඔහුගේ මුහුණෙන් ප්‍රකාශ වූයේ, අතිශයින්ම සංවේගයට හෝ හිතියට පත් ලකුණකි. ඔහුගේ නළල ධනදියෙන් දිලිසුණු අතර, මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම සුදුමැලි වී තිබිණි. දැස්වලින් පැවසුණේ සිහි විකල් බවට පත් කෙනෙකුගේ ස්වභාවයකි.

"පිනර් මහත්මයා, ඔබ අසන්නයෙන් වගේයි" තරුණ ලිපිකරුවා කීය.

"ඔව් මට විකක් සනිප නෑ." පිනර් කීවේ වියළිණු දෙතොල් දිවෙන් තෙත් කර ගනිමිනි. "ඔබ මේ කැඳවාගෙන ඇවිත් ඉන්න, මහත්වරු දෙදෙනා කවුද?"

"එක්කෙනෙක් බර්මොන්ඩ්සිසිහි හැරීය මහත්මයා. අනෙක් එක්කෙනා මේ නගරයේම කෙනෙක්. ප්‍රයිස් මහත්මයා. මේ දෙන්නා මගේ යහළුවෝ දෙන්නෙක්. ටික් කාලෙක ඉඳල මේ දෙන්නටම සතුටුදායක රැකියා නැහැ. ඒ ගොල්ලන්ගේ සුදුසුකම් හා පළපුරුද්දට ගැළපෙන රැකියා සොයමින් ඉන්නෙ. ඉතින් මේ දෙන්නා ආවේ, ඔබේ සමාගමේ ඔවුන් දෙදෙනාටත් රැකියා සොයගන්න පුළුවන් වේද බලන්න."

"අපොයි පුළුවන් පුළුවන්" පිනර් පැවසුවේ කෙනෙකු හිතියට පත්කරවන අයුරින් හඬනවා සිතාසෙමිනි. "කිසි සැකයක් නැහැ අපට පුළුවන් ඔබ දෙදෙනාටත් රැකියා ලබා දෙන්න. හැරීය මහත්මයා. ඔබට පළපුරුද්දක් තියෙන්නෙ කුමන ක්ෂේත්‍රයෙන්ද?"

"මං ගණකාධිකාරීවරයෙක්" හෝමස් කීය.

"ආ... ඒ වගේ අය අපට ප්‍රයෝජනවත්. එතකොට ප්‍රයිස් මහත්මයා ?"

"මං ලිපිකරුවෙක්."

"මට හොඳටම විශ්වාසයි, ඔබ දෙදෙනාටම අපේ සමාගමේ රැකියා ලබාගන්න හැකිවේවි කියලා. අපි තීරණයකට ආවම ඔබට දන්වන්නම්. දන් මා ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිනවා, මෙතැනින් යන්න කියලා. දෙවියන්ගේ නාමයෙන් මට නිදහසේ ඉන්න දිල යන්න!"

මේ අන්තිම වාක්‍යය ඔහුගේ මුවෙන් පිටවී ගියේ උස් හඬිනි. ඔහුට එසේ කැගැසුණේ, අමාරුවෙන් යටපත් කරගෙන සිටි හැඟීම් රැසක්, පාලනය කරගත නොහැකිවූ පුදුරා ගිය අයුරෙනි. හෝමස් සහ මම, මුහුණට මුහුණ බලා ගත්තෙමු. පයික්‍රොලට් අඩියක් ඉදිරියට කැබුළේය.

"පිතර් මහත්මයා, ඔබට අමතක වුණා වගෙයි. ඔබ මට අද මේ වෙලාවට එන්න කිව්වා. මං ආවෙ උපදෙස් ගන්න."

"සත්තකින්ම ඔව් පයික්‍රොලට් මහත්මයා. සත්තකින්ම ඔව්" පිතර් කීවේ මදක් සන්සුන්වූ ස්වරයෙනි. "ඔබ උනෙන්නම් ටිකක් වෙලා මෙහෙන් ඉන්න. ඔබේ මිත්‍රයින් දෙන්නන් ඔබ සමඟ ඉඳීමේ ප්‍රශ්නයක් නෑ. මං එතතුරු මිනිස්සු තුනක් ඉවසන්න."

ඔහු අසුනෙන් නැගිටිවේ, අපට ද හිස නමා ආචාර කරමිනි. මිළඟට කාමරය, හරහා ගිය ඔහු, දොරක් විවෘත කරගෙන එහි ඇතුළු වී දොර වසාගත්තේ ය.

"මොකක්ද ඒ වැඩේ තේරුම?" හෝමස් ඇසුවේ කෙඳිරිලි හඬිනි. "මිනිසු පැනල යන්නද දන්නේ නෑ හදන්නේ?"

"වෙන්න බෑ" පයික්‍රොලට් කීය.

"ඒ මොකද?"

"ඔය දොරෙන් යන්න කියෙන්නේ ඇතුළේ කාමරයකට"

"එතැනින් පිටතට යන්න බැරිද?"

"බැහැ"

"මොනවද ඒකේ කියෙන්න ගහ හාණ්ඩ?"

"රියේ නම් මොකුත් තිබුණේ නෑ."

201. මහුගේ මුහුණේ ප්‍රකාශ වූයේ, අතහැරීමේ නීතියට එත් ලකුණකි.

"එහෙනම් මිනිහට එක ඇතුළු කියෙන රාජකාරිය මොකක්ද? මෙතැන මොකක්ද මේ සිද්ධවෙන්නේ කියන එක, මට ටිකක් තේරුම් ගන්න අමාරුයි. මේ පිනර් විතර හිතියට පත්වුණු කෙනෙක්, මං සැහෙන කාලයකට දකල නැහැ. මොන හේතුවකින්ද ඔහු හයට පත්වුණේ?"

"අපි රහස් පරීක්ෂකයෝ කියල ඔහුට සැක හිතෙන්න ඇති." මම කීවෙමි.

"ඔව් එක වෙන්නැති" පයික්‍රොෆ්ට් කීය.

හෝමස් හිස සෙලවුයේ, ඊට එකඟ නොවන බව හඟවමිනි.

"ඔහු සුදුමැලි වුණේ අපට දකලා නෙමෙයි. අපි කාමරයට ඇතුළුවෙන කොටත් ඔහු සුදුමැලියි. බාහුවෙලාවට..."

හෝමස්ගේ කථාවට බාධා කරමින්, ඇතුළු කාමරයේ සිට මේ කාමරය සම්බන්ධවන දොරටු, "ටක් ටක් ටක්" යන හඬින් තට්ටු කරනු අපට අසන්නට ලැබිණි.

"මොන එකකටද එයාම දොර වහගෙන, දත් එයාම දොරට තට්ටු කරන්නේ?" පයික්‍රොෆ්ට් ඇසීය.

දොරට තට්ටුවෙන ශබ්දය යළිත් ඇසුණේ, පෙරටත් වඩා උස් හඬිනි. අපි ඒ දොර දෙස නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටියෙමු. හෝමස්ගේ මුහුණේ මාංශපේශී දරදුඩු වූ ආකාරය අපි දුටුවෙමු. මීළඟට අපට කාමරය තුළින් ඇසුණේ, කෙනෙකු අපහසුවෙන් හුස්ම ගැනීමට නැත් කරද්දී, උගුරෙන් නිකුත්වෙන හඬකි.

තවත් මොහොතකටත් යම්තා නොවූ හෝමස්, දොර වෙත කඩාපැන්නේ ය. එය ඇතුළතින් අගුළු දමා තිබිණි. අපි තිදෙනාගේම උත්සාහයෙන් දොර කඩාගෙන, ඇතුළු කාමරයට පිවිසුණෙමු. ඇතුළු කඬයක් හා පිට කඬයක් බිම තිබිණි. දොර පිටිපස උළුවයේ වූ කොත්කක කිසිවෙක් ඵල්ලී සිටියේය. ඒ උල්ලන්කෝ මිඩිලන්ඩ් පිහත්බඩු සමාගමේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂකවරයායි. ඔහු තම දණහිස් නමාගෙන ඵල්ලී සිටියේ අමුතු කෝණයකිනි. අපේ කතාබහට බාධාවන ලෙස ශබ්දය නැගී තිබුණේ, ඔහුගේ දෙපා දොරට වැදීම නිසයි.

ඊක් ක්ෂණයකින් ඔහුගේ ඉහටිය දෙපසින් දැත් යවා බදාගෙන, ඔහු ඉහළට එසවූයේමි. මේ අතර හෝමස් හා පයික්‍රොෆ්ට්, පිනර්ගේ

ගෙල පෙදෙසේ පැටළී තිබූ ඉලාස්ටික් පටි ලිහා දමූහ. ඔහුගේ මුහුණ කිරිමැටි පැහැයට හැරී, දෙතොල දම් පැහැය ගෙන තිබිණි. අපි අනෙක් කාමරයට ඔහු ඔසවාගෙන ආවෙමු. මළමිනියක පෙනුම ලැබී තිබුණත්, ඔහු වරින් වර අක්‍රමවත්ව හුස්ම ගත්තේය. මම ඔහු පරීක්ෂා කර බලා, ඔහුට ප්‍රථමාධාර දුන්නෙමි. මුලදී යන්තමින් දුනුණු අක්‍රමවත් නාඩි, වඩාත් ක්‍රමවත් වීමට පටන් ගත්තේය. හුස්ම ගැනීම ද, ගැඹුරු විඳ. ඔහුගේ ඇසිපිය විවෘත කොට, මම පරීක්ෂා කර බැලිමි.

"මොකක්ද වොට්සන් ඔහුගේ තත්ත්වය?" හෝමස් ඇසීය.

"මරණය පෙනී යෙහි, මිනිහ අනුනවයෙන් බේරීලා තියෙන්නේ. දන් ඉතින් පණ බේරුණා. ඔය ජනේලය ඇරලා, මට වතුර ඩිකැන්ටරය දෙන්න." පිනර්ගේ කරපටි ලිහිල් කර දමා, ඔහුගේ මුහුණ සීතල ජලයෙන් නෙමුවෙමි. අනතුරුව ඔහුගේ දෑත් ඔසවමින් පහත් කරමින් තවදුරටත් කෘතීම ශ්වසනය ලබා දුන්නෙමි. "ටික වෙලාවක් ගතවෙයි. තවුත් ඔහු මැරෙන්නේ නෑ."

හෝමස් මේසය අසලට වී දෑත් කලිසම් සාක්කුවල දමාගෙන, කල්පනා කරමින් හුන්නේ ය.

"මං හිතන්නේ, දන් නම් ඉතින් අපට පොලීසිය කැඳවන්න වෙනවා." හෝමස් කීය. "ඒ වුණත් මගේ කැමැත්ත තියෙන්නේ, ඔහු පොලීසියට භාරදෙනකොට, ගැටලුවට විසඳීමක් දෙන්න හැකියාවක් තිබෙනවා නම්."

"මටත් මේක හරි අහිරහසක්" පයික්‍රොෆට් කීය. "මේ මිනිස්සු මොන එකකටද මාව ලන්ඩන් ඉඳල බර්මිංහැම් දක්වා අරගෙන ආවෙ. ඊළඟට ඔහු...."

"මට ඒ ඔක්කොම පැහැදිලියි." හෝමස් කීවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"ඔහුගේ මේ අවසාන පියවර තමා මට ටිකක් තේරුම් ගන්න අමාරු"

"ඒ කියන්නේ ඔබට අතික් ඔක්කොම පැහැදිලියි?"

"මං හිතන්නේ ඒ හරිසේ මොකුත්ම ගැටලුවක් නෑ. හරිම පැහැදිලියි. එහෙම නේද වොට්සන්?"

මම උරහිස් හැකිවෙමි. "මට කියන්න තියෙන්නේ, මටත් කිසිදෙයක් තේරුම් ගන්න අමාරු බව"

"ඇයි ඒ තරම් අමාරු? මුලින් වුණු සිදුවීම් ගැන කල්පනා කළොත්, ඒ හැම දෙයක්ම යොමුවෙන්තෙ එක් දිශාවකට. එයින් අපට එක් පැහැදිලි නිගමනයකට එන්න පුළුවනි."

"හොඳයි, මොකක්ද හෝමස් මහත්මයා, ඔබ තේරුම් අරගෙන තියෙන හරිය?"

"ඒක මම පැහැදිලි කරන්නම්. නමුත් ඊට කලින් මේ ටික තේරුම් ගන්න පුළුවන්ද? හැම දෙයක්ම රැඳීලා තියෙන්නේ, වැදගත් කාරණා දෙකක් මත. එයින් පළමුවෙනි එක තමා පයික්‍රොෆටි මහත්මයා ලවා ලියවූ ලියවිල්ල. මේ ලෝකේ කොහේවත් නැති සමාගමක සේවයට බැඳුණු බවට සහතික කර ඔබ ලියමක් දුන්නා. ඔබට පෙනෙන්නේ නැද්ද ඒකේ ඇති වැදගත්කම?"

"මට නම් හරියට හිතාගන්න අමාරුයි."

"ඇයි ඔවුන් එහෙම දෙයක් ඔබ ලවා ලියව්වේ? ඒ ව්‍යාපාරික ගිවිසුමක් හැටියට නෙමෙයි. ඔබට පෙනෙන්නේ නැද්ද තරුණ මිත්‍රයා? ඔවුන්ට වුවමනා වුණා, ඔබේ අත් අකුරුවල සාම්පලයක් ගන්න. එහෙම නැතුව ඔබේ අත් අකුරු ලබා ගත හැකි ක්‍රමයක් ඔවුන්ට නෑ."

"ඔවුන්ට මොකටද මගේ අත් අකුරු?"

"හරි ඔවුන්ට මොකටද ඔබේ අත්අකුරු?" ඒකට පිළිතුරක් දෙන්න පුළුවන් නම්, අපේ මේ පුංචි ගැටලුවෙන් කොටසක් විසඳා අවසන්.

ඔබේ අත් අකුරුවලින් ඇත්තේ එකම ප්‍රයෝජනයයි. කාටහරි වුවමනා වුණා, ඔබේ අත් අකුරු අනුකරණය කර, ඔබ විදියටම ලියන්න. ඊළඟට අපි එනවා දෙවැනි කාරණයට, ඒකෙන් අර මුල් කාරණය තවත් පැහැදිලි වෙනවා. පින්ට් ඔබට කිව්වා, මෝසන් සහ සමාගමේ රැකියාවෙන් ඔබ ඉල්ලා අස්වෙන බව දැනුම් දෙන්න එපා කියල. එතකොට මොකක්ද සිදුවෙන්නේ? මෝසන් සමාගමේ කළමනාකාරයා, සඳුදා උදේට මග බලාගෙන ඉන්නවා, මොකටද? තමන් කවදාවත් දක නැති, හෝල් පයික්‍රොෆටි මහත්මයා රැකියාවේ වැඩභාරගන්න එනකුරු."

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙච්චාවෝ! මං කටයුතු කරලා තියෙන්නේ කිසි දෙයක් නොහේරෙන මග් මෝඩයෙක් වගේ." පයික්‍රොෆටි කැගුසුවේය.

"දන් ඔබට පෙනෙනවා නේද ඔබේ අත්අකුරු වුවමනා වුණේ ඇයි කියල. කවුරුහරි වෙනත් කෙනෙක් හෝල් පයික්‍රොෆට් ලෙස පෙන්නාගෙන, මෝසන් සමාගමේ රැකියාවට යනවා. ඔහුගේ අත් අකුරු ඔබේ අත්අකුරු වලට වඩා වෙනස්වුණා නම් වැඩේ ගැස්සෙනවා. ඒ නිසා ඔහු රැකියාවට යන්නේ ඔබේ අත්අකුරු අනුකරණය කරන්න හොඳින් පුහුණු වෙලා, ඉතින් රැකියාව ස්ථිරයි. මං හිතන්නේ ඒ කාර්යාලයේ ඔබ පොද්ගලිකව හඳුනන කිසිවෙක් නැතුව ඇති?"

"කිසිකෙනෙක් නෑ."

"හරියට හරි. දන් මේ තක්කඩින්ට වුවමනායි, ඔබව මෝසන් සමාගමෙන් ඇත් කර තියන්න. ඒ මොකටද ? හදිසියේම ඔබ ඔවුන් සමඟ රැඳීමට ගත් තීරණය වෙනස්කර, මෝසන් සමාගම වෙත යෑම වළක්වන්න. එහෙමත් නැත්නම්, ඔබේ නමම තියෙන කෙනෙක් මෝසන් හි රැකියාවක් කරන බව, කවුරුහරි ඔබට දනුම් දෙන එක වළක්වන්න. ඒ නිසා මේ තක්කඩින් ඔබේ වැටුපෙන් හොඳ අත්තිකාරමක් දීලා, ඔබව එව්වා බර්මිංහම් වලට. ඊළඟට ඔවුන් මෙහේදී ඔබට වැඩ රාශියක් භාර දුන්නා. මොකටද? ඔබ ආපහු ලන්ඩන් නගරයට යාම වළක්වන්න. ඒ මගින් ඔවුන්ගේ ප්‍රයෝගකාරී වැඩ පිළිවෙලට ඇතිවිය හැකි බාධා වළක්වාගන්න. ඒ ටික පැහැදිලියි"

"නමුත් ඇයි මේ මනුස්සයා, ඔහුගේම සහෝදරයා ලෙසින් ද්විත්ව වර්තයක් නිරූපණය කළේ?"

"ඒක ඒ තරම් අපැහැදිලි නෑ. මේ හොර මගඩියට දෙදෙනෙක් සම්බන්ධයි. එක්කෙනෙක් හෝල් පයික්‍රොෆට් ලෙස මෝසන් සමාගමේ වැඩ කරනවා. අනෙක් තැනැත්තා ඔබ එහෙත් ඉවත් කර තබන්න රැකියාවකට ඔබ බඳවා ගන්නවා. නමුත් ඔහුට පෙනෙනවා, මේ වැඩේ සාර්ථකව කරගෙන යන්න, ඔබව ලන්ඩන් නගරයෙන් ඉවත්කර තැබිය යුතු බව. එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට තුන්වැනි පුද්ගලයෙකුත් ඕනෑ බව ඔහුට වැටහෙනවා. නමුත් ඔවුන් ඒකට කැමති නැහැ. ඒක අවදානම් වැඩක් නිසා."

එතකොට මොකද කුරන්නේ. ඔහු වෙස් මාරුකරගෙන, ඔහුගේම සහෝදරයා ලෙස පෙනී සිටිනවා. පෙනුමේ සමාන කමක් තිබුණත්, ඔබ හිතන්නේ ඒක එක පවුලේ සොහොයුරන් වීම නිසා

ඇතිවූ සමානකමක් ලෙස. නමුත් වාසනාවකට වගේ, ඔහු හිතාවෙද්දී ඔහුගේ දත රත්තරන් වලින් පුරවා තිබූ හැටි ඔබේ අවධානයට ලක්වුණා."

සියල්ල තේරුම් ගත් හෝල් පයික්‍රොෆ්ට් මහතා දඩ් ලෙස කෝපයට පත්විය. දැන් මිටි මොළවා ගත් ඔහුගේ මුහුණ රතු විය.

"දෙයියෝ සාක්කි! මං මෝඩයෙක් වගේ මෙහේට වෙලා කාලය ගතකරනවා. ඒ අතරේ හෝල් පයික්‍රොෆ්ට් හැටියට පෙනී හිටිමින්, අනෙක් තක්කඩියා මෝසන් සමාගමට වෙලා මොනවා කරනවද දන්නේ නෑ. හෝම්ස් මහත්මයා. දන් අපි මේකට මොකක්ද කළ යුත්තේ?"

"අපි වහාම මෝසන් සමාගමට, මේ බව විදුලි පුවතකින් දන්විය යුතුයි."

"සෙනසුරාදා දවස්වල ඔවුන් දවල් දොහොට වහනවා" පයික්‍රොෆ්ට් කීය.

"ඒකට කමක් නෑ. දොරටුව ලග කුටුරු හරි සේවකයෙක් ඇති...."

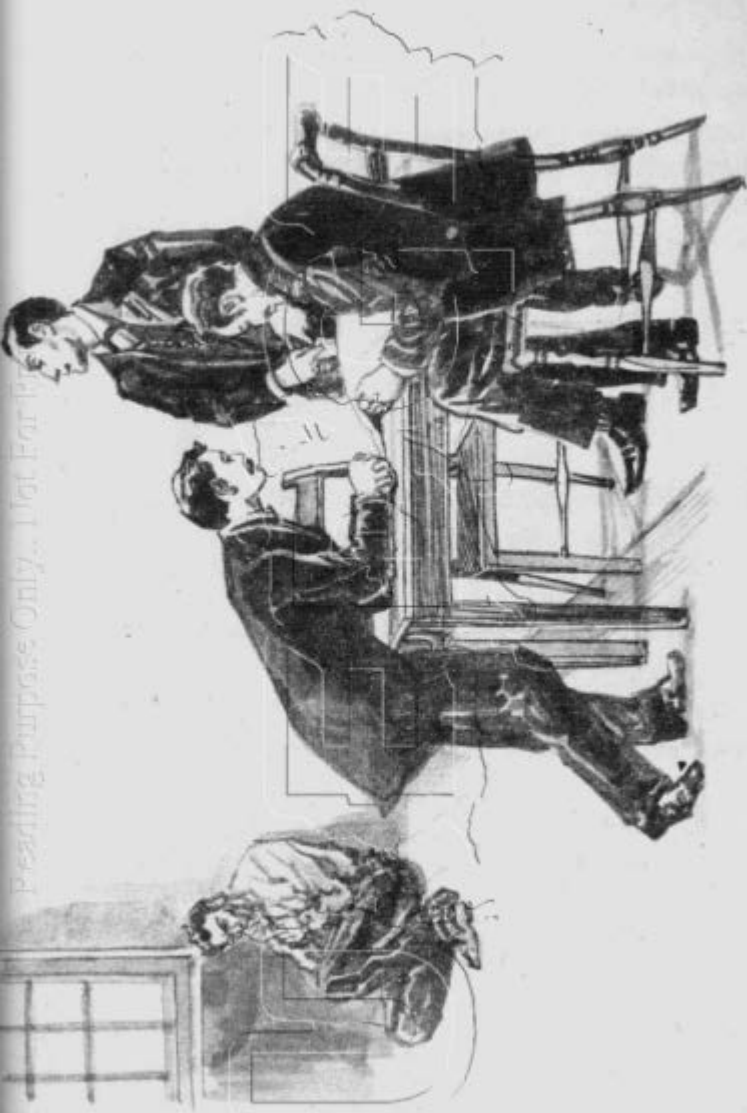
"ආ... ඔව්. ඔවුන් හැමවිටම දොරටුව ලග ස්ථිර ආරක්ෂක නිලධරයෙක් රඳවල ඉන්නවා. ඒ මොකද ඔවුන්ගේ කාර්යාලයේ සුරැකුම්පත් විශාල ප්‍රමාණයක් ගබඩා කර තිබෙන නිසා."

"අන්න හරි. ඔබේ නම තිබෙන ලිපිකරුවෙක් එහි සේවය කරනවා නම්, හැම දෙයක්ම හොඳින් සිදුවෙනවාද කියා, අපි විදුලි පුවතක් යවල සොයා බලමු."

ඒ ඔක්කොම මට පැහැදිලියි. නමුත් මට තේරුම් ගන්න බැරි, අප දුටු විගසම එක හොරෙක්, කාමරයෙන් එළියට ගිහින් එල්ලුණේ ඇයි කියල"

"බලන්න පත්තරේ" අප පිටුපසින් කිසිවකු අමාරුවෙන් කෙඳිරිගානු ඇසිණි. අපි විගස හැරී බැලුවෙමු. කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂකවරයා බිම වාඩිවී සිටියේ ය. තවමත් ඔහුගේ මුහුණ සුදුමැලි වී හිතියට පත් හැඟීම් පළවිය. බෙල්ලේ වටේ තිබූ රතුපැහැති සලකුණ ඔහු අතගාමින් සිටියේය.

207. "අපේක හේත්තම්. පත්තෙර්! පත්තෙර්!"

"ඇත්ත තේන්නම්! පත්තරේ පත්තරේ!" හෝමස් කීවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මං මහ මෝඩයෙක්. අපි මෙනූතට ආව එක ගැන හිතුව මිසක්, පුවත්පත ගැන කිසි දෙයක් මගේ හිතට ආවේ නැහැ." හෝමස් කීවේ පුවත්පත මේසය මත තබාගෙන දිග හරිමිනි.

"මේ බලන්න වොට්සන්."

ඒ ඊවිනි. ස්ටෑන්ඩර්ඩ් පුවත්පතේ නගර මුද්‍රණයකි. එහි සිරස්තලය වෙත අපේ අවධානය යොමු විය.

ලන්ඩන් නගරයේ මිනීමැරුමක් !

යෝධ මංකොල්ලයකට දැරූ තැන වරදී. අපරාධකාරයා පොලීසියට අසුවේ.

"යටින් තිබෙන විස්තරයක් කියවන්න වොට්සන්."

ලන්ඩන් නගරයේ අද සිදුවීමට ගිය මහා මංකොල්ලයක්, එක් මනුෂ්‍ය සාහනයක් සිදුවී, අපරාධකරු අල්ලා ගැනීමත් සමග අවසන් විය.

බොහෝ කාලයක සිට මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ දැවැන්තයන් ලෙස නමක් දිනාගෙන සිටින මෝසන් හා විලියම්ස් සමාගමේ, මේ අපරාධය සිදුවී ඇත. ඔවුන් සතු පුරුද්ද මිසිල් වටිනාකම රන් පවුම් දහ ලක්ෂයකට අධිකයයි විශ්වාස කෙරේ. මේවායේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව, තමා සතු වගකීම කළමනාකරුවා මැනවින් වටහාගෙන සිටියේ ය. එහෙයින් පුරුද්ද මිසිල් ආරක්ෂාව සඳහා යොදාගෙන තිබුණේ, අතිශයින්ම නවීන ආකෘතියේ සේප්පු විශේෂයකි. ඊට අමතරව ආයුධ සන්නද්ධ ආරක්ෂක නිලධරයකු, දිවා රාත්‍රි, ආයතනය මුර කිරීම සඳහා යෙදවීමට කළමනාකරු අමතක නොකළේ ය.

පසුගිය සතියේ මෝසන් සමාගම විසින් හෝල් පයික්‍රොෆෝට් නම් ලිපිකරුවකු සේවයට බඳවා ගන්නා ලදී. අත්අඩංගුවට ගත් පසු

පෙනී ගියේ, මොහු අත් කවරෙකුවත් නොව, නමගිය අපරාධකරුවෙකු වන බෙඩ්ටන් බවයි. ඔහු හොර මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය සහ බැංකුවල මුදල් සේප්පු කැඩීමේ අති දක්ෂයෙකු බව ප්‍රසිද්ධ කරුණකි. ඔහු එම අපරාධ සම්බන්ධයෙන්, සිය සොහොයුරා සමඟ බන්ධනාගාරයේ අවුරුදු පහක් ගතකොට, මෑතදී නිදහස ලැබීය. ඔහු මෙම සමාගමේ සේවයට බැඳීමට සමත් වූයේ කෙළෙසුකද යන්න තවමත් තේරුම්ගෙන නැත. කෙසේ වෙතත් සුරක්ෂිතාගාරයේ පිහිටීම හා එහි වැඩ කටයුතු සිදුවෙන ආකාරය භූත, පැහැදිලි වැටහීමක් ලබා ගැනීමට ඔහුට හැකිවී ඇති බැව් පෙනේ. එහි යකඩ සේප්පුවල අගුළුවලට, හොර යතුරු ඉතා කෙටි කලකින් සාදාගැනීමට බෙඩ්ටන් සමත්වී ඇත.

මෝසන් හා විලියම්ස් සමාගමේ ලිපිකරුවන්ගේ රාජකාරි, සාමාන්‍යයෙන් සෙනසුරාදා දහවල් දොළහට අවසන් වේ. එහෙයින් දහවල් එකසි විස්සට, විශාල බැගයක් රැගත් පුද්ගලයකු, ආයතනයේ තරප්පුව බැස එනු දුටු ලන්ඩන් පොලීසියේ සාප්පු වූසෙන්ට්ට සැක සිතිණ. සැක කටයුතු පුද්ගලයා හඹා ගිය සාප්පු විවරයා, පොලීස් කොස්තාපල් පොලොක්ගේ ආධාරය, ඇතිව සැකකරුවා අත්අඩංගුවට ගත්තේ, බිහිසුණු සටනකින් පසුවයි. ඔහා මිනෙකෝල්ලයක් සිදුකොට ඇති බව, පොලීස් නිලධාරීන්ට එක්වරම පැහැදිලි විය. ඩොලර් ලක්ෂ ගණනක් වටිනා, ඇමරිකන් දුම්රිය සමාගම් වල හා රත්රන් දියමන්ති පතල් සමාගම්වල සුරැකුම්පත්, බැගය තුළ තිබී හමුවිය.

මෝසන් සමාගමේ දොර විවෘත කොට සොයා බලද්දී, අවාසනාවන්ත මුරකරුගේ මළසිරුර දක්නට ලැබිණ. එය දෙකට නමා, විශාල සේප්පුවක් තුළට දමා, අගුළු ලා තිබිණ. සාප්පු වූසෙන්ට්ගේ ප්‍රඥාව හා ක්ෂණික ප්‍රතිවිරෝධ නොවන්නට, මළසිරුර සඳුදා හමුවීමට තිබිණ. පිටුපසින් එල්ලකරන ලද යකඩ පොළු පහරකින්, මුරකරුගේ හිස්කබලට බරපතල කුහාල සිදුවී ඇත. ආයතනය වසා දමූ පසු බෙඩ්ටන් යළි ඇතුළු වූයේ කෙසේද යන්න, අනුමාන කළ හැක. තමාට යමක් අමතකව ගිය බව පවසා, ඔහු ආපසු ආයතනය තුළට පැමිණෙන්නට ඇත. ආරක්ෂක නිලධාරියා මරා දමූ පසු, යකඩ සේප්පු තුළ තිබූ දේ බැගයට දමාගෙන ඔහු පිටවී ඇති බැව් පැහැදිලිය. බෙඩ්ටන් සමඟ හැමවිටම මෙවැනි අපරාධවල යෙදෙන ඔහුගේ සහෝදරයා, මෙයට හවුල් වූ බවට මේ

දක්වාත් හෝඩුවාවක් නැති. කෙසේ වෙතත් පොලීසිය දන් ඔහු ගැන සොයමින් සිටී.,

"පොලීසියට ඒ කරදරේ නම් ටිකක් පහසු කරන්න අපට හැකිවේවි." හෝමස් කිවේ ජනේලය අසල සිටි පුද්ගලයා දෙස බලමිනි. "මනුෂ්‍යයාගේ ස්වභාවය හරිම පුද්ගලාකාර සම්මිශ්‍රණයක් වොට්සන්. තමන්ගේ ආදරණීය සහෝදරයාට එල්ලුම්ගස් යන්න වෙත බව දනගන්නාම, මිනීමරන දරුණු අපරාධකාරයෙකුගේ වුණත් හිත උණු වෙනවා. ඔහුට ඇති වෙනවා දඩ් අනුකම්පාවක්. ඒ ශෝකය ඉවසාගන්න බැරිව, ඔහුත් තීරණය කරගන්නවා ජීවිතය කෙළවර කරගන්න. කොහොම වුණත් අපට ගන්න තියෙන්නේ එකම ක්‍රියා මාර්ගයයි. මං දොස්තර මහත්තයා එක්ක මෙනෑන මුරට ඉන්නම්. පයික්‍රොල්ව් මහත්මයා, කරුණාකරල ගිහින් පොලීසිය කැඳවාගෙන එන්න.

කහ පුෂ්පරාගය

කහ සුෂ්පරාගය

(මේ කථාන්තරය මඬට පවසන්නේ දොස්තර වොට්සන් විසින් වත්, ෂර්ලොක් හෝම්ස් විසින් වත් නොව, තුන්වැන්නෙකු විසිනි.)

ෂර්ලොක් හෝම්ස් හිඬ දොස්තර වොට්සන් යෙදුණු වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ රැසක් ඇරඹුණේ බේකර් විච්ඡේ අංක 221 බී දරණ තැන ඔවුන්ගේ නිවහනේදීය. කිසි විටෙකත් පිළිවෙළට තබා නොගත් තමාගේ පැරැණි නිවහනට, යළිත් වරක් පැමිණෙන්නට ලැබීම දොස්තර වොට්සන්ට සතුටක් විය. කාමරයේ අලුත් යමක් දකින්නට ඇත්දැයි ඔහු හිස හරවමින් වටපිට බැලුවේය.

රසායනික ද්‍රව්‍ය හා අම්ලවලින් මතුපිට දැවී ගිය මේස, කාමරයේ මුල්ලක බිත්තියට හේන්තු කර තිබූ හෝම්ස්ගේ වයලිනය, පයිප්ප හා ඒවාට යොදන දුම්කොළ ගබඩා කර තැබූ ලෝහ බඳුන, ඉක්මනින් විමර්ශනය කළ යුතු කරුණු සලකුණුකොට, බිත්තිවල අලවා තිබූ සටහන් පත්‍ර, මේ නැම දෙයක්ම වෙනදා පරිද්දෙන් නොවෙනස්ව තිබිණි. අවසානයේ දොස්තර වොට්සන්ගේ දෑස් යොමු වූණේ, සිතහමුසු මුහුණෙන් ඔහු දෙස බලා සිටි පුද්ගලයා වෙතයි. ඒ නැණවත් මෙන්ම කාර්ය-ශූර, බේලි නම් සේවක ළමයාය.

"මට පෙනෙන හැටියට මෙහේ නම් කිසිම වෙනසක් වෙලා නැහැ. වෙනදා විධියමයි. බේලිගේ හැටිත් එහෙමමයි. මං හිතන්නේ, මගේ මිත්‍රයා, හෝම්ස් මහත්තයාගේ පිළිවෙළත් ඒ වගේම ඇති?"

හෝම්ස්ගේ නිදනකාමරයේ වසා තිබූ දොර වෙත, බේලි දෙතෙත් යොමු කළේ කැලැඹුණු මුහුණෙනි.

"මං හිතන්නේ අපේ මහත්මයා හොඳටම නිදි ඇති." බේලි පිළිතුරු දුන්නේය.

ඒ සොදුරු කාලගුණයක් තිබූ ගිම්හානයේ දවසකි. වේලාව හැන්දෑවේ හතට පමණය. ඒ කෙනෙකු තිත්දට යන වේලාවක් නොවේ. එහෙත් තම මිතුරා නිදාගන්නා වේලාව මෙන්ම, අවදියෙන් සිටින වේලාව ද අක්‍රමවත් එකක් බව, දොස්තර වොට්සන් හොඳින් දැන සිටියේය.

"ඒ කියන්නේ හෝම්ස්ට මොනව් හරි අලුත් පරීක්ෂණයක් ලැබිල ඇති?"

"ඔව් මහත්මයා, ඒ කටයුත්තට එතුමා හරියට මහන්සි වෙනවා. මට හය ඔහු මේ විධියට වෙනෙසිලා, අසනීප වේවිද කියල. වැඩේ යෙදෙනවා මිසක් කෑම කටක් කන්නේ නෑ. ඒ නිසා එන්න එන්නම සුදුමැලි වෙනවා, ක්‍රෙට්ටු වෙනවා. අපේ හඩයන් තෝනා මහත්තයා ඇහුවා, හෝම්ස් මහත්තයාට කෑම උවමනා කොයි වේලාවටද කියලා ඒකට හෝම්ස් මහත්තයා දුන්නු උත්තරේ මොකක්ද දන්නවද?"

"හෙට නෙමෙයි අනිද්දා, රෑ හතහමාරට!"

"ගැටලුවක් වියදන්න පටන්ගත්තාම, අපේ මහත්තයාගේ පිළිවෙළ දොස්තර මහත්තයා දන්නවානේ."

"ඔව් බිලි. මං ඒක හොඳට දන්නවා."

"අපේ මහත්තයා මේ දවස්වල කාගේ හරි තොරතුරු හොයාගන්න, ඔහු පිටිපස්සෙන් ඇවිදිනවා. ඊයේ ඔහු රක්ෂාවක් නැති සුදු කාරයෙක් වගේ, වෙස්වලාගෙන ගියා. අද ගියේ නාකි තෝනා කෙනෙක් වගේ. මමත් සැහෙන්න රැවටුණා. මෙව්වර කාලයක් මෙහේ වැඩකළ එක්, මං ඕව් තේරුම් ගන්න එපාය" කී බිලි සෝපාවට හේත්තු කර තිබූ ලොකු කුඩයක් පෙන්වීය.

"නාකිතෝනා-චරිතයෙන් එකෙන් එකක් තමයි අර."

"මහත්තයා ඔය හැටි මහන්සි වෙන්නේ මොකක් ගැනද බිලි?"

රජයේ රහස් කථාකරන පුරවැසියෙකු මෙන්, බිලි ඔහුගේ කටේ ගබ්දය අඩු කළේය.

"මහත්තයාට කිව්වහම මොකද. ඒ වුණාට මේව පිට කාටවත් කියන්න එපා. අපේ මහත්තයා හොයන්නේ අර ඔවුන්නෙන් නැතිවුණු දියමන්තිය!"

“මොනවා” අර පවුම් ලක්ෂයක් වටිනා, කහ පුෂ්පරාගය හොරකම් කළ එකද?”

“ඔව් මහත්මයා ඔවුන් අප්‍රමාණ උත්සාහයක් දරනවා ඒක හොයාගන්න. ඇයි මහත්තයා ඊයේ ඔය වැඩේට, අග්‍රාමාත්‍යතුමයි රාජ්‍ය ලේකම්තුමයි, දෙන්නම මෙහේ ආවනෝ අපේ මහත්තය එක්ක කතාබහ කළේ ඔන්න ඔය සෝපාවේ වාඩිවෙලාමයි. අපේ මහත්තය ඒ දෙන්නටම කපා කළේ හරි කරුණාවෙන්. දෙන්නාගෙම හිත් කලබල වෙලා, පිස්සුවෙන් වගේ දෙඩෙව්වා. නමුත් හෝමිස් මහත්තය කී දේවල් අහල ඔවුන් සන්සුන් වුණා. මහත්තයා පොරොන්දුවුණා මැණික හොයලා දෙන්න, පුළුවන් හැම දෙයක්ම කරනවා කියලා. ඇයි එකකොට කැන්ටල්මියර් ඡාමින් ආවනේ.”

“ආ.....?”

“ඔව්. කැන්ටල්මියර් සාමිගේ හැට්ට් වොට්සන් මහත්තයා දන්නවනේ. කිව්වහම මොකද එයා නම් හරි පුදුමාකාර මනුස්සයෙක්, අගමැතිතුමා නම් හරිම හොඳයි. කෙනෙකුට ආශ්‍රය කරන්න පුළුවන් ගුණයහපත් කෙනෙක්. රාජ්‍ය ලේකම්තුමා ගැන වුණත් මට කියන්න වරදක් නෑ. ආචාරශීලී විනිත කෙනෙක්. ඒ වුණත් කැන්ටල්මියර් සාමිව නම් මට පෙන්නන්න බෑ. හෝමිස් මහත්තයටත් එහෙමයි. සාමි කියනවා, හෝමිස් මහත්තයා මේ ගැටලුව විසඳාපි කියා විශ්වාසයක් කියන්න බැරිලු. මහත්තය මේකට යොදවා ගන්නවටවත් කැන්ටල්මියර් සාමි කැමැති නෑ.”

“හෝමිස් මහත්තය ඒ බව දන්නවාද?”

“දනගන්න කියෙන හැම එකක්ම අපේ මහත්තය දනගන්නවා නේ.”

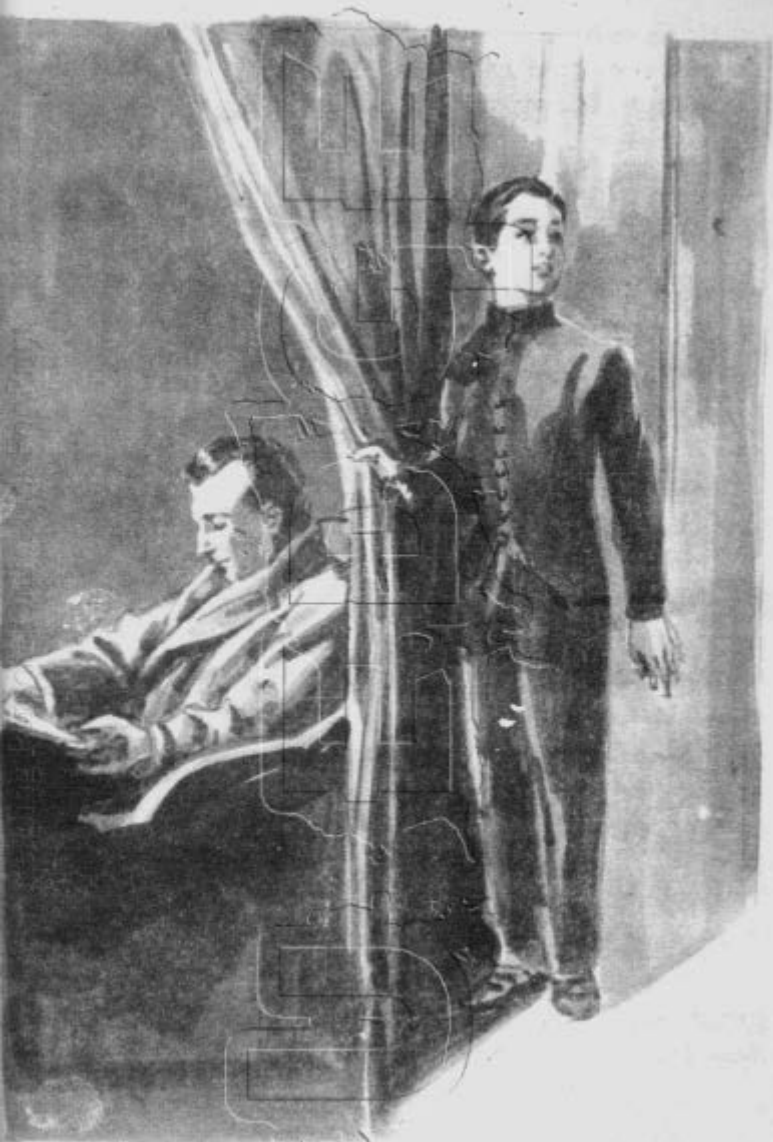
“අපි පාර්ථනා කරමු හෝමිස් මහත්තයාගේ උත්සාහය සඵල වේවා කියල එකකොට කැන්ටල්මියර් සාමි ලැජ්ජාවට පත්වේවි. ඒක නෙමෙයි බිලි. ඔය ජනේලෙන් එහා කෙළවරේ තිබෙන තිරරෙද්ද මොකටද?”

“දවස් තුනකට කලින් හෝමිස් මහත්තය තමා මේක දම්මෙව්වේ. ඒක පිටිපස්සෙ තියෙනවා අපුරු බඩුවක්.”

බිලි පැවසුවේ තිරය පැත්තකට අදිමිනි.

මව්තයට පත් දෝස්තර වොට්සන්ට එක්වරම කෑ ගැසිණ. එතැන වූ භාන්සි පුටුවේ තබා තිබුණේ ඔහුගේ මිත්‍රයාගේ ජීවමාන

215. බිලි 'ඉදිරියට ගොස් තිරය පසෙකට ඇද්දේය.
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

ප්‍රතිචාවකි. එයට පිටකබොයක් අත්දවා, හිස මදක් පහතට නමාගෙන හෝම්ස් පොතක් කියවන ඉරියව්වෙන්, ප්‍රතිචාව සකස්කර තිබිණි. ජනේලයෙන් එළියට දිස්වුයේ සිරුරෙන් තුන්කාලක් පමණි. බිලි එහි හිස ගළවා, අතට ගෙන පෙන්වීය.

"වරින්වර අපි මේක එක එක පැත්තට හරවනවා. එතකොට එළියේ ඉන්න කෙනෙකුට පෙනෙන්නේ, පණ ඇති කෙනෙක් ඉන්නවා වගේ. ජනෙල්තිරය සම්පූර්ණයෙන්ම වහල නිසා තමයි, මං දැන් මේක ඇල්ලුවෙ. තිරය ඇරල තියෙන වෙලාවට පිළිමෙට අත තියන්නෙ නෑ. ඒ වෙලාවට මේක හරි ලස්සනට මහපාරට පෙනෙනවා."

"ඉස්සරක් අපි ඔය වගේ එකක් යොදාගෙන තියනවා."

"ඒ මං එන්න කලින් වෙන්න ඇති." බිලි කීය. ජනෙල් තිරය හොඳින් විවෘත කළ ඔහු විථිය දෙස බැලුවේය.

"පාරෙ ඉඳන් අපේ ගේ දිනා සෝදිසියෙන් බලාගෙන ඉන්න පුද්ගලයො ඉන්නවා. මට දනමමත් පෙනෙනවා ඒ වගේ කෙනෙක්. වොට්සන් මහත්තයම ඇවිත් බලන්න."

වොට්සන් එක් පියවරක් ඉදිරියට කබුද්දීම, හෝම්ස්ගේ නිදන කාමරයේ දොර විවෘත විය. ඔහුගේ ඔහුණ කෙටිවුව, පුදුමැලිව තිබිණි. එක්වරම ජනේලය වෙත පිහු ඔහු, තිරය ඇද කාමරය ඇතුළත ආවරණය කළේය.

"ඔය ඇති බිලි." හෝම්ස් කීවේය. "ඔබේ ජීවිතයත් අවදානමේ මේ කටයුත්ත නිසා. ඒත් තවමත් ඔබේ උදව් නැතුව මට මේක කරගන්න හැටියකුත් නෑ. ඉතින් වොට්සන්? ඔබේ පරණ නිවහනට ඔබ ඇවිත් ඉන්නවා දකින්නක් සත්තෝෂයි. ඔබ ආවෙ ඉතාම වැදගත් අවස්ථාවක."

එහෙම කතාවක් මටත් අහන්න ලැබුණා.

"දැන් ඉතින් ඔය වැඩ නවත්වලා බිලිට මෙතැනින් යන්න පුළුවනි. වෙලාවකට මේ කොල්ලා හරි කරදරයක් වොට්සන්. මං නිසා ඔහුව මේ හැටි අවදානමකට ලක් කරන්නෙ කොහොමද?"

"මොකක්ද හෝම්ස් මෙතැන තියන අවදානම?"

"අවදානමද? ක්ෂණිකව මරණයට පත්වීම! අද හැන්දෑ වෙනකොට මොනවා හරි සිදුවෙන්න ඉඩ තියෙනවා."

"මොනවා හරි කිව්මත් මොකක්ද ඔබ අදහස් කළේ?"

"මාව මරා දමන්න!"

"මොනවා? නෑ නෑ. ඔබ විහිළ කරනවා හෝමිස්?"

"කිසි විහිළුවක් නෑ. විහිළ කතා කියන්න මං දක්ෂයෙක් නොවුණත්, මේක නම් විහිළුවක් නෙමෙයි."

"දන් ඉතින් ඔය ගැන නොහිතා, අපි ටිකක් හිත සැතපෙන කතාබහක යෙදෙමු. මදසාරය ටිකක් පිළිගත්වන්න අවසරද? සෝඩා සයිතනය හා සුරූට්ටු ඇත්තෙ පරණ තැනමයි. මං වඩාත් කැමතියි වොට්සන්, ඔබ ඔබේ පරණ භාත්සිපුටුවේම වාඩිවෙනවා දකින්න. මගේ පයිප්පෙට මං යොදාගන්නා සැර දුම්කොළවල දුම, තවමත් ඔබට පිළිකුල් තැනිව ඇති කියලා මං විශ්වාස කරනවා. මේ දවස්වල ආහාර වේල වෙනුවට මං ගත්තේ එයයි."

"ඔබ කෑම කන එක අත්හැර දමල තියෙන්නේ ඇයි?"

"ඒ මොකද දන්නවද? සිරුර නිරාහාරව තැබීමෙන් තර්කන දොනය වඩාත් තියුණු වෙනවා. ඇයි ඩොට්සන් වෛද්වරයෙක් හැටියට, ඔබ මේවා හොඳින් දන්නවා ඇති නේ. ආහාර ජීර්ණය සඳහා, අවශෝෂණය සඳහා, සිරුරේ දුවන ලේ විශාල වශයෙන් උදරයට ගමන් කරනවා. එකකොට එම ලේ ප්‍රමාණය මොළයට නොලැබී යනවා. මගේ සිරුර ගැන හිතුවොත් ඒකෙ ප්‍රධානම, වැදගත්ම, සැලකිය යුතුම කොටස මොළය. සිරුරේ අනෙක් සියලුම කොටස්, නොවැදගත් උපාංගයන් පමණයි. ඒ හින්දා, මං ප්‍රධානම තැනක් දෙන්නෙ මොළයට."

"මොකක්ද හෝමිස් මේ අන්තරාය දායක තත්ත්වයක් ගැන කිව්වෝ?"

"ආ ඔව්. ඒක සිද්ධවුණොත්, ඔබ අදාල පුද්ගලයින් කවුද කියන එක ඔබ දන සිටිය යුතුයි. මිනීමැරුවාගේ නමත් ලිපිනයත් මං ඔබට කියන්නම්. ඒක හොඳින් මතක තියාගෙන ඉඳලා ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසියට දනුම්දෙන්න. ඔහුගේ නම සිල්වියස්-නෙග්‍රෙටෝ සිල්වියස් ආදිපාදවරයා. ලියාගන්නවා මනුස්සයෝ! ඒක ලියාගන්නවා! ලිපිනය අංක 135, මුවර්සයිඩ් උදානය, වයඹ දිග ලන්ඩනය. හරිද?"

අසන්නට ලැබුණු දෙයින් වොට්සන් ඉමහත් කැලැහීමට පත් විය. හෝම්ස් මුහුණපා සිටින්නේ භයානක අවදානම් තත්ත්වයකටයි. ඒ ගැන සිතද්දී තම මුහුණේ මස්පිඩු වේදනාවෙන් හිරිවැටී ගියාක් මෙන් වොට්සන්ට දැනිණි. තම මිත්‍රයා මෙවැනි අවදානම් තත්ත්වයක් ගැන කියන්නේ අතිශයෝක්තියෙන් තොරවේ. ඔහු මෙවැන්නක් දනුම්දෙන්නේ, සත්‍ය වශයෙන්ම *ආර්. ඩබ්ල්. හික්* වඩා තවත් සැර අඩුකොට බව, වොට්සන් දනසිටියේය. දොස්තර වොට්සන් මෙවැනි වේලාවක තම මිත්‍රයා වෙනුවෙන් ඔහු හා එක්ව සටනකට උරදීමට සූදානම් පුද්ගලයෙකි.

"මාක එනවා හෝම්ස් ඔබ සමග. මං සූදානම් මිනෑම දේකට. දවසකට හෝ දෙකකට, මට යෙදෙන්න කිසි වැඩක් නැහැ."

"ඔබේ ගතිගුණ නම් හොඳ පැත්තකට හැරෙන පාටක් මට පෙනෙන්නේ නෑ මිත්‍රයා, ඔබ දුන් ආරු කියන්නත් පටන් අරගෙන. ඔබ බොහොම අවිච්ඡිද්‍ර ද්‍රව්‍යවරයෙක් බව බැලූ බැල්මටම පෙනෙනවා. ඔබෙන් ප්‍රතිකාර ගන්න, රෝගීන් වැළ නොකැඩී එන බවට කිසිම සැකයක් නෑ."

"ඒ තරමටම බරපතල අසනීප ඇති අය නැහැ. ඒක නෙවෙයි. මේ අපරාධකාරයා අත් අඩංගුවට ගන්න ක්‍රමයක් නැද්ද?"

"බැරිකමක් නෑ වොට්සන්. ඒක මට පුළුවනි. ඔහුගේ හිතේ ඇති වී තිබෙන හිතියත් ඒකයි."

"ඉතින් ඇයි ඔබ එහෙම නොකරන්නේ?"

"එහෙම නොකරන්නේද? මං තවම දන්නේ නෑ මැණික කියෙන්නෙ කොහේද කියලා, අන්න ඒකයි ප්‍රශ්නෙ."

"ආ! බිලි මට ටිකක් කිව්වා, ඔය කියන්නේ අර ඔවුන්නෙන් අතුරුදන්වූ මැණික තේද?"

"හරියට හරි. ඔවුන්නට සවිකර තිබූ කහපාට පූෂ්පරාගය. අපරාධකාරයා අල්ලාගන්න. මං දල එළලයි කියෙන්නේ. මාර්වා ඒකෙ පැටළිලා ඉන්නවා ඒත් මැණික නැහැ. ඉතින් ඔහුව අත් අඩංගුවට ගැනීමෙන් ඇති ප්‍රයෝජනේ මොකක්ද? ඔවුන් භය කරලා මේ රටින් පන්නා දමන්න පුළුවනි. නැත්නම් හිරේ දමන්න පුළුවනි. එතකොට ලෝකය නම් වඩා යහපත් තැනක් වෙන බව ඇත්තයි."

තමුත් මට භාර කටයුත්ත එක නෙමෙයි. මට ඕනෑ කරන්නේ මැණික."

"මේ සිල්වියස් ආදිපාදවරයා ඔබේ දෑල් පැටළි ඉන්න එක් මාරුවෙක්ද?"

"ඔව්. ඔහු තමයි ප්‍රධනම එකා. මිනීමෝරා.... උං හපා කතවා. අනෙකා තමයි සෑම මර්ටන් - බොක්සිං ක්‍රීඩකයා. උං ස්වභාවයෙන් තරක මිනිසෙක් නෙමෙයි. මිනීමෝරෙක් නෙමෙයි. තමුත් තමන්ගේ මැරවරයෙක් ලෙස, සිල්වියස් යොදාගෙන ඉන්නේ සෑම මර්ටන්. ඔහු ශරීර ප්‍රමාණයෙන් විශාල, තමුත් මෝඩයෙක්. කොහොම වුණත් මිනිසුන් මගේ දෑල් පැටළිලයි ඉන්නේ."

"සිල්වියස් ආදිපාදවරයා ගුවසෙන්තේ කොහේද?"

"උදේ වරුවේම මං ඔහු සහ ගැටිසුණා වොට්සන්. මං වයසක තෝතා කෙනෙක් වගේ වෙස් මාරුකරගෙන යන හැටි, ඔබ දකල ඇති තේද? හැබැයි, මේ කරමි හොඳට වෙස් මාරුකරගන්න මට කවදාවත් හැකිවුණේ නැහැ. මගේ කුඩේ මා අතින් වැටුණාම, ඔහු මට ඒකක් ඇහිදලා දුන්නා. සිල්වියස්ගේ පරම්පරාවෙන් අඩක් ඉතාලි ජාතිකයෝ. ඉතාලිය වගේ දකුණු දිග යුරෝපීය රටවල මිනිසුන්ගේ නියෙනවා, අපේ නැති, ආචාරශීලී කරුණාවන්ත බවක්. සිල්වියස්ගෙන් වෙලාවකට ඒ ගතිගුණ නියෙනවා. හැබැයි අනෙක් වෙලාවලට යක්ෂයෙක් වගේ රොදයි. ඔහොම තමා අපේ ජීවිත පිරි තිබෙන්නේ නොයෙක් අසුරු සිදුවීම් වලින්."

"අසුරුකම කොහොම වෙතත්, සිල්වියස් ඔබව හඳුනා ගන්න නම්, ඒක ශෝකාන්තයක් ලෙස අවසන් වෙන්න ඉඩ තිබුණා?"

"ඔව්. බාගවෙලාවට එහෙම බෙන්නත් ඉඩ තිබුණා. සිල්වියස් ගියේ කොතැනටද දන්නවද? ඔහු ගියේ ස්ට්‍රෙ බෙන්සිගේ ආයුධ වැඩපොළට. මං ඔහු පසුපසින්ම ගිය නිසයි දන්නේ. ස්ට්‍රෙබෙන්සි තමයි. ඉතාම විශිෂ්ට නිර්මාණශක්ති වන වායු රයිෆල් හඳුන්වා අතිදක්ෂයා. මං හිතන හැටියට ..... සැකයක් නෑ ..... ඒ වායු රයිෆලයක්, මේ මොහොතේත් සුදානමෙන් නියෙනවා. කොහේද දන්නවද? අපේ මේ නිවහන ඉස්සරහම පාරෙන් අනෙක් පැත්තේ ගේක, ජනේලයක් පිටිපුස. ඔබ දුටුවානේද වොට්සන්, ඉට්ටලින් තනා තිබෙන මගේ ප්‍රතිමාව? බිලී ඔබට පෙන්වන්න ඇති නේ."

ඒකෙ හිසට කොයි මොහොතේ වෙයි උණ්ඩයක් එල්ල වේවිද දන්නේ නෑ .....ආ බිලී? .....මොකක්ද ප්‍රශ්න?"

සේවක ළමයා බන්දේසියක තැබූ ආගන්තුක පත්‍රයක් රැගෙන කාමරයට ඇතුළුවිය. එය අතට ගත් හෝම්ස්ගේ මුහුණෙන් පළවුයේ මව්කයයි!

"මන්න වොට්සන් මතක් කරන කොටම ඒ යක්ෂයාම ඇවිත්! මේක මං බලාපොරොත්තු වුණු දේයක් නෙමෙයි. කැලෑවල තිබෙනවා එක් ගස් වර්ගයක්. ඒක ගැවුණාම මුර ඇහුම කහන්න ගන්නවා. ඉවසාගෙන ඉන්න බෑ, එක මොහොතක් මෙයාටත් ඒ වගෙයි. අනෙක බලන්න, ඔහුගේ හිතේ තිබෙන හය නැතිකම. දවැන්න, හයානක සතුන් දඩයම් කිරීමට ඇති දක්ෂතාවය ගැන සිල්වියස්ට කීර්ති නාමයක් ලැබ්ලා තියෙනවා. ඒ ගැන ඔබ අහල ඇති වොට්සන්. ඔහුගේ ඒ ප්‍රොඩ් දඩයම් ලේඛනයේ, අත්තිමට මගේ නමත් එකතු කරගන්න ඔහුට හැකිවුණොත්, ඒකත් විශිෂ්ට හපන්කමක්. නැද්ද? මං ඔහු පසුපස ඉතා ළඟින්ම හඹා එන බව ඔහුට වැටහිලා ගියේ."

"අපි පොලීසිය කැඳවමු."

"ඔව්. මං ඉදිරියේදී කරන්නේ ඒ දේ තමයි. නමුත් දන්ම නෙමෙයි වොට්සන්. ඔය ජනේලයෙන් යන්නමින් බලන්න. පාරෙ කවුරු හරි ඉන්නවද මේ පැත්ත බලාගෙන?"

"ඔව්. මැරවර පාව එකෙක් ඉන්නවා, අපේ දොර ළඟම."

"ආ .... ඒ තමයි සෑම් මර්ටන්. බොහොම පක්ෂපාත, ඒහෙත් මන්දබුද්ධික සෑම්. කෝ බිලී මේ මහත්තයා?"

"අමුත්තන්ගේ කාමරයේ බ්ලෑෂන් ඉන්නවා."

"මං සීනුව නාදකළාම ඔහුට මෙහෙට කැඳවාගෙන එන්න."

"හොඳයි මහත්මයා."

"මං කාමරයේ පෙනෙන්න නොසිටියත් ඔහුට ඇතුළෙම කැඳවාගෙන එන්න. ඊට පසු ඔබට යන්න පුළුවනි."

"හොඳයි මහත්මයා"

බිලී දොරවසාගෙන පිටතට යන තුරු බලා සිටි වොට්සන්, හෝම්ස් දෙසට හැරුණේය.

"මේ අහන්න හෝමිස්. මේක තවත් බලාගෙන ඉන්න හොඳ දෙයක් නෙමෙයි. ඔහු ඉන්නේ ඔබත් එක්ක දැඩි වේරයකින් නම්, තවත් ඉවසන එකක් නෑ. සමහරවිට ඔහු ඇවිත් ඉන්නේ ඔබව මරා දමන්න වෙන්නක් ඇති."

"එහෙම වුණොත් ඒකෙ පුදුමයක් නෑ"

"ඔබ සමග මාත් මෙතැන, රැඳී සිටිය යුතුමයි."

"ඒකෙන්, කරන්න හදන කටයුත්තට බාධා සිදුවෙන්න පුළුවනි."

"ඔහු කරන්න හදන කටයුත්තටද?"

"නෑ මිත්‍රයා මං කරන්න හදන කටයුත්තට."

"කොහොම වුණත් ඔබව තනිකර දාල ගියොත් ඔබේ ජීවිතය අවදානමේ. මට එහෙම යන්න හැටියක් නෑ."

"නෑහැ.ඔබට පුළුවන් වොට්සන්. ඔබ යා යුතුමයි. මෙහෙම වෙලාවලදී ඔබ මට බාධා කරල නෑහැ. අවසානය දක්වා ඔබ මට සහාය වන බව, මට විශ්වාසයි. මේ ඕනිහා ඇවිත් ඉන්නේ, ඔහුගේ යම් අරමුණක් ඉටු කරගන්න. නමුත් මගේ අරමුණක් ඉෂ්ට කරදෙන්න ඔහු රැඳී ඉඳිවි."

සටහන් පොතක් අතට ගත් හෝමිස්, එහි කොළයක යමක් කුරුටුගැවේය.

"කුලීරියක නැගිල යන්න ස්කොට්ලන්ඩයාව වෙත. රහස් පොලිස් අංශයේ පරීක්ෂක යුගල්ට මේ ලියුම දෙන්න. පොලිසිය කැඳවාගෙන ආපසු එන්න. එතකොට මිනිහව අත් අඩංගුවට ගන්න පුළුවනි."

"ඒ ටික මං බොහොම සන්තෝසෙන් කරන්නම්."

"ඔබ ආපසු එන්න කලින්, මැණික හංගාගෙන ඉන්නේ කොහෙද කියලා මං දනගන්නම්. මට ඒකට යන්නමට වෙලා ඇතිවේවි. " කි හෝමිස් සිත්තුව නාදකළේය.

"අපි නිදන කාමරය පැත්තෙන් පිටවෙමු වොට්සන්. මේ අමතර දොර හරිම ප්‍රයෝජනවත්. මං අල්ලාගන්න බලාපොරොත්තු වන මිනීමෝරා, මාව දකින්න පෙර, මං කැමතියි ඔහුව හොඳට

බලාගන්න. ඔබ දන්නවානේ මගේ ඒ සඳහා විශේෂ ක්‍රම තිබෙන බව."

හෝමස් වොට්සන් දෙදෙනාම, හෝමස්ගේ නිදන කාමරයට ඇතුළුවූහ. එහෙයින් බිලි අමුත්තා කැඳවාගෙන ආවේ, හිස් විසින්ත කාමරයටයි.

රාජාලියෙකුගේ හොටයක් වැනි, වික්ට්‍රි විශාල නාසයක් ද, කුරිරු බව පිළිබිඹු වෙන සිහින් රළු දෙකොලක් ද, විශාල උඩු රැවුළක් හා යෝධ සිරුරක් ද සිල්වියස් ආදිපාදවරයා සතු විය. හොඳ ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසී සිටි ඔහු, රතීන් නිමකළ, මුදු වයි කටු ආදී දිලිසෙන ආභරණ පැළඳ සිටියේය. බිලි දොරටුසාගෙන පිටවී ගියේය. දක්ෂ දඩයක්කාරයකු ලෙස සුප්‍රසිද්ධ සිල්වියස් ආදිපාදවරයා, කාමරයට ඇතුළු වූ වහාම, ක්ෂණිකව වටපිට බැලුවේය. ඒ, කොයි මොහොතේ තමා උතුලකට හසුකර ගනිවිදයි සැකයෙන් සිටින පුද්ගලයෙකු විලසිනි.

ජනේලය අසල වූ භාත්සිසුවුව දෙස බැලූ සිල්වියස් තිගැස්සුණේය. ඡර්ලොක් හෝමස් භාත්සිසුවුවේ වාඩිවී, නිහඬව ඉවත බලාගෙන සිටියේය. තම බලාපොරොත්තු ඉටු කර ගැනීමට මේ නම් සුවිශේෂ අවස්ථාවකි. ලැබී ඇති අවස්ථාවෙන් වහා ප්‍රයෝජන ගත යුතුය යන හැඟීමෙන්, ඔහුගේ මිනීමරු දෑස් දිලිසෙන්නට විය. තමා කරන දේ කිසිවෙකු දකිද්දී විමසීමට, ඔහු තව වරක් ආපසු හැරී බැලුවේය. කිසිවෙකු නැත. පාවහන්වලින් ගබ්දයක් නොනැගෙන සේ සිල්වියස් හෙමින් හෙමින් ඉදිරියට ඇදුණේය. ඒ ඔහු නිතර ළඟ තබාගන්නා බර සැරයටිය ඔදවාගෙනයි. භාත්සිසුවුවේ නිහඬව සිටි හෝමස්ගේ හිසට, මරු පහරක් එල්ල කිරීමට ඔහු සැරයටිය එසවුවා පමණි. නිදන කාමරයේ දොර දෙසින් උපහාසාත්මක හඬක් ඇසිණි.

"ඒක අපරාදෙ කඩා දමන්න එපා! ආදිපාදකුමනි, ඒක කඩා දමන්න එපා!"

මේ බිහිසුණු පුද්ගලයා එක්වරම විස්මයට පත්විය. ඔහුගේ මුහුණේ දිස්වූයේ, කුරිරු හැඟීම් නිසා විරූපී වූ ලක්ෂණයි. මේ ශ්‍රවණ මායාවක්දැයි සිතූ ඔහු, යළිත් වරක් සැරයටිය එසෙව්වේය. එහෙත් මෙවර නිදන කාමරයේ දොර දෙසින් අසන්නට ලැබුණේ උපහාසාත්මක සිත්හවක හඬකි.

223. "එක අපරාදෙ කඩා දමන්න එපා!"

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"මේක ඉතාම විශිෂ්ට නිර්මාණයක්." ෂර්ලොක් හෝම්ස් පැවසුවේ නිදන කාමරයේ දොරින් විසිත්ත කාමරයට පා තබමිනි.

"මේක නෙළුවේ ප්‍රංශ ජාතික ප්‍රතිමා ශිල්පියා - ටැව්නියර්. ඔබේ මිත්‍රයා ස්ට්‍රොබෙත්ස්, වායු රයිපල් හඳුන්න දක්වන දක්ෂතාවය වගේම, ඉටියෙන් පිළිම නෙලන්න ටැව්නියර් හරිම දක්ෂයි."

"වායු රයිපල්? මොනවද ඔබ මේ කියන්නේ?"

"ආදිපාදතුමනි. ඔබේ තොප්පියත්, අහේ තිබෙන සැරයටියත් ඔය මේසය උඩින් තියන්න. අන්න හරි. බොහොම ස්තුතියි. දත් කරුණාකර වාඩිවෙන්න. ඔබේ පිටුපස සාක්කුවේ තිබෙන රිවෝල්වරයත් කරුණාකරල ඵළියෙන් තියන්න පුළුවන්ද? හැබැට? ඔබ කැමැති ඒක ඵළියට නොගෙන, කලිසම් සාක්කුවෙම තියාගන්නද? බොහොම හොඳයි. හොඳ වෙලාවට ඔබ මාව හමුවන්න ආවෙ. ඔබ එක්ක මිනිස්තු කිහිපයක සාකච්ඡාවක් කරන්න, මං ලොකු උවමනාවකින් හිටියෙ."

ආදිපාදවරයාගේ මුහුණේ මතු වූයේ අප්‍රසන්න බැල්මකි.

"මටත් ඕනෑවුණා හෝම්ස් ඔහේ එක්ක වචන කිහිපයක් කථා කරන්න. ඒකයි මං මේ ආවො 'දත්' ඔොහොතකට කලින් මං සුදානම් වුණේ ඔහේගෙ ඔළුවට පොලු පාරක් දෙන්නයි. මං ඒක නැහැ කියන්නෙ නෑ....."

".....ඔබේ හිතේ ඒ වගේ අදහසක් පහළ වී තිබෙන බව මට අහන්න ලැබුණා. ඒ වුණත් ඇයි පෞද්ගලිකවම මාව හොයාගෙන එන්නෙ?"

"තමුසෙව හොයාගෙන එන්නෙ? තමුසෙ මොකද තමුසෙගෙ පාඩුවේ ඉන්නෙ නැතිව, ඔහේ වැඩකටයුතු වලට ඇහිලි ගහන්නෙ? තමුසෙ මං ගැන ඔක්කු බලන්න එක එකා යොදවන බව මං දන්නෙ නෑ කියලද හිතන්නෙ?"

"එක එකා යොදවනවා? මං ඔබට සහතික වෙන්නම්. ඒක බොරුවක්." හෝම්ස් කීය.

"මොන විකාර කතාවක්ද ඒ? මමත් උන් පිරිපස්සෙන් මිනිස්සු යවල හොයා බැලෙව්වා. තමුසෙට පුළුවන් නම්, මටත් පුළුවන් හෝම්ස් ඔය සෙල්ලම කරන්න."

"මං ඔබට පුංචි කර්ණාවතක් මතක් කර දෙන්නම් ආදිපාද තුමනි. මාව අමතන කොට 'හෝමස් මහත්මයා' කියල කතා කරන්න. ඔබට තේරෙනවා නේද? මගේ රැකියාවේ හැටියට මට කටයුතු කරන්න වෙන අයගෙන් භාගයක්ම, නොමිමර එකේ හොර තක්කඩි. උන් හැම එකෙක්ම මගේ ළඟ මිත්‍රයෙක්, වගේ නිකම්ම 'හෝමස්' කියල කියන කොට මට හිතට අමාරුයි."

"හොඳයි හෝමස් මහත්මයා!! මොකක්ද දන් ඔහේ....."

".....අන්න බොහෝම හොඳයි! කොහොම වුණත් මං ඔබට සහතික කර කියන්නම් ඔබේ ඔත්තු බලන්න ඔය කිව් විදියට, මං එක එකා එව්වේ නැහැ."

සිල්වියස් ආදිපාදයාගේ මුවෙන් නිකුත්වූයේ අවදානා සහගත සිතහවකි.

"අනික් මිනිස්සුන්ටත් පුළුවනි, ඔහේට වගේම සිදුවීම් නිරීක්ෂණය කරන්න. ඊයේ මං පස්සෙන් ආව, රේස් ඔට්ටුදාන නාකි රස්තියාදුකාරයෙක්. අද ආකි තෝනා කෙනෙක්. උන් දවස පුරාම හිටියේ මගේ පිටුපසින්. මං ගියේ කොහේද උනුත් ආව මා ලඟින්ම."

"ආදිපාදතුමනි, ඇත්තම කියනවා නම්, ඔබ මගේ හපන්කම් වර්ණනා කරන හැටි අහන්නත් සන්තෝෂයි. ඔබ දන්නවද නාකි ඩෝසන් වංශාධිපතියා, එල්ලුම් ගස් යහදාට කලින් දවසේ, මා ගැන කියූ කථාව? මම මේ මෘත්තිකයේ යෙදෙන්න පටන් ගත්ත එකෙන්, නීති ක්ෂේත්‍රයට විශාල වාසියක් වුනාට රංගන ක්ෂේත්‍රයට වුණේ විශාල පාඩුවක්ල. මගේ ඉතා සුළු රහපෑම් පවා, ඔබ දන් ඉහළ ඇගයීමකට ලක් කළා හොඳි."

ඔබ මා ගැන සැක කරන්න පටන්ගත්ත කලින්, මට ඔබ ඇහිදල දුන්නු පරණ කුඩේ, අර තියෙන්නෙ කාමරේ මුල්ලේ."

"මං දනගෙන හිටිය නම් ඒ තමුසෙ කියල ..... මං තමුසෙට .....!"

"එහෙනම් මම මෙලොව ජීවත්වෙන්න ඉඩ තියන්නෙ නෑ නේද ආදිපාදතුමනි. හොඳ ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමට තිබූ අවස්ථාවක් නිකම්ම අපතේ ගියා. අප කාමත් ඔය වගේ පාඩු සිදුවෙනවා. ඒ

වෙලාවේ ඔබට මාව අඳුනාගන්න බැරිවුණා. ඒ නිසා මෙන්ත දත් අප දෙදෙනා මුහුණට මුහුණ.”

ආදිපාදවරයාගේ කුරිරු දෑස්වලට ඉහළින් පිහිටි ඇඟිබුම, ඉහළට එසවුණේ, මුහුණේ රොදු බව මුර්තිමත් කරමිනි.

“හෝමස්, ඔහේ කියන දේවල්වලින් ප්‍රශ්නය තවත් අවුල් වෙනවා මිසක් විසඳෙන්නෙ නෑ. මගේ පසුපස්සෙන් ආවේ තමුසෙමයි කියලා පිළිගත්ත හේද? තමුසෙ මොන එකකටද එහෙම ආවේ?”

“ඒකට හේතුව මං කියා දෙන්නම් ආදිපාදතුමනි. ඔබතුමා ඉස්සර ඇල්පිරියාවේ සිංහයෝ දඩයම් කළා. එහෙම හේද?”

“ඔව්. ඉතින්?”

“ඒ මොකක් නිසාද?”

“මොකක් නිසාද? විනෝදෙට. මට ප්‍රායස්තක බිහිසුණු ක්‍රීඩාවක යෙදෙන්න උවමනා වුණු නිසා.”

“ඇයි ආදිපාදතුමනි, ඔබට අමතක වුණු තවත් කාරණයක් මං කියන්නම්. සමාජයට විනාශකාරී දුෂ්ට, බිහිසුණු සතෙකුගෙන්, සමාජය මුදවා ගැනීමේ යහපත් චේතනාවෙන් හේද?”

“අන්න හරියට හරි.”

“ආදිපාදතුමනි. කෙටියෙන් කියනවා නම්, මගේ චේතනාව වුණේත් ඒකමයි!” හෝමස් කීය.

සිල්වියස් ආදිපාදවරයා පුටුවෙන් ඉහළට එසවුණේ, දුන්නකින් ඉහළට විදිනු ලැබුවාක් මෙනි. කෝපයෙන් පිපිරෙමින් සිටි ඔහුගේ අත, නිරායාසයෙන්ම පිටුපස සාක්කුව වෙත ගියේය.

“වාඩ්වෙන්න මහත්මයා! වාඩ්වෙන්න!” හෝමස් කෑ ගැසීය.

“මගේ තවත් අරමුණක් තිබුණා. මට ඕනකරල තියෙනවා, අර කහපාට පුෂ්පරාගය.”

සිල්වියස් ආදිපාදවරයා යළිත් අසුන් ගත්තේය. ඔහුගේ මුහුණේ නැඟුණේ කුරිරු සිතාවකි.

“ඔහේ ඔය කියන දේ ගැන, මම මුකුත්ම දන්නෙ නෑ. දෙයියම්පා!”

"ආදිපාදතුමනි. ඔබ දන්නවා, මං ඔබ පිටුපසින්ම ආවේ ඒක දනගන්න. ඔහේ මේ බේසර් විජියට මාව හොයාගෙන ආවෙත් ඒකට. මං ඒ ගැන කොයිතරම් තොරතුරු දන්නවාද කියල හොයාගෙන මාව මෙලොවින් කුරන් කරන්න. ඔබතුමාගේ පැත්තෙන් බැලුවොත් ඒක අත්‍යවශ්‍යයි. ඒ මොකද, ඒ මාණික්‍යය මේ වෙලාවේ තියෙන්න කොහේද කියන ඒක ඇරෙන්න. අනිත් හැමදෙයක්ම මං දන්නවා."

සිල්වියස් ආදිපාදවරයා හර්ලොක් හෝමස් වෙත හෙරවේ තියුණු බැල්මකි. "ඔහේට මගෙන් දැනගන්න උවමනා ඒ දෙයයි එහෙනම්? හැබැද? මේක යකාගෙ වැඩක්නේ. මං කොහොමද ඒ මැණික තියන තැන දන්නේ?"

ඔබ ඒක දන්නවා. ඔබ ඒක මට කියන බව සහතිකයි."

"අහේ ඇත්තට?"

"මට බොරුකරන්න ඔබට බෑ ආදිපාදතුමනි." හෝමස් කීවේ සිල්වියස්ගේ දෑස් වෙත තියුණු බැල්මක් හෙළමිනි. "ඔහේ හරියට විදුරු තහඩුවක් වගෙයි. ඔහේගේ මනසේ අත්තිම කෙළවරටම යනතුරු, මට පැහැදිලිව පෙනෙනවා."

"එහෙනම් ඉතින් මාණික්‍යය තියෙන්නේ කොහේද කියලත් ඔහේට පෙනෙනවා ඇති!"

හෝමස් ඊට සතුටින් අත්පොලසන් දුන්නේය. "අන්න හරි! ඒ කියන්නේ ඔබ ඒක දන්නවා. ඔබ ඒ බව පිළිගන්නා!"

"මං පිළිගත්තු දෙයක් නෑ."

"ආදිපාදතුමනි. ඔබ තර්කානුකූලව, බුද්ධිමත්ව හිතනවා නම්, අපට පුළුවනි පොඩි ගනුදෙනුවක් කරන්න. එහෙම නැතිවුවොත් ඔබට නොයෙක් කරදර හිරහැරවලට මුහුණපාන්න වෙනවා."

සිල්වියස් තම දෙනෙත් සිවිලිම දෙසට යොමුකර ගත්තේය.

"මය බොරු කතාවලින් මාව රවටගන්න බෑ හෝමස්."

හෝමස් මද වෙලාවක් ආදිපාදවරයා වෙත නිහඬව බලා සිටියේය. දක්ෂ වෙස්-ක්‍රීඩකයෙකු ජයග්‍රහණයේ අවසන් පියවර සඳහා, ඉත්තන් චලනය කරන්නේ දඩි විශ්වාසයකිනි. එවැනිම විශ්වාසයකින් යුතුව, තම ලාච්චුව විවෘත කොට, හෝමස් සටහන් පොතක් ඉවතට ගත්තේය.

"මං මේ පොතේ සිටින්නේ කුරුගෙන ඉන්නේ මොනවද කියලා ඔබතුමා දන්නවද?" හෝමස් ඇසීය.

"මං දන්නෙ කොහොමද?"

"ඔබ ගැන"

"මං ගැන?"

"ඔව් මහත්මයා. ඔබ ගැන හැම තොරතුරක්ම, ඔබේ දුෂ්ට, වංචනික ක්‍රියා හැම එකක්ම."

"උඹ යකාට බිලිවෙන්න ඕන හෝමස්! මගේ ඉවසීමෙන් සිමාවක් කියෙනවා!"

"මේ පොතේ හැම දෙයක්ම අඩංගුයි. මතකද ඔබ අර සුදුවැද ගිහිං අහිමිකර ගත්තු බිලියම් චතුරාය.....? අන්න ඒක අයිතිව තිටි, වයසක හැරලා නෝනා මහත්මියත් මතක ඇතිනේ. ඇය ඇත්තටම මියගියේ කොහොමද කියන එක මේ පොතේ සඳහන්."

"තවුසේ හිතියක් දකලද කොහෙද?"

"රිඳහට මේ පොතේ අඩංගුයි, මිනි වොරෙන්ඩර් මෙනෙවියා ගැනත්..... ඇයගේ සම්පූර්ණ ජීවිත කථාව..... ඇයට අත්වුණු බිහිසුණු ඉරණම!"

"ඔූ ඒ කිසි දෙයක් ඔප්පු කරන්න බෑ."

"තවත් හුඟක් කාරණා මේකෙ තිහනවා ආදිපාදතුමා. 1892 පෙබරවාරි 13 වැනිදා රිච්මන්ඩ්හි ගිය සුබෝපහෝගී දුම්රිය මංකොල්ලකෑවා. ඒක කළේ කවුද? කොහොමද ආදී විස්තරත් මෙහි සඳහන්. ඊටත් පස්සේ කියෙනවා, ලියොන්ස් බැංකුවේ චෙක්පතකට හොර අත්සන් ගහලා, මුදල් වංචා කළ කටයුත්තක් ගැන."

"අන්න එතැනදි නම් ඔහේට වැදගුණා හෝමස් මහත්තයෝ"

"ඒ කියන්නේ අතින් ඒවා හරි තේද ආදිපාදතුමනි. ඔබ කාඩ් ක්‍රීඩාවට අතිදක්ෂයෙක්. හොඳ තුරුම්පු කොළ ඔක්කොම කියෙන්නේ ප්‍රතිවාදියා අතේ තමි, ඒ කාඩ් අත සෙල්ලම් කරලා වැඩක් නැහැ තේද? ඒ කාඩ් අත අකුලා දමන එකෙන් කාලයත් ඉතිරිවෙනවා. එහෙම තේද ආදිපාදතුමනි?"

"හෝමස් ඔහේ කිව්ව මැණිකෙයි, මේ කථාවලයි තිබෙන සම්බන්ධය මොකක්ද?"

"කලබල වෙන්න එපා ආදිපාදකුමනි. ඔබේ ඔය වංචල මනස ටිකක් සන්සුන් කරගන්න. මට පුරුදු විධියට, හෙමින් හෙමින්, එකින් එක විස්තර කරන්න මට ඉඩදෙන්න. මං අර කලින් කියූ හැම සිද්ධියක්ම, අධිකරණයක දී සැකෙන් තොරව ඔප්පු කර පෙන්වන්න සාක්ෂි මා ළඟ තියෙනවා. ඊට අමතරව ඔවුන්ගේ මාණික්‍යය හොරකම් කිරීම ගැන, ඔබටත් ඔබේ සහවරයාටත් එරෙහිව පැහැදිලි සාක්ෂි රැසක්, මං එකතුකරගෙන තියෙනවා."

"හැබැ?"

"ඔබ වයිට්හෝල් දක්වා ගෙනගියා කුලී රථ රියැදුරා. ඔබ එතැන සිට ආපසු ගෙන ආ රථයේ රියැදුරා; ඔවුන් දෙදෙනාම සුදානම් සාක්ෂි දෙන්න. ඔබ ඔවුන්ගේ අසල ගැටසෙනවා දුටු ආරක්ෂක නිලධාරියා ඉන්නවා. ඒ විතරක් නෙමෙයි. මැණික කප්පවා ගන්න ඔබ ඒක අරගෙන ගියා, අයිති සැන්ඩර්ස් ළඟට. ඔහු ඒ කටයුත්ත ප්‍රතික්ෂේප කළා. ඔහු මට සෑම දෙයක්ම හෙළි කරලයි තියෙන්නේ: ඒ හින්දා තවත් කථා කරල වැඩක් නෑ."

සිල්වියස් ආදිපාදවරයාගේ නළලේ ලේ තහර ඉලිප්පි පෙනෙන්නට විය. ඔහුගේ සිතට තැබුණු දඩ ආවේගය මැඩපවත්වා ගත් අයුරු, දැන් මීට මොළොවා ගත් හැටියෙන් කේරුම් ගැනීමට හැකිවිණි. ඔහු යමක් කීමට උත්සාහ කළත්, මුවෙන් කිසිදු බේදයක් පිටතොවිය.

"මගේ කාඩ් අතේ හැටි එහෙමයි," හෝමස් කීය. "ඒ නිසා ඔන්න මං ඒක මේසය උඩ තියලා ඔබට පෙන්නවා. මට අඩු එකම කොළයයි. ඒ රුවින හේරා - දියමන්ති රජපුරුවෝ. ඒක කොහේද කියලා මං තවමත් දන්නේ නෑ."

"ඔහේට ඒක පීට්නේටම දුනගන්න ලැබෙන්නෙත් නෑ."

"නෑ?"

"නැහැ හේන්නම්."

"ආදිපාදකුමනි. මේ ගැන තව ටිකක් තර්කානුකූලව හිතල බැලුවොත් හේද හොඳ? මං මුලින් කී කාරණාවලට අදාළ සාක්ෂි අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කළාම, ඔබට ලැබේවි අවුරුදු 20ක සිර දඬුවමක්. සෑම මර්ධනවත් එව්වර විතරම ලැබේවි. එතකොට අර මාණික්‍යය හංගාගෙන ඉඳීමෙන්, ඔබට ලැබෙන ප්‍රයෝජනය

මොකක්ද? කිසිම දෙයක් නෑ. නමුත් ඔබ මට කතා පුළුල්පරායය භාරදෙනවා නම්? එහෙම වංචා සහගත වැඩකට හවුල්වෙන්න මම සූදානම්. අපට ඔබවත්, සෑම මර්දනවත් ඕනෙ නෑහැ. උවමනා කරන්නේ මැණික පමණයි. මට ඒක දන්නාම, මං ඔබට යන්න ඉඩහරිනවා. ඔබට තිදහසේ ජීවත්වෙන්න පුළුවනි. මං ඔබ හිරහාරයට පත් නොකරන්නේ, ඔබ ඉදිරි කාලයේදී හොඳින් ජීවත්වෙන බවට වෙන පොරොන්දුව මත. ඔබ යුද්ධයේ එක වැද්දක් හරි කළොත්? එහෙම වුණොත් ඒක ඔබේ අවසාන වැද්ද වේවි. මේ වාරයේ මට භාරවෙලා තියෙන්නේ, මැණික හොයා ගැනීම මිස, ඔහේ අල්ලා ගැනීම නෙමෙයි.”

“මං ඒව හෙළිකිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළොත්?”

“ඔව්. එහෙම වුණොත් බොහොම කණගාටුයි. අපට ඔබ හිරහාරයට ගන්න සිදුවෙනවා.”

ඡර්ලොක් හෝම්ස් සිනුව නෑද කඳවුරට, බිලි විසිත්තකාමරය වෙත පැමිණියේය.

ආදිපාදතුමනි. මං හිතන්නේ මේ ගැන, ඔබේ මිත්‍රයා සෑම එක්කන් සාකච්ඡා කරල බැලුවොත් හොඳයි. ඇයි ඉතින් මේ ගැන ඔහුටත් අයිතියක් තියෙනවානෙ.

බිලි. අපේ ගේ ඉදිරි දොරටුව ලෙස පාරේ ඇති, ප්‍රමාණයෙන් විශාල එහෙත් අවලක්ෂණ මහත්මයෙක්. ඔහු උඩතට්ටුවට කැඳවාගෙන එන්න.

“ඔහු එන්න බැහැ කිව්වොත්?”

“ඔහුව බලෙන් මෙහේට ගෙනෙනවා හදන්න එපා බිලි. ඔහුට මොකත් හිරිහැරයක් කරන්න එපා. සිල්වියස් ආදිපාදතුමා, අඩගහනවා කිව්වොත්, ඔහු ඒමි.”

“මොකක්ද හෝම්ස් ඔහේ දත් කරන්න සූදානම් වෙන්නේ?” බිලි දොර වසාගෙන සිට වී ගිය පසු, ආදිපාදවරයා ඇසීය.

“දත් වික වෙලාවකට කලින්, මගේ මිත්‍රයා දොස්තර වොට්සන්, මා හමුවෙන්න ඇවිත් ඉඳලා ගියා. මං ඔහු එක්ක මේ කතාව කිය කියා හිටියේ : මං දලක් ආලා තියෙනවා. ඒකෙ පැටළි ඉන්නවා ලොකු මෝරෙක් සහ භාල්මුස්සෙක්. මං දල උඩට අදින කොට, ඔන්න දත් දෙදෙනාම දලත් රැක්ක උඩට ඇදිගෙන එනවා.....”

හෝම්ස් කථාකරද්දීම, ආදිපාදවරයා පුටුවෙන් නැගිට අවසන්ය.
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

එක් ක්ෂණයකින් ඔහුගේ දකුණත සිරුර පිටුපසට ගියේය. හෝමස් තම පිට කබායේ සාක්කුවට අත දමා, එහි එළියට නෙරා තිබූ යමක් ග්‍රහණය කළේය.

"හෝමස්, තවුසෙ හිතන්නේ, තවුසෙගෙ පණ යන්නේ තින්දෙදිම කියලද? ඒක නම් කවදාවත් වෙන්නේ නෑ."

"මටත් ඔක නිතර හිතල කියෙන දෙයක් ආදිපාදකූමති. මැරෙන වෙලාවට අපි කොහොම මැරුණාම මොකද? ඒ වුණත් සිදුවෙලා කියෙන දේවල් වල හැටියට, ආදිපාදකූමාගෙ පණ යන වෙලාවට, ඔබ ඉන්නෙ ඔලුව කෙළින් කරගෙන, සිරස් අතට බව මට විශ්වාසයෙන් කිව්ව හැකි. ඒ මොකද කෙනෙක් එල්ලුම්ගස් ගියාම පණයන්නෙ ඔලුව කෙළින් කරගෙන ඉදිද්දී නොවු."

ඒ වුණත් මේ අනාගතයේ සිදුවෙන්නා තිබෙන මරණය ගැන හිත හිත මොකටද අපි දුක්වෙන්නේ? දර්ශනමානයේ අපට කියෙන නිදහස සන්නෝෂයෙන් භුක්ති විඳින්නයි කියෙන්නෙ. එහෙම තේද?"

සිල්වියස් තම මේ බිහිසුණු අපරාධකරුගේ දෙනෙත, ගොදුරක් වෙත කඩා පැනීමට සූදානම් තිරිසනෙකුගේ මෙන් දිළිසිණි.

"ආදිපාදකූමා, ඔබේ ඔය රිවෝල්වරය කොකාගස්සන්න සූදානම් කළාට වැඩක් නෑ." හෝමස් කීවේ සත්සුන් අයුරෙනි.

"ඔහේට ආයුධය එළියට ගන්න මං ඉඩ දුන්නත්, ඒක පාවිච්චි කරන්න මං මොහොතක් එක් නොදෙන බව ඔහේ හොඳටම දන්නවා. මේ රිවෝල්වර බොහොම ලොකු ශබ්දයක් පිටවෙන, අවදානම් ගිනිඅවි. ඊට වඩා හොඳ නැද්ද, ඔබට හුරු පුරුදු, වායු රයිෆලයම පාවිච්චි කරන එක?"

ආ..... මට ඇහෙනවා අඩි ශබ්දයක්..... දේවදූතයෙක් තරස්පු පෙළ නැගගෙන උඩට එනවා වගේ ශබ්දයක්. ඒ ඔබේ කීර්තිමත් සහවරයා. ඔබට සුභ දවසක් මර්ටන් මහත්මයා. පාර අයිනට වෙලා නිකම්ම බලාගෙන ඉන්න ගියාම කම්මැලි හිතෙනවා. එහෙම තේද?

යෝධ ශරීරයක් තිබූ බෞක්සිං ක්‍රීඩකයා, හෝමස් දෙස බැලුවේ, මේ කිසිවක් තමාට ක්ෂරුම් ගැනීමට අපහසු බව හඟවමිනි. හෝමස්ගේ කතාබහේ තිබුණේ උපහාසාත්මක බවක් යන්න, මර්ටන්ට

වටහා ගැනීමට හැකිවිය. එහෙත් ඊට පිළිතුරු දිය යුත්තේ කිනම් ආකාරයකටද යන්න, මර්ටන් දන සිටියේ නැත. ඔහු තම ප්‍රශ්නය එල්ල කළේ, තම මිත්‍ර ප්‍රභූවරයා වෙතයි.

"ආදිපාදතුමා, මොකක්ද දන් සිද්ධවෙලා තියෙන්නේ? මේ මිනිසා දොඩවන්නේ මොනවා හරි ඕන වෙලාද?"

එයට සිල්වියස් කිහිට වූ අතර, පිළිතුරු ලැබුණේ පර්ලොක් හෝම්ස්ගෙනි.

"මර්ටන් මහත්මයා. මං කොටින්ම කියන්නම්. දන් වැඩේ ගැස්සිලා. කාරණා ඔක්කොම දන් එළිවෙලයි තියෙන්නේ."

එයට පිළිතුරු ලෙස විනිසියා යළිත් තම ඇමතුම යොමු කළේ තම මිත්‍රයාටයි.

"මොකද ආදිපාදතුමා, මෙයා මේ විහිළු කරනවද? මම නම් ඉන්නේ විහිළු කරන මානසික තත්ත්වයක නෙමෙයි."

"මං ඒක දන හිටියා." හෝම්ස් කීය. "ඒ වගේම මං ඔහේලට සහතික වෙන්නම්. අද ඉර බැහැගෙන ගිහිං අපුරු වැටෙන්න වැටෙන්න, ඔය විහිළු ගතිය එන්න එන්නම අඩුවෙලා ඔබ්බේ."

සිල්වියස් ආදිපාදතුමා. මං කියන දේ අහන්න. මං බොහොම වැඩ රාජකාරි තියෙන මිනිසෙක්. මට බෑ මේ ගැන තවත් කාලය නාස්ති කරන්න. මං යනවා මගේ නිදන කාමරයට ටිකක් විවේක ගන්න. මං නැති අතරේ ඔහේලට පුළුවනි, නිදහසේ ඕනෑම දෙයක් සාකච්ඡා කරන්න.

දන් ඔහේලා, මුහුණපාලා ඉන්නා තත්ත්වය, ඔබේ මිත්‍රයාට හොඳින් තේරුම් කරල දෙන්න. ඒ අතරේ මං කැමැතියි, මගේ වයලිනය ටිකක් වාදනය කරන්න. සුප්‍රසිද්ධ සංගීතඥ හොල්මාන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද "බ්‍රැක්කරෝලේ" කියන වාද බණ්ඩය ගැන ඔබ අහල තියෙනවද ආදිපාදතුමනි? කලබලකාරී මනසට, ඒකෙන් ශාන්ත සුවසක් ලබාගන්න නම් අමාරුයි. ඒත් මං මිනිත්තු පහකින් ආපසු එනවා. එතකොට ඔබට පුළුවනි, ඔබේ අවසන් තීරණය මට දනුම් දෙන්න. ඔබ දන්නවා නේද? මේ ප්‍රශ්නයට තියෙන්නෙ පිළිතුරු දෙකයි. එක්කො අපි ඔබව අත්අඩංගුවට ගන්නවා. නැත්නම් මාණික්‍යය මට භාරදෙන්න."

233. "මං යනවා මෙහේ තිදෙන භාමරයට විකත් වීවෙක ගන්න."

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"කාමරයේ මුල්ලක තිබූ වෘද්ධිය අතටගත් හෝම්ස්, නිදන කාමරය වෙත පිටවී ගියේය. මිනිත්තුවකට දෙකකට පසු ඔහුගේ නිදන කාමරය දෙසින් සංගීත වාදනයක් අසන්නට ලැබිණ. වසා තිබූ දොර දෙසින් තැහැණේ, දුක් අදෝනාවක් වැනි ශෝකී සංගීත රාවයකි.

"මොකක්ද දන් තත්ත්වය?" මර්ටන් ඇසීය. "ඔහු දන්නටද මැණික් ගල ගැන?"

"ඔහු දන්න ප්‍රමාණය හොඳටම බැඩියි. ඔහු ඒ ගැන හැමදෙයක්ම දන්නවා වෙන්තත් පුළුවනි. මට ඒ ගැන හරියටම විශ්වාස නැහැ."

"දෙයියන්ට ඔහු වෙච්චාවේ?" සුදුමැලි වූ බොක්සි- ක්‍රීඩකයාගේ මුවෙන් නිකුත්විය.

"අයිති සැන්ඩර්ස් ඔක්කොම එළිකරලා."

"හැබැට? මං උච දෙන්නම් හොඳ වැඩක්: මට එල්ලුම් ගස් යන්න වුණක් කමක් නෑ."

"දන් ඉතින් අයිතිට දඩුවම් කරලා ඇති වැඩක් නෑ. කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා අපි ඉක්මනින් තීරණය පාරන්න ඕන."

"මොහොතක් ඔහොම ඉන්න." මර්ටන් කීවේ ඒදා. කාමරයේ දොර දෙස, සැකසහිත අයුරෙන් බලමිනි. "මේ යසා ගැන හොඳ සොදිසියෙන් ඉන්න ඕන. උඹ අපේ කතාබහට හොරෙන් කන්දිගෙන ඉන්නටද දන්නෙත් නෑ?"

"ඒ මිනිහ කොහොමද අපේ කතාවට කන්දෙන්නේ? ඇහෙන්නේ නැද්ද ඔය නිදනකාමරේ චස්ලින් ගුහන් සඳදේ?"

"ඔව්. ඒකත් හරි තමා. කවුරු හරි මේ තිර රෙදි අස්සෙ හැංගිල ඉන්නටද දන්නෙත් නෑ. මේ කාමරයේ හැම තැනකම තිර රෙදි."

තිරය මඳක් ඇත් කළ ඔහු, ජනේලය අසල වූ මර්ලොක් හෝම්ස්ගේ ඉටිපිළිමය පුරව්වරට දක, ගල්ගැසී බලා සිටියේය.

"ආ, ආ ඒ පහියෙක් සෑමි. ඉටිවලින් හැදු ප්‍රතිමාවක්." සිල්වියස් කීය.

"ඒ මිනිහගෙ ප්‍රතිචාරවද? මං හිතුවේ ඒ ඔහුය කියලා. හරියටම ඒ යකා පණපිටින් ඉන්නවා වගෙයි. ට්‍රයෝ නෝනගෙ ඉටි පිළිම කොතුකාගාරයේ ඒව පරාදයි..... ඒ වුණත් ආදිපාදතුමා, මේ වටේටම තිබෙන තිර රෙදි?"

"..... තිර රෙදි යකාට ගියාවෙ. අපේ කාලය නාස්ති වෙනවා. අපට තව වැඩි වේලාවක් නෑ. මැණික ගැන කියෙන සාක්ෂිවූලින්, ඔහුට පුළුවන් අපව අත්අඩංගුවට අරගෙන තිරේ අරින්න."

"සැකයක් නෑ. උං ඒක කරාවි."

"ඒ වුණට මැණික ආපහු දුන්නොත්, මිනිහ අපට පැනල යන්න ඉඩදෙනවුද."

"මොනවා? මැණික ආපහු දෙන්න? පවුම් ලක්ෂයක් වටිනා පුෂ්පරාගය ආපහු දෙන්න?"

"අපි දෙකෙන් එකක් තෝරා ගත යුතුයි."

සෑම මර්ධන් ඔහුගේ හිස කැසීමට පටන් ගත්තේය.

"ඒ යකා නිදන කාමරයේ ඉන්නෙ තනියම නේ. අපි ඇතුළට ගිහි මිනිහව ඉවර කරමු. කාමරේ පහන් ටික නිවා දමීමට පස්සෙ අපට හයවෙන්න දෙයක් නෑ."

ආදිපාදවරයා හිස සෙලවුයේ ඊට නොකැමැත්තෙනි.

"ඒ මිනිසා ආශුඬත් ලැස්ති කරගෙන හොඳ සුදානමෙන් ඉන්නෙ. ඔහුට වෙඩි කියලා, මේ වගේ තැනකින් පැනල යන්න අමාරුයි. ඊටත් වඩා, ඔහු ලෙ තියෙන සාක්ෂි ඔක්කොම පොලීසියට හෙළිකරලත් ඇති. හොඳ!..... මොකක්ද ඒ සඳදෙ?"

ජනේලය දෙසින් යම් සිහින් හොපැහැදිලි හඩක් ඇසිණි. සිල්වියස්, මර්ධන් දෙදෙනාම සිය අසුන්වලින් නැගිට, ඊට සවන් යොමුකරගෙන සිටියහ. එහෙත් ඔවුන් වටා පැවැතියේ, දඩ නිශ්ශබ්දතාවයක් පමණි. තිර රෙදි මැත්තර, ඔවුහු ජනේලය දෙස පරීක්ෂාවෙන් බැලූහ. හාන්සිපුවුවේ තබා තිබූ හෝම්ස්ගේ ඉටි රූපය හැරෙන්නට, කාමරයේ කිසිවක් නොතිබිණි.

"පාරේ මොකක් හරි ශබ්දයක් වෙන්න ඇති, ජනේලයෙන් ඇහුණේ." මර්ධන් කීය. "මේ අහනවා ලොක්කා. මෙතැන මොළකාරයා ඔහේ නේ. හෝම්ස්ගේ ඔලුවට වෙඩි උණ්ඩයක් බස්සන

එකෙන් වැඩක් නැත්තා, කරන්නා මින මොකක්ද කියල තීරණය කිරීම ඔහේගෙ වැඩක්.

"ඔර්ලොක් හෝම්ස්ට වඩා, නොමිමර එකේ කපටියත් රචන එකත් මං කරල තියෙනවා." ආදිපාදවරයා කීය. "මැණික තියෙන්නේ කොහේද දන්නවද? මගේ ඇතුළු කබායේ රහස් සාක්කුවේ. ඒක කොහේවත් තියල එන්න මට හයයි. ඒ හින්දා මම ඒක යන යන තැන අරගෙන යනවා. අද රැම මේක එගලන්නයෙන් පිට කැන්න ඕනෙ. මැණික ඕලන්දයේ ඇම්ස්ටර්ඩැම් වලට යවලා, ඉරිදා වෙන්න කලින් කැලි නතරකට කප්පවුමු. ඔර්ලොක්, හෝම්ස්, වෑන් සෙඩාර් ගැන කිසිදෙයක් දන්නෙ නෑ."

"වෑන් සෙඩාර් ආපුහු ඇම්ස්ටර්ඩැම් යන්නෙ ලබන සතියෙ කියලයි මං හිතුවේ."

"ඔහු යන්න හිටියේ ලබන සතියේ තමයි. නමුත් දන් ඉතින් ඒක වෙනස් කරන්න වෙනවා. යන්න තියෙන පළමුවෙනි තැවෙන්නම, ඔහු මේකත් අරගෙන පිට වී යා යුතුයි. දන් ඉතින් අපි දෙන්නාගෙන් එක්කෙනෙක් මැණිකත් අරගෙන, මෙතැනින් පැනගන්න ඕනෙ. ඊළඟට ඒකත් අරගෙන ලයිම් විථියට ගිහිං, වෑන් සෙඩාර්ට භාරදීල අවශ්‍ය උපදෙස් දිය යුතුයි."

"ඒ වුණට බොරු අධියක් සහිත ඇඳුම් පෙට්ටිය තවම සුදානම් නැහැ නේ?"

"කරන්න දෙයක් නෑ. ඒක හදල තියෙන විධියට අරගෙන, ඔහු වහාම පිටවෙලා යා යුතුයි. තව ඒක මොහොතක්වත් ප්‍රමාද වෙන්න බෑ."

අනතුරක් ඉව වැටුණු කලක, මෙන්, බොක්සිං ක්‍රීඩකයා, තිරරෙදි ඇත් මැත් කරමින් කාමරය අවටත්, ජනේලය සමීපයේත් පරීක්ෂාවෙන් බැලීය. එහෙත් සැකකටයුතු කිසිවක් එහි නොතිබිණි. කලින් ගබ්දය නැහැන්නට ඇත්තේ නිසැකවම බේකර් විථියෙන් විය යුතුය.

"මේ මිනිහ හෝම්ස්ගෙන් කොහොමද අපි බේරෙන්නේ?" මර්ටන් ඇසීය.

"මිනිහව බොරුවෙන් රචන එක ඒ කරමි අපහසු නෑ."

මැණික් ගල ඔහුට ලැබෙන්නවා නම්, මේ මෝඩයා අපව අත්අඩංගුවට ගන්නේ නෑ. ඉතින් අපි ඔහුට පොරොන්දුවෙමු, නොවරදවාම මැණික් ඔහුට භාරදෙනවා කියලා...."

".....ර්ෂෙට මැණික් ඔහුට....."

"කලබල වෙන්නෙ නැතුව ඔහොම ඉන්නවකෝ. ඔහුට එහෙම ෙරොන්දු වුණොට, අපි දිරව්ව ලණුවක් දීල මිනිහව යවමු වැරදි පාරක. මිනිහ ඒක වැරදි බව තේරුම් අරගෙන ගොඩ එද්දි මැණික් ඔලන්දයේ. අපිත් රවිත් පිටවෙලා ඉවරයි."

"ඒක නම් අපූරු අදහසක්." සැමි මර්ටන් කීවේ අතිශය සතුටෙනි.

"මර්ටන්. තමුසෙට කියෙන්නේ විහාම ගිහි. ඔලන්දකාරයා තමු වෙත එකයි. මිනිහට දැනුම්දෙනවා හැකි ඉක්මනින් පිටත්වෙන්න සුදානම් වෙන්න කියලා, මං මේ හෝම්ස් කියන මෝඩයාට බොරු පාපෝච්චාරණයක් කරන්නම්. මං මිනිහට කියන්නම්, මැණික් ගල කියෙන්නේ ලිවර්පූල්වල කියලා..... මොකක්ද මං දන්නෙ නෑ අර අදෝනාව..... ඒක සංගීතයක්-නෙමෙයි-මහ කන්දොස්කිරියාවක්..... මගේ හිස කැක්කුමත් හැදෙනවා ඒ ශබ්දයට..... හෝම්ස් ලිවර්පූල් වලට ගිහි, එහේ හැමතැනම රස්කියාදු වෙලා, මැණික් එහේ තැනි බව හොයා ගනිව්. ඒ වෙතකොට මැණික් කැලි හතරකට කපලා අපි නිල්පැහැති සාගරයේ යාත්‍රා කරනවා.

දන් මෙහෙට එතවා සැමි. අර දොරේ යතුරුකට්ත් ඔහු බැලුවත් නොපෙනෙන හරියෙන්, මේ පැත්තට එතවා..... මෙන්න මැණික් ගල."

"ආදිපාදතුමා හය නැතුව මේක යන යන තැන අරගෙන යන හැටි."

"නැතුව මේක පරෙස්සම් කරගන්නෙ කොහොමද මෝඩයෝ? මේක වයිට්හෝල් එකෙන් හොරකම් කරගන්න අපට පුළුවන් වුණා නම්, කාට හරි මගේ ගෙදරින් ඒක හොරකම් කරගන්න එක මහ ලොකු වැඩක් නෙමෙයි."

"මට ඔය මැණික් හොඳට බලන්න ඕන." සැමි මර්ටන් කීය. සිල්වියස් ආදිපාදවරයා තම මැරවරයා දෙස හෙළුවේ

සැකසහිත බැල්මකි. තමා දෙසට දිගු කළ මර්ධනයේ අපිරිසිදු අත, සිල්වියස් නොසලකා හැරියේය. සෑම මර්ධන මෙයින් කෝපයට පත්විය.

"මොකද ලොකකා හය වුණාද?" ආම් ඇසීය. "ඔහේ හිතුවේ මං මේකත් අරන් පැනල දුවාටි කියලද? ලොකකා. ඔහේගේ මේ අමුතු පිළිවෙළ වෙලාවකට මට අල්ලන්නෙ නෑ."

"හරි හරි, සෑම." සිල්වියස් කීය. "තමුසෙ ගැන සැක හිතුවා නෙමෙයි. මේ වෙලාවේ අපි දෙන්නා සහතිකයක් වෙලා කොහොමද? මේ මැණිකෙ ලස්සන හොඳට බලාගන්න ඕනෙ නම්, ඒක ඉර එළියට අල්ලලයි බලන්න ඕන. එනව මේ ජනේලය ලෙහට. දන් මෙන්න මෙහෙම අල්ලනවා ඉර අවටට, ඔන්න බලනවා ලස්සන."

"බොහොම ස්තූතියි."

එක්වරම ඉටිපිළිමය තබා තිබූ පුටුවෙන් ඉවතට පිනු හෝම්ස්, දකුණු අතෙන් වටිනා මැණික ධුන්දුගත්තේය. අනෙක් අතෙන් ඔහු තම රිච්මන්ඩ්, සිල්වියස් ආදිපාදවරයාගේ හිසට එල්ල කළේය. තත්කඩින් දෙදෙනා ගල්හැසි බලා සිටියේ, අතිශයින් මව්නයට පත්විය. ඔවුන් යළි සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වෙද්දී, හෝම්ස් විදුලි සිතුව නාදකර අවසන්ය.

"කලබල කරන්න එපා මහත්වරුනි. කලබල එපා. මං ඔබට ආයාචනය කරනවා, නිකරුණේ මේ ලී බඩු කඩල බිඳල දමන්න එපා කියලා. ඔහේලට පැහැදිලිවම කෙනෙතවා ඇති, මැණික මගේ අතින් පැහැරගන්න ක්‍රමයක් නැති බව පොලීසිය ඉන්නවා පහළ තට්ටුවේ: ඔහේලට සාදරයෙන් පිළිගන්න බලාගෙන."

කෝපයටත් හිතියටත් වඩා, ආදිපාදවරයාගේ සිතේ ඉස්මතු වී ආවේ විස්මයයි.

"මට පුදුම තමුසෙ කොහොමද...."

"ඔබ පුදුමයට පත්වීම හරිම ස්වාභාවිකයි. ඔහේල දන්නෙ නැතුවට, මගේ නිදහ කාමරයෙන් පිටවෙන්න, ඔය පෙනෙන එකට අමතරව තවත් දොරක් කියෙනවා. ඒක විවෘත වෙන්නේ අන්න අර තිරය පිටුපසටයි. ඉට්ටුපො අස්කරලා, මා ඔය හාන්සිපුටුවේ වාඩිවෙද්දී, ඔහේලට කබ්දයක් ඇහුණදෝ කියල, මගේ හිතේ

සැකයකුත් ඇතිවුණා. ඒ වුණාට වාසනාව රැඳී තිබුණේ මගේ පැත්තට, ඔහේල දෙන්නාගේ සාකච්ඡාවට නිදහසේ කන්දෙන්න ඒකෙන් මට හැකිවුණා."

පරාජය පිළිගත් බව හඟවන සලකුණු ආදිපාදවරයාගේ මුහුණෙන් දිස්විය.

"තමුසේ දක්ෂයෙක් බව අපට පිළිගන්න සිදුවෙනවා හෝමස්, තමුසේ දක්ෂයෙක් විතරක් තෙමෙයි, මහ යක්ෂයෙක්."

"ඔව්. යක්ෂයා තෙමෙයි නම් ඊට බොහොම කිට්ටුයි." හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේ ආචාර්‍යශීලී සිතහවක් ද සමගිනි.

මෙය ක්ෂණිකව සිදුවූ අයුරු ඉක්මනින් තේරුම් ගැනීමට, එතරම් බුද්ධිමතෙකු නොවූ සෑම මර්ටන්ට අපහසු විය.

"ඔහේ පොලිස් කාරයෙක් හැටියට දක්ෂ බව ඇත්තයි. ඒ වුණාට අර කාමරය ඇතුළේ තවමත් විණාවක් වාදනය වෙන හඬ මට ඇහෙන්නේ කොහොමද?"

"ඔ: ඔ:" හෝමස් කීය. "ආගිතය තැටියකට අරගෙන අපට යළිත් අහන්න සලස්වන, ග්‍රේමලෝනය කියන යන්තරේ හරිම විශිෂ්ට නිෂ්පාදනයක්."

හෝමස්ගේ විසිත්ත කාමරය තුළට පොලිසිය ඒ මොහොතේ කඩා වැදිණ. විලංගුවල යකඩ අගුළු ක්‍රියාත්මක වෙන "ක්ලික්" ශබ්ද නිකුත් විය. පොලිස් නිලධාරයෝ, අපරාධකරුවන් දෙදෙන, පාරේ සුදානමින් තිබූ කුලී රථවෙක කැඳවාගෙන ගියහ. වොට්සන් තවදුරටත් තම මිතුරා සමඟ රැඳී සිටියේය.

හෝමස්ගේ ජයග්‍රහණ රාශියට, අලුතින් එක්වූ මෙම ජයග්‍රහණය ගැන වොට්සන් තම මිත්‍රයාට සුඛ පැතුටුවේය. මෙම සංවාදයට බාධාකරමින්, බිලී එහි ඇතුළු විය. ඔහුගේ අතේ වූ බන්දේසියේ ආගන්තුක පතක් තිබිණි.

"කැන්ටල්මියර්-සාමි ඇවිත් ඉන්නවා මහත්මයා."

"ඔහුව මෙහාට එවන්න බිලී." හෝමස් කීය.

"වොට්සන් දන්නවාද. මේ වයසක මිනිසා රටටත් රජයටත් බොහොම පක්ෂපාත කෙනෙක්. ඒ වුණාට වලව් පැළැත්තියේ ප්‍රභූ තනතුරෙන් හිස උසුම්මවාගෙන ඉන්නා මිනිසෙක්: පැරණි අදහස්

නිසා කිසිවෙකුට හිස නොනමන දඩඉ කෙනෙක්. අපි මිනිහගේ සැර විකක් අඩු කරමුද? එහෙම දෙකට බයවෙන්න හේතුවක් නැතේද වොට්සන්? මෙඩ්වර් වෙලා මෙතැන සිටුවුණේ මොකක්ද කියලා, බොහොම වෙලාවට ඔහු දන්නේ නැතිව ඇති. අපි එහෙම හිතමු."

දොර විවෘත විය. දෙපා බිම අද්දමින් ඇතුළට ආවේ කෙටිටු, එමෙන්ම වයස්ගත තැනැත්තෙකි. ඔහුගේ මුහුණ දෙපස වැඩි තිබුණු රැවුළු නම් වයසට වඩා කළු ඇඟහක් ගත්තේය. මුහුණෙන් ප්‍රකාශ වූයේ, ඔහු කිසිවෙකුට හිස නොනමන, ආධිමිබරකාරයෙකු බවයි. හෝම්ස් ඉදිරියට ගොස්, අමුත්තාට අතට අතදී පිළිගත්ත ද ඔහුගෙන් ඊට උණුසුම් ප්‍රතිචාරයක් නොලැබිණ.

"කැන්ටල්මියර් සාම්." හෝම්ස් කීය. "ඉතින් කොහොමද සැප සහිත? මේ කාලෙ තිබිය යුත්තේ උණුසුම් දේශ ගුණයක්. ඒ වුණට එළියේ හරිම ශීතලයි. එහෙම තේද? හැබැයි අපේ කාමරය ඇතුළත නම් උණුසුම්. කෝ ඔබේ පිටකබාය මං ඉවත් කරන්නම්."

"නැහැ. උවමනා කැහැ. පිටකබාය ගිලවන්න උවමනා නැ." සාම්වරයා කීය.

එහෙත් හෝම්ස් තම දෑත් දෙපසින් යවා, සාම්වරයාගේ පිටකබායේ අත්, අල්ලාගත්තේ, කබාය ඉවත්කිරීමට උත්සාහ දරමිනි.

"කෝ මට ඉඩදෙන්න කැන්ටල්මියර් සාම්. මේ කබාය ඉවත් නොකළොත් ඔබට හරි අසහසුයි. මේ දේශගුණික වෙනස නිසා නොදනිම අපේ ඇඟට කොයිතරම් අසහපතක් සිදුවෙනවද. මේ මගේ මිත්‍රයා දොස්තර වොට්සන් ඔබට ඒ ගැන සහතික වේවි." කැන්ටල්මියර් සාම් හෝම්ස්ගේ ග්‍රහණයෙන් නිදහස් වී ඉවතට ගියේ තරමක කෝපයකිනි.

"මහත්මයා. මං ඉන්නේ බොහොම සුවපහසුවෙන්. මගේ පිටකබාය ඉවත් කරන්නෙත් නැ. මට මෙතැන වැඩි වෙලාවක් රැඳෙන්න උවමනාවකුත් නැ. මං මේ ගොඩවැදුණේ මොකටද කියලා, ඔබ දන්නවා ඇති. අර නැතිවුණු මැණික හොයලා දෙන්නම් කියලා, ඔහේ පැනලා භාරගන්නා තේද? මං මේ ආවේ, ඒකෙ වැඩ කටයුතු කෙරී ගෙන යන ආකාරය දන්නෙත්."

"ඒක අමාරු. කටයුත්තක් - හරිම අමාරුයි."

"මං දන්නන්නා මතේට ඒක අමාරු වෙන බව." කැන්ටල්මියර් සාමි පැවසුවේ උපහාසාත්මක සිතුවක් පාමිනි. "මිනිස්සුන්ට කරන්න පුළුවන් වැඩක් තියෙනවා. බැරි වැඩක් තියෙනවා. සමහරු හිතාගෙන ඉන්නේ තමන් විතර හපන්නු නෑ කියලා. හෝමිස් මහත්තයා. අඩු ගණනේ තමන්ට කරන්න පුළුවන් සීමාව මොකක්ද කියලාවත් තේරුම් ගන්නා නම්, ඒකත් ලොකු දෙයක්."

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්තයි මහත්තයා. මගේ මොළේ හොඳටම අවුල් වෙලයි මං මේ ඉන්නේ."

"ඒකෙ පුදුමයක් නෑ."

"එහෙම වෙන්න හේතුව ඒක වැදගත් කාරණයක් නිසා. බාග වෙලාවට මේ ගැන මට ඔබගෙන් උපදෙස් ගන්න හැකිවෙන්නේද?"

"ඔබ මගෙන් උපදෙස් ගන්න එන්නෙ දන් ද? ඔබේ ක්‍රම ඔක්කොම අසාර්ථක වෙලා, වැඩ වැරදුණාම, මගෙන් උපදෙස් ඉල්ලනවා. මං හිතුවා ඔබ සතුව තියෙනවා කියලා, මිනෑම අහිරහසක් හෙළි කරගත හැකි විසිකුම. ඒ ප්‍රශ්න මං සුදානම් ඔබට උදව් කරන්න."

"ඔබට තේරෙනවා නේද කැන්ටල්මියර් සාමි. මැණික ඇත්තටම හොරකම් කළ අය අධිකරණය ඉදිරියට පිළිවෙන්න අපට පුළුවනි?"

"ඔව්. පුළුවන්. ඒ ඉතින් හොරුන් අල්ලා ගත්තොත්."

'හරියට හරි. නමුත් ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ..... හොරුන්ගෙන් මැණික භාරගෙන..... ඒක හංගාගෙන ඉන්න අයට විරුද්ධව අපට කළ හැක්කේ මොකක් ද?"

"ඒක ගැන හිතන්න ඉස්සරවෙලා, හොරු අල්ලාගෙන හිටින්න එපායෑ. දන්ම, මොකවද අරව සැලසුම් කරන්නේ?"

"කල් තියා සැලසුම් කරගෙන ඉන්න එක වඩා හොඳයි. හොරකම් කළ මාණික්‍යය භාර අරගෙන ඉන්න පුද්ගලයාට විරුද්ධව තිබෙන, හොඳම සාක්ෂිය මොකක් කියලද ඔබ හිතන්නේ?" හෝමිස් ඇසීය.

"මැණික ඔහු ලෙහි තිබේ හමුවීම." සාමිවරයා පිළිතුරු දුන්නේය.

"කෙනෙකු ලෙස එහෙම තිබුණු නම්, ඔහු වහාම අත්අඩංගුවට ගත යුතුයි කියලද ඔබ කියන්නේ?"

"ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ."

ෂර්ලොක් හෝම්ස් නිතර සිතාසිත පුද්ගලයෙකු නොවේ. එහෙත් එදින තම හෝම්ස් මග හැඩින් සිතාසිතය. දොස්තර වෝට්සන්ට මතක ඇති කාලයක ඔහුගේ මිත්‍රයා එසේ සිතාසිත නොමැති බැව් වෝට්සන්ට සිහිවිය.

"කාරණාව එහෙම නම් මට කණගාටුයි කියන්න, කැන්ටල්-මියර් සාමි. ඔබව අත්අඩංගුවට ගන්න කියලා උපදෙස් දෙන්න මට සිදුවෙනවා."

මේ කතාවට සාම්බරයා දඩ ලෙස කෝපාවිෂ්ට විය.

"හෝම්ස් මහත්තයා. ඔබ එක්ක කතාබහ කිරීමට තරම් මා කාරුණික වුණු නිසා, මාව විහිඳවකට ගත්තද? අවුරුදු පනහක කාලයක්, මං රාජ්‍ය සේවයේ යෙදුණා. මේ විධියට මට අපහාස වෙන විධියට, කවුරු භාරි කපාකළ පළමුවෙනි වතාවයි මේ.

මං හුඟක් වැඩ රාජකාරි කියෙන කෙනෙක්. ඔහේගෙ ඔය මෝඩ විහිඳවලට කන්දෙන්න මට වෙලාවකුත් නෑ. ඔය විකාර මට අල්ලන්නෙත් නෑ. ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයා, මං එකක් කියන්නම්. අහිරහස් අපරාධ විසඳීමට ඔබට සුදුමාකාර දක්ෂකමක් කියෙනවා කියල සමහරු කියනවා නේ. ඔබට එහෙම හැකියාවක් කියෙනවා කියල කිසිම දවසක මගේ ඩික්ෂණයක් තිබුණේ නෑහැ. මේ වැඩේ ඔහේට භාරදෙනවාට වඩා, පොලීසියට යොමුකරන එක සුදුසුයි කියලයි මං මුල ඉඳලම කිව්වේ. මගේ ඒ තීරණය නිවැරදි බව ඔප්පුවෙනවා, ඔබේ ඔය හැසිරීමෙන්. ඔබට සුභ සන්ධ්‍යාවක් පතලා, මං කැමැතියි මෙනැතිත් පිටවී යන්න."

හෝම්ස්, සාම්බරයාට නිවසින් පිටවී යාම අපහසු වන ලෙස දොරටුව අවහිර කළේය.

"කැන්ටල්මියර් සාමි. මැණික තාවකාලිකව ලෙස කියාගෙන ඉන්නවාට වඩා, ඒක අරගෙන පාරට බැහැල යන එක බරපතල වැරද්දක්."

"ඔහේගෙ ඔය පිස්සු කථා, මට තවත් ඉවසන්න බෑ. මට යන්න දෙන්න."

"ඔබේ පිටකබාසේ දකුණු පැත්තේ සාක්කුවට අත දමා බලන්න." හෝමස් ඉල්ලා සිටියේය.

"ඒ මොනවට ද?"

"මොනවට හරි. මං කිව්වේ අහල එය කරන්න."

මොහොතකට පසු කැන්ටල්මියර් සාම්වරයා කහ පැහැයෙන් බැබළෙන විශාල මැණිකක් අතට ගත්තේය. ඔහු එය දෙස ඇසිපිඬු නොහෙළා බලා සිටියේ, තම දෙනෙත් අදහාගත නොහැකි තරමේ පුද්ගලයකට පත්විය.

"මොනවා? මොනවා? මෙහෙම දෙයක් වුණේ කොහොමද හෝමස් මහත්තයා?"

"බොහොම තරකයි කැන්ටල්මියර් සාම්. බොහොම තරකයි.", කී හෝමස් මොහොතක් සිනාමුසු මුහුණෙන් බලා සිටියේය.

"මගේ මේ මිත්‍රයා වොට්සන් ඔබට කියාටි, ඉඩක් ලැබෙන වෙලාවට විහිථවක්, දෙකක් කරන්න මං කැමැති බව. මෙහෙම රහපැමක් කරන්න අවස්ථාවක් ලැබුණාම, ඒක පැහැර හරින්න මට කොහොමටත් හිතෙන්නෙ නෑ. අපේ සාකච්ඡාව පටන් ගනිද්දීම, මේ මැණික මං ඔබේ සාක්කුවට දමමි."

මැණික දෙස බලා සිටි වසස්ගත සාම්වරයාගේ දෙනෙත් හෝමස් වෙත යොමු විය.

"මට මේක විශ්වාස කරන්නවත් බැහැ මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම අපි ඔබට ණයගැතියි. නමුත් කොහොමද.....?"

"පරීක්ෂණය තවමත් අඩුයත් වෙලා නැහැ. විස්තර ඔබට පසුව දනගන්න ලැබේවි. මෙම මැණික සාර්ථකව ආපසු ලබාගත් හැටි ඔබේ මිත්‍රයින් සමඟ විස්තර කරන්න ලැබීම, ඔබට ලොකු සතුටක් ගෙන දෙවි..... බිලි..... මේ කැන්ටල්මියර් සාම්ට නිවසෙන් පිටවෙලා යන්න, දොර හැර දෙන්න. ඊළඟට හඬසන් මහත්මියට කියන්න හැකි ඉක්මනින් දෙදෙනෙකුට රැ කෑම එවන්න කියලා."

වොට්සන් හපනෙක් වූ හැටි !

(ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ඩොයිල් 1924 දී මේ කථාපිටි ලියුවේ, ත්‍රිකාන්ත රජ පවුලේ මාර් ලුඩ් කුමරිය (දෙවැනි එලිසබත් රැජිනගේ මිත්තනියක්) කළ ඉල්ලීමක් අනුවයි. රාජකීය දරුදරියන්ගේ සෙල්ලම් ගෙයක, පුස්තකාලයේ තැන්පත් කිරීමට, කුඩා කතන්දරයක් අඩංගු පොතක් බැගින් එවන මෙන්, රජ කුමරිය ප්‍රසිද්ධ ලේඛකයින්ගෙන් ඉල්ලා සිටියාය. අඟල් 1 1/2 x 1 1/4 ප්‍රමාණයේ මෙම පොතේ, කොනන් ඩොයිල් මේ කථාව ලියුවේ තමාගේම අත් අකුරෙනි.)

උදේ ආහාරය සඳහා මේසයට වාඩිවූ වොට්සන්, සැහෙන වේලාවක් තිස්සේ, තම මිත්‍රයාගේ මුහුණේ පළවූ හැඟීම් හා හැසිරීම් නිරීක්ෂණය කරමින් සිටියේය. වොට්සන්ගේ අසාමාන්‍ය නිහඩතාවය ගැන හෝමිස් පුද්ගලයට පත්විය. ඔහුට එක්වරම අහම්බෙන් මෙන් දකින්නට ලැබුණේ, තම මිතුරා තමා දෙස බලාසිටින අමුතු පිළිවෙළයි.

"වොට්සන්! මොනව ගැනද අද ඔබ මේ හැටි කල්පනා කරන්නේ?"

"ඔබ ගැන"

"මං ගැන?"

"ඔව් හෝමිස්! මං මේ කල්පනා කළේ, ඔබ නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනවලට පැමිණෙන්න, පූර්විකේෂ දක්ෂතාවයක් දක්වනවා කියල ප්‍රසිද්ධියට පත්වේලා තියෙනවානෙ. බලාගෙන ගියාම, ඒක මහ ලොකු වැඩක් නෙමෙයි. ඕනෑම කෙනෙකුට පහසුවෙන් කළ හැකි සරල දෙයක්. මිනිස්සු ඔබේ මේ දක්ෂතම ගැන වසඟ වේලා ඉන්න හැටි, ඒක අතකින් හරිම පුද්ගලයි"

"ඔව්. ඔබේ ඒ අදහසට මාත් එකඟ වෙනවා." හෝමස් කීය.

"මට මතක හැටියට මාත් ඔය කරුණ ගැන, මීට කලින් සඳහන් කරල තියෙනවා."

"ඔබේ අතිපුකෂම නිරීක්ෂණ ක්‍රම..." වොට්සන් කීය. "...කෙනෙකුට බොහොම පහසුවෙන් ඉහෙන ගන්න පුළුවන්. ඒ වගේම ඒවා භාවිත කරලා, නිගමනවලට එන්නත් පුළුවන්"

"ඔව්. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේ සිතහමුසු මුහුණෙනි. "නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනවලට ඒම බොහොම සරලයි කියලයි ඔබ කියන්නේ. හොඳයි මේ වෙලාවේ ඒක උදාහරණයකින් ඔබට ඔප්පුකරල පෙන්වන්න බැරිද වොට්සන්?"

"බොහොම පහසුවෙන් පුළුවන් මිත්‍රයා" වොට්සන් කීවේය. "බොහොම සන්නේෂයෙන් ම ඒ කටයුත්ත කරන්නම්. මුලින්ම මට මේ දේ කිවහැකියි. අද උදේ අවදිවුණු වෙලාවේ ඉඳල, ඔබ මොනවා හරි බැරෑරුම් ප්‍රශ්නයක් ගැන කල්පනා කරමිනුයි ඉන්නේ. ඔබේ හිත සම්පූර්ණයෙන්ම ඒ පැත්තට යොමුවෙලා."

"හරිම දක්ෂයි!" හෝමස් කීය. "ඔබ කොහොමද ඒක දන ගත්තේ?"

ඒ මොකද, ඔබ සාමාන්‍යයෙන් හොඳින් රැවුල කපලා, පිරිසිදුවට ඉන්න කෙනෙක්. නමුත් අද උදේ ඔබට රැවුල කපන්න අමතක වෙලා."

"අපේ ඇත්ත තේන්නම්! ඔබ කොයිතරම් දක්ෂයෙක්ද" හෝමස් කීය. "මගේ ක්‍රම, මේ තරම් දුරට ඉගෙනගන්න ඔබ දක්ෂයෙක් වී ඇති බව, මට තිකමටත් හිතුණේ නෑ නොවැ. ඔබේ උකුසු ඇස්වලට තව මොනවද පෙනුණේ වොට්සන්?"

"ඔව් හෝමස්. බාලේ යන නම ඇති අනුග්‍රාහකයෙක් ඔබට ලැබිල ඉන්නවා. ඔහුගේ ගැටලුව විසඳීමට, ඔබ දරු උත්සාහය සම්පූර්ණයෙන්ම අසාර්ථක වුණා!"

"අපේ ඇත්තටම? කොහොමද වොට්සන් ඔබ ඒ බව දනගත්තේ?"

ඔබේ කබායේ ඉදිරි සාක්කුවේ දමා ඇති ලියුමක් මට පෙනෙනවා. එහි එක් කෙළවරක බාලේ යන නම ලියා ඇති

හැටි, මම නිරීක්ෂණය කළා. ඔබ ඒ ලියුම විවෘත කරල බලද්දී, සිත් වේදනාවෙන් මෙන් ඔබට කෙදිරි ගැවුණා. ඊළඟට ඔබ ලියමන සාක්කුවට ඔබා ගත්තේ තුළල රළු කරමින්. ඒ වෙලාවේ ඔබේ මුහුණට නැහැණු හැඟීම එතරම් ප්‍රසන්න එකක් නොවෙයි!!

"විශිෂ්ටයි! නිරීක්ෂණය කිරීමට ඔබ නම් හැබෑ දක්ෂයෙක්. තවත් මොනවද ඔබ දුටුවේ?"

"මං දන්නවා හෝමිස්, දන් ඔබ කොටස් වෙළඳපොළේ මුදල් ආයෝජනය කරන්නත් පවුන් අරගෙන....."

"ඔබ ඒක දනගත්තේ කොහොමද වොට්සන්?"

"ඔබ අද පුවත්පත අත්ම අරගෙන කෙළින්ම පෙරළුවේ, මූල්‍ය තොරතුරු හා කොටස් වෙළඳපොළේ අලෙවිය සඳහන් පිටුව. ඒ ගැන ඔබේ සිතේ ඇතිවූ සතුට හා උනන්දුව දක්වෙන හඩක් එක්වරම ඔබේ කවින් පිබිදුණා"

"අහි විශිෂ්ටයි! ඒක නම් හරිම දක්ෂ ලෙස කළ නිගමනයක් වොට්සන්. තවත් මොනවා හරි කියෙනවිද?"

"ඔව් හෝමිස්" ඔබේ පිටකබය හැඳගන්නවා වෙනුවට ඔබ කළුපාට කබය හැඳ සැරසී සිටිනවා. ඒ කියන්නේ මේ මොහොතේ කවුරු හරි අමුත්තෙක් ඔබ හමුවෙන්න එනවා ඇති. ඔබ ඉන්නේ ඊට සූදානමෙන්"

"තවත් මොනවා හරි කියෙනවිද මිත්‍රයා?"

"සැකයක් නෑ. මට පුළුවනි තවත් කාරණා රාශියක්ම ඔබට පෙන්වා දෙන්න. මං ඔබට කිව්වේ බොහොම විකයි. නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනයන්ට එළඹීමට දක්ෂ පුද්ගලයින්, ලෝකයේ කොතෙකුත් ඉන්නවා; ඒක පර්ලොක් හෝමිස්ටම සීමාවුණු හපන්කමක් නොවෙයි."

"හරියට හරි! තමුත් ඒ හපන්කම බැරි අදක්ෂයකුත් ලෝකෙ ඉන්නවා" හෝමිස් කීය. "එහෙම අය ඉන්නේ ඉතාම වික දෙනෙක් බව මං පිළිගන්නවා. තමුත් මගේ හිතවත් වොට්සන්. කණගාටුයි කියන්න. ඔබ අයත් වෙන්නේ අන්න ඒ අදක්ෂයන් අතරට."

"මොනවා හෝමිස්?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා, ඔබේ නිගමන ඔබ හිතු තරම් නිවැරදි නැති බව මා කිව්සුකුයි."

"ඔබ කියන්නේ මව වැරදුණා කියලද?"

"මව්. වැඩිය බර ඒ පැත්තටයි. අපි ඔබේ කරුණු පිළිවෙළින් ගමු.

මම අද උදේ රැවුළ කපල නැහැ ඒ මොක ද? මං මගේ රැවුළ කපන දළිපිහිය යැව්වා පිහිවුවහත් කරන්නා වෙත. ඊළඟට මං කළු කබායක් සමග ඇඳුම් කට්ටලයෙන් සැරසුණා. ඒ මොකටද? මගේ දත්වල ප්‍රතිකාරයක් සඳහා දන්න ලොව වෛද්‍යවරයා හමුවෙන්න යන්න. මගේ දන්න වෛද්‍යවරයාගේ නම බාලෝ. ඔබ දුටුව අර ලියුම, මට, ප්‍රතිකාර සඳහා අද උදේම එන්න කියලා, ඔහු වේලාවක් වෙන් කර එවූ ලියුම. ඊළඟට මං පුවත්පතේ මූල්‍ය කොරකුරු පිටුව පෙරළුවා. ක්‍රිකට් ක්‍රීඩා තරඟ පිළිබඳ විස්තර කියෙන්නෙත් ඒ පිටුවේමයි. පුවත්පත බැලුවාමයි මං දුටුවේ. අද සරේ ප්‍රාන්තය)නා කෙන්ට් ප්‍රාන්තය අතර ක්‍රිකට් තරඟය.

ඉතින් කමක් නැ. වොට්සන්. අධෛර්යයට පත්වෙන්න එපා. ඔබට බැරවෙන්නෙ නැ. දිගටම උත්සාහ කරන්න!"

തപാലേജ് ഫാ തൺഗ

තැපෑලෙන් ආ තෑග්ග

ඒ අගෝස්තු මාසයේ එක් උණුසුම් දවසකි. දඩ අවිරක්ෂිත නිසා, බේකර් විජය අතට දෙනුණේ පෝරණුවක ඇතුළත විලසිනි. හෝම්ස් සෝපාවේ වැහිර, එදා උදේ ඔහු වෙත ලැබුණු ලිපියක් නැවත නැවතත් කියවමින් සිටියේය. කලක් ඉන්දියාවේ සේවය කිරීම නිසා, මට සිතලටත් වඩා උණුසුම විද දරාගැනීමට හැකියාවක් තිබිණි. ෆැන්හයිට් අංශක 90, මට එතරම් ඉහළ උෂ්ණත්වයක් නොවීය.

ශ්‍රීෂ්මය ඉවසිය නොහැකිව, බොහෝ දෙනෙක් ලන්ඩනය අතහැර, සනීපවත් පෙදෙස් කුරා ගොස් සිටියහ. නිව්ෆෝර්ස්ට් හෝ සවුත්හි ප්‍රදේශයට ගොස් විවේකයක් ගැනීමට මගේ හිතේ ආශාවක් තිබිණි. එහෙත් අතමට හිඟකම නිසා එය ද කල්දමීමට මට සිදුවිය. මගේ මිතුරු ජර්ලොක් හෝම්ස් තම, වනගත පෙදෙසක හෝ මුහුදු වෙරළක සිත්ගන්නාසුලු බවක් කිසි දිනක නුදුටුවේය. ඔහු වඩාත් කැමැති වූයේ, ලක්ෂ්‍ය පනහක ජනතාව මධ්‍යයට වී, සමාජයේ නොවිසඳුණු අපරාධ හා දූෂමාන ආරංචි ගැන භාරා අවුස්සමින් කාලය ගතකිරීමයි. ඔහු විවිධ කුසලතාවලින් පරිපූර්ණ පුද්ගලයෙකු වුවත්, සොබාදහමේ සුන්දරත්වය අගය කිරීමටත්, එහි පහසු විඳීමටත් හෝම්ස්ට හැකියාවක් නොවීය. ඉතින් ඔහු තරය හැරදමා පිටිසරකට යනවා නම් ඒ, ගම්බදව ජීවත්වන හොර තක්කඩියකුගේ වංචාවක් පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහායි.

හෝම්ස් ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටී සිටි නිසා, ඔහු සමග කතාබහක යෙදීමේ අදහස ඉවත දමා, මා පුවත්පත අතට ගත්තා පමණි.

"වොට්සන් ඔබ දුටුවාද අද පුවත්පතේ පළවූ මේ පුවත්තිය. ක්‍රොයිඩන්හි හරස් වීථියේ සුසාන් කුමි. මෙනෙවියට තැපෑලෙන් ලැබී තිබුණු පාර්සලය ගැන පුවත?" ඔහු එක්වරම ඇසීය.

"නැ. මං මොකුත්ම දක්කෙ නැ."

"ආ..... එහෙනං ඔබට එය මහඟුරෙන්න ඇති. මෙහේට දෙන්න පුවත්පත. මෙන්න මෙනත, මුදල් හා ගනුදෙනු තීරයට යටින් තියෙන ඡේදය කරුණාකර හඬනගා කියවන්න."

මම පුවත්පත අතට ගනිමි.

පිළිතුරු සහගත පාර්සලයක්.

"ක්‍රොයිඩන්හි හරස්වීථියේ පදිංචිකාරියක වන සුසාන් කුමි. මෙනෙවියට, කවුරුත් විසින් හෝ කරන ලද ඇස් රතුවන විහිළුවකට, ඔහුණ දීමට සිදුවී ඇත. ඊයේ දහවල් දෙකට පමණ ඇයට, දුම්රු කඩදාසියකින් එතු පාර්සලයක් තැපෑලෙන් ලැබිණි. කඩදාසිය ඉවත්කළ විට දකින්නට ලැබුණු කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටිය, රළු ලුණු කැටවලින් පුරවා තිබිණි. ලුණු ඉවත්කිරීමේදී කුමි. මෙනෙවිය හිතියට පත්කරමින් පෙට්ටිය තුළ තිබී, මිනිස් කන් පෙති දෙකක් මතුවිය. ඒවා මිනිස් සිරුරකින් ඉතාම මෑතකදී වෙන් කළ ඒවා බව පෙනිගොස් ඇත. පාර්සලය, උතුරු අයර්ලන්තයේ බෙල්ෆාස්ට් නුවරින්, පෙරේදා උදෑසන තැපැල්කොට ඇති බව වාර්තාවේ. එය තැපෑලට භාරදෙන ලද්දේ කවරකු විසින්දැයි එහි කිසිම සඳහනක් නොවීය. කුමි. මෙනෙවිය පතස් වියැති අවිවාහක කාන්තාවකි. ඇය කිසිවෙකු හා එතරම් ආශ්‍රයක් නොමැති, නිදහස් දිවිපෙවෙතක් ගතකරන්නියකි. එහෙයින් මෙවැන්නක් ඇයට ලැබීම පුළුල් උපද්‍රවනසුලු කරුණකි.

කෙසේ වෙතත් මීට වික කලකට පෙර ඇය, පෙං ප්‍රදේශයේ පදිංචිව සිටියාය. එහිදී ඇගේ නිවසේ කොටසක් වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයින් නිදෙනෙකුට කුලියට දී තිබිණි. ඔවුන්ගේ කරදරකාරී හැසිරීම නිසා ඇගේ නිවහනෙන් ඔවුන් පිටම. කිරීමට ඇයට සිදුවී ඇත. වෛද්‍ය පීඨයේ කායවාචවිලේද කාමරයෙන් ලබා ගන්නට ඇති මෙම කොටස්, කුමි. මෙනෙවිය හය කිරීම සඳහා, වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයින් විසින් එවන ලද්දක් යයි පොලිසිය විශ්වාස කරයි. ඔවුන් නිදෙනාගෙන් එක් අයෙකු උතුරු අයර්ලන්තයේ බෙල්ෆාස්ට් නුවර පුද්ගලයෙකු බව කුමි.

මෙනෙවියට සිහිපත් වී ඇත. අපරාධ පරීක්ෂකයන් අතර විශිෂ්ටයකු ලෙස සැලකෙන, ලෙස්ට්‍රේඩ් මහතා, මේ පිළිබඳ පරීක්ෂණ පවත්වයි."

"ඩේලි ක්‍රොනිකල් පත්‍රයේ නිවේනතේ එපමණයි. අපේ හිත මිත්‍ර ලෙස්ට්‍රේඩ්ගෙන් මට අද උදේ මේ ලියමන ලැබුණා." හෝමස් කීය.

"මෙම සිද්ධිය ඔබටම ගැළපෙන වර්ගයේ ගැටලුවක් බව මට හැඟිණ. පරීක්ෂණ කටයුතු ඉදිරියට කරගෙන යාම සඳහා අපට සැලකිය යුතු තරම් හෝඩුවාමක් ලැබී නොමැත. අපි මේ ගැන බෙල්ගාස්ට් තැපැල් කාර්යාලයෙන්ද විමසා බැලුවෙමු. නමුත් ඔවුන් එදින පාර්සල් රාශියක් භාරගෙන ඇති නිසා, එය භාරදුන් තැනැත්තා ගැන කිසිදු මතකයක් නැත. කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටිය මොලාසස් යොදා පදම් කළ දුම්කොළ අසුරන, රාත්තල් භාගයේ ප්‍රමාණයේ එකකි. මෙය බොහෝ දුරට වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයින්ගේ වැඩක් විය යුතුය යන්න මගේ අදහසයි. එහෙත් මේ සඳහා මිඩංගු කිරීමට කාලය තිබේ නම්, ඔබ ද මෙයට හවුල් කර ගැනීමට මම ඉතා සතුටුවෙමි. අද දවස පුරාම පොලිස් ස්ථානයේ හෝ නිව්යේ රැඳී සිටීමට මම බලාපොරොත්තුවෙමි. ලෙස්ට්‍රේඩ්,

"මොකද කියන්නෙ වොට්සන්, රස්තෙ අමතක කරල දාල මාත් එක්ක ක්‍රොයිඩන්වලට ගිහි එමුද? මේ ඔබේ අපරාධ පරීක්ෂණ තොරතුරු පොතට තවත් කථාන්තරයක් විය හැකියි."

"මටත් මේ කරන්න වැඩක් නැතුවයි හිටියේ" මම කීවෙමි.

"අන්න හරි. සිනුවා නාදකරල අපේ පාවහන් සුදානම් කරන්න කියන්න. කුලිරියක් කැඳවන්නත් කියන්න. ඒ අතරෙ මම ඉක්මණින් ඇළුම් මාරුකරගෙන, දුම්වැටි කොපුවට සුරුවවු විකක් අහුරගන්නම්."

අප දුම්රියෙන් පිටත්වෙද්දී, මිහවැස්සක් ඇද හැළිණි. ක්‍රොයිඩනයේ තිබූ උණුසුම් ගතිය ඉන්ධනයට වඩා අඩු බවක් දැනිණි. හෝමස් විදුලිපුවතක් යවා තිබුණේත්, ලෙස්ට්‍රේඩ් අප එතතුරු දුම්රියපොළේ රැඳී සිටියේය. මිනිත්තු පහක ගමනකින් අපි කුමි මෙනෙවියගේ නිවස පිහිටි විටීය වෙත ළඟාවියෙමු.

එය ඉතා දිගු ජීවියක් විය. පාර දෙපසම ගඩොලින් තැනු නිවාස රාශියක් තිබිණ. ඒප්‍රත හුදගත් ගෘහිණියෝ, කාණ්ඩ වශයෙන් නිවාස අසල අල්ලාප සල්ලාප දෙඩීමේ නිරතව සිටියහ. මද දුරක්

ගිය ලෙස්ට්‍රේඩ් නැවතී නිවසක දොරට තවටු කළේය. කුඩා දරියක වූ සේවිකාව පැමිණ දොර විවෘත කළාය.

නිවසේ ඉදිරිපස කාමරය වෙත අප කැඳවාගෙන යන ලදී. කුමිං මෙනෙවිය එහි අසුන්ගෙන සිටියාය. ඇයට තිබුණේ ශාන්ත, තැන්පත් පෙනුමකි. දෑස් ප්‍රමාණයෙන් විශාල වූ අතර, හිසකෙස් තැනින් තැන සුදු පැහැයට හැරී තිබිණ. සේද රෙදිවලින් සකස් කළ පුටු කවරයක් ඇගේ උකුල මත විය. ඒ අසල වූ ටිපෝව මත නොයෙක් වර්ණවල සේද රෙදි කැබැලිවලින් පිරුණු කුඩයක් ද විය.

"මහත්මයා, ඒ අප්‍රසන්න දෙය ඇත්තෙ එළියෙ මඩුවේ. මම කැමැතියි ඔබ එය අරගෙනම සනවා නම්." ලෙස්ට්‍රේඩ් දුටු ඇය පැවසුවාය.

"සහතිකෙන්ම මං එය පොලීසියට ගෙනියනවා කුමිං මෙනෙවිය. මා එය කිබෙන්තට හැරියේ, මගේ මිත්‍ර හෝම්ස් මහත්මයා එය ඔබ ඉදිරියේ පරීක්ෂා කරන තුරු"

"ඇයි මම ඉදිරියේ?"

"ඔහුට මොකත් ප්‍රශ්න තිබුණොත් හොම...."

"මගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමෙන් ඇති ප්‍රයෝජනේ මොකක්ද? මං ඔබට කලිනුත් මේ ගැන කිව්වා. මං මේ සම්බන්ධයෙන් කිසිම දෙයක් දන්නෙ නැ."

"ඒක ඇත්තයි තෝතා." හෝම්ස් කීවේ කැලැඹීමට පත්ව සිටි ඇය සනසනසුදු ස්වරයෙනි, "මට හොඳට තේරෙනවා. කිසිම සැකයක් නැ මේ පිළිකුල් සහගත දෙය නිසා, ඔබගේ හිතට හරිම අප්‍රසන්න හැඟීමක් ඇතිවී ඇති."

"සත්තකින්ම ඔව් මහත්මයා. මං නිශ්ශබ්දව මගේ පාඩුවේ ජීවත්වෙන කෙනෙක්. මගේ නම පත්තරේට වැටෙන එක, පොලීසිය මගේ ගෙට ඇතුළුවීම, මට අලුත් දෙවල්, ඔබ ඒක මේ ගේ ඇතුළට ගෙනෙනවාට වත් මං කැමති නැහැ. ලෙස්ට්‍රේඩ් මහත්මයා. ඔබට එය බලන්න උවමනා නම් එළියෙ මඩුවට යන්න."

එය නිවස පිටුපස ගෙඩුන්තේ තනා තිබූ කුඩා මඩුවකි. එහි ගිය ලෙස්ට්‍රේඩ් කහපැහැති කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටියක්, දුඹුරු කඩදාසියක් හා තුල් කැබැල්ලක් රැගෙන ආවේය. අඩිපාර කෙළවර තිබූ බංකුවේ

අපි හිඳගත්තෙමු. ලෙස්ට්‍රේඩ් දුන් දේවල් හෝමස් එකින් එක හොඳින් පරීක්ෂා කිරීමට පටන් ගත්තේය.

"මේ තුළ හරිම සිත්ගන්නා ආකාරයේ එකක්." පැවසූ හෝමස් එය ආලෝකය දෙසට හරවා බලා, කාසයට 60 කොට සුවිද බැලීය.

"ලෙස්ට්‍රේඩ් මේ තුල් කැල්ලෙන් ඔබ මොනවද හොයාගත්තේ?"

"මේක තාර ආලේප කළ, 'ඇඹරු' හැරුණු තුළක්."

"ඔව් ඒක හරි. ඇයි නිසැකවම ඔබ දකින්න ඇති කුමිං මෙනෙවිය එය කපා ඇති ආකාරය. කැපුණු දෙකෙළවර ලිහි ගොස් තිබෙන හැටි දුටුයාම, ඇය ඒ සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ කතූරක් බව කිව හැකියි. ඒකත් වැදගත් කරුණක්" හෝමස් කීය.

"හෝමස් මහත්මයා. මට ඒකෙ ඇති වැදගත්කමක් නම් පෙනෙන්නෙ නැ."

"එය වැදගත් වෙන්නේ, කතූරෙන් කැපීමෙන් තුළ ගැටගැසූ තැන එහෙමම තිබෙන නිසා. මේක අමුතූම තාලෙ ගැටයක්."

"ඔව්. ඒක බොහොම පිළිවෙළට හොඳින් ගැටගසා තිබෙනවා. ඒ බව මම දනටමත් සටහන් කරගෙනයි තියෙන්නේ." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

"තුළ ගැන එපමණයි එහෙමම" හෝමස් කීවේ සිතාසෙමිනි. "රිඟ්ට පාර්සලය එතු කඩදාසිය. හොඳ කෝපි සුවිදක් හමන "බ්‍රවුන්ස්පර්" වර්ගයේ කඩදාසියක්. මොනවා ඔබට එය දනුණේ නැද්ද? ලිපිනය ලියල තියෙන්නේ, ලොකු කැපිටල් අකුරෙන්. එමෙන්ම ඒ අකුරු, ක්‍රමානුකූලව එක, සේලියකට ලියල තැහැ. අකුරු පෙළ තැනින් තැන ඇදවී ගිහින්න. ලිපිනය ලියා තිබෙන්නේ, එස්. කුමිං මෙනෙවිය. හරස් වීථිය, ක්‍රොයිඩන්. ලිවීමට යොදා ගෙන තිබෙන්නේ මහත තුඩක් ඇති පැන් කලයක්. බොහොම වෙලාවට 'J' පැන්කලයක්. තිත්ත නම් බොහොම බාල වර්ගයේ තිත්තක්. Croydon කියන වචනයේ 'y' අකුර වෙනුවට මුලින් ලියල තියෙන්නේ 'i' අකුර. පසුව ඒක 'y' අකුරට වෙනස්කරලා. මේ ලිපිනය ලියා තියෙන්නේ පැහැදිලිවම පිරිමියෙක්. අත් අකුරු නිසැකවම පිරිමියෙකුගේ. ඔහු උගත් කමින් අඩු, ක්‍රොයිඩන් හුදෙක් ඒ තරම් හුරුපුරුදු නැති කෙනෙක්. ඒ කරුණු අපට නිගමනය කළ හැකියි. රිඟ්ට පෙට්ටිය.

මේක එතරම් විශේෂත්වයක් නැති වෛට්ටියක්. මොලයස්වලින් ප්‍රණීකරණයක් කැවූ, දුම්කොළ තමා මේකෙ මුලින් අසුරා තිබීම නියෝගය. ඒකෙ පහළ කෙළවරේ තිබෙන මහපවුරු සලකුණු දෙකක් ඇරෙන්න, වෙනත් වැදගත් යමක් එහි නැහැ. පෙට්ටිය පුරවා තිබෙන්නේ බොහොම ගොරෝසු ලුණු කැටවලින්. සම්පදම් කිරීම ආදී වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදාගන්නා ගොරෝසු ලුණු. ඊළඟට ඇතුළේ තියෙනවා මේ විශේෂ භාණ්ඩ දෙකක්."

එසේ කියමින් හෝම්ස් කන් පෙති දෙක එළියට ගත්තේය. අනතුරුව තම දණිය සමඟ තැබූ ලෑල්ලක තබාගෙන ඔහු කන්පෙති පරීක්ෂා කිරීමට පටන් ගත්තේය. මේ අතර ලෙස්ට්‍රේඩ් සහ මම හෝම්ස් දෙපසින් වැඩිම, කන්පෙති දෙක දෙසත්, හෝම්ස්ගේ හැඟීමට ලුහුණ දෙසත් වරින් වරින් තෙත් යොමු කළෙමු. අන්තිමේදී ඒවා පෙට්ටියටම දමූ හෝම්ස්, යළිත් වරක් කල්පනා කිරීමට පටන් ගත්තේය.

"ඔබ මේ කාරණාව සම්පූර්ණව නිරීක්ෂණය කරන්නත් ඇති. මේවා එකම පුද්ගලයෙකුගේ කන්පෙති දෙක නොවෙයි." හෝම්ස් කීය.

"ඔව්. මම එය දුටුවා," ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය.

"ඒත් මේක වෙද ශිෂ්‍යයින් විහිථවට කළ දෙයක් නම්, ව්‍යවච්ඡේද කාමරයේ එකම මිනියකින්, කන් දෙකක් කපා එවන එක ඔවුනට වඩා පහසුයි නේද?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්."

"මේක විහිථවක් නෙමෙයි." හෝම්ස් කීය.

"ඔබට ඒක හොඳමම විශ්වාසයද?"

"නිරීක්ෂණවලින් නිගමනය කළ හැක්කේ එයයි. ව්‍යවච්ඡේද කාමරයේ ඒ සඳහා තබාගන්නා මිනිවලට, ඒවා නරක් නොවී කල්තබා ගැනීම සඳහා, ගෝලීය ආදී රසායන ද්‍රව්‍ය තිත්ෂේපණය කරනවා. මේ කන්පෙතිවල එහෙම මොකක් නැහැ. ඒ වගේම මේවා අලුත්. අනෙක ඒවා කපන්න යොදාගෙන තියෙන්නේ මොට පිහියක්. වෙද ශිෂ්‍යයකු අතින් සිදුවූවා නම් එසේ වන්න හේතුවක් නැහැ. අනෙක ඔවුන් මේවා නරක් නොවෙන්න යොදන්නේ, කාබොලික් අම්ලය හෝ පරිපාක ස්ප්‍රිතු. වෙද විද්‍යාත්මක දනුමක්

ඇති කෙනෙක් යුණු දමන එකක් නැහැ. ලෙස්ට්‍රේඩ් මං ඔබට අවධාරණය කරන්න කැමැතියි, මෙතැන කිසිම විහිථවක් නැහැ. මේක බිහිසුණු අපරාධයකට සම්බන්ධයි."

හෝමිස්ගේ කරාට අසා සිටි මගේ ඇඟ කිළිපොළා ගියේය. ඔහුගේ මුහුණ යළිත් කල්පනාකාරී වූ අයුරු මම දුටුවෙමි. මේ බිහිසුණු සුන්බුන්වලින් පිළිබිඹු වන්නේ, අතිශයින්ම භයානක එමෙන්ම පුද්ගලිකව අපරාධයක් විය යුතුය.

"මේක විහිථවක් නොවෙයි කියන්න තරම්, සාධක කිහිපයක් තිබෙන බව ඇත්තයි" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේය. "ඒ වගේම මේක අපරාධයකට සම්බන්ධ කරන්නත්, මොකුත්ම සාධකයක් මෙතැන නැහැ නේද. අපි දන්නවා මේ කුෂි. මෙනෙවිය, පො. නගරයේත් ක්‍රොයිඩන් වලත් පහුගිය අවුරුදු විස්සක කාලයක්, බොහොම වැදගත් විධියට නිහඬ ජීවිතයක් ගත කළ කෙනෙක්. ඇය ගෙදරින් පිට එක දවසක් ගතකරලා නැතුව ඇති. එහෙම නම් මොන එකකටද අපරාධකාරයෙක්, තමන් කර ඇති අපරාධයක් පිළිබඳ සාක්ෂි ඇයට එවන්නේ? මම දන්නෙ නෑ, ඇය බොහොම දක්ෂ අයුරින් අභි-සකාපියක් හැටියට, තමන්ගේ භූමිකාව රහපාන නිළියක්ද කියලා. එහෙම නොවෙයි නම්, ඇයත් මේ ගැන දන්නෙ අපි වගේම බොහොම විකයි. එහෙම නේද?"

"අන්න ඒක තමයි අපට විසඳන්න තියෙන ප්‍රශ්නෙ." හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මම නම් සලකන්නේ මගේ නිරීක්ෂණයන් හා නිගමනයන් නිවැරදි ලෙසයි. මෙතැන දෙදෙනෙක් මැරුම් කාල තියෙනවා. එක කනක් ප්‍රමාණයෙන් කුඩායි. ස්වභාවයෙන් සියුමැලියි. කරාබුවක් සඳහා කන්පෙත්ත සිදුරු කර තියෙනවා. ඒක නිසැකවම කාන්තාවකගේ කනක්. අනෙක් කන අවට පිළිස්සී දුර්වර්ණ වූ ප්‍රමාණයෙන් විශාල එකක්. කරාබුවක් සඳහා කළ විදීමක් ඒකෙත් තියෙනවා. මේක පිරිමියෙකුගේ කනක්. මේ දෙන්නම බොහොම චෙලාවට දත් මියගිහිත්. එහෙම නොවුණා නම්, අපට මෙලහකටත් ඔවුන් ගැන අහන්න ලැබිලා. අද සිකුරාදා. පාර්සලය තැපැල් කරල තියෙන්නේ බ්‍රහස්පතින්දා උදේ. එහෙම නම් මේ අපරාධය සිදුවෙන්න ඇත්තේ බදාදා, නැත්නම් අඟහරුවාදා. නැත්නම් ඊටත් කලින්. ඒ දෙන්නා මියගියේ මිනීමැරුමකින් නම් කවුද මේ විධියට

257. "ලෙස්ට්වි .....මේක බේහිසුණු අපරාධයකට පමිබන්ධයි."

කන් දෙක කපලා කුමිං මෙනෙවියාට තැපැල් කරලා එව්වේ? වෙන කවුද මිනීමරුවා මිසක්? ඒ හින්දා අපට නිගමනයකට එන්න පුළුවනි. මේ පාර්සලය එවූ තැනැත්තා තමයි අපට ඕනෑ කරන මිනිසා.

නමුත් ඇයි ඔහු ඒක ඒ විධියට එව්වේ? ඔහු එහෙම එවන්න යම්කිසි වැදගත් හේතුවක් තිබිය යුතුයි. මොකක්ද ඒ හේතුව? කිසි සැකයක් නෑ, අසවල් පුද්ගලයන් දෙදෙනා මරාදමුවා කියලා කුමිං මෙනෙවියාට දනුම්දීමට. බාගට්ලාවට ඇයටත් කරන මරණ තර්ජනයක් ලෙස.

ඒක එහෙම නම්, ඒ පුද්ගලයා කවුද කියලා ඇය දනසිටිය යුතුයි. ඇය ඒ කරුණ ඇත්තෙන්ම දන්නවාද? මට නම් ඒ ගැන සැකයි. ඇය ඒක දන්නවා නම් මේ ගැන පොලීසියට දනුම් දීල, මොකටද ඇය පොලීසිය කැඳවන්නේ? එහෙම නම් එක්කො ඇයට තිබුණා නිශ්ශබ්දවම පොළවේ චළක් භාරලා මේ කන්දෙක වල දමන්න. එතකොට කිසි කෙනෙකුට දනගන්න ලැබෙන්නේ නෑ. අපරාධකාරයා ආරක්ෂා කරන්න ඇයට උවමනාවක් තිබුණා නම් මිස, ඇය නිසැකවම කරන්නේ ඒ දෙයයි.

අපි මිළහට උපකල්පනය කරමු, ඇය මේ අපරාධකාරයා කවුද කියන එක දන්නවා. නමුත් ඔහු ආරක්ෂා කරන්න ඇයට උවමනාවක් නැහැ කියලා. එහෙම නම් ඇය නිසැකවම ඔහුගේ නම පොලීසියට හෙළිකරනවා. ඒ ගැන සැකයක් නෑ. මෙතැන තියෙනවා බොහොම පැටර්ණ් අවුලක්. අපි ඒ අවුල ලිහාගත යුතුයි."

මෙතෙක් වෙලා දේශනයක් පවත්වන ආකාරයෙන් කථාකරගෙන ගිය හෝමිස්, එක්වරම අසුනෙන් නැගිටිවේය. අනතුරුව ඉතා ඉක්මනින් නිවස දෙසට ඇවිදගෙන ගියේය.

"මට තියෙනවා කුමිං මෙනෙවියාගෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක් අහන්න." හෝමිස් කීය.

"එහෙම නම්-ඔබ ඒ කටයුත්ත කරද්දී මං පිටවෙලා යන්නම්." ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය. "ඒ මොකද දනගන්න තිබෙන තැම දෙයක්ම, මං දනටමත් ඇයගෙන් දනගෙන අවසන්. මට තියෙනවා යෙදෙන්න තවත් කුඩා කටයුතුක්. ඔබට මාව හමුවෙන්න පුළුවන් පොලිස් ස්ථානයේදී."

"අපේ දුම්රියට තව හුඟක් වෙලා තියෙනවානෙ. ඒ නිසා අපට පුරුදු විධියට ඒ වෙලාව එතතුරු අපි හෙමින් හෙමින් කරුණු විමසන්නම්." හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය.

මොහොතකින් අපි දෙදෙනා ඉදිරිකාමරයේ දී, යළිත් කුසි-මෙනෙටිය හමුවුණෙමු. අපට දක්නට ලැබුණේ මෙම සිද්ධියෙන් ඇය කිසිදු කැලැහීමකට පත්වී නොතිබුණු බවයි. තවමත් පුටුකවරය සකස් කරමින් සිටි ඇය, එය ශුද්ධ මත දමා ඇගේ නිල් පැහැති දෙනෙත් අප වෙත යොමු කළාය.

"මට නම් මේ ගැන හොඳම විස්තෘසයි මහත්මයා." ඇය කීවාය. "මෙතැන ලොකු වැදෑරීමක් සිදුවෙලා තියෙනවා. මේක කොහොමටවත් මා වෙනුවෙන් එවූ පාර්සලයක් නෙමෙයි. ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලීසියේ මහත්මයාට මං ඒ බව කීපවාරයක්ම කීවා. මං එහෙම කීවාම ඔහු මව් නිතාවෙනවා. මට මේ ලෝකෙ මොනම හතුරෙක්වත් නෑ මහත්මයා. ඉතින් ඇයි කවුරු හරි මට මේ වගේ තපුරු විහිච්චත් කරන්නේ?"

"කුසි-මෙනෙටිය මටත් හිතෙනවා ඔබේ අදහස නිවැරදියි කියලා." හෝමස් කීවේ ඇය අසලින් අසුන්ගනිමිනි.

"මං හිතනවා ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නෑ..." කියා කථාව නැවැත්වූ හෝමස්, ඇගේ මුහුණේ පැත්තක් දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලාසිටියේය. ඔහුගේ මුහුණෙන් ප්‍රකාශවූයේ විස්මය මෙන්ම තක්කියට පත් ලකුණුය. හෝමස් එක්වරම නිතර් වීමට හේතුව කුමක්දැයි බැලීමට, ඇය ඔහු දෙස බැලුවාය. ඒවිට හෝමස් යළිත් යථා තත්ත්වයට පත්විය.

මගේ මිත්‍රයාට ඇගේ මුහුණේ දකින්නට ලැබුණු මෙතරම් පුදුමාකාර ලක්ෂණ මොනවාදැයි බැලීමට මම ද ඇය දෙස පරීක්ෂාවෙන් බලාසිටියෙමි. තැනින් තැන පුදුම හිසකෙස්, කන්වල පැළඳ සිටි 'ගිල්ට්' නම් මිශ්‍රලෝහයෙන් තැනූ කරාබු, ශාන්ත ස්වභාවයක් පළකරන මුහුණ, ආදිය හැරුණු විට, වෙනත් කිසිදු වැදගත් යමක් මට නම් දකිමට නොහැකි විය.

"මට තිබෙනවා ඔබෙන් අහන්න පුළුන්යක් දෙකක්"

"..... ඔය ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීලා මට දන් එපාවෙලා." ඇය කීවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මං හිතන්නේ ඔබට සොහොයුරියන් දෙදෙනෙක් ඉන්නවා. එහෙම නේද?"

"ඔබ කොහොමද ඒක දන්නේ?"

"මේ කාමරයට ඇතුළුවුණු හැටියේම, මට අර ගිනිදුන් පඩිය මත ඇති ඡායාරූපය දකින්න ලැබුණා. ඒකෙ ඉන්නවා කාන්තාවන් තිදෙනෙක්. ඉන් එක්කෙනෙක් නිසැකවම ඔබ. අනික් දෙදෙනාට තිබෙන්නේ බොහොම දුරට ඔබේ මුහුණුවර. ඒ හින්දා ඒ ඔබේ සොහොයුරියන් බවට සැකයක් නෑ."

"ඔව්. ඔබ හරියටම හරි. අර දෙන්නා මගේ නංගිලා. එක්කෙනෙක් සේරා. අනෙකා මේරි."

"රිළඟට මගේ වැළමිට හරියේ තියෙනවා තවත් ඡායාරූපයක්. ඒක අරගෙන තියෙන්නේ ලිවර්පූල් වලදී. ඒකෙ ඔබේ නංගි ඉන්නවා පිරිමියෙකුත් සමග. ඔහු හැද සිටින නිලඇඳුමෙ හැටියට, ඔහු නාවිකයෙක්. මේ ඡායාරූපය ගත්ත දිනවලදී ඇය ඔහු සමග විවාහවෙලා හිටියේ නෑති බව මට කිව හැකියි."

"මේ හැම දෙයක්ම ඔබට හොඳින් පෙනෙනවා."

"ඒක මගේ රැකියාවේ කොටසක්."

"ඔව්. ඔබ දුටු දේ නිවැරදියි, ඔය ඡායාරූපය අරගෙන දින කිහිපයකට පස්සේ ඇය බ්‍රිටිෂ් මහත්මයා එක්ක විවාහ වුණා. ඔහු ඒ දවස්වල රැකියාව කරමින් හිටියේ එංගලන්තය හා දකුණු ඇමරිකාව අතර යාත්‍රා කරන නැව්වල. ඔහු ඇයට හරි ආදරයෙන් හිටියේ. ඒ නිසා ඇයට නොදක හුඟක් දවස් ඉන්න බැහැ කියලා, ඒ යාත්‍රා සේවයෙන් අස්වුණා. ඒ වෙනුවට ලිවර්පූල් හා ලන්ඩන් අතර යාත්‍රාකරන නැව් සේවයට බැඳුණා."

"බාගවෙලාවට ඔහු සේවය කරන්න ඇත්තේ කොන්කර්ට් නෞකාවේ වෙන්න ඇති."

"නැහැ. පිම් අත්තිම වරට මාව දකින්න මෙහේ එද්දී, ඔහු සේවය කළේ 'මේ ඩේ' නෞකාවේ බව මට කිව්වා. ඒ, ඒ දවස්වල. තමුත් ඊට පස්සෙ ඔහුගේ ආදර ගිවිසුම ඔහු කඩා දමමා. යළිත් මත්පැන් බොන්න පටන් ගත්තා. බීමට ඇබ්බැහිවුණා. ඔහු නොකඩවාම මත්පැන් ආනයන කළා. ටිකක් බිච්චාම ඇති පිම්ට, වෙර්වෙලා පිස්සු හැඳෙන්න. ඔහු ගොඩබිමේදී මත්පැන් නොල ගැවොත්,

එදා අනෙක් අයට මහා අවිශ්‍යතාවක් දවසක් වෙනවා. ඉස්සරවෙලාම ඔහු මා එක්ක අමනාප වුණා. ඊට පස්සේ ඔහු සේරා එක්ක සන්ධ්‍යාසරුවල් වුණා. දන් මේර්ගෙනුත් මට ලියුම් ලැබෙන්නේ නැහැ. දන් ඒ ගොල්ලන්ගේ ජීවිත කොහොම ගතවෙනවද කියල මං කියන්න දන්නෙ නෑ."

කුමිං මෙනෙවිය කථා කිරීමට පටන් ගත් මාතෘකාවෙන්, ඇගේ සිත සසල වූ බව අපි දුටුවෙමු. තමන්ගේ ජීවිත තනිකඩව ගෙවන බොහෝදෙනෙකු තම පෞද්ගලික විස්තර අත් අයට හෙළ කිරීමට මැලිවෙති. ඇය ද එලෙසින් කිසිවක් අපට හෙළි කිරීමට මැලි වුවාය. නමුත් මඳ වෙලාවක් ගතවෙද්දී ඇය සියල්ල නොසහවා හෙළි කිරීමට පටන්ගත්තාය. ඇගේ බාලම නැගණිය විවාහ කරගත්, නාවික මස්සිනා පිළිබඳ තොරතුරු රැසක් ඇය අපට කීවාය. අනතුරුව ඇගේ නිවසේ ලැහුම් ගෙන සිටි වෙද ශිෂ්‍යයින් තිදෙනා පිළිබඳවත්, ඔවුන්ගේ සම්පූර්ණ නම් හා පුහුණුව ලැබූ රෝහල් ගැන ද අපට දැන්වා සිටීමට, ඇයට අපහසුවක් වුණේ නැත. හෝමස් සියල්ල අසා සිටියේ දඩි උනන්දුවකිනි. ඇය කථාව කියාගෙන යද්දී හෝමස් ඇය වෙත ප්‍රශ්න කිහිපයක් ද යොමු කළේය.

"මම දනගන්නා ඔබට බාල, ඊළඟ සොයුරිය සේරා බව. ඔබ දෙදෙනාම අවිවාහක අය. මට පුදුම, ඇයි ඉතින් ඇයත් ඔබ සමග එක ගෙදරක නොසිට, වෙනත් ගෙදරක් අරගෙන ජීවත්වෙන්නේ?"

"මහත්මයා, ඔබ දන්නේ නෑ සේරාගේ හැටි. ඇයට කේන්ති යන කරම දන්නවා නම්, වෙනම පදිංචි වීම ගැන ඔබ පුදුම වෙන එකක් නෑ. මං ක්‍රොයිඩන්වල පදිංචියට ආවට පස්සේ, ඇයත් එක්ක සාමදානෙන් ජීවත්වෙන්න ලොකු උත්සාහයක් දරුවා. නමුත් මාස දෙකක් යන්න කලින්, අපි දෙන්නට දෙපැත්තට වෙන්න සිද්ධ වුණා. මගේම නංගි ගැන වචනයකින් හෝ දෝෂයක්, පිටකෙනෙකුට කියන්න මං කැමති නෑ. නමුත් මහත්මයා ඇය මීනෑ එකටයි එපා එකටයි හැම එකකටම ඇතිලි ගතවා වැඩියි. කිසිදෙකින් ඇයට සැහිමකට පත්වෙන්න බෑ. සේරාගේ හැටි එහෙමයි."

"ඔබ කියන්නේ ලිවර්පූල් වල ඉන්න ඔබේ බාල නංගි මේරි හා ඇගේ සැමියා බ්‍රිටිෂර් මහත්මයා සමගත්, සේරා සන්ඩ්‍රසරුවල් වුණා කියලද?"

"ඔව්. ඇය කාලයක් ඒ දෙන්නා එක්ක බොහොම යාචකමෙන් හිටියා. ඇයි ඒ දෙන්නා එක්කම ඉන්න ඕනේ කියලා, සේරා ඒ ගෙදර පදිංචියට ගියා නේ. ඒ වුණට දන්? දන් ඇයට ජිම් බ්‍රිටිෂර්ගේ බිහිසුණුකම ගැන විස්තර කරන්න වචන නැහැ. ඇය මා ලග ගත කළ හැම දවසකම කරා කළේ ජිම් බ්‍රිටිෂර් ගැනයි. ඔහුගේ මත්තැන් බිම ගැනයි. ඔහු ඒ වගේ බිමට ඇබ්බැහි වෙලා ඉන්න එක ගැන, සේරාට මූලින් හරියට අනුකම්පා හිතිලා තියෙනවා. ඉතින් ඇය පටන්ගත්තදු ජිම්ට අවවාද කරන්න. ඕකෙන් මේකෙන් ජිම්ගෙ හිතේ, සේරා ගැන පැහැදිලිත් ඇතිවුණාලු. ඒක තමයිලු ඔය ඔක්කොම කලබල වලට මූල."

"ඔබට බොහොම ස්තූතියි කුමි. මෙනෙවිය." හෝම්ස් කීවේ අසුනෙන් නැගිට ඇයට හිසතමා ආචාර කරමිනි. "ඔබ කීවේ ඔබේ නැගණිය සේරා දන් පදිංචිවී ඉන්නේ වොලිංටන්හි අලුත් මාවතේ කියල තේද? ඔබට ආසුබේවුන්. ඔබ කියන්න වගේ ඔබට කිසිම සම්බන්ධයක් නැති කරුණක් ගැන, මේ විධියට කරදර විඳින්න සිදුවෙලා තියෙන එක ගැන මටත් කණගාටුයි."

අප ඇගේ නිවසෙන් එළියට බහිද්දී හිස් කුලිරියක් පාරේ ගමන් ගනිමින් තිබිණි. හෝම්ස් එය නැවැත්වීය.

"වොලිංටන් වලට කොපමණ දුරද?"

"හැතෑක්මක් විතර දුරයි. මහත්මයා."

"ඒක හොඳයි. ඉක්මනටම තුනික්න් වොට්සන්. යකඩය හොඳට රත්වෙලා තියෙන වෙලාවේ ඕන ඒකා තලාගන්න. මේ ගැටලුව බොහොම සරල එකක් බවයි, මට තම පෙනෙන්නේ. මේක විසදීමට ප්‍රයෝජනවත් වෙන ආකාරයේ ඉතාම වැදගත් හෝඩුවාවක් හෝ දෙකක් තිබෙනවා..... රියැදුරු උත්තෑගේ. ඔය විදුලි පුවත් කාර්යාලය ලග විකුකට නවත්වන්න."

අශ්වකරත්තයෙන් බැස ගිය හෝම්ස්, කෙටි විදුලිපුවතක් යවා ඉක්මණින් ආපසු ඇමිණියේය. ගමනේ ඉතිරි කොටස පුරාම ඔහු සිටියේ නිහඬව කල්පනා කරමිනි. මුහුණට හිරුඑළිය වැටීම

263. "වොලිංටන් වලට කොතරම් දුරද?"

වැළැක්වීමට, හෝමස් හිස්වැස්මෙන් මුහුණ ආවරණය කරගෙන, අසුන පිටුපසට හෙත්තු වී සිටියේය. අප මඳ වේලාවකට පෙර පිටත්ව ආ නිවසට, තරමක් සමාන නිවසක් අසල රිය නවත්වන ලදී.

අප පැමිණෙන තුරු රිය නවතාගෙන සිටින ලෙස හෝමස් රියදුරාට උපදෙස් දුන්නේය. අනතුරුව රියෙන් බැස ගොස් නිවසේ දොරට තවටු කිරීමට එයට අත් තැබුවා පමණි. දොර විවෘත විය. අප ඉදිරියට ආවේ කළු පැහැති ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසී, දිලිසෙන හිස්වැස්මක් අතින් ගත් තරුණයෙකි.

"කුමි- මෙනෙවිය ගෙදර ඉන්නවාද?" හෝමස් ඇසීය.

"සේරා කුමි- මෙනෙවිය බරපතල ලෙස රෝගාතුර වෙලා. " ඔහු කීය. "රියේ සිට ඇගේ මොයෙට තදබල අසනීපයක් වැළැදිලා. මං ඇයගේ වෛද්‍යවරයා. ඇය ඉන්නා තත්ත්වයේ හැටියට, අමුත්තෙකුට ඇය හමුවෙන්න අවසර දෙන්න මට හැකියාවක් නෑ. ඇයට කපාකරන්න උවමනා නම්, තඬු දින දහයකින් එන්න."

මෙසේ කීවී තරුණයා, කළු අක්වැසුම් පැළඳගෙන වීරියට බැස යන්නට ගියේය.

"ඔව් ඉතින්, අපට ඇය හමුවෙන්න විධියක් නැත්නම්, වෙන කරන්න දෙයකුත් නෑහැ."

"බාගවෙලාවට ඔබට කියන්න ඒ හැටි දෙයක් ඇයට නැතුවත් ඇති. අසනීප නිසා දන්නා දෙයක්මත් කියන්න හැකියාවකුත් නැතිව ඇති." මම කීවෙමි.

"ඇයගෙන් මොකුත් දන්නන්න මට උවමනාවක් තිබුණේ නෑහැ වොට්සන්. මට උවමනා වුණේ ඇය දකින්න පමණයි. කොහොම වුණත් මං හිතන්නේ, දනගන්න උවමනා හැම දෙයක්ම මට දනගන්න ලැබුණා. රියදුරු උත්තෑගේ අපව හොඳ හෝටලයකට ගෙනියන්න. දවාලට කෑම විකුන කාලා, අපි පොලිස් ස්ථානයට යමු, අපේ මිත්‍රයා ලෙස්ට්‍රේඩ් හමුවෙන්න."

අපි ප්‍රණීත ආහාර වේලක් භුක්ති වින්දෙමු. කෑම ගන්නා අතරතුරේ හෝමස් දිගින් දිගටම කපා කළේ වයලීන පිළිබඳවයි.

"වොට්සන් දන්නවාද මගේ ස්ටැඩිවේරියස් වයලීනයේ වටිනාකම කොයිතරම්ද කියලා ?"

"නැහැ."

"මිත්‍රයා, ඒක ගිනි පත්තියකට වඩා වටිනා එකක්. ඒ වුණත් මං ඒකට ගෙව්වේ කියද දන්නවාද? ඔබ විශ්වාස කරන එකක් නෑ: සිලිං පනස් පහයි." ඔහු සිනාසීමට පටන් ගත්තේය. "ටොටන්හැම් කෝට් පාරේ ඉන්නවා යුදෙව් ජාතික තැරැවිකාරයෙක්. මං ඒක ගත්තේ මිනිහගේ මාර්ගයෙන්."

මිෂෙට හෝමස් කථාකිරීමට පටන් ගත්තේ පැහැනි ගැනයි. මේ අසාමාන්‍ය පුද්ගලයා ගැන සිත්ගන්නා තොරතුරු රැසක් හෝමස් දැන සිටියේය. ක්ලැරට් වයින් බෝතලයක් ගෙන්වා ගෙන, වයින් තොල ගාමිත් රසවත් කථා රැසක් කියද්දී, මම ඊට ආශාවෙන් සවන් දුන්නෙමි. බොහෝ වේලාවක් ගතවී, හිරු බැස යාමට ද, ආසන්න වී තිබිණි. පරිසරයේ උණුසුම් බව අඩුවී යද්දී, අපේ මිත්‍ර ලෙස්ට්‍රේඩ් සොයා යෑමට අපි තීරණය කළෙමු. ඔහු පොලිස් ස්ථානයේ දොරකඩ අප එතතුරු බලා සිටියේය.

"හෝමස් මහත්මයා, ඔබේ නමට විදුලිපුවතක් ආවා."

"හා හා! මේක කමයි පිළිතුර."

එය විවෘත කොට කියවා බැලූ හෝමස්, මිෂෙට එය ගුළි කොට සාක්කුවේ ඔබා ගත්තේය.

"මොනවද හෝමස් මහත්මයා ඔබ හොයාගත්තේ?"

"මං හැම දෙයක්ම හොයාගන්නා."

"මොනවා?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසුවේ ඔව්හයෙනි. "ඔබ ඔය විහිළු කරනවා නේද?"

"කිසිම විහිළුවක් නෑ. ඔහා භූයානක අපරාධයක් තමා සිදුවෙලා තියෙන්නෙ. මං හිතන්නෙ ඒ පිළිබඳ හැම විස්තරයක්ම මං දන් දන්නවා."

"එතකොට අපරාධකාරයා කවුද?"

තමාගේ ආගන්තුක පත්‍රයක් අතට ගත් හෝමස්, එහි අතින් පැත්තේ යමක් කුරුටු ගා එය ලෙස්ට්‍රේඩ් වෙත විසි කළේය.

"ඔන්න ඔබ තමා ඔහුගේ නම." හෝමස් කීය. "කොයිතරම් උත්සාහ කළත්, හෙට් ආක්‍රිය් වෙනතුරු ඔබට ඔහුව හිරහාරයට ගන්න ලැබෙන්නෙ නෑ. මේ අපරාධ පරීක්ෂණය විසඳීම ගැන, ඔබ

මගේ නම සඳහන් නොකරන තරමට හොඳයි. ඒ මොකද ගැටලු විසඳීම සම්බන්ධයෙන් මගේ නම සඳහන් කරනවා නම්, එසේ කළ යුත්තේ, විසඳන්න ඉතාම අපහසු ගැටලු ගැන. එහෙනම් අපි යමු වොට්සන්."

තමා වෙත විසිකළ කාඩ්පත දෙස ලෙස්ට්‍රේඩ් මව්තයෙන් මෙන් බලා සිටියදී, අපි දෙදෙනා පොලිස් ස්ථානයෙන් එළියට පැමිණ, දුම්රියපොළ වෙත ගමන් කළෙමු.

*

*

*

එදා රෑ අපේ නිවහනේ රාත්‍රි ආහාරය ගැනීමෙන් පසු, අපි කතාබහක යෙදී සිටියෙමු.

"මේ පරීක්ෂණය විසඳීමේදී අපි යොදාගන්න ක්‍රමය මොකක් ද දන්නවාද වොට්සන්?" හෝමිස් කතාව ඇරඹුවේය. "ඔබ අර ලෝහිත පරීක්ෂණය, සිව්වරක් සලකුණු ආදී නම්වලින් හැඳින් වූ පරීක්ෂණ විසඳීමට යොදාගත් ක්‍රමයමයි. ප්‍රතිඵලය ඇතිවෙන්න බල පෑ හේතු මොනවද කියලා ආපස්සට ගමන් කිරීමේ ක්‍රමය, මං මෙහිදීත් යොදා ගන්නා. මං ලෙස්ට්‍රේඩ්ට ලියුම් කැල්ලක් යැව්වා, අප තවමත් නොදන්නා විස්තර, ඔහුට දනගන්න ලැබුණාම අපට දන්වන්න කියලා. ඔහුට ඒවා දනගන්න ලැබෙන්නේ අපරාධකාරයා අත්අඩංගුවට ගන්නට පස්සෙ විතරයි. ඒ වැඩේ ඔහු හරියට කරාවි. කරුණු විශ්ලේෂණය කරලා, බුද්ධිමත් අයුරින් නිගමනයකට එන්න, ලෙස්ට්‍රේඩ් අදක්ෂ බව ඇත්තයි. නමුත් අපරාධකාරයා කවුද කියලා අපි හෙළිකළා කියමු. එකකොටු බුල්ඩොග්ස් වර්ගයේ සුනඛයෙක් වගේ, අපරාධකාරයා වෙත පැනලා ඔහුට අල්ලාගන්න ලෙස්ට්‍රේඩ් දක්ෂයි. අන්න ඒ දක්ෂකම නිසා තමයි, ලෙස්ට්‍රේඩ් ස්කොට්ලන්ඩ්‍යාඩ් එකේ ඉහළටම නැගුණේ."

"එහෙම නම් ඔබේ පරීක්ෂණය තවමත් අසම්පූර්ණ ද?"

"අත්‍යවශ්‍ය කරුණු හැම එකක්ම අපි දන්නවා. ඒ නිසා සැහෙන තරම් දුරට සම්පූර්ණයි. මෙම භයානක කටයුත්තේ මූලිකයා කවුද කියන එක අපි දැන් දන්නවා. කොහොම වුණත් මේකට ගොදුරුවුණු එක් පුද්ගලයෙක් කවුද කියන එක අපි තවමත්

හරියට දන්නේ නැහැ. වොට්සන්. මේ ගැන බාගවෙලාවට ඔබෙන් යම් විසඳුමක් ඇති නේද?"

"මා හිතන හැටියට ඔබ මේ අපරාධය ගැන සැක කරන්නේ ලිවර්පූල් නාවික සේවයේ වැඩකරන පිම් බ්‍රව්නර් නේද?"

"ඕන්! එතැන සැක කිරීමට වඩා වැඩි දෙයක් තිබෙනවා."

"ඒ වුණත් මට තම් පෙනෙන්නේ සීඳ්ධීන් කිහිපයක් පමණයි. ඒවා එකින් එකට සම්බන්ධ වෙත් අයුරක් පෙනෙන්නේ නැහැ. මට තම් මේ කිසිදෙයක් තේරුම් ගන්නත් බැහැ."

"මගේ හිතේ තම් කියෙන්නේ ඒකෙ අතික් පැත්ත. මේකෙ මූලික අවස්ථාවන් ගැන, මං ඔබට ඉක්මනින් කියාගෙන යන්නම්. ඔබට මතක ඇති, මේ සීඳ්ධිය ගැන පරීක්ෂා කරන්න, අපි පිටිපිටුණේ විවෘත මතසකිත්. අපි කිසිම දෙයක් දනගෙන හිටියේ නැහැ. ඒක අපට ලොකු වාසියක් වුණා."

අපි කිසිම උපකල්පනයකට ඇවිත් තිබුණේ නැහැ. අපි එතැනට ගිහින් යම් යම් දේ නිරීක්ෂණය කළා. අපට තිබුණේ ඒවායින් නිගමනවලට පැමිණීමේ කටයුත්තයි. මොනවද අපි මූලිකම දුටුවේ? බොහොම සන්සුන් ස්වභාවයක් ඇති, වැදගත් නෝනා කෙනෙක්. ඇයගේ කිසිම රහසක් තිබෙන බවක් පෙනුණේ නැහැ. ඊළඟට අප දුටුවා ඡායාරූපයක්. මේකෙ ඇය ඉන්නවා, නංගිලා දෙන්නෙකුත් සමග. එය දුටු හැටියේම එක් ක්ෂණයකින් මගේ හිතට තැඟුණේ මොකක්ද දන්නවද? අර පාර්සලය එවන්න ඇත්තේ ඇගේ නංගි කෙනෙකුට විය හැකි බව. මං ඒ අදහස හිතේ පැත්තකින් තැබුවා. මොකටද? පස්සේ ඉඩක් ලැබුණාම ඒක යළිත් අරගෙන මට විමසා බලන්න පුළුවනි. අපට ලැබෙන දත්තවලින් ඒක ඔප්පු වෙනවාද, නැත්නම් කිඳි වැටෙනවාද යන්න. ඊළඟට ඔබට මතක ඇති, අපි දෙන්නා ගෙවත්තට ගිහිං, ඇයට තැපැලෙන් ආ තැග්ග ගැන පරීක්ෂා කළා.

පාර්සලය බැඳ තිබුණේ කුමකින් ද? තාර ආලේප කළ නූලකින්. ඒක තැටිවල, රුවල් අලුත්වැඩියා කිරීමේදී යොදාගන්නා වර්ගයේ එකක්. එතකොට එක්වරම, අපේ පරීක්ෂණය, මහමුහුද හා යම් ආකාරයකින් බැඳුණු එකක් බවට පත්වුණා. ඊළඟට එක දිගට කරුණු රාශියක්ම නිරීක්ෂණය කරන්න මට අවස්ථාව සැලසුණා.

පාර්සලය බැන්ද නිල ගැටුමක් නිවුණේ රුවල් ගැටයෙන්. මේක නාවිකයන්ට ඉතාම හුරු පුරුදු එකක්. පාර්සලය තැපැල් කර තිබුණේ වරායකින්. පාර්සලය තුළ තිබූ පිරිමියාගේ කන, කරාබුවක් සඳහා සිදුරු කර තිබුණා. ගොඩබිම ගැටයෙන් පිරිමින් කන්වල කරාබු පළඳින්නේ ඉතාම කලාතුරකින්. නමුත් නාවිකයන් අතර කරාබු පළඳින පිරිමින් බොහෝවිට දකින්න ලැබෙනවා. එකකොට මට ස්ථිර වුණා, අපේ මේ ශෝකාන්ත නාටකයේ හැම දෙනෙක්ම මුහුද හා බැඳුණු අය බව. —

පාර්සලයේ ලිපිනය පරීක්ෂා කළාම, එහි සඳහන්ව තිබුණේ, එස්. කුමිං මෙනෙවිය යනුවෙන්. වැඩිමල් අක්කා එස්. කුමිං වුණාට, ඇයට නංගි කෙනෙකුක් ඉන්නවා. එස්. කුමිං මෙනෙවිය ලෙස හැඳින්වෙන. මේක හරිහැටි සැහැදිලි කරගන්න මට උවමනා වුණා. මං ගේ ඇතුළම ගිවේ එ අදහසින්. ඔමතැන වැරදීමක් සිදුවී ඇති බව මට විශ්වාසයි කියලා මං අර කාන්තාවට කියන්න හැදුවා පමණයි... ඔබට මතකද මගේ කථාව එක්වරම නැවතුණා?

ඒ මොකද, ඒ වෙලාවේ, හදිසියෙන්ම මට දකින්න ලැබුණු එක් දෙයකින්, මං මවිතයට පත්වුණා. ඒ-විතරක් තෙමෙයි. මට පරීක්ෂණය පවත්වන්න තිබුණු ක්ෂේත්‍රයන් එක්වරම පටු වුණා. වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට ඔබ හොඳින් මේ කරුණ දන්නවා ඇති වොට්සන්. කෙනෙකුගේ කන්පෙත්ත තරම්, එක් කෙනෙකුගෙන් තවත් කෙනෙකුට වෙනස් වෙන තවත් ශරීරාංගයක් නැති තරමයි. එක් පුද්ගලයකුගේ කන, තවත් පුද්ගලයකුගේ කනට ඉඳුරාම වෙනස්. ගිය අවුරුද්දේ පළවු මානව විද්‍යා සභරා පරීක්ෂා කරල බැලුවොත්, ඔබට පෙනේවි, මං මේ ගැන ලිපි දෙකක්ම ලියල තියෙන බව. ඒ නිසා අර පෙට්ටියේ තිබූ කපා වෙන් කළ කන්පෙති, මං පරීක්ෂා කළ බැලුවේ විශේෂඥයෙක් හැටියට. මං ඉතා ඕනෑකමින්, ඒවායේ තිබූ ව්‍යුහ විද්‍යාත්මක ස්වභාවය, සතිවහන් කර ගත්තා. ඊළඟට සුසාන් කුමිං සමඟ කතාබහ කරන්න ගත්තා. පමණයි; මට පෙනුණා ඇගේ කන, මං මොහොතකට පෙර ලුණු සහිත පෙට්ටියේ දුටු කන්පෙත්තට අතිශයින්ම සමාන බව. මේක අහම්බෙන් සිදුවුණු දෙයක් වෙන්න බෑ. කන්පෙත්ත ඇතුළත් කාර්ට්ලේජයේ තිබෙන රැළි, එහි ඉහළ කොටසේ කෙටි නමුත් කවාකාර ස්වභාවය; ඊළඟට පහළට නිදහස්ව

එල්ලෙන කොටසේ වක්‍රය හා සතුකම මේ ආදී සෑම ලක්ෂණයක්ම තුලටම සමානයි.

ඒ සමගම මේ නිරීක්ෂණයේ ඇති වැදගත්කම, මට එක්වරම වැටහුණා. එයින් පැහැදිලි වුණේ මොකක්ද? මැරුම් කාල තියෙන තැනැත්තිය සුසාන් කුමිං මෙනෙටියගේ ලේ ඥාතියෙක්: බොහොම වෙලාවට ඉතාම ළඟම ඥාතියෙක්. ඉතින් මං ඇයගේ පවුලේ තොරතුරු කථා කරන්න පටන් ගත්තා. ඇගේ පවුලේ අය ගැන වටිනා තොරතුරු සම්භාරයක් ඇය අපට විස්තර කළා ඔබට මතක ඇති.

එවිට අපට මුලින්ම දනගන්න ලැබුණු වැදගත් තොරතුරු මොකක්ද? මේ සුසාන් කුමිංගේ වැඩිමහල් නැගණියගේ නම සේරා - තවත් එස්. කුමිං මෙනෙටියක්. ඇය මැනක් වෙන තුරු පදිංචි වී ඉඳල තියෙන්නේ මේ ගෙදරමයි. එතකොට පාර්සලය මෙහේට ආවේ කොහොමද, පවුලේ ඇතිවුණේ කොතැනද කියන එක අපට පැහැදිලියි.

රිළඟට අපට අහන්න ලැබුණා, සුසාන්ගේ බාලම නංගි මේරි, විවාහ වී සිටින නාට්කයා ගැන තොරතුරු. ඔහු මේරිගේ අක්කා සේරා සමඟ නිකවත්ව ගිටී හැටි. ඇය ඔවුන්ගේ ලිවර්පූල්හි නිවසේ පදිංචියට ගිය හැටි. පසුව අණවුසරුවල් වී ඔවුන් දෙපසට වූ හැටි. මේ අණවුලින් පස්සේ සේරා ඒ ගෙදරින් පිටවෙලා ක්‍රොයිඩන්වල අක්කාගේ ගෙදර පදිංචියට ආවා. ඊට පස්සේ බ්‍රිටන්ර් යුවල, ක්‍රොයිඩන්හි කුමිං ලා සමඟ යාම් රීම් හෝ ලිපි හුවමාරුවක් කළේ නැහැ. ඒ නිසා ජිම් බ්‍රිටන්ර්, සේරා කුමිං තමට ලියුමක් හෝ පාර්සලයක් යවනවා නම්, යවන්නේ ක්‍රොයිඩන්හි ඇගේ පරණ ලිපිනයට.

දන් ඔන්න පැටළුණු ගැටලු තැන් ටික ටික ලිහෙන්න පටන් ගන්නවා. අපට අහන්න ලැබුණා, බොහොම ප්‍රකෝපකාරී බිහිසුණු තත්ත්වයකට පත්විය හැකි නාට්කයා ගැන. ඔබට මතක ඇති ඔහු රැකියාවේ ඉතාම හොඳ තනතුරක් අත්හැර දමල ආවා. ඒ ඔහුට බිරිඳගෙන් ඇත්වෙලා, ඇය නොදක සිටීමට තියෙන අපහසුව නිසා. ඒ අතරම අපට අහන්න ලැබුණා, ඔහු මත්පැනින් සිහි විකල්වෙලා දරුණු දේහ හැටි ගැන. ඒ නිසා ලැබී ඇති සාක්ෂි අනුව, මේ මැරුම් කාල තියෙන තැනැත්තිය ඔහුගේ බිරිඳ මේරි

විය යුතුයි. පිරිමියෙකුත් මැරුම් කෑල තියෙනවා. ඔහුත් නාවිකයෙක්. මොකක්ද මෙහෙම දෙයක් වෙන්න හේතුව?

ජිම් බ්‍රව්නර් තමන්ගේ බිරිඳ ගැන හිතේ තිබුණා දඩ් ආදරයක්. මේක එයින් හටගත් ඊර්ෂ්‍යාවෙන්, මත්පැනින් සිහි විකල් වෙලා කළ අපරාධයක් වෙන්න ඇති. එතකොට මොකටද මේ මිනීමැරුම් ගැන සාක්ෂි, සේරා කුමිං වෙත යැව්වේ? ඒකට මට අනුමාන කරන්න පුළුවන් කාරණය මෙන්න මේකයි. සේරා කුමිං, ලිවර්පූල්හි බ්‍රව්නර් නිවසේ ජීවත්වෙද්දී, ඇගේ අතින් යම් අකටයුත්තක් හෝ අත්වැරද්දක් සිදුවුණා. ඒක දුරදිග යැම තමා මේ බේදජනක අපරාධයට හේතු වුණේ. වොට්සන් දැන් ඔබේ අවධානය යොමු කරන්න, ඔහු සේවය කරන නෞකාව නවත්වන වරායත් ගැන - ලිවර්පූල්, බෙල්ලාස්ට්, ඩබ්ලින්, බෝට්ලෝඩ්. බ්‍රව්නර් මේ අපරාධය සිදුකරලා 'මේ ඩේ' නෞකාවට නැගුණා නම්, ඔහුට මුලින්ම හමුවෙන නැවතොට තමා බෙල්ලාස්ට්.

මේ අවස්ථාවේදී මේ සිදුවීම්වලට, වෙනත් ආකාරයක විසඳුමක් තිබෙන්නක් පුළුවන්. නමුත් මට හිතුණා එවැනි දෙයක් සිදුවෙන්න තියෙන ඉඩකඩ බොහොම අඩුයි. කියලා ඒ උපකල්පනය තමා, කවුරුත් හරි බ්‍රව්නර් මහතා සමග මහත්මිය, මරා දමුවා කියන එක - පිරිමි කන ජිම්ගේ. ගැහැනු කන මේරිගේ. නමුත් මේ උපකල්පනය බිඳ වැටෙන සාක්ෂි මතුවෙනවා. කොයි එකටත් මං විදුලිපුවතක් යැව්වා. ලිවර්පූල් පොලීසියේ මගේ මිත්‍ර අල්ගර්ට්. මං ඔහුට කියල යැව්වේ,

"බ්‍රව්නර් මහත්මිය ගෙදර ඉන්නවද කියල, හොයල බලල දන්වන්න ඒ සමහම ජිම් බ්‍රව්නර් 'මේ ඩේ' නම් නෞකාවේ නැගිලි පිටත්වෙලා ගිහින්ද?" ඊට පස්සේ අපි - වොලිංටන් වලට ගියා සේරා කුමිං මෙනෙවියා හමුවෙන්න.

මේ පවුලට සුවිශේෂ කන් පෙන්න සේරා මෙනෙවියාගේත් තියෙනවද බලන්න-මං හරි ආශාවකින් හිටියේ. ඊට අමතරව අපට ඇගෙන් වැදගත් තොරතුරු රැසක් දනගන්න ඉඩ තිබුණා. ඒ වුණත් ඇය විස්තර හැම එකක්ම හෙළි කරාවි කියල මගේ ඒ හැටි විශ්වාසයක් තිබුණේ නැහැ. කලින් දවසේ ඇගේ අක්කා වෙත ලැබුණු පාර්සලය ගැන ඇයට අහන්න ලැබෙන්න ඇති. ඒ මොකද මේ කතාව මුළු ක්‍රොයිඩන් ප්‍රදේශය පුරාම පැතිරී ගිය තිසා.

එතකොට සේරා හරියමම් හිතා ගන්න ඇති, මේ පාර්සලය එව්වේ කා වෙනුවෙන්ද කියලා. මොහොතකට අපි හිතමු නීතිය ක්‍රියාත්මක වෙනවා දකින්න, සාධාරණයක් ඉටු කරන්න, ඇගේ හිතේ කැමැත්තක් තිබුණා කියල. එහෙම නම් ඇය වහාම මේ ගැන පොලිසියට දන්වමිනි යුතුයි.

කොහොම වුණත් ඇය හමුවෙන්න යාම අපේ වගකීමක්. ඒ නිසා අපි ගියා. අපට අහන්න ලැබුණා ඊට කලින් දවසේ වැළඳුණු මොළයේ අමාරුවකින්, ඇය බරපතල ලෙස රෝගාතුර වී ඇති බව. මේ අසනීපය ඇතිවුණේ, ඇගේ අක්කට ලැබුණු පාර්සලය ගැන තොරතුරු දනගන්න වෙලාවේ ඉඳල. ඒකෙන් මට එක කාරණාවක් හොඳම පැහැදිලි වුණා. ඒ තමයි සේරා කුෂි- මෙනෙවිය මේ හැම දෙයක්ම හොඳින් තේරුම් අරගෙන ඇති බව. ඒ වගේම පැහැදිලියි, මේ ගැටලුව විසඳන්න ඇගෙන් උදව් ලබාගන්න නම් අපට බොහෝ කාලයක් බලාගෙන ඉන්න වෙන බව.

නමුත් වාසනාවකට වගේ අපේ පරීක්ෂණය ඉදිරියට කරගෙන යන්න, අපට ඇගෙන් ආධාර අවශ්‍ය වුණේ නෑ. මං ඇලිගර්ට යැවූ විදුලිපුවතට පිළිතුරු, පොලිස් ස්ථානයට ලැබිල තිබුණා. ඒකෙන් හැම දෙයක්ම සක්සුදක් සේ පැහැදිලි වුණා.

බ්‍රිතාන්‍ය මහත්මියගේ නිවස දින තුනක් තිස්සේ වසා දමා තිබෙනවලු. අසල්වාසීන් හිතාගෙන ඉන්නේ, ඇය තමන්ගේ ඥාතීන් දකින්න, දකුණු දිග එංගලන්තයට ගිහින් කියලලු. නැව් කටයුතු කාර්යාලයෙන් කළ විමර්ශනවලින් දනගන්න ලැබිල තියෙනවා, ලිවර්පූල් වරායෙන් පිටත් වී ගිය 'මේ ඩේ' නෞකාවේ පිම් බ්‍රිතාන්‍ය ගමන් කර ඇති බව. මගේ ගණනය කිරීම් නිවැරදි නම්, 'මේ ඩේ' හෙට රාත්‍රියට කේම්ස් හැට්-නොට්ට් ශිෂ්‍යාලය යුතුයි. එතකොට ඔහුට පිළිගැනීමට අපේ හිතවත් මිත්‍රයා ලෙස්ට්‍රේඩ් එතැන ඉදිවී. සැකයක් නෑ, එවිට අපට හැකිවෙයි, අපේ කතන්දරයේ අඩුතැන් පූරවා ගන්න"

ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගේ බලාපොරොත්තු කඩවුයේ නැත. දින දෙකකට පසු, කඩදාසි කිහිපයක් අඩංගු සනකම් ලියුමක්, හෝම්ස් වෙත ලැබිණි. එහි ලෙස්ට්‍රේඩ්ගෙන් කෙටි ලියුමක් ද, යතුරු ලියනය කළ පුළුස්කැප් පිටු ගණනාවක් ද විය.

"ලෙස්ට්ට්ට් කරදරයක් නැතිවම අපරාධකාරයා අල්ලාගෙන, අහන්න වොට්සන් ලෙස්ට්ට්ට් කියල තියෙන දේ"

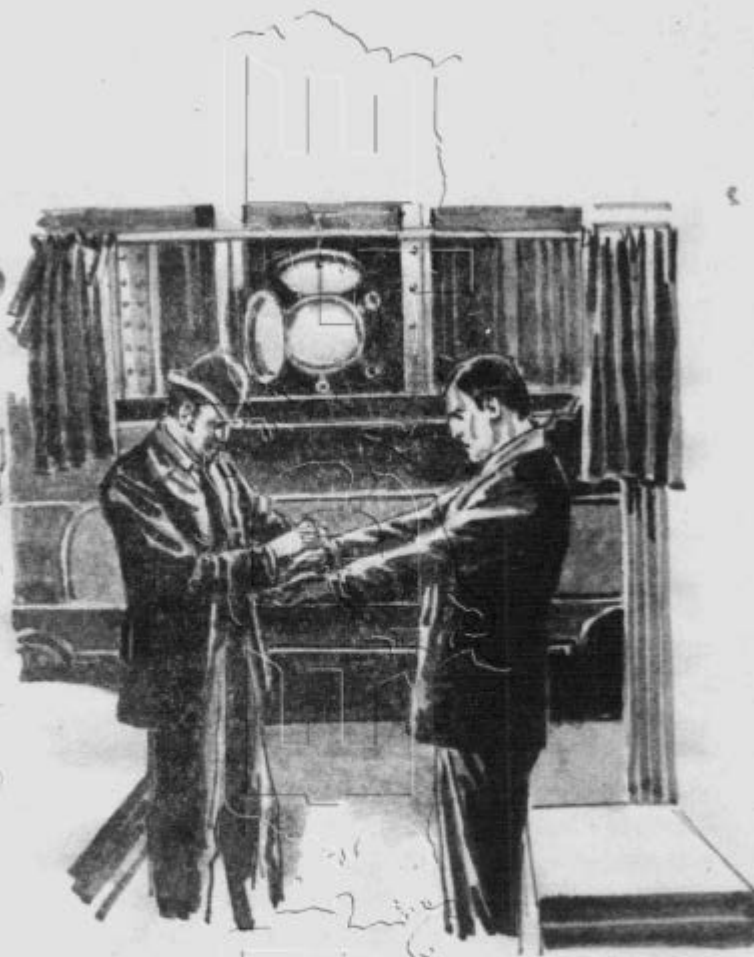
මා හිතවත් හෝම්ස් මහත්මයාණෙනි,

අප කළ උපකල්පනය කොතරම් සාර්ථකදැයි පරීක්ෂා කිරීමට, යොදාගත් සැලසුම් ගැන මට මතක ඇතුළත් නිසැකය. (බලන්න වොට්සන්, අප, කියල ඉතා අලංකාර ලෙස යොදාගෙන තියෙන හැටි) ඒ අනුව මම, ඊසේ සවස හයට ඇල්බට් තවානාගනය වෙත ගියෙමි. ලිවර්පූල් - ඩබ්ලින් - ලන්ඩන් යුම යාත්‍රා සමාගමට අයත්, එස්. එස්. මේ ඩේ, නොනාවට පිවිසීමට මට හැකි විය. රේමස් ප්‍රවෘත්තර් නම් සේවකයකු එහි සේවය කරන බව, කළ විමසීමේදී මට දන්නන්ව ලැබිණි.

පසුගිය මුහුදු හමුතේදී ඔහුගේ නැයිරිම් හා ස්වභාවය කොතරම් අයහපත් වූයේද යත්, ඔහු රාජකාරී කටයුතුවලින් ඉවත්කර නැයීමට තමාට සිදුවූ බව, කපිතාන්වරයා පැවසීය. බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාව සඳහා, මම පහළ කට්ටුවේ වූ ඔහුගේ කුටිය වෙත ගියෙමි. ඔහු දකින් මුහුණ වසාගෙන, පෙට්ටියක් මත වාඩි වී සිටියේ ය. ඉදිරිපසින් පිටුපසටත් නොවන්නවම පැද්දෙමින් සිටි ඔහුගෙන් මට දකින්නට ලැබුණේ, සිහිවිකල් වූ මතකයක් ස්වභාවයකි. මේ නාවිකයා ගර්වය ඉතා දැනුන, සවිමත් පුද්ගලයෙකි. මුහුණේ රැවුළු කිසිවක් වටා නොසිටි ඔහු දුටු මට සිහිවූයේ, කලින් පරීක්ෂණයකදී අපට උදව් කළ, මිල්ඩ්‍රිස්, ය.

මා පැමිණි කාර්යය අහන්නට ලැබුණු විගස, ඔහු අසන්නගෙන සිටි නැතිත් නැගිටියේය. මගේ පරෙස්සමට මම වහාම මුවේ රඳවාගෙන සිටි පොලිස් නළාව පිම්බෙමි. නුදුරෙන් රඳවා සිටි, හෝම්ස් ගංගා පොලිස් කාර්ය බලකායේ හටයෝ, වහා ඒ කුටිය වෙත කඩාවැදුණහ. එතෙක් කිසිදු අරගලයක් නොකළ නාවිකයා, විලංගු දුමිම සඳහා තම දත් මා දෙසට දිගු කළේ ය. අපි මේ පුද්ගලයා අත්අඩංගුවට ගෙන, පොලිස් සිරමැදිරිය වෙත ගෙන ආවෙමු. අපරාධයම සම්බන්ධ රේවල් කිසිය නැති නිසා, ඔහුගේ පෞද්ගලික බඩුබාහිරාදිය සහිත පෙට්ටිය ද රැගෙන එන ලදී.

බොහෝමයක් නාවිකයන් නිකුර ලග තබා ගන්නා විශාල පිහියක් හැරෙන්නට, වෙනත්-මැදගත් කිසිවක් ඔහුගේ බඩු අතර නොවී ය. කෙසේ වෙතත් පොලිස් ස්ථානයට ගෙන ආ පසු, නඩුව සඳහා තවත් අමතර සාක්ෂි අවශ්‍ය නොවන බව මට පෙනී ගියේය. ඒ කුමක් නිසාද යත්, මෙහි පැමිණි වහාම කට උත්තරයක් දීමට ඔහු කැමැත්ත පළ කළ නිසයි. ඔහු පැවසූ සියල්ල අපේ ලඝුදෝෂකයා සුවහත් කර ගත්තේය. එහි යතුරු ලියනය කළ පිටපතක් මේ සමඟ එවමි. මා සිතූ අයුරින්ම මෙය ඉතා සරල ගැටලුවක්

273. "විලංගු දැමීම සඳහා, ඔහු තම දැත් මා දෙසට දිගු කළේය."

බව පෙනී යයි. කෙසේ වෙතත් මේ පරීක්ෂණයේදී මට දක්වූ සහයෝගය ගැන, ඔබ වෙත මගේ කෘතඥතාවය ප්‍රද කරමි.

මේ නිතවත්

ජී. ලෙස්ට්‍රේඩ්

"හම්.... ගැටලුව ඉතාම සරල එකක් තේන්නම්." හෝම්ස් කීය. "ඒ වුණත් අපි දෙදෙනා එහි කැලඹු වෙලාවේ නම් ඔහුට එහෙම හිතූණු බවක් මට පෙනුණේ නැහැ. කොහොම වුණත් බලමු පිම් බ්‍රව්නර් කටුල්තරයෙන් කියන්නේ මොනවද කියල. මෙම කටුල්තරය දිල කියෙන්නේ; සැඩ්ඩෙල් පොලිස් ස්ථානයේ, පරීක්ෂක මොන්ටිගෝමරි ඉදිරියේ සිරකරුවා කිව් දේවල්, කථාකරන භාෂාවෙන් ඒ හැටියෙන්ම මොවුන් සමහන් කරගෙන තිබෙනවා. ඒ නිසා මේකෙ වටිනාකම තවත් වැඩියි."

"මට කියන්න කියෙන්නේ මොනවද කියල තේද ඇහුවෝ? මව් මට කියන්න හුඟක් දේවල් කියෙනවා. මං කැමතියි කිසි දෙයක් හංගන්නේ නැතුව, සම්පූර්ණ ඇත්ත කථාව ඔබට හෙළි කරන්න. ඔහේලට සිතේ නම් මාව එල්ලුම්ගස් යවන්න. නැත්නම් මාව නිදහස් කරන්න. ඔහේල-මොනව කළත් මට ඒකෙ ප්‍රශ්නයක් නැ. විශ්වාස කරන්න මහත්වරුනි. ඒ දේ කළාට පස්සෙ, මට සැනසිල්ලේ එක මොහොතක් නින්ද ගියේ නැ. මං හිතන්නේ නැ පණ කියෙන තුරු, ආයෙ-කඩදාටත්. මට සැනසිල්ලේ නිදාගන්න ලැබේව් කියල. නින්ද යා ගෙන එනකොටම මට මහා හයානක ඒවා පෙනෙන්න පටන් ගන්නවා. සමහර වෙලාවට ඔහුගේ මුහුණ. නමුත් හුඟක් වෙලාවලට ඇගේ මුහුණ. ඒ දෙකෙන් එකක් නොපෙනී මට කොයි වෙලාකවත් නිදහසේ ඉන්න හැටියක් නැ. ඔහු මං දිහා බලාගෙන ඉන්නේ කැකුරෙන වේරයකින්. නමුත් ඇය බලාගෙන ඉන්නේ පුදුමයට පත්වෙලා වගේ.

ඒ වුණත් මේ ඔක්කෝටම වැරදිකාරිය සේරා. මං මේ වගේ අවාසනාවන්ත තත්ත්වයකට පත්කළ ඇයට ඉප වේවා! ඒ

බැල්ලියේ නහරවල දුවන ලේ, කුණුවෙන් කියල මං ආප කරනවා. මං මේ කියන්න හදන්නේ මං සම්පූර්ණයෙන්ම නිර්දෝෂයි කියල තෙමෙයි. මත්පැන් බිල වෙර්වුණාම මං හැසිරෙන්නෙ කිරියනෙක් වගේ බව මං දනහිටියා. ඒත් මං අයෙමක් බොන්න පටන් ගත්තා. ඒ වුණත් මං දන්නවා, මේරි ඒ වැරද්දට මට සමාව නොදී ඉන්නේ නෑ. අර කාලකණණි හැකිරී, සේරා කුෂි අපේ ගෙදර පදිංචියට ආවේ නැත්නම්, මේරි මාව අත්හැර දමන්නෙ නෑ.

සේරා අපේ ගෙදර පදිංචියට ආවේ ඇගේ හිනේ මං ගැන ආදරයක් ඇතිවෙලා. ඇය මුළු හිතීම මට ආදරය කළා. නමුත් ඇගේ ඒ ආදරය භාරගන්න මං සුදානම් වුණේ නෑහැ. ඉතින් මොකද වුණේ? ඇගේ ඒ ආදරය වෙරයට හැරුණා. මගේ බිරිඳ මේරිගේ පයට පැහැණු මඩහොඩක් චිතරවත්, මට සේරාව නොවටිනා බව මං ඇයට කිව්වා. ඉතින් මොකද වුණේ? මුළු හිතීම ඇය මට කළ ආදරය, මුළු හිතීමේ කළ විෂෙන් පිරුණු වෙරයකට හැරුණා.

මං කථාව මුල ඉඳලම මමට කියන්නම්. අක්කලා නංගිලා තුන්දෙනෙක් හිටියා. වැඩිමහල් අක්කා සුසාන්, හොඳ ගුණයහපත් කාන්තාවක්. දෙවැනියා සේරා යක්ෂණියක්. තුන්වැනියා මේරි දිව්‍යාංගනාවක්. මං මේරිව කසාද බඳිද්දී ඇයට විසි නවයයි. සේරාට තිස්තුනයි. මේරිත් මමත් ලිවර්පුල්වල ගෙයක් කුලියට අරගෙන පදිංචි වුණා. මුළු ලිවර්පුල් පළාතටම හිටියේ නෑ මහත්මයා, මගේ බිරිඳ වගේ හොඳ කාන්තාවක්. ඊළඟට මේරි ඇගේ අක්කා සේරාට, අපේ ගෙදර සතියක නිවාඩුවක් ගත කරන්න එන්න කියල ආරාධනා කළා. සතිය දික්ගැස්සිලා මාසයක් වුණා. ඊට පස්සෙ තමයි ඔක්කොම දුරදිග ගියේ. සේරා අපේම පවුලෙ කෙනෙක් වගේ අපේ ගෙදර නැවතුණා.

මහත්මයා මං ඒ දවස්වල මත්පැන් කටේ තිබ්බේ නෑ. ලැබුණු ආදායමෙන් කොටසක් ඉතිරි කර ගන්නත්, අපට පුළුවන්කම තිබුණා. ජීවිතය කියන්නේ අලුත් රත්කාසියක් වගේ දීප්තිමත් එකක් බවයි අපට පෙනුණේ. අනේ දෙවියනේ! අපට මේ වගේ ඉරණමකට මුහුණපාන්න වේවි කියල, කවුරුවත් හිතෙකිං වත් හිතුවද?

මට රැකියාවෙන් හැම සති අත්තයකම ගෙදර එන්න පුළුවන් වුණා. සමහර වෙලාවට ලිවර්පුල්වලින් නැවට පටවන්න තිබුණු

බඩු ප්‍රමාණය හුඟක් වැඩියි. එහෙම වෙලාවට නැව පිටත්වෙන දිනය ප්‍රමාද වුණා. එතකොට මට කිසිම කරදයක් නැතිව අමතර සතියක් ගෙදර රැඳෙන්නක් හැකියාව ලැබුණා. ඒකෙන් මට මගේ නෑනා සේරුවක් නිතර දකින්න ලැබුණා. ඇය බොහොම උස, ඉතාම ශෝභාසම්පන්න ගැහැනියක්. ඇය කොයි වෙලෙන්, බොහෝම ආධම්බරයෙන් හිස කෙළින් කරගෙන සිටී කෙනෙක්. ඇගේ ඇස් දෙකේ කිබුණේ රිදී තාරකාවල වගේ දීප්තියක්. ඒ වුණත් මගේ පුංචි මේරි මා ළඟ ඉන්න තාක් කල්, සේරා ගැන මගේ හිතේ පැහැදීමක් ඇතිවුණේ නැහැ. මට ඒක දෙවිශින් වහන්සේ ඉදිරියෙන් දිවුරලා කියන්න පිළිවක්.

වෙලාවකට මට පෙනුණා සේරා කැමති වුණේ මාත් එක්ක තනියම කාලය ගතකරන්න. නැත්නම් ඇයත් එක්ක ඇවිදින්න යන්න මට කපා කළා. ඒ වුණාට මං ඒව ගැන වැඩිදුර හිතුවේ නැහැ. නමුත් එක දවසක් මගේ ඇස් ඇරුණා. එදා වරායට නැව ගොඩ බැස්සාම මං වැඩ අවසන් කර ගෙදර ආවා. මගේ බිරිඳ ගෙදර හිටියේ නැහැ. ගෙදර හිටියේ සේරා.

"කෝ මේරි?" මං ඇහුවා.

"ආ...ඇය මොනවද බිල් වගයක් ගෙවන්න ගියා."

මං හිටියේ හරිම නොඉවසිල්ලෙන්. මං කාමරයේ ඉහළ පහළ වෙගයෙන් ඇවිද්දා.

"පිම්. ඔයාට මේරි නැතුව, මිනිත්තු පහක් සන්තෝෂයෙන් ඉන්න බැරිද?" සේරා ඇහුවා. "ඔය තරම් ටික වෙලාවක් වත් මාව ආශ්‍රය කරන්න ඔයා කැමති නෑ කියන්නෙ, මට කරන අපහාසයක්"

"ඒකට කමක් නෑ ගැනියෝ." මං කීවේ ඇයව ගණන් නොගන්නා බව හඟවමින්.

තළල රළු කරගෙන ඇය මඳ වෙලාවක් මං දිහා නිශ්ශබ්දව බලාගෙන හිටියා.

"පිම් තමුසෙ මහා බය ගුල්ලෙක්." එහෙම කීවී ඇය, මහා උපහාසාත්මක විධියට හිනාවෙලා, කාමරයෙන් එළියට ගියා.

එදා ඉඳන් සේරා මට වෙර කරන්න පටන්ගත්තා. ඇගේ මුළු ආත්මයෙන්ම මට වෙර කළා. මේ තත්ත්වය යටතේ ඇයට තවත් අපේ ගෙදර ඉන්න ඉඩ හැරීමෙන් මං කළේ ලොකු මෝඩ

277. "එකට සමත් වූ ගැහියෙ" මං කිව්වෙ ඇයට ගණන් නොගන්නා
බව හඟවමින්

කමක්. මං මේරිට එක වචනයක් කිව්වේ නෑ. ඒ මොකද පුංචි දෙයක් හරි කිව්වා නම්, ඇය හරියට දුක්වෙච්ච කල්පනා කරන්න පටන්ගන්නවා.

ඉතින් වෙනදා විදියටම කාලය ගෙවිල ගියා. නමුත් මේරිගේ ස්වභාවය ටිකෙන් ටික වෙනස් වී ගෙන එන බව මට තේරෙන්න පටන්ගන්නා. ඇය මෙව්වර කාලයක් තිස්සේ, මං ගැන විශ්වාසයක් තියාගෙන හිටි අභි-සක ගැහැනියක්. නමුත් ඇය මං ගැන අවිශ්වාස කරන්න පටන්ගන්නා. මං ගිහි-තිට්ටේ කොහේද? මෙව්වර වෙලා මොනවද කළේ? කවුද මට ඔය ලියුම් එවන්නේ? මොනවද මගේ සාක්ෂුවල තියෙන්නේ? මේ විදියට දහසකුත් එකක් දේ හාරා අවුස්සමින්, ඇය මගෙන් ප්‍රශ්න කරන්න පටන්ගන්නා. ඇගේ මේ පිළිවෙත එන්න එන්නම වැඩිවුණා. ඒකිට මාව පෙන්නන්න බැරුව ගියා. මගේ වැරද්දක් තිබුණත් නැතක්. මා එක්ක රණ්ඩු දබර වෙන්න පටන් ගන්නා. මේක මට තේරුම් ගන්න බැරි මහා පුද්ගලයෙක් වුණා. මේ හැම දෙයක්ම වේද්දී සේරා මගේ මුහුණවත් බැලුවේ නෑ. මා එක්ක එක වචනයක් කථා කළේ නෑ. ඇය මේරි එක්ක හොඳටම යාළු වුණා. දන් පණට පණ. මොකක්ද මේ සිද්ධවෙන්නේ කියන එක මට තේරුම්ගන්න බැරිවුණා.

සේරා මාව විනාශ කරන්න සැලසුම් කරලා, මගේ අභි-සක මේරිගේ හිතට විෂ ඇතුළු කරලා. නමුත් මගේ කියන මෝඩකමට මේක මට පෙනුණේ නෑ. අත්ධයෙකුට වගේ කිසිම දෙයක් පෙනුණේ නෑ. ඔන්න ඊට පස්සේ, මෙව්වර කල් මත්පැන්වලට අත නොහියා ඉඳහු මම ආයෙමත් බොන්න පටන්ගන්නා. මේරි වෙනස් නොවී කලින් වගේ හිටියා නම්, මං ජීවිතේටම මත්පැන් බෝතලයක් අතින් අල්ලන එකක් නැහැ. මගේ ගැහැනි කලකිරෙන්න මොකක් හරි කාරණාවක් ඇගේ හිතට වැටිලා. දවසින් දවසම අපි දෙන්නා එකිනෙකාගෙන් ඇත්වුණා. මය අතරේ තමයි ඇලෙක් ලොයාබර්න් අපේ ගෙදරට ආවේ. එදා ඉඳලා අපේ ගෙදර තත්ත්වය දහස් ගුණයකින් නරක අතට හැරුණා.

ඔහු මුලින් අපේ ගෙදරට ආවේ සේරා හමුවෙන්න. ඊළඟට ඔහු මේරිත් මාවත් හඳුනාගත්තම අපි හමුවෙන්නත් ආවා. ඔහුට තිබුණා, ගිය තැනක මිත්‍රයින් ඇතිකර ගැනීමට පුදුම දක්ෂකමක්. ඔහු බොහොම කඩවසම් පෙනුමක් තිබුණු පුද්ගලයෙක්. ඇලෙක්

තොට්ටන් ලෝකය වටේම රවුම් ගහලා, අපි නොදුටු දහසකුත් එකක් දේවල් දුටුව හෙතෙක්. අනෙක් අයට හරි ආශාවෙන් අහගෙන ඉන්න පුළුවන් විධියට, කථාකරගෙන යන්න ඔහු බොහොම දක්ෂයි. නාවිකයෙක් හැටියට නැව් වල සේවය කරල තිබුණත්, ඇලෙක් ගේ තිබුණේ බොහොම ආචාරශීලී හැසිරීමක්. මාසයක් පමණ ඔහු නිතරම අපේ නිවසට ආව ගියා. ඔහුගේ මේ සිත් ඇදගන්නා හැසිරීම නිසා, අපේ ජීවිතයට විනාශය ළං වේවි කියල මට් කිසිවිටෙකත් හිතුවේ නැ.

මේ සිද්ධිය ඇරඹුණේ බොහොම සුඵ් දෙයකින්. මං දවසක් ගෙදරට ගොඩවැදිලා සාලය ඇතුළට ආවා. අඩි ශබ්දයක් අහන්න ලැබිලා, මගේ බිරිඳගේ මුහුණ එළියවුණු හැටි මං දුටුවා. නමුත් ගෙට ඇතුළුවුණේ කවුද කියලා දකිනකොට, ඇගේ මුහුණ අඳුරු වුණා. ඒකෙන් හැමදෙයක්ම හිතාගන්න මට හැකිවුණා. ඇය මගේ අඩි ශබ්දය වරදවා වටහාගන්න ඇති ඇලෙක්ගේ කියලා. ඒ වෙලාවේ මට ඔහුට අහුවුණා නම්, මං මොනවා කරාවද දන්නෙ නැ. ඒ මොකද කේන්ති ගියාම මම බොහොම දරුණු විධියට ක්‍රියා කරන්නේ, සිහිවිකල් වෙලා වගේ.

මට යක්ෂයා ආවේය වෙලා ඇති බව මේරි දුටුවා. අපේ විවාහ ජීවිතය විනාශ කළ, මේ හැමදේකටම වගකිවයුත්තා කවුද කියන එක මගේ මොළේට ආවා. මේව තවත් ඉවසාගෙන ඉන්න මට පුළුවන් කමක් තිබුණේ නැහැ.

මගේ හිතේ ඇතිවුණු හැඟීම් මේරි මගේ මුහුණෙන් වටහා ගන්න ඇති. ඇය දැන් මසවාගෙන ඉදිරියට පැන්නා.

"අනේ ජිම් එපා එපා."

"කෝ සේරා." මං ඇහුවා.

"කුස්සියේ වැඩක්." ඇය කිව්වා. මං ගියා කුස්සියට.

"සේරා. මං උඹට හොඳින් කිව්වා කියල හිතේ තියාගනි. තොට්ටන් කියන එකා මීට පස්සේ මේ ගෙදර පස් පාගනවා හෙම තෙමෙයි."

මං කිව්වේ කැකුරෙන කෝපයෙන්.

"හරි වැඩක් හෝ! එයා මෙහේ ආවම තමුසෙට මොකද?" සේරා කිව්වේ කිසි ගණනකට නැතුව.

"එක මගේ ආඥාවක්."

"හො හෝ" ඇය කීවා "මේ ගෙදරට මගේ යාච්චාව වැද්ද ගන්න හොඳ නැද්ද? එහෙනම් මේ ගෙදරට මාක් සුදුසු නැතිව ඇති?"

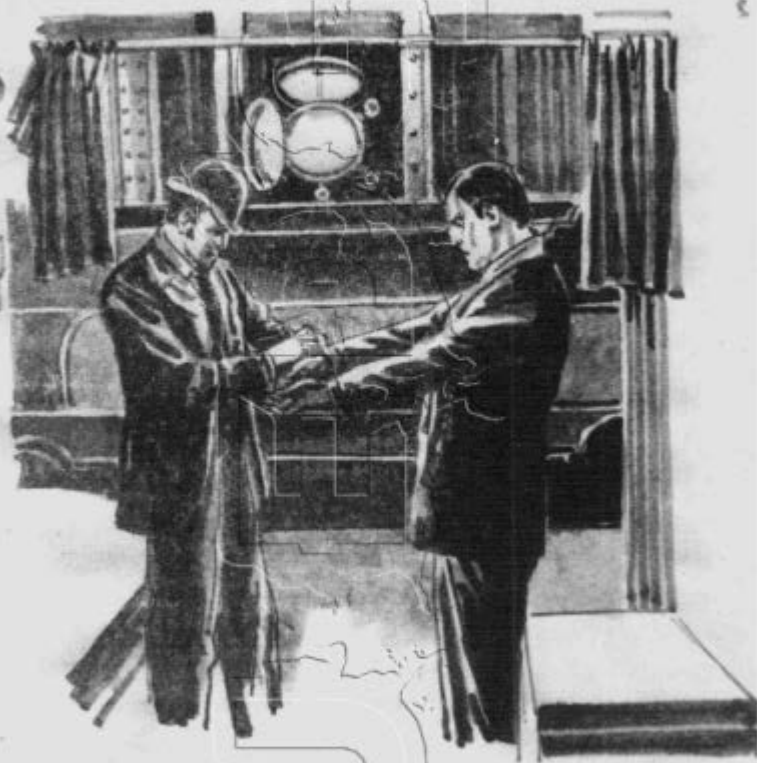
"උඹට ඕනෑ එකක් උඹ කරපා. ඒත් මෙන්න මේක මතක තියාගනි. ෆෙයාබර්න් මේ ගෙදරට ආයෙමක් අඩියක් තිබ්බොත්, මං උගේ කනක් කපලා, උඹට දෙන්නවා පරේස්සමින් අරං තියාගන්න."

මං ඒ කිවු දේව ඇයට හය හිතෙන්න ඇති. ඊට පස්සේ ඒක එක වචනයක් කරාකළේ නෑ. එදා හැන්දෑවෙම ඇ අපේ ගෙදරින් යන්න ගියා.

කොහොම වුණත් ලස්සරාගේ හිතේ මා එක්ක තිබුණු වේරය වැඩිවුණා මිසක් අඩුවුණේ නෑ. මං දන්නෙ නෑ ඒකට අපේ පවුලට යක්ෂ භූත කොඩිවිතයක් කරන්න හැකියාවක් තිබුණද කියලා. එහෙමත් නැත්නම් ඔහොත් පළිගන්න, මගේ බිරිඳ වරදට පෙළඹෙව්වාද කියල. කොහොම හරි සේරා, අපි පදිංචිව හිටි පාරට හුඟක් ලිහින්න ගෙයක් කුලියට ගත්තා. අරගෙන ඒකෙ නාවිකයන්ට තේවාසිකාගාරයක් දම්මා. ෆෙයාබර්න් ඒ ගෙදර නැවතුණා. මගේ බිරිඳ මේ ගෙදරට යන එන බව මට දැනගන්න ලැබුණා. ඇය ගියේ හවස නේ වෙලාවට, සේරා එක්ක සතුටු සාමිච්ඡේ යෙදෙන්න. ඇය නිතර නිතර එහෙ ගියාද මං හරියටම දන්නෙ නෑ. නමුත් එක දවසක්, මේරිට නොදනෙන්න මං ඇය පිටුපසින් ගියා.

මවුන් කතාබහ කරන්න පටන් ගන්නකොටම මං එහි කඩා වැදුණා. ෆෙයාබර්න් මහ බයගුල්ලා. උං ගේ පිටුපසට දුවලා, පිටි පස්සේ තාප්පෙන් පැනලා දිව්වා. ආයෙත් සැරයක් උං ඉන්න තැනක ඉඳලා අහුවුණොත් ඒකිව් මග් දමන බව, මං මගේ බිරිඳට දිවුරලා කීවා. මං ඇයව ආපහු ගෙදර කැඳවාගෙන ආවා. ඇය ගෙදර ආවේ කඩදාසියක් මගේ හයෙන් සුදුමැලි වෙලා, වැළපෙමින්. ඇගේ හිතේ මා ගැන ඇතිවුණු වේරය ගැන මං දනගෙන හිටියා. එකකොට මට කළ හැකිවුණේ සිහිවිකල් වෙනතුරු මත්පැන් බීම පමණයි.

ඇගේ තේවාසිකාගාරයෙන් ජීවත් වෙන්න කරම් ආදායමක් නොලැබෙන බව සේරාට වැටහෙන්න ඇති. ඊට පස්සේ මට අහන්න

273. "විලංගු දැමීම සඳහා, ඔහු තම දැත් මා දෙසට දිගු කළේය."

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

මං වේගයෙන් දුවලා, ඔවුන් අල්ලා ගන්නෙ නැතුව, ඔවුනට නොපෙනෙන්න අශ්වකර්ත්තය පිටුපසින් දිව්වා. ඔවුන් ගියේ දුම්රිය පොළට. ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත්කරන තැන සැහෙන සෙනහක් හිටියා. ඒ නිසා ඔවුනට නොපෙනී ඒ ළඟම යන්න මට හැකිවුණා.

ඔවුන් නිව්බ්‍රයිටන් වලට ප්‍රවේශ පත්‍ර දෙකක් ගත්තා. ඊට පස්සේ මමත් ප්‍රවේශ පත්‍රයක් ගත්තා එතැනටම. ඔවුන් තහින දුම්රිය මැදිරිය බලාගෙන ඉඳලා, ඊට තුනක් පිටුපසින් මැදිරියක මං නැතුණා. නිව්බ්‍රයිටන් දුම්රියභොළෙන් එළියට බැහැලා, ඔවුන් ඇවිදගෙන ගියේ මුහුදු වෙරළ දෙසට. මමත් ඒ පිටිපසින්ම ගියා. මං හිතන්නේ මං යාර සියයක් විතර පිටුපසින් යන්න ඇති. ඊළඟට මං දක්කා ඔවුන් බෝට්ටුවක් කුලියට ගන්නා හැටි. එදා හරි ශ්‍රීෂ්ම දවසක්. ඔවුනට හිතෙන්න ඇති, වතුරේ බෝට්ටු පදින්න ගියොත්, සිතල සුළඟෙන් ඇඟට සනීපයක් දනේවි කියලා. ඔවුන් බෝට්ටුව පැදගෙන දියමට ගියා.

මේක හරියට මට හොඳ අවස්ථාවක් ලබල දුන්නා වගෙයි. ඒ වෙලාවෙ මුහුදේ තරමක් සන මීදුමක් තිබුණා. ඒ නිසා යාර සියයකට වැඩි දුරක් පෙනුණේ නැහැ. මමත් බෝට්ටුවක් කුලියට ගෙන ඔවුන් පසුපස ගියා. ඔවුන්ගේ යාත්‍රාව මම පෙනුණේ තරමක් නොපැහැදිලිව. ඔවුනුත් බෝට්ටුව පැදගෙන ගියේ මං ගිය වේගයටමයි. මං ඔවුන් ළඟට කිට්ටුවෙදී, ඔවුන් වෙරළේ ඉඳල හැකැක්මක දුරක් ගිහිත් ඉන්න ඇති. අප වටේටම මීදුම සන වුණා. ඒක හරියට අපි තුන්දෙනා වටකරගෙන තිරයක් ඇද්දා වගෙයි. දෙවියනේ! උන්ගේ ළඟටම අංවුණු බෝට්ටුවේ හිටියේ කවුද කියල දුටුවාම, උන්ගේ මුහුණුවල ඇතිවුණු හැඟීම්! මං ඒව කොහොමද අමතක කරන්නේ?

ඇය විලාප නගල කෑ ගැහුවා. ඔහු සිහිවිකල් වුණු මිනිහෙක් වගේ මට ශාප කරන්න පටන් ගත්තා. ඊළඟට අතේ තිබුණු හබලෙන් මා දෙසට පහරක් එල්ල කළා. මගේ මුහුණේ තිබුණු මිනීමරු හැඟීම ඔහුට පෙනෙන්න ඇති. ඔහුගේ හබල් පාරෙන් බේරෙන්න මට හැකිවුණා. ඊළඟට මගේ වාරය. මගේ අතේ තිබුණු බර මික් පොල්ලෙන් මං පාරක් එල්ල කළා, උගේ හිස් මුදුනටම. මට මේරිව මරන්න උවමනාවක් තිබුණේ නෑ. නමුත් මගේ පාරට උං බෝට්ටුව ඇතුළේ ඇද වැටෙද්දී, "අතේ ඇලෙක්" කියල ලකෝති

283. "අය වලාට නෙල කෑ ගැහුවා"

දෙමින්, ඒකී උච බඳා ගත්තා. ඒකෙන් මම තවත් යක්ෂාවේය වුණා. මගේ දෙවැනි පාරෙන් ඇයත් ඒ අසලම නාන්සි. ඒ වෙලාවේ මං කෝපයෙන් කොයිතරම් වියරුවෙලා හිටියද කිව්වොත්, මං ලේ රහ බැඳු කිරිසනෙක් වගේ වුණා. ඒ වෙලාවේ මට සේරා අනුවුණා නම්! දෙයියම්පා! එහෙනම් ඇයත් ඒ දෙන්නට එකතු වෙනවා.

මං ඊළඟට ගත්තා මා ළග තිබුණු පිහිය එළියට. මට මතක් වුණා මං සේරාට කලින් දඩසක කිව්ව කථාව. මගේ හිතේ ඇතිවුණා කිරිසන් සතුවක්. මේ ඔක්කෝම අපරාධවලට මුල සේරා. මේ දෙන්නට අත්වුණු ඉරණම ඇයට කියාදිය යුතුයි. එතකොට බලන්න පුළුවන් ඇගේ හිතේ ඇතිවෙන හැකිම.

මං මිනි දෙක එකට ගැටගහලා, ඒක බෝට්ටුවට ගැට ගැහැව්වා. ඊළඟට බෝට්ටුවේ ලෑල්ලක් කඩලා, බෝට්ටුවට වතුර පිරෙන තුරු බර කරගෙන ඉඳලා, ඒක හිඳිවුවා. බෝට්ටු අයිතිකාරයා හිතන්න ඇති, මිදුමේ දිශාව හොයාගන්න බැරුව, ඔවුන් දියඹට ගසාගෙන යන්න ඇති කියලා. මං පිරිසිදු වෙලා, මගේ බෝට්ටුවෙන් ආපහු ගොඩට ඇවිත්, මගේ නැවට ගියා. එදා රාත්‍රි මං අරගෙන ආව තැන්ග සුදානම් කළා, සේරා කුමිට යවන්න. පහුවදා ඒක බෙල්ලාස්ට්ටලින් තැපැල් කළා.

සම්පූර්ණ සත්‍ය කථාව මන්න මිකයි. මහේලට මිනෙ නම් මාව එල්ලා මරන්න. නමුත් දනටමත් මට දඩුවම් ලැබීලා ඉවරයි. එක මොහොතක් මට සැනසිල්ලේ ඇස් දෙක පියාගන්න බැහැ. උන්ගේ මුහුණ දෙක මැරී පෙනෙනවා. මං උන්ට එක් ක්ෂණයකින් මරා දමිමා. නමුත් උන් මාව මරන්නේ, හෙමින් හෙමින්, ටික ටික. තවත් එක රැයක් මට මට මේ විදියට ඉවසාගෙන ඉන්න බෑ. එක්කෝ මට පිස්සු හැදෙව්. නැත්නම් මාව මැරෙව්. මහත්වරුනි මාව අනිවාර්යයෙන්ම හිර මැදිරියකට දමන්න. ඒත් මට අනුකම්පා කරන්න. මාව තනියෙන් නම් කියන්න එපා!"

"මේකෙන් අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන් මොකක්ද වොට්සන්?" හෝම්ස් ඇසුවේ, වාර්තාව මේසය මතට දමමිනි.

"දුක, වේදනාව, හීෂණය, කියන ඒවා එකට මිශ්‍රවෙලා, වක්‍රයක් වගේ මනුෂ්‍යයා වටේ කරකැවෙනවා නේ ද? ඒකෙ මොකක් හරි අවසානයක් තිදොන්න ඕන. එහෙම නොවුණොත් මේ මුළු විශ්වයම, අහම්බෙන් වෙන සිදුවීම්වලින් පාලනය වෙන්න පටන්

ගනිවි. එහෙම දේකට ඉඩ දීල අපට නිහඩවෙන්න පුළුවන් ද? සදාකාලිකව මිනිසා පසුපස එන, මහා විෂම චක්‍රය මේකයි. ඒකට දිය හැකි තිරසාර විසඳුමක්, තවමත් මිනිස් සිතට පළ වුණේ නැති එක මොන තරම් වේදජනක ද?

- නිම -

A Study In Scarlet

ලෝහිත පරීක්ෂණය

පාළු නිවසක අහිරහස් බිහිමැරුමක්. අඩි සටහන්,
සුරුවිටු අළු හා මඟුල් මුද්දකින් අපරාධකරුවා
අල්ලා ගැනීමට හෝමිස්ට් හැඩ්වේද?

ඩී. එම්. කවුන් නැට් තැනක්

- * කහ පුස්තකය
- * සොහොයුරන් දෙදෙනා
- * තැපෑලෙන් ආ පෑම

ISBN 955-97776-0-2

9 789559 777601

මිල රු 295/-

විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමේ ප්‍රකාශන